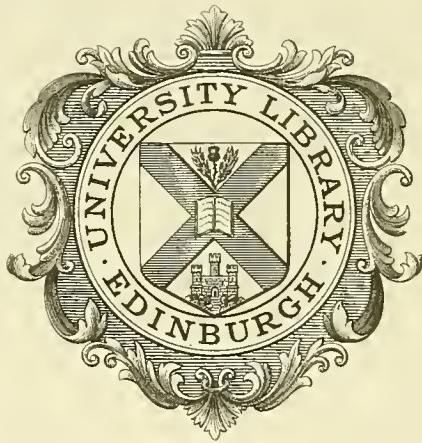

GAE LIC SUPPLEMENT
OF
LIFE AND WORK MAGAZINE.
1907-1911.

2852(41)05:49163

Presented by

Dr. D. Lamont, 1955.

Dh. 7.23.

~~Dy 7.23~~

Digitized by the Internet Archive
in 2011 with funding from
internet archive

<http://www.archive.org/details/lifework1907191100chur>

I was appointed editor of the Gaelic supplement to "Life and Work" in 1907 and the first article which I wrote was in April of that year about my predecessor Rev John McRae, which like all the other articles that I wrote is unsigned. The supplement then was of few pages and any articles contributed to it by others were above their signature.

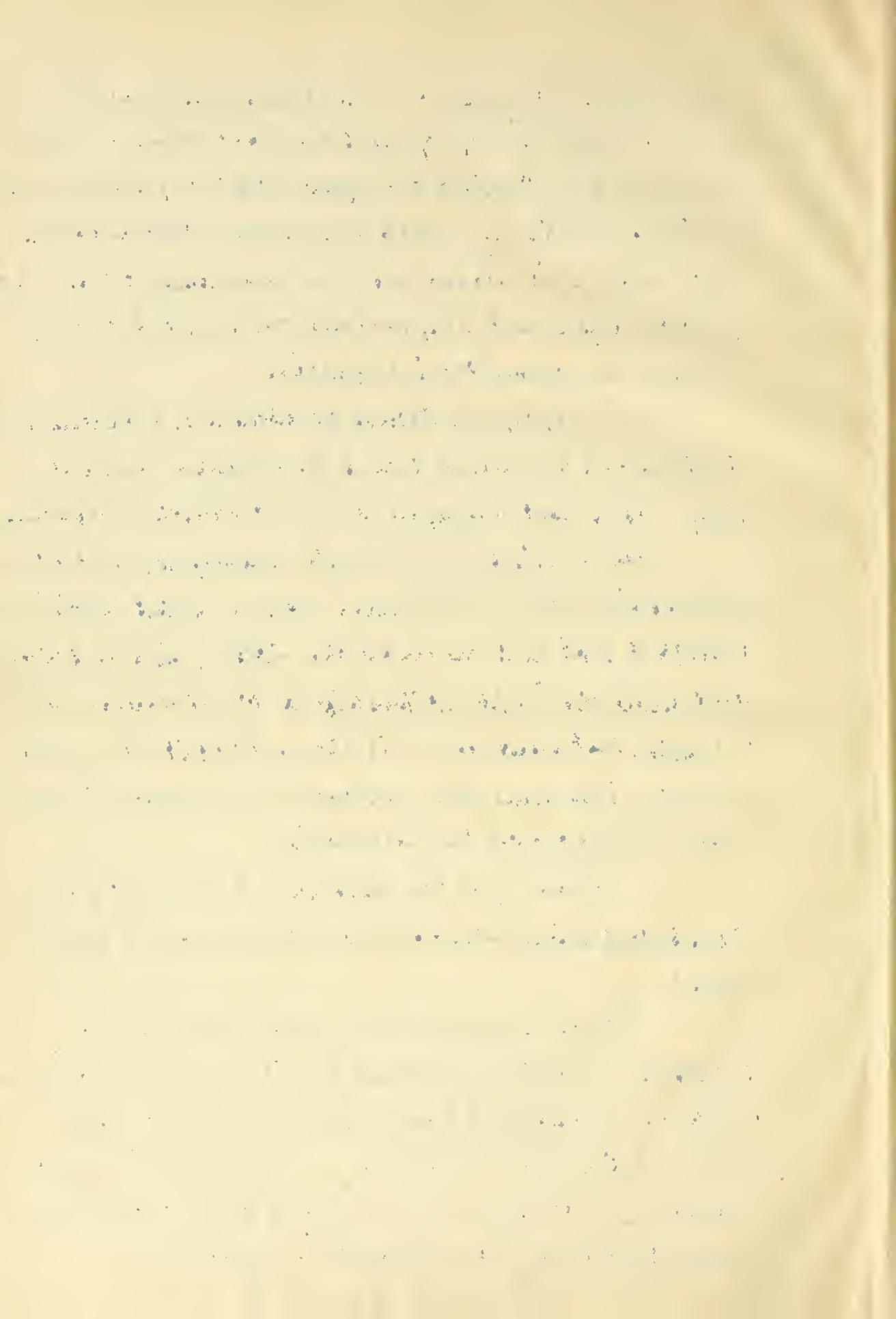
In 1929 the Church of Scotland and the United Free Church were united and the December number of 1929 was the last magazine of the old church of Scotland.

The United Free Church magazine, under the editorship of Dr. McLean was united with the church of Scotland one under the title of "Life and Work" and under the joint editorship of Dr. McLean and myself. That went on until the end of 1931. From then onwards I became sole editor until December 1950 when I retired from the editorship.

Before 1930 the supplement consisted of four pages and since then ~~and~~ it has consisted of eight pages.

For some months during the war 1914-18 Dr. McDonald, logician, looked after it while I was on service with the troops, and from 1930 till I retired some of the old United Free Church contributed to it. None of my own articles were ever signed but all articles contributed by others bore their signature.

Donald Lamont.

AIG TOISEACH NA BLIADHNA.

THA e mar chleachdadh 'nar measg, a bhith 'cur fàilte chridheil air ar càirdean aig toiseach na bliadhna, agus a bhith 'g radh, "Bliadhna mhath ùr dhuibh." Freagraidh ar càirdean agus their iad, "Mar sin dhuibhse, agus mòran dhuibh."

Mar a tha fhios againn tha'n cleachdadh so a' nochdadhdh gu'm bheil deagh rùn againn fein agus aig ar càirdean do chach a chéile. Is ann mar sin bu choir do'n chùis a bhith aig gach àm, gu sònraichte àm measg na muinnitir a tha 'g aideachadh gu'm bheil iad, ann an tomhas air an riaghachd le spiorad a's àirdé na spiorad an t-saoghal.

Is olc an ni a bhith 'g àrach fuachd agus coimhicheis 'nar cridhe do neach sam bith, gu h-àraidh aig toiseach na bliadhna.

Ma thachair gu'n robh a h-aon dhinn ciontach dhe'n olc so 's na bliadhna chan a dh'fhalbh, cha'n 'eil leasachadh air a' chùis a's fhearr na grad sgur dheth. Le comhnadh an Tighearna leigeamaid leis an fhuachd agus leis a' choimh-eachas dol bàs.

Mar a theid an teine bàs le cion connaidh, mar sin theid eas-coimpicheas, naimhdeas agus mi-rùn bàs le bhith 'g an leigeadh air dichuimhn. Ged a theid an teine bàs le cion connaidh, bidh a' chagalite blàth greis mhath, agus faodaidh gu'm bi sradag beò ùine mhath anns an luathaidh. Ma tha toil againn an teine a ghrad chur as, cha'n 'eil dòigh a's fhearr dhuinn na tonn mhath dhe'n uisge a dhòrtadh air.

Chuala sinn gu'm bheil an t-uisge 'na shamh-ladh air ohair an Spioraid Naoimh, agus ma tha 'bheag a dh'eòlas agus de thugis spioradail againn, thu làn fhios againn nach ann le ar neart fein is urrainn duinn math a dheanamh an aghaidh an uile, no eadhoin an t-olc fein a sheachnad. Ach an neart nach 'eil againn gheibh sinn o Dhia e tre Iosa Criod, ma dh' iarras sinn e le ar n-uile chridhe: "Is urrainn mi na h-uile nithean a dheanamh tre Chriod a neartaicheas mi," ars' an t-abstol.

Aig toiseach na bliadhna leigeamaid dhinn gach droch cleachdadh a bha sìrn a' leantuinn. Na biodh mi-rùn, no mealltaireachd, no cealg, no farmad, no ana-cainnt, no comhradh amaideach, no misg, no mi-bheus uiread is air an ainmeachadh 'nar measg.

Thugamaid fa near gu'm bheil ar n-ùine triall gu luath. Mur dean sinn feum de'n àm a tha làthair—an t-àm taitneach—faodaidh e bhith nach fhaigh sinn na cothroman ceudna gu bràth tuilleadh.

O'n a thainig a' bhliadhna a thu nis air tighinn gu crich, ghairmeadh mòran gu cunnais aig nach robh stíl sam bith, mu'n àm so an uiridh, ri teachdaire o'n bhàs. Tachraidh a' cheart ni am bliadhna. Co 'nar measg a ghairmear air falbh? Aig an Tighearna tha fios.

Tha craobhan neo-thorach ann leis an robh an Tighearna a' giùlan o chionn iomadh-bliadhna. Ciod am fios nach i so a' bhliadhna air an obair an Tighearna, "Gearr sios iad, car son a tha iad a' fàsachadh na talmhainn."

Sbhse a tha fo eisdeachd an t-soisgeil o chionn iomadh bliadhna, agus nach d' thug geill do na curidhean gràsmhor a fhuair sibh o àm gu àm, ciod a tha nar beachd a dheanamh? Am bheil e na's fhusa dhuibh sibh fein a thoirt suas do Dhia an diugh na bha e o chionn iomadh bliadhna? An ann oirbh fein, no air Dia a tha sibh a' cur coire a chionn gu'm bheil sibh fastast an taobh am muigh de rioghachd Dhe? Cluinnibh ciod a tha facial an Tighearna ag ràdh: "Ciod tuilleadh a ghabhadh deanamh ri m' fhionlions nach d' rinn mi ann? C'ar son an uair a dh' amhairc mi an d' thugadh e mach-dearcan fiona, a thug e mach dearcan fiadhainn." Is. v., 4.

Thuirt Criod. "Gidheadh cha'n àill leibh-teachd am ionnsuidh-sa a chum gu'm faigheadh sibh beatha." Eoin v., 40.

So agaibh an cuireadh mu dheireadh a th'anns an shirinn, agus gu cinnteach tha e cho farsuinn 's a b' urrainn neach sam bith iarraidh: "Agus a ta an Spiorad agus a' bhean nuadh-phosda ag ràdh. Thig. Agus abradh an tì a chluinneas, Thig. Agus an neach air am bheil tart thigeadh e. Agus ge b'e neach leis an àill, gabhadh e uisge na beatha gu saor." Taisb. xxii., 17. Co 'nar measg a's urrainn a ràdh nach do bhuin an Tighearna gu gràsmhor tròcaireach ruinn san àm a dh'fhalbh?

Sbhse a dh'faodas a ràdh le firinn gu'n d' earb sibh chisean bhur n-anama ri Iosa Criod, thugaibh taing agus moladh do Dhia a ghin sibh gu beò dhòchas le oibreachadh an Spioraid Naoimh. Fhuair sibh an cuireadh, agus le comhnadh an Tighearna, thill sibh o sheachtan, bhur slighe. Cumaibh air bhur 'n-agaidh ceum.

air cheum. Deanaibh bhur dichioll a chum gu'm bi sibh taitneach dhasan a ghairm sibh o dhorchadas gu solus, agus o chumhachd Shatain g'a ionnsuidh fein. Le foighidin ruithibh an réis a chuireadh romhaibh ag amharc air Iosa. An tine ghearr thig crioch air gach trioblaid agus brón agus buaireadh leis am bheil sibh air bhur sàrachadh.

Is e ar guidhe ri Dia, gu'n dòirteadh e nuas a bheannachd air gach aon dhibh. Gu'n déonnaicheadh e bhith beothachadh na muinnitir a tha marbh gu spioradail, agus a bhith 'toirt beatha na's ro phailte dhaibsan a bheothaich e mar tha, a chum gu'n nochd iad o àm gu àm, cumhachd saor ghràis Dhe air an anam. Gu'n robh a' bhliadhna so 'na bliadhna mhath ùir dhuibh gu léir araon ann an seadh aimsireil agus spioradail.

SEUMAS.

BHA Seumas 'na mhaghstir-sgoile ann an sgir-eachd cho iomallach 's a bh'anns a' Ghàidhealtachd agus an àite cho iomallach 's a bh'anns an sgìreachd. Cha robh duais mhaighstir-sgoile sgìreachd aig an àm ud ach glé bheag an coimeas ris na duissean a th'aig maighistirean-sgoile aig an àm so. B'e còig puinnnd deug air fhichead Shasunnach 's a' bhliadhna an duais a bha gu cumanta a bh'aig na maighistirean-sgoile sgìreachd aig an àm ud air feadh na Gàidhealtachd, agus b'e so an duais a bh'aig Seumas.

Bha Seumas toilichte gu leòr le a dhua; agus faodar a ràdh gu'n robh e 'na shaoithriche nach ruigeadh a leas näire a ghabhail, a' roinn facal na foghlum gu dichiollach. Agus tha toradh a shaoithreach ri fhaicinn gus an latha'n diugh. B'iomadh fear a b'fhoghluiimte na e; ach b'ainneamh fear a bha cho dichiollach ris. Mar a tha'n seansfacal ag ràdh: "Is fearr dichioll an duine laig na neo-shunnd an duine làidir."

Cha robh Seumas pòsda aig an àm, agus cha mhò a smaoinich e air pòsadh. Bha piuthar dha'na bean-taighe dha, agus bha i glé ghlic deanadach. Cha robh scaireap sam bith innte, agus ged a bha'n duais beag, cha robh éis sam bith air Seumas; agus an àite bhith ann am fìachan, mar is minic a bha mhaighstirean-sgoile aig an àm ud agus o'n uair ud is ann a bha e cur beagan air chùl a laimhe leis an robh e comasach air beagan cuideachaидh a dheanamh le cuid le dhaoine bochda a bha ann an dlùth dhaimh dha.

Bha Seumas gle fhaideach càramach mu'n duais bhig a bha e cosnadh; ach cha robh e spìocach idir. Bha cuid de'n chloinn a bh'anns an sgoil aige gle fheumach air cuideachadh

fhaotainn uaithe. Bha na parantan bochd, dripeil gu leòr, agus cha robh e gle fhurasda dhaibh leabhraichean is paipear is pinn is inc a cheannach do'n cloinn. Bha so a' toirt mòran obrach a bharrachd do Sheumas. Dh'fheumadh e a dhol do'n t-sèòmar-sgoile a h-uile madainn uair roimh 'n àm 's am biodh a' sgoil air a fosgladh gus na pinn a dheasachadh. Cha robh pinn chrudhach—ann am fasan anns an àm; agus bha aig gach mighstir-sgoile ris na pinn-ite a dheanamh, agus sgriobhadh a chur air barr gach duilleig mar eisimpleir do na sgoileirean. Bha itean gheadh is shulairean pailt gu leòr. Bha iad ri'm faotainn timchioll a' chladaich.

Ach o'n a bha an obair so gle dhraghail, agus an sgriobhadh fada o bhith a réir miann a' mhaighstir-sgoile, chuir Seumas roimhe gu'm biodh cuisean air atharrachadh dòigh an tine gun bhith fada. Fhuair e dhachaidh leabhraichean is paipearan is pinn is ince. Bha 'g iarraidh beagan air son nan leabhraichean; ach bha e toirt gach ni eile seachad do'n chloinn a nasgaidh. Cha robh e cur eadar-dhealachadh eadar teaghlaichd is teaghlaichd; agus bha e fàigail paigheadh nan leabhraichean gu toil nam parantan, agus faodar a ràdh gu'n d'fhuair e paigheadh air aon dòigh no dòigh eile ri tine.

Bha 'n obair na b'fhasa dha fhein, bha 'chlann na bu déigheile air an sgoil an uair a fhuair iad leabhraichean ùra agus a chuireadh nam buidh-nean air leith iad. Bha so a' toirt mòr-thoileachadh do na parantan agus do shluagh an aite gu léir, agus cha'n ann aige fhein bu lugha bha de thoileachadh; air bha a chridhe anns an obair.

Chaidh bliadhna chan seachad agus cha robh Seumas a' faireachadh g'a dhith aon dad a bha e cosg ris na sgoileirean. Agus ged a bha e ceadaichte dha paigheadh sgoile iarraidh, cha d'iar 's cha d'fhuair e sgillinn riamh; agus theireadh e an uair a leig e uaithe an sgoil gu'n robh e glé thoilichte gu'n d' rinn e mar a rinn e.

Aig àm àraigde de'n bhliadhna cha bhiodh aige ach beagan chloinne anns an sgoil. B'e an t-àm so an uair a bhiodh na daoine trang ri obair an earraich. Bhiodh gach sgoilear a b'urrainn car obrach a dheanamh air a chumail aig obair, agus cha bhiodh 's an sgoil ach an fheadhainn bheuga. Mar so cha bhiodh am maighistir sgoile ach na leith thàmh, agus gus an tine a chur seachad bha e ceannach leabhraichean; agus am measg nan leabhraichean so bha obair nam bàrdha Beurla. Ghabh e tlachd mòr ann an leughadh na bàrdachd so.

Is e thainig as a' chùis air a' cheann mu dheireadh gu'n do bhual e anns a' cheann aige gu'm bu chòir dha feuchainn ri beagan bàrdachd a dheanamh. Bha fhios gu'n robh sràdag bheag de ghrìd na bàrdachd anns na daoine o'n

d'thainig e, agus bha e 'smaointeann o'n a bha e shein 'na sgoilear na b' fhearr na na daoine o'n d' thainig e gu'm biadh e nàdarra agus coltach gu leòr dha òran beag no dhà a dheanamh. Ach cha robh fhios aige ciod e an cuspair a roghnaicheadh e mar bhonn do'n òran. Thug e iomadh oidhrip, ach o'n nach robh an obair a' dol leis cho math 's bu mhiannach leis thuirt ris fein gu'm b' fhearr dha an obair a leigeadh as a cheann.

Ged a bha Gàilig gu leòr aig Seumas—barrachd na bh'aige de Bheurla—b'anns a' Bheurla a bha e feuchainn ri òran a dheanamh. Ann an àm bha dimeas mòr air a dheanamh air a' Ghàilig. Bhiodh a h-uile fear is té a bha 'g am meas fein os cionn a' chumanta feuchainn ri bhith labhairt Beurla aig gach àm. Rud iongan-tach am feadh 's a bha òran Gàilig air a mheàs 'na pheacadh cha cui'd dhe'n t-sluagh a' faicinn crion sam bith ann an òran Beurla. Aig banais no aig cruinneachadh sam bith eile far am ghnàth le daoine àga a bhith ri feasas-chuid-eachd, cha bhiodh meas air òran Gàilig.

(*Ri leantuinn.*)

AM FEUM A'S COIR A DHEANAMH DEN EOLAS SHLAINTEIL.

Air a Leantuinn.

IV. *A chum mothachadh a thoirt do neach mu pheacadh, mu fhìreantachd, agus mn bhreitheanas leis an t-soisgeul, no co-cheangal nan gràs, is éiginn da tri nithean a thuigsinn.* 1. Gu'm bheil ana-creidimh ann an Iosa Criosd, no bhith diùltadh co-cheangal nan gràs a ta air a thairg-seadh annsan, 'na pheacadh eile an aghaidh an lagha; do bhrigh air do luchd-éisdeachd an t-soisgeil gun bhith creidsinn ann an Criosd gu'm bheil iad a' cur cùl ri tròcair Dhe ann an Criosd, an aon t-slige gu saorsa o pheacadh agus o sheirg, agus nach geill iad gu bhith air an deanamh réidh ri Dia.

2. **A rithist,** is fheudar dha a thuigsinn gu'm bheil làn-mhaiteanas peacaiddh, agus fior fhìreantachd, ri 'm faotainn a mhain le creideamh ann an Iosa Criosd, do bhrigh nach 'eil Dia ag iarraidh cumha sam bith eile ach creideamh; agus gu'm bheil e toirt teisteis o neamh gu'm bheil e làn thoileach peacach fhìreanachadh air a' chumha so.

3. Is fheudar dha a thuigsinn air dha ghabhail ri fireantachd tre chreideamh, gu'n lean breitheanas air an aon laimh a chum oibre an diahhuil a sgrios anns a' chreidmheach, agus gu obair na naomhach a choimhlionadh le neart. Agus le

bhith diultadh fireantachd a ghabhail tre chreideamh ann an Iosa Criosd, gu'n lean breitheanas, air an laimh eile, a chum an t-ana-creidmheach a dhiteadh, agus gus a sgrios maille ri Satan agus a luchd-muinntir gu siorruidh.

A chum na criche so, foghnaidh na sgriobtuir-ean a leanas am measg mhòrain eile gu meudachd peacaiddh an ana-creidimh a leigeadh ris; no a-chum meud a' pheacaiddh a tha ann an diultadh taigse co-cheangail nan gràs ann an Criosd a thairgseadh dhuinn. Faicibh taigse nan gràs mar a tha i air a dheanamh. Is. 45, 3 "Aomaibh bhur cluas, agus thigibh do m' ionnsudh-sa (deir an Tighearna) éisdibh agus mairidh bhur n-anam beò, agus ni mi co-cheangal siorraidh ribh, eadhoin tròcairean cinnteach Dhaibhidh." Is e sin ma chreideas sibhse agus gu'm bi sibh réidh rium, bheir mi le m' cho-cheangal Criosd dhuibh, agus maille risan gach uile ghràs slainteil: tha so air aithris a rithist Gniomh 13, 34.

A rithist, thoir fa near, gu'm bheil an taigse shònraichte do gach neach fa leith; mar a tha soilleir o'n fheum a tha'n t-abstol a' deanamh dhith. Gnìomh, 16, 31. "Creid anns an Tighearna Iosa Criosd, agus saorar thu fein agus do thaigh."

Tha reusan na taigse so air a thoirt seachad, Eoin 3, 16. "Oir is ann mar sin a ghràdhaich Dia an saoghal gu'n d' thug e aon-ghin Mhic fein, a chum ge b'e neach a chreideas ann, nach sgriosar e, ach gu'm bi a' bheatha shiorruidh aige."

Air an aobhar sin air do'n t-slàinte mhòir so a bhith air a taigseadh, anns an Tighearna Iosa Criosd, ge b'e nach creid ann, ach aig a'm bheil dùil ri slàinte air dhòigh éiginn eile, ciod a tha e' deanamh ach a' leantuinn air diomhanasaibh breugach, agus a' treigsinn a thròcair fein a dh' fhaodadh a bhith aige ann an Criosd. Ciod eile a tha e' deanamh ach a' toirt mòr-thoibheum do Dhia 'na chridhe, mar a tha e air a ràdh, "An ti nach creid Dia, rinn e breugaire dheth, do bhrigh nach do chreid e an fhianuis a thug Dia mu thimchioll a Mhic." Agus is i so an fhianuis gu'n d' thug Dia dhuinn beatha mhair-eannach; agus tha a' bheatha so 'na Mhac."

Agus tha Criosd fein a' toirt teisteis nach 'eil peacadh sam bhith an aghaidh an lagha cosmhùil ris a' pheacadh so. Eoin 15, 22. "Mur bithinnsa air teachd, agus air labhairt riutha, cha bhiodh peacadh aca; ach a nis cha'n 'eil leithsgeul am peacaiddh aca."

Faodaidd so mothachadh a thoirt do dhuine mu mheud a' pheacaiddh so, cùl a chur ri taigse Criosd, no bhith gun chreideamh ann.

(*Ri leantuinn.*)

LAOIDH.

"Seallaibh riomsa, agus bithibh air bhur tearadh, uile iomallaibh na talmhainn." Is. xlvi. 22.

'PHEACAICH thruaigh, 'tha lag is fann,
'Gimeachd tÙirseach troimh an ghleann,
Giùlan uallaich is tu sgìth,
Seall ri Iosa, Righ nan righ.

Tha e dlùth dhuit aig gach àm ;
Eisidh e ri d' ghearrain fann ;
Togar dhiot an t-uallach trom ;
Siubhlaidh tu troimh 'n ghleann le fonn.

Gheibh thu aoibhneas, fois, is sìth,
Ann an cuideachd Righ nan righ,
Ceum air cheum mar bhios tu triall ;
'S ni a ghàirdean treun do dhion.

Anns an dachaidd ghàlòirmhoir shuas,
Cha bhi deuchainn, bròn, no truaigh—
Chaoiadh cha n fhaicear deur air stùl,
Ann an luchairt Righ nan dùl.

Fad nan linntean siorruidh buan,
Anns an luchairt ghàlòirmhoir shuas,
Seinnidh iad gu cèòlmhor binn
'S aoibhneas siorruidh air an cinn.

I. M'R.

CIONNUS A LEUGHAS TU?

Am bheil thu tuigsinn na tha thu 'leughadh ?
Mur 'eil, am bheil thu ag iarraidh seòlaidh air neach sam bith eile ?

An d'thug thu riamh fa near nach dean a bhith leughadh feum sam bith dhut mur tuig thu na tha thu 'leughadh ?

Iarr fiosrachadh o gach neach do'n aithne fiosrachadh a thoirt dhut. Os cionn gach ni iarr gu'm biodh an Spiorad Naomh g'ad threòrachadh a dl' ionnsuidh gach uile firinn ; ach ma tha thu diùltadh Chriosd a ghabhail mar do shìlanuighear, cha ruig thu leas duil a bhith agad gu'n treòraich an Spiorad Naomh thu.

Is ann do na creidmhich a tha gealladh an Spiorad air a thabhairt.

Cha treòraich an Spiorad Naomh thu a dh' ionnsuidh firinn nach do leugh 's nach cuala thu air a leughadh riamh.

Tha mòran ann leis am bu mhiann eòlas shaotainn air facial Dhe, ach cha'n 'eil iad deònach a' bheag de'n ùine a chaitheamh ann a bhith rannsachadh an fhacail. Tha iad cosmhail ri duine a bhiodh toileach barr math a bhith aige 'san fhoghar, ach leis nach aill a' bheag a dh' obair a dheanamh 'san earrach.

NITHEAN NUADH AGUS SEAN.

Tha cuid ann leis an fhearr gu mòr comhairle a thoirt seachad na comhairle a ghabhail.

Tha e math gu leòr comhairle na còrach a thoirt air daoine eile, ach tha e mòran na's shearr gu'n deanadh daoine iad fein an ni a tha ceart.

An uair a bhios an turadh ann 's e sin àm gu caoineachadh an fheòir. Tha so a' teagastgadh dhuinn gu'm bheil àm ann air son gach obair a dheanamh

Ma's math leat do dhachaidh a bhith sona, feuch cho math 's is urrainn duit ri deanamh sona.

Ma's miann leat daoine bhith caoimhneil riut, bi caoimhneil riutha. Tha caoimhneas a' dùsgadh caoimhneis annainn, mar a tha gradh a' dùsgadh gràidh.

Na dean suas càirdeas ris an duine aingealta, no ris a' mhise gear. Faodaidh tu bhith cinn-teach gu'm fas thu coltach ri do charaid ma bhios tu tric 'na chuidheachd.

Ma geibh thu am mach nach 'eil muinnitir eile cho math 's a shaoil thu na meudaich an bochdan ann am fianuis an t-saoghal. Air an laimh eile ma tha barail mhath agad air daoine, ma dean tuilleadh 's a' chòir de mholadh orra. Tha cuid dhe do luchd-eòlais nach 'eil cho dona 's a tha thu 'smaointean, agus tha cuid nach 'eil cho math 's a tha thu smaointean.

Ma tha bearneas agad na dean uaill as, oir faodaidh e sgiathan a dheanamh dha fhein, agus siubhal gu luath air falbh as do shealladh. Na dean uaill asad fein, no as d' inbhe, no as do chairdean no a ni air bith talmhaidh, "An ti a ni uaill deanadh e uaill as an Tighearna."

Ma thig calldachd ort is fearr dhut gu mòr a bhith riaraichte le cluisean na leigeadh le d' inn-tinn a bhith fo thuilleadh 's a' chòir de dhragh ; oir le bhith fo mhor dhragh bheir thu tuilleadh bròin ort fein agus cha leasaich thu an call a thainig ort.

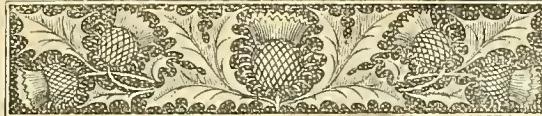
Thig na trioblaidean agus na tròcairean, mur is trice, cha'n ann 'nan ònar ach nan grunnam.

Beag 's mar a dh' fhaodas cuid de ar gnìomharan a bhith 'n ar sealladh fein, faodaidh mòran uilc, no moran math eirigh uapa air a' cheann mu dheireadh ; air an aobhar sin bu chòir dhuinn ar ceart aire thabhairt ciod a theireamaid agus ciod a dheanamaid.

Mur 'eil duine ann an tomhas beag no mòr naomh, cha'n urrainn a dhòchas a bhith beò.

Am fear a tha' gabhail tlachd anns a' pheacadh, cha'n urrainn e tlachd a bhith aige ann an Dia. Gabh tlachd an Dia is bheir e dhuit lan rùn do chridhe chaoiadh : do shlighe tabhair suas do Dhi ; earb ris is bheir gu crìch.

Is comharradh follaiseach air fior chriosduidh spiorad Dhé a bhith 'na chomhnuidh ann.

MU CHRAOBH-SGAOILEADH AN
T-SOISGEIL.

"THUGADH dhomhsa gach uile chumhachd air nèamh agus air an talamh. Uime sin imichibh-sa, agus deanaibh deiscio buil de gach uile chinneach, 'gam baisteadh ann an ainm an Athar, agus a' Mhic, agus an Spioraid naoimh; a' teagasg dhaibh gach uile nithean a dh' àithn mise dhuibh a choimhead: Agus feuch a ta mise maille ribh a ghnath, gu deireadh an t-saoghal." Mata 28, 19-20. Tha na briathran so gu soilleir a' dearbhadh dbuinn gu bheil e mar fhiachan air na h-uile a fhuair a' bheag no 'mhòr a db' èolas air Dia, agus air cumhachd an t-soisgeil, an uile dhìchioll a dheanamh a chum deadh sgeul a mhòr aoibhlneis a chur a dh' ionnsuidh na muilleanan a tha fhathast gun Dia, gun dòchas anns an t-saoghal. Cha'n eil ann ach an aon dòigh air an obair mhath so a dheanamh:—"Se sin, daoine a fhuair èolas slàinteil air Dia ann an Criod, agus a fhuair gairm o Dhia gu dhol a shearmonachadh an t-soisgeil, a chur le teachdaireachd na slàinte a dh' ionnsuidh nan Èudhach agus nan Cinneach.

Tha e 'na aobhar gàirdeachais do na h-uile leis am miann aobhar Chriosd a chur air aghaidh, a bhith 'cluinntinn 'a' faicinn, gu bheil mòran anns an rioghachd a tha ro dheònach a dhol le teachdaireachd na slàinte a dh' ionnsuidh nan Èudhach agus nan Cinneach, nam biadh dòigh ann air an cosdais a phàigheadh. Na'm b' urrainn iad so cosg orra fhéin cha'n iarradh iad cuideachadh sam bith o neach eile. Mar is trice, tha'n Tighearn' a' gairm nan seirbhiseach cho urramach 's a th' aige anns an t-saoghal, a measg an t-sluáigh aig nach 'eil aon chuid saoibhreas no àrd-inbhe. Ann an craobhsgaoileadh an t-soisgeil, faodaidh na h-uile ma tha toil aca, an làmh a chur. Chuir am Maighstir urram glé mhòr air a luchd lean-mhuinn an uair a dh' earb e riutha an soisgeul a shearmonachadh do gach dùil. Iadsan nach toir làmh-chuideachaidh seachad tha iad a' diùltadh na h-urram so a ghabhail o 'n Mhaighstir. Tha sinn a' meas gu bheil iad, an da chuid, a' cur beannachd a dhith orra fhein, agus air muinntir eile. Nan do chuir Dia a leithid a dh' urram air na h-ainglean's gu 'n d' earb e riutha an soisgeul a shearmonachadh do gach dùil, bhiadh iad, tha sinn a' creidsinn, glé dheònach air an urram a ghabhail, agus iad fhéin a thoirt suas gu buileach do 'n obair mhath so. Tha'n fhìrinn ag innseadh dhuinn

nach e mhàin gur toil leò a bhith 'gabhair beachd le tlachd air an obair mhath so, ach mar an ceudna, gu bheil iad a' deanamh gàirdeachais an uair a ni peacach aithreachas. Nan 'd earbadh searmonachadh an t-soisgeil riutha cha bhiodh feum air aon sgillinn airgid a chruinneachadh a chum biadh no aodach a thoirt dhaibh, no chum faradh a phàigheadh air an son an àm dhaibh a bhith falbh o dhùthaich gu dhùthaich. Ach ann an riaghladh glic an Tighearna is ann ri daoine a dh' earbadh craobhsgaoileadh an t-soisgeil, do bhrigh gur iad bu fhreagarrachaé air son na h-oibre na na-h-ainglean.

Dh' ainmich sinn mar tha gu 'n do chuir Dia urram mhòr oirnn fhéin 's air muinntir eile an uair a dh' earb e an obair mhòr agus ghlòirmhor so ruinn; agus, le diùltadh cuideachadh a thoirt seachad, gu robh muinntir a' cur beannachd a dhith orra fhéin. Tha e fior gu leòr gu bheil e 'na bheannachd ni's mò nì a thoirt seachad na nì fhaotainn. An uair a thig dìol-déirc a dh' iarradh fasgadh na h-oidhche, no greim a dh' itheas e, gabhaidh sinn truas dheth, agus bheir sini dha rud, agus bithidh sinn taingeil nach 'eil sinn fhéin ann an suidheachadh an dioldéirc thruaigh, ach gu bheil sinn comasach air a' bheag no mhòr de chuideachadh a thoirt dha 'na éiginn.

Aidichidh sinn uile gur gnìombh math biadh a thoirt do 'n acrach, deoch a thoirt do 'n tart-mhor, an lomnochd a chòmhachadh, agus fasgadh na h-oidhche a thoirt do 'n àrrach bhochd, thruagh, aig nach 'eil ionad anns an cuir e 'cheann fodha. Ach nach e gnìombh mòran is fhearr lamh-chuideachaidh a thoirt seachad a chum an t-anam neo-bhàsmhor a shaoradh o chionta, agus o chumhachd peacaidh? Ged is aobhar bròin agus mulaid a bhith 'faicinn mar tha creatairean truagh gun ach gan an déò anna le cion bidh is aodaich, nach ann a tha'n t-aobhar bròin agus mulaid ro mhòr a bhith 'toirt fa near gu bheil an earann a 's mò de shluagh an t-saoghal tur aineolach air an Ti a tha na aonar comasach air an deanamh sona, araon anns an t-saoghal so, agus anns an t-saoghal thall. O! nach cruidhe an cridhe a th' aig an neach a thilleas am bochd agus am feumach air falbh falamh ó 'dhorus an uair a dh' fhaodas e cobhair a dheanamh orra! Ach nach cruidhe gu mòr cridheachan na muinntir a dhiùltas a bheag no mhòr de chuideachadh a dheanamh leis na truaghain a tha bàsachadh gu siorrhuidh le cion eòlais air Dia tre Iosa Criod ! !

Tha fhios againn gu bheil mòran ann a tha ro dheas air a bhith gabhail an leithsgail fhéin a chionn nach 'eil iàd beairteach. Their iad gu bheil barrachd 's gu leòr acasan ri dheanamh iad fhéin agus an teaghlaichean a chumail suas. Their iad mar an ceudna nach fhaich an eaglais aice no uaipe am beagan cuideachaidh a b' urrainn iadsan agus an leithidean a thoirt seachad a chum aobhar Chriosd a chur air aghaidh. Ged a their iad so ruinne, agus riutha fhéin, cha seas e ann an lèathair Dhé. Dh' fhaodadh a' bhantrach bhochd a chuir an da bhonn bheag anns an ionmhas na leith-sgeulan a dh' ainmich sinn a ghabhail, agus an da bhonn bheaga a chumail na pòcaid gus an ceannach-eadh i greim de 'n bhiadh leotha. Ach nan d' rinn i so cha bhiodh iomradh oirre anns an t-soisgeul. Ghabh an Ti do 'n léir na h-uile nithean beachd sònraichte air an ni a rinn i, agus mhòl e gu mòr i. Cha'n ann air meud na suim a bheir sinn seachad a tha 'n Tighearna 'g amharc, ach air an dùrachd leis an toir sinn seachad i. Giùlainidh gach neach 'uallach féin. Tha aon sgillinn o 'n duine bhochd, ma 's e sin na 's urrainn da thoirt seachad, cho luachmhòr ann an sealladh Dhé ri punnd Sasunnach o 'n duine bheairteach nach fhaich 'ga dhith e.

Dh' fhaodadh iomadh aon mòran a bharachd a dheanamh na tha iad a' deanamh nan gabhadh iad an dòigh a tha 'n fhìrinn ag iarrайдh orra ghabhail. "Air ceud là gach seachduin, cuireadh gach aon agaibh ni leis féin anns an ionmhas, a réir mar a shoirbhich leis, chum nach bi tionail ri 'n deanamh an uair a thig mise." 1 Cor. 16, 2.

Is aithne dhuinn duine, ach cha cheadaich e dhuinn innseadh cò e, a thug barrachd seachad an uiridh air son aobhar an Tighearna na thug e bliadhna riamh, agus an dòchas gu 'n dean mòran eile air a' bhliadhna so mar a rinn esan an uiridh, agus mar a tha sinn a' creidsinn a ni e 'm bliadhna, innsidh sinn dhuibh an dòigh a ghabh e.

O chionn còrr is bliadhna bha aire an duine so air a tarruinn gu mòr a dh' ionnsuidh na dòigh anns an robh mòran de luchd-leanmuinn Chriosd a' gabhail an leithsgail féin le bhith smaoineachadh gu 'n cuireadh e call mòr orra cuibhrionn de 'm maoin a thoirt seachad do Chriosd. An àm dha bhith gabhail beachd air na h-earrannan de 'n fhìrinn a tha 'g àithneadh an dleasdanais so, rinn na h-earrannan a leanas greim mòr air an inntinn aige. "Thoir urram do 'n Tighearna le d mhaoin agus le ceud thoradh d' uile chinneis: Agus lionar do shaibhlean le pailteas, agus le fion nuadh ruithidh d' fhion-amair thairis." Gnat. 3, 9-10. "Thugaibh an deicheamh uile chum an taigh-thasgaidh, air chor 's gu 'm bi biadh ann am

thaigh-sa ; agus dearbhaibh mi nis leis an ni so, tha Tighearna nan sluagh ag ràdh, mur fosgail mi dhuibh uinneagan nan nèamh a dhòrtadh a mach beannachd oirbh, gus nach bi àite ann g' a chumail." Mal. 3, 10. Cha b' urrainn da gun fhaicinn gu robh na h-earrannan so a' teagasg nach cailleadh neach sam bith air a chuid fhéin a thoirt do Dhia. Air ceud là gach seachduin chuir e tasdan air leth ann am bocsa beag do 'n Tighearna. Aig deireadh na bliadhna, bha da phunnd Shasunnach, agus da thasdan deug deas aige air son aobhar Chriosd a chuideachadh am measg nan Iùdhach agus nan Cinneach. Tha e 'g aideachadh ann an lathair Dhé gu 'n do shoirbhich an Tighearna leis ré na bliadhna dh' fhalbh ni bu mhò na shoirbhich e leis riamh, agus tha e suidhichte air barrachd is tasdan a chur air leth do 'n Tighearna gach Sàbaid air a' bhliadhna so. A chum a dhearbhadh nach duine a tha comasach air mòran a thoirt seachad a th' ann, faodar a ràdh gu robh e iomadh lèatha gun aon tasdan na phòcaid. Ach aig deireadh na bhiadhna tha e 'g ràdh gu 'n do chiomhlion an Tighearna a ghealladh a réir mar thomhais e fein ùmhachd do 'n Tighearna.

Bheireamaid comhairle air ar luehd-leughaidh an dòigh a ghabh an duine so a ghabhail, agus a' bheag no'mhòr a chur air leth do 'n Tighearna gach latha Sàbaid. Ma chuireas gach neach aon sgillinn ruadh air leth gach latha Sàbaid, bidh ceithir tasdain agus ceithir sgillinn aige gus an sìneadh seachad aig ceann na bliadhna. Nis, is ann ro bhochd a tha 'n duine nach urrainn aon sgillinn 'san t-seachduin a thoirt do 'n Tighearn. Ni bonn-a-sia san t-seachduin, da thasdan, agus da sgillinn 's a' bhliadhna ; agus ni fearrdann 'san t-seachduin trì sgillinn deug 'sa 'bhliadhna. Beag 's mar a tha 'n t-suim so is lionar iad nach toir seachad i. Agus gu cinnteach feumar a ràdh gur ann glé ainneamh a thachras duine ruinn a tha cho bochd 's nach urrainn da fearrdann 's an t-seachduin, no sgillinn 's a' mhios, a chur ait leth do 'n Tighearna. Feumaidh sinn a ràdh, ged a tha e nàr ri aithris, gu bheil cuiid de 'n luchd-comanachaiddh nach toir aon sia sgillinn do 'n Tighearna eadar da cheann na bliadhna! Ach nan cuireadh a h-uile aon de 'n luchd-comanachaiddh a th' ann an Eaglais na h-Alba aon fhearrdann 's an t-seachduin, no tri sgiliinn deug 's a' bhliadhna, air leth a chur a dh' ionnsuidh nan Cinneach, dheanadh e còrr is ochd mile fichead punnd Sasunnach. Dheanadh sgillinn 's an t-seachduin, còrr math is còig fichead mile punnd Sasunnach 's a' bhliadhna Agus dheanadh tasdan 's an t-seachduin, corr math is muillean, agus trì cheud mile punnd Sasunnach 's a' bhliadhna. Uaith so chi sinn gur mòr a dh' fhaodas daoine dheanamh a chum

aobhar Chriosd a chraobh-sgaoileadh ma ni iad ni's urrainn daibh. Nam biadh gràdh mòr againn do Chriosd bhiodh tlachd mòr againn ann a bhith 'toirt ùmhachd d' a àithnean, agus bheireamaid gu toileach seachad na b' urrainn duinn a chum gu 'm biadh deadh sgeul a mhòr aoibhneis air aithris ann an cluasaibh nan Iùdhach agus nan Cinneach. Ma thig caraid a tha ionnmuinn leinn a dh' ionnsuidh ar taighean, nach sinn a bhios deas a chum na nithean a 's fearr a tha fo na cabair againn a chur air a' bhòrd 'na làthair? Nach e Chriosd an caraid is dlùitheadh leanas na bràthair? Nach e an neach mu dheireadh air am bu chòir duinn dearmad a dheanamh?

Tha aobhar againn a bhith 'creidsinn gur e cion toirt fa near is coireach gu bheil mòran de shluagh na h-eaglais a' toirt cho beag seachad de 'm maoin a chum aobhar Chriosd a chur air aghaidh anns an t-saoghal. Cha 'n 'eil iad a' toirt fa near gu bheil uibhir feuma air cuideachadh a thoirt seachad, agus cha mhò a tha iad a' toirt fa near gu 'n dean an cuideachadh beag a théid aca fhéin air a thoirt seachad feum mòr air a' cheann mu dheireadh.

IAIN.

SEUMAS.

II.

ANNS an àm mu'm bheil sinn a' sgrìobhadh bha cùisean ann an iomadh cearn dhe'n Ghàidhealtachd gle neo-choltach ri mar a tha iad 'san am so. Cha'n fhaigheadh litrichean agus páipearan ach gle ainneamh. Anns a' chuid de'n sgìreachd anns an robh Seumas, b'ann aon uair 'san t-seachdain a thigeadh Calum Posta leis na litrichean's leis na paipearan. Cha bhiodh am poca ach aotrom, ach mar a tha'n sean fhacal, ag ràdh "Is trom an cat ri ghiùlan."

Bha astar corr math is fichead mile eadar an taigh sgoile agus am baile anns an robh Calum Posta a' faotainn nan litrichean, agus bhiodh Calum còir mar bu trice a' gabhail an rathaid air a shocair fhein, agus mar bu trice bhiodh e aon uair deug 'san oïdhche mu'n ruigeadh e ceann a thuras.

Bha Calum 'na dhuine gle laghach caoimhneil, agus bu tric a bheireadh e gnothaichean beaga feumail anns a' phoca a dh' ionnsuidh dhaoine, agus air a shon so bhiodh daoine 'cur deur beag de Mhac-na-braiche na thraigse a chionn nach gabhadh e paigheadh air son a dhragha. Bu tric leis deur beag a ghabhail anns an taigh-òsda a bha leitheach rathaid. Agus bha e air aithris gu'm tric leis greis chadal a dheanamh ri taobb an rathaidh no ann an taigh an uair a bhiodh e sgith agus an t-side blàth, ach cha chuala ri amh gu'n do chaill e litir no ni sam bith eile a bha

air earbsadh nis. Agus ged a bhiodh e iomadh uair car anamoch gu'n a cheann-uidhe a ruighinn cha bhiodh neach sam bith a' cur gearain a steach 'na aghaidh, ged a bhiodh neach a gearain eatorra fhein a' gearain gu'n robh e' cur seachadh moran tìne air an rathad.

B'e Seumas mar bu trice a bhiodh a' toirt nan litrichean thun nan daoine a bha faisge air an taigh sgoile. Bhiodh e-fhein a' dol a dh'iarraidh a chuid litrichean is phàipearan fhein agus bha e toirt leis gach litir a bhiodh a' tighinn a dh'ionnsuidh muinnir a' bhaile a bha dlùth air an taigh sgoile. Bha chùis mar so an àm a gheamhraidh; oir ged a bha sluagh a' bhaile ag aideachadh na diadhachd cha leigeadh an t-eagal dhaibh a dhol troimh 'n ghleann air feasgar dorcha aig àm sam bith dhe'n bhliadhna. Bha e air aithris gu'n robhas a' faicinn bhochdan anns a' ghleann, agus a' cluinninn fuaim minadarra ann. Cha robh Seumas a' toirt geill sam bith de na beachdan aimeadach so. Theireadh e riutha gu'n robh Dia comasach air an gleidheadh o chunnart ann an dubh a' mheadhain-oidhche cho math 's a dheanadh e ann an solus a' mheadhain latha.

Agus ged a bha iad ag aideachadh gu'n robh so flor, gidheadh bha iad a' dlùth-leantuin ris na beachdan faoine a bha air an aithris nam measg.

Bha 'n ghleann a' dol troimh àite uaigneach, agus bha pairt dheth gle chumang, agus bha na bruaichean aige gu math cas. Bu tric le clachan tuiteam sios car ma char, agus fuaim a dheanamh a chuireadh eagal air daoine anns an robh mòran a bharrachd eagail na bha aca de dh'earbsa ann an gleidheadh Dhe, ged a bha iad uile a' labhairt mu ghleidheadh Dhe. Is iomadh uair a thug sinn fa near ma a tha daoine cho crabhach le'n bilean am feadh 's a tha cridh-eachan gun earbsa sam bith ann an gleidheadh an Tighearna. Bha Seumas agus a thurasan troimh 'n ghleann ann an dubh a' mheadhain-oidhche 'nan aobhar-bruidhne anns an àite. Theireadh cuid nach robh mothachadh duine ann an uair a rachadh e troimh 'n ghleann gun fhiamh gun eagal. Gha robh Seumas a' cur uireachd sam bith air na bha daoine ag radh ma dheidhinn. Bha fhios aige gu'm bu cho math dha fuireadh samhach ri feuchainn ri toirt air daoine cùl a chur ris na beachdan amaideach do'n robh iad a' toirt geill o'n òige. Bu tric a chualas e ag radh nach b'ann le cumhachd an aideachaidh a bha iad a' deanamh a bha iad air an saoradh o'n t-saobh-chreideamh do'n robh iad a' toirt geill, ach o'n eòlas a bha daoine a' faotainn air eòlas air nithean aimsireil. Bha cuid de na mnathan cho crabhach 's a' bh'anns an àite a' toirt do bhuidseachd agus do bheachdan faoine eile. Is minic a thubhaint e gur e am maighstir sgoile, agus nach b'e am

ministear a chuir an teicheadh air na sithichean, air na taibhsean's air na bochdain a bha cho pait aon uair anns an dùthaich.

Cha do leig Seumas as a cheann oidhrip a thoirt air òran a dheanamh, ach cha robh e ag amas air cuspair freagarrach gu leòr.

Anns an àm thainig òg do'n dùthaich a bha iomadh bliadhna air falbh a' siubhal an t-saoghal agus ag iarraidh an fhortain. B'e Alasdair mac Dhomhail bhuidh' a theireadh ris gu cumanta mu'n d' fhalbh e. Bha e na ghille iomchuidh gu leòr, agus thu mi creidsinn gu'n d'riom e aon fhortan a bh'aige ann an dòigh laghail gu leòr; ach an uair a thill e dhachaidh theireadh cuid de dhaoine gur ann leis an olc a rinn e na bh'aige de dh'fhortan. Theireadh cuid gu'n do phòs e boirinnach aig an robh mòran airgid, agus gu'n do theich e air falbh's gu'n d' fhàg ann an sid i.

Biodh so mar so, no na bitheadh, bha meas mòr air Alasdair an uair a thill e agus a dh' fhosgail e buth mhòr. Is e Mr. Mac Aunnlaidh a t-ainm a bh'aig muinnir an àite air mar bu trice, ach bha cuid ann nach canadh ris ach Alasdair Mac Dhombhull bhuidhe, an t-ainm a theireadh ris 'na oige.

Mar a bha cumanta agus nadarra gu leòr thoisich a h-uile nighean tuathanaich a bh'anns an dùthaich ri feuchainn ri greim air. Cha b'ann a chionn gu'n robh e na dhuine dreachar, ach a chionn gu'n robh iad a smaointeán, gu'n robh airgid aige.

Bha Alasdair 'ga mheas fhein gle fhortanach nam faigheadh e greim air an darna té dhe dithis a bha cho deonach deanamh suas ris, ach cha robh fhios aige co an te dhiubh a bhiodh deònach a ghabhail; agus is e thainig as a' chùis gu'n robh e 'cumail làimhe riutha le chéile.

Mar is minic a thachair, ghabh té dhe na h-igheanan amhrus gu'n robh Alasdair neodhileas dhith, agus bha i 'fas coma dheth. B'i so s te bu bhòidhche dhe'n dithis, agus a bharrachd air sin bha i car mòr aisde fhein. Chaidh an sgeul am mach gu'n robh Alasdair a' cumail làimhe ris a dithis, agus nach gabhadh an te bhoidheach idir e.

An uair a chuala Seumas an sgeula so, smaoinch e gu'n deanadh e òran dhaibh nan triuir. Thug e àine mhat air deanamh an òrain. Cha robh facial mi-ionchuidh no mi-mhodhail eadar a dha cheann; ach bha feal-dha gu leòr ann. Bha cuid dhe 'na Ghàilig, agus páirt dhe 'na Bheurla mar a bha na h-ùrnuighean a bhiodh Soutar a' deanamh.

Cha robh Seumas an dùil gu'm faigheadh neach sam bith fios mu'n òran; ach fhuaradh am mach m'a dheidhinn air an dòigh so: Bha nighean òg thapaidh anns an àite a bhiodh gu math tric a' tathaich air an taigh sgoile o'n a bha i'na bana-chompanaich aig piuthar Sheumais.

Thachair dhi air latha àraidh gu'n robh an nighean so air cheilidh air piuthar a mhaighstir-sgoile Agus o'n a bha i car luath-lamhach thòisich i ri rùrach air feedh leabracichean Sheumais, agus ciod a thachair rithe ach an leabhar anns an robh an t-òran sgriobhte. Agus thòisich i ri leughadh do piuthar Sheumais. Chord an t-òran cho math riutha's gu'n do thòisich iad ri glagadaich's ri gàireachdaich.

Anns an àm co thigeadh a steach do'n t-seomar ach Seumas. Cha robh fhios aige ciod a theireadh e. Bu leasg leis trod rithe; ach ghuidhe e oirre gun ghuth a thoirt ri neach sam bith mu'n òran. Ach chòrd an t-òran rithe cho math's nach robh comasach dhi gu'm a bhith bruidhinn air's ga sheinn.

Mar so chuala an dùthaich mu'n òran. Ged a chual' Alasdair m'a dheidhinn, cha do ghabh e stùim sam bith dheth. B'e Seumas fhein an t-aon neach a bha diùmbach de'n te a dh'aithris an sgeul.

An ceann beagan àine thàinig bàs aithghearr air Alasdair, agus bha'n droch cruth a bh' air a chorpa 'na chulaidh-eagail do na h-uile a chaidh g'a fhaicinn sinnte air an eislich.

An latha an deigh a bhais chaidh Seumas a dh'iarraidh nan litrichean mar bu ghnath leis; agus chuala e sgeula air bàs Alasdair agus cho aognaidh's a bha'n cruth a bh'air an deigh a bhàis. Agus smaoinch air an òran, ach bha e cho math's a dh' fhaodadh a feuchainn ris na smaointeán an so a chur dheth. Ach bha so a' fairleachdhan dheth.

An uair a bha e 'greis air aghart air an rathad troimh, thainig a smaointeán so gu gu grad thun na h-inntinn aige "Ma thachras Alasdair riùm anns a' ghleann?"

Bhuail an t-eagal e cho mòr's gur gann a sheasadh e a chasan. Smaoinch e nair dha air tilleadh ain ais thun an taighe a b' fhaisge dha; ach an deigh na bha e deanamh de bhosd as cho neo-sgathach 'sa bha e, agus a liuthad oidhche dhòrcha a chaidh e troimh 'n gleann, cha d' thug e ceum air ais. Ach leis gu'n robh e 'faicinn coltas duine anns gach creig agus géig a bha ri taobh an rathaid. Chuimhnich e gu'n robh Dia comasach air a dhion o gach cunnart air an oidhche; agus gu'n robh Alasdair 'na shineadh gun chomas gluasad, agus nach robh dad a cur an eagail ach mar a bha' chogais 'g a dhòteadh. Mar a thuirt am bard. "Ni a chogais chiontach gealtairean dhinn uile."

Thòisich e ri ùrnuigh ri Dia agus ri coiseachd gu socrach air aghart, agus mu'n d'riom e mile a dh' astar dh' fhalbh an t-eagal buileach glan dheth. Ma sguir, no nach do sguir e dhe na h-òrain cha'n urrainnear a radh. Ach is tric a chualas e ag radh gur i an ùrnuigh ud ùrnuigh a b' fhearr a bh'air chuimhne aige a rinn e riámh.

MU THRIOBALIDEAN NA BEATHA SO.

"Ged nach tig àmhghar a mach as an duslach, agus nach fàs carraig as an talamh, gidheadh, rugadh an duine a chum carraig, mar a dh' éireas na sradan suas." Iob. v. 6, 7. Tha na briathran so a' teagasc dhuinn gu bheil iomadh trioblaid agus deuchainn ri tachairt ruinn ré ar cuairt air an talamh. Fada no goirid gu 'm bi cuairt neach air an talamh tachraidih trioblaidean ris. Is tric a chunnaic sinn an naoidean beag, lag, nach robh ach beagan làithean beò, a' fulang mòran tinneis agus trioblaid. O àm gu àm, tha a' chlann bheag air am bualadh as le tinneas agus le trioblaid. Tha so nàdurra dhaibh uile; ach tha cuid ann a tha breòite agus tinn an còmhnuidh.

Tha e 'na bheannachd do 'n òigridh gu 'n dichuimhnich iad an tìne ghearr na trioblaidean troimh 'n deachaidh iad, agus nach smaoinich iad gu bheil iomadh trioblaid ri coinneachadh riutha ma bhios iad a bheag a dh' tìne beò. Ach an uair a thig muinntir gu inbhe, agus gu aois àraiddh, bu chòir dhaibh beachd a ghabhail air cor, agus air suidheachadh an t-sluagh a tha mu 'n cuairt orra, agus a thoirt fa near gu bheil àmhghar agus carraig ri bhith ann an crannchur gach neach. Bu chòir dhaibh so a thoirt fa near, cha 'n ann a chum iad f'héin a leagadh sìos le mi-mhisnich 's le ro chùram, ach a chum cruadhachadh ris, agus a dhol troimh 'n fhàsach so le misnich, agus le muinghinn anns an Ti tha comasach air an cumail suas, a dh' aindeoin nan trioblaidean 's nan àmhghairean a thachras riutha. Bu chòir do na h-uile a thàinig gu gliocas ambarc rompa mu 'n gabhadh iad ceum cudthromach sam bith. "Ge b' e nach seall roimhe seallaidh e na dhéigh" An saighdear a 's cùramaiche a bheir fa near an trioblaid agus an cruidh-chàs troimh 'm feum e dhol, ma dh' éireas cogadh anns an rioghachd, is e a's dòcha a bhith ni 's misneach-aile anns a' chath na 'm fear a ghabhas anns an arm, agus nach smaoinich ach ainneamh gu 'n tig air seasamh ri uchd nàmhaid. An uair a dh' fheumas sinn a dhol that a' mhonaidh, is e ar gliocas an àm falbh a thoirt fa near gu bheil aonaichean agus garbhlaichean againn ri 'n dìreadh, agus glinn ri 'n tearnad, agus aimhnichean ri 'n grunnachadh, Cha 'n 'eil math dhuinn a bhith smaoineachadh gu bheil slighe chòmhnard, réidh romhainn. Ach air a shon sin, cha ruig sin leas tuiteam ann am mhisnich.

Thugamaid ar ceart aire nach tuit sinn anns an da mhearachd so anns an robh, agus anns am bheil, mòram a tuiteam.

1. Tha cuid ann a tha 'n dùil nach tachair a bheag sam bith de trioblaidean riutha anns an t-saoghal. Tha iad a' toirt orra fhéin a chreidsinn gu faigh iad na h-uile nithean mar is miannach leòtha. Tha iad a' dealbh 'nan inntinnean cursa beatha nach tachair riutha gu bràth. Tha iad a' gealltann dhaibh féin nithean nach do gheall Dia dhaibh. Iadsan a leigeas, mar so, le 'n inntinnean ruith air falbh leotha, agus a gheallas dhaibh féin nithean nach fhaigh iad, bidh iad air am mealladh gu tric, agus caillidh iad am misneach. Is gann a bhios iad latha toilichte ré am beatha. Thig na deuchainnean do 'm bheil na h-uile buailteach do 'n ionnsuidh o àm gu àm, agus maille ris an dragh inntinn a bhios aca a chionn nach d' fhuair iad gach ni ris an robh sùil aca, bheir na deuchainnean so orra a bhith creidsinn gu bheil a h-uile cumhachd a th' anns an t-saoghal ag àr nan aghaidh. Tha iad mar so a' call seallaidh —ma fhuair iad riamh e—air obair freasdail Dhé anns an t-saoghal. Agus an uair a tha neach a tighinn a dh' ionnsuidh an t-suidheachaidh thruaigh so cha 'n urrainn da a bhith aon latha sona.

2. Tha cuid eile ann a tha mi-shona aig gach àm, cha 'n ann a chionn gu robh iad a' gealltann nithean dhaibh fhéin nach d' fhuair iad, ach a chionn gu bheil iad mar is trice a' toirt orra fhéin a chreidsinn gu bheil trioblaidean lionmhòr dlùth dhaibh. Cha 'n iad na trioblaidean a th' aca an dràsta a tha cur dragh cho mòr orra, ach na trioblaidean ris am bheil sùil aca. Tba iad làn-chinnteach gu bheil an ni ud 's an ni ud eile air thuar a dhol cearr, agus gu 'n tig éisean, is trioblaidean, is deuchainnean cruidhe 'nan rathad an tìne gun bhith fada. Cha 'n 'eil fois oidhche no tàmh latha aca leis mar a tha 'n inntinnean tur triomh a chéile leis an eagal. Cha 'n iad trioblaidean is éisean an earraich idir a tha 'gam fàgail cho tinn 's cho mi-shona, ach na trioblaidean a tha iad cinnteach a tha gu tighinn nan rathad uair-eiginn 'san t-samhradh, no 'san fhoghar. A dh' aon fhacal, is iad na trioblaidean nach d' fhairich iad riamh a tha cur dragh air na h-inntinnean aca. Tha iad so, mar a bha 'muinntir a dh' ainmich sin mar tha, a' call seallaidh air obair freasdail Dhé. Tha Criosd 'gan cronachadh, agus ag iarraidh orra beachd a ghabhail air mar a tha Dia a' sgead-

achadh feòir na macharach, agus a' beathachadh eunlaith an athair. "Uime sin," arsa Criod, na bithibh làn de chùram ag ràdh, Ciod a dh' itheas sinn? no ciòd a dh' òlas sinn? (Oir iad so uile iarraidh na Cinnich :) Oir tha fios aig bhur n-Athair nèamhaidh gu bheil feum agaibh air na nithaibh so uile. Ach iarraibh air tùs rioghachd Dhé agus 'fhireantachd-san, agus cuirear na nithean so uile ribh. Uime sin na bitheadh ro chùram oirbh mu thimchioll an là maireach: oir bithidh a làn de chùram air an là maireach mu thimchioll a nithean fein: is leòr do'n là 'olc fein." Mata. vi. 31-34.

Bu chòir dhuinn beachd sònraichte a ghabhail air an eisimpleir mhaisich a chuir Iob fa 'r comhair. Chaill e a chuid, agus a theaglach, agus a shláinte; agus ged a thàinig càirdean g'a amharc, cha d' thug iad fhéin no a bhean comhfhurtachd sam bitha dha. Ach thuairt e mu thimchioll Dhé, "Ged a mharbhadh e mi cuiridh mi mo dhòchas ann." Thugamaid fa near an còmhnuidh gu bheil ar n-Athair nèamhaidh a' riagladh, agus nach leig e éis sam bith do ar 'n ionnsuidh ach éis a bhios a chum ar math air a' cheann mu dhereadh, ma bhios sinn umhaill dha. An àm na trioblaid cuireamaid ar n-earbsa ann. Cha'n fhág agus cha tréig e iadsan a a chuireas an dòchas ann. Os ceann gach ni thugamaid an aire nach leig sinn le smaointeanan dòrcha, teagmhach greim a deanamh air ar n-inntinnean. Leigemaid leis na trioblaidean a tha gu tighinn gus an tig iad, agus seasamaid gu làdir an aghaidh gach ni searbh, agus doirbh a thig 'nar rathad. Rachamaid air ar n-aghaidl a chothachadh an t-saoghal an ainm an Tighearna gach aon là.

I. M'R.

"UINE GU LEOR."

"Tha àine gu leòr againn," "Is fhad an latha gu h-oidhche," "Is iomadh latha 'th' aig a' bhàs oirnn." Is tric a chuala sinn an t-òg agus an sean a' labhairt nam briathran so, agus briathran eile glé choltach riutha. Cha'n eil na briathran so idir ann an co-chòrdadh ri teagast facail Dhé. Ann am facial Dhé tha e sgrìobhta nach eil an am beatha an duine ach sgàile a théid as an t-seallaidh ann an tiotadh. "Tha mo laithean, mar sgàile ag aomadh sìos; agus tha mi fein mar fheurairseargadh."—Salm. cii. 11.

An uair a their muinnitir gu bheil àine gu leòr aca, feumaidh nach eil iad a' toirt fa near, aon chuid cho gearr's a tha'n àine, no cho lionmhòr 'sa tha na dleasdanais a th' aca ri'n cur an gnìomh. Nan tugadh iad na nithean so far near bhiodh an àine a thug Dia dhaibh ro luachmhòr nan sealladh. An ni a tha gann, agus a tha ro fheumail

dhuinn, tha sinn gu nàdurra measail air. Ciod, ma ta, is feumaile dhuinn na àine? Cha'n eil ni ann a's feumaile, agus a's luachmhoire na àine, ach slàinte an anama. Ged a bheireadh Dia'na fhreasdal air falbh ar slàinte cuirp, nam fàgadh e àine againn, bhiomaid ann an tomhas toilichte a chionn gu'm biodh cothrom againn air a bheag no mhòr de'r n-aire a shuidheachadh air nithean spioradail. Nach an aig a' mhòr-shluagh a tha 'n t-aobhar tàingealachd gu bheil Dia'na fhad-fhulangas, agus 'na mhòr-thròcair, a' giùlan leò o latha gu latha, agus o àm gu àm air an talamh? Tha Dia a' toirt dhaibh na h-àine cha'n ann aon chuid a chum a caitheamh gu buileach ann an seirbhis an uile, no le'n làmhan paisgte gun char 'ga dheanamh, ach a chum a bhith deanamh gach ni a fhuair an làmhan ri deanamh.

Faodar dleasdanais an duine ainmeachadh fo dha cheann, dleasdanais spioradail, agus dleasdanais aimsireil. Is iad na dleasdanais a bhuineas do'n bheatha spioradail a's cudthrom-aiche, agus air an aobhar sin cha chòr do neach sam bith dearmad a deanamh orra. Tha e cianail ri thoirt fa near cho aineolach 's a tha mòran de'n t-sluagh air facial Dhé. An uair a dh' innsear dhaibh gu bheil iad aineolach their iad nach eil àine aca gus am Biobull a leughadh. Cha mhò a tha àine aca, tha iad fhéin ag radh, gu dhol a dh' eisdeachd an fhacail air a shear-monachadh, no gu beachd-smuaineachadh air an fhacal, no idir gus a dhol a dh' urnuigh. Nach eil so iongantach leinn an uair a chuimhnicheas sinn gu'n abair an earran a's mò de'n t-sluagh so ruinn gu bheil àine gu leòr aca! Their iad iomadh uair gu bheil iad a' faireachadh na h-àine cho fada's gu saoil iad gu bheil seachduinn anns a' h-uile latha! Nan robh iad trang aig obair sam bith rachadh an àine seachadh gun fhiös dhaibh. Nis, ma chreideas gus nach creid iad e, cha'n e cion àine a's coireach gu bheil iad aineolach, ach cion toile. Cha'n eagal nach fhaigh iad àine gu leòr gus an ni a thig ri'n toil a dheanamh. Mur sgur iad de'n doigh a th' aca mu'n tig crioch air an àine a dh' òrdugh Dia dhaibh, gheibhear easbhuidheach iad aig a' bhreitheanas.

Tha cuid fann a tha cùramach gu leòr mu ghnothuichean na beatha so, ged nach fhaigh iad àine gu cùisean na beatha spioradail a chur an òrdugh. Tha iad glé dheas gu bhith gabhail an leithsgeil fhéin. Their iad gu bheil na dleasdanais a th' aca ri'n coimhlionadh dhaibh fein, do'n teaghlaichean, agus do'n càirdean cho lionmhòr, 's nach fhaigh iad àine gu aon dleasdanais spioradail a choimhlionadh. "Am fead a bha d' oglach a' bith-dheanamh an so agus an sud, cha ro esan ri 'fhaontainn."—i Righ

20. 40. Cha seas an leith-sgeul so idir ann an làthair Dhé. Is gann a leigeas an nàire le iomadh neach iomradh a thoirt air am fianuis dhaoine ged a dh' sheuchas iad ri thoirt gu tric fa chomhair an cogaisean féin. Cha'n faod e bhith nach téid aig neach air leith-uair, no uair, as a' h-uile ceithir uairean fishead a chaiteamh ann an leughadh, agus ann an ùrnigh. Ged a b' ann as an cadal a bheireadh iad an ùine bheag so cha chuireadh e mòr eis orra.

Tha mòran ann a tha caitheamh earrann mhòr de'n ùine gun fhios gun fhaireachadh dhaibh féin. Cha chaili iad latha, no leith latha, d' an deoin. Ach a thaobh uairean agus mhionaidhean tha iad cho beag 's cho suarach nan sealladh 's nach shiach iad a bhith gabhail suim sam bith dhiubh. Mar is trice bidh a' mhuiinnitir so 'nan cabhaig a h-uile latha 's a' bhliadhna. Cha'n eil ùine gu leòr aca a chionn gu bheil iad a' leigeil leis an ùine ruith ar falbh gun fheum. Falbhaidh coig mionaidean an dràsta 's coig mionaidean a rithist, gun fheum. An ceann na seachduinn bidh cunnatas uairean air an call gun fheum, agus an ceann na bliadhna bidh cunnatas mhòr làithean air an call gun fheum. Ma chailleas neach aon uair a h-uile latha fad fishead bliadhna, caillidh e càrr is deich miosan! Bu chòir dhuinn a thuigsinn uaith so gur mòr a' chuid de'r n-ùine a tha sinn a' call gun fheum o bhliadhna gu bliadhna.

Tha e air a dhearbhadh dhuinn gur ann air na sgillinnean, 's air na buinn-a-sìa, agus air na feairrdinnean a tha a' chuid a's mo de na marsandan a' fàs beairteach. Thuirt fear roimhe, "Thoir thusa an aire air na sgillinnean, agus bheir na puinn Shasunnach an aire orra fhéin." Faodaidh sinn a ràdh a thaobh uine gur i a's luachmhoire na airgiot agus òr, agus faodaidh sin mar an ceudna a ràdh. *"Thoir thusa an aire air na mionaidean, agus air na h-uairean, agus bheir na làithean agus na seachduinean an aire orra fhéin."*

Tha ar n-ùine gearr, agus tha i 'triall gu luath. Thugamaid ar ceart aire gu'n dean sinn feum de'n 'am a ta làthair, air tha'n t-àm ri teachd neo-chinnteach. "Feuch, a nis an t-àm taitneach: feuch a nis latha na slainte."

I. M'R.

MU SHEINN SHALM AGUS LAOIDHEAN SPIORADAIL DO DHIA.

'S e seinn moladh do Dhia aon de na gniomh-aibh is àirde de aoradh diadhaidh, agus thar chàch uile is cosmhuite ri aoradh néimhe. Tha'n gniomh so sòlasach agus tarbhach, 'nuair tha daoine ga ghnàthachadh le urram naomha, tlachd cridhe, agus aoibhneas anama. Cò nach d-fhios-

raig an cumhachd a tha aig ceòl naomh, 's aig dànaibh spioradail air an anam? Cò nach do mhothaich an dòigh air a' bheil an tuigse mar so air a soilleireachadh? Na h-aigneadh air an dùsgadh, an inntinn air a h-àrdachadh, 's an cridhe air a leaghadh. 'Nuair tha'n inntinn air a sudheachadh gu ceart san obair so, agus ag aomadh leis na briathraibh, agus an cridhe 'gabail air aghaidh maille ris an dàn, le fionn dhìadhachd, 'an sin tha'n tairbhe a tha na lorg air a thuigsinn; 's tha'n t'anam an sin air a lionadh, an dara cuid, le àrd urram no le suaimhneas ciùin; tha e leaghadh as, ann an doimhne irisleachd, fo bhròn tiambaidh, no lasadh an àird ann an gairdeachas buadhar. Ciod an ni, gu dearbh, is cumhachdaiche gus an t'anam àrdachadh os cionn an t-saoghal so, phasgnadh agus a għlanadħ o thruaillieachd agus o anabas-na beatha so, na co'-aontachadh le càch a cheile ann an aon cho-sheirm cheòlmohr, le fonn cràbhach, agus an t'anam ann an gleus diadhaidh, gu moladh Dhe a sheinn. A' bheil aon ni eile a tha gar n-àrdachadh n'i's dlùithe do néamh, 'gar n-uimeachadh arson cuideachd nam flaitheas, na bhi cleachda sa bheatha so an ni sin o bheil iadsan a' tarruing na h-urrad shòlais. 'Se righ Daibhidh bha 'gabail tlachd san obair so; 's tric esan a' glaođhaich r'a anam moladh a sheinn do Dhia. "Tha mo chridh," deir esan "ann am fonn, seinnich mi oran nuadh do Dhia,"

Mosgail mo glòir, 's a shàltair fòs,
a chlàrsach dùisg an àird:
Air maduinn mosglam fein gu moch,
is seinneam ceòl gu h-àrd.

Dhia measg a phobuill molam thu;
dhuit seinneam measg an t-sluaign:
Oir t'fhirinn is do thòcair mhòr,
gu néamh nan neul chaidh suas.

"Tha na Saiml," a deir Raibeard Kirke. "taitneach, tarbhach; 's beag nach cosmhuit ri flaitheas air thalamh làn de ainglibh, Cill phonn-mhor le ceòl naomha. Mar abhall-ghort Edein, làn de chrannaibh brigh'or na beatha, agus de luidhibh ioc-shlainteach, amhluidh an leabhar Saiml Dhaibhidh, a ta na leigheas air uile an-shocair an anama. Tha'n saoghal agus gach beo chreutair a ta ann, na chlàrsuich; an duine, 'se is Clàrsair agus duanaire, chum moladh do'n mhòr-Dhia mhiorbhuileach a sheinn; agus tha Daibhidh do ghnà mar shear de'n chuideachd a bhios mar so a' caoin-chainnt gu céolmhor m'an àrd-Righ."—Ma rinn Daidhidh naomha fo 'n t-Seann-tiomnadh urrad ghairdeachas ann an reachdaibh agus am maiteas De, nach math a bhuineas e dhuiinne aoibhneas a dheanamh fo'n Tiomna-nuadh, aig a bheil a nis a liuthad tais-bein glòrmhor mu Chriosd agus a shochairean, agus na bear-nachdan sin a ta sruthadh uaith d'ar

n-ionnsuidh. Bha faidhean agus naoimh an t-Seann-tiomnaidh ag geur-rannsachadh gu dich-eallach le togradh, agus b'fhada leo a bha iad gun na nithe sin fhaicinn, a tha sinn a nis a' faicinn. Cunnaic iadsan na nithe sin fad uatha, agus trid sgàile faidheadoireachd agus cosamhlachda dorcha a tha sinne nis a faicinn neochòmhdaichte agus làn-shoillsichte; air a shon so tha sinn gu bràth ceangulte gu buidheachas a thoirt, agus moladh Dhe a sheinn. A nis o'n thugadh dhuinn tonhas co ro-mhòr de eolas, agus a liuthad taisbein soilleir mu Chriosd, agus an t-saorsa choisinn e dhuinn; gu deimhin cha'n-eil e ni's faide mar fhiachaibh oirn, na beannachda sinn a sheinn a mhàin do reir co'-samhlachd dhoilleir faidheadoireachd, am feadh 's a tha iad againn ann an cainnt shoilleir, ann an làn fhrith-ealadh an t-soisgeil. A ta e cosmhuil gun robh 'n t-abstol Pòl san intinn so, 'nuair a dh' aithn e dhuinn, cha'n e mhàin feum a dheanamh de shalmaibh. ach mar an ceudna de laoidhibh agus de dhànaibh spioradail, chum's mar sin gum faodamaid seinn ni's tréibh-dhiriche, agus ni's iomlaine, mu ghràdh, fulangas, agus toilltinnis Chriosd.

Tha seinn Shalm agns Laoidean air a bheannachadh le Dia mar mheadhon chum ceangal, dùsgadh, leaghadh, agus ath-nuadhachadh cridheachan agus beatha dhroch dhaoine feolmhor. Tha moran leis an òrdugh so air an tarruing gu feitheamh air aoradh diadhuidh, agus chum smaointeach air saoghal eile, a bha caoin-shuarach mu leithid so de smaointean, agus de ghnionbarra, mar labhair Diadhair àraidih ann an laoidh naomha,

An t-òg 's an t-aosmhòr, g'heibh iad math o rann,
Nach cuimhnich searmoin, ach mar osag fhann;
'Sa smaointidh feolmhor iompachadh gu luath,
Chum iobairt mholaidh thoirt do Dhia nan sluagh.

Seadh, 's ioma droch dhuine a mhothaich anam air a bheothachadh, air a dhùsgadh, agus air a neartachadh ann an diadhachd le bhi seinn laoidhean, agus dàna spioradail; mhothaich iad an cridheachan a' leaghadh arson peacaidh, agus an cridhe a' fas blàth le gràdh d'an Slanuighear, an uair a sheinneas iad mu fhulangas agus mu bhàs air an son, 'nuair a ni iad sin nan aonar no' an cuideachd dhaoine eile.

Am aonar seinneam anns an fhàsach chian,
Far nach robh guth, na glaodh, na aoradh riabh,
'San eireachd seinneam cliu le laoidhibh bin,
Mar nuadh Ierusalem biadh lär gach glinn.

Is soilleir ri fhaicinn gu bheil an dleasnas agus an gniomh so ann bhi seinn do'n Tighearna, cha'n e mhàin air òrducha ach mar an ceudna ro-chomharaichte air a bheannachadh le Dia, bu choir dhuinn uime sin misneach ni's mò a ghabhail anns a' ghnionmh so, ad àite bhi fo näire

daoin' eile gar cluinntinn. Sheinn Pòl agus Silas gu h-àrd mu mheadhon oidhche an uair a bha iad ann an priosun, agus 'an geomhlibh. Seadh, co àrd 's gun robh a chuid eile de na priosunaich air an dùsgadh leis an fhuaim; agus chuala Dia an luath-ghair mar thaisbean e na thròcair dhoibhsan agus do na bha maille riu. 'Slionmhòr iadsan a sheinneas orain diomhain, salach agus mi-naoimh, 'sa tha coma cò chluinneas iad, agus an nàr leinne moladh a sheinn d'ar Fear-saoraidh gràdhach? Tha e air a radh, gun seinn na naoimh le luathghair air an leabuidh do Dhia,

Biodh air na daoinibh naomh an sin
ùr-ghairdeachas 'an glòr:
Is air an leabuidh seinnidh iad
do Dhia le h-iolaich mhòr.

Nach truagh gum biodh e feumail aon fhacal a labhairt chum daoin' a bhrosnachadh gu tlachd a ghabhail san obair so. Gidheadh cia liuthadh b-aon a chitear air latha sabaid 'an tigh Dhe, tha dearmadach air a chleachda so, nach tog an guth, 's nach fosgail am beul, gu moladh Dhe a sheinn, a nochda leis an t-stùl luainich, 's an aghaidh neo-shuidhichte nach 'eil an cridhe sa ghniomh, nach 'eil iad a' faotainn tlachd sa cho'-sheirm naomha. Agus cia liuthadh fardoch 'sa bheil luchd-aidmheil a Chreidimh Chriosduidh as nach d-éirich riabh fuaim nan salm na fonn spioradail.

Nior leige Dia, ars am fior Chriosduidh, gur ann mar so a thachras dhomhsa,

Oir, am fad is beo mi molaidh mi,
àrd righ mo bheatha 's m'ùil;
'S an déigh mo bhàis, an saoghal céin
cuiridh mi'n céill a chliu.

Tra thréigeas néamh, is muir, is tir,
's thig crioch air là is oidhch,
Mo chridhe taingeil seinnidh cliu
do Dhia nan dùl a chaoidh.

Feadh linnte bith-bhuantachd gu leir
togaidh mi óran binn;
Ach O ! 's ro-ghoirid bith-bhuantachd,
Gu moladh Dhe a sheinn.

Is minic a bha coltas an fhior dhuine choir air an dearg-shlaoightire. Cha 'n ann ri 'm faicinn is còir daoine a ghabhail idir.

Mar is mò a bhios de mheas aig duine air fhein, 's ann is lugha bhios de mheas aige air daoine eile.

Am fear aig am bi meas mòr air fhein cha bhi e toilichte mur bi daoine 'g a shòr moladh. Ach cha 'n 'eil rud a' lugha air na bhith a' cluinntinn a blith moladh dhoine eile.

Bidh fuath aig daoine gu nàdurra do 'n mhuinntir air an dean iad cron; ach bidh tlachd aca do 'n mhuinntir do'n dean iad math.

AN T-URR. IAIN MAC RUAIRIDH.

THA sinn cinnteach gum bi ar luchd-leughaidh anabarrach duilich a chluinntinn, gun do leig ministear Shnisoirt dheth a bhi 'na shear-deas-achaидh air duilleagan Gaidhlig an leabhair so. 'S tha sinn cinnteach gum bi iad ni's duiliche 'chluinntinn, gur h-e 's reusan dha sin, gu bheil e ann an droch shlainte. Aig coinneamh a bh'ann an Duneideann, aig a' Chomunn a tha 'sealltuinn as deigh Beatha agus Obair na h-Eaglais, air a' mhios mu dheireadh, thugadh ionradh air a' ghnothuch, 's cha robh duine a bha lathair nach robh de'n aon inntinn gun do chuir MR. MAC RUAIRIDH comaine mhor air an Eaglais leis an obair a bha e 'deanadh o bhliadhna gu bliadhna anns an leabhar so. Thugadh moran taing dha, 's bha na h-uile 'an dochas nach b' fhada gus an tigeadh e air aghaidh 'na shlainte.

Tha fhios againn gu bheil an guidhe ceudna ann an cridheachan ar luchd leughaidh. 'S ionadh latha o chuir MR. MAC RUAIRIDH agus iad shein eolas air a cheile, 's mar a b' shearr a b' aithne dhaibh e, 's ann a bu mhotha am meas air. Ma's maith ar cuimhne, tha ficead bliadhna o ghabh e os laimh a bhi 'na fhearsa-chaидh air na duilleagan Gaidhlig so, 's fad na h-uine sin, cha chuala sinn riamh gun do thoill e dha fhein diumb duine sam bith. 'S ionadh caraid a choisinn a pheann dha air feadh na Gaidhealtachd uile. Ged a bha e 'faontain beagan cuideachaidh an drasd 'sa rithist, 'se fhein a b' abhaist a' chuid 'bu mhotha de'n Ghaidhlig anns an leabhar so a sgiobhadh. Ach cha bu chall sin, oir bha peann fir-sgiobhaidh dheis aige, 's bha fhios aig ar luchd leughaidh gu faodadh iad daonnaン fiughair a bhi orra ri teagasc fallan bhuaith, ann an rogha na Gaidhlig.

Tha sinn 'an dochas nach fhada gus am bi e ni's fhearr 'na shlainte.

AIRSON LATHA NA TRIOBLAID.

An ti a's ionmuinn leis an Tighearn, smachd-aichidh se e.—HEB xii, 6.

NACH 'mor a' chomhfhurtachd a th'anns an fhacal sin dhaibhsan a tha fulang o laimh an Tighearna! 'S ionadh uair a tha daoine a' call am misnich 'nuair a thig trioblaid nan caramh. Tha iad deas gu bhi saoilsinn gun do threig Dia

iad, 's gu bheil 'aghaidh air a tionndadh air falbh uapa ann am feirg. Ach tha'n t Abstol a cur solus eile air a' chuis—*An ti a's ionmuinn leis an Tighearn, smachd-aichidh se e.* Mar gun abradh e—Cha'n ann a chionn gu bheil Dia coma air 'ur son a tha 'lamh air a leigeadh oirbh, *acha chionn 's gur h-ionmuinn leis sibh.* Ma' ghiulaineas sibh smachdachadh, tha Dia a' buntann ribh mar ri cloinn: oir eo am mac nach smachd-aich an t-Athair? Ach ma tha sibh as eugmhais smachdachaidh, an sin is clann diolain sibh agus cha chlann digheach. An aite smachdachadh a bhi 'na chomharra air fearg Dhe, 's ann a tha e 'na chomharra air a ghradh. An aite e 'bhi na aobhar eagail do shluagh an Tighearn, 's ann a bu choir e 'bhi dhaibh na aobhar misnich. Cha tug Dia thairis iad fhathast, 's tha e buntainn riu mar ri cloinn.

I. *Cha stad deuchainnean gus nach 'eil feum orra,—'s e stn an reusan nach 'eil iad a stad idir.*

Tha fulangas a' teagasc dhuinn ionadh ni nach tuigeamaid air dhoigh eile. Tha ionadh facal aig Dia ri labhairt ruinn nach tuig iadsan do nach aithne bròn. Tha bròn 'na iuchair a dh' phosglas an cridhe. 'Nuair a chaidh HENRY DRUMMOND dhachaidh gu bhi dluth d'a athair, 's e air leabaidh a bhaist, sgiobh e gu caraid—*Tha trioblaid 'na ni ùr dhomhsa 's tha mi 'n drasd a foghlum ionadh ni air nach robh fhios agam, 's ionadh ni a chuala mi ach nach robh mu riamh a' creidsinn.* Nach ionadh a h-aon nach tug riamh aire gu robh Dia a labhairt riu, gus an do labhair e riu le guth smachdachaidh? Fhad 's a bha e 'labhairt riu ann an guth ional, reidh, cha chluinneadh iad e, 's cha tugadh iad fainear. Ach 'nuair a labhair e riu le guth ard, thug iad eisdeachd. 'Se th'ann an smachdachadh—*Dia a labhairt ruinn le guth ard.* Cha'n 'eil Dia uair sam bith cho dluth dhuinn 'sa tha e ann an àm na trioblaid. Aig a leithid sin de dh' àm, tha e da rireadh 'na sheasamh aig 'ur dorus agus a' bualadh. Tha e 'g radh—*An diugh ma chluinneas sibh mo ghuth na cruadhaichibh 'ur cridhe.* Nam bitheamaid a' sealltuinn air a' chuis anns an doigh so, chuireadh e solus dhuinn air ionadh freasdal 'nur beatha shein a tha 'n drasd dorcha. 'S ionadh uair a tha sluagh an Tighearna air an smachdachadh cho trom's nach urrainn iad gun glaoibhach a mach—Carson a rinn Thu so. Ach ann an guth a tha làn de ghradh 's de thruacantachd tha Dia 'gam' freagairt—*A chionn 's gur h-ionmuinn leam sibh.* Bha e duilich do dhaoine anns an t-seann t-saoghal sin a chreidsinn: tha e duilich do

dhaoine a chreidsinn gus an latha 'n diugh. 'Se their an saoghal:—Feumaidh gu bheil an duine ud olc, ma bheil e fulang cho mor. Ach 'se a bu choir dhuinn a radh—Feumaidh gu bheil gealltanais air chor-eigin 'na bheatha, ma bheil Dia 'ga smachdachadh. 'Se their an saoghal:—Is beannachte iadsan air nach tig carraig. Ach 'se tha Criosd ag radh—Is beannachte iadsan a tha ri bron. Cha'n e 'chlach a thilgeas an clach-air ann an teis-meadhoin a' bhalla a gheibh buillean an uird, ach a' chlach do'n dean e clach-chinn na h-oisinn. Air reir an luachmhoir-eachd 's ann a ghabhar dragh riutha. 'Nuair a tha thusa air do smachdachadh, abair riut fhein, 's biodh e dhuit 'na mhisneach 'san dorchadas—*Tha Dia a' gabhair dragh rium.* 'S dochu gun cunntadh Moab e fhein sona, 's gum biodh farmad aig a choimhearsnaich ris, a chionn's gun robh e gun trioblaid, 's gun do thuit a chranncuir ann an ionadan aoibhneach; ach nach ann mu thimchioll-san a tha Ieremiah ag radh—Bha suaimhneas aig Moab o'ige, agus shocruich e air a deasgainibh, agus cha do tharruingeadh a mach o shoitheach gu soitheach e, ni mo dh'imirch e ann an braighdeanas; air an aobhar sin mhair a bhlas ann, agus cha d'atharraicheadh 'fhaile. Tha an Salmadar ag iomradh air an fhirinn cheudna 'nuair a tha e 'g radh:—

Is air an aobhar fos nach 'eil
Caochladh air bith 'nan staid,
Eagal an Tighearna uime sin
Do thilg iad dhiubh air fad.

Nach faod e 'bhi gur h-e 'n caoimhneas 'bu mhotha a b' urrainn Dia a nochdadh dhuinn—*'ar smachdachadh!* 'S iomadh uair a tha aingeal neamh a' tighinn gu dorsan dhaoine ann an cruth eagalach.

II. *Tha trioblaid 'na meadhon air daoine a dhearbhadh.* 'S iomadh duine do nach b'aithne e fhein gus an d' thainig smachdachadh 'na charabh. Fhad 's a tha cuisean a' dol gu maith leinn, 'sa tha ar laithean a ruith gu seimh, ciuin, faodaidh sinn a bhi gun moran eolais air ar cridheachan fhein. Saoradh sinn gu bheil creidimh againn, 'nuair is e 'n fhirinn, ma dh' fhaoite, nach 'eil creidimh againn idir. Ni an creidimh a fhuair sinn o ar n-athraichean feum dhuinn anns an latha mhaith, ach 'se 'n creidimh a fhuair sinn dhuinn fhein, a ni feum ann an latha na storime. 'Se 'n creidimh is fliach greim fhaotainn air—an creidimh sin a chumas suas sinn ann an am na h-eiginn. 'Nuair a bhios an cudthrom air ar cridheachan, cha'n e gu de a thuirt Dia ri daoine eile—seadh eadhoin ri Maois, no ri Eoin, no ri Pol,—a bheir dhuinn misneach agus comhfurtachd, *ach gu de a thuirt Dia riunn fhein.* Ann an latha na trioblaid feumaidh gach cridhe taichdeachadh air fhein, 's mar

a bheil dearbhachd aige ann fhein air gradh an Tighearn, cha'n fhoghainn dha gu de 'their daoine eile, no gu de a rinn Dia air an son. Tha smachdachadh, mata, 'na mheadhon air a bhi 'toirt dhaoine air falbh o chreidimh na cluaise, gu bhi 'tighinn ann an dluths ri Dia air an son fhein. 'Se latha mor e ann am beatha duine 'nuair is urrainn e 'radh—*Le eisdeachd na cluaise chuala mi thu, ach a nis chunnaic mo shuil thu.* Ma's e smachdachadh is meadhoan air an t-sealladh sin a thoirt dhuinn—nach e a th'anns an smachdachadh sin aingeal o Dhia.

Cumamaid mata greim air an fhirinn so, 's biodh i dhuinn 'na comhfurtachd.

Ur-mhisneach glacaibh, 'naoimh gun treoir,
Na neoil is durch' tha làn
De throcair chaoimh, is doirtear leo
Oirbh maiteas mor gun dàil.

Na measaibh Dia tre shealladh mhain,
Na 'ghras cuiribh 'ur dùil ;
Air cùl an fhreasdail dhurich' tha gràdh
A' lasadh ghnath na 'gnuis.

A rùintean abaichidh gu luath,
'S iad fosgladh suas gun tàmh ;
'S ged robh a' ghucag searbh 's an uair
Bidh mils' is buaidh 's a' bhlath.

'S fearr an cridhe a bhi air a bhristeadh, seach e 'bhith cho cruaidh ri creig. 'S fearr buillean an uird fhlolang, seach a bhi gun snaitheadh. Co iad sin a ta air an sgeadachadh le trusganaibh fada geala, agus cia as a thainig iad? *Is iad so iadsan a thainig a h-amhgarh mhoir.* Uime sin cha'n 'eil sinn a' fannachadh, arsa Pol, oir a ta ar n-ambghar eutrom, nach 'eil ach rè sealain, ag oibreachadh dhuinne trom-chudthrom gloire a ta ni's ro anabbharracha agus sior-mhaireannach. Cha'n 'eil ar trioblaid a tighinn h-ugainn gun fhiros do Dhia. Cha tigeadh iad idir mar biodh feum orra. Cha'n 'eil e 'gar smachdachadh gun aobhar. Tha e 'ga dheanadh a chum ar leas, ionnus gu'm bitheamaid 'nar luchd comhpairt d'a naomhachd. 'Nuair thig an dorchadas, mata, gleidheamaid ar misneach 's ar n-earbs' an Dia, 's biodh am facial sin dhuinn na lorg 's na thaic—*An ti a's ionmhuinn leis an Tighearna, smachdaichidh se e.*

AN TIR IMMANUEL SHUAS.

O AM gu am, air reir mar a gheibh sin cothrom, tha sinn 'an duil a bhi 'toirt iomradh air cuij de laoidhean na h-Eaglais, 's gu sonruichte air na daoine a sgriobh iad, 's air an doigh anns an deachaidh an sgriobhadh. Anns an aireamh so tha sinn a' toiseachadh leis an laoidh sin a th'air a h-ainmeachadh air SAMUEL RUTHERFORD, ged

nach esan a sgriobh i idir. Tha i air a tionndadh gu Gaidhlig le MR. IAIN MAC ILLE-BHAIN.

Tha sruth mo ré a' traghadh,
Feuch, bristeadh-faire neimh !
A' mhadainn a bha 'm iarrtas
Mo cheitein grianach, seimh !
Dubh, dorcha, ged bha'n oidhche,
Tha'n soilse 'teachd na 'luaths,
'S tha gloir a' tamh gu siorruidh
An tir Immanuel shuas.

'Se Criosd am fuaran saibhir,
Sruth aoibheil, paitl, a' ghraidh ;
Lan-beoil an t-saogh'l cia suarach
Seach cuantan Tir an Aigh !
Mar mhuiр gun traigh, gun traoghadh,
Tha 'throcair chaomh 's à thrus,
'S tha gloir a' tamh gu siorruidh
An tir Immanuel shuas.

Bha smachd is trocair dualte,
Troimh fhad mo chuairt 's an t-saogh'l,
Is dealt mo bhroin 's mo thruaighe
A' lasadh suas le 'ghaoil ;
Molaim an lamh 'rinn stiuradh,
'S an cridh a thùr 's a ghluais,
Trath bhios mi 'm chathair-rioghail,
An tir Immanuel shuas.

'S le Fear-mo-ghaoil gu saor mi,
'S leamsa Fear-mo-ghaoil !
Bheir e am bochd 's an diblidh
D'a lùchaint fiona 's faoil' ;
'S i airidheadh mo Shlàn'gheir
M'aon stéidh is fàth mo luaidh s',
Seadh anns a' ghloir 'bhios siorruidh
An tir Immanuel shuas.

Bu chruidh mo ghleachd gu flaitheas,
Troimh ghaillinn 's strìth nan dùl ;
'S a nis mar astrach sàraicht',
'S a thaic air laimh 'shir-iuil,
'N uair tha mo la air crionadh
'S am feasgar 'ciaradh nuas,
Caomh-fhailt' do'n ghloir 'bhios siorruidh
An tir Immanuel shuas.

Rugadh SAMUEL RUTHERFORD ann an 1600, 's chaochail e ann an 1661. Ann an bliadh-nachan sin bha Eaglais na h-Alba ann an staid thruagh. Ged a bha i air a h-ath-leasachadh ann an 1560, cha robh sith aice, 's cha robh i air a sudheachadh gu bunaiteach anns an tir gu cionn iomadh bliadhna na dheigh sin. Cha robh 'n Crùn 's an Eaglais a' cordadh mu'n doigh riaghlaidh a bu choir a bhi anns an Eaglais. Bha cuid airson *Riaghlaidh Easbuigeach*, 's cuid eile airson *Riaghlaidh Cleireach*, 's bha 'n Eaglais air a riasladh le connspoid fad ioma latha. Sheas RUTHERFORD gu daingean air taobh na Cleire 's a' Chumhnanta. Le 'pheann 's le 'fhacal rinn e seirbhis mhor air taobh a dhuthcha 's na h-eaglais. Dh' fhaodadh e bhi air a radh mu thiomchioll—Air sgath Shioin cha bhi a'm thosd, agus air sgath Ierusalaim cha

ghabh mi fois ; gus am bris a fireantachd a mach mar sholus dealrach, agus a slainte mar leus lasrach.

Ann an 1627 shuidhicheadh e 'nà mhinisteir ann an sgire ANWOTH. Bha e dichiollach agus eudmhòr 'na obair. B'abhaist dha e eiridh aig tri uairean 's a mhaduinn gu' leabhraichean. Thuirt h-aon d'a chomhthional fhéin uime—Tha e 'g urnuigh *gun stad*, a' leughadh *gun stad*, a' searmonachadh *gun stad*, a' sgriobhadh *gun stad*. Da bhliadhna 'n deigh dha dol do dh' ANWOTH, sgriobh e gu caraid—"Cha'n eil mi faicinn toradh mo shaothair. Bhithinn tolichte n'am biodh aon anam air a thoirt dhomh gu bhi 'na chrùn aoibhneis ann an latha Chriosd." Fhuair e iarrtus a chridhe ann an nine goirid, 's cha'n e aon duine, ach ceudan, aig an robh aobhar taingeal-eachd *gun cuala iad RUTHERFORD*. Bha 'mhinistreallachd air a beannachadh gu mor le Dia, cha 'n ann a mbain d'a sgireachd shein, ach do dh' Albainn gu leir. "Cha d'eisd mi ri searmonaiche riamb," arsa duine a chuala e, "a dheanadh Criosd cho maiseach's cho ionmhiann-aichte." Cha b'aithne do RUTHERFORD cuspair eile ach sin—Criosd. 'S esan a dh' fhaodadh a radh mar a thuirt Pol—"Nar leigeadh Dia gu deanainn-sa uaill ach ann an crann-ceusaidh ar Tighearn Iosa Criosd." Ann an 1636 thugadh bhuaith an sgireachd, 's thugadh bhuaith mar an ceudna ccad searmonachaidh. 'Se 'bu reusan dha sin, gun d' thug e oilbheum do'n Chrùn le cuiid d'a sgriobhaidhean. Dhiult e gnothach a bhi aige ri gnaths'us modhannan nan Easbuig, 's a chionn gun robh e cho laidir 'na bheachdan, agus car neo-mheassara 'na chainnt, agus a thuilleadh air a sin, a toirt dùlain do'n lagh, chuireadh e do dh' OBAIREADHAIN—"gu bhi air a chumail 's a bhaile sin fhad 'sa thoilicheas an righ." Cha do chuireadh ann am priosan e, ach cha robh math dha am baile 'fhagail. "Gidheadh," ars' e shein, "cha do threig mo Mhaighstir mi, fhuair mi an tuilleadh eolais air gradh Chriosd le ochd miosan deug priosain ann an OBAIREADHAIN na fhuaire mi le naoi bliadhna searmonachaideh." Ach bha 'chridhe anns a' chùbaid, 's nuair a thigeadh latha na Sabaid 's a chuinmhicheadh e air na h-uairean sona a bh'aige shein 's aig a choimhthional, bha e 'g radh gu robh farmaid aige ris na h-éoin bheaga a bha neadachadh ann an eaglais ANWOTH. Bha e 'faireachduinn a' cheart ni a bh'ann an cridne 'n t-Salmadair, 'nuair a sheinn e:—

Tha tart air m'anam 'n geall air Dia
'N Geall air an Dia ta beo
O c'uin a thig 's a nochdar mi
Am fianuis Dhia na gloir?

Ann an OBAIREADHAIN sgriobh e 'chuid a's mothà de na 'Litrichean,' a tha 'cumail ainme

beo. Tha mu thimachioll tri chend gu leth dhiu ann air fad. Bha iad air an sgriobhadh gu àrd 'us iosal air feadh na duthcha—'gan comhair-leachadh, 'gam misneachadh, 'gan cronaichadh, 'gan comhfurtachadh ann an nithean spioradail. 'S dochá nach robh duil sam bith aig RUTHERFORD fhein gum biodh moran iomradh air a chuid litrichean ann an deigh a bhais. Ach tha na litrichean fhathast beo, 's nan lòn do dh'iomadh cridhe, 'nuair nach 'eil iomradh air a' chòrr d'aobair, no air na sgriobhaidhean eile a choisinn cliu dha o ghinealach fhein. 'S maith an gille-sabhal T'ím. 'S ciunteach a chuireas esan dealachadh eadar an cruithneachd 's am moll. Cha'n 'eil an aon mheas aig a h-uile duine air lithrichean an diadhair so. Thuirt BAXTER nach robh leabhar eile ann, a ghabhadh coimeas riú ach am Biobull, 's thuirt duine eile, nach leig sinn a leas ainmeachadh, nach robh anna ach 'amaideas agus gaoth.' 'S dochá nach 'eil smior na firinn aig a h-aon dhiu—ach tha sinn ciunnteach as a so, ma ghabhas 'ar luchd leughaidh 'ar comhairle, 's litrichean RUTHERFORD a leughadh air an son fhein—nach bi athreachas orra. Cha leig duine leas a ghabhail ach na flireagras air.

Ann an 1639 chuireadh RUTHERFORD air leth gu bhi na fhear teagaig ann an Oil-Thigh Chill-Ribhinn, agus ceithir bliadhna na dheigh sin, bha e ann am measg nan diadhairean a choinnich ann an WESTMINSTER 's a chuir ri cheile Leabhar Aidmheil a' chreidimh, agus Leabhar aithghearra nan ceist Shearmonaich e air beulaobh Tigh na Parlamaid, 's fhad 's bha e ann an Lunnainn bha e 'labhairt 's a sgriobhadh gun tamh, gun fhois. Ann am fear de na leabhairaichean a sgriobh e, thug e oilbheum do'n luchd riaghlaidh leis an doigh anns an do labhair e mu chòraichean a' Chrùin. Dh'orduicheadh an leabhar a bhi air a losgadh, mar leabhar a bha cur ann an suarachas lagh na rioghachd, 's ughdasar an Righ, 's ghairmeadh RUTHERFORD air beulaobh na Parlamaid gu bhi freagairt airson a cheannairceas. Ach bha 'chrioch dluth, bha "sruth a rè a' traghadh," 's ann an uine ghoirid bha e gu seasamh 'am fianuis Caithir a b'airde. 'Nuar a thainig a' bhinn 'ga ionnsuidh, bha e air leabaidh a bhais, 's 'se am fios a chuir e air ais—'Aбраibh riutha gu'n d' shuair mi gairm gu cuirt is airde na iadsan, 's ma'n tig an latha, gum bi mi far nach 'eil a bheag de righrean no de dhaoine mora. Chaochail e ann an 1661.

Bha e 'na dhuine diadhaidh, dileas ann an seirbhis Chriosd, a' giulan gach latha air a chridhe uallach na h-Eaglais ann an Albainn. Bha channchuir air a tilgeil ann an amanaibh dorcha, bruilleannach; 's cha'n 'eil teagamh nach d' fhag sin a larach air a spiorad. Cha'n

'eil e furasda do'n duine 's fhearr a bhi fada air thoiseach air a linn. Cha'n 'eil e furasda dhaibhsan a dh'fheumas cothachadh air son a chreidimh, a bhi cho ciuin, 's cho iorosal, 's cho siocail, 's cho reusanta, riusan nach leig a leas pairt a ghabhail anns an stri. 'S dochá gun d' thubhairt, 's gun do rinn SAMUEL RUTHERFORD iomadh nì, ann an teas a' chatha, nach robh air reir lagh a'ghraidh; ach is ann a chionn 's gun robh e cho durachdach ann an aobhar an t-sois-geil, a ghabh e pairt anns a'chath idir, 's 'se an duais is lugha a bu choir dhuinn a thoirt dha, na nithean sin a dhichuimhneach, 's a chuid is fhearr dheth a chumail air chuimhne—'fhalingean a thiodlacadh agus a mhaiteas a chuimh-neachadh. Cha diomhanas beatha 'n duine sin a dh'fhasas dileab aig an t-saoghal, mar a dh'fhas RUTHERFORD anns na Litrichean. Faodaidh sinn a radh umpa mar a thuirt IAIN BUNYAN mu leabhar eile—gu bheil iad freagarach airson cridhe leonte. Chaidh e troimh mhoran trioblaid 'na theaglach fein, 's tha e labhairt air nithean a dhearbh e. 'S e am facal mu dheireadh a labhair e air thalamh—*Tha gloir, gloir ann an tir Inmanuel shuas*. Rinn Mrs. A. R. Cousin bean ministéir Eaglais Shaor, ann am MELROSE, laoidh mar chumhneachan air RUTHERFORD; 's tha h-uile rann a criochnachadh leis na facail sin a thuirt e fhein air leabaidh a bhais. Cha'n 'eil ann an leabhar laoidh na h-Eaglais ach sia rannan, ach tha naoi rannan deug anns an laoidh uile gu leir, 's cha mhor nach h-e a tha innte air fad, smaointeann 'us facail a th' air an toirt as na Litrichean aige fhein. Cha b'urrainn i clach a b' fhearr a chuir 'na charn. Fhad 's a sheinnear an laoidh, bithidh cuimhne air SAMUEL RUTHERFORD.

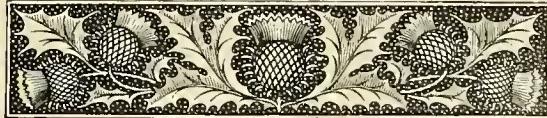
AN T-ÒL.

THA fada barrachd dhrongairean anns an duthaich so na 'tha innte de shaighdearan, 's cha luaithe bhasaicheas drongair na tha fear tha eile deas gu 'aité 'ghabhail. Mharbh an t-ol tuill-eadh dhaoine na chaidh riagh a mharbhadh ann an cogadh. Cha dad a' bhreac lamh ris an òl. Tha 'n drongair 'na dhuine gun sheimh dha fhein, 's d'a' theaghlaich, 's do Dhia.

Co dhiu a tha sinn fhein trocaireach 'no nach 'eil, 's maith leinn duine trocaireach a bhi anns a' choimhearsnachd.

Co dhiu a tha sinn shein ciuin 's no nach 'eil, 's maith leinn ar gnothuch a dheanadh ri daoine ciuin.

Co dhiu a tha duine firinneach e fhein, 's no nach 'eil, 's maith leis seirbhiseach firinneach haotainn.

AN IOBAIRT THAITNEACH.

*Is iad iobairtean Dhe spiorad briste : air cridhe
briste agus bruite, a Dhe, cha dean thusa tair.—
PSALM 51, 17.*

Co de na sailm is fhearr leibh, arsa caraid ri LUTHER. 'Se na sailm is fhearr leam, fhreagair esan, sailm Phòil. Co ris an abair sibh sailm Phòil? Tha, ars' esan, na sailm sin—32, 51, 130, 143.

Anns na sailm sin tha sinn a' cluinntinn glaodh o'n doimhneachd. Ma bha duine riamh anns an doimhneachd, bha 'n duine a sgriobh an t-salm so. Cha'n 'eil e a' labhairt air ni nach b' aithne dha. Tha h-uile falal a' tighinn o' chridhe. Dh'fhiorsaich e 'na bheatha fein an ni air a bheil e a' labhairt. B' aithne dha gu de 'bu chiall do pheacadh, 's do chionta; 's tha 'chridhe air a lionadh le aithreachas ann an lathair Dhe. Fhuair an t-salm so greim air cridhe 'n t-saoghal a chionn gu bheil i ag cur ann an cainnt faireachduinnean is aithne dhuinn uile. Tha i 'na h-urnuigh a tha freagarrach do na h-uile. Ged a chaidh a sgriobhadh o chionn còrr agus da mhile bliadhna, tha i cho ur. 's cho beo an diugh 's a bha i riamh. 'S an diugh fhathast 'nuair a thig duine gu caithir na trocar, gu de is urrainn dha a radh ach briathran an t-salmadair a ghabhail air a bhilean fhein:— Dean tròcair orn, a Dhe, a reir do chaoimhneis graidh; a reir lionmhoireachd do chaomh throc-airean, dubh as m' eusaontas. A'd 'aghaidh, a'd 'aghaidh-sa pheacaich mi agus rinn mi olc a'd shealladh. Cruthaich annam cridhe glan. Agus gu de is urrainn misneach a thoirt dha, an urnuigh sin a labhairt, ach nach dean Dia tair air spiorad briste agus bruite?

Fur a bheil bron airson peacaidh bheir Dia maitheanas. 'Nuair a tha an urnuigh a' tighinn o'n chridhe—Dean trocair ormsa a tha peacach—eisidh agus freagraidh Dia i. Ach 's e peacadh a th'ann, a bhi 'cleachdadh na h-urnuigh sin gun suim againn gu de a tha i a' ciallachadh. 'S iomadh duine a dh'fhaodas na facail sin a labhairt, 's gun faireachduinn sam bith aige air a pheacadh fhein, no gun bhròn, gun näire a bhi aige air a shon. Cha'n 'eil urnuigh an duine sin ag eirigh ni's airde na mullach a chinn. Cha leighis gràs Dhe ach an cridhe sin a tha cheana briste agus bruite. Mar a bheil ar peacanna 'nan uallach air ar coguis fhein, 's mar a bheil iad 'nan dragh 's 'nan näire dhuinn, 's mar a

bheil iad a' lionadh ar cridheachan le bron diadhaidh, cha'n 'eil ann ach amadeas, seadh ladarnas, duil a bhi againn gun toir Dia maitheanas. Cha tog Esan an t-uallach far duine nach 'eil a' faireachduinn an uallaich. Gu de am féum a bhiodh ann dhuinn maitheanas fhaotainn o Dhia airson pheacanna nach 'eil a' cur dragh sam bith oirnn, 's nach do dhuisc annain riamh bron no aithreachas! Cha'n 'eil maitheanas aig Dia do'n chionntach sin nach d'fhaidh a chionta, 's cha'n 'eil iobairt eile a bheir h-ugainn a bheannachd-san ach an cridhe briste agus bruite.

*'Se is ciall do'n chridhe bhriste agus bhruite,
gu bheil a pheacadh fhein air a dhearbhadh air
duine leis an Spiorad Naomh.* 'Cha'n aithne dhuinn gu de e peacadh gus a bheil eolas againn air, mar ni a tha fior mu'r tiomchioll fein. As eugmhais sin cha'n 'eil ann dhuinn ach—facal agus fuaim. Tha IAIN BUNYAN ag innseadh dhuinn gun robh e aig aon àm a' saoilsinn nach robh duine eile ann an Sasunn a b'fhearr na esan; ach 'nuair a bha 'choguis air a dusgadh dh' atharraich e a chainnt, 's tha e ag radh—gur h-ann aige-san a bha'n cridhe a bu mhiosa air an t-saoghal, gu robh eadhoin cridhe dubh Iudais glan agus geal ann an coimeas ri 'chridhe-san, a bha cho làn de thruaillidheachd, 's de mhi-naomhachd 's gun robh e 'na chuis-eagail, 's na chuis-naire dha gach latha. 'Nuair a tha ar cridheachan air an teagast leis an spiorad naomh, cha'n 'eil cainnt eile is urrainn sinn a chleachadh ach cainnt BHUNYAN agus LUTHER agus Phòil. Am peacach is mios a' aithne do dhuine air thalamh—'se e fhein. 'Nuair a leughas duine neo-spioradail litrichean PHÒIL, agus sailm DHAIBHIDH, agus sgriobhaidean nan naomh, 's a chi e cuid de na nithean a tha iad ag radh umpa fhein, 's dòcha gun abair e—Tha na daoine sin, an dara cuid, ag innseadh nam breug, no bha iad seachd nairean ni's mios a mi fhein. Cha'n 'eil iad ag innseadh nam breug, ach b' aithne dhaibh an cridheachan fhein mar nach aithne dhuinne ar cridheachan fhein. Ghabh iad a' choinneal 'nan laimh, 's chaidh iad sios do sheomraichean diomhair agus dorcha a' chridhe, far a bheil na creatairean grannda a' snaigeadh, 's bha iad cho onarach 's cho mòr ann an da-ríreadh, 's gun d' innis iad dhuinne gu de a chunnaic iad. An do ghabh sinne a' choinneal riamh 'nar laimh 's an deachaidh sinn sios do na h-aitean uaigneach sin? 'Se gle bheag dhaoine a tha 'deanadh sin. Tha prabadh de dh' eolas againn air gach ni fo'n

ghréin ach air ar cridheachan fhein. Tha ar cridhe na dhiomhareachd dhuinn, 's cha do ghabh sinn dragh gu bhi faotainn a mach gu de an t-olc a th'ann. 'Nuair a ni sinn sin, cha chuir e iognadh oirnn gun labhradh DAIEBHIDH is AUGUSTINE is BUNYAN mar a rinn iad. Labhraidih sinn fhein air a' cheart doigh 's cha bhi urnuigh eile is urrainn sinn a ghabhail air ar bilean ach—Dean trocair orm a reir do chaoimhneis. Far a bheil eolas air peacadh, tha 'n cridhe briste agus bruite; 's far a bheil an cridhe bruite, tha 'n iorioslachd ann an lathair Dhe.

Tha 'n Tighearn a' gabhail tlachd ann a bhi leigheas an spioraid leonte. Tha 'n fhirinn sin air a sgiobhadh air gach duilleig de'n Bhiobull. An duine nach d' fhuair sinn anns an Tiomnadh Nuadh, cha d' fhuair e dad. Tha ar peacanna mor ach tha Trocair Dhe ni's moth. Tha 'throcáir o shiorruidheachd gu siorruidheachd orrasan da'n eagal e.

Dh' ionnsuidh 'n tearmunn so ma théid mi,
'N diult e m' iarrtas géur?
"O cha diult trath mhaireas talamh,
Cuan is spenr."

An duine is miosa air an talamh, ma leagas e air altair Dhe an iobairt sin—cridhe briste agus bruite—gabhaidh Dia rithe agus abraidih E:—Imich ann an sith, tha do pheacadh air a mhaitheadh. Cha'n'eil e fhathast ro anmoch. Ged a dh' fhaodas an uair sin tighinn. Cha'n'eil maidé sam bith cho càm 's nach dean Easan rudeigin dheth ma chuirear 'na laimh e. Cha'n urrainn Dia fhein dad a dheanadh airson an anna sin aig nach 'eil feum no iarraidh air trocair. Ach an t-anam sin, d'a bheil a pheacadh fhein 'na uallach, 's 'na charraid, 's 'na naire 's 'na chuis-bròin, gabhadh e misneach as na briathran sin 's biodh iad dha 'nan acair—*Is iad iobairtean Dhe spiorad briste; air cridhe briste agus bruite, a Dhe, cha dean thusa tair.* Beannach an Tighearn, O m' anam. 'S e mhaiteas dhuit do pheacanna gu leir, a shluuincheas t-euslaintean uile: a shaoras do bheatha o sgrios, a chrunas tu le caoimhneas-graidd agus caomh-throcairean.

AM FASGADH.

'SE ar barail nach 'eil laoidh eile a tha air a seinn cho bitheanta 's na h-eaglaisean ris an laoidh so. Tha sinn 'ga cur sios mar a tha i air a tionndadh gu Gaidhlig le MR. IAIN MAC ILLE-BHAIN, anns an leabhar sin, LAOIDHEAN AGUS DAIN SPIORADAIL.

'Chreag a sgoilteadh air mo sgàth,
Bi ad fhasgadh dhomh 's ad stà!
Ann an uisge 's anns an fhuil
'Thaom o leon do chléibh mar thuil,
Ionnlaid uam gach peacadh 's truaigh;
Saor o chionnt' an uilc 's o 'bhuaidh.

Chan e gniomh mo lamh, gu beachd,
'Fhreagras iarrtais theann do reachd,
Eud gun sgios is saothair chruaidh
Deòir, ged chlaisinn leo mo ghruaidh,
'N eirig m' uilc cha diongadh slon;
'S Tusa mhàin bheir slaint' is dion.

Falamh tha mi 'teachd 's gun trèoir;
M' uile dhòigh tha 'd iobairt mhór;
Deònaich comhdachadh do m' nochd,
Gràs do m' laigsinn is do m' lochd;
Néoghan, ruigeam d' fhuaran gràis,
Ionnlaid mi, no's dàn domh 'm bas.

Feadh a mhaireas ploss mo chré,
'S trall bhios mi, aig crich mo ré,
'Triall an turais-aineoil mhór
Thun do Mhoid gu h-ard an Glòir
'Chreag a sgoilteadh air mo sgàth,
Bi ad fhasgadh dhomh 's ad stà !

Tha gach ni againn anns na rannan sin a bu choir a bhi ann an laoidh; 's mur a bitheadh, cha'n fhaigheadh i an greim a fhuair i air cridheachan dhaoine. 'S iomadh duine a tha 'na dheagh bhàrd nach urrainn laoidh a dheanadh, 's cha mhor nach faod sinn a radh gur h-ann gle ainneamh a tha na laoidhean a's fhearr bardachd a' faotainn greim mor air cridhe na h-Eaglais. 'Se is reusan dha sin, nach 'eil na laoidhean a' labhairt ris an inntinn, ach ris a' chridhe. Air cho snasmhor 's a tha rannan mar bhardachd, 's air cho fior 's a tha na smaointean, 's air cho soilseach 's a tha iad do'n tuigse—mar a bheil iad a' gluasad a' chridhe, *cha laoidh iad.* 'S dòcha nach 'eil snasmhorachd cainnte, no doimh-neachd smaointean anns an laoidh so, ach tha i 'cur ann am briathran simplidh an fhaireachd-uinn spioradail sin—an taic a tha 'n t-anam a' leigeil air *Criosd*—'s a chionn gu bheil i a' labhairt mu fhiorsachadh a tha cumanta do dhaoine uile—fhuair i aite anns an eaglais nach 'eil e coltach gun caill i. Rannan sam bith a ghabhas seinn ann an aoradh na h-Eaglais air latha comanachaiddh—cha leigear a leas a bhi faoigh-neachd a' chorra. 'Se sin fior laoidh. An t-Sabaid chomanachaiddh sin air nach cluinn sinu—*'Chreag a sgoilteadh air mo sgàth*—tha sinn ag ionndrainn ni air chor-eigin. Cha 'n'eil fhiros againn air faireachduinn ar luchd-leughaidh, ach co dhiu, 'se sin ar faireachduinn fhein.

B'e ughdair na laoidhe so—AUGUSTUS TOP-LADY. 'S dòcha nach 'eil duine 's a cheud de na tha 'seinn na laoidhe, a chuala riabh iomradh air an ughdair. 'S a dh' innseadh na firinn, tha 'n laoidh moran ni's moth. no'n duine fhein.

Tha cuid de dhaoine ann, 's tha iad fein fada, fada ni's motha na rud sam bith a rinn iad riamh; ach tha cuid eile ann 's tha obair an laimhe ni's motha na iad fhein. B'ann dhiu sin TOPLADY Rugadh e ann an 1740. Tha e fhein ag innseadh gun robh e air iompachadh 'na shia bliadhna deug, 's gur h-e 'bu mheadhon air sin, searmon a chuala e ann an sabhal ann an Eirinn. Shuidhicheadh e 'na mhinisteir ann an ceann a deas Shasuinn ann an 1768, 's chaochail e ann an 1778. Cha robh deisciobul riamh aig CALVIN a b' eudmhoire air son a theagaing na TOPLADY. Chuir e cudthrom anabarrach air "obair an taghaidh." Aig an am sin bha IAIN WESLEY a' dol mu'n cuairt Shasuinn, a' searmonachadh soisgeul farsuinn, ag innseadh do dhaoine mu shaor ghràs Dhe. Bha TOPLADY cumhann 'na bheachdan, 's chuir e uamhas air gum bitheadh duine mar a bha WESLEY a' deanadh slighe na slainnta cho farsuinn. Thoisich a' chonnspoi, 's b'e sin a' chonnspoi. Ghabh TOPLADY an fhearg, 's cha robh ni a bu mhiosa na cheile nach do thilg e air an shear eile. Ach cha leig sinn a leas a bhi 'toirt an tuilleadh iomraidh air a sin—nuair a thoisicheas an todh's an iorgaill-falbhaidh spiorad na diadhachd 's na firinn. 'S e gle bheagan dhaoine a tha cho naomh, 's cho ciuin 's gur h-urrainn dhaibh dol ann an connspoid gun chron da'm beatha spioradail fhein. Cha b'ann dhiu sin TOPLADY. Shalaich e a bheul, 's shalaich e anam leis na labhair 's na sgiroibh e an aghaidh WESLEY, 's an aghaidh na muinntir sin nach robh a' toirt a leithid de dh'aite do dh' obair an taghaidh 's a bha e fhein. Thuirt WESLEY fhein uair-eigin:—*Coma leam beachdan duine, tha mi seachd sgith de bhruidhinn mu bheachdan; faodaidh duine dol do neamh gun bheachdan ach cha teid duine sam bith do neamh gun ghradh.* Fagamaid a' chuis mar sin; 's fhada o cheile a bha 'n dithis sin, WESLEY agus TOPLADY, 'nam beachdan; ach tha sinn 'an dochas gu bheil iad a nis dluth d'a cheile ann an gradh.

Ged a tha e duilich a chreidsinn bha 'n laoidh so air a sgiroibhadh ann an aghaidh beachdan WESLEY, ged nach leir dhuinne ni sam bith intte ris nach cuireadh WESLEY aonnta. Cha bhui i do mhuinntir an taghaidh no do mhuinntir an t-saor ghrais, ach buinnidh ido na h-uile. Tha i' cur ann an cainnt, faireachduinn a tha cumanta araon do CHALVINISTS 's do dh' ARMINIANS; 's cha'n eil cridhe nach fhaod na briathran so a ghabhail mar a chainnt fhein. Tha i'na laoidh Chriosuidh, freagarrach do na h-uile, 's cluinnear i ann an eaglaisean Cleireach, ann an Eaglaisean Easbuigeach 's anus an Eaglais mhor sin a chuir WESLEY air a cois, 's anns na h-Eaglaisean Prostanach gu leir. Faodaidh Papanach is Prostanach breith air an leabhar le

cheile, 's an laoidh aig TOPLADY a sheinn. 'S dochá na'n robh 'cheist air a' cur ri TOPLADY e shein, gu de 'chuid de dh' obair a bheatha a bu bhuanachdaile do'n Eaglais, 's do'n t-saoghal, gun abradh e gur h-e 'chomstria rinn e air son na Firinn—na searmoin a shearmonach e, 's na leabhraichean a sgiroibh e 'an aghaidh teagasc WESLEY. 'S dochá nach cuireadh e cudthrom sam bith air an laoidh so, a sgiroibh e ann am beagan mhionaidhean. Ach 'si an laoidh so a tha 'cumail ainme air chumhne, 'nuair a tha a shearmoin 's a sgiroibhaichean air an dichuimhneachadh. Gle bhitheanta cuiridh Dia air thoisearch an ni a chuireas duine e fhein air dheireadh, 's nach faod sinn a radh gun do chuir Dia TOPLADY do'n t-saoghal, cha'n ann gu bhi 'deanadh connspoid mu obair an taghaidh, ach a chum 's gun sgiroibhadh e na rannan sin—'Chreag a sgoilteadh air mo sgath. Nach iomadh mile anam d'an tug an laoidh sin togail cridhe, nach cuala iomradh riamh air an ughdair, 's nach faod sinn a radh mu AUGUSTUS TOPLADY—ged a tha e marbh, gu bheil e fhathast a' labhairt.

CURAM NA CLOINNE.

THA facal anns an *Talmud* ag radh gun do thuit Ierusalem a chionn gun do rinn i dearmad air teagasc na cloinne. Tha cunnart mòr ann do dh' Eaglais sam bith nach toir geill do'n àithne sin—Beathaich m' uain. 'N uair a tha clann air an toirt a stigh do'n Eaglais, ann an Sacramaid a' Bhaistidh; cha'n e mhain gu bheil boidean air an cur air na parantan, 'an togail ann an eolas na firinn, ach tha'n Eaglais i fhein ag aideachadh gu bheil e mar fhiachaibh orir-se curam a ghabhail do'n chloinn.

Tha sinn 'an dùil nach urrainn comhthionaillean obair sam bith a ghabhail os laimh, a bhitheas cho tarbhach ris an obair a th'air a deanadh airson na h-oigradh. Nach faod sinn a radh, gu bheil cridheachan na cloinne coltach ris an shearann mhaith sin, air an d' thug an Slanuighear iomradh anns a' chosmhalachd, agus a thug toradh a mach, cuid a cheud uiread, 's cuid a thri fichead uiread 's a chuireadh! 'S mor an ni, an siol a chuir fhad 's a tha 'm fearann glan. Gheibh e cothrom fas. Tha cridheachan na cloinne 'na shearann glan. 'Se paisdean an latha diugh, fir 'us mnathan an latha maireach; 's cha leig sinn a leas fiughair a bhi againn ri nithean mora o'n latha maireach, mar h-eil sinn ag ullachadh na cloinne air a shon sin.

I. *Bu choir do pharantan an clann a thoirt do'n eaglais cho trath's is urrainn dhaibh.* Bha sinn ann an eaglais o chionn ghoirid, 's chuir e

ioghnadh mor oirnn, nach robh duine an taobh a stigh de na ballachan a b'oige na fichead bliadhna. Cha robh e 'na chomharrha maith idir. Ma dh'fhaoidte gu bheil Moran pharantair a' smaointinn, nach bu toigh leis a' mhinisteir no leis a' chomhthional, clann 'fhaicinn anns an eaglais, air eagal gum biadh iad 'nan dragh no gun toisicheadh iad air caoineadh. Na cuireadh sin curam orra. Faodaidh gu bheil ministear crosda no foirfeach crosda an sid 's an so, a bhiodh diumbach. Ach tha 'chuid mhor de mhinisteenair's de chomhthionalan ni's reusanta's ni's faighidinniche na sin; 's cha 'n ann diumbach ach anabarach toilichte a bhitheas iad, a' faicinn na cloinne a' tighinn do'n eaglais, ged nach biadh anna ach leanaban 'an uchd am mathar. Is taitneach an ni e, an teaghlach uile 'fhaicinn anns an aon aite suidhe—sean 'us òg, beag 'us mor mar tha iad ann. Tha sinn 'an duil cuideachd, gum faodadh an t-seirbhis an drasd 'sa rithist, a bhi air a deanadh airson na cloinne. Tha 'n corr de'n chomhthional a faotainn uiread sheirbheisean, 's nach biadh reusan gearain aca, ged a dheanadh am ministear, an drasd 'sa rithist, an t-seirbhis uile airson na cloinne. Dh'fheuch sinn fhein an doigh sin, 's tha sinn gle thoilichte gun d'fheuch. Tha e 'a' toirt toil-inntinn do'n chloinn, fhiös a bhi aca gu bheilear a' gabhail suim dhiu, 's cha bhi iadsan air dheireadh a' dol do'n eaglais air sabaid na seirbhis aca fhein. 'Sa radh na firinn, tha 'n corr de'n chomhthional, 's gu sonruichte na parantan écho toigheach air 'latha na cloinne', 's tha iad air seirbhis sam bith eile.

II. *Bu choir do'n chomhthional uile a' sgoil-Shabaid a chuideachadh.* Cha 'n'eil cuisean ceart mar a bheil iad a' deanadh sin. Iomadh uair tha e dulich do'n mhinisteir luchd-teagaig fhaotainn, ged a tha gu leor anns a' chomhthional aig an rachadh air an obair a dheanadh. Far a' bheil Moran cloinne, cha 'n urrainn duine no dithis a' sgoil a ghiulan air a h-aghaidh mar bu choir. Ach nach tric a tha sinn a' faicinn, gu bheil an t-uallach air shagail air h-aon no dha de'n chomhthional! 'S a thuilleadh air sin, leigear leo an obair a dheanadh, bliadhna an deigh bliadhna, gun uiread is taing fhaotainn air a shon. Cha 'n e a's reusan dha sin gu bheil daoine caoin-shuarach no neo-reusanta, ach nach 'eil iad a' smuaineachadh air a' chuis. Nam bitheadh, chitheadh iad 'sa mhionaid nach 'eil e ceart. Fhad 'sa tha sinn a' labhairt air a so, cha 'n urrainn sinn gun iomradh a thoirt air an t-seirbhis a tha boirionnaich na h-Eaglais a' deanadh anns na sgoilean Sabaid. Mar a b'e an cuideachadh a tha iadsan a' deanadh, 's iomadh sgireachd anns am faodadh a' sgoil-Shabaid a bhi air a dunadh. 'S fhiach iad, da rireadh, moladh air son an dilseachd. Ach

nach bu choir do na gilleann oga an eiseimpleir a leantuinn. Bhiodh e 'na bhuanachd dhaibh fhein, 's do dh'aoibhar Chriosd anns an duthaich. Cha'n aithne dhuinn doigh eile anns am b'fhearr dhaibh feasgar sabaid a chuir seachad, na bhi 'teagasc na cloinne. 'Se sin obair air a' bheil beannachd Dhe gu cinnteach. 'S iomadh duine air nach cual an saoghal riamh ionradh, a bha 'na mheadhon air obair mhor a dheanadh anns an sgoil-Shabaid. Dh'fhaoidhte a radh mu thimchioll, gun eiridh a' chlann agus gum beannach iad e. Tha toradh a shaothair ri fhaicinn 'nuair tha 'chnamhan fhein's an ùir. *Na dich-uimichibh an sgoil-Shabaid.*

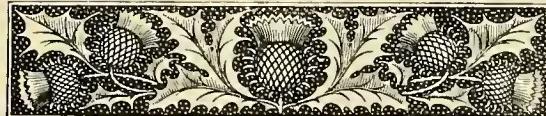
AN TOMHAS CEART.

THA iomadh duine toilichte gu leoir le 'airde-fhein a chionn nach do thomhais e fhein ri tomhas ceart. Thug a' Pharasach taing do Dhia, nach robh esan coltach ri daoine eile. B'e an t-slat-thomhais a bh'aig an Pharasach—eis mhaor. 'Se a thuirt Peadar—Imich uamsa, a Thighearn, oir is duine peacach mi. B'e an t-slat-thomhais a bh'aig Peadar—Criosd. 'S ann 'nuair a thomh-seas sinn sinn fhein ri Criosd, a thuigeas sinn gu de ar n-airde. Tomhais thu fhein ri duine eile's ma dh'fhauite gum bi moit ort, ach tomhais thu fhein ri Chriosd, 's bithidh naire ort. Ri thaobh-san tha 'n t-aon is mothach agaunn beag; an t-aon is gloine, salach; 's an t-aon is glice, 'na leanabh.

Bha caraid dhomh uair-eigin a' searmanachadh air a' cheann-teagaig sin—Thubhairt an t-amadan 'na chridhe—cha'n 'eil Dia ann. Tha e coltach gu robh e gu maith trom air na h-amadaid, 's gum d' thug e dhaibh gu searbhe. An deigh an t-searmoin, bha e fhein 'us bodach coir a' coiseachd dhachaidh comhla—'s thuirt am bodach—bha na thubhairt sibh, a mhinisteenair, anabarach fior, ach air a shon sin, b'fhearr leam gun d' thubhairt sibh nach 'eil Dia a' call dochais eadhoin de na h-amadaid.

Chá robh riamh aithreachas orm airson nach do labhair mi Moran ach 's iomadh uair a bha aithreachas orm gun d' thubhairt mi tuilleadh 'sa choir. Tha e Moran nis fhasa ruith a leigeil leis an teangaidh, na tha e srian a chuir oirre.

'S iomadh duine a bha air a chunntas glic gus an d' fhosgail e a bheul 'S iomadh duine aig a' bheil coltas a' ghliocais air aodann, nach 'eil ann ach an dearg bhurraidh.

AN T-URR. IAIN MAC RUAIRIDH
NACH MAIREANN.

CHA'N'EIL fada bho'n a thug sinn iomradh anns an leabhar so ar tinneas ministeir SHNISOIRT, 's tha sinn dulich gu bheil againn a nis ri iomradh a thoirt air a bhàs. Chaochail e 'na thigh fhein 's an Eilein Sgiathanach air an treas la fishead de dh' April.

Shuidhicheadh e 'na mhinisteir ann an sgir-eachd HINIPOL, ann an eilein Thiriodh ann an 1879, far an do shaothraich e seachd bliadhna, gus an do ghairmeadh e gu SNISORT. Ann am measg nam ministearan Gaidhealach bha e air a chunntas 'na sgoileir maith, na mhinisteir dileas, 's 'na dhuine glic. Bithidh e air ionndrainn gu mor le 'sgireachd fhein, 's le cleir an Eilein Sgiathanach. Ged a bha 'chrannchuir air a tilgeil ann an aite iomallach, cha robh bheag san Eaglais a bu dilse 'na seirbhis na bha esan. A thuilleadh air obair na sgireachd aige fhein, bha e 'na fhear-deasachaich air duilleagan Gaidhlig an leabhair so, còrr agus fishead bliadhna. 'Nuair a b'eiginn dha sin a thoirt thairis anns an earrach, a chionn's gun robh e ann an droch shlainte, thugadh dha taing na h-Eaglais air son na seirbhis a rinn e dhi le pheann. 'S dochá nach 'eil duine an diugh a lathair, a sgríobh uiread de Ghaidhlig ri MHR. MAC RUAIRIDH. Cha robh stad a' dol air a pheann. 'S iomadh leabhar Beurla a thionndaidh e gu Gaidhlig, 's bha iad uile air an deanadh cho maith 's nach leigeadh duine eile a leas tilleadh riutha. Tha fior bhlas na Gaidhlig air a b-uile facial a sgríobh e riabh.

Dh'fhang e banstrach agus ochduar chloinne, 's cha'n 'eil duine d'am b'aithne e, nach 'eil a' caoïdh maille ri theaghlaich anns a' chall a thainig orra. Bha cruinneachadh mòr sluaigh aig a thiodhlacadh, oir bu toigh leis an Eilein air fad e. Bha e 'na dhuine ciuin, iriosal, caoimhneil, gun a leithid de ni is mi-rùn 'na chridhe.

AN SPIORAD CEART.

Tha e ni's beannaichte ni a thoirt na ghabhail.

GNOMHARA XX, 35.

THA sinn gu mor ann an comain PHÒIL air son cuimhne a chumail air an fhacal sin. Cha'n 'eil na soisgeulaichean a' toirt iomradh air. 'S dochá gun cuala MATA agus PEADAR agus EOIN

am facial sin o bhilean CHRIOSD, ach ma chuala, dhi-chuimhnich iad e, no co dhiu, cha d' thainig iad thairis air a ris. Cha'n fhaca POL an Slanuighear riamb, 's cha chual e a theagasc; ach bha e a' gluasad am measg dhaoine a chunnait 's a chuala CRIOSD, 's aig an robh e 'na chleachadh a bhi 'g aithris a bhriathran. Bha'n soisgeul ann am beul an t-sluaign iomadh bliadhna ma'n deachaidh a sgríobhadh, 's o bheul-aithris na h-Eaglais fhuaire POL am facial sin—*Tha e ni's beannaichte ni a thoirt na ghabhail.* Ged nach robh fhios againn air, cha mhor nach faodamaid a bhi cinnteach gur h-e 'n Slanuighear a labhair am facial so. Tha e cho coltach ri gu de a theireadh E. Tha e cho coltach ris an ni a rinn E.

I. *B'e so an spiorad anns an do chuir CRIOSD seachad a bheatha fhein.* Cha do theagaig Esan dleasdanas sam bith, nach do rinn E fhein an toiseach. Le 'ghniomharan a cheart cho maith 's le 'bhriathran, db' shoillsich e dhuiinne inntinn Dhe. Fhad 's a bha E air thalamh bha e a' gabhail tlachd ann a bhi 'toirt seachad. Thuirt E fhein—*Tha d' thainig mac an duine chum gu'n deantadh frithéalaadh dha, agh a dheanadh frithéalaadh, agus a thabhairt 'anma fein mar eirc air son mhoran.* Thug E na bh'aige do dhaoine eile; cha do gheleidh E dad dha fhein. Thug e a bheatha airson an t-saoghal. Thearuinn Esan daoine eile, ach cha tearnadh E e-fhein. 'S iomadh facial briagh a thuirt Pòl mu CHRIOSD, ach cha d' thuirt e riabh facial is fhearr na so—*Is aithne dhuibh gràs ar Tighearna Iosa Criosd, ged bha e saoibhir, gidheadh gu'n d'rinneadh bochd e air blur sonsa, chum gum biodh sibhse saoibhir tre a bhochdainn-san.* Nan cluinni iomradh air aon de dhaoine mora an t-saoghal so, a bha cho iriosal's gun do rinn e seirbhis d'a sheirbhisich fhein—theireamaid gur h-e iognadh a bh'ann, 's mholamaid an gniomh. Ach gun tigeadh Dia anns an fheoil gu bhi 'deanadh seirbhis airson nan creatuirean a chruithaich E—'se sin iognadh nan iognaidhean—an ni sin ris an abradh PÒL—gràs Dhe. Co an cridhe a smaointicheadh air ach cridhe Dhe? Chuir CRIOSD solus air an fhacal sin—*Tha e ni's beannaichte ni a thoirt na ghabhail*—le 'theachd, ach chuir E solus air gu sonruichte le 'hheatha air thalamh. Bha an fhein annsan air a ceusadh. Bha i air a marbhadh. Cha d' fhuaire i riabh-lamh an uachdar. Bha fhios aige o'n toiseach-ciamar a dh'eireadh dha, ach ged a bha, cha do chuir sin bacadh air 'obair. Cha b'ann air fhein

a bha E 'smaintinn ach air daoine eile. Cha'n 'eil sinn an duil gu bheil ni eile de na tha sinn a' leughadh mu laithean deireannach an t-Slánughear, is mothà a tha dhuinn 'na aobhar smaintinn na so—an doigh anns an do dhi-chumhnich E a bhron's a thrioblaid fhein, 's an do choisrig e na h-uairean mu dhereadh gu bhi 'toirt misneach 'us comhfurtachd d'a chairdean. Cha'n e sin doigh dhaoine ann am bitheantas. 'Nuair a thig trioblaid 'gar n-ionnsuidh fhein, cha'n 'eil Moran smaintinn againn air cor dhaoine eile. Ach ach b'e sin Dhasan. Ged a bha anam fhein bronach—bhá 'inntinn, cha'n ann air fhein, ach air na deisciobuil. B'e lagh a bheatha—a bhi 'toirt seachad. Dh'fhuilaing Esan 'nar n-aite-ne. Dh'fhuathaich E 'bheatha a chionn gun do ghradhaich E sinn. Chaill E i air ar son-ne. Dhoirt E mach anam gu bas, a chionn's gun robh an spiorad sin 'na chridhe—Tha e ni's beannaichte a bhi 'toirt na bhi 'gabhair.

II. *Air an doigh so a mhain gabhaidh sonas faotainn.* Cha mhor dhaoine nach 'eil ag iarrайдh sonais, ach tha a mhor-chuideachd de'n t-sluagh 'ga iarraidh air an doigh chearr. Cha'n fhaigh sinn sonas gu brath gus an gabh sinn doigh CHRIOSD. Tha Esan ag radh ruinn gur h-e'n spiorad a bu choir a bhi 'riaghlaigh 'nar beatha—spiorad neo-fheinell; 's far am bi sin tha toiseach aoibhneis. Tha Moran dhaoine ann's cha neil acá latha's a bhliadhna ach—mi-fhein, mi-fhein—thoir dhomh, thoir dhomh. Cha robh, 's cha bhi na daoine sin sona anns t-seadh is airde, 's cha mho is e spiorad CHRIOSD a tha riaghlaigh anna. Nach 'eil fhiros againn gle mhaith gur h-e na laithean a bu shona da'r beatha, na laithean sin anns an deachaidh againn air comhnadh na caoimhneas air chor-eigin a dheanadh do dhaoine eile? Cha robh Moran de lighichean spioradail anns an linn so a b'fhearr na HENRY DRUMMOND, 's tha esan ag radh gur h-e a' chungaigh a bh'aige ri thairginn dhaibhsan a bha 'gearan gun do chaill iad an aoibhneas's an sonas—iad a dhol a mach air na rathaidhean mora, 's air na straidean a dheanadh dhaoine eile aoibhneach agus sona. An ni a tha duine a' gleidheadh dha fhein, cha'n 'eil toil-inntinn ann; ach an ni a th'air a roinn ri daoine eile tha e a' toirt beannachd 'na lorg. Cha'n e a tha sinn a' ciallachadh leis a so gun gabh sonas ceannach airson pùnnnd Sasunnach no dha's an t-seachduin, no 's a bhliadhna. Cha'n 'eil an sin ach spiorad na malairt—spiorad an t-saoghal. 'S e tha sinn a' ciallachadh nach ruig duine air an t-sonas's air an t-sith is airde, as eughmhais gu bheil an fhein ann air a ceusadh, gu bheil a' cheart spiorad ann's a bha ann an CRIOSD, 's gu bheil e a' toirt geill do dh'fhalac an Abstoil—

Na seallaibh gach aon air na nitibh sin a bhuineas da fein ach gach aon air na nitibh a bhuineas do dhaoine eile mar an ceudna. B' abhaisst do SHAMUEL RUTHERFORD—ma's maith ar cuimhne—a bhi 'g radh nach do rinn e riamh urnuigh air son caraid, gun Dia a thoirt dha rud-eigin air a shon fhein. Ann a bhi 'ga dhi-chumh-neachadh fhein fhuair e rud nach fhaigheadh e air atharrachadh doigh. Cha'n 'eil an saoghal a' creidsinn facal dhe so, ach 'se cuis is cruidhe gu bheil Moran de spiorad an t-saoghal anns an aon is fhearr againn. Cha'n 'eil annainn ach sgoilearan dona ann an sgoil CHRIOSD. Cha d' ftag sinn fthatast an aibideal. 'Nuair a smainticheas sinn air cho toigheach 's a tha sinn air ar toil fhein fhaotainn, seach toil Dhe a leantail; air cho beag againn 's a tha cor dhaoine eile, lamh ri ar socair's ar comhfurtachdan fhein; 's air cho sgiobalta's a gheibh sinn leth-sgeul gu bhi 'gabhair an aite a bhi 'toirt; nach 'eil e gle shoilleir gu bheil feum againn suidhe sios aig casan CHRIOSD, feuch an seid e annainn spiorad is fhearr 's is airde, 's feuch am bi ar cridheachan fuar air am blàthachadh leis a' ghradh a bha 'na chridhe-san. Far a' bheil an gradh, bidh an t-seirbhis. Far a' bheil an spiorad neo-fheineil, gheibh e Rathad air e fhein a nochadh.

Abradh an saoghal mar a thogras e, *tha e ni's beannaichte a bhi 'toirt na gabhair.*

IOSA 'THUG DO M' ANAM GRADH.

THA sinn a' toirt aite anns an aireamh so do'n laoidh sin—Iosa 'thug do m' anam gradh. Tha sinn 'ga cur sios mar a tha i air a tionndadh gu Gaidhlig leis an Urr. A. MAC DHUGHAILL anns an leabhar sin *Laoidean agus Dàin Spioradail*.

Iosa 'thug do m' anam gràdh,
Gu d'uchd bàigheil teichead fein,
'N uair a dh'eireas tonnan àrd',
'S doinioinn làdir tigh'nn o'n speur.
O m' Fhear-saoraidh, falaich mi
Gus an téid a' ghaillionn seach';
Sàbhailte do chala sith,
Gabh mi aig a' chrich a steach.

Didein eile cha'n 'eil ann,
'S tusa's taic do m' anam truagh;
O na fag mi diblidh, fann,
Ghnath bi fhein ga n' chumail suas.
Annadha mo dhochas teann,
Tha mo chomhnadh uait gu léir;
O cuir falach air mo cheann,
Steach fo dhubhar sgàil do sgéith.

'S tusa mhàin, a Chriosd, tha uam;
Gheibh mi uait gach uile ni;
Tog mi'n aird is cum mi suas,
Leighis agus treoraich mi.

'S ceart 's is naomha d' ainm gu bràth,
'S mise 'm peacach gràineil, baoth ;
Làn de thruaill'eachd tha mi ghnath,
'S tusa lan de ghras 'tha saor.

Agadsa tha pailteas gràis,
Gràs gu m' pheacadh ionnlaid uam ;
Eireadh sruithean beo an àird
Chum mo nadur 'dheanadh nuadh ;
'S tusa 'n Tobar beo, gu fior,
'Chaisgeas m' iotadh mhòr gu saor,
'Chuireas sòlas ann am chridh',
'S fad na siorruidheachd nach traigh.

Bha an laoidh so air a sgiobhadh le TEARLACH WESLEY. Bha e latha 'na shuidhe ann an seomar, a' leughadh. Bha 'n uinneag fosgaithe, 's air dha sealtruinn a mach, chunnaic e eun beag agus seobhag as a dheigh. Bha 'n cridhe gu leum as an eun leis an eagal, 's mu dheireadh, 'nuair nach robh doigh eile air dol as o'n t-seobhaig, chaith e steach air an uinneig 's dh' fholach e e fhein ann am broilleach WESLEY. Dhuisg sin smaointeann ann an cridhe a' mhinisteir. Chunnaic e gun robh e 'na shamhladh air an doigh anns a' bheil an t-anam a' teicheadh gu fasgadh ann an Criosd. Thainig an fhirinn dhachaide gu 'chridhe, gu bheil feum aig an anam, coltach ris an eun bheag, air a bhi 'teicheadh o'n doinionn 's o'n chunnart a th' as a dheigh, gu cala sithe; 's rinn e gairdeachas anns an fhacal sin—*Bithidh duine mar ionad fasgaidh o'n ghaoith, agus mar dhidein o'n doininn; mar shruthaibh uisge ann an aite tioram, 's mar sgaile creige moire ann an tir airsneulaich.* Gun dol a mach as a sheomar, sgiobh TEARLACH WESLEY an laoidh so—

Iosa 'thug do m'anam gràdh
Gu d' uchd bàigheil teicheam fein,

laoidh a tha 'na comhfhurtachd do na miltean nach cuala riamh iomradh air an fhear a sgiobh i.

Cha do rugadh riamh anns an aon teaghach dithis eile a bu bhulliche a thug iad fhein do sheirbhis diadhachd na IAIN agus TEARLACH WESLEY. B' iadsan a chuir air a cois an eaglais mhòr sin ris an abrar METHODISTS. 'S e IAIN a bu chumachdaicche 'na latha fhein na TEARLACH, 's is dochá gur h-aithe do mhòran ainm-san nach cuala riamh iomradh air a bhrathair. Ach tha sinn 'an duil gu'm bi laoidhean THEARLAICH beo 'nuair nach bi cuimhne air falach de na sgiobh IAIN. Nan dithis rinn iad obair mhòr ann an Sasunn, 's tha 'n obair a' dol air a h-aghaidh an diugh fhathast. Cha robh anns an dusgadh a bha ann an WALES o chionn bliadhna no dha, ach dusgadh beag ann an coimeas ris a' ghuasad spioradail a bha ann an Sasunn anns an ochdamh linn deug, fo shear-monachadh nan WESLEYS agus WHITEFIELD.

Thuirt DEAN STANLEY uair-eigin mu thiom-chioll laoidhean an ughdair so, nach robh ann

am moran dhiu ach moll 'us luideagan. Cha b'e sin beachd IAIN, a bhrathar. Ann an Roimhradh leabhar-laoidh a chuir e 'mach, sgiobh e. "Chuir duine no dha an t-urram so ormsa 's air mo bhrathair—na laoidhean againn a ghoid. 'Se làn dì am beatha siu a dheanadh, ma chuireas iad sios iad ceart. Cha leig iad a leas feuchainn ri 'n deanadh ni's shearr—*oir cha'n urrainn daibh.*" Dh'innseadh dha uair eile mu bhoirrionnach a thug paisgein beag do GHARRICK 'nuair a bha e 'dol air bord luinge, 's a dh' iarr air gun fhosgladh gus am fagadh am bàta an cladach. 'Nuair a dh' fhosgail e am paisgein, gu de 'bha 'na bhroinn ach laoidhean WESLEY, 's nuair a chunnaic GARRICK so, thilg e'n leabhar uaithe, fad a laimhe, a mach air a' mhur. 'Se thuirt IAIN WESLEY 'nuair a chual' e an naigheachd—"Cha'n eil mi 'creidsinn diog dhi—*oir cha robh GARRICK cho beag tuir.* B' aithne dha TEARLACH mó bhrathair gu maith 's bha meas mor aig air a bhàrdachd. Tha e air a radh gun do sgiobh TEARLACH WESLEY sia mile gu leth laoidh; 's ma tha sin fior, cha leigeadh IAIN a leas athadh sam bith a ghabhail ged a theirte ris, nach robh cuid dhiu cho mhaith ri cach. Bha 'n ceol anns an teaghach. Cha robh duine riamh ann, tha sinn 'an duil, d'a robh e ni b'fhasa laoidh a dheanadh no do THEARLACH WESLEY; 's ged a tha 'chuid mhòr de na rinn e cheana air di-chuimhne, bithidh feadhainn eile dhiu beo gu brath, 's nam measg sin tha—

Iosa 'thug do m'anam gràdh
Gu d' uchd bàigheil teicheam fein.

AN AOIS.

CHUALA mi duine fiosrach ag radh gur a h-iomadh uair a chuir e iognadh air, nach 'eil falach ann an litreachas nan Gaidheal, a' moladh na h-Aoise. Cha do smaointich mi fhein riamh air an rud, gus an do tharruiving esan m'aire uige. Ach 'nuair a cheasnuich mi mo chuimhne, cha b' urrainn mi rann fhaontainn, a' moladh na h-Aoise, ged a bha e furasda gu leoir rannan fhaontainn 'ga di-moladh. Tha mi 'n duil gur h-e IAIN MACCODRUM a thuirt :—

Mar a sgaoileas an ceo air aodann an fheoir,
'S a chaochaileas neoil 's na speuran,
Tha'n aois a' teachd oirnn, cumhach, caointeach,
làn bròin,
'S neo shocrach ri leon an té ud.

Mar a robh a' bheag de mheas aig na Gaidheil air an Aois, 's dochá nach robh iad ach coltach ri 'n coimhearsnaich. Ma tha na baird Ghaidh-

SMAOINTEAN.

each a' moladh na h-Oige, 's a di-moladh na h-Aoise, tha baird dhùtchannan eile a' deanadh a' cheart ni. 'S ciod air bith a their na baird, rinn a' chuid mhòr de shluagh an t-saoghal suas an inntinn, gur h-e laithean na h-Oige àm is sona de bheatha duine. Cha leig sinn a leas dearbhadh is fhearr shaotaínn air a sin, na'n stri chruidh a tha daoine a' deanadh, gu iad fhein a chumail ògail. A' cheud ròinneig liath a chi iad 'nan ceann—cuiridh i mulad orra. Cha toigh le daoine a bhi 'creidsinn gu bheil iad a' fas sean. Ach air a shon sin uile, cha'n'eil reusan sam bith an aois a bhi 'na cuis-eagail. 'Na aite sin tha feasgar beatha duine, gle bhith-eanta, ni's sona, 's ni's aoibhniche 'na mhadainn. Na daoine 'ris am bu mhotha a bha farmad agam riamh—b'e seann daoine a bh' annnta. Ach bha iad òg 'nan cridhe, 's bha leithid de chiuine, 's do ghliocas, 's do chaomhalachd-annta, 's nach iarrainn ach a bhi dlùth dhaibh. Their daoine—Is maiseach an ni seann duine—is urramach an ni ceann liath. Seadh, ma tha e glic. 'N uair a tha 'n Aois a' toirt leatha gliocas agus maitheas, tha i da-rireadh 'na crùn gloire, ach 'nuair nach 'eil i a' deanadh sin, 's airidh i air gach càineadh a rinn na baird oirre Seann duine liath a tha ag abachadh ann an gliocas, ann an diadhachd, ann an sith spioraid, 's ann an irisleachd cridhe—cha'n'eil ni eile air an t-saoghal is maisiche na sin. Ach bodach beag, liath, greannach aig nach 'eil suim do dhiadhachd no do mhaitheas, 's anns nach 'eil ach an gaotharan amaideach—cha'n'eil ann an cruthachadh Dhe, sealladh eile is oillteile na sin. 'Nuair a tha 'n Aois air a crunadh le maitheas, tha i maiseach. Ach 'nuair a tha i ceangailte ris an phaoineis, tha i duaichnidh. Ged a dh'phasas duine sean ann am bliadhnachan faodaidhspiorad na h-oige a bhi 'na chridhe. Cha'n e na preasaichean a thig air aodann duine a tha'ga dheanadh sean, ach na preasaichean a thig air a spiorad. 'S iomadh a h-aon aig a bheil a chridhe làn phreasachean ma'n ruig e dà fhichead bliadhna, ach iomadh a h-aon cuideachd a chunnnaic ceithir fichead geamhradh's nach 'eil ann ach am balach. 'Nuair a tha 'n cridhe òg, 's a mhaireas dochas beo, cha chudthorm na bliadhachan. Bha na seann Ghajdheil a' deanadh iomradh air àite ris an abradh iad—Tìr nan Og. Se sin an tìr a tha sinn uile ag iarraidh. C'aite a bheil i? Tha 'n Salmadar ag innseadh ciamar a rainig esan an tir sin, 's cionnus a bha 'oige air a h-ath nuadhachadh—Beannaich an Tighearna o m' anam. 'Se mhaiteas dhuit de pheacanna gu leir, a shlanuicheas t-euslaintean uile, a shaoras do bheatha o sgrios, a chrunas tu le caomhneas graidh, agus caomh throcairibh, a shasuicheas do bheul le nthibh maithe, air chor as gu'n athnuadh-aicheadh t-oige, mar oige na h-iolaire.'

Bha Righ ann uair-eigin 's an àird an Ear, a ghabh 'na cheann gum biodh e sona, nan rachadh e 'luidhe aon oidhche ann an leine duine shona. Shiubhladh an duthaich feuch an gabhadh a leithid sin de dhuine faotainn. Cha robh e furasda. Ma dheireadh fhuaradh baigear bochd a bha làn shona. Ach 'nuair a rùisgeadh am baigear, cha robh snathainn leine mu chneas. Cha leig sinn a leas an còrr a radh. Tuigidh-gach duine ach an t-amadan.

Cha'n'eil moran pheacanna ann, is lugha a chuireas de dhragh air coguis duine na sannt-'S dochá gu bheil gu leoir de dhaoine nach abair peacadh ris an ni sinn idir. Their iad gur h-e fàiling bheag a th'ann, ach ni's miosa na sin cha'n'abair iad. Thuit sagairt uaireigin nach d' aidich duine riamh dha sannt ann am measg nam peacanna eile a bha iad ag aideachadh. Gu de is ciall da sin? Ma ta, cha'n urrainn mi radh, mar a h-e so e—gu bheil cridhe 'n duine anabarrach cealgach.

B'abhaist do dh'aon de na seann diadhairean a bhi 'g radh, gu bheil an saoghal cruinn 'us cridhe an duine tri-oisinneach, 's ged a chuirte an saoghal uile ann an cridhe 'n duine, gum-biodh aite falamh ann fhathast.

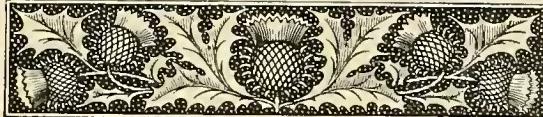
'S fhearr do dhuine olc fhulang seach olc a dheanadh. 'S fhearr do dhuine sgonn a thoirt bhàrr a theanga, seach i bhi ro fhada. 'S fhearr do dhuine saorsa seach saibhreas.

Feumaidh daoine oidhrip a thoirt air cur suas le cluisean mar a thig iad, agus an uair a thig iad. Cha'n'eil duine coimhlionta air an talamh; ach air a shon sin tha Dia a' cur suas leotha, agus a' toirt orra mòran feuma 'dheanamh. O'n a tha Dia a' cur suas leis na seirbhisich a th' aige, 's gun a h-aon dhiubh-coimhlionta, is còir dhuinne gach oidhrip a thoirt air cur suas le iomadh ni agus neach nach 'eil idir cho math 's bu mhiann leinn.

Is ainneamh leis na h-ulc a bhith 'nan aonar. Is tric leis na breugan a bhith 'n cuidheachd na braide. Is tric le mi-bheus a bhith 'n cuideachd na misge.

Tha gu leòr aon diolaid a chur air aon each. Mar an ceudna tha gu leòr aon eallach a chur air druim duine sam bith. Am fear a ghabhas os làimh mòran a dheanamh, faodar a bhith cinnteach nach teid aige air a dheanamh ach fier bheagan.

Cha'n fhaighear an gliocas gu léir anns an aon cheann. Cha'n e so a tha iomadh neach a' creidsinn. Tha dùil aig cuiid gu bheil gliocas an t-saoghal uile ri 'shaotaínn 'nan cinn fhein. Is e so an dearbh chomharradh leis an aithnichear cho amaideach 's a tha iad.

GLOIR CHRIOSD.

An uair a dhuisg iad, chunnaic iad a ghloir.
LUCAS ix, 32.

Is ann a dh'uirnigh chaith Criosd suas air beinn Hermoin. Thug e leis triuir d'a dheiscio buil. Bu mhaith leinn an uirnigh sin a bhi againn, ach ma chuala na deisciobuil i, cha do chum iad air chumhn' i, no co dhiu, cha'n'eil iad a' toirt iomraidh oirre. Bha iad 'nan cadal. Cha'n'eil fhios againn an robh iad 'nan cadal fad na h-uine, no an do dhuisg iad ma'n do stad E dh'uirnigh. Ach an uair a bha iad 'nan dusgadh chunnaic iad a ghloir. Bha dreach a ghnuse air atharrachadh agus 'eudach geal agus dealrach. Cha bu bhuadar a bh'ann, ach sealladh a chunnaic iad le 'n suilean. Cha do dhichuimhnich iad e ri 'm beo. 'Nuair a bha Peadar 'na sheann duine, bha e bruidhinn air an latha a bha iad maille ris air an t-sliabh naomh, far an robh iad 'nan suil-fhianuisibh air a mhorachd.

I. Iadsan a tha beo anns a' chuid a's airde d'a nadur, chi iad gloir Criosd. Los sinn fhein a chumail anns an staid sin, feumaidh sinn Esan a bhi tric 'nar smointean. B'fheirrd sinn an dorus a dhunadh an drasd 's a rithist, 's uair no dha a chuir seachad leinn fhein a beachd-smaoineachadh air beatha Criosd. Tha iomadh duine nach 'eil a' gabbail mionaid samhchair leis fhein, latha 's a bhliadhna. Cha'n'eil sin gu maith. Air cho deonach 's ga 'm bi duine, cha'n'eil e furasda dha inntinn a shocruchadh air nithean spioradail am measg fuaim is driop an t-saoghal. Tha cuid de na naoimh anns an eaglais Phapanach a' toirt thairis am beatha gu leir gu bhi beachd-smaoineachadh air fulangas is crann ceusaidh Criosd. Cha'n'eil iad 'ga leigeadh as an cuimhne mionaid de'n latha. Dh'fhaodamaid sinne leasan a ghabhail uapa. Tha ar cridheachan gu nadurra fuar is cruaidh, 's cha'n'eil an taingealachd no'n gradh do Criosd annta 'bu choir. Na'n cuimhnicheamaid air na bu bhitheanta 's nan smaoinecheamaid an drasd 's a rithist re an latha, air a bheatha 's fhlangas, dhuisgeadh sin annainn an tuilleadh graidh Dha'bhriseadh e cruas ar cridheachan.

II. Tha sinn a' faicinn gloir Criosd 'nuair tha faireachduinn againn air miurbhuleachd na h-obair a rinn E air ar son-ne. 'Se gloir an t-Slanuighear a mhaitheas, ach cha leir dhuinne a' ghloir sin gus am bi fiosrachadh pearsant' againn air a mhaitheas da'r n-anma fein. 'Nuair

tha sin againn, tha ar suilean air am fosgladh 's chi sinn maise airsan, gu'n iarramaid e. Tha sinn a' fas cho cleachdte ri briathran a' Bhiobuill 's nach duisg iad iognadh sam bith 'nar cridheachan. Eisdidh sinn ri facail de'n t-seorsa so gun iognadh—*Mac Dhe a ghradhach mi's a thug e fein air mo shon.* Nach e'a's ciall d'a sin nach 'eil fhios againn gu de tha sinn ag radh! Na'n gabhamaid a stigh da rireadh an ni a tha iad a' ciallachadh tha mi 'n duil gu'n tuiteamaid air ar n-aghaidhean air an lär. Na'n leughamaid a h-uile feasgar an naoitheamh caibideal deug de shoisgeul Eoin, 'sa radh rinn fhein 'nuair tha sinn 'ga leughadh—*S ann air Dia fhein a rinn-eadh so—tha mi 'n duil gu'n duisgeadh e annainn iognadh nach leigeadh leinn cadal tuilleadh.* Bhruchdadh matheas is gradh Criosd a steach air ar cridheachan, agus anns an smaoin sin chitheamaid a ghloir.

III. Ged a bhiodh duine fad a bheatha lamh ri Criosd cha rannsacheadh e uile gu leir a ghloir. Ged shealladh e airsan tri fichead bliadhna, tha gloir fhathast nach fhac' e. Tha Pòl a' bruidhinn air *saoibhreas Criosd nach feudar a rannsachadh.* Fhuair Pòl greim air rùn-diomhair na diadhachd mar nach d'fhuair moran, ach air cho soilleir 's gu robh e, air cho domhain 's gu'n deachaidh e, bha fhios aige gu robh doimhneachd grais ann an Criosd air nach do rainig e riamh. Bha saoibhreas air cùl saoibhreis, is gloir os cionn gloire a lion a chridhe le moladh agus iognadh air chor 's nach b'urrainn dha ach an uirnigh so a radh air a shon fhein 's air son muinntir Ephesuis—*gu'm biodh iad comasach maille ris na naoimh uile, a thuiginn ciod e lend agus fad, agus doimhne, agus airde; agus air gradh Criosd aithneachadh, a chaidh thar gach uile eolas.* Beachd-smaoineachadh duine air Criosd 's air 'obair uile laithean a bheatha, 's cha teirig iognadh. Cha d'fhuair e ach cuman as a' chuan. Cha d'fhuair e ach earlais de'n oighreachd.

Ach an t-anam a bhios 'na dhusgadh, an duine bhios beo 's a' chuid a's airde d'a nadur chi e'ghloir. Chi e maise nach faic na suilean dall. Tuigidh e nithean nach tuig na cridheachan cruaidh. Tha tri gloineachan leis a faic sinn gloir Criosd—

Cridhe glan,
Beachd-smaoineachadh,
Umblachd.

Far a bheil sin, cha'n'eil an cadal spioradail a dh'fholaireas a' ghloir.

A N L A D A R.

FAODAIDH nach 'eil fios aig cuid d'ar luchd leughaidh, gu de tha sinn a' ciallachadh leis an fhacal *ladar*—co-dhiu a th' ann duine no beatheach no biadh. Ach ma ghabhas iad faighidinn, innisidh sinn. Thachair dhuinn a bhi seanchas an la roimhe ri bodach còir a tha 'na sheorsa de phears' eaglais ann an sgireachd nach ruig sinn a leas ainmeachadh, 's thuirt sinn ris—a Sheumais, an aithne dhuibh-se gu de a th' ann an ladar? Sheall e oirnn car biorach, 's fhreagair e—mar a mi-mhodhail a' cheist e, carson a tha sibh a feoraich! Dh' innis sinn dha gu robh sinn am beachd iomradh a thoirt air an ladar anns an duilleig so, 's gu'm bitheamaid fada 'na chomain nam freagradh e a' cheist ann am briathran soilleir—*gu de a th' ann an ladar*. Gabhaibh, ars' esan, mo leth-sgeul; ma's ann airson an leabhair dheirg a tha sibh ag iarraidh forthais, tha'n gnothuch ceart gu leòir. Abraibh riutha, mhinisteir, gur h-e a th' ann an ladar—*bocs a beag air cois fhada leis am bitear a trusadh nam buinn-a-sia*. Tha Seumas 'na ghille-mhinisteir, no mar theirear ris *Beadle*, 's tha sinn an duil gur h-e rinn cho amharusach e 'nuair a bhruidhinn sinn an toiseach, gu robh facail eadar e fhein 's na foirfich o chionn bhliadhna chan mu'n ladar. Shuidh sinn aig bun craobh e's dh' innis e car air char mar bha. Cha ruig sinn a leas tigh'nn thairis air cainnt Sheumais air eagal gu faic na foirfich e, ach o'n fheasgar air an d'innis iad dha gu faodadh e'n ladar a chuir air an spàrr, 's gu'n cruinnichte tabhartas a' choimhthional air dhoigh eile, chaill Séumas a thlachd 'na dhreuchd, 's mar b'e nach bu toigh leam, ars' esan, duir' eile fhaicinn a' cur suas a Bhiobuill 'nuair a bhios sibh fhein a' dol do'n chubaid, thilgin 'an clag's a h-wile rud eile mu'n casan. Air a' cheud Shàbaid an deigh do na foirfich binn an làdar a thoirt a mach, 'nuair a thainig àm an tabhartais, an aite Seumas a dhol mu'n cuairt leis an ladar mar a b' abhaist, dh' eirich triuir dhiù fhein, le poca beag gorm 's cearcall mu bheul, an laimh gach fir. Chròm Seumas a cheann air an aite shuidhe, 's cha do leig e air gu robh e faicinn no cluinntinn.

Cha robh fhios agam riagh gu robh e cho duilich feum a dheanamh air chùl ladair gus an deachaidh mi an cainnt Sheumais. Bha mise'n duil gu rachadh agam fhein air dol mu'n cuairt leis, ach chuir esan as a' bheachd sinn mi. Cha ghabhainn an saoghal a nis 's feuchainn ris. Feumaidh fear an ladair, ars' esan, suil gheur a bhi aige agus làmh chinnteach, 's a dh' aindeoin cho curamach 's gu'm bi e, faodaidh driochnortan eiridh dha. Cha do shuidh air stiùir nach d' thainig o laimh. Bidh sibh fhein, a' mhinisteir, uairean ni's cuimsiche seach uairean eile.

Bha teanga gheur aig luchd an ladair cho mhaith ri suil bhorach is lamh chumseach. Bha bean-usal air an cnala sinn iomradh cho spiocach, 's nach cuireadh i dad'san ladar, 'nuair a rachadh i do'n eaglais. Neo-ar-thaing nach robh i modhail, 's nuair a shinnte'n ladar 'ga h-ionnsuidh, ghogadh i a ceann, ach cha chuir-eadh i ruabhag ruadh ann. Thachair so Sabaid no dha. Mu dheireadh, dh' fhas Seumas—ma's e Seumas a b' ainm dha—seachd sgith de'n chluicheachd. Bha e air fharanachadh. An ath latha 'nuair a choc e rithe'n ladar mar a b' abhaist 's a ghog ise ceann gun dad a chuir ann, thuirt e rithe gu cas ann an guth a chual an coimhthional uile—B' fhearr leam na bu lugha de mhodh 's na bu mhodha dh' airgiot.

Ach saoilidh sinn gu'm b' fhearr am modh fhein seach buinn gun fheum a chuir 'san ladar —gur fhearr beic na putan. Bha duil againn gur h-ann ri feala dha a bhiodh foirfich 'nuair a theireadh iad gu'm biodh putain is tairngean is trealaich de'n t-seorsa sin 'san ladar, ach tha coltach nach h-ann idir, 's nach ann an diugh no'n dé a thoisich an t-olc. Ann an ochdamh linn deug bha'n gnothuch cho maslach 's gu'm biodh Seiseinean na h-Eaglais ag iarraidh air na mhinisteirean—earail a thoirt do'n t-slugh gun magadh a dheanamh air Dia le bhi 'cur buinn 'san ladar nach gabhadh na marsantan. Beagan bhliadhna chan deigh an aonaidheadar Albainn is Sasunn, cha robh feum sam bith an airgiot Albannach. Cha ghabhte's a mhargadh e, ach tha na leabhairchean Seisein ag innseadh dhuinn gu'n cuire 'san ladar e, 's gu robh sin na thrioblaid mhor do na foirfich. Aig deireadh na bliadhna bha cuid de dh' eaglaisean aig an robh cho mhaith ri cudthrom dheich puinnd de sheann airgiot 's de chuinnidhean nach b'fhiach dad. 'S bha e air a radh gu'm biodh muinnitir Obareadhain a' cur droch airgid ann am bocs a nam bochd, 'sa faotainn mùghaidh de dh' airgiot maith. Chùm cleireach seisein a bha dluth do Ghlacchu cunnatas air na droch bhuinn a chuir-eadh 's an ladar 's ann am bocs a nam bochd fad dheich bliadhna, 's thuirt e gun do rinneadh 2019 gniomh leibideach 's an eaglais anns an uine sin.

Nan robh cainnt aig an ladar, b' fhiach dol air cheilidh air.

C A O M H A L A C H D.

BHA mi o chionn ghoirid aig tiodhlacadh. 'Nuair a bhatar a'dunadh na h-uagha, chuala mi triuir no cheathrar d'a choimhairsnaich a' bruidhinn mu'n shear nach bu mhaireann. Cha b' aithne dhomhsa ro mhaith e, ach rainig aon

shacal mo chluas, a chord rium. Thuirt iad, fear as deigh fir, gu robh Eoghan 'na dhuine caomhal. Ma dh' fhaoide gu saoil cuid gur suarach am moladh e, gu 'n abradh a choimhearsnaich mu dhuine, 'nuair a thatar a' fagail na beannachd dhereannaich aige, gu robh e 'na dhuine caomhal. Ach gu de an teisteanas a b' fhéarr a b' urrainn iad a thoirt dha? 'Nuair a thig am bas 's a tha ar cairdean air an gairm ann an lathair an Ti d'a leir na h-uile nithean, 's a tha mion-eolach air diomhreachd gach cridhe, cha bu choir dhuinne breith a thoirt. 'S e ar gliocas a bhi samhach. Tha iad ann an lamhan an Ti a tha trocaireach. Tha feum agaínn uile, maith is dona mar tha sinn ann, air trocair, 's 'nuair a sheasas eadhoin na naoimh aig ceithir breitheanas, cha 'n urrainn iad bonn misneach eile bhi aca—ach gu bheil Dia caomhal. Is ann 'na chaomhalachd-san a dh' sheumas sinn uile ar dochas a chur, agus saoilidh mi nach 'eil duine sam bith a's cinntiche dh' fhaodas earbsa dheanamh as a sin, na 'n duine mu 'n abair a choimhearsnaich 'nuair a tha iad 'ga fhagail anns a' chlaodh, gu robh e 'na dhuine caomhal.

Tha caomhalachd a' ciallachadh tuilleadh is caoimhneas. Faodaidh duine bhi caoimhneil, gun a bhi caomhal. Is iomadh duine mu 'n abrainn gu bheil e caoimhneil mu nach abrainn gu bheil e caomhal. Tha caomhalachd a' dol ni 's doimhne. Theirinn gu bheil duine caoimhneil ma tha 'lamh fialaidh 's a chridhe farsuing, ach cha 'n abrainn gu bheil e caomhal mar 'eil spiorad Chriosd aige—mar 'eil an inntinn 's an cridhe aige do dhaoine truagh is peacach is bochd is amaideach is mi-fhortanach, a bh' aig Criosd 'nuair bha E air thalamh, 's mar cuir e Esan 'nam chiuimhne gach uair a thig mi faisg air. Ged is mor am facial e, tha cuid a dhaoine ann a ni sin. Is iadsan na daoine caomhal. Tha leithid de bhàigh, 's de dh' iochd, 's de chiuine, 's de chairdeas 'nan cridhe, 's nach urrainn sinn tigh 'nan lamh riutha gun faireachduinn gu bheil sinn ni 's dluithe do Chriosd, 's gu bheil sinn a tuigsinn ni 's fhéarr caibidealan sonruichte anns a' Bhiobull far a bheil iomradh againn air an doigh 's an do labhair an Slanuighear ri Sacchús 's ri sheorsa. B' aithne dhomh foirfeach a bha cho garg 's cho colgarra ann an todh 's an diteadh, 's gu 'm b' fhéarr le daoine teicheadh a dh' America, seach seasamh air a bheulaobh anns an t-Seisein. Theireadh a choimhearsnaich gu robh e diadhaidh ach nach bu toigh leo e. Bha eagal air a h-uile duine 'san sgireachd roimhe. Cha chuala mi riabh gu 'n do rainig duine 'na eigin a dhorus, na gu 'n do chuir duine amaideach no duine cionntach a chomhairele ris. Cha robh e caomhal. Cha 'n 'eil diadhachd maith 'nuair tha i fuar is gruamach, ach tha naomhachd maiseach 'nuair tha i air a crunadh

le caomhalachd. An robh neach riabh air thalamh cho cairdeil ri Criosd, ri daoine truagh? Cha 'n e 'naomhachd a tharruing peacaich 'ga ionnsuidh, ach a chaomhalachd. Bha fhios aca nach ann a throd riu a thainig e, ach 'gan cuideachadh, nach ann 'gan diteadh ach 'gan tearnadh. Thug e dhaibh misneach, bhruidhinn e riutha mar bhrathair, 's leagh a chaomhalachd cruas an cridhe. Thug caomhalachd an t-Slanuighear ceudan do rioghachd neamh a chumadh neo-chaomhalachd nam Pharasach a muigh.

Tha feum aig an t-saoghal daonnán air daoine caomhal. Is iadsan, da rireadh, a tha cumail beo a' chreidimh Chriosduidh. Cha 'n e na h-arguimeadan a chuireas sgoilearan is feallsan-aich an altaibh a cheile, a tha cumail a' chreidimh beo, ach caomhalachd is maitheas nan daoine sin a dh' ionnsaich caomhalachd ann an sgoil Chriosd. Aon duine caomhal ann am baile, is mor a' bheannachd e. Tha e 'na fhianuis air taobh diadhachd a's fhéarr na leabhráichean. Tha e 'na thobar beatha as a bheil daoin' eile 'g ol 's a' faotainn slainte. Tha e 'na oladh a leighseas lotan a cho-chreatairean. Tha e 'na fhasgadh a dh' ionnsuidh an tig daoine sgith. A' chuilc bhruite cha bhris e. Ma dh' sheumas e neach eile chronachadh, cronaichidh e ann an gradh. Ma dh' sheumas e suidh' ann am breitheanas air neach eile, cuimhnichidh e trocair. Ma chluinneas e gu 'n do ghlacadh a choimhearsnach ann an coire air bith gu h-obann, cha teid e seachad air, air an rathad mhór, 's cha dean e tair air, 's cha troid e; ach togaidh e suas a shamhul sin do dhuine ann an spiorad na macantachd. Ma ghabhas facial maith a radh as leth cionntaich, cha bhi e 'na thosd. Cha dean e air a cho-chreatairean ni nach bu mhaith leis Dia a dheanamh air fhein.

Is beannaichte na daoine trocaireach, oir gheibh iad trocair.

AR NAIMHDEAN.

CHA mhór dhaoine aig nach 'eil namhaid air chor-eigin. Saoilidh sinn gu bheil sinn a' deanamh gle mhaith ma tha e 'na chleachdadhbh againn a bhi 'g urnuigh airson ar cairdean. Ach cha leig Criosd leinn stad aig ar cairdean. Tha e 'g radh—*Deanaibh urnuigh air son na muinntir a tha buntainn ribh gu naimhdeil.* Cha 'n 'eil fhios againn am bith buanachd 'nar n-urnuigh da 'r namhaid, ach tha cinnit againn gu 'm bi an urnuigh sin chum buanachd dhuinn fhein. Le bhi 'g urnuigh air son ar namhaid, gheibh sinn buaidh air naimhdeas is mi-rùn ar cridheachan fhein, 's cha bheag a' bhuaidh sin. Cha 'n urrainn dhuinn droch fhaireachduinn a bhi againn do dhuine, a's abhaist dhuinn ainmeachadh 'nar n-urnuighean.

AN SAMHRADH.

'NUAIR a bha mi 'nam bhalach, bhiodh m'athair 'g am chur a bhuachaileachd a' chruidh 's an t-samhradh. 'N uair a chuimhnicheas mi air na laithean sin, thig dusgadh 'nam chridhe air nach urrainn mi cainnt a chur. 'Nuair a bhiodh an crodh ag ionaltradh rachainn air mo dhruim direach air a' mhachair, 's dh' eisdinn ri ceol nan uiseag. Tha cuimhne agam fhathast air an t-sòlas a bheireadh e do'm chridhe, 's na smaointeann a thigeadh 'nam cheann. Tha bliadh-nachan uaithe sin. An latha roimhe, bha mi tigh'nn dhachaidh o bhi 'g amharc duin' òg a tha 's a chaitheamh. Bha mo chridhe goirt. Ach air an t-sliabh bha na h-uiseagan a' seinn, 's o nach robh suil 'gam fhaicinn, chaidh mi air mo dhruim, 's dhùin mi mo shuilean feuch an tigeadh an t-seann fhaireachduinn 'nam chridhe. Cha d' thainig, ach thainig an smaoin 'nam cheann nach robh annam ach an t-amadam, 's gu'm b' fhearr dhomh eiridh air eagal gu faighinn an lòinidh. Their seann daoine gu bheil an samhradh air atharrachadh seach mar a bha iad òg. Ach cha'n e sin am facal mu dheireadh air a' chuis. Bha na h-uiseagan cho binn 'sa bha iad riagh.

AN IORGHUILL.

Bha cu ann uair-eigin a chaidh do'n mhargadh 's a cheannaich ceann caorach. Air an rathad dhachaidh thachair dà chu eile air, 's chaidh iad far a cheile. Leig e as an ceann, rug e air amhach air fear dhiu, 's thoisich an tapaid. Am fear nach robh 'san iorghiull, smaointich e gu robh cho mhaith dhasan feoil itheadh shad 's a ghabhadh i faotainn, 's thug e lamh air ceann na caorach. 'Nuair a chunnaic e so, leig e as an cu ris an robh e tapaid, 's leum e air muin a mheirlich. Ach shad 's a bha esan an amhaich a mheirlich, thug an cu eile aghaidh air a' cheann. 'Nuair a chunnaic e so, 's a thuig e nach gleidheadh e 'n fheoil nan leanadh e air an tapaid, thog e leis ceann na caorach, 's thuirt e—*Ubh ubh b'e 'n la e 'nuair nach urrainn mi tuasaid bheag a dheanamh gun mo chuid a chall.*

AN TEANGA.

Dh' fheumadh duine géur a bhi 'na dhuine caomhal. Is iomadh uair a ni an teangadh ghéur lot nach 'eil furasd a leigheas. Duine glic, caoimhneil aig a bheil fuasgladh facail—ni e chairdean cridheil; ach duine an-iocadhdmhor aig a bheil teanga sgaiteach—'s cuis eagail do'n duthaich e. Is bitheanta a tha ioc-shlainnt 's an teanga mhabaich, 'nuair nach 'eil 's an teanga ghéir ach am puinsein.

AN TAOBH EILE.

Theid againn uile air trioblaidhean dhaoin' eile a ghiulan ann an spiorad Crioduidh. Theid againn air solus a chur air freasdailean gle

dhorcha 'nuair is e daoin' eile a tha fulang. Cha'n e a's reusan dha sin gu bheil sinn 'nar cealgairean, ach gu bheil e duilich do dhuine e shein a chur ann an aite neach eile. 'S ann 'nuair a bhios an cudthrom oirnn shein a dhearbhár ar cainnt. Tha mi'n duil gu bheil fhios agam ciamar a bu chor do m' choimhears-nach ullaich a ghiulan, ach b'fhearr leam gu robh mi cinnteach, gu de dheanainn shein na'n robh mi 'na aite.

LAOIDH.

BHA an laoidh so air a tionndadh gu Gaidhlig leis an *Urr. Iain MacRuairidh* a bha 'na fhearr deas-achaidh air na duilleagan so fad iomadh bliadhna. Tha fhios againn nach misd le ar luchd-leughaidh a lamh fhaicinn aon uair eile.

Fan maille rium! tha 'm feasgar ciaradh trom Is sgàil na h-oidhch': a Dhé, fan thusa leam! 'Nuair thig an eis, 's a threigeas cairdean dlùth, O thi bheir neart do'n lag, fan maille rium!

Tha beatha 'tríall 's mo la a' tigh'nn gu crich; Tha maise 's glòir na talmhainn 'dol a dhith; Tha caochladh mòr ri fhaicinn air gach dùil: O thusa chaoidh nach treig, fan maille rium.

Cha'n e mo mhiann thu thriall air falbh gun dàil Mar neach air chuart, ach thu bhi gabhail tâimh Am chuideachd fhein, a Dhe, le cairdeas dlùth, A chaoiñnan cian nach tréig; fan maille rium.

Na tig mar Righ, le uamhas, thugamh shein, Ach caoimhneil, tlàth, le slainte fo do sgéith; Lan iochd is truais ri sluagh tha 'cur riut cùl; Mar charaid caomh nan truagh, fan maille rium!

'Nuair bha mi òg rinn thusa comhnadh leam; Ged b'olc mo dhoigh, 's mi 'tríall gu bròn am dheann

Cha d' threig thu mi ged nach bu mhiann leam thu Gu ceann mo réis, O Dhe, fan maille rium!

Gach uair de'n la thoir dhomh do laithreachd thréun;

Ciod ach do ghras bheir buaidh air Sàtan fhein? Co ach thu fhein bhios dhomhsa mar reul-iuil? Gach oidhch' is la, O Dhe, fan maille rium.

'Nuair tha thu dluth cha'n eagal leam aon nàmh; Tha m'inntinn stold' 's tha uilc is deoir na'n tamh,

Bho 'n thug thu buaidh air bàs is uaigh le cliu, 'Nuair sheas thu 'n àit' do shluaign; fan maille rium.

Cum suas do chrann gach àm am shealladh fhein Le d' sholus aigh stiuir mi do ghnath 's gach céum;

Tha 'n sgàil a' triall, 's tha mhaduinn shiorruidh dlùth,

Trath bhios mi'n so, O Dhe, fan maille rium.

AM FOGHARADH.

ANN an cuid de sgireachdan, tha e 'na chleach-dadh latha buidheachais a choimhead aig deir-eadh an Fhoghair. Bu mhaith nam biodh a leithid sin de latha, air a choimhead leis gach comhthional 'san eaglais. Tha e iomchuidh gu'm biodh cothrom air a thoirt do'n t-sluagh, pairt a ghabhail ann an seirbhis bhuidheachais airson an fhogharaidh, co-dhiu a ghabhas sin deanamh air Sabaid no latha seachduinn. Tha e freagarrach gu moladh daoine Dia airson cinneas na talmhainn, cho mhaith 'sa mholas iad E, airson throcairean eile. Tha Esan a' riaghlaigh anns an t-saoghal nadurra mar anns an t-saoghal spioradail, 's chitear a chumhachd 's a mhaiteas air an achadh-bhuana mar a chitear iad 'san teampull. 'Nuair a choisich an Salmadair thairis air achaidean Iudah, o chionn corr is da mhile bliadhna, 's a chunnaithe e iad air an comhdachadh le pailteas Dhe, rinn e, 's sheinn e 'n t-oran—

An talamh tha thu fiosrachadh,
'S 'ga uisgeachadh gu reidh ;
Le abhainn Dhe ta làn do'n uisg'
Trom beartach ni thu e.
Dhoibh arbhar tha thu deasachadh,
Le d' fhearsadh caomha fein ;
'S ag nisgeachadh le pailteas mor
Nan iomairean gu min
Mu'n bhliadhna coron tha thu cur,
Le d' mhaiteas fein, a Dhe,
Tha saill a' sileadh anns gach ait,
O d' cheumannaibh gu reidh.

Gach latha tha 'n urnuigh a tigh'nn o mhile bille — Thoir dhuinn ar n-aran lathail — agus is e na h-achaidean arbhair freagrach Dhe do'n urnuigh sin. Tha 'n saoghal an crochadh ris-san airson beatha cuirp, cho cinnteach 's a tha e 'n crochadh ris airson beath' anma. Their sinn gu'n do riun Criosd miorbhuiil 'nuair a mheudaich e'n t-aran 'sa bheathaich e na miltean, ach their sinn cuid-eachd nach 'eil a leithid sin de mhiorbhuiil a' tachairt an diugh. Tha a' cheart iognadh mu choinneamh ar sul a h-uile foghar, nan robh againne an t-suil a chitheadh 's an cridhe thuigeadh. Air cho innleachdach 's ga bheil an duine, 'nuair a chuireas e 'n siol anns an talamh, cha 'n urrainn e 'n corr a dheanamh.

Is e Dia a bheir fás is toradh. Tha maiteas Dhe mar gu'm biodh abhainn mhor a' ruith troimh 'n t-saoghal, ach tha 'n abhainn a' ruith cho cinnteach 's nach 'eil sinn a' gabhail suim dhi. Ged tha 'n fhuaim 'nar cluasan, cha chluinn sinn i, 's ged tha i 'dol seachad air ar dorsan,

cha'n shaic sinn i. Tha earrach is foghar, samhradh is geomhradh, fuachd is teas, grian is gaoth, a' tighinn cho cinnteach 'nan àm fein, 's ag oibreachadh toil an Uile chumbachdaich cho seimh, reidh, ordail, 's nach 'eil iad a' cur iognadh sam bithe oirnn. Tha sinn a' tuiteam 'nar cadal air chor 's nach leir dhuinn an lamh thrèun, 's an inntinn ghlic, is cridhe 'ghraidh a tha air chul laghann Naduir. Tha feum againn uile air an urnuigh a radh gach latha — *Fosgail mo shuilean chum's gu faic mi do ghloir.* Tha Dia anns an t-saoghal an diugh mar a bha e ann au laithean an t-Salmadair. Cha d' fhag Esan an saoghal 'n uair a shiubhail Maois. Tha e fhathast a' marcachd air sgiathaibh na gaoithe, 's nan robh claireachd againne, chluinneamaid fuaim 'imeachd. Is e Esan a tha 'deanamh an t-saoghal maiseach, 's a' crunadh na bliadhna le pailteas. O gach achadh buana ann an àm an Fhoghair tha 'n guth a tigh'nn 'gar n-ionnsuidh — *Feuch tha mise maille ruibh.* Tha gach dias a chromas a ceann le cudthrom a toraidh ag innseadh dhuinn nach do dhichuimhnich ar n-Athair air neamh a chlann a th' air an talamh. Tha Fhacal-san cinnteach, 's cha teid E 'n cois a gheallaidh.

Tha am Foghar a' teagasc iomadh leasan dhuinn, ach tha e gu sonruichte 'gairm oirnn an Tighearn a' mholadh. Tha sinn uile deas gu bhi gearan, 's mas fior na theirear, cha'n'eil daoine air thalamh cho gearanach ris na tuathanach. Is iomadh uair a chuala sinn o thainig a' bhliadhna, nach robh ri bhi ann ach foghar bochd, 's nach biodh biadh ri shaotainn do dhuine no do bheathach. Ach nam biodh faighidinn aig daoine, chitheadh iad gun tig gach ni na àm fhein. Gu de is fhiach ar creidimh ma bheir fras Iuchair air falbh e. Cha do chuir an gearan cruach a bharrachd riamh 'san iodh-lainn. 'Nuair a bhios an t-eu-dochas a' faontainn lamh an uachdar oirnn, cuimhnicheamaid gu de a thuirt aon de na faidhean.

Chaoiadh ged nach toir crann fige blath,
'S nach fas air fion-chrann meas
Saoth'r a' chroinn-olaidh ged a threig,
'S fas déis gun bhi air slios.
Gach treud o'n mhainnir ged a bhual
Grad fhuathas 'nuair nach saoil :
Greigh ged nach d' fhag an t-Earrach cruidh
No bò air uachdar raoin.
Gidheadh 'san Triath bidh mise ait,
Is ni mi uaill 'na ghradh
Mor aoibhneas ni mi ann am Dhia
'Se Dia mo shlaint' gu brath.

A dh' aindeoin gu de their daoine, is e an inntinn 's an spiorad sin a bheir buaidh air an t-saoghal. Cha'n'eil an gearan maith, ach ni spiorad na taingealachd beatha duine maiseach, 's ni e chridhe 's a cheum aotram. Ann an aon de sgriobhaichean nan Rabbis Iudhach, tha e air a radh, gu bheil da sheorsa ainglean ann—ainglean airson seirbhise, 's ainglean airson molaidh. Tha na Rabbis fhein ag radh gur h-e na h-ainglean molaidh a's airde, 's nach 'eil e air a cheadachadh dhaibh Dia a mholadh da uair. 'Nuair a thogas an t-aingeal a guth ann an laoidh molaidh, 's a sheinneas i cliu an Ti a's airde, tha i a' criochnachadh a beatha, tha i a' sioladh a mach a bith—oir rainig i ionlanachd, 's choimh-lion i rùn Dhe a bh' aige 's an amharc 'nuair a thug e dhith beatha. Cha'n'eil ann ach aon de sgeulachdan faoin nan seanairean, ach tha chriomag so de'n shirinn ann—gu bheil duine 'g eiridh gu ionlanachd beatha, 'nuair tha 'chridhe air a' lionadh le spiorad a' mholaidh. Bhiodh am Foghar na shacramaid dhuinn uile, nan duisgeadh e annan taingealachd, 's nan tugadh e oirnn seinn o'n chridhe—

O m' anam beannaich fein a nis
Iehobhah mor do Dhia,
Na dichuimhnich na tiadhla can
A dheonuich dhuit an Triath.

Ann an seirbhise bhuidheachais an fhoghair bu choir dhuinn na bochdan a chuimhneachadh. Cha'n'eil doigh eil' anns an shear a's urrainn dhuinn ar taingealachd a nochadh. Tha 'n doigh sin taitneach do Dhia. Bhiodh e gle nàrach, nam biodh ar eridheachan cruaidh, 'nuair tha ar saibhlean làn. Cha bhinn an ceol le Dia an spioaireachd. Cha d' tainig duine riainh gu bochdann, le bhi cuideachadh nam bochd. Is toigh le Dia chridhe farsuinn agus lambh fhialaidh. Ged a dh' fhaodas gu leoir de theachd an tir a bhi againne, tha na miltean air a bheil an t-acras. 'Nuair a stadas na Crioduidhean air a bli caoimhneil ris na bochdan, caillidh an diadhachd a maise. Cuimhnicheamaid trocair's bitheamaid baigheil.

M A R A N A T A.

I Cor. 16-22

CHA'N'EIL am facial maranata a' tachairt oirnn ach aon uair anns an Tiomnadhl Nuadh, 's cha'n'eil e idir furasd a radh gu de brigh an fhacail. Tha Pol a' sgriobhadh—*Ma tha neach sam bith nach gradhaich an Tighearn Iosa Criod, biodh e'na anatema maranatha*, no mar tha e air a chur anns a' Bhiobull ùr Ghaidhlig—Mur 'eil gradh aig neach air bith do'n Tighearna, bitheadh e ANATEMA. MARAN. ATA. Gu de tha Pòl a' ciallachadh? Their cuid ga faodar

cainnt Phòil a chur mar so—gun atharrachadh a dheanamh air a theagasc—Mur gradhaich neach Criod, biodh e mallaichte gu brath, seadh seachd uairean mallaichte. Tha am facial anatema a' ciallachadh duine no ni a th' air a chur air leth a chum sgrios; 's a chionn gu'n do chuir Pol an dà shacal taobh ri taobh, their cuid gur h-e tha anatema maranata a' ciallachadh—mallachd dhubailte, lèir sgrios eagallach. Cha'n'eil na sgoilearan a's shear a' toirt gnuis do'n bheachd sin. 'Nuair a leugas sinn an rann so, bu chor dhuinn stad aig Anatema, mar tha 'm Biobull ùr a' deanamh. Cha'n'eil e ceart an dà shacal a chur comhla idir, a chionn nach 'eil iad a' ciallachadh an aon ni. 'Nuair a sgiobh Pòl na briathran soluimte—mur 'eil gradh aig neach do'n Tighearna, bitheadh e anatema—rinn e stad beag, 's leis an ath anail thubhairt e—MARAN ATA, is e sin ri radh, *Tha ar Tighearna 'teachd*. Dh' eirich intinn Phòil o'n bhreith a dh' ionnsuidh a' bhreitheamh. Tha cuid de sgoilearan ag radh gu faodar na briathran a ghabhail mar urnuigh—*A Tighearna, thig*.

Bha dochas na h-eaglais air a chumail beo, ann an laithean a leanabachd, le duil ri teachd Criod. Bha moran de na ceud Criodsnidhean aig an robh làn shiuthair gu'n tigeadh Criod an dara uair, 'nan latha fein. Aig aon àm d'a bheatha, bha Pòl de'n bheachd sin; bha e'n duil nach b' shada 'n uine gus a facite an Righ glormhor a' teachd. Bha an urnuigh gu tric air bilean nan creidmheach anns na linntean sin—*A Tighearna, thig*, 's math dh' fhaoidte gu'm biodh cuid dhiu a glaodhaich nam facial ann an seirbhise na h-eaglais, direach mar a chuala sinn cuid de na METHODISTS a' glaodhach HALLELUIAH ann am meadhon searmoin, 'nuair a chluinneadh iad rud a chordadh riutha.

Tha ar Tighearn' a' teachd. Is e sin firinn do nach 'eil Crioduidhean an latha diugh a' toirt moran geill. Cha'n'eil iad ag aicheadh gu'n tig E, ach cha'n'eil an smaoin anabarrach beo-dhaibh, 's cha'n'eil iad a' sealltuinn ri teachd an Righ le dochas is aoibhneas mor. Bha'n dochas sin 'na neart 's na sholus do'n eaglais ann an toiseach a toiseachaidh. Tha an Tionnadh Nuadh làn dheth. Thuirt Criod e fein—*Agus an sin foillsichear comharadh Mhic an duine ann an neamh; agus chi iad Mae an duine a' teachd air neoil neimh, le cumhachd agus gloir mhòr.* Ann an sacramaid na suipeir naoimh, theagaisg Criod d'a shluagh cuimhne 'chumail airsan, fiuthair a bhi aca ri 'theachd, 's an t-ordugh sin a choimhead—*agus an tig e.* Agus is e an urnuigh mu dheireadh a th' anns a' Bhiobull—*Amen: thig, a Tighearna Iosa.*

Tha e soilleir gu leoir o'n Fhirinn gu bheil Criod ri teachd, ach cha'n'eil e idir cho soilleir cuin no ciamar a thig E. An tig E ann an

uaigheas, no an tig E le fuaim a chlisgeas an saoghal? An tig E ann an cumhachd a spioraid, no an tig E mar Righ a righicheas gu pearsona thairis air na duthchannan? An tig E aon uair, no an tig E uair is uair eile? An tig E gu h-athghearr, no an teid na miltean ginealach seachad ma'n cluinnear fuaim a theachd? Eiridh ceistean de'n t-seorsa sin 'nar inntinnean, ach cha'n-eil e furasda freagradh fhaotainn dhajbh. Ann an aon seadh tha Criosd a' teachd daonnan, 's cha'n-eil linn nach shaca cuid de na geallaidhean air an comhlionadh. Thainig Criosd air ais cheana 'nuair a nochd se E fein do na deisciobuil an deigh aiseirigh. Thainig Criosd air ais 'nuair a bha'n eaglais air a lionadh leis an Spiorad Naomh air la na caingeis. Tha E tigh'nn air ais gach uair a gheibh an rioghachd a chuir E air chois, buaidh air an t-saoghal. 'Nuair a shoirbhicheas obair spioradail sam bith, faodar a radh—*Tha an Tighearn' a teachd.* Ach cha n-e sin an dochas a bha lasadh ann an eridhe Phòil, cha'n e sin an dochas a bha 'cumail beo misneach na h-eaglais dig. Bha iad a' seal-tuinn airson *la an Tighearna, anns am faiceadh an suilean, an Righ'na mhaise.* Cuin a thig an latha mor sin, cha'n aithne dhuinn! Thuit Criosd shein—*Air an la no air an uair sin cha'n-eil fhios aig duin' air bith, cha'n-eil eadhoin aig aingean neimh, no aig a' Mhac, ach aig an Athair a mhain.* Tha nithean diomhair ann a bhuineas do Dhia. Cha bu choir dhuinne bhi cosg ar saothair air nithean nach buin dhuinn. Is e ar dleasdanas-ne 's ar gliocas-ne faire dheanamh, chum gu'm bitheamaid deas, co dhiu a thig esan an diugh no am maireach. Thig la an Tighearna mar ghaduiche 'san oihcche. Is beannaichte an seirbhiseach sin a gheibh a Thighearna, an uair a thig e, a' deanamh faire. Biodh ar lochrain daonnan laiste. Iadsan a bhios dileas anns an obair a dh'fhang am Maighstir aca, cha bhi eagal orra roimh 'theachd. Nan robh fhios agaibh, arsa caraid ri IAIN WESLEY, g'un tigeadh am bas h-ugaibh am maireach, ciamar a chuireadh sibh seachad an uinc. Mata, ars' esan, dheanann an ni a gheall mi cheana 'dheanamh: shearmonaichinn ann an Gloucester, rachainn an sin gu Tewkesbury far a bheil agam ri searmonachadh 's an fheasgar, chuirinn seachad an oihcche ann an combradh ri m' charaid Martainn, rachainn a luidhe an deigh an aoraidh 's chaidlinn, 's bhiodh fiuthair agam gu'n duisginn ann an gloir. Esan a ni toil Dhe, 's a ni an obair a thug Dia dha ri dheanamh gu dileas—tha e daonnan deas air son teachd Chriosd. MARAN ATA. *Tha ar Tighearn' a' teachd.* Tha e a' tigh'nn h-ugainn an diugh ann an trocair. Tha e 'na sheasamh aig ar dorus 'a bualadh. Ma dh' fhosglas sinn an dorus, 's ma chuireas sinn eolas air a nis, cha bhi eagal oirnn

an uair a thig e a ris, ann an gloir an Athar le 'aingean naomha.

LEABHAR URNUIGH NOCS.

GED a tha cainnt nan Gaidheal anabarrach aosda, cha'n-eil cunntas againn gu'n do chuireadh leabhar Gaidhlig riagh ann an clò, gus a bhliadhna 1567. Tha gu leoir de sgríobhaichean Gaidhlig a's sinne na sin, ach cha robh iad air an cur ann an clò. Tha'n t-urram aig leabhar urnuigh Nocs—gur h-e a' cheud leabhar a chuireadh a mach ann an Gaidhlig.

Sgríobh IAIN NOCS an leabhar ann an 1554, an uair a bha e ann an Frankfort, gu bhi 'na chuideachadh dha shein, 's d'a chomhthional ann an seirbhis na h-eaglais. An uair a thainig e air ais do dh' Albainn thug e leis an leabhar, 's ged nach tug an Seanadh ughdarris do na ministearan an leabhar uisneachadh ann an aoradh gu 1564, tha e gle choltach gu robh iad 'ga uisneachadh bliadhna no dha roimhe sin.

Cha'n-eil fhios againn an e Nocs shein a chombhairlich an leabhar a thionndadh gu Gaidhlig, ach co dhiu ghabh IAIN CARSWELL—a bha 'na Easbuig air na h-eileinean mu'n do shiubhail e—an obair os laimh. Faodaidh e bhi gur b-ann ann an ceann Iarla Earraghaidheal a bhual an rud an toiseach, oir b' aithne do CHARSWELL e gu maith, 's bha'n t-Iarla anabarrach eudhòr air taobh na h-eaglais, 's air taobh a' chreidimh Phrostanaich. Aig toiseach an leabhar tha CARSWELL a' deanamh moladh nach beag air Tighearna nan Caimbeulach. Ged nach robh gaol aig moran de na Gaidheal air an Easbuig, cha'n-eil teagamh nach robh maith spioradail na duthcha aige 's an amharc daonnan.

An Carsalach mòr tha'n Carnasaraidh
Tha na coig cairt 'na chasan
Tha dhroll mar dhruinnein na corra,
'S a sgroban lom, gionach, farsuinn.

Mas fior am bard, cha tugadh a choltas an t-Easbuig a cuideachd. Ach cha robh dad de bhoilich ann. Tha e 'g radh aig toiseach an leabhair nach robh a Ghaidhlig ro mhaith 's nach b'urrainn e dheanamh ach a dhichioll—"adbhuim fein fos uireasbhuidh mhor do bheith orm ag canamhain ghaoidhleige." Ach ars' esan—"is lòr don fhirinde i fein mar fhiadhnuise, gun brat oile do chùr impe." Bha e' cur dragh air inntinn gu robh na Gaidheal na bu toighiche air sgeulachdan facoine mu Fhionn Mac Cumhail, na bha iad air falas na firinn, 's chuir e roimhe gu'm faigheadh iad cothrom, eolas fhaotainn 'nan cainnt fhein air seorsa litreachais eile a b' fheirrid iad. B'e sin an t-aobhar gu'n do thionndaidh e gu Gaidhlig leabhar urnuigh Nocs.

Tha tuilleadh is urnuighean ann an leabhar CHARSWELL. Tha gach seoladh ann a bhiodh feumail do mhiniestearan's do'n t-sluagh anns an latha 'san do chuireadh ri cheil e. Tha aidmheil creidimh ann, tha riaghailtean ann mu dhreuchd na ministrealachd, mu thaghadh mhiniestearan is fhoirfeach, mu mhineachadh nan Sgriobtuirean naomha, mu Shacramaid a' Bhaistidh 's mu shacramaid na Suipearach, seirbhis phosaidh agus nithean de'n t-seorsa sin.

Cha'n-eil ach h-aon no dha de'n leabhair so an diugh a lathair. Cha'n-eil ach aon fhearr dhui nach 'eil sracte, 's tha 'm fear sin air a ghleidheadh gu curamach le Diuc Earraghaidheal ann an Ionaraora. Los gu faic ar luchd leughaidh Gaidhlig na duthcha ann an 1567 cuiridh sinn sios urnuigh an Tighearna mar a sgiroibh an CARSALLACH i, gun a'harrachadh air bith :—

Ar nathairne ata ar neamh go mo beandaigthe hainm, go dtí dod righe goma denta do thoil adtalmhuin mar a ta ar neamh, tabhair dhuinn anise ar naran laitheamhail, agus maith dhuinn ar b fiacha amhail mhaithmaoidne gar bfeic heamhnuibh, agus na leig a mbuaidhreadh sind, acht saor sind o olc: oir is leatsa an righe, aneart, agas a ngloir tre bhiotu fior.

Tha e 'cur sios mar an ceudna modh beannachadh luinge. Cha ruig sin a leas, a chur 'na chainnt fhein. Tha am modh mar so—

Abradh an stiúramaiche: Beannaichte gu robh ar long

Abradh cach. Gu'm beannaicheadh Dia an t-Athair i

Stiur. Beannaichte gu robh ar long

Cach. Gu'm beannaicheadh Iosa Criod i.

Stiur. Beannaichte gu robh ar long

Cach. Gu'm beannaicheadhan Spiorad naomh i.

Stiur. Ciód is eagal duibh is Dia an t-Athair leibh?

Cach. Cha'n eagal aon ni

Stiur. Ciód is eagal duibh is Dia am Mac leibh?

Cach. Cha'n eagal aon ni

Stiur. Ciód is eagail duibh is Dia an Spiorad naomh leibh?

Cach. Cha'n eagal aon ni.

Urnuigh aig beannachadh luinge a' dol a dh' ionnsuidh nafaigre—"A Dhe uile-chumhachdaich, a thug clann Israel troimh an mhuir ruadh gu miurbhuileach, a thug Jonas air tir a broinn na muice mara, agus a thearuinn Pol 'sa long o dhoimhneachd is o dhoinionn, saor sinne, agus glan sinn, agus beannaich sinn agus thoir dhuinn gaoithean fabharach gu cuan's gu cala a reir do thoile fein.

URNUIGH.

CHA'N'EIL ni idir a's cumanta na daoine bhi deanamh urnuigh, 's gun fiuthair aca ri freagradh. Cha'n aidicheadh iad fhein sin, 's ma dh' shaoite gun cuireadh e ionantas orra nan abradh tu riu e, ach is e smior na firinn a th' ann. Nach minic a chuala tu duine ag innseadh dhuil mu uair air chor-eigin a fhuaire urnuigh freagradh, mar gu'm bu rud neo-chumanta agus anabarach neonach a bh' ann! Gu de a's ciall d'a sin ach nach 'eil fiuthair aig daoine 'm bitheantas ri freagradh ged a bhios iad ag urnuigh. Nam bitheadh, cha'n e na h-uairean a fhuaire iad freagradh a chuireadh ionantas orra, ach na h-uairean nach d' fhuaire. Tha moran ag urnuigh air sgath a' chleachdaidh, gun fiuthair ri freagradh, 's nan tigeadh freagradh a dh' aon ruith, chuireadh e iognadh cho mor orra, 's nach rachadh stad air am beoil gus am biodh fhios aig a h-uile duine 's a' choimhairsnachd air.

Is e ar n-urnuighean a tha 'gar cumail dluth ri Dia agus is ann o dhluths ris-san a tha soirbh-eachadh spioradal a' toiseachadh Feumaidh creidimh a bhi beo ma'n dean e maith sam bith dhuinn, 's cha ghabh creidimh cumail beo gun urnuigh. Is e urnuigh an soitheach leis an tog sinn saibhreas neimh. Is e urnuigh an ceangal a' tha eadar laigse 'n duine agus cumhachd Dhe. Bha cho mhaith dhuinn feuchainn ri deanamh as eugmhais Dhe ri deanamh as eugmhais urnuigh.

Tha urnuigh ni's phasa do chuid na tha e do chuid eile. Direach mar a tha cuid ann aig a bheil cluas chiuil o'm breith, 's cuid aig nach 'eil, tha daoin' ann aig a bheil spiorad na h-urnuigh o'n oige. Tha daoine ann aig a bheil gibht na spioradalach o'n oige ann an tomhas cho mor 's gun cuir iad car de dh'fhamrad oirnn. Ach mar a d'fhug Dia a leithid sin do nadur dhuinne, deanamaid a' chuid a's shearr do'n nadur a th'agairn. Gabhaidh urnuigh ionnsachadh. Is ann uigh ar n-uigh a dh'ionnsaicheas paisde bruidhinn. Esan a theagaisgeas dha fhein urnuigh a dheanamh mar dhléasdanas, cha'n fhadá gus am bi urnuigh dha 'na sonas.

Tha cuid an duil nach 'eil feum sam bith ann do dhaoine neo iompaichte a bhi 'g urnuigh. Cha'n-eil fhios agam c'aité 'n d'fhuaire iad am beachd neonach sin, ach co-dhui cha 'n ann anns a' Bhiobull. Eisdidh Dia ri urnuigh dhurachdach co dhiu a tha i tigh'nn o chridhe peacach na o bhilean naoimh. Nan abraimead atharrachadh, bhitheamaid a' deanamh Dhe cho beag rinn fhein. Bhitheamaid a' toirt air falbh a mhaise. Cha robh peacach riabhach cho deas gu iarrайдh 's a tha Dia gu freagradh. Chi e 'n urnuigh fad as, 's thig e 'na comhthal.

BRON CHRIOSD.

Mo Dhia, mo Dhia, Carson a threig thu mi?—
MATT 27:46.

Eli, Eli, lama 'azabhatani.—Bhiodh gradh againn do'n fhacal so, ged nach biodh reusan sam bith air ach gu bheil sinn cinnteach gu'n do chleachdadadh e an toiseach air bilean a's naoimhe no ar bilean-ne. Cha'n eil moran fhacal anns an Tiomnadh Nuadh mu'm faod sinn a radh gur h-iad na ceart fhacail a labhair Criosc. Be'e cainnt na duthcha Aramaic, 's tha an Tiomnadh Nuadh air a' sgriobhadh ann an Greugais. Cha'n eil againn leis a sin ach eadar-theangachadh air briathran Criosc. Ach tha facial no dha air am fagail anns an doigh an do labhradh iad an toiseach, agus is e fear dhui sin—*Eli, Eli, lama 'azabhatani.* Tha sinn an comain Mhata gu'n do ghleidh e air chuimhn' e, 's gur h-urrainn sinn a radh—Labhair bilean Mhic Dhe an dearbh fhacal so.

Seachd uairean thog Esan suas a ghuth an uair a bha e air a' chrann-ceusaiddh. Is e so an ceathramh facial a labhair e, agus mar an ceudna am facial a's doimhne. Tuigidh sinn gu de bha 'na inntinn an uair a rinn e'n uirnigh—Athair thoir maiteanas dhaibh oir cha'n eil fhios aca ciod a tha iad a deanamh. Ach cha'n eil sinn idir cinnteach gu bheil sinn a' tuigsinn, no gu'n do thuig duine riagh, gu de bha Esan a' ciallachadh 'nuair a ghlaodh e ann an eigin anma—*Mo Dhia, mo Dhia, Carson a threig thu mi?* Tha am facial so cho domhain 's nach grunnaich sinn ann, cho ard 's nach ruig sinn air. Tha e, mar gu'm b' eadh, a' nochdadh cridhe Dhe dhuiinn, ach cha'n fhac sinne ach gu dorcha tre ghoine. Tha e 'gar toirt aghaidh ri aghaidh ri diomhairesachd na diadhachd. Cha'n eil duine air an t-saoghal cho suarach 's nach fhiach eisdeachd ris, an uair a dh'fhosglas e'chridhe. Ach nach moth a gu mor a tha sin fior, an uair a dh'fhosglas Mac Dhe a chridhe 's a chuireas e cainnt air faireachduinnean anma.

Shineadh Iosa air a' chrann mu naoi uairean 'sa mhaduinn. Mu mheadhon la thug Eoin air falbh a mhathair, 's ged nach 'eil e air a' radh leis na soisgeulaichean, is dochas gur h-e Criosc a dh' iarr air sin a dheanamh. Tha sinn an duil gu robh e'na bhoinne anns a' chupan a dh'ol Esan—an goirteas a bha'n a chridhe a chionn gu robh Muire a' faicinn fhulangais. Mu thri uairean 'san fheasgar, chual iadsan a bha dluth do'n

chrann-ceusaiddh an guth—*Mo Dhia, mo Dhia, Carson a threig thu mi.* Tha am facial air a' sgriobhadh anns an dara salm far an fhichead. An uair a thainig an Namhaid 'ga ionnsuidh anns an fhasach thubhairt e—Cha'n ann le aran a mhain a thig duine beo, ach le gach uile fhacal Dhe. Bha gradh aig Iosa do na sgriobtuirean, 's le facial Dhe bheathaich e anam fhein re a chuairt air thalamh. Bha am facial sin 'na sholus 's 'na neart dha, 's a nis an uair a bha'chorp air a' chrann, bha 'n t-salm 'na chridhe. Chuir e fhaireachduinn fhein anns na seann bhriathran air an robh e cho eolach—*Mo Dhia, mo Dhia, Carson a threig thu mi?* Gu de is ciall da? Gu de am fiosrachadh a tha fo na facail sin? Gu de an eigin anma air a' bheil iad a' cur cainnte? Ma dh'fhaoite nach urrainn sinn gu brath a thuigsinn—oir b'e sin nadur Dhe a ransachadh gu h-ionlan—ach faodaidh sinn ar brogan a chur dhinn's dol a steach do'n ionaid naomh le urram, 's mar a ruig ar reusan air freagradh, gheibh ar cridheachan soluimeachd is irisleachd.

Cha'n e gealtachd a bh' air Criosc ri aghaidh bais. Cha robh eagal air roimh phian cuirp. Bha e 'na chleachdadadh aig comunn de mhnathan caoimhneil ann an Ierusalem, deoch a mheasgadh 's a thoirt dhaibhsan a bh'air an cur gu bàs le ceusadh, gu bhi 'toirt uapa am faireachduinn, 's a lughdachadh an craidh. Thairgeadh an deoch sin do Criosc, ach dhiult e ol. Ged a dh'fhuiling e pian mor, cha b'e eagal roimhe a tharraing an glaodh so o anam—*Mo Dhia, mo Dhia, Carson a threig thu mi?* Nam b'e, dh'fhaodadh a naimhdean a radh gu'n do ghiulain a sheirbhisich iad fhein ri aghaidh gabhaidh na bu mhisnicheile no am Maighstir. Tha e air a' radh mu'n Naomh Aindreas gu'n do theagaig e'n sluagh fhad 'sa bha e sinnt air a' chrann-ceusaiddh. Is ionad a h-aon de na martaraich a chaidh an coinneamh bais le aoibhneas 'nan cridhe, 's fonn nan salm air am bilean. Ann an teis meadhoin an teine b' urrainn daibh a radh—Cha'n eil mi 'nam aonar oir tha 'm Athair maille rium.

Cha do ghiulain e fearg Dhe. Bidh daoine bruidhinn air bron Criosc mar gu'm b'e a bu reusan dha, gu'n do las corrui Dhe an aghaidh a' Mhic an uair a sheas e ann an aite pheacach. Cha'n eil sin air reir nan sgriobtur. Cha robh Dia riagh ann an gruaim ri Criosc, oir ciamar a b'urrainn fearg a bhi air an Athair an aghaidh a' Mhic anns an robh a mhòr thlachd. Cha robh am Mac riagh cho gradhach 's cho luach-

mhor ann an suilean an Athar's a bha e 'nuair a leigeadh air a' chrann e—*umhul gu bas*. Thainig Esan a dheanamh toil an Athair; b'e toil an Athar gu'n leigeadh e sios a bheatha, 's bhiodh e gle iongantach nam biodh fearg air Dia ris anns an dearbh uair sin anns an robh e a' deanamh a thoile.

Cha robh Criosd air a mhealladh an uair a thuirt E—Mo Dhia, mo Dhia, carson a threig thu mi? Their cuid nach do threig an t-Athair am Mac idir, ach gu'n do chaill am Mac a chreidimh car uine bhig, 's gu'n do shaoil e gu'n do threig Dia e. Tha sin car coltach, gu sonruichte 'nuair a chuimhnicheas sinn gur h-iomadh uair a hrios daoine diadhaidh, 'nuair a thig bron mor; no trioblaid, no pian nan caramh, an duil gu'n do threig Dia iad, 's a labhras iad briathran ann an am an caraid nach abradh iad a rithist air son an t-saoghal. Ach ma bheachdaicheas sinn air a' chuis na's doimhne chi sinn nach 'eil sin ach a' deanamh an dorchadair ni's duirche. Tha e 'na aidmheil gu robh Criosd air a mhealladh, 's gu'n do chuir e as leth an Athar a bhi deanamh rud nach do rinn E idir. Co a ghabhadh air fhein a leithid sin a radh? B'aithne do'n Mhac an t-Athair mar nach b'aithne do na naoimh, no do na faidhean no do na h-Abstoil e, 's nuair a tha e 'g radh ni sam bith mu'n Athair feumaidh sinn gabhairil ri fhacal air cho duilich's cho diomhair 's gam bi e. An uair a tha Criosd ag radh—*Mo Dhia, mo Dhia, carson a threig thu mi?*, faodaidh sinn a bhi cinnteach gu'n do labhair e ni a bha fir's gu'n do chaill e sealladh air gnuis Dhe da riteadh.

Tha e moran ni's usa innseadh an ni nach robh Criosd a' ciallachadh na tha e radh gu de a b' aobhar do'n bhrón anma so. Tha inntinn mhic an duine beag, 's tha dionmhaireachd na diadhachd mor. Cha'n aithne dhuinn ach ann an cuiid. Bha ni eigin 'na bhàs-san a tha e 'ga dhealachadh o bhas dhaoin' eile. Dh' fhiosraich e uamhas air chor-eigin nach d' fhiosraich neach roimhe no na dheigh. Shiubhail e air rathad air nach do choisich cas, 's nach faodar a lean-tuinn. *Shaltair e an t-amarfiona na aonar's de na sloigh cha robh aon neach maille ris*. Ghiulain e peacadh an t-saoghal 'na chorp fein air a' chrann, agus is e h-aon de thoraidhean a' pheacaidh—*dealachadh o Dhia*—Dh' shairich an Slanuighear an dealachadh sin, chaill e a chocomunn ris an Athair, 's bha sin 'na leithid de shaighead 'na anam 's gu'n do ghlaodh e 'na eigin—*Mo Dhia, mo Dhia, carson a threig thu mi?* Is e Dia grian an anma, 's bha Criosd a' gluasad cho dluth ri Dia ann an laithean sheola 's nach do chaill e riamh solus na greine, ach an uair a bhliains e am bas sin a's e tuarasdal a' pheacaidh, chaill e sealladh air aghaidh Dhe—agus do dhuine naomh is e call lathareachd

Dhe olc a's truime agus buille a's goirte a's urrainn tigh'nn 'na charambh. Fad a bheatha b'urrainn e radh—Is e mo bhiadh 's mo dheoch, toil an Athair a dheanamh—Cha'n 'eil mi 'nam aonar, tha 'n t-Athair maille rium, ach a nis air dha bhi air a dheanamh 'na mhallaichd air ar son-ne, 's ar peacanna-ne a ghiulan 'na chorp fhein, b'eigin dha dol troimh ghleann a' bhaist 'na aonar, as eugmhais na lathareachd sin a bha daonnaí maille ris 's a bha dha 'na bheatha 's 'na sholas. Faodaidh sinn da ni fhoghluim uaith so—

- (1) Gradh an t-Slanuighear ann a bhi fulang fiosrachadh anma cho goirt airson a bhraithrean.
- (2) Olcas a' pheacaidh ann a bhi sgaradh an duine bho Dhia—a' chumhachd uamhasach a th'aige air milleadh, 'nuair a thairngeas e 'n glaodh o 'n anam—Mo Dhia, mo Dhia carson a threig thu mi?

AM BÀS.

THA fhios againn nach b'urrainn sinn dad ùr a radh air a' chuspair so, ged a dh' fheuchamaid ri sin a dheanamh. Ach cha'n ann gu bhi 'g radh nithean ùra tha sinn a' deanamh iomraighe air, ach a chionn gu bheil sinn cinnteach nach mor d'ar luchd leughaidh nach d' fhiosraich cheana 'nam beatha fhein a bheag no mhòr de dhorchadas's de ghoirteas a' bhaist. Cha mhòr theaghlaichean a thainig gu aois nach fhaca am bas a tigh'nn a dh' ionnsuidh an doruis; agus fada ma ruig duine feasgar a bheatha, bidh an dara leth d'a chairdean air taobh thall na huagha.

Chaidh moran a labhairt 'sa sgiobhadh mu'n bhàs ach tha e fhathast 'na dhiomhairesachd mhòr. An uair a dh' fhasgas an t-anam an corp, gu de tha tachairt? C'aite bheil an t-anam a' dol? Tha leabhar nan ceist ag radh gu bheil anma nan creidmheach air an deanamh iomlan ann an naomhachd aig uair am bais, 's gu bheil iad 's an uair sin fhein a' dol a steach do ghloir. C'aite bheil anma nan aingidh a dol? A' bheil an dealachadh air a dheanamh aig uair a' bhaist no an toirear a mach am binn gu la a' bheireannais? An uair a thilgeas duine 'n deo, gu de an seorsa saoghal a tha fosgladh roimhe? C'ait a bheil e 'faotainn aite comhnuidh anns a' chruthachadh? A bheil cuimhn' aige air na dh' fhas e 'na dheigh, no a' bheil dealachadh tur eadar an da shaoghal. Gu de nadur na staid sin eadar am bas 's an aiseirigh? Ma dh'eireas an corp 's gu'm bi e air aonadh ris an anam, c'aite bheil an t-anam shad 'sa tha 'n corp san uaigh, no gu de nadur na beatha th' aige? Tha

iomadh ceist de'n t-seorsa sin a thig gu ar n-inntinn an drasd 'sa rithist, ach cha'n eil a' bheag de sholus ri fhaontainn. Ged a sheol na miltean o chladach an t-saoghal so, 's a rainig iad an taobh eile, cha do chuir iad riamh guth air ais a dh' innseadh dhuinne mu'n cor. Am b' urrainn dhaibh sin a dheanamh? Nam b'urrainn, gu de a's coireach nach do rinn iad e? Bha Lazarus ceithir laithean ann a staid a' bhais, ach ged a thill e air ais, bha 'bhilean duinte. Ma bha dad aige ri innseadh, chum e air fhein e.

Cha d' thuirt Criosd moran mu bhlas a' chuirp. Is ann mu bhàs eile a b'u trice labhair e. Cha robh ann am bàs a chuirp 'na shuilean-san ach cadal—ni a tha nadurra gu leoir. Tha e fior gu bheil an sambladh sin ri fhaontainn ann an litreachas fada roimh latha Chriosd, ach ma tha, bha na daoin' a chleachd e a' ciallachadh leis—cadal gun dusgadh—cadal a mhaireadh sad na linnean siorruidh. Cha b'e sin a bha Easan a' ciallachadh 'nuair a thuirt e mu'n nighinn oig—cha'n eil i marbh, ach tha i 'na cadal—'s a thuirt e mu Lazarus—Tha ar caraid Lazarus 'na chadal, ach a ta mise 'dol chum gu'n duisg mi as a chadal. Tha an Tiomnadh Nuadh a' labhairt mu'n bhàs mar chadal cho bitheanta's gu'n d'thuirt an naomh Augustine an uair a bheachdaich e air an rud—Carson a theirear gu bheil iad 'nan cadal, ach a chionn gu'n duisg iad ann an la an Tighearna.

Tha dorchadas cho tiugh mu'n bhas 's gu'n tugadh duine a mhaoin uile nan ceannaireadh sin dha solus. O thoiseach an t-saoghal bha reusan an duine a' gleachd ris a' cheist mhoir so. Thuirt Socrates o chionn nan cendan bliadhna na's urrainn inntinn an duine ruigheachd air 'na neart fhein—Dhomhsa tha 'm bas air orduchadh agus dhuibhse beatha, ach co dhiu a's feharr, is ann a mhain aig Dia tha fios. Ach o laithean an duine ghlic sin, thainig solus a dh' ionnsuidh an t-saoghal. Labhair Mac Dhe ruinn, 's thug e dhuinn am facal prisail sin—*Na biodh 'ur cridhe fo thrioblaid, ann an tigh m' athar sa tha iomadh aite comhnuidh; far am bi mise bidh sibhse mar an ceudna.* Nach iomadh mile anam da'n robh na briathran so 'nam beatha's nan neart, a' toirt a' ghath as a bhas, 's a' tionndadh Righ nan uamhas gu bhi 'na aoibhneas, 's channan 'na eagal, a chionn gu robh iad cinnteach, air dhaibh a bhi air choigrich as a' cholinn gu'm biodh iad maille ri Dia. Cha'n eil am Biobull ag innseadh moran dhuinn mu staid nam marbh, ach is leoir na tha e 'g innse—*Iadsan a chaidleas ann an Iosa bheir Dia maille ris.* Tha iad comhla ris-san. Tha iad air an gleidheadh 'na churam-san. Cha bhris am bas an ceangal a bha eadar an t-anam is Dia anns a' bheatha so. Is beatha shiorruidh a' bheatha tha Criosd a' buileachadh orrasan a chreideas

ann, 's ged a thuiteas an cuirp do'n uaigh cha bhean am bas ris a' bheatha sin. Cha'n eil cumhachd aige thairis oirre. Tha i maireannach mar bheatha Dhe.

Tha aon de na seann diadhairean ag radh gu'm bu choir do dhaoine am bàs a ghleidheadh fa chomhair an inntinn a h-uile mionaid de'n latha. Cha'n eil sinn 'an duil gu bheil e ceart. Ma db' fhauite gu'n deanadh e maith do chuid, ach dheanadh e olc do chuid eile. Bhiodh e dhaibh na leithid de thruime 's nach b' urrainn dhaibh an obair a dheanamh. Ach air a shon sin, cha bu choir do dhaoine an smaoin a chur uapa uile gu leir. Tha 'm bas na ni cho cinn-teach 's cho soluimte 's gu'm bu choir dhuinn ar n-inntinnean a chleachdadh ris—gu bheil e air thoiseach oirnn uile. Cha'n eil sin furasd a dheanamh. Tha sinn cho di-chuimhneach. Leughaidh sinn na briathran, 's eisdidh sin riutha an uair a leughas duin'eile iad—*Tha gach uile fheoil mar fheur, agus uile ghloir dhaoine mar bhlath an fheoir,* ach cha'n eil iad a' deanamh greim air ar cridheachan. Bhiodh e gu buanachd dhuinn nan abramaid ruinn fhein—Tha sin fior mu'm bheatha-sa, tha mo laithean a' dol seachad mar shruth 's cha'n fhada gus an cruinnich cairdean gu bhi 'g iocadh dhomh an dleasdanas deireannach mar a rinn mi shein cheana do mhoran eile.

Ged a tha 'm bas na ni caomhal do mhoran, tha e 'na chuis eagail do chuid eile. Iadsan aig a bheil fiuthair gu'n coinnich caraid iad air taobh thall na h-aibhne, cha'n eil iongantas ged a dhunadh iad an suilean ann an sith, 'sa rachadh iad an coinneamh na namhaidh dheireannach gun fhiann, gun eagal.

Ach mur eil an dochas sin aig duine 's mur h-urrainn e a radh—*Tha fhios agam co ann a chreid mi,* tha 'm bas 'na ni searbh. Is e am peacadh gath a' bhais, 's mur eil companach aig duine an uair a tha e fagail an t-saoghal ach a pheacanna fhein, an iognadh ged a bhiodh eagal air, 's ged nach biodh fois aig a spioraid. Tha an t-aingidh mar mhuir buairte nach gabh fois. *Ann an stri ar beatha, aig uair ar bais,* 's ann an la a' bhreitheanais, a Thighearna, cuimhnick trocair!

AN SEANGAN.

GED a mholas luchd teagaisg an seangan cha 'n eil ro mhoran meas againn fhein air a' chreutair bheag sin. Cha'n eil sinn ag radh nach eil e cho glic 'sa chuirear as a leth, ach ma's maith ar barail, cha'n eil sin an ain fhios dha fhein. Tha sinn an duil gu'n cual e air doigh air chor-eigin gu de a thuirt Solaimh uime, agus o'n latha fhuar e teisteanas o laimh an righ, tha e cho

uaibhreach, ard-inntinneach 's ged nach robh duine no beatbach a rinn riamb obair latha ach e fhein. "Amhairc air an t-seangan, a leisginn; thoir fa'near a shlighean agus bi glic: aig nach 'eil fear-seolaidh, fear-amhaire, no riaghlaire; a dh' uilluicheas a bhiadh 'san t-samhradh agus a chruinnicheas a theachd an tir'san fhogharadh."

An uair a bha sinn anns an sgoil Shabaid theapadh ar bodhradh le clu an t-seangan. Cha robh latha nach bidhte 'ga choimeas ruinn shein, agus daonnan is e an seangan a gheibh-eadh a' chuid a b' fhearr. Chuala sinn a leithid de dh' iomradh air a dhichioll is fhearas-tighe 's gu'n do ghabh sinn seorsa de ghrain air. Bhiodh e 'na thoileachadh dhuinn a chluinntinn gu robh eadhoin aon fhailing fuaighe ris. Cha robh sinn an duil gu robh feum sam bith anns a' chreutair shuarach, ach gu bhi 'ga thilgeil air cloinn. Cha do rinn an seangan dad cearr riamb—cha deachaidh e riamb air cheilidh—o mhoch gu anmoch dh' obraigeadh e—cha bhiodh e mionaid 'na thamh—cha robh e riamb gun a leasan; ma chual sinn sin aon uair chuala fishead uair 'san t-seachduinn gus mu dheireadh an d' fhas sinn car sgith do'n t-seangan—deanadach, grunnadail, glic, saoghalta 's ga bheil e.

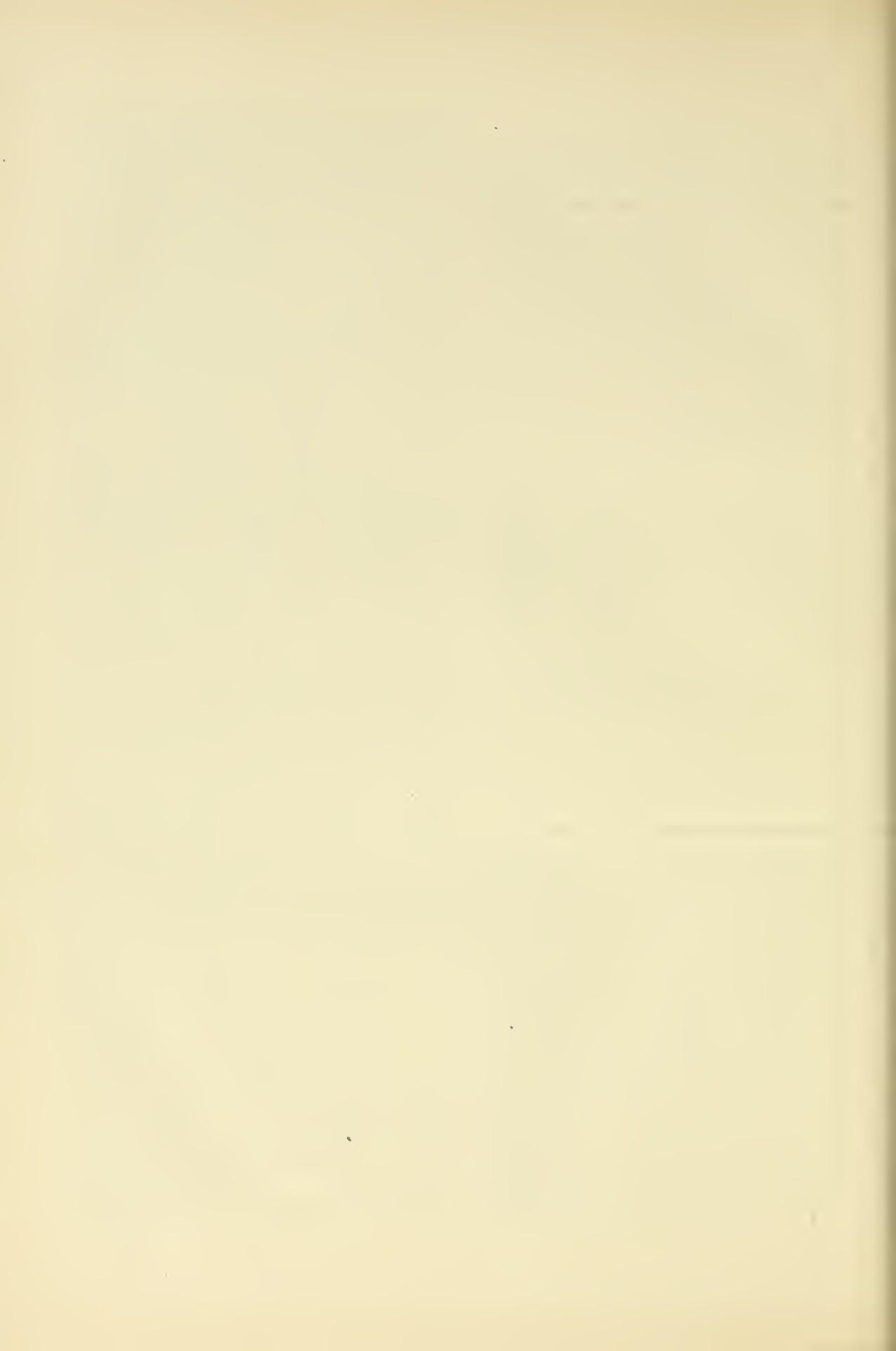
Ach tha seangan is seangainn ann. Tha cuid dhiu, gun teagamh, 'nan creatuirean dichiollach, a' cosnadh an lòin le fallus an gruaidhe, ach tha seors' eile dhiu cho leasg, diomhanach, 's nach b' urrainn do luchd teagaisg, gu cogniseach, iarr-aidh air an oigridh an eiseimpleir a leantuinn. Cha dean iad car obrach, 's gach latha de'm beatha feumaidh gille bhi 'nan cois. Faodaidh nach h-e 'n leisg a's coireach uile gu leir, ach an t-uabhar. Tha seorsa sheangan ann a th' air an cur a mach mar shaighdearan. Is ann aca-san a tha an nead ri dhion o naimhdean 's o mheirlich. Ni iad cogadh, ach cha'n fhiach leo dad eile a dheanamh. Eadar an leisg 's an t-uabhar, cha chuir iad an lamh ri obair sam bith ach cogadh. Cha ghlan iad an tigh, cha siubhail iad airson bidh, cha toir iad aire do na seangan bheaga, cha ghabh iad am biadh gun seirbhisich a bhi frithealadh dhaibh. Direach mar a b' abhaist do na daoine geala deanamh air na daoine dubha, beiridh na seangan chogaidh air truaghain bheag eile, 's le lamhachas laidir bheir iad orra bhi 'nan trailean dhaibh. 'N uair a gheibh h-aon de na traileau am bas tha na saighdearan cho uaibhreach 's nach ruig iad leo a bhi air an tiodhlacadh 's an aon chlaodh riutha shein. Air iomadh doigh tha na seangan gle choltach ris na daoine, 's nan robh fhios againne 'nuair a bha sinn 'san sgoil shabaid air gnaths nan creatuirean sin mar a th' agaínn an diugh cha ruigeamaid le ar luchd teagaisg uiread de bhoilich a dheanamh umpa. Ma's fior na theirear ni iadsan cluich cho iollagach 'sa ni cuid dhiu obair, 's neo ar thaing nach toigh leo dannsadh.

NA SAILM.

Ann an leabhar nan salm tha gach seorsa ciuil a's urrainn tigh'nn a cridhe 'n duine, 'nuair a tha lamh Dhe a' beantail ris na teudan. A' bheil leabhar eile 's an t-saoghal coltach ris? Cha luidh aois air, 's tha e na mhanna ùr do na miltean cridhe an diugh an dé is gu siorruidh. Cha 'n 'eil staid anns am bi an t-anam, nach 'eil ni air chor-eigin freagarrach dha anns na Salm. Ma tha e aoibhneach, co-fhreagraidh na salm d'a ghairdeachas, 's ma tha e dubhach trom—nach ann an cainnt nan salm a chuireas e 'n cell a bhròn. Is e na salm leabhar-urnaigh is leabhar-molaidh a chinne-daona. Tha iad 'nan sgathan anns a faic an duine 'chridhe shein. Tha iad a' cur ann an cainnt smaointean is faireachduinnean a tha cumanta dhuinn uile ach do nach b' urrainn sinn teangadh 'thoirt. Is e na salm cainnt mhathaireil a' chridhe. Aig breith is baisteadh is posadh is bàs, sèinnear na salm. Cha bhuin iad do dh' eaglais seach eaglais, do dhuthaich seach duthaich. Faodaidh Prostanach is Papanach breith air laimh air a cheile trasd air leabhar nan salm. Cha'n aithne dhaibh eadar dhealachadh creud. Tha iad cho farsuinn ri cridhe Dhe. Nan tigeadh Papanach a steach do dh' aon de na tighean aoraidh Prostanach is dochá nach cordadh an searmon ris, 's ma dh'fshaoite nach bu toigh leis arlaoidhean, ach 'nuair a sheinnte na salm bhiodh e aig an tigh. Bhiodh iad dhasan 'nan lon cho mhaith 's a tha iad dhuinne. Tha iad nan sgathan air an eirich an t-anam suas gu Dia.

AN INNTINN LAGHAIL.

GED is maith an ni ceartas faodaidh duine iodalai a dheanamh dheth. Chuala mi iomradh air duine a bha anabarach curamach mu litir an lagha. B'e an aon sgrìobtuir aige—Thugaibh do na h-uile an dlighe fein. La air chor-eigin dhichuimhnich e e shein cho mor 's gu'n do nochd e trocar do cho-chreutair bochd, 's chuir an gniomb sin a leithid de naire air, 's gu'n do chuir e lamh 'na bheatha shein. Saoilidh sinn gu bheil an rud eucomasach, ach tha cuid de dhaoin' ann a tha cho cruaidh orra shein 'nuair a theid iad as cionn ceartais 's a bhitheadh iad nan rachadh iad foidhe. Litir an lagha—gun leth an oirlich taobh seach taobh—is e sin an aon ni a's maith leotha. Ni iad an ni a tha ceart ach cha dean iad an gniomb trocaireach. Bheir iad dbuit an tomhas ach cha toir iad dad leis a' bhargain. Nach bu bhochd cor an t-saoghal nan robh 'n inntinn laghail aig Criod. Tha Esan ceart a chionn gu bheil e trocaireach. Is e trocar a's airde na ceartas. Ni trocar gairdeachas an aghaidh breitheanais.

AN T-OLLA BLARACH.

LE bas an Olla Bhlarach chaill Eaglais na h-Alba ministear maith, is chaill a' Ghaidhealtachd deagh charaid. Cha mhor de mhuinnitir na Gaidhealtachd do nach b' aithn' e, 's cha mhor mhinistearan a fhuaireann riamh meas is gradh a luchd-duthcha mar a fhuaire esan.

Bha e tri fichead bliadhna 'sa deich a dh' aois, s bha e da fhichead bliadhna 's a' mhinistreilleachd. Bha e bliadhna 's an Tairbeart, tri bliadhna deug an Glascho, deich bliadhna an Cambuslang, is coig bliadhna deug an Duneideann. Anns gach ait' an robh e riamh air a shuidheachadh rinn e obair mhaith, ach is e na bliadhna chan a chuir e seachad ann an Glascho a tharruing 'ga ionn�uidh aire na h-eaglais, 'sa choisinn dha deagh ghean agus gradh nan Gaidheal. Cha 'n 'eil iognadh ged a bha meas ac' air. Bha e 'na shearmonaiche durachdach, 's 'na aodhair dichiollach. Bha chridhe farsuing 's a lamh fialaidh. Bha e deas gu freasdal a dheanamh air daoine bhiodh 'nan eiginn, 's bha thigh 'sa phòca daonnan fosgailte. Cha bu leisg leis dragh a ghabhail as leth luchd duthcha a bhiodh air dhroch caramh 'sa bhaile mhor. Bha e da rireadh 'na dhuine còir, 's bha flath 'na aodann a bheireadh togail cridhe dhaibhsan a rachadh a dheanamh an gearain ris.

Ged nach robh e 'na sgoileir Gaidhlig, cha mhor dhaoine labhradh cho fileanta's cho blasda ris. Shaoileadh Gaidheal Glascho nach biodh an coinneamhan caidreach ceart mar a biodh an T-Olla Blarach am measg na cuideachd. Bha e lan de dh' fhearas-chuideachd, b' aithne dha gu maith a luchd duthcha, 's cha do chuir e riamh air falbh iad diumbach. 'Nuair a chluinnte gu robh e dol a bhi searmonachadh an Glascho, fad an deigh dha eaglais Chalum-cille fhagail, bhiodh an eaglais 'sam bitheadh e làn. Rachadh na Gaidheal 'ga eisdeachd 'nan ceudan. Ann an comhairle na h-Eaglais bha fhacal a' dol gu maith fada ann an nithean a bhuineadh do'n Ghaidhealtachd. Ged a chuir e seachad a chuid a bu mhotha de bheatha 'san taobh a deas, a' frithealadh de choimhionailean Beurla, is ann mar shearmonaiche Gaidhlig a b' eolaiche an duthaich air, agus is e obair airson na h-eaglais anns a' Ghaidhealtachd a choisinn dha meas is cliu. O chionn bliadhna no dha bha e air a mhonmur nach b' fhada 'n uine gus am biodh e air a ghairm gu caithir an Ard-Sheanaidh. Bha e 'na mhinisteir maith, 'na charaid caomh,

's na dhuine diadhaidh. Dh' fhiosraich e dill-eachdair agus banntraichean 'nan trioblaid. Is iomadh cridhe leigheis e, agus a nis tha iomadh cridhe anns gach cearn de'n duthaich air a ghoirteachadh le naigheachd a bhas. Is fhada bhios cuimhne air an duine bheannaithe.

AN SAOIBHREAS CEART.

Fhuair an duine saoibhir bàs.—LUKE xvi., 22.

CARSON a labhair Criosd an cosmhalaichd so? Chuir an soisgeulaiche Lucas sios e as deigh cosmhalaichd an stiubhaird eucoraich, agus tha e gle choltach gu'n do rinn e sin a chionn gu robh e'n duil gu bheil ceangal air choreigin eadar an da chosmhalaichd. Tha cheud chosmhalaichd a' teagasc gur h-urrainn daoine feum mor a dheanamh de shaoibreas, 's tha 'm fear eile teagasc gur truagh a bhios cor nan daoine a ni dearmad air feum maith a dheanamh de'n mhaoin a fhuaire iad. Rann no dha roimhe so labhairt Criosd na briathran—*An ni sin a ta ro mheasail aig daoine, is graineileachd e am fianuis De, agus cha b' urrainn searmon a bhi air a' labhairt o'n cheann teagaing sin a bu drudhiche na'n cosmhalaichd so.* Agus an uair a leugas sinn e thig na briathran gu'r n-inntinn—Ciod an tairbhe bhiodh ann do dhnine, an saoghal uile chosnadh agus anam fein a chall.

I. *Cha 'n 'eil an cosmhalaichd so a' toirt dhuinn foillseachadh air a' bheatha ta ri teachd.* Tha e nadurra gu'm biodh iarrtus aig daoin' air eolas fhaotainn mu'n t-saoghal eile, facal cinnteach a chluinntinn mu thimchioll staid nam marbh. Tha cuid an duil gu bheil am facal sin againn anns a' chosmhalaichd so. Ach cha 'n 'eil e furasd a chreidsinn gu bheil sin fior, ged a thug cuid de na h-Athraichean gnuis do'n bheachd. Ma thuigeas sinn gu litireil an lasair anns an robh an duine saoibhir air a phianadh, feumaidh sinn broilleach Abrahaim a thuigsinn gu litireil mar an ceudna, agus an comhradh a bha eadar e fhein agus an duine truagh. Ma tha sinn an duil gur h-e bha Criosd a' ciallachadh leis a' chosmhalaichd so, dealbh a tharruing air staid nam firean is staid nan aingidh, feumaidh sinn a chreidsinn gu bheil neamh is ifrinn cho dluth d'a cheile 's gur h-urrainn luchd aiteachaidh an dara h-aite seanchas a dheanamh ri luchd ait-eachaidh an aite eile, 's gur h-urrainn na naoimh truaighe nam peacach fhaicinn, agus na peacaich

sonas nan naomh. Ged a tha ar cridheachan cruaidh is neo-chaomhal gu leor, cha 'n 'eil a h-aon againn cho dona's nach cuir cradh is bron is trioblaidean ar co-chreutairean air thalamh dragh oirnn. Cha 'n 'eil sinn cho feinell's nach mill sealladh air cor bronach dhaoin' eile ar sonas. Bhiodh e, mata, gle neonach nam fasadh daoine ni bu chruaidhe 'nan chridhe an uair a theid iad do neamh, seach mar a tha iad air an talamh. Tha e duilich a chreidsinn gu'm bi daoine na's lugh a truacantachd air neamh na tha iad air thalamh. Ciod air bith a tha'n cosmhalaichd a' ciallachadh cha 'n urrainn sinn a h-uile facal dheth a ghabhail gu litireil—mar fhoillseachadh air a' bheatha ta ri teachd. Tha e, da rireadh, a' teagascg na firinn—gu'm bi dealachadh eadar leithid Lasarus is an duine shaoibhir, 's gu faigh na h-uile air reir nan nithean a rinn iad 's a' bheatha so—ach tha sinn an duil nach robh Criosd idir a' ciallachadh an cosmhalaichd a bhi air a ghabhail mar dhealbh air staid nam marbh.

II. *Thainig an duine saoibhir gu crich bhochd a chionn gu robh a chridhe feinell is neo-chaomhal.* Bha e 'na dhuine aig an robh gu leor de'n tsaothal. Neo-ar-thaing nach robh meas air airson a chodach. Dh'fhaodadh e bhi 'na charaid do dhaoine bu mhi-fhortanaiche na e fhein, dh' fhaodadh e buil mhaith a dheanamh de'n mhaoin a thug Dia dha. Ach air reir choltais cha do rinn e sin, cha robh smaoin aig' air duin' o'n ghrein ach air fhein, dh' ith e, 's dh' ol e, 's bha e subhach gun ionradh air na coimhearsnaich aig nach robh dad a dh' itheadh iad no chuireadh iad umpa. Bha Criosd airson olcas a leithid sin de spiorad a theagascg d'a luchd eisdeachd, 's dh' innis e dhaibh mar a thachair do'n duine shaoibhir an deigh a bhais. An uair a dh' fhag e 'n saoghal chail e na h-uile ris an robh a chridhe 'n ceangal, 's cha robh ann ach diol-deirce bochd air taobh thall na h-uagha. Tha ainm Lasarus air a thoirt a steach do'n chosmhalaichd, cha 'n ann air a sgath fhein, ach a chum gu'n tilgeadh a nraigheachd-san solus air neo-chaomhalachd an duine shaoibhir. Cha robh lethsgeul aige. Cha b' urrainn e radh nach d' fhuair e cothrom air feum a dheanamh d'a mhaoin. *B'e Lasarus cothrom an duine shaoibhir.* Ach cha do ghabh e 'n cothrom, dhearmad se e. Nan robh comas labhairt aig Lasarus an tsaothal, theireadh iad—Bha sinn 'nar sineadh aig dorus an duine so, 's cha b' urrainn e dol a mach no steach gun ar faicinn, ach cha d' thug e riamh suil oirnn 's cha d' fheoraich e ar cor. Cha d' thuirt Criosd gu robh an duine so 'na dhuine aindiadhaidh, no gu robh e ciontach do pheacadh graineil sam bith. Is dochu gu robh e car coltach r'a choimhearsnaich. Rachadh e do'n t-sionagog 's do'n teampull, 's choimhead-

eadh e 'n lagh mar a bha daoin' eile 'deanamh. Ach ged nach 'eil peacadh sónruichte sam bith air a chur as a leth, tha e soilleir gu bheil Criosd a' ciallachadh leis a' chosmhalaichd so, gu robh cridhe 'n duine feinell is neo-chaomhal is cho cruaidh ri creig. Cha robh duin' air thalamh a b' urrainn a radh uime—Bha acras orm is thug e dhomh biadh, no bha mi lomnochd is chomhdach e mi, no bha mi 'am priosan 's chaidh e 'gam amharc. Agus a chionn nach robh, chaidh a dhiteadh, 's a chuibhrionn a thoirt dha am measg na muinntir ris an abair an righ—*Gu deimhin a ta mi ag radh ribh, a mhéid's nach d' rinn sibh é do'n neach a's lugh a dhiubh so, cha d' rinn sibh dhomh-sa e. Inúchibh uam.*

III. *Is olc an ni, cridhe fuar is spiorad feinell.* Tha iomadh firinn air a filleadh 's a' chosmhalaichd so agus iomadh leasan a dh' fhaodas sinn fhoghluim uaith, ach tha e gu souruichte 'teagascg nach 'eil esan a' taisgeadh ionnmhais dha fein air neamh nach 'eil a' deanamh feum ceart d'a mhaoin air thalamh—a tha cosg a shaoibhreis gu feinell air shein, gun smaoin air cor truagh dhaoin' eile. Cha deachaidh Lasarus do neamh a chionn gu robh e bochd—ach a chionn gu robh spiorad ceart air a ghiulan a dh' aindeoin a bhochdaiann. Cha deachaidh an duine shaoibhir do dh' ifrinn a chionn gu robh e saoibhir—ach a chionn gu robh spiorad feineil air a ghiulan a dh' aindeoin a bheartais. Cha do rinn e caraid do Mhamon. Cha robh e 'na dheagh stiubhard air an tiodhlac a thug Dia dha. Dh' fhaodadh an t-airgiot a bhi 'na mheadhon beannachd dha fhein 's do dhaoin' eile, ach 'na aite sin 's ann a bha e 'na mhallachd dha. Chrudhaich e 'chridhe 's rinn e feineil e. Dh' fhas e fheinreamhar 's leig e le Lasarus an tsaoghail a bli cluich. Mar bu reamhra dh' fhas e, 's ann a b fhuaire dh' fhas a chridhe gus mu dheireadh nach robh bláths no caomhalachd ann na's mothu na th'ann an cloich. Cha 'n 'eil sinn a ciallachadh gu'n coisinn duine neamh le bhi caoimhneil ri truaghain 's le bhi cuideachadh nam bochd. Tha diadhachd na's mothu na caoimhneas. Cha 'n 'eil ann an caoimhneis ach pairt di. Tha beatha chreidiún a' gabhail a stigh iomadh gras eile thuilleadh air cridhe bláth is lamh fhialaidh. Faodaidh duine a mhaoin uile chaitheadh chum na bochdan a bheatheachadh 's gun tairbhe sam bith bhi ann dha. Ach ged tha sin fior, tha e fior cuideachd nach mor a's fhiach an diadhachd nach 'eil caomhal. Cha 'n 'eil i air reir intinn Criosd. Bha bláths is caoimhneas is co-fhaireachduinn 'na chridhe-san. Mur 'eil a spiorad-san againn, cha bhuin sinn dha, agus b'e a spiorad-san—caoimhneas a nochdadh do na h-uile, eadhoin do na daoine neo thaingeil is olc. Tha 'n duine aig a' bheil cridhe fuar is feineil, fada fada o

rioghachd Dhe. Faodaith e bhi glic gleusta, soirbheachail, cluiteach, ach theid na peacaich's na cis-mhaoir a steach roimhe-san. Faodaith sinn a bhi cinnteach gu bheil sinn ann an slighe ar dleasdanais 's a' leantuinn ann an ceumannan Chriosd an uair a Leighseas sinn lotan Lasarus. Cha tearnar duine mur 'eil a chridhe ceart, 's cha 'n 'eil an cridhe ceart mur 'eil e blath, is caomhal, is truacanta, is naomh. As eugmhais maitheas cridhe cha 'n 'eil sonas a bhos no shuas. Far nach 'eil an gradh, tha Chriosd fada air falbh. Tha fhios againn, ars' an t-Abstol Eoin, gu'n deachaidh sinn thairis o bhas gu beatha, a chionn gu bheil gradh againn do na braithrean. An uair a thig am bas, is e an aon saoibhreas a's fhiach—*cridhe car coltach ri cridhe Chriosda.*

MAIRI.

THA Mairi agus siun fhéin min-eòlach air a cheile a nis. Tha meas mòr aig a mhinisteir air Mairi, agus tha meas air Mairi aig a' mhinisteir. Ach cha b-ann gun fhios a thachair e gu 'n robh urram aig an dithis ud d'a cheile. Cha ghabhadh Mairi ri fear no ri té a bha heò ach air aon doigh. No theagamh gu'n robh da dhoigh. Fear no bean, òg no sean, bochd no bearteach, cha chuala Mairi riamh an guth gun fuasgladh no cobhair a dheanamh orra. Bha Mairi mòr ann am pearsa, agus bha a cridhe cho mòr 'a pearsa. Co dhiu a bha an t-eas-bhuidheach glic no amайдeach dheanadh i fuasgladh nam b'urrainn dhi aig an am; ach na'n robh an t-easbhuidheach bochd da rireadh 'am feum, moch agus fad' an latha, bhitheadh rùn air a cridhe, agus bhitheadh a làmb a' toirt seachad na'n robh ni air bith aice a b' urrainn dith a' thoirt seachad no 'dheanamh. 'N uair a dh' fhas bean an tàilleir mhoir tinn, thus Mairi leatha a paisdein dhachaidh d'a tigh fhein agus ghleidh i na leanaban ann a sin gus an robh an cunnart seachad agus bean an tailleir air a casan a rithis. Ach an uair a bha dhi orra cridhe Mairi a' losgadh chuir-eadh na balaich, na peasainn, 'na cuimhne an uair a thusg i dhachaidh leatha am balachan ceaird le 'chas bhriste; mar bu mhòtha dheanadh Mairi air fhein agus air an leabaidh a ghleidheadh 'an ordugh, b' ann direach mar sin a chuireadh esan an leabaidh agus na bh' inntre troimhe-cheile: agus mar bu mhòtha throideadh i ris, b' ann direach bu mhò a bheireadh e beulais seachad di. B' fhada le Mairi an uair ud gus an robh an giobull luaineach air an rathad a rithis. Cha do leig Mairi air di-chuimhne gu luath mar thachair di fhein agus do'n bhalachan cheaird, agus na'n leigeadh, bha muinntir eile deas gu leòr a ghleidheil 'na cuimhne. Nach tric a thachair e riu-san a rinn caoimhneas ri muinntir eile gu'n d' fhuair iad fhein losgadh agus dragh, gun phàigheadh agus gun taing.

Ach co dhiu, ged a bha iomadh dragh aig Mairi bha i direach cho deas fuasgladh a dheanamh air an ath uireasbuidheach bochd agus a bha i air an fhear mo dheireadh. B'e nadur e, agus coltach ri Donnacha Bàn 'n uair a bha e 'deanamh nan òran, cha robh arach aic' air.

Ach bha doigh eile air cairdeas a dheanamh i Mairi; agus cha robh fear no bean air a' bhaile nach robh glé eolach air so. Bu bheag air Mairi gach leisgein 's an aite. Throideadh i riu gus am bitheadh nàire orra: bha a teanga cho geur ri siosar an tàilleir a ghearradh òirleach roimh' an fhaobhar. Chàineadh i iad, agus smàdadh i iad: bhitheadh iad aice fuar agus teth uair mo seach, gus am bitheadh critheanan fuachd 'nan dromannan agus fallus air an gruaidh. Cha toirinn da sgilinn air fear sam bith a bha aon uair ann am beul Mairi agus nach robh nàire air air a shon fhéin riamh 'na dheigh.

Riu-san a bha deanamh an dichill bha i cairdeil blath-chridheach. B' iomadh sgeula bhochd a chual i, agus b' iomadh comháirle mhaith a thug i seachad, agus cha chuala duine beò facal riamh na dheigh. An nraigheachd a chuala cluasan Mairi cha chuala duine riamh tuilleadh a' beul. Bha i cho duinte ris na creagan fhein.

'N uair a thainig am ministear ùr do 'n sgìreachd thachair e ri Mairi mar a thachair e riu uile. Ged nach robh tigh Mairi ro mhòr thug e fainear gu'n robh i fein agus gach ni air taobh stigh ballachan an tighe cho grinn agus cho speisealda ri prín' ùr a' paipeir. Thug e an aire mar an ceudna gu'n robh da shuil gheura ag amharc a mach as a ceann, agus ged nach robh i ag radhtuinn ach beagan, bha i a' gabhail a stigh moran. Air an rathad dhachaidh chuir-eadh am ministear, an drasd agus a rithis, barr a bhata da oirleach anns a' ghrunnnd mar gu'n robh e a pronadh tholl ann an claiseann Mairi feuch am faiceadh e no'n tuigeadh e a smaaintean. Ach cha do thug am ministear Mairi an lath' ud, no iomadh latha na dheigh-sin. Cha do chleachd Mairi a bhi 'brosgul, agus ged a bha nis orra currachd bàin, cho geal ris an t-sneachda, agus a falt cho liath ri caora, b' fheudar do Mairi faicinn cha'n e a bhain gu'n robh iad dileas, dichiollach; ach 'nan gniomh agus 'nan caithe beatha, gu'n robh iad dileas dichiollach, mar an ceudna. Tha a dhoigh fhein aig gach h-aon againn agus co a gheibheadh coire do Mhairi nan robh i ri coigrich fuar duinte, 'n uair a bha i da rireadh o'n taobh a stigh caoimhneil, cairdeil, blàth.

Ach ma bha am ministear óg ann am bliadh-nachan, agus aineolach air moran do dhoighean na beatha so, bha e faicilleach, faighidneach. Ged nach b' urrainn dha tuigsinn ciamar a bha suilean Mairi cho dorcha, fuar, shaoil e gu'n robh a h-aodann uasal cairdeil, agus mar gu'm b' eadh gu'n robh fiamh ghàire a' lasadh a suas air a gruaidhean an drasd agus a rithis: ach cha

robh e idir cinnteach. B' ann air an aobhar so a bha e stobadh a bhata 'sa ghrunnd, no a' spreadadh nan clacha beaga a sud agus a so air a rathad dachaidh, mar a bha e a beachd-smuaineachadh air na chunnaic agus na chual' e an lath' ud.

Chaidh an tÙine seachad. Bha Mairi 'na h-aite 's an eaglais air gach latha Sabaid, no co dhiu cho tric agus a b' urrainn dith: chuireadh i 'mach air an t-searmoin gle thric, ach bha i a' faicinn gu'n robh an duine òg durachdach, agus air an aobhar sin theireadh i rithe fhein an déigh dol dachaidh—'Tuigidh e ni's fearr mar a theid bliadhna chanar tha a chinn.' Agus mar a thubhairt, b' fhior.

Mar a bha Mairi i sfein blath-chridheach a reir naduir: agus mar a bha i 'na gniomh gach latha, no co dhiu gach seachduinn, a' deanadh fuasgladh air easbhuidheach air chor-eiginn, mar sin b' sfeudar do gach aon air am bitheadh deadh bharail aig Mairi 'deanadh air a mhodh cheudna. Cha robh fios aig a' mhiniesteir air a so, ach ged nach robh bha e a' deanadh a dhleasdanais mar mhiniesteir a' dol a mach agus a steach a measg a' phobuill mar a b' fhearr a b' aithne dha. Shaoil Mairi an toiseach nach leanadh so ach tacan beag. Ach ruith an tÙine agus aig ceann na bliadhna bha an t-òganach cho dleasdanach, dichiollach agus a bha e an toiseach. Agus mar a dh' aidich Mairi, bliadhna chanar na dheigh sin, ged nach d' innis i riabh do'n mhiniesteir e fhein—'Bu mhaith an latha dhuinne an latha a thainig esan do'n sgireachd againne.

Mar a ruith na bliadhna chanar tha ceann Mairi bha i' fas lag, briste leis an t-seann aois. An ni nach b' urrainn dith sfein a dheanamh fhuair i muinntir eile a dheanadh e air a son. Agus bu tric a bha am ministear 'na ghille-gnothuich o Mhairi, agus riabh air a sgath-san-cha robh aice aobhar gearain.

Faodaidh e bhith gu'n cluinn sinn an sgeul latha eile, ach an drasd, a leughadair, beannachd leat.

Cuntainn.

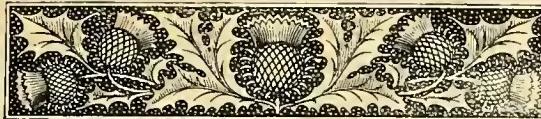
A. C. MACILLEATHAIN.

TEARLACH GRANND.

GED nach robh Tearlach Grannd 'na shoisgeul-aiche feumair ainm a chunntas am measg nan daoine a thug an soisgeul do na h-Innsean an Ear. Thug a' Ghaidhealtachd do dh' Africa deagh charaid ann an Daibhidh Mac a' Leigh 's thug i deagh chara'd do na h-Innsean an Ear, ann an Tearlach Grannd—duine a tha airidh air ait' fhaotainn ann an cuideachd nan soisgeul-aichean sin, *Carey, Martyn, Heber, Wilson, Duff*.

Rugadh e ann an 1746, an sgireachd Urchadainn ri taobh Loch Nis. Aig an àm bha athair a mach leis a' Phrionnsa, ach roimh latha Chul-fhodair, fhuair e fhein is deich ar fhichead d'a' chompanaich cothrom tigh'nn gu baile, chum an

leanabh a bhaisteadh. B'e sin am baisteadh. Thugadh ainm a' Phrionns' air an leanabh, shin na gaisgich an clàidhean trasd air a' chreathail, 's thug fear as deilgh fir dhìu air an leanabh, breith air a chlaidheamh mar chomharra air dilseachd do'n Rìgh dhligheach. Ach cha b' ann do chogadh a choisrig Tearlach Grannd a bheatha, ach do dh' aobhar na sithe. An uair a thainig e gu maith duine, fhuair e ait' anns na h Innsean an Ear o'n Chomunn a bha riaghlaigh na duthcha sin, 's gu latha bha is bha chridhe an ceangal ris na h-Innseann, 's bha lamh 's a theanga 's a pheann ag oibreachadh gun sgur as leth an t-sluagh. Bha e 'na shear riaghlaigh glic agus dh' ftag e larach a laimhe air an duthaich ann an iomadh doigh, ach is e na rinn e ann an aobhar an t-soisgeil a chumas ainm air chuimhne gu brath. O'n cheud latha chaidh e air tir, 's a chunnaic e an dorchadas 's an t-ain-eolas anns an robh na h-Innsean, b'e durachd a chridhe an creidimh Criosduidh a thoirt do'n t-sluagh. Chruinnich e mu'n cuairt air, daoine de'n aon inntinn ris fhein, 's bhrosnuich e na h-Eaglaisean an obair a ghabhail os laimh. Tharruing e aire Shasuinn gu cor nan Innsean, lean e air sgríobhadh gu Easbuigean is diadhairean is Comuinn Chtiosduidh aig an tigh gus nach b' urrainn iad an suilean a dhunadh ni b' fhaide Cha'n eil tÙine againn cunnntas a thoirt air meud na h-obrach a rinn e, ach is leor a radh gur h-e Tearlach Grannd a thug Carey is Martyn do na h-Innsean, gu'n do chuir e air air an cois iomadh eaglais anns an duthaich, gu'n do chuidich e saorsa thoirt do na trailliean, gu'n do chuir e Wilson do Chalcutta, 's gu'n do chuidich e gu mor le Wilberforce's ri chairdean. Sgríobh e aon uair gu h-aon de na soisgeulaichean—Gu'm beannaicheadh Dia t obair, 's gu'm biodh soirbh-eachadh agad ann a bhi craobh sgoileadh eolais air Criosd's air fhacal's air a shlainte. Tha sinn uile cho marbh, 's cho dearmadach air na cothrom-annan a tha Dia a' toir' dhuinn's gu bheil eagal orm gu'n tionndaidh e bhuainn mar a thionndaidh e o shluagh Israel. Tha mi'n dochas gu bheil Criosduidhean fhathast ann am Breatunn, ach tha e coltach gu bheil iad meoghlochlath's gu'n do chaill an creidimh a chumhachd. Gu'n ullaich-eadh Dia luchd oibre airson an fhoghair. Tha caraid agad annamsa. Abair am facal's ni mi na's urrainn mi. An uair a chuala Wilberforce naigheachd a bha is, sgríobh e—'Cha b' aithne dhomh duine riabh a b' fhearr na Tearlach Grannd. Nan d' fhuair e cothrom 'na oige dh' fhaodadh e bhi cho ainmeil ann an litreachas 's a bha e ann an riaghlaigh. Bha a bheatha folaithe ann an Criosd. Bha e cho fada os cionn an t-saoghal so, 's gu robh e daonnan ullaichte airson an t-saoghal eile. Is mor an call a bhas, ach tha e 'na aobhar taingeileachd gu'n d' ftag Dia e gus an do chuir e an siol 's na h-Innsean an ear—siol a bheir a mach moran toraidh.'

D' AR LUCHD LEUGHAIÐH.

BLIADHNA mhaith ùr dhuibh.

Ged nach aithne dhuinn a cheile anns a choluinn, tha car de thaoibh againn ris a h-uile fear is té a bhios a' leughadh an Leabhair Dheirg, is tha sinn an dochas nach beag oirbhse an lamh a tha sgriobhadh nan duilleagan so.

Bha sinn an duil gu'n innseamaid anns an aircéamh so gu de tha 'nar beachd a dheanamh air a' bhliadhna so, 's gu'n ainmicheamaid cuid de na cuspairean air an tig sinn thairis, ach rinn sinn ath-chomhairle 's thuirt sinn ruinn fhein gu'm b' fhearr a bhi samhach, air eagal 's gu'n abradh cuid agaibh aig deireadh na bliadhna gu'n d' fhuair iad gealltanais maith ach droch phraigheadh. O thoisich sinn air an obair so, cha'n urrainn sinn a radh gu'n d' fhuair sinn moran cuideachaíd o pheann duine sam bith. Ged is maith an ceol feadaireachd, faodar tuilleadh 'sa choir dheth fhaighinn. Ged nach huallach leinne sgonn Gaidhlig a sgriobhadh an drasd 'sa rithist, gu sonruichte 'nuair a tha sin a' toirt cothrom dhuinn seanchas a dheanamh ri daoine ciallach mar a tha luchd-leughaidh an leabhair so, tha fhios againn gu bheil moran dhaoine a's glice ceann 's a's luithe peann na sinn fhein, a dh' fhaodadh spruileach da'n gliocas a thilgeil oirnn corr uair. Ged nach abair daoine ris a' mhinisteir e, tha amharus againn nach bu mhisd leo an duine còir a dhol greis o'n tigh air son a shlainnte, 's leigeil le fear ùr a ghuth a thogail. Cha ruig sinn a leas an tuilleadh a radh. Tuigidh sibh gu de tha sinn a' ciallachachadh. Air uairean bidh eagal oirnn gu'm bitear a fas sgith dhinn, 's cha bu mhaith leinn sin. Ach mur taigd duin' air chor-eiginн ar n-aite shéasamh, cha'n eil arach air. Feumar ceol a thoirt as an t-seann fhidhill, ged a chuir-eadh ar luchd eisdeachd an corragan 'nan cluasan. Tha sinn an dochas, mata, gu'n cuidich sibh leinn air a' bhliadhna so, 's gu'n cuir sibh h-ugainn criomain Ghaidhlig a bhios freagarrach airson an leabhair so. Ris na nithean a tha sinn fhein a' sgriobhadh, cha'n eil sinn a cleachdadh ar n-ainm a chur, ach ris na nithean a chuireas daoin' eile h-ugainn, cuiridh sinn an ainm 's an sloinneadh. Bidh sinn gu sonruichte taingeil airson bardachd naomh, no laoidhean. Dh' fhairtlich a' bhardachd oirnn fhein gu buileach 's mur dean daoin' eile cobhair oirnn feumar deanamh as a h-eugmhais. Cha'n eil aig duine leis am bu mhaith cuideachadh leinn, ach sgriobhadh gu Domhull Mac Laomuinn, ministear Urchadainn, ann an Ionarnis, 's gheibh e freagradh.

A' BHLIADHN' UR.

THA bliadhna eile seachad. Is ionadh car a chuir an saoghal dheth o'n àm so 'n uiridh, agus is ionadh atharrachadh a dh' fhaodas tighinn 'nar caramh ma ruig sinn deireadh na bliadhna so. Ma dh' fhaioite gu bheil sonas mor a' feith-eamh air cuid againn, 's gu bheil moran trioblaid anns an dàm do chuid eile. Aig Dia a mhain tha fios. Is e Esan a tha riaghladh agus faodaidh sinn cuisean ar beatha fhagail 'na laimhsan, ann an cinnt nach eirich gu h-olc dhaibhsan a dh' earbas as. Is e ar gliocas-ne sinn fhein earbsa ris-san ann an deanamh maith mar ri Cruithear dileas. Aig a leithid so a dh' àm tha e freagarrach gu'n tugamaid suil 'nar deigh 's gu feoraicheamaid gu de a tha bhliadhna chaidh seachad a' teagast dhuinn. An uair a sheallas sinn air ar n-aís, tha mi'n duil gur h-e an fhair-eachduinn a dhuisgeas anns a h-uile cridhe taingealachd do Dhia.

I. *Tha bhliadhna chaidh seachad a' gairm oirnn an Tighearn a mhòladh.* A' chuid a's lugha fhuair de shoirbheachadh aimsireil, fhuair iad na dh' fhoghainn, 's a' chuid a's mothà fhuair le thrioblaid, cha deachaidh am fulangas thar tomhats. Am measg gach gaoid, is galair is cunnart a bha mu'n cuairt oirnn shaor Dia ar beatha o'n bhas, 's ar casan o thuisleadh 's tha sinn a' gluasad fhathast ann an solus nam beo. Gach seachduinn d'ar beatha tha sinn a' facinn ar co-aoisean—daoine cho òg 's cho laidir ruinn fhein—air an gearradh air falbh ach tha sinne fhathast air ar fagail. Ged a bhios sinn a' caineadh an t-saoghail, is maith leinn a bhi ann. Is mor a' bheannachd gu bheil sinn idir beo. Tha Dia faighidinneach, agus bu choir faighidinn agus maiteas Dhe ar gairm gu aithreachas. Is ionadh uair a chaidh sinn air seacharan anns a' bhliadhna dh' fhalbh, is ionadh uair a thruaill sinn ar n-anam le peacadh 's a thug sinn naire is trioblaid oirnn fhein 's air ar teaghlaichean, ach bha Dia caoimhneil 's dh' aisig e ar n-anam air ais dhuinn. Nan comharaicheadh Esan aingidheachd co a sheasadh 'na lathair, ach aige-san tha maiteanas agus saoraidh e Israel o euceart-aibh. Beannaich an Tighearn O m' anam 's na dichuimhnich a thiodhlacan!

Tha ionadh ni anns a' bhliadhna chaidh seachad a bu mhaith leinn a dhi chuijmheachadh—ionadh aobhar naire is cromadh cinn. Is tric a fhuair an Namhaid lamh an uachdar oirnn, 's a rinn sin rudan a bheir an diugh an fhuil 'nar n-aodann. Cha robb sinn cho faicilleach 's a bu choir dhuinn, cha do chleachd sinn na meadh-

onan cuideachaidh a thug Dia dhuinn, 's cha do chathaich sinn gu ful an aghaidh peacaidh. Cha robh ar beatha cho mhaith ri ar n-aideachadh no ar gniomharan cho mhaith ri ar bòidean. Ach ma tha sin a' laidhe 'na uallach air ar coguis, thugamaid ar n-uallach gu Dia agus abramaid ris-san le cridhe durachdach — dean trocair oirnne tha peacach — agus eisidh esan ruinn. Dubhaidh e as mar neul ar n-euceartean, gabhaidh e truas dinn, comhdaichidh e ar n-eusaontais, agus tilgidh e ar n-uile lochdan ann an doimhneachd na fairge. Deanamaid greim air an fhacal so, oir cha'n e smaoin duine a th' ann, ach facal Dhe.

II. Rachamaid an coinneamh na bliadhna uire le deagh mhisнич. Ged nach do ghabh sinn riamh roimhe an rathad so, na biodh eagal oirnn oir tha Fear-stiuraidh is Fear-comhnaidh maille ruinn. Tha e nadurra gu'm biodh daoin' a' sealntuinn air thoiseach orra's gu'm biodh iad a' cnuasachadh 'nan cridhe — gu de th' aig a' bhliadhna so 'san dàn dhomh? Am faic mi a deireadh? Am bi na laithean nach d' thainig cho mhaith ris na laithean a dh' fhalbh. Faodaidh gu bheil cuid air nach cuir na smaointean sin moran dragh. Air cho neo-chinnteach 's ga bheil an crannchuir, air cho dorcha 's ga bheil an t-slighe — ged nach leir dhaibh fad an coise air thoiseach orra, tha iad daonnan a tigh'nn beo an dochas gu'm bi cuisean ni's shearr an ath latha. Cha'n eil an seorsa naduir sin aig a h-uile duine. Tha cuid a dhaoine nach urrainn eagal an latha maireach a thilgeil uapa trionaid d' am beatha. Ma dh' fhaoto nach urrainn iad innseadh gu de a tha 'cur dragh orra, ach tha'n cudthrom air an intinn's tha eagal is curam an latha maireach a' deanamh searbh freasdal an latha diugh. 'S e'n aon chungaidh leighis air an son, cuimhneachadh air na laithean o shean anns an do lean maitheas agus trocair Dhe iad. An aite sealntuinn air toiseach orra, bhiodh e moran na b' fhearr dhaibh suil a thoirt 'nan deigh — suidhe car greis gu reidh samhach gu bhi beachdachadh air freasdal an Tighearna 'nam beatha fhein. Ma bha iad an glais 's gu'n tug esan as iad, ma rinneadh soilleir dhaibh nithean a bha dorcha, ma thug e as an rathad duileadasan a shaoil iad nach gabhadh carachadh, 's ma threoraich e iad anns na laithean a dh' fhalbh lamh ri h-uisgeachaibh ciuin — carson a chuireadh iad teagamh 'na mhaitheas? Nach eil a chumachd-san gun atharrachadh, 's a throcair o shiorruidheach gu siorruidheach orrasan da'n eagal e! Ciod uime sin a their sinn ris na nithean sin? Ma tha Dia leinn, co dh' fhaodas a bhi 'nar n-aghaidh. An Ti nach do chaomhain a mhac fein ach a thug thairis e air ar n-ais, tha gach latha 's bliadhna d'ar beatha, a' cur an ceil ann an cainnt so-thuig-

seach, gradh is maitheas is fad fhulangas Dhe. Bha mi òg, ars' an Salmadair, agus a nis tha mi sean ach cha'n fhaca mi riamh am firean air a threigsinn. Tha ainmean a shluagh air an gearradh air dearnaibh a lambh, agus cuidichidh Dia leo agus teasairgidh e iad. Ged thuit iad, cha tilgear gu tur sios iad, oir cumaidh an Tighearna snis air laimh iad. Carson a tha thu air do leagadh sios O m'anam, earb thus'a Dia.

III. *Ma bu mhaith leinn dion an Tighearn a bhi tharainn, 's dearbhachd a bhi agaunn gu'm bi E maille rutinn air ar turus, toisicheamaid air a bhliadhna so le bhi 'gar coisrigeadh fhein dha as ùr.* Tabhair suas do shlighe do'n Tighearn, agus beannaichear leis thu. Is ann d'a shluagh fhein a thug e na geallaidean prisail air an d' thainig sinn thairis. Tha Facal an Tighearn ag radh — Abraibh ris an ionracan gur maith a dh' eireas dha — ach tha am Facal ceudna 'g radh — Is an-aoibhin do'n aingidh, is olc a dh' eireas dhasan. Cha'n urrainn dearbhachd sam bith a bhi aig daoine mi-dhiadhaidh gu bheil fàbhar Dhe thairis. Faodaidh Dia giulan leo fada le faighidinn, agus sgrios a chumail uapa, ach cha'n urrainn an fhios cridhe 's a' mhisneach a bhi aca a th' aig na daoine a ni a thoil, 's a tha cinnteach, air an aobhar sin, gu faod iad an taic a leigeil ri geallaidean Dhe. Co iadsan a dh' fhaodas a radh gu bheil Dia maille riu anns gach suidheachadh sam bi iad? Iadsan a ghluaiseas 'na eagal, a ghradhaicheas a lagh, 'sa choimhideas aitheantan. Riusan tha Dia ag radh — feuch tha mise maille ruibh, cha'n ann gu ceann na bliadhna, ach gu deireadh an t-saoghal.

Tha aingeal Dhe a' campachadh
Mu'n dream da'n eagal e,
G'am fuasgladh is g'an teasairginn
O'n trioblaidibh gu leir.

Ged is fhad a' bhliadhna le bhi 'g amharc air thoiseach oirnn an drasd, thig i mar a thig gach ni eile gu crich. Theid i seachad cho luath 's a chaidh an te mu dheireadh. Tha sinn a' caitheadh ar bliadhna mar sgeul a dh' innsear. Tha ar laithean a' dol seachad mar shruth. Gu'n teagaisgeadh an Spiorad Naomh dhuinn ar laithean aireamh, chum gu socruich sinn ar cridhe air gliocas. Tha na miltean a' seasamh an diugh air stairsnich na bliadhna uire a bhios anns an t-siorruidheachd mu'n tig i gu crich. Co dhiu a thachras sin dhuinne aig Dia a mhain tha brath. Ach bitheamaid ag iarraidh an Tighearna, deanamaid faire 's bitheamaid ri uirnigh. Na cruadhaicheamaid ar cridhe 'na aghaidh-san a tha labhairt rinn, 's a' tairgsinn dhuinn saor thiodhlaic a ghras. An diugh an t-am taitneach. Cha'n eil obair no aithreachas anns an uaigh.

'S e nis an t-àm bhi reidh ri Dia,
 'S e nis an t-àm thoirt geill do'n Triath,
 Am feadh a mhaireas la nan gràs
 Faodaith gach neach dol as o'n bhas.

Gu'n cuidicheadh Dia leinn anns a' bhliadhna so an tuilleadh uine is suim a thoirt do nithean spioradail, 's an tuilleadh dichill a dheanamh chum co aca bhios sinn a lathair no air choigrich, gu'm bi sinn taitneach dhasan. Leis an t-seann bhliadhna cuireamaid dhinn an seann duine.

OBAIR NAM BAN.

Bu mhaithe leinn aire ar luchd-leughaidh a tharruing a dh' ionnsaidh na h-obrach a tha boirionnaich na h-eaglais a' deanamh ann an aobhar an t-soisgeil. Cha'n-eil cul-taice aig a' mhinisteir anns an sgireachd a's fhearr no na mnathan. Ma tha dad ri dheanamh mu'n eaglais is ann riuthsan a dh' fheumar sealntuinn. Ma tha e 'g iarraidh luchd teagaisg airson na sgoil Shabaid, is ann am measg nam boirionnach gu bitheanta a gheibh e iad. Ma tha airgiot ri chruinn-eachadh airson aobhar feumail sam bith 's nach 'eil fhios aig a' mhinisteir co as a thig e, nach ann ri Comunn nam Ban, no mar theirear 'sa Bheurla—Women's Guild—a ni e ghearan? Mur b'e na tha iadsan a' deanamh airson na h-eaglais, cha mhor sgireachdan air nach bodh naire 'nuair a chi iad na cunntasan aig deireadh na bliadhna. An dara leth de'n airgiot a th' air a thogail, is e iadsan a tha 'ga dheanamh. Cha'n iognadh ged a bhiodh am ministear an comain nam ban, 's ged a bhiodh meas mor aig orra ann an gradh air son an oibre. Tha e furasda gu leoir fhaicinn o leabhraichean na h-eaglais gur h-e na sgireachdan a's moth a tha cuideachadh an t-soisgeil aig an tigh 's o'n tigh, na sgireachdan anns a bheil Guild nam ban. B' phasa do'n eaglais deanamh as eugmhais fhoirfeach seach deanamh as eugmhais obair nam boirionnach. Cha'n e mhain gu bheil iad a' cuideachadh gach aobhar a bhuiteas do'n eaglais, aig an tigh ach tha iad a thuilleadh air sin a' cumail air aghaidh leotha fhein obair shoisgeulach ann an tirean cein—ann an China, ann an Africa, 's anns na h-Innsean an ea. An uiridh bha tri fishead boirionnach 'sa deich aig a' Chomunn so ag obair anns na duthchannan thairis, agus corr is da cheud de boirionnach na duthcha, a bha roimhe so air an iompachadh. Tha ceithir no coig de thighean-eiridinn aca agus corr is leth cheud sgoil. Annas na sgoilean sin tha ceithir mile de chloinn a' faontainn teagasc ann an eolas na firinn. An uiridh fhuair fishead mile duine fasgadh anns na tighean-eiridinn, 's bha moran dhiu sin air an leigheas. Bha coinneamhan soisgeulach air an gleidheadh ann an naoi fishead aite 's na duth-

channan dorcha sin. Tha na mnathan a' deanamh obair fhiachail, 's air reir coltais tha cothrom aca faontainn gu cridhe 'n t-sluagh mar nach faigh fir. Tha cor nam boirionnach anabarach bronach anns na cearnaibh de'n t-saoghail air nach do rainig solus an t-soisgeil fhathast, agus tha e iomchuidh gu feuchadh iadsan a fhuair saorsa iad fhein le soisgeul Chriosd, ri saorsa is solus is misneach a thoirt a dh' ionnsuidh am peathraighean a th' ann an trailleileachd. 'Nuar a chi na duthchanna borb gu bheil gradh Chriosd a' co-eigneachadh a dheisciobul na bochdan a chuideachadh, a chlann a theagasc, a' mhuiintir thinn a leigheas, bidh an soisgeul dhaibh 'na sgeul aoibhneach. Ann an laithean fheola thuit an Slanuighear — Fuingibh do na leanaban teachd 'am ionnsuidh, agus ann truacantachd a chridhe Leighis e na daoine tinn a thugadh 'ga ionnsuidh. Cha'n urrainn an eaglais dol cearr le eiseimleirsan a leantuinn 's faodaidh a dheisciobul a bhi cinnteach gu'n toir E dhaibh a bheannachd ann a bhi leigheas creuchdan am braithrean, 's ann a bhi teagasc na cloinne airson rioghachd Dhe.

Tha Comunn nam ban da eireadh a' deanamh obair mhor, ach tha sinn dulich a radh gu bheil ionaguin orra aig toiseach na bliadhna so le cion airgid. Cha'n-eil an tighinn-a-stigh a' cinntinn cho luath 's a tha 'n obair a' fas. Tha luchd-oibre gu leoir deas ach tha 'n t-airgiot gann. Nan gleidheadh na boirionnaich na tha iad fhein a' togail a dh' airgiot o cheann gu ceann de'n bhliadhna bhiodh pailteas aca airson na h-obair ann an duthchannan cein. Ach cha'n-eil iad a' deanamh sin. Tha iad fialaidh. Tha iad a' toirt do'n h-uile h-aobhar ann an ceangal ri obair coimthionaillean na h-eaglais. *A choinn 's gu bheil iadsan a' cuideachadh leinne, cuidicheamaid leosan.* Bha ochd ceud sgireachd an uiridh nach tug dhaibh fiu a' bhuinn-a-sia. Is mor an naire e. Air cho beag 's ga'm bi 'n tabhartas, bu choir do'n h-uile sgireachd rud-eigin a dheanamh. Tha tri mile barrachd—£3000—a dhith orra am bliadhna 's tha sinn an dochas gu faigh iad e. An-aoibhin do'n Eaglais a chuireas ann an suarachas aithne Chriosd—Imichibh agus deanaibh deisciobul do gach uile chinneach. Gus an toir an Eaglais geill do'n fhacal sin, cha'n urrainn i an gealladh a tha 'na chois a thagrach—Feuch a ta mise maille ribh a ghnath, gu deireadh an t-saoghail.

EOLAS NA SIDE.

BHA da bhodach a' tigh'nn dhachaidh as an eaglais air latha Sabaid. Thachair gur h-e latha Martainn Builg a bh' ann 's shil an tuisge. Is beag feum na duthcha, arsa fear dhiu, air sia seachduinnean uisce. Thuig am fear eile gu de

bha 'na inntinn 's thuirt e—Tut, tut, Eachainn, cha'n'eil thusa creidsinn ann am faoineis de'n t-seorsa sin. Thug Eachann suil gheur air a chompanach mar gu'm biodh rud-eiginn air dol cearr air's thuirt e—A'bheil thu fhein'ga chreid-sinn Eoghain. Cha'n'eil, ars' Eoghan. Ubh, ubh, a bhrónain, ars' Eachann, a'bheil thu idir a' creidsinn an rud a th' anns a' Bhiobull. Cha'n fhaca mi riabh dad ann mu latha Martainn Builg, ars' Eoghann. Ma dh'fhaóite nach faca, ars' Eachann, ach nuair a theid thu dhachaíd, leugh a rithist e.

Ged nach abradh iad gu bheil e anns a' Bhiobull, tha moran de'n aon bheachd ri Eachann, gu bheil buaidh aig latha Martainn Builg air an t-sid a bhios 'na dheigh. Theireadh na seann daoine nam biodh leaba thioram aig an fhiadh air latha Martainn Builg, nach faicte uisce gu foghar. Uair a bhios sin ceart is da uair nach bi, ach a dh'aindeoin gu de a their luchd nan gloineachan, tha an seann fhacal so air a chreidsinn le moran.

Cha mhór thighean anns an cuir duine a chas an dingh anns nach tachair gloine side air aig cùl an doruis. Cha deanar feum as eugmhais. A' chéind rud a ni fear an tighe 'sa mháduinn, 'se suil a thoirt air a' ghloine, agus an drasd 'sa rithist fad an latha bheir e gnog air anns an aodann feuch gu de a tha e 'g radh. 'Nuair a thachras e ort air an rathad, ma feoraich e ciamar a tha thu, their e riut gu bheil an gloine 'g eiridh no gu bheil e tuiteam. 'S bitheanta ni esan sin oir cha'n'eil an corr aige ri dheanamh. Ged a tha gloine sine aig a' chuid a's mothá d'am choimhairsaich, 'sa tha iad gle phroiseil asda, cha d' fhuair mi fear dhiubh riabh, ach ged nach d' fhuair, cha d' eirich tubaist sam bith dhomh, 's cha'n aithne dhomh gu'n do rug an t-uisc' orm na bu bhitheanta na rug e orrasan. 'N uair a bhios 'nam bheachd dol o'n tigh, theid mi ceum a mach o'n dorus, seallaidh mi ann an ceithir airdean an adhair, agus is maith an gloine side sin. Bha gu leoir de dh' eolas na side aig m'athair, 's chreidinn e air thoiseach air luchd nan gloineachan, ach cha'n'eil fhios agam ciamar a fhuair e'n t-eolas mar h-ann o bhodach nagealaich.

Bha na seann daoine creidsinn gu robh buaidh aig a' ghealaich air an t-sid. Theireadh iad nam bristeadh an t-sid idir gur h-ann aig ceathramh gealaich. Theireadh iad cuideachd na'n tigeadh an solus iùr a stigh Di-sathuirne gu'm biodh droch shìd ann. "Gabhaidh an solus Sathurna na seachd cuthaich ma'n teid e mach." Bha moran nithean a dh' fheumte fhangail gun deanamh mur biodh a' ghealach freagarrach. Bha cnid de dh' obair nach gabhadh deanamh aig gob soillse, no am feadh 'sa bhiodh a' ghealach a' fas, 's dh' fheumadh daoine feitheamh gu san rachadh i air a h-ais's am biodh i's an earradhubb. B'e "gealach an abachaíd" solus a b' fhearr 'sa bhliadhna. Theireadh na seann daoine

cuideachd nach robh gaoth tuath nadurra aig gob soillse. Cha'n aithne dhomh c'arsan, ach chuala mi am facial. Is iomadh uair a chuir e iognadh orm cho cinnteach 's a dh' innseadh seann daoine a b' aithne dhomh atharrachadh na side. Ann a' mháduinn shealladh iad a h-uile car a chuireadh a' gaoth dhi gu trath feasgair. Tha e 'na dhroch comharr a air an t-sid a gaoth a bhi g' atharrachadh ro thric. Ann a h-eileinean an Iar far am feumadh daoine fàth a ghabhail air a' gaoith airson aiseig, bha fhios aca gu maith gu de cho fada 'sa leanadh i air calpa sam bith, 's bha facial aca—"A cheud latha de'n gaoth deas 's an treas latha de'n gaoth tuath"—an latha b' fhearr an turus a ghabhail. Bu mhaith leis na seann daoine a h-uile seorsa side a thighinn 'na trath. Cha robh earbsa sam bith aca a féidh Faoillich no gaoth Iuchair. Theireadh iad gu robh e cho-neo-nadurra tairneanach a chluinntinn 's an Faoilleach ri laogh a geumraich am broinn a mhathar. Cha bu mhaith leo an t-sid a bhi blath anns an Faoilleach.

Faoilleach Faoilleach, cruth an crios,
Faoilte mhór bu choir bhi ris,
Crodh is caoraich ruith air theas
Gul is caoidh bu choir bhi ris.

Cha'n'eil cothrom agam an corr a radh an drasd, ach is dochá gu'n tig mi air m'ais gu comharran na side uair-eigin eile.

LAOIDH.

FONN—Seinnidh sinn le luathghair
Moladh binn 'us buan Dha,
Oir dh' éirich E o'n uaigh ud
Le buaidh o na marbhaibh.

Gur bochd tha sinn an tràsda,
Air thurus 'dol troimh 'n fhàsach,
'S an t-slighe troimh Ghleann Bhàca
'G ar fágail glé anmhunn.

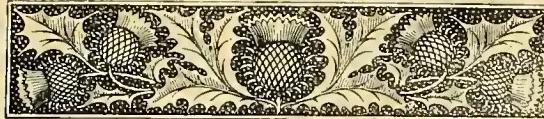
Ach, thigearaid le dànachd,
'Us direamaid am faradh
A chunnacas le lacob
O neamh 'chum na talmhainn.

An dream sin 'thig le tòmhachd
A' gleacadh air an glúinean
Ri Aingeal naomh a' Chùmhnaid,
Cha tionndar air falbh iad.

Ach, bheir E uisce beo dhaibh,
'Us mana blasd' mar lòn dhaibh,—
Seadh, trusgan 'ni an còmhachd,
'Us crùn glòir' nach searg ás.

Cha bhual Orr' teas na gréine,
'S air gealach cha bhi feum ac';
Mar sholus bi 'dh E fhéin dhaibh,
'S gach deur bh' air E air falbh uap'.

O, seinnidh iad gu siorruidh
Binn òran nuadh do'n Trianaid,
Oir thaghadh iad e chianaibh
Bho chriocheaibh na talmhainn!

TRI GEALLAIDHEAN.

An ti a bheir buaidh:—TAISBEAN iii, 5.

An uair a bha 'n t-Abstol Eoin ann am Patmos far an d' shoilisicheadh dha na nithean a bha ri tachairt ann an nine ghearr, chual e guth mor a dh' iarr air sgriobhadh gu Aingeal nan seachd eaglaisean 'san Asia. Tha an t-Aingeal a' ciallachadh Easbuig no Fear-riaghlaidh na h-eaglais, agus 'ga ionnsuidh-san sgríobh an t-Abstol ciod a bha 'n Spiorad ag radh ris an eaglais a bh' air a churam. Ged nach robh h-aon de na h-eaglaisean ionlan, bha cuid dhiu a bha cathachadh gu dileas airson a' chreidimh an aghaidh Moran naimhdean; agus anns na litrichean a chuireadh thucasan tha cronachadh air a mheasgadh le moladh. Ach cha do mholadh eaglais Shardeis. Cha ghabhdh sin deanamh. *Is aithne dhomh t' oibre, gu bheil ainm agad gu bheil thu beo, gidheadh a ta thu marbh.* Nach uamhasach an teisteanas sin air cor spioradail na h-eaglais, air a thoirt oirre leis an Ti d' am b' aithne a h-obair, 's nach dean mearachd ann am breitheanas! Bha ainm aig Sardis am measg nan eaglaisean eile airson beatha, airson aonachd, airson creidimh, airson dilseachd, agus cho fad 's a bu leir do'n t-suil, bha i cho soirbheachail 's gu robh farmad aig càch rithe. Bha i làn thoilichte leatha shein, a' toirt taing do Dhia nach robh ise co-dhiu coltach ri eaglais Laodicea. Cha 'n iognadh, mata, ged a chromadh na seanairean an cinn, an uair a leugh an t-Easbuig 'nan eisd-eachd air latha Sabaid an litir a bha 'ga dhiteadh shein 's a' diteadh a shluagh—is aithne dhomh t-oibre, gu bheil ainm agad gu bheil thu beo, gidheadh a ta thu marbh. Briathran eagallach, a bu choir a bhi 'nan rabbadh do dhaoine 's do dh' eaglaisean, oir cha 'n 'eil feum ann an coslas na diadhaidheachd as eugmhais cumhachd na diadhaidheachd. Cha 'n 'eil ann ach an t-ainm gun an tairbhe.

Cha robh cion cothroim air Sardis. Cha robh na deuchainean aice a bh' aig na h-eaglaisean eile, ach cha b' sheairrd i sin dad. Bha na Nicolaitich a' cur dragh air Ephesus, bha Iesebel a' cur dragh air Tiatira, bha sionagog Shatain a' cur dragh air Philadelphia, ach bha Sardis gun dragh, gun eagal, gun namhaid, gun deuchainn. Bha i tigh'nn beo ann an sith. Bha i cheana cho saoghalta 's nach b' fhiach do'n t-saoghal geur-leannihuinn a dheanamh oirre. Bha Satan cho cinnteach gu robh i cheana marbh, 's nach b' fhiach dha buille thoirt oirre. Bha suaimhneas aice o h-oige, agus shocruich i air a

deasgainibh, agus cha do tharruingeadh a mach o shoitheach gu soitheach i, ni mo dh' imich i am braighdeanas, 's air an aobhar sin mhair a blas intte agus cha d' atharraicheadh a fàile. Cha 'n 'eil e math do dhaoine no do db'eaglaisean an toil fhein fhaotainn daonnán. An uair a dh' fhas Iesurin reamhar, bhreadh e agus threig e Dia, 's rinn e dimeas air carraig a shlainte.

Ach bha beagan ainmean eadhoim ann an Sardis nach do shalaich an aodach, agus dhaibh-san thug Ceann na h-Eaglais na tri geallaidean mora so:—

1. *Sgeadaicheir iad ann an aodach geal.*
2. *Cha dubh mi mach an ainm a leabhar na beatha.*

3. *Aidichidh mi iud am fianuis m' Athar.*

Is e jadsan a bheir buaidh a shealbhaicheas na geallaidean so, 's tha na geallaidean 'nan samhladh air a' ghloir a bhios air a foillseachadh aig teachd Chriosd, 's air an aoibhneas a tha feitheamh air sluagh an Tighearn ann an oighreachd nan naomh.

I. *Sgeadaichear iad ann an aodach geal.*
Ann a' Bhiobull tha geal 'na shamhladh air gloir is gloine, air neamh is naomhachd, air buaidh is neo-chiontachd. Iadsan a fhuairean maithbeans peacaidh bidh iad geal mar an sneachda, no mar olainn, *Isaiah* i, 18. Tha na h-ainglean air an sgeadacladh ann a culaidhribh geala, *Eoin* xx, 12. An uair a chunnaic na deisciobuil gloir an t-Slanuighear air a' bheirn rinneadh 'eudach dealrach, ro gheal mar an sneachda, *Marc* ix, 3. Tha caithir breitheanais Dhe 'na righ-chaithir mhor gheal, *Taisb* xx, 11. Nigh na naoimh an trusgain, agus riinn iad geal iad ann am fuli an Uain, *Taisb* vii, 20. Nach faod sinn a radh gu bheil an gealladh so a' ciallachadh gu'm bi sluagh an Tighearn air an crùnadhbh le crùn na naomhachd ann an rioghachd an t-soluis. Cha 'n 'eil anns an naomhachd air an do rainig iad air thalamh ach earlais de'n oighreachd, ach ann an neamh gheibh iad an oighreachd na h-ionlanachd.

So dòchas ait nan anma naomh,
O'n Slanuighear caomh an tras;
A thug an Spiorad dhaibh maraon,
Mar sheul is earlais graidh.

Co, mata, a chrùnar le naomhachd shuas? Iadsan aig a' bheil gradh do naomhachd a bhos. Tha ceangal eadar neamh is talamh. Cha 'n atharraicheadh cridhe duine aig uair a bhais. Is ann air an steidh a leag sinn anns an t-saoghal so a bhios sinn a' togail fad linnteann na siorruidheachd. Esan a bha eucorach, bidh e fàs ni's

eucoraiche, agus esan a bha naomh bidh e fas ni's naoimhe. Air reir an t-sil a chuireas sinn, buainidh sinn. Cha'n urrainn na creidmhich a's fearr a radh ach gu bheil an naoimhachd-san mar gu'm biodh fochann òg. Ach biodh iad fo dheadh mhisнич. Cha chuir am bàs stad air a chinneas, fasaidh am fochann agus thig e fo dhéis agus abaichidh e air taobh thall na h-aibhne. Is iomadh duileadas agus dearbhadh a thachras air Criosuidhean air an turus's an t-saoghal so, agus is iomadh uair a dh'fheumas iad cathachadh eadhoin gu fuil, ach tha dochas aca ri nithean a's fearr, agus cha mheasar leo fulangais na h-aimsir a ta lathair bli air an coimeas ris a' ghloir a dh'fhoillsichear dhaibh aig teachd Chriosd. Cha'n fhaca suil, 's cha chuala cluas, agus cha d'thainig ann an cridhe duine, na nithean a dh' ulluich Dia dhaibhsan aig a bheil gradh dha. Chi iad an Righ 'na mhaise agus an tir a tha cian fad as. Crioch-naicheadh laithean am bròin agus ithidh iad de chraoibh na beatha. Bidh làithean am braighdeanais thairis agus gluaisidh iad ann an saorsa ghlormhòr cloinne Dhe. Cuiridh iad dhù na luidheagan, agus sgeadaicheadh iad ann an aodach geal.

II. *Cha dubh mi mach an ainm a leabhar na beatha.* Is aithne do'n Tighearn a shluagh shein. Tha an ainmean sgirobhta ann an leabhar diomhair nach faca suil duine. Tha an eaglais air thalamh a' gleidheadh leabhraichean anns a' bheil ainmean an luchd comanachaидh, agus faodar na h-ainmean sin a leughadh. Ach tha leabhar comanachaидh eile air neamh, air a sgirobhadh le làmh an De bheo, agus mur h-eil ar n-ainmean's an leabhar sin, is beag tairbhe dhuinn iad a bhi sgirobhta ann an leabhar na h-eaglais. Bhiodh cuid de na seann diadhairean ag radh nach h-urrainn duine tuiteam gu buileach o ghràs, ach tha am falas a' cur 'nar cuimhne gu faod ainm a bha aon uair sgirobhta ann an leabhar na beatha bhi air a dhubhadh a mach. Faodaidh daoine gràs Dhe fhaotainn ann an diomhanas, faodaidh an coinnleir a bhi air atharrachadh as àit, ma bheir iad thairis's nach cum iad gu daingean an ni a fhuair iad. Is e iadsan a mhain a bhios firinn-each gu bàs a gheibh crùn na beatha, agus ge b'e bhuanicaeas gus a' chrioch, is e so a thearnar. Oir is eucomasach an dream sin a chaidh aon uair a shoillseachadh, agus a bhlaist an tioldhlac neamhaidh, agus a rinneadh 'nan luchd-comhpairt do'n Spiorad naomh, agus a bhlaist deagh fhacal De, agus cumhnachdan an t-saoghal ri teachd, agus a thuit air falbh, athnuadh-achadh chum aithreachais, *Eabh* v, 4. Bha eaglais Shardeis aon uair beo, ach leig i dhith a bhi deanamh faire's fhuair i bàs. Cha robh ach beagan ainmean nach do dhubhadh a mach

a leabhar na beatha. Nach mor an t-aobhar gairdeachais do chlann na rioghachd gu bheil an ainmean sgirobhta ann an leabhar Dhe? Is iomadh uair a mhisнич Pòl a chairdean leis an fhacal so, agus nach iomadh uair a bhios e 'na mhisнич dhuinn uile? Bheir e misneach do na daoine aig a' bheil deich talannan, ach bheir e gu sonruichte misneach do 'n t-seirbhiseach aig nach 'eil ach aon talann. Ma bhios sinn dileas is dichiollach, air cho beag 's ga 'm bi ar comasan no ar seirbhis, aidichidh Criosd ar saothair agus cunnaitdh e sinn 'nar comh-oibricean maille ris fein. Ged nach aithne do 'n t-saoghal ar n-ainmean, 's ged nach bi iad air chuimhne am measg dhaoine an deigh ar bais, cha dichuimhich Dia a sheirbhisich, 's cha dubhar a mach an ainm a leabhar na beatha.

III. *Aidichidh mi an ainm am fianuis m'Athar.* An deigh a' blàir, bidh ceannard an airm anns na litrichean a bhios e 'cur gu Comhairle an Righ, ag ainmeachadh na saighdearan a rinn treubhantas 's a' chath. Cha mheasadh an saighdear cruald air bith ro chruidh no cunnart air bith ro mhor, nam faigheadh 'ainm aite anns an litir sin. Bu leor an duais e, cha'n iarradh e gloir a bu mhotha, 's rachadh e troimh theine's uisce air a shon. Agus gu de an duais no an t-urram a b' airde a b' urrainn seirbhisich Chriosd fhaotainn na gu'n aidicheadh esan an ainm am fianuis 'Athar, gu'n abradh E—is e so iadsan a dh' fhan maille rium-sa ann am dheuchainnibh. Agam-sa, ars' an t-Abstol Pòl, is ro bheag an ni gu'n tugta breithorm le breitheanas duine, is e an Tighearn an ti a bheir breithorm, i Cor. iv, 3. Nach suarach do dhuine gu de a their an saoghal ris, ma tha e 'ga nochdadh fein dearbhta do Dhia, 'na fhear obrach nach ruig a leas naire a ghabhail. Iadsan a dh' aidicreas Criosd air thalamh, 's a leanas e troimh urram agus eas-urram, troimh mhi-chliu agus dheagh chliu, ann am fior-ghloine, ann am fad fhlangas, ann an caoimhneas, anns an Spiorad naomh, ann an gradh gun cheilg, ann an cumhachd Dhe, aidichidh Esan an ainm-san am fianuis 'Athar air neamh.

'San la sin faillichidh e m' ainm,
An lathair 'Athair chaoimh;
Is sealbh san Nuadh Ierusalem
Do m' anam bheir le naoimh.'

AM PIOBAIRE BREAC.

MA's fior na leughar 's na paipearan naigheachd tha'n t-àm aig na radain na toill a thoirt orra. Mur biodh an toir orra ach na cait, dh'fhaodadh iad a bhi car coma, mur h-eil cait dhaoin'eile ni's easgaidh gu sealg na 'n cat againne. Tha aig a' cheart mhionaid so 'na luidhe mu choinn-

eamh na griosach, 'na shuan chadal. Ach nach e dh' fhaodas? Tha 'lon cinnteach dha, 's cha 'n 'eil e faicinn gu bheil reusan sam bith aige, e fhein a shàruchadh. Air sgath a naire, bidh e toirt sgrìob sios do'n t-sabhal mu thrath feasgair, 's a' leigeadh air gu bheil e 'sealg, ach tha Lachainn ag innseadh dhomh gu robh cho mhaith do 'n t-sabhal a bhi as eugnhais. Tha na radain a' fas cho eolach air a dhoighean 's gu bheil iad a' gabhair brath air an aitreach so gu buileach. Bitear ag iarraidh orm a bhathadh, ach cha deau mi sin. Tha sinn 'nar deagh chompanaich 's cha do chuir sinn riamh a mach air a cheile. Ged a bhios an corr de'n teaghlaich a' gearan air, 's a' toirt dha ruith de'n teangaidh airson na leisge, tha fhios aige gle mhaith gur furasda dha maiteanean fhaotainn o 'mhaighstir.

Ach tha namhaid ùr aig na radain am bliadhna. Tha Comunn air a chur air bonn ann an Lunnainn aig a' bheil e mar chrioch araidh cur as do na radain. Cha robh mi fhein riamh anabarach toigheach air na creatairean suarach, ach bha car de dh' amharus agam gu bheil feum air chor-eigin anna anns a' chruthachadh, 's gu bheil iad a' deanamh seirbhis airson an lòin. Ach tha an Comunn ùr so a thoisich ann an Lunnain ag radh nach 'eil na radain a' deanamh feum idir ach moran uilc. Tha iad a' cur as an leth gu bheil iad a' giulan galair is plaigh o aite gu aite, 's a milleadh slainte na duthcha. Tha moran lighichean is luchd elain air a' Chomunn, 's faodaidh sinn a chreidsinn nach 'eil iad a' bruidhinn air thuairim, ach gu bheil dearbhadh aca air na tha iad ag radh. Is coltach gur h-e na radain a bhios a' giulan na plaigne o bhaile gu baile anns na b-Innsean an Ear, 's gur h-iad a b' aobhar do'n phlaigh mhìlltich a bh' ann an Lunnain ann an 1665, a thug air falbh leth an t-sluaigh. Faodaidh, mata, radain a' bhaile mhoir a bhi bogadh nan gad, bhóidich daoine glic agus eagnaich a' Chomuinn ùr so, nach bi fear dhui a lathair mu'n àm so an ath-bhliadhna, ma ghabhas sin deanamh le cait is abhagan is puinnsean.

Ach tha mi 'n dochas nach eirich do 'n Chomunn mar a dh' eirich do muinntir Hamelin. Faodaidh sinn an t-seann sgeulachd innseadh airson na h-oigrídh. O chionn fada nan cian, an uair a bha 'n saoghal òg 's a labhradh na h-eoin Greugais, bha baile 's an airde n-iar d'am b'ainm Hamelin. Bha e 'na chaithir àluinn—abhainn Ueser a' siubhal seachad air gu reidh sambach, far am biodh a' chlann a' cluich 's na tunnagan a' snamh. Bha muinntir Hamelin 'nan daoine còir, bha sith is sonas aca, gach ni a riaraicheadh an t-suil no bheireadh solas do'n chridhe. Ach latha de na laithean, mar a bha 'n tubaist 'san dàn, thainig sgooth de radain orra air imrich o'n airde n-eal. Cha 'n fhac iad riamh roimhe an seorsa cretair ud, bha iad na bu lugha na piseag

's na bu mhotha na sealcheag, ach bha muinntir Hamelin 'nan daoine còir 's thug iad dhaibh aoidheachd. Ach ma rinn iadsan sin thoisich na radain air tòs lionmhòr. Bhiodh còig ail aca 'sa bhliadhna, agus deichnear air a h-uile turus gus mu dheireadh an robh iad an impis am baile chur fodhpà fhein. Thug na cait am monadh orra le h-eagal, bhàth na coin iad fhein le briste-cridhe, 's dh' fhad iad na radain gu bhi 'g ol a' bhainne 's ag itheadh a' chàise. Cha 'n fhaodte leanabh fhagail anns a' chreathaill air eagal gu 'n itheadh iad e; dh' sheumadh fear an tighe an ad shear-moin a chur fo ghais air eagal gu 'm beireadh an radan àl intte, 's o mhoch gu dubh, o cheann gu ceann de 'n bhaile cha chluinne fuaim ach sgreachail nam biastean. Mu dheireadh thall, dh' fhas muinntir Hamelin seachd sgith de'n cheol 's rinn iad gearan ri sean-airean a' bhaile. Ghairmeadh an sluagh gu talla na Comhairle ach an uair a bha na seanairean 's an sluagh a' cur an cinn ri cheile mu'n ghnothuch, chualas gnog aig an dorus, 's a steach am measg na cuideachd thainig dealbh duine a thug air na seanairean gaire. Co bha so ach am *Piobaire Breac*, còta fad' air o mhullach gu bonn, 's an dara taobh dhe dearg 's an taobh eile buidhe. Bha e cho fada ri crann soithich 's cho caol ri snaghaid, suil bheag bhorach 'na cheann 's gun roinne feusaig air aodann. Rinn am Piobaire beic do na h-uaislean, 's labhair e—“Is mis' am *Piobaire Breac*. Thug Righ an Dombain dhomh gliocas an dà shaoghail, agus is aithne dhomh na h-eolais, 's na gisreagan, 's na h-ubagan, na siain, 's na h-oraidh a dh' oibriceas bas, 'sa chaomhneas beatha. Tha piob airgid ann am bhroilleach, leis an cuir mi fo ghesaibh gach cretair anns an do sheid anail; mar a tharruingeas a' ghrian na reultan 's a tharruingeas a' ghealach na h-uisgeachan, tarruingidh mise as mo dheigh an eunlaith, beathaichean ceithir chasach agus creatairean snaigeach, 's ma bheir sibh dhomhsa mile bonn airgid, cha chluinnear sgrìach radain ann an Hamelin an nochd.” “Buaidh leis a' *Phioinaire Bhreac*,” arsa fear de na seanairean; “dean thusa sin agus is leat an t-airgiot.”

A mach ghabh am piobaire. Chuir e phioib 'na bheul's cha luithe sheid e i no thaom na radain a mach, a toill 's a tighean, a seomraichean 's a simileirean, radain bheaga 's radain mhòra, radain dhubha 's radain ruadha, 'na ficheadan 's 'nan ceudan, a' leantuinn a' phioibaire o shraid gu sraid, o thom gu tom, gu h-iollagach gu h-aighearach, gus an do rainig iad abhainn Ueser, far do thuit iad muin air muin anns an uisge 's far an robh iad air am bàthadh, ach aon radan mor reamhar a fhuair gu tir. Chuir esan a chùl ris an airde 'n iar 's aghaidh ris an airde 'n ear, rainig e tir a dhùthchais's bhiodh e 'g innseadh na sgeoil so do na radain

òga, 'saig arraidh orra baile Hamelin a sheachnad.

"Is maith a fhuras am piobaire," arsa fearde na seanairean, "thugaibh dha deoch, 's buailibh cluig a' bhaile le gairdeachas." "Air d' aithis," ars' am piobaire. "Far dhomhsa mo dhuais 's an sin deanaibh iolach." "Duais," ars' na seanairean uile 's iad a' gaireachduinn, "cha robh sinn ach ri feala-dha; b'e sin an dolaidh mile bonn airgid a thoirt do phiobaire breac." "Mur toir," arsa 'm piobaire, "bidh car eile 'n ruidhle bhodaich."

A mach ghabh am *Piobaire Breac* a rithist. Sheid e phiob 's a leithid de cheol cha chualas o thus an domhain 's a chluinnear gu deireadh na dilinn. Bha e na bu bhinne na guth smearaich, 's bha e cho tiamhaidh 's gu 'n taladh e na sionnaich. Cha luaithe sheid e phiob no thaom a' chlann a mach, a sràidean is cul shràidean, a sgoilean is tighean, brogaich bheaga 's brogaich mhora, cailleagan is leanaban, gu h-iollagach 's gu h-aighearach, a' dannsadh 's a leumraich, a' bualadh am bas 's a' gaireachduinn ri ceol a' phiobaire. Dh' fhag iad ami baile 'nan deigh 's chuir iad an aghaidh gu siar gus an do rainig iad beinn ghorm. Dh' atharraich am piobaire ceol, 's cha luaithe rinn e sin no dh' fhosgail a' bheinn roimhe 's chaidh e fhein 's na bha na dheigh a steach, ach aon ghille crùbach nach robh cho luath ri cach 's nach do rainig a' bheinn gus an robh an dorus dùinte.

Shiubhail muinnitir Hamelin shios is shuas, a bhos is thall ag iarraidh na cloinne ach cha robh a' chlann ri faotainn. Bheireadh na seanairean na bh' aca de 'n t-saoghal 'nan tilleadh am *Piobaire Breac* air ais leis a' chloinn ach mur tainig e o'n àm so 'n dè cha d' thainig e fhathast. Dh' fhaodadh an sgeulachd a bhi ni b' fhaide, ach tuigidh daoine glic a brigh 's cha dean i crón do na h-amadain:—

*Ma thug thu gealladh cùm ri d' fhacal,
'S ma rinn thu dannsadh, paigh am piobair'.*

AN DEARBHADH.

CHA robh ann ach duine bochd ach bha e diadhaidh. Bha e comhnuidh leis fhein ann an tigh tugha 's a solaradh air son a lòin gu dichiollach. Cha bu tric leis aodann duine fhaicinn oir bha 'n gleann uaigneach, ach aon latha ann an ciarradh an fheasgair thainig coigreach a dh' ionnsuidh an doruis. Co bha so ach aingeal, 's thug an duine an aoidheachd a b' fhearr a b' urrainn e do'n teachdaire naomh. Fad na h-oidhche labhair an t-aingeal ris air nithean neamhaidh, air maise na diadhaidheachd 's air gradh is gliocas Dhe. Lion cridhe 'n duine le aoibhneas oir bha briathran an teachdaire dha mar aran o neamh. Moch 'sa mbaduinn dh' fhalbh an t-aingeal, ach ma 'n d' fhalbh e, chuir e teine ris an tigh is loisgeadh e gu làr. Theap cridhe 'n duine bhochd sgàineadh. Cha robh ait aige anns an leagadh e 'cheann no 'm faigheadh e

fasgadh. Ach cha b' e sin bu mhiosa. B' e an ni a ghoirtich a chridhe, gu 'n deanadh an t-aingeal naomh a leithid de dh' olc. Dh' fneuch e ri thuigsinn, ach mar a bu mhotha smaointicheadh e air, is ann bu duirche bha gniomh an aingil a' fas, gus mu dheireadh an do thoisich e air teagamh a chur anns na nithean neamhaidh a dh' innis an teachdaire dha ann am briathran cho taitneach.

Mheall e mi, ars' esan, 's leis an fhacail sin dh' eirich e 's chuir e roimhe tigh ùr a thogail. Ach an uair a thoisich e air cladhach anns an t-seann làraich, fhuair e fo'n bhalla cupan a bha làn de dh' òr. Cha mhór nach do stad a chridhe le meud an t-saoibhreis, thogadh e tigh ùr dha is moran tuilleadh. Thuit e air a għluinean 's mhol e Dia oir thuig e carson a thainig an t-aingeal 'ga ionnsuidh. Dhearrbhadh e le teine 's thainig na facail a labhair an t-aingeal anns an oidhche gu chridhe—*A ta ar n-amhgar eutrom, nach 'eil ach re sealain, ag oibreachadh dhuinne trom chudthrom gloire a ta sior mhaireannach.*

LAOIDH CLOINNE.

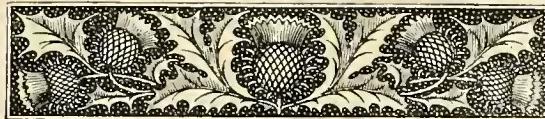
GABHAIDH an laoidh so faotainn ann an "Dain is Laoidean Spioradail."

Aig cloinn tha caraid gràsmhor
Gu h ard os cionn nan speur,
An caraid caomh nach failnich,
'S a għradh a chaoidh nach tréig,
Neo-choltach ris na cairdean
Tha triall gach la do'n uaigh,
Tha 'n caraid so neo-bhasmhor,
'S tha 'ainm ro ard ri 'luidh.
Aig cloinn tha fois 's an aros
Gu h-ard os cionn nan speur;
A' chlann a tha 'toirt graidh dha,
'S ag iarraidh gràsan Dhe,
Tha fois ac' o gach anradli
Gach peacadh 's gabhadh geur;
A chaoidh nan cian cha 'n fhaillnich
An fhois tha 'n aros Dhe.

Aig cloinn tha dachaidh àghmhorr
Gu h-ard os cionn nan speur
Tha aoibhneas, sith, is gradh ac'
Fo riaghlaidh ard Mhic Dhe;
Air thalamh cha 'n 'eil fardach
Thig suas ri àros neimh,
Tha h-uile h-aon tha tāmh ann
Cho làn de shonas seimh.

Aig cloinn tha cruintean àluinn
Gu h-ard os cionn nan speur,
Is għieibh gach aon 'na thrath iad
Tha 'g earbsa gràdh Mhic Dhe—
Sar chruintean maiseach gloire
A bheir Iehobha treun
Do 'n dream tha falbh 'na chòmhdmhail,
'S a' toirt d' a ordugh geill.

Aig cloinn tha oran gràsmhor
Gu h-ard os cionn nan speur,
Is seinnidh iad air clarsach
Mu bhuaidhean ard Mhic Dhe.
Gu h-ard tha sonas siorruidh
A' tigh'nn o Chriosd gach uair;
A chlann grad thugaibh gradh dha
'S bidh agaibh slaint bhith-bhuan.

TIODHLAC AN SPIORAID.

"An d' fhuair sibh an Spiorad Naomh o chreid sibh :—Gniomhara xix. 2.

An uair a thainig Pol gu Ephesus 's a chuir e cheist so air deisciobuil araidh a thachair air, thuirt iadsan ris, *Cha chuala sinn uiread as guth bheil Spiorad Naomh ann.* Nach faod gu bheil iomadh a h-aon de dheisciobuil an latha diugh a dh' abradh an ni ceudna! Cha'n e mhain nach 'eil aoibhneas aca 'san Spiorad Naomh, ach tha uile theagasc na Firinn mu'n Spiorad 'na theagasc dorcha dhaibh. Tha e dol os ciomh an eolais's an tuigse's cha'n 'eil fiosrachadh aca 'nam beatha air cumhachd is comb-fhurtachd an Spioraid.

I. *Gheall Criod gu'n cuireadh E an Spiorad a dh' ionnsuidh na h-eaglais.* Thuirt e ris na deisciobuil—*Is buannachd dhuibh mise a dh' fhàlbh : oir mur falbh mi cha tig an Comhfhurtair d' ur n-ionnsuidh—Eoin xvi. 7.* Cha'n ioghnadh ged a bha e 'na ràdh dorcha dhaibh's ged nach do làn thuig iad e aig an àm. Bha e duilich dhaibh a chreidsinn gu faigheadh iad air dhoigh eile, eolas a b' airde's a b' fhearr air Criod na fhuair iad am feadh's a bha e gluasad 'nam measg anns an fheoil. Chunnaic iad le 'n suilean e, chual iad le'n cluasan e, laimhsich iad le'n lamhan e. Ach ged a rinn iad sin, thuirt e fhein riutha gu robh moran d'a ghloir-san air nach do rainig iad fhathast, 's nach biodh air a' foillseachadh dhaibh gus an tigeadh an Spiorad Naomh, 's a fosgladh e an suilean—*An uair a thig Spiorad na firinn, treoraidh idh e sibh chum gach uile fhirinn, oir gheibh e do m' chuid-sa agus nochdaidh e dhuibhse e—Eoin xvi. 14.* Ach cha ghabhadh an Spiorad toirt dhaibh gus am falbhadh Esan, oir b'ann le bhas 's le aiseirigh-san a choisinn e do'n t-saoghal tiodhlac an Spioraid. Is e ministreileachd an Spioraid Naoimh aon de na beannachdan priseil a tha sruthadh o obair Chriosd, 's dh' fheumadh an obair sin a bhi criochnaichte ma'n tigeadh an Comhfhurtair ann an lànachd soluis is beatha is cumhachd. Gus an do shuidh Criod air cathair a ghloire far a bheil e a' giulan air aghaidh ministreileachd shiorruidh airson a bhraithrean ann an cumhachd a shagairteachd, cha b' urrainn am facal a bhi air a choimhlionadh—*Cuiridh mi an Comhfhurtair d'ur n-ionnsuidh.* Annan t-searmón a labhair Peadar air là na Cuingis tha e'g radh gur h-ann an deigh do Chriosd bhi air a ghlorachadh a dhoirteadh an Spiorad air an Eaglais—

Uime sin air dha bhi air ardachadh le deas lainih Dhe, agus gealladh an Spioraid Naoimh fhaotainn o'n Athair, dhoirt e mach an ni so, a tha sibh nis a' faicinn agus a' cluinnitinn. Thuit Criod ris na deisciobuil nach bu chaille dhaibh fhàlbhsan a chionn gu fanadh an Comhfhurtair a thigeadh thuca maille riu gu brath. Cha'n fhag an Spiorad naomh an Eaglais gus am bi i air a nochadh gu neo-lochdach an lathair gloire 'n Athar.

II. *Cha b' fhada 'n uine gus an do dhearth na h-abstoil gu'm bu bhuannachd dhaibh Criod a dh' fhàlbh.* Fo bhuaidh an Spioraid bha iad na bu dluithe dha na bha iad riamh roimhe, 's fhuair iad an tuilleadh seallaidh air a ghloir. Bha'n t-Abstol Eoin na bu dluithe d'a Thighearn ann am Patmos na bha e an uair a leag e 'cheann air uchd aig an t-suipeir. An uair a bha E 'nam measg anns an fheoil, ged a ghradhaich iad E gu mor, bha iad a' sealltuinn air ann an laigse a dhaonachd 's ann an staid 'irisleachd, 's bha e duilich dhaibh a thugisinn gu'm b'e da rireadh Mac Dhe. Ach 'nuair a chaidh e as an t-sealladh, 's a fhuair iad tiodhlac an Spioraid, dh' fhosgladh an suilean 's thuig iad ann an doigh ùr co a bha maille riutha. Air seachduinn na Cuingis rinn na h-abstoil am barrachd de dh'fhas spioradail na rinn iad fad dà bhliadhna roimhe sin. Thuig iad nithean a bha gus an la ud dorchar orra, 's fhuair iad dearbhachd ùr mu theagasc, 's mu phearsa 's mu obair Chriosd. Gus an d' thainig an Spiorad Naomh cha robh anna ach leanaban : labhair iad mar leanaban : thuig iad mar leanaban, reusanaich iad mar leanaban, ach an deigh a theachd-san dh' fhas iad 'nan daoine, 's chuir iad nithean leanabaidh air cul. Le aon ghuth thubhaint iad—*ged b' aithne dhuinn Criod a reir na feola, gidheadh a nis cha'n aithne dhuinn e nis mo.* Bha aithn' aca air ann an doigh ùr—ann an cumhachd a Spioraid. Cha'n fhaca Pol riamh Criod anns an fheoil, ach le foillseachadh an Spiorad nochdachd dha nithean mu thimchioll Chriosd air nach do rainig eadhoin an dà shear dheug a chunnaic le'n suilean e, 's a chuala le'n cluasan e. A chionn gur h-ann air mhodh spioradail a thugear nithean Dhe, bha e 'na bhuannachd do'n t-saoghal Criod a dh' fhàlbh, 's an Spiorad Naomh a thighinn.

III. *Is e tiodhlac an Spioraid Naoimh pairt a dh' oighreachd nan creidmheach.* Tha moran da rireadh do shluagh an Tighearna nach 'eil a tagar iomlanachd na h-oighreachd sin a chionn

nach do thuig iad gu ceart teagasc na Firinn mu thimchioll an Spioraid. Tha iad a' creidsinn gur h-e an Spiorad a tha tarruing pheacach gu Criosd, ach 'nuair a tha sin deanta gu bheil obair an Spioraid ullambh. Bhiodh e na bu dluithe do'n fhirinn a radh gur h-ann an sin a tha obair an Spioraid a' toiseachadh. Tha'n Tiomnadh Nuadh a' teagasc gur h-ann le tarruing an Spioraid a bheirear peacaich gu Criosd, ach tha'n Tiomnadh Nuadh a' cur a' chudthroim a's mothair obair an Spioraid ann am beatha nan creidmheach. Tha Dia a' toirt an Spioraid dhaibhsan a chreideas chum gu dean e comhnuidh annta gu brath, 's gu'm bi e dhaibh na earlais air an oighreachd a fhuair iad ann an Criosd. Tha Moran de shluagh an Tighearn an duil nach biadh ann ach dàndas gu'n abradh iad gu bheil an Spiorad Naomh air an giulansan. Tha iad an duil nach 'eil an tiodhlac sin air a thoirt ach do dhuin' ainneamh, do dhaoin' a tha anabarrach naomh is dileas. Tha e gun teagamh fior gu bheil creidmhich a' faotainn tomhas an Spioraid air reir naomhachd am beatha is gloine an cridbe, ach tha e mar an ceudna fior gu bheil Dia a' toirt an Spioraid Naoimh do na h-ule chreidmhich, a chionn gu bheil iad nín creidmhich, biadh iad dileas no seacharanach. B'e sin beachd Phòil, agus is e sin teagasc an Tiomnadh Nuaidh. Tha Dia a' toirt an Spioraid, cha'n ann do na naoimh a mhain, ach do chomunn nan creidmheach gu leir. Iadsan uile a tha 'nam buill de'n Eaglais neo-fhaicisinnich, fhuair iad tiodhlac an Spioraid, 's tha e comhnuidh annta, 's cha'n fhag e iad gu brath. Fhuair iad e mar a fhuair iad na beannachdan eile a tha sruthadh o obair Chriosd. Deanaibh aithreachas, arsa Peadar, agus bitibh air bhur baisteadh gach aon agaibh ann an ainnm Iosa Criosd, chum maiteanas pheacanna, agus gheibh sibh tiodhlac an Spioraid. Bha an dà ni a' dol comhla agus iadsan a fhuair maiteanas fhuair iad an Spiorad mar an ceudna. Ma dh'fhaointe gu bheil cuid riaraichte gu leor le maiteanas, ach mur d' fhuair iad ach sin, cha d' fhuair iad ach leth na h-oighreachd. Tha saoibhreas fhastast a' feitheamh orra a dh' fhaodadh iad a thagar 's as eugmhais nach bi iad air an lionadh le cumhachd Dhe.

IV.—*Tha Criosd ag radh ri dheisciobuil an dirigh fhathast—Gabaibh-sa an Spiorad Naomh.* Cha deachaidh an teine a bh' air a lasadh air la na Cuingis a mhuchadh. Ma tha ar beatha-ne gun chli, cha'n e is aobhar dha sin nach 'eil Fear-cuideachaидh againn, ach nach 'eil sinn a' leigeil le chumhachd oibreachadh annainn. Iadsan nach do ghabh ri tiodhlac an Spioraid, cha d' fhuair iad ach beagan de'n t-saoibhreas a th' ann an Criosd, cha'n fhac iad ach beagan d'a ghloir, oir is e obair an spioraid—Maise is Gras Chriosd fhoillseachadh do dhaoine—*Bheir*

esan gloir dhomhsa, oir gheibh e do m' chuid-sa agus nochdaidh e dhuibhse e.—Eoin xvi. 14. Gu cuid thig an Spiorad Naomh mar spiorad gliocais, gu cuid mar spiorad graidh, gu cuid mar spiorad firinn, gu cuid mar spiorad cumhachd. Thig e uairean mar theine gu bhi losgadh 'sa glanadh. Thig e uairean mar an driuchd. Thig e uairean mar ghaoth bhog bhlast an t-samhraidh. Thig e uairean mar Abhainn na Beatha. Thig e uairean mar Choluman na sith 's cha chluinnear a ghuth, ach thig e uairean eile mar thoirm mhoran uisgeachan. Ach is beannachtae an cridhe anns an gabh e comhnuidh, anns an dean an Spiorad Naomh a dhachaidh.

A Spioraid Dhe, o chian a ghluais
Air aghaidh dhorch' nan uisce fas,
Thig 'nuair a bhios ar cridhe fuar
Is duisg ar n-aigne suas le d' ghràs
'S e's ainn dhuit Neart is Sith le cheil'
Cumhachd gun chrich, is Gradh ro naomh ;
Do shamhladh doimhinn gharg nan speur
Is taladh seimh a' chalmain chaoimh
O teagaits agus treoraidh sinn
A Chomhfhurtair, a Spioraid Naoimh !

TURUS BHRIANAIN.

CHA mhór dhaoin' ann an eileinean na h-áirde n-Iar nach cuil iomradh air Brianan, maraiche nan tonn is sgiobair na h-iubhraich uaine. Air oidhche gheamhraidh 'nuair a bhiodh fead aig a' ghaioth 's a bhiodh gaoir a' chuain an cluasan nan sgonn-bhalach, cha robb sgeulachd a dh' innseadh Donnachadh Mor a b' fhearr a chordadh ris an oigridh na sgiobiaiceachd Bhrianain a chaidh an coinneamh ghabhaidhean nan cuan feuch an ruigeadh e an t-eilein grianach uaine a bha cian fada thall an iomall an domhain mhoir.

Faodaidh sinn prabadh a thoirt air an sgeulachd innseadh ged nach urrainn sinn blas a chuir oirre mar a dheanadh Donnachadh.

Air oidhche araidh 'nuair a bha Brianan 'na chadal, eadar glaodh a' choilich is bristeadh fàire, bhruadair e gu'n do sheas seann duine, mor, liath ri taobh a leapa 's gu'n d' thuirt e ris. "Eirich a Bhrianain, 's cuir umad t-aodach. Is mise teachdaire bho Righ na Cruinne, a dh' iarr orm tigh'nn an nochd a dh' Eirinn feuch am faighinn gaisgeach a rachadh an toir air an eilein uaigneach. Tri nithean feumaidh a bhi aige-san a ghabhadh os lainmh toil an Righ, suil bhiorach, lamh chinnteach, is cridhe nach meataich ri aghaidh cruadail. A' bheil thu toileach a Bhrianain." "Tha," arsa Brianan, "thoir dhomh seachd laithean gu sgiobadh fhaotainn 's an sin fabhaidh mi is ruigidh mi an t-eilein iomallach air neo bidh fhios Carson."

Is ann mar sid a bha. An uair a thainig an latha bha 'n iubhrach uaine deas. Shuidh

Brianan air an stiuir, 's leig iad air falbh i. Bha soirbheas aca mar a dh' iarradh iad, ceabharan beag laghach nach cuireadh far a droma i ach nach leigeadh leis na giurainean fás oirre. Mar sin bha iad 'ga caitheadh seachd laithean gus an d' fhàs Brianan mi-thoilichte le beag siubhal na h-iubhraich, 's an do thoisich e air feadaireachd airson gaoithe. "Seall ann an cridhe na h-airde tuath," ars' esan, "i fear de na gillean feuch gu de a chi thu." "Tha mi faicinn," ars' an gille, "coltas froise a' cruinneachadh aig bun bac na speur is eoin na mara 'nan deann a' toirt a' chladach orra." "Beannachd air beul an fhiosachte," arsa Brianan, "cha b' urrainn e bhi na b' fhearr; thoiribh uaire cui'd d'a h-aodach." Leum gach fear 'na aite, 's ma'n abradh tu deis dé bha i bho aodach ional. Sheid a' gaoth mar gu'm biodh sorran na gaoith tuath air fhosgladh, 's dh' eirich an fhairge 'na sioban geal mar gu'm biodh e tigh'nn o bhaca gainmhich, ach cha tug sid tiomadh air cridhe Bhrianain. Bha na h-uisgeachan cho ard ri mullan, 's cho cas ri druim tighe ach chum e an iubhrach tioram le feabhas a stiuraihd. Chuir iad seachad iomadh latha mar sin, Brianan fhein gun chadal, gun fhois, gun bhiadh, le ionaguin nan tugadh e 'n stiuir do chach nach cumadh iad an uachdar i. Sia seachduinnean an deigh dhaibh lamraig fhagail, dh' iarr an sglobair air fear de na gillean dol do'n chrann feuch gu de a chitheadh e. "Tha mi faicinn," ars' esan, "duradan beag anns an airde n-iar, tha e ro mhòr a dh' eun's ro bheag a dh' shearrann." "Beannachd air beul an fhiosachte," arsa Brianan, cha b' urrainn e bhi na b' fhearr. Dh' atharraich e cursa na h-iubhraich 's ged a bha'n duradan fada uapa cha robh iad fada 'ga ruighinn. Gu de bha so ach eilein 's chaidh iad air tir. Ann an teis meadhoin an eilein bha tobar de dh' uisge fior-ghlan, 's laimh ris an tobar craobh, 's air a' chraoibh mile meanglan, 's air gach meanglan eun 'na shuidhe, 's iad uile 'seinn cho binn's nach cualas riamh air thalamh coimealadh na coisir chiuil ud. Bha'n ceol cho milis 's gu'n duisgeadh e gaol, gu fogradh e eagal, 's gu leighseadh e bròn. Ri taobh an tobar bha leth sheann duine is slige na laimh ag ol a shàth de'n uisge 's thuirt Brianan ris—An e so an t-eilein uaine? Thainig fiamh a ghair' air aodann 's thuirt e—Cha'n e so idir an t-eilein uaine a tha cian fada thall an iomall an domhain mhoir ach is e so a' cheud eilein de na seachd eileinean anns am feum maraichean tamh greis ma ruig iad ceann an turuis. Leig thusa do sgios an nochd, anns a' mhaduinn olaidh tu uisg' an tobar fhioraghain, 's gabhaidh tu an sin do chead." Is ann mar sid a bha. Thog iad na siuil am maireach, chuir iad cuinnlein na h-iubhraich ann an cridhe na h-airde 'n iar 's thàrr i as. Fad sheachd bliadhna bha Brianan air druim a' chuain, ach cha do chaill a shuil a

geiread, no lamh a cuimse, no chridhe mhisneach. Chaith e air tir air eilein an deigh eilein ach cha do rainig e an t-eilein uaine an iomall an domhain mhoir. Dh' iarr an sglobadh air tilleadh dhachaidh ach cha tilleadh Brianan. Mu dheireadh an uair a dh' fhairtlich air gaoth is cuan, air ceo is dorchadas, air gaillionn is uisce, air gabhadh is deuchainn, toirt air cridhe a' mhar-aiche meatachadh, thuit glag feith 's chunnaic Brianan nach robh ach fad droma na h-iubhraich eadar e 's an t-eilein uaine. B'e sin an t-eilein àluinn. Ged nach do thiomaich cridhe Bhrianain ri aghaidh cruadal, bha eagal a' measgadh le t-aoibhneas 'nuair a chunnaic e maise Tir nan Og an iomall an domhain mhoir. Bha cearcall soluis mu thimchioll an eilein 's cha 'n phacas riamh oidhch' ann. Bha gach ni ann a riaraich-eadh an t-suil no bheireadh sòlas do'n chridhe—na craobhan daonnan fo bhlàth is driuchd na maidne mar a' mhil. Cha b' aithne do 'n eilein fuachd, no geamhradh no dorchadas, no bron, no gabhadh, 's bha cridheachan an luchd turuis a rainig e a' co-fhreagrachd do cheol binn na coisir a bha seinn gun sgur. Dn' aithnich Brianan an seann duine mor liath a thainig gu taobh a leapa, 's thuirt an seann duine ris—"Failt" is furan air a' mhar-aiche, aig an robh an t-suil gheir, 's an lamh chinnteach 's an cridhe nach do mheataich ri aghaidh cruadal, their taing do Righ na Cruinne 's do dh' Athair nan dùl a bha maille riut air na h-uisgeachan 's a chum do mhisneach riut gus an do rainig thu an t-eilein uaine."

Nan robh mo chuimhne na b' fhearr, dh' fhaodadh an sgeulachd a bhi ni b' fhaide, ach tuigidh daoine glic a brigh 's cha dean i crón do na h-ainadain. Ged a bhruadras maraichean air an eilein uaine 's a mhadainn, is e iadsan a mhain nach meataich ri aghaidh cruadal a ruigeas Tir nan Og 'san fleasgar.

OBAIR NA H-EAGLAIS.

THA obair na h-eaglais a' dol air aghaidh gu reidh samhach, 's tha sith aice am muigh 's a stigh. O gach cearn de'n duthaich tha sinn a' cluinnint gu bheil an obair a' fas, 's gu bheil saothair na h-eaglais air a beannachadh le Dia-Fhuair Eaglais na h-Alba iomadh crathadh goirt anns na laithean a dh' fhalbh, ach le dichioll is dilseachd a sluaigh chaidh na ballachan briste a thogail a ris, 's tha i 'n diugh ni's misneachaile, 's ni's treise na bha i riamh. Cha'n ann do dhaoine bhuineas a' chliu sin ach do Dia. Faodaidh daoine cur is uisgeachadh, ach is e Dia a mhain a bheir toradh. An eaglais nach 'eil air reir inntinn-san, 's nach 'eil air a suidheachadh air bunait na fitinn—cha'n'eil cumhachd air thalamh a chumas beo i. Ach an eaglais a

th' air a suidheachadh air steidh nan sgriobturi, a th' air a lionadh le Spiorad Chriosd, 's a tha dichiollach anns an obair a thug Esan dhi ri dheanamh—cha'n'eil cumhachd air thalamh a thilgeas sios i. *Tha Dia 'na meadhon, cha ghluaisear i, cuidichidh Dia leatha gu moch air mhàduinn.* Tha obair mhor aig Eaglais na h-Alba ri dheanamh fhathast am measg ar luchd duthcha, 's tha i seasamh airson phrionnspalan a tha faotainn greim a's mothair an t-sluagh mar tha na bliadhna chan a' dol seachad 's a' teagasc gliocais. Cha'n eirich bêud do'n Eaglais fhad 'sa chothaicheas i gu durachdach airson a' chreidimh a fhuaire i, 's fhad 's a bhios i air a lionadh le Spiorad a Maighstir, *a thainig a shir-eadh agus a thearnadh an ni a bha caillte.* Gu ma fada dh' fhanas Eaglais na h-Alba 'na h-eaglais shoisgeulach, 's a bhios a sagairtean air an sgeadachadh le fireantachd! Gu'n doirteadh Dia air a luchd dreuchd 's air a luchd comanachaiddh an Spiorad Naomh, 's gu'm biodh iad seamhach, neo-ghluasadach, a' sior-mheudachadh ann an obair an Tighearn!

Cha'n-urrainn sinn cunntas a thoirt an drasd air an obair shoisgeulach a tha'n Eaglais a' giulan air aghaidh ann an duthchannan cein. An uiridh chosg i corr is da fhichead mile 's a seachd deug (£57,298) anns an aobhar sin, 's bha ochd fishead duine geal is da cheud gu leth ceistear a saothrachadh am measg chinn-each. Ach tha'n obair a' fas, 's tha feum an da chuid air luchd oibre 's air airgirod. Cha'n-urrainn sinn tarriuing air ar n-ais gun naire. Ach is ann airson aire ar luchd leughaidh a tharruing gu pairt eile de'n obair a thug sinn iomradh air an rud idir. Ged a tha'n eaglais dichiollach gu bhi cur an t-soisgeil a dh' ionnsuidh nan duthchanna borb, cha'n'eil i'na tamh aig an tigh. Tha i' cur roimpe meadhanan nan gràs a thoirt dluth do gach dorus anns an duthaich. Tha e tachairt gle bhitheanta gu bheil oiseinnean anns na seann sgìreachdan far a' bheil an sluagh fad o eaglais 's o thigh coinneamh, no gu bheil bailtean ura ag eiridh suas far nach eil eaglais idir, no gu bheil an sluagh cho dumhail 's nach eil aite ri fhaotainn 's na h-eaglaisean a tha cheana togta. Ciod air bith a ni eaglaisean eile, tha e mar fhiachaibh air Eaglais na h-Alba an dleas-danas sin a ghabhail os laimh, agus meadhanan nan gras a shuidheachadh air feadh na tire gu leir, air chor 's gu'm bi cothrom aig a h-uile duine feitheamh air Dia ann an ordraighean an t-soisgeil. Tha tri fishead bliadhna bho chuir-eadh a' cheud chlach anns an togail so leis an duine dhiadhaidh—an t-Olla Seumas Robertson agus o'n am sin gus an diugh chuir an eaglais air chois corr is ceithir cheud sgìreachd ùr (447) air a cost fhein gu buileach, gun bonn-a-sia fhaotainn o'n Chrùn. Tha moran dhaoine 'n duil

nach'eil aig an eaglais steidhichte ach airgiod iarradh air an staid 's gu faigh i na dh' iarras i. Ach cha b'e sin cobhair nan geas. Is beag a tha'n Eaglais steidhichte, a' faotainn o'n Chrùn. Tha i an earbsa mar tha na h-eaglaisean eile ri tabhartas an t-sluagh, agus mur fosgail an sluagh an lamh bidh an obair air deireadh. Chaithdeich eaglaisean ura a thogail ann an aitean feumail an uiridh, 's tha aitean eile cho feumail am bliadhna, Tha fiuthair aig an eaglais ri leth cheud mile (£50,000) a thogail mu'n tig sia bliadhna, airson an aobhair so, agus eadhoin 'nuair a bhios sin deanta cha bhi'n obair ullamh. Mar tha'n sluagh a fas, feumaidh an eaglais ullachadh air an son.

Tha sinn an dochas gu'n dean buill na h-eaglais an dleasdanas, 's gu'n cuidich iad an obair air a h-aghaidh. Cha deanar clacha-creadha gun chonnlach, 's cha chumair suas eaglaisean gun airgirod. Mhol sinn aobhar sonruichte do dhuine uaireigin an dochas gun tugadh e cuid-eachadh, ach is e a thuit e ruinn—*S bearteach Duneideann* Tha sin fior ach cha'n e sin ar gnothuch-ne.

MUINIGHINN ANN AN DIA.

Do shlighean uile, 's d' iargain,
Thoir thusa suas gu léir
Dha-san a sgoil an iarmait
'S a chruthaich grian is reul.
Fear-treòrachaidh nan saoghal
'N an cursa ait troimh 'n speur ;
Fear-stiùraidh neòil is ghaoithean,
Fo d' chois ni slighe réidh.

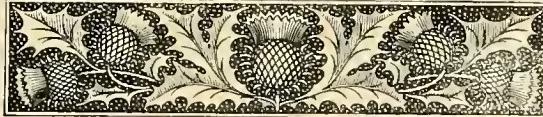
Cha bhuanachd dhuit, le cùram
A bhi 'g ad chlaoi dh gun tâmh ;
Tre spàirn, no neart, no dùrachd,
Cha toir thu buaidh gu bràth ;
Biodh rioghachd Dhé, is 'Aobhar
An comhnuidh dlùth do 'd chridh',
Feith Aisan, is mu'n saoil thu,
Do rùn-sa thig gu crich.

Do ghràs is d' fhirinn shiorruidh,
O Athair, bheir mu'n cuairt
Na chì do mhaitheas fiorghlan
'Tha ceart is glic do 'd shluagh :
Na roghnaich Thu d' an taobh-san
Gu cinnteach gheibh do chlann :
Gun nihearachd is gun chlaonadh
Coimhlionar e 'n a àm.

Air eadar, bho Phaul Gerhard :

Le K. W. G.

Sydney, March 4, 1907.

AN LIGHICHE.

A Thighearna, thig a nuas mu'm faigh mo leanabh bäs:—EOIN iv, 49.

An deigh do'n Abstol Eoin cunntas a thoirt air na thachair air oidhche na bainnse air an do rinn Iosa fion de'n uisge, tha e 'g radh—An toiseach so d'a mhiorbhulean rinn Iosa ann an Càna Ghalile agus dh' fhoillsich e a ghloir. Chaidh fuaim na miorbhuiilean ud air feadh na tire gu leir. B'e an t-ioghnadh a chunnaic daoin' air a' bhanais an aon seanchas fad iomadh latha. Chunnaic iomadh suil an rud a rinneadh, 's cha robh aite 'n tachradh cuideachd nach b'e comhradh dhaibh. Cuid a bha 'ga chreidsinn, 's cuid nach robh, ach bha aon duine gu sonruichte—fear de stiubhaird Heroid—nach b' urrainn an naigheachd a chur as inntinn. Oir bha mhac fhein gu tinn, agus fishead uair 'san latha, thigeadh e stigh air—*co aige tha fios nach deanadh Iosa miorbhuiilean air mo shon.* Tha cuid an duil gu'm b'e 'n duine so Chusa, agus gur h-e 'n gniomh trocaireach a rinn Iosa airson an teaghlach a b' aobhar do'n mehas a bh' aig Ionna bean Chusa Air, *oir fhritheil i Dha da maoin, Lucas viii, 3.*

Cha robh sonas no sòlas ann an tigh a' bhaillidh fad 's a bha 'n gille tinn, ach mu dheireadh an uair a chunnaic gu robh e ri uchd bàis, chuir athair roimhe gu ruigeadh e Cana, 's gu'n iarradh e air Iosa truas a ghabhail do'n leanabh. Rainig e Càna 's dh'innis e ceann-fath a thuruis, ach feumaidh gu'n do chuir am freagrachd ioghnadh air—*Mur faic sibh comharan agus miorbhulean cha chreid sibh.* Gu de bha Criod a' ciallachadh? Their cuid gu'n do labhair e am facial gu bli cronachadh an duine airson a mhi-chreidimh. Cha 'n 'eil teagamh nach 'eil sin ann an tomhas fior, ach cha 'n 'eil uair a leughas mi an naigheachd nach tig e stigh orm gu'n do labhair Criod am facial so, *cha'n ann ris a' bhaillidh ach ris fhein.* Bha e mar gu'm biodh e bruidhinn ris fhein. Beagan roimhe so bha E ann an Ierusalem far am fac E gu soilleir gu'm bu bheag aig muinnitir Iudea a theagast lainih ris na miorbhulean a rinn E. Cho fad 's a dheanadh e oibricean iongantach mu choinneamh an sùl, leanadh iad E 'nan ceudan, ach cho luath 'sa stadadh E dheth sin 's a thoisicheadh e air an teagast, thionndadh iad an cùl ris. Cha do chord sin ris, oir cha b' ann a dheanamh mhiorbhulean a thainig Easan do'n t-saoghal, ach a thoirt a steach Rioghachd Dhe. Dh' fhairich E nach robh muinnitir Ierusalem 'ga thuigsinn, 's nach robh iad fhathast deas airson a theachdaireachd, 's chuir E roimhe

am bail' fhagail 's dol a Ghalile, an dochas gu'n gabhadh iadsan ris, cha 'n ann air sgath a mhiorbhulean ach air a sgath fhein.

Ach cha robh E fad ann an Galile gus an do rainig teachdair' E, ag iarraidh air dol gu Caper-naum feuch an leighseadh E gille a bha tinn. Bha Galile cho deigheil air iongantasán fhaicinn ri Ierusalemi, agus thuirt Iosa, cha'n ann le feirg ach le bròn cridhe, 's cha 'n ann ris a' bhaillidh ach ris fhein—*Mur faic sibh comharan agus miorbhulean cha chreid sibh.* Mar gu'n abradh e—Ge b'e aite 'n teid mi, tha suilean an t-sluagh dall air chor's nach tuig iad an obair a thug m' athair dhomh ri dheanamh.

Ach cha do leig an stiubhard air gu'n eul e am facial a labhair Iosa; bha ghnothuch fhein a tigh'nn a stigh air, bu choma leis cor spioradail na duthcha laimh ri beatha mhic, 's thuirt e rithist le dùrachd na h-eiginn—*A Thigheurna, thig a nuas mu'm faigh mo leanabh bas.* Dh' eisd Iosa ri urnuighe an duine, 's thuirt e us—*Imich, tha do mhac beo.* Thainig an stiubhard gu Iosa le eallach broin air a chridhe ach dh' fhag e an làthaireachd naomh le h-aoibhneas mor; air an rathad dhachaидh choinnich a sheirbhisich e, 's dh' innis iad dha gu robh a mhac air dol am feabhas, 's nuair a cheasnaich e fad dh' aithnich e gur h-annts an uair anns an do labhair Iosa am facial a dh' fhag am fiabhrus an gille. An sin chreid an stiubhard agus a theagh-lach uile gu'm b'e Iosa mac Dhe. Rinn leanabh beag an stiuradh.

I. *Tha iomadh rathad air am faod daoine tigh'nn gu Criod.* Anns an t-sealladh a chunnaic an t-Abstol Eoin air an Ierusalem Nuadh, bha dà gheata dheug a' fosgladh a steach do'n bhaile naomh, cuid dhiu air an taobh an ear, cuid air an taobh an iar, air an taobh deas, 's air an taobh tuath. Is iomadh doigh air a bheil Dia a' cruinneachadh a shluaign a steach d'a rioghachd; tha gheata fhein a' fosgladh roinnt gach duine, agus gle bhitheanta is e sin an geata mu dheireadh a shaoileadh e. Is beag a shaoil Pòl 'nuair a għluais e gu Damascus a dheanamh geur-leanmbuinn air na Crioduidhean gu robh e air a cheum gu aite 'iom-pachaidh, 's gu robh e deanamh calg dhireach air fear de gheatachan rioghachd Dhe. Is beag a shaoil an stiubhard 's a theagh-lach 'nuair a thainig tinneas da'n tigh gu 'n oibriceadh am freasdal sin tròm chudthrom gloire dhaibh. Bha e 'n toiseach 'na chràdh 's 'na chluis-eagail dhaibh, ach an deigh laimhe bha e 'na aobhar molaidh. Thug am freasdal searbh a mach toradh siochail na fireantachd. Ged a thainig an teachdair' a

dh' ionnsuidh an tighe ann an cruth eagallach is duaichnidh, is e aingeal Dhe a bh' ann fad na h-uine. Mur h-eisd daoine ri aon aingeal curidh Dia 'na chaoimhneas aingeal eile thuca. Mur eisd iad ris ann an la na slainte, labraidh E riu ann an la na trioblaid. Mur eisd iad ris a' ghuth chaol chiuin, eisidh iad ri fuaim an tairneinich. Dh' fhaodadh an stiubhard so a radh mar thuirt an Salmadair—*Bu mhaith dhomhsa gu robh mi air mo smachdachadh.* Cha searbh idir am freasdal a tha 'na mheadhon air daoine thoirt gu Dia. Is iomadh duine bha dall am feadh 'sa bha e coiseachd ann an cluaintean gorma, a fhuair a fhradharc 'nuair a thug Dia a mach do'n fhàsach e. Tha cuid a dhaoin' anns nach duisg beatha gus an teid na tonnan thairis orra, nach aithnich Criod anns an latha chiuin, ach a chuireas an aghaidh Air 'nuair a sheideas na gaoithean. *Ann an la mo thrioblaid ghlaodh mi air Dia agus chual E mo ghearan.* Nach maith gu'n eisd Dia ri urnuigh duine 'na eigin, ged nach d' fhuair e riamh moladh o na bilean ceudna.

II. *Tha a' mhiorbhUIL so a' cur soluis air inntinn Criod.* Saoilidh cuid gu robh a' cheud fhacal a labhair E ris an stiubhard car fuar, a' toirt bhuaith am beagan dochais a bh' aige—*Mur faic sibh comharan agus mhiorbhUilean cha chreid sibh.* Cha robh Esan riamh fuar no gruamach ri brathair no ri piuthair a bh' ann an glais, 's cha do thionndaidh E air falbh iad gun fuasgladh a dheanamh orra. Cha robh cridhe riamh cho blàth ri chridhe-san, no duin' eile cho bàigheil 's cho truacanta ri chomhchreutairean. Bha fhios aige nach robh curam do'n leanabh, gu robh E 'dol a dheanamh an leighis 's nach robh cunnart sam bith ann an dail bhig. Bha E smaointinn air athair a' ghille cho mhaith ris a' ghille fhein, 's bha E airson dà bheannachd a thoirt do'n teaghlach leis an aon ghniomh—leigheas a dheanamh air an leanabh is creidimh a dhusgadh 'na athair. B'e sin reusan na dalach 's tha deireadh na sgeoil a' dearbhadh gliocas Criod. Le faighidinn choisinn e an stiubhard. Bha 'n sluagh a' cur cudthrom air na mhiorbhulean a bha E deanamh nach robh E fhein a' cur orra, 's bha na leigh-easan a riun E a' tarruing air falbh an inntinnean o'n obair shonruichte airson an d' thainig E do'n t-saoghal. Thainig e gu bhi 'na lighiche anma 's cha 'n ann 'na lighiche cuirp. Cha robh E airson gu falbhadh an stiubhard leis a' bheachd nach robh ann ach lighiche cuirp. Bha e airson gu'n tuigeadh e gu'm b' Esan da-rireadh an Slanuighear a bha gu teachd 's ris an robh fiuthair aig an t-saoghal, agus dhruidh a bhriathran, 's a choslas, 's a ghniomh cho mor air cridhe 'n duine 's gu'n d' aidich e fhein 's a theaghlach—*Is e so Mac Dhe.*

III. *Tha cumhachd ann am facal Chriosd.* Cha robh E dlùth do'n leanabh an uair a rinn E 'n leagheas. Cha do chuir E lamh air, cha 'n fhac E riamh e, bha E còrr is fichead mile bhuaith, ach labhair E am facal 's bha e deanta. Tha dà miorbhUIL eile a rinn E air a' cheart doigh, gun E fhein a bhi dluth do'n neach a leighis E—nighean na Ban-Chananaach, *Mata xx, 21-28*, agus seirbhiseach a' cheannaoid-cheud, *Lncas vii, 1-10.* An ni a tha eu-comasach do dhaoine tha e comasach do Dhia. Cha chuir tìm no astar bacadh air toil Dhe. Ma bha cumhachd Chriosd ann an laithean irioslachd a ruighinn do dh' aitean anns nach robh a làthaireachd fhein, nach 'eil e moran na's usa 'chreidsinn gu bheil a' cheart chumhachd sin a' ruith air feadh an t-saoghal gu leir an diugh, 'nuair a tha E ann an staid a ghloire 's a' giulan air a h-aghaidh obair le ministreileachd an Spioraid. Ma b' urrainn dhasan ann an laithean a dhaonachd leigheas a dheanamh ann an Caper-naum 's e fhein ann an Càna, a bheil e duilich a chreidsinn gur h-urrainn Dha an diugh daoine leigheas air thalamh ged a tha E fhein air neamh? Cha chuir astar bacadh air a thoil-san, oir tha Spiorad Dhe a' seideadh far an àill leis. Tha Criod an diugh fhathast ag oibreachadh mhiorbhulean mar bha e deanamh o shean, agus cha'n fhailnich a chumhachd gu brath. Tha e cho làn graidh is caoimhneis is truacan-tachd 's a bha E 'nuair a choinnich E ri stiubhard Heroid. Iadsan uile th' air an saoradh leis, tha iad 'na fianaisean air a chumhachd. *Cha 'n airidh sinn air teachd a'd ionnsuidh, A Thighearn, ach abair Thusa 'm facal 's bidh sinne slànn.*

AN NAOMH BERNARD.

FAODAIDH sinn a radh mu na daoin' a sgiobh na laoidhean a bhitear a' seinn ann an eaglaisean ar duthcha, gu bheil iad fhathast beo ged tha iad marbh. Is iomadh car ris an do chuir an diadhair Newman a lamh, agus is iomadh leabhar a sgiobh e 'na latha—leabhraichean a fhuair greim air aire na duthcha 'nuair a chuir e mach iad—ach tha e gle choltach nach ann uile gu leir gus na leabhraichean sin a sgiobhadh a chuir Dia Newman do'n t-saoghal, 's gur h-e 'n laoidh bheag ud a sgiobh e obair a's maireann-aiche rinn e riamh:—

A shioillse 'n àigh, 's a cheo, le d' bhaoisge caoin,
Stiuir thusa mi;
Tha 'n oidhche dorch', 's mi fad o m' dhachaидh
ghaoil
O treorach mi;
Stiuir mi gach la, cha 'n iarr mi rathad reidh.
Gu tir an àigh; is leor leam ceum air cheum.

Tha an laoidh 'na beatha 's 'na lòn do mhilean nach cual iomradh air sgriobhaichean eile *Newmain*, no eadhoin air aimm. Cha 'n urrainn duine dileab a's feharr fhagail aig an t-saoghal no laoidh mhaith a gheibh ait' ann an aoradh na h-eaglais, 's a bheir comhfurtachd is misneach is togail cridhe do dhaoin' eile an uair a tha e fhein 's an uaigh. Tha na laoidhean 'nan teachd-airean soluis aig a bheil iomadh guth, agus na's buadh-mhoire am beatha na h-eaglais no eadhoin searmoin. Ma tha e iomchuidh cuimhne chumail air na searmonaichean cluiteach a thug Dia do'n Eaglais, tha e cheart cho iomchuidh clach a chuir an carn nan diadhairean a sgriobh na laoidhean sin a dhuisgeas aithreachas ann an cridheachan luchd aoraidh, 's a bheir cuideachadh is misneach do'n anam leonte.

Is e sin a tha toirt oirnn tarruing a thoirt air aimm *Bhernaird*. B' esan am fear mu dheireadh de na seann athraichean, agus a reir teisteanais *Luther* b'e duine cho naomh 's cho diadhaidh 's a bha riamh air thalamh. Tha corr is seachd ceud gu leth bliadhna o chaochail e, ach ged a bhasaich moran de na rinn e, tha aimm fhathast air chuimhne 's bithidh cho fad 'sa bhios comh-thionailean a' seinn nan oran naomh a rinn e.

Cha robh e ach 'na bhalach òg an uair a chuir e roimhe a bheatha thoirt thairis do Dhia 's d'aobhar. Thog e intinn os cionn nithean aimsireil, chuir e cul ri toilintinn an t-saoghal, 's ri feasr-chuideachd na h-oige, 's cheangail e fhein ri abaid gu bhi 'na mhanach—a' meas nan uile nithean 'n an call air sgàth naomhachd beatha is òirdheirceis eolais Iosa Criosd. Bha chridhe blath 's a ghuth ciuin 's bha leithid de bhuaidh aig 'air daoin' oga 's gu 'm biodh parantan a' folach an cloinne air, le h-eagal gu'n tàladh e iad gu bhi 'nam manaich mar bha e fhein. Ged a bha 'n duine naomh so an dà chuid iriosal agus eudmhòr, 's ged bha e a' meas nan uile nithean 'n an aolach a chum gu'n coisneadh e rioghachd Dhe, cha 'n urrainn sinn gun a radh gu robh e ann an doigh gle eu-coltach ri Criosd, a Mhaighstir. An uair a bha Mac an duine anns an t-saoghal, cha d' fholail E e-fhein o dhaoine ann an abaid, dh' ith is dh' ol e comhla ri peacaich, 's bha E deas gu dol am measg a choscheatairean aig àm bainnse 's aig àm bais, a' gabhair pairt ann am beath' a bhraithrean. Thug *Bernard* buaidh air an t-saoghal le teicheadh uait, ach thug Criosd buaidh air an t-saoghal le larach a sheasamh. Mheasadh *Bernard* gu'm biodh e air a shalachadh le nithean cumanta 's thionndaidh e uapa, ach leag an Slànuighear a làmh air nithean cumanta is naomhaich E iad. Shaoileadh *Bernard* nach b' urrainn e bhi anns an t-saoghal gun a bhi dheth, ach dh' fhan Criosd anns an t-saoghal 's cha robh e dheth. Cha do chunnat an Slànuighear gu robh aoibhneas no toilintinn 'nam peacadh 's ged a bha E

air a dheanamh fairfe tre fhulangas cha do shir e riagh fulangas air sgath fulangais. Cha b'e sin do *Bhernard*. Cheus e iarrtus na feola, 's chum e chorp fo leithid de smachd 's nach blaiseadh e biadh gus am biodh e an impis fannachaидh. Cha tugadh e dha flein a leoир de'n chadal, 's mheasgadh e am biadh a dh' iheadh e le stuthanan searbhá air eagal gu'm biodh e milis do'n bhlas. Thug e leithid a dh' fhuath do dh' amaideachd dhaoine, 's do sheanchas faoin an t-saoghal 's gu'n do chuir e cloimh 'na chluasan air chor 's nach cluinneadh e faoin sgeul sam bith. Bu cheol 's bu bhiadh dha a bhi beachd-smuaineachadh air Criosd 's air fhulangas air a' chrann-ceusaiddh, 's aig na hamanan sin cha chluinneadh 's cha 'n fhaiceadh e na manaich eile ged a bhiadh iad mu'n cuairt air. Chaidh iomradh air naomhachd a bheatha 's air 'eolas anns an fhirinn air feadh na Roinn-Eorpa gu leir, 's bha iochdatain is uachdarain ar aon a' toirt urraim agus speis dha. Chuireadh fhascal righ air a' chrùn, 's cha robh aig' ach a mheur a thogail 's dheanadh e sith no aimhreite.

'Na dhusgadh bhiadh e a' beachd-smuaineachadh air Criosd gun sgur, 's na chadal bhiadh aimm an t-Slànuighear gu tric air a bhilean. B'e Criosd grian anma *Bhernaird*, mar a tha e fhein ag innseadh anns an laoidh a leanas. Tha i air a tionndadh gu Gaidhlig le Mr Iain Mac Illebhain, agus gabhaidh i faotainn ann an "Laoidean agus Dain Spioradail":—

Iosa! 'se smuaineach ort gun tàmh
A chuireas blàths am chridh';
Ach 's feharr bhi faicinn d'aghaidh ghabaidh
'S ad lath'r a' mealtainn sith'.

Cha 'n aithris beul, 's cha smuainich cridh'
No inntinn, fuaim cho caoin
Ri d'aimm ro naomh, Fhir-shaoraidh ghraidh,
A Shlànuighear chlann-daoin'!

Pailteas is mèud saor mhaiteas Dhe
Cha 'n aithris beul no peann,
Gradh Ios', ar Slànuighear, ciad e
Cha 'n aithne ach d'a chlann.

O Iosa, tobar beatha 's blaiths,
Do 'n t-saoghal 's tu a's grian;
De'r n-uile shonas 's tu a's feharr,
'S ar n-àgh os cionn ar miann.

'S tu mhain 's an t-saogh'l ar sonas mor,
Mar 's tu fadheoidh ar duais;
Iosa, bi dhuinn a nis mar ghloir,
'S ar solus siorruidh shuas.

Cha 'n e latha maith nach tigeadh ach an droch dhuiñe nach fhanadh ris. Nam biodh faighidinn aig daoine chitheadh iad gu'n toir Dia dhaibh an ni tha feumail. Am measg ar peacanna cha 'n 'eil h-aon a's cumanta na cion faighidinn.

A' CHAISG.

THA Di-domhnaich Casg ni's anmoiche na's abhaist am bliadhna. Ged is e so an latha tha cumail cuimhne air aiseirigh Chriosd, 's ged a bu choir faireachduinnean sòluimte bhi air an dusgadh ann an cridheachan Chriosdhuidhean le theachd, bha e fad tòine mhoir 'na aobhar connspoid is aimhreit' anns an eaglais. Cha robh na creidmhich a' cordadh mu'n latha air am bu choir an fheill a bhi air a cumail. Bha aon la aig Eaglais na h-airde n-ear, 's la eile aig Eaglais na h-airde n-iar. B'e latha na Caisge aon de na puingean air an robh dealachadh eadar Eaglais Cheilteach na h-Alba agus Eaglais na Roimhe. Mu dheireadh dl' fhas an conn-sachadh cho teth 's gu'm b' eigin do Righ Osui dol 'san eadargain. Bha coinneamh aig an dà thaobh ann a Whitby ann a 664, 's thnirt an Righ gur h-e Eaglais na Roimh' a fhuaire a chuid a b' fhéarr de'n argumaid 's thug e bhreath air a taobbh. Air reir cunnitas an latha diugh tha e gle choltach nach robh h-aon dhìu ceart, ach feumaidh sinn a radh gu bheil cunnitas na Caisge 'na ni cho dorcha oirnn fhein 's nach deanam-aid dad dheth mur a bhi am Feillire. Tha sinn làn-toilichte a' cheist fhagail ann an lamhan sgoileirean air a bheil cinn gu cunnatas. Bha facal aig na seann daoine gu'n tuiteadh a' chaisg air a cheud *Di-domhnaich de'n Earradhùbh 'san Earrach*.

Bha 'n latha air a chumail am measg nan cinneach mu'n robh e air a chumail am measg nan Criosduidhean. Cha d' fhuaire na creid-mhich ach iasad dheth. Bha na paganaich a' gleidheadh na feille so chum aoradh a dheanadh do dhia an Earrach. An uair a thigeadh an t-earrach 's a bhiodh beatha 's fás ri fhaicinn anns a' chruthachadh gu leir, bha e gle nadurra gu'n deanadh na cinnich, aoradh do'n Chumhachd a bh' air a chùl sin. Dh' fheuch na Criosduidhean ri stad a chur air a' chleachdadh ach cha deachaidh sin leotha. Bha na athraich-ean glic 'nan latha, 's rinn iad a chuid a b'fhearr de'n chuid bu mhiosa; thug iad seadh iùr do'n fheill, 's ghabh iad rithe ann an aoradh na h-eaglais, gus an do tharruing iad an sluagh o bhi deanamh gairdeachais ann an eirigh na greine 's ann an dusgadh na talmhainn aig teachd an earrach o mharbhantachd a' gheamhraidh, gu bhi deanamh gairdeachais ann an eirigh Grian na fireantachd 's ann an aiseirigh Chriosd o na marbhaidh. Tha e iomchuidh gu'n duisgeadh an latha so—a tha toirt sgeil mhòr aoibhneis do'n t-saoghal—gairdeachas agus sòlas ann an cridheachan dhaoine. Ann an Eaglais Phàpanach—co dhìu roimh àm an Ath-leasachaидh bhiodh cleir is comhthionailean, an deigh dhaibh aoradh a dheanamh anns a' mhaduinn, a' cluich 'sa dannsadh 'san fhreasgar,

's ris gach seorsa de dh'fhearas-chuideachd is baoth shugradh. Cha 'n 'eil sin ri mholadh ged a tha 'n smaoin a bh' air cul a' ghnothuich ceart gu leoир. Faodaidh duine dol air an each gun dol thairis air, 's faodaidh daoine gairdeachas a dheanamh ann an teachdaireachd is soisgeul na Caisge ged nach dean iad iomain no dannsa. Tha cleachdadh aca ann an Russia a tha gle ghasda. Air an latha so bidh daoine cur fault air a cheile le pog na Caisge, 's nuair their an dara duine le guth ard—*Dh'eurich E*, abrairdh an duine eile—*Dh'eurich E da-ríreadh*. Is ann a reir mar a thuiteas a' Chaisg a tha moran de na feilltean eile air an gleidheadh agus faodaidh gur h-e sin a's aobhar gun abrar ri Di-domhnaich Casg—Ban-Righ nam Feilltean. Seachd seachduinnean roimh 'n Chaisg tha 'n *Carghas* agus is e a' cheud latha de'n *Charghas* an *Inid*. Fad na seachd seachduinnean sin tha moran de Chriosduidhean an t-saoghal a' trasgadh—a' leantuinn eiseimplie Mhaois is Elias is Chriosd a thraigd à fhisheadh latha. Tha iasg air a cheadachadh ged nach 'eil feoil. Cha 'n 'eil sinn an duil gu bheil feum sam bith 'sa chleachdadh do bheatha spioradail dhaoine, ach tha sinn an amharus nach misd daoine trasgadh an drasd 'sa rithist airson slainte cuirp. 'S fhéarr beagan de 'n charghas no tuilleadh 'se choir de'n gheocair-eachd.

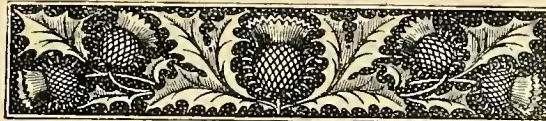
Bha na seann daoine anabarrach beachdail air an t-sid 's air comharan na bliadhna. Bu mhaith leotha a h-uile ni a thigh'nn 'na àm fhein, 's mur tigeadh thigeadh ni bu mhiosa. Bhiodh iad ag radh:—

*Nead air Brighde, ubh air Inid, Eun air Caisg,
Mur bi sin aig an fhitheach dhùbh, bithidh
am bàs.*

Bha iad a' creidsinn cuideachd gu robh *Inid* is *Caisg* an aghaidh a cheile, 's nam biodh sid mhaith ann air an dara latha gu'm biodh sid rapach ann air an la eile

*Thuirt an Inid ris a' Chaisg,
C' ait am faigh mi aite cluich ?
Thoir thusa dhomhsa paillinn geomhraidh
'S togaidh mi tigh samhraidi dhuit.*

Bha cuid de na seann daoin' a' creidsinn gu'n deanamh a' ghrian ruidhle dannsa, an deigh dhi eirigh air madauinn Di-domhnaich Casg agus chuala sinn bodach còir ag radh gu fac' e ghrian a' turamanaich le dhà shuil fhein. Tha cuimhn' againn eirigh trath air madauinn Caisge, 'nuair bha sinn na b' oige na tha sinn an diugh, feuch am faiceamaid a' ghrian a' deanamh na góraiche a bhatar a' cur as a leth. Ach tha e coltach nach robh sunnd ceart oirre air a' mhaduinn ud—co dhìu cha do rinn i dannsa. Cha robh againn ach tilleadh dhachaidh, 's na h-uighean a bhàruich, 's dol 'gan ruidhleis sios air Baca-Bhàbhuinn.

AM BUACHAILLE MAITH.

Is mise am Buachaille maith.—Eoin 10.

CHA do labhair Criosd riamb falal uime fhein a's maisiche no 'm falal so. Is toigh leis an oigridh e, agus is toigh leis na seann daoin' e. Tha e mar a tha 'n cruthachadh mu 'n cuairt oirnn, daonnan ur, 's cha chaill e driuchd na maidne. Cha chiuimhne leinn an t-am anns an d' ionnsaich sinn aig glùn ar mathar an t-salm:

Is e Dia fein a's buachaill' dhomh

Cha bhi mi ann an dith

agus o'n latha sin gus an diugh bha na briathran dhuinn 'nan creud. Cha bu chreud mòr e, ach bu leor e. Theagaisg e dhuinn ann an laithean ar-n oige gradh agus maitheas Dhe, agus mar a bha na bliadhna chan a' dol seachad bha iad a' toirt dhuinn an tuillidh dearbhaidh air firinn creud ar-n-oige 's air cairdeas is caomhalachd an Ard Bhuachaille. Is ann an deigh do Iosa chluinn-tinn gu 'n do thilg na Pharasai a mach an duine dall da 'n d' thug e a fbradharc, a labhair e an teagasc air a bheil Eoin a' toirt iomraigdh anns an deicheadh caibideal. Cha robh na Pharasai idir toilichte gu 'n do leighseadh an duine dall. Bha 'n gniomh da rireadh trocaireach, ach cha robh bheag de throcair 'nan cridhe-san. An aite Dia a mholadh gu 'n d' fhosgail e suilean an doill, thilg iad a mach an duine truagh a chionn gu 'n d'aidich e cumhachd agus trocair Chriosd. Chuir deanadas nam Pharasach mulad air an t-Slanuighear, oir leig e fhaicinn dha nach robh bheag de spiorad an fhior Bhuachaille 'nan cridhe, ged a bha iad 'nan aodhairean ann an Israel aig an àm. Agus tha e mar gu 'm b' eadh ag radh ris an t-sluagh —Seallaibh mar a thachair do 'n duine dhall fo lamh na Pharasach. Sin agaibh droch bhuachailleachd, *ach is mise am Buachaille maith.* Cha tilg mise bhuam aon de na caorich, cha ghabh mi tamh no fois fhad 's a a bhios gin de 'n treud air chall, 's leiginn sios mo bheatha airson an aoin a's miosa dhiu. Faodaidh suim a bhi aig eadhoin droch bhuachaille do chuid de na caorich, ach gabhaidh buachaille maith curam do 'n treud uile, maith is dona mar tha iad ann.

I. Is e aon de chomharan a' bhuachaille cheart, tlachd a bhi aige 'na obair. Is dochá leis an fhearr tuarasdal a thuarasdal no na caorich, 's bhiodh e cheart cho toilichte aig obair eile nam faigheadh e uiread tñarasdal. Is beag aige cor an treud laimh ri chomfhurtachd fhein. Cha chaill e cadal na h-oidhche ged nach biodh sgeul air cuij de na caorich, 's cha chuir e bheatha ann an cunnart air an son. Cha b' urrainn e radh

mar a thuirt Buachaille Israel—*Bha do sheirbhiseach ag ionaltradh chaorach 'athar, agus an uair a thainig leomhan no math-ghamhruinn, agus a thug e uan as an treud; chaidh mi mach 'na dheigh agus shaor mi as a bheul e.* B'e sin spiorad Chriosd. Bha tlachd aige 'na obair. Ghabh e os laimh i gu toileach. Cha'n e ghoilr fhein a bh' aige 's an t-sealladh ach gloir an Athar agus maith nan caorach. Cha ruigeadh E leas a bhi 'na bhuachaille idir mur b'e sin a dheagh thoil fhein, agus bu leor an duais leis fhiros a bhi aige gu robh an treud sabhailte. Cha b' ann 'na aindeoin a ghabh e os laimh 'obair, ach a chionn gu 'n do ghradhaich e 'n treud, agus eadhoin an uair a b' eigin dha bheatha thoirt airson nan caorach, bha 'aoibhneas a' cur thairis. Tha toilintinn an t-seirbhisich mhaith ni 's mothà ann a bhi faicinn 'obair a' soirbh-eachadh no ann a bhi faotainn a thuarasdail. Bha e 'na mhòr aoibhneas do Chriosd a bhi faicinn toradh saothair anma. An uair nach robh cor an treud mar bu mhaith leis, bha chridhe làn broin. Ghuil e os cionn Ierusalem 'nuair a smuainich e air cor brònach a' bhaile, ach an uair a thugadh fios d'a ionnsuidh gu robh cuid de na caorich a bha caillte air am faotainn, tha sinn a' leughadh gu 'n do rinn e gairdeachas 'na spiorad 's gu 'n do mhol e Dia. Bha e 'na dhuine dhoilgiosan agus eolach air bron fhad 'sa bha na caorich air seacharan, ach an uair a philleadh iad air an ais do'n trend, bha aoibhneas Chriosd do-labbairt agus làn de ghoilr. Bha spiorad an fhior bhuachaill' air a ghiulan, agus bha briathran an fhaidh air an coimhlionadh ann:—Air sgath Shioin cha bhi mi a'm' thosd, agus air sgath Ieruseleim cha ghabh mi fois; gus an teid a fireantachd a mach mar an solus dealrach, agus a slainte mar leus lasarach.

II. Dhearrb am buachaille maith a dhilseachd le basachadh airson nan caorach. Cha b' urrainn gradh dol na b' shaire. Dh' fhaodadh gradh gu leoir a bhi aig duine d'a charaid goirid air gu 'n leigeadh e sios a bheath' as a leth, ach 'se gloir an t-Slanuighear gu 'n do ghradhaich e a bhrath-rean gun an ceum a's fhaide mach. O'n uair anns an d' thug esan suas an deo air Calbhari tha'n saoghal dearbhta gu bheil gradh Dhe do-rannsaichte. Tha e gun cheann gun chrich. Tha e o shiorruidheachd gu siorruidheachd, 's mar nach robh toiseach aige, cha bhi deireadh aige. 'Nuair a bheachd - smuainicheas sinn air gradh Dhe, tha sinn mar gu 'm biadh a' chlann bheag ri taobh na mara nach urrainn a radh ach —o fad, agus leud, agus farsuingeachd a' chnain, cha ghabh e tomhas. Their daoine gu bheil comharan anns a' chruthachadh mu 'n cnairt

oirnn gur gradh Dia. Cha 'n 'eil teagamh nach 'eil sin fior, ach is e an aon chomharadh cinnteach, *bas Chriosd*. Tha Dia a' moladh a ghraidh fein duinne, do bhrigh, an uair a bha sinn shathast 'nar peacaich, gu 'n bhasaich Criosd air ar son. Cha b'e na tairngean a chuir na saighdearan 'na lamhan 's 'na chasan a cheangail Criosd ris a'chrann-ceusaidh ach *a ghradh fhein*. Shaor e daoine eile ach cha saoradh e e fhein. Dh'fhaodadh e an cupan searbh a chuir bhuaithe aig an aon uair deug, ach cho do rinn e sin, do bhrigh gur h-ann a dh'ol a' chupain a thainig e do 'n t-saoghal. Co is urrainn labhairt air gradh Criosd mar bu choir, no an dara leth d'a shaoibhreas a thoirt gu solus! B'e sin diomhaireachd na diadhachd a rannsachadh. Nam faigheadh duine sealladh air gradh an t-Slán-uighearr 'na iomlanachd, cha seasadh a chridhe ris an fhoillseachadh ghlormhor; thuiteadh e air aghaidh air an lar gun chainnt mar neach marbh. Tha ghradh-san a' dol os cionn eolais nan ainglean, 's ged nach fhaic sinne ach oisein beag dheth, is leoir sin fhein gu toirt oirnn suiteam air ar glúinean 'sa radh mar thuirt Eoin—*Dhasan a ghradhaich sinn agus a shaor sinn o ar peacaidhean le fhuil fhein, dhasan gu robb gloir agus cumhachd gu saoghail nan saoghal.*

III. *Is aithne do 'n Bhuachaill' a chaoraich.*
 Tha cunnatas aig' air na feedhainn a tha sabhailte 's a' chrò, ach tha cunnatas aige cuideachd air na feedhainn a tha mach air na raointean. Ged a chaidh iad air seacharan, 's a dh'fhaodas iad a bhi 'nam fogarraich fad air falbh o'n bhaile, cha luithe chluinneas iad guth a' bhuachaille na dh' aithnicheas iad e. Tha sinn an duil gur h-e bha Criosd a' ciallachadh leis an fhacal so—*gu bheil ni-eiginn ann fhein agus ann an anam an duine tha freagairt d'a cheile.* Tha iad air an deanamh airson a cheile 's gus an coinnich iad cha bhi anam an duine sasuchte 's bha bhi aoibhneas Chriosd làn. Mur b'e agus gu bheil ni-eiginn ann an cridheachan dhaoine tha 'g innseadh dhaibh gur h-esan am buachaille ceart, cha 'n eisdeadh iad ri ghuth. Eadhoin anns an tir chein cha dichuimhnich am fogarrach bochd an dachaidh o'n d' thainig e. Ged a b' ann air a' mheadhon oidche, 's gun fiuthair aige ris, a chluinneadh e guth 'athar, dh' aithnich-eadh e an guth. Eadhoin, an uair a tha daoine 'gan toirt fhein thairis do 'n pheacadh, tha ni-eiginn 'nan cridhe a toirt' fianuis air an Dia a threig iad. Rinn Dia an t-anam air a shon fhein 's cha bhi tois aig an anam as eugmhais Dhe. Tha seann chairdeas eatorra nach urrainn iad a dhi-chuimhneachadh. Ged nach biodh gnothuch aca ri cheile fad ionadh bliadhna, cha luithe thig iad dluth da cheile no their Dia—*Is leamsa thu,* 's their an t-anam—*Is leatsa mi.* Tha m' Buachaill' ag aithneachadh na caorach, 's tha chaora 'g aithneacha dh a' Bhuachaille. Ach ged

a tha e fior gur h-aithne do shuil a' Bhuachaill a chomharadh fein eadhoin air na caoraich chailte th' air an reubadh leis na drisean 's air an salachadh le eabar is poll, tha aithne a's fhearr aig air na caoraich a tha daonnan fo shuil anns a'chrò. Tha eolas aig Dia air a shluagh. Bu choir sin a bhi 'na mhisнич dhaibh, ach bu choir e bhi dhaibh 'na chronachadh mar an ceudna. Tha eolas Dhe oirnn an da chuid 'na ghloir 's 'na eagal. Air uairean their sinn—*O nach robh mo chridhe foluichte o shuil Dhe.* Ach uairean eile their sinn—*Moladh do Dhia gur h-aithne dha mo chor mar nach aithne do dhuine.*

Chaidh sinn uile mar chaoraich air seacharan. 's tha cuid de na caoraich cho fad air chall 's nach bu lugha na 'm Buachaille maith fhein nach tugadh suas duil dhiju. Ach feadh chreag is shloc tha Esan a' dol as an deigh, *gus a faigh e iad.* Cha sgithich a ghradh, 's cha stad a shiubhal. Ged nach d' fhosgladh an dorus dha an dè, feuch tha esan 'na sheasamh aig an dorus an diugh agus a' bualadh. Faighidinn agus caomhhalachd agus gradh Criosd—nach bu choir gu'n leaghadh iad an cridh a' cruidhe. Is e iadsan na daoine sona a's urrainn an laoidh a sheinn :

Rag, faoin, is tric a chaidh mi thaoibh
 Ach lorgaich e 'na ghradh mi
 'S gu truacant' air a ghuailean caomh
 Thug dhachaidh slàn le h-agh mi,
 Mar so co-bhuan ri fad mo laith,
 Silidh do lamhan maitheas
 Seinneam do chliu, mo Bhuachaill' graidh
 Ad thigh, gu bràth, am flaitheas.

A' BHEALLTAINN.

*Gug-ug ars' a' chuthag
 Latha buidhe Bealltainn.*

CHA 'N 'EIL iognadh ged a dheanadh duine 's beathach gairdeachas ann an teachd an t-samhradh. Tha m' blàths a' dusgadh beatha anns a' chruthachadh uile, 's tha fàs is maise ri fhaicinn air gach taobh. Os ar cionn anns na speuran tha coisir-chiuil a' seinn gun sgur, 's tha 'n talamh fo ar casan mar gu 'm biodh brat aillidh air a dhealbh an iomad dath. Ann an og mhiost an t-samhradh tha 'n saoghal cho maiseach, 's tha leithid a shaoibhreas 's a dh' aillidheachd air an sgoileadh mu choinneamh ar sùl, 's gur marbh an cridhe anns nach duisgear moladh is taing-ealachd do 'n Ti uile-chumhachdach a tha deanamh na miorbhuil so le cumhachd a laimhe :

*Is mor ar Tighearn agus is mor a chumhachd :
 Tha a thraigse gun tomhas :
 Seinnibh do Iehobhah le buidheachas ;*

*Deanabh ceol da 'r Dia-ne air a' chlarsaich ;
 A chomhdaicheas neamh le neòil,
 A dh' ullaicheas uisge do 'n talamh,
 A bheir air feur fas air na sleibhteann
 Oir tha ainmsan a mhain air ardachadh
 Tha a ghloir os ceann na talmhainn agus nan
 neamh.*

Tha e gle choltach gu robh ceud latha 'n t-samhraidh air a choimhead anns na laithean a dh' fhalbh mar latha feille, 's gu 'm biodh an aois 's an oige a' cur seachad an latha le cluich is abhacas is fears-chuideachd. Bhiodh iad ag eiridh tràth 'sa mhaduinn, 's a' dol a mach do na raointeán a chruinneachadh fhùlùr 'sa dhannsa. Cha 'n 'eil fad o stod an seana chleachdadh sin ann an Sasunn, 's cha 'n 'eil sinn cinn teach nach 'eil beagan dheth a lathair fhathast. Ach a reir coltais cha robh moran suim aig na Gaidheil do na flùraichean. Is ann do *theine* bha iadsan a' toirt urraim ann an cleachdanna latha Bealltann. Tha sgoileirean ag radh gur h-e a's ciall do 'n fhacal, *teine Bheil*, aon de na diathan a bh' aig na Gaidheal, *dia an t-soluis*. Bha ar n-athraichean a' deanamh aoraidh do 'n ghein, 's ged is fhad o chaidh na laithean sin seachad, tha cleachdanna aig daoine fhathast a thoisich ri linn an aoraidh sin. Tha Moran dhaoine nach rachadh an aghaidh na greine airson an t-saoghal. Mas ann air mullach na cruaich arbhair a bhios iad, theid iad mu 'n cuairt *deiseil*; mas ann aig tiodhlacadh a bhios iad, seachnaidh iad an ratrad a's usa mas eigin e los tigh'nn a dh' ionnsuidh na h-uagha *deiseil*; curidh iad an gloine mu 'n cuairt aig a' bhord *deiseil*. Tha iad cinn teach ma ni iad rud sam bith *tuathal*, gu 'm bi 'n tubaist 'na lorg. Gu de tha sin ach seorsa de chuimhne air creidimh ar n-athraichean an uair a bha iad a' deanamh aoraidh do 'n ghein.

Bha chuid mhór de dhuthchannan an t-saoghal a deanamh aoraidh do Chumbachdan Naduir, mu 'n d' fhuair iad eolas air an t-soisgeul, 's bha e gle nadurra gu measadh iad a Ghrian airidh air urram os cionn gach ni eile. B'e ghrian Mathair an t-soluis, Mathair na teas, Mathair fás is toraidh, 's tha e furasda gu leor a thuiginn gu 'm biodh an t-àm de 'n bhliadhna anns a bheil i ruighinn airde neirt air a chomharrachadh a mach mar àm freagarrach airson aoradh a dheanamh dhith, agus gairdeachas a dheanamh 'na baighealachd 's na cunhachd.

Air latha Bealltann bha na teintean air an cur as anns a h-uile tigh, 's bha 'n sluagh a' cruinn eachadh gu bhi fadadh teine do *Bheil*. Ann an fheasgar bhiodh na teintean air am fadadh a rithist le gradan a teine na Bealltann. 'S iomadh rud a bha dol air aghaidh air an latha so, nach ruigear a leas tigh'nn thairis air. 'Nuair a chuir an creidimh Criosduidh as do dhiathan breige nan Gaidheal, dh' fheuch an Eaglais ri toirt air

an t-sluagh stad de na cleachdannan a bh' aca ri linn an t-seann aoraidh. Ach cha robh sin furasda do 'n Eaglais a dheanamh. Ged a dh' atharraich an sluagh an creud, bha car de thaoibh aca ris na seann ghnathannan, agus is iomadh rud a dheanamh iad nach bu mhaith leo fhos a bhi aig an t-sagart air. Ged a shuidheadh iad anns an eaglais Di-domhnaich, 's a dh' aontaich-eadh iad ris na theireadh am ministear—co dbiu nach cuireadh iad 'na aghaidh—rachadh iad Diluain 's dheanadh iad ubagan is orachan is giosragan mar a b' abhaist. Ann a' bhliadhna 1655 dh' iarr Cleir Ionar-feothairein air na ministearan achmhasan geur a thoirt d'an coimhthionnailean airson a bhi dol troimh 'n arbhar le teine airlatha Feill-Sheathain—latha meadhonach an t-Samhraidh. Cha do leig an sluagh dad orra, ach cha do chuir facal na cleirestad air an rud. Is shad o thoisich ministearan is foirfich Ionarnis air trod ri muinnitir a' bhaile airson a bhi dol gu tobraichean naomha, ach an diugh fhathast air a' cheud mhaduinn de 'n t-samhradh, bidh muinnitir Ionarnis 'nan ruith 's 'nan reis a' deanamh air tobair naomh Chùl-fhodair.

Air latha Bealltann bhiodh na seann daoin a' lasadh da theine dluth d'a cheile, 's bhiodh iad ag iomain a' chruidh eatorra. Bhiodh iad a' cur na cloinne eatorra cuideachd, Bha iad an duil nach eireadh olc do ni no do neach a rachadh troimh 'n teine—nach laidheadh suil orra, 's nach b' urrainn do bhuidsich no do shithiche cron a dheanamh orra. Bhiodh iad a' bruich bonnach mor coirce 's 'ga thilgeil 'na chriomagan far an gualaitin, 's a h-uile criomag a thilgeadh iad dh' abradh iad :—

*Sud dhuitse, shionnaich, seachain mo chaoraich,
 Sud dhuitse, fhithich, seachain m' uain,*

agus rannan eile de 'n t-seorsa sin, a' dol thairis air a' chrodh 's air a' chloinn 's air gach ni a bh' aca, ag iarraidh gun dionadh Athair nan dùl is Righ an fhointe iad o ghaoid 's o ghalair, o thubaist 's o bhàs. Tha ministear a bh' ann an Calasraid o chionn da cheud bliadhna ag innseadh gu 'm biodh le lasadh teine Bealltann air na cnuic, 's a thuilleadh air sin gu 'm biodh balaich agus buachailllean a' deanamh bonnach ris an abradh iad bonnach Bealltann. 'Nuair a bhiodh am bonnach bruich, bhiodh e air a bhriseadh 'na chriomagan, 's air a thilgeil ann am boinneid fear de 'n chuideachd. Bha aon de' na criomagan air a duthadh, 's chuireadh iad uile an lamb 'sa bhoinneid 's bheireadh iad aside criomag de 'n bhonnach mar gu 'm biodh iad a' togail chran. Dh' fheumadh am fear air an tigeadh am bonnach dubh leum tri uairean troimh 'n teine. Faodaidh gu 'n do thoisich an cleachdadh anns na laithean anns am biodh iad a' tilgeil chran feuch co a rachadh iobradh—oir tha e coltach gu robh an cleachdadh uamhasach

sin anns an duthaich so cho mhaith ri duthchanna borb eile. Stad sin o chionn nan ceudan bliadhna, ach ged nach robh fhios aig balach Chalasraid gu de bu chiall do 'n rud, 'nuair a bheirte air leum tri uairean troimh theine, faodaidh gu robh an cleachdadh 'na sheorsa cuimhne air na laithean a dh' fhalbh, 's air gnathanna borb a bh' aig ar n-athraichean.

Air oidhche roimh latha Bealltainn bhiodh na seann daoine a' toirt fior aire do 'n chrodh air eagal gu 'm biodh an toradh air a thoirt as a' bhainne. B'e so an oidhche anns am faigheadh na buidsichean cead an coise, 's anns am biodh iad a' dol am measg a' chruidh ann an iomad cruth. Bhiodhete 'ga fuadachadh air falbh le bhi crathadh fior uisge air druin a' chruidh, a' ceangal an earbaill le snath dearg, a' crochadh bad caoruinn air ard-dhorus na bàthigh, 's ag radh rannan sonruichte am feadh 's a bhiodhete deanamh sin. Nam biodh an t-im deas aig bean an tighe roimh eiridh na greine air latha Bealltainn, cha'n eiridh beud do 'n chrodh air a' bhliadhna sin.

Tha latha Bealltainn a' tuiteam daonnan air an latha de 'n t-seachduinn as deigh an latha air an do thuit a' bhliadhna' ùr. Theireadh na seann daoine—Nollaig an diugh, Bealltainn a maireach. Bha Bhealltainn 'na clach mhileanns a' bhliadhna. Cha chuala mi m' athair ag radh riamh April no Iune : theireadh e—Mios an deigh Bealltainn no tri seachdainean roimh Bhealltainn, air reir mar bhiodh an latha. B'e 'n doigh cunnatais a bh' aige—uiread de laithean roimh no an deigh *Nollaige, An Fhaoillich, Fheill Bride, Fheill Parwig, Bealltainn, Iuchar, Lunasdal, Samhainn*. Ach 'se rud a's miosa, nach bi gin d'a mhic a' cunnatas air an doigh cheudna.

BAISTEADH.

THA eagal oirnn gu bheil moran dhaoin' an diugh a' call meas air sacramaid a' Bhaistidh. Tha so gle iongantach, gu sonruichte anns a' Ghaidhealtachd far a bheil daoin' a' sealtainn air Sacramaid Suipeir an Tighearn ann an doigh cho soluimte. Tha iad a faireachduinn gu 'm biodh e 'na chionnt uamhasach iad a thigh'nn gu bord a' chomanachaidh ann an doigh aotrum, gun iomradh air gu de tha 'n t-Sacramaid a' ciallachadh. Tha sin r'a mholaodh, oir tha 'n t-ordugh 'gar toirt aghaidh ri aghaidh ris na firinnean a's doimhne 's a' chreidimh Chriosuidh, aghaidh ri aghaidh ri diomhaireachd na diadhachd. Ach tha Sacramaid a' bhaistidh a' deanamh sin mar an ceudna, 's tha e na ni cho soluimte do dhuine baisteadh iarraidh d'a chloinn 'sa tha e comharadh iarraidh airson a' choman-

achaideh. Ach tha moran dhaoine nach 'eil a' saoilsinn sin. Ged nach gabhadh iad orra airson an t-saoghal tigh'nn a dh' ionnsuidh a' bhuid, iarraidh iad baisteadh gun fhiamh, gun eagal. Tha iad a' sealtainn air mar rud a tha freagarrach a dheanamh a chionn gur h-e sin cleachdadh na duthcha, ach an taobh a mach dheth sin cha'n 'eil iad an duil gu bheil feum mor sam bith ann : tha'n leanabh a' faontainn ainme, ach sin uil' e. Cha'n 'eil an corr aca mu thiomchioll, 's cha mhò tha iad a' faireachduinn gur h-fheaird no gur misd iad fhein no 'n clann an rud a bh' air a dheanamh. Cha'n 'eil iad a' sealtainn air a' Bhaisteadh mar gu 'm b'e Sacramaid a th' ann idir.

Bhiodh e gu buanachd mhòr do bheatha na h-Eaglais nan tugadh an sluagh am barrachd suim do Bhaisteadh, 's nam biodh an t-sacramaid air a togail a dh' ionnsuidh an ait' a th' air a thoirt dhith ann an Leabhar Aidmheil a' Chreidimh, 's ann an Riaghailtean na h-Eaglais Athleasaichte mu Aoradh Follaiseach. Los so a dheanamh bhiodh e 'na chuideachadh mor nam feuchadh ministearan is seiseinean ris an t-sacramaid a fhrithealadh ni bu bhitheanta anns an eaglais. Bheireadh so an dà chuid cothrom do'n mhiniesteir teagasc a thoirt mu'n t-sacramaid do 'n choimhthionail uile mar nach h-urrainn e dheanamh air dhoigh eile, 's ghabhadh an t-ordugh a fhrithealadh air mhodh a's soluimte no ann an tigh. *Cha bu choir baisteadh a bhi air a dheanamh anns an dachaideh, ach an uair nach 'eil e freagarrach a dheanamh anns an eaglais.* Aig a' chuid a's lugha, tha 'n t-ordugh a' ciallachadh gu bheil na leanaban air an toirt a steach do chomunn nan Criosuidhean anns an eaglais fhaicsinich, 's tha coir sin a dheanamh gu follaiseach an lathair a' choimhthionail. Cha'n e mhain gu bheil dleasdanais aig na parantan a thaobh an cloinne, ach tha dleasdanais mar an ceudna aig Comunn nan Criosuidhean a thaobh gach leanaibh a tha iad a' gabhail a steach nam measg. An uair a tha 'm baisteadh air a dheanamh 's an eaglais tha e furasda so a chur 'nan cuimhne. Tha na Cleirean a' faontainn cunnatais a h-uile bliadhna air an aireamh chloinne chaideh a bhaisteadh 's an eaglais, 's an aireamh a chaideh a bhaisteadh 's an dachaideh, 's tha 'n aireamh a bhaisteadh 's an eaglais fada fada ni 's lugha na bu choir. Tha sinn an duil gu faodadh luchd dreuchd na h-eaglais so a cheartachadh ann an tomhas. Tha daoine reusanta, 's gabhaidh iad comhairle, 's cha'n 'eil e idir duilich toirt orra toiseachadh air a' chleachdadh so. Cha robh guth mor no droch fhacal uime, 's bha 'n sluagh cho toileach ris an t-seisein. Cha ruigear leas riaghailtean cruaidh a dheanamh mu 'n chuis, ach bu choir sacramaid a' Bhaistidh a bhi air a frithealadh an lathair a choimhthionail, 'nuair a ghabhas e idir deanamh.

AONADH RI CRIOSD.

Fanaibh annam-sa, agus mise annaibh-se.

—EOIN xv. 4.

GED tha an Sgriobtuir uile tarbhach chum teagaing 's chum oilein ann am fireantachd, tha cuid de 'n Leabhar Naomh a's fhearr leinn na cheile. Fhuair na caibidealan so de shoisgeul Eoin, xiii.-xvii., aite ann an cridhe na h-Eaglais nach d' fhuaire litreachas eile chaidh riamh a sgriobhadh. Cha'n ioghnadh ged fhuaire. Bha iad air an labhairt leis-san a labhair mar nach do labhair neach riamh, agus aig an aon àm a bu sholuimte 'na bheatha. Ged a bha làn fhios aig Criod nach b' fhada 'n uine gus am biodh E air a thoirt thairis do lamhan a naimhdean, bha chridh' air a lionadh le sith Dhe, 's chuir E seachad na h-uairean deireannach ann a bhi misneachadh a chairdean le briathran cho ciuin, cho domhain, 's cho brioghmhor 's gu bheil iad 'nan aran heatha do'n t-saoghal gus an latha diugh. Ged nach deanadh an t-Abstol Eoin seirbhis eile do'n Eaglais ach na briathran so a gbleidheadh air chuimhne, bhiodh i'na chomain gu brath. Thaisg e conhradh deireannach a Mhaighstir 'na chridhe mar nach do rinn h-aon eile de na h-abstoil, 's an deigh do mhóran bhliadhnachan dol seachad, ghabh e do chuid Chriosd agus fo sheoladh au Spioraid Naoimh, nochd e dhuinne e. Am measg nithean eile a labhair Criod aig an àm ud na Eoin ag innseadh dhuinn gu 'n do leag E cudthrom sonruichte air an aonadh a tha eadar E fhein 's a shluagh—an ceangal dlùth a tha eadar an Eaglais air thalamh is Ceann na h-Eaglais air neamb. *Fanaibh annam-sa agus mise aunaibh-se. Is mise an fhionain, sibhse na geugan. Mise anna san, agus thusa annam-sa, chum gu'n deanar coimh-lionta iad ann an aon.* Fhuair an smuain a th' anns na briathran so a leithid de ghléim air inninn an Abstoil Eoin 's gu bheil e tigh'nn thairis oirre an drasd 's a rithist mar gu'm biodh e faotainn solas agus togail cridhe anabarrach ann a bhi beachdachadh air an diomhaireachd mhor so mu Chriosd agus an Eaglais. Annas a' cheud litir a sgriobh e tna'n smuain a' tachairt oirnn anna h-uile caibideal—*An ti a choimhdeas 'aitheanta-san, tha e gabhail comhnuidh ann, agus Esan ann san; agus le so is aithne dhuinn gu bheil Esan a' suireach annaimh, o'n Spiorad a thug E dhuinn.* Cha'n eil Eoin leis fhein ann a bhi teagasc gu bheil aonadh cho dluth eadar Criod 's a shluagh 's gu faodar a radh gu bheil Esan anna-san agus iadsan ann-san. Bha

Eoin agus Pol gle eu-coltach ri cheile ach air a' chùis so tha iad a' labhairt le aon ghuth, 's tha Pol a' toirt na fianuis cheudna mu'n cheangal a tha eadar an Tighearn 's an Eaglais. *Nach 'eil fhios agaibh, ars' esan ris na Corintianaich, gur sihh teampull Dhe, 's gu bheil Spiorad Dhe 'na chomhnuidh annaibh. Cha mhise, ars' esan ris na Galatianaich—a tha beo ach Criod tha beo annam.* *Tha ar beatha folaithe ann an Criod.* Ged a bha Eoin is Pol fad o cheile 'nan gne 's 'nan oilein, tha iad a' cordadh mu'n teagasc so a chionn gu'n d'òl iad as an aon tobar, 's gu robh iad air an soillseachadh leis an aon solus—*an solus a thainig o'n airde.* Cha'n eil iad a' toirt fianuis air bith dhuinne ach mar fhuaire iad shein an toiseach o'n Tighearn.

I. Tha tri samhlaidhean air an cleachdadhbh 'sa Bhiobull a tha cur soluis air an aonadh a tha eadar Criod is creidmhich. Is iad sin—

*An fhionain agus na geugan
An corp agus na buill.
Ceangal a' Phosaidh.*

Mar tha beath' is sugh an fhionain a' sior shruth gu reidh samhach a dh' ionnsuidh gach geng is gucag is duilleach, mar sin tha beath' is cumhachd Chriosd ag oibreachadh gu reidh samhach anns na daoine th' air an aonadh ris le creidmh beo. Cha'n fhaicear 's cha chluinnear am feur a' fas, 's cha tig rioghachd Dhe air chor gu mothaircheir i. Mar tha moran bhall anns a' choip, cnamhan is feithean is uilt, agus iad uile 'g oibreachadh gu h-ordail 's air an glusasad leis an aon bheatha; mar sin tha'n Eaglais air thalamh. Is e'n Eaglais corp Chriosd, agus is Chriosd an Ceann, o'm bheil an corp uile, air a cheangal gu ceart, agus air a dhluthachadh tre an ni sin a tha gach alt a' toirt uaith, a faghail fas cuirp, chum gu fas sin suas anns na h-uile nithibh chuige-san. Tha staid a' phosaidh, mar an ceudna, 'na sambladh air a cheangal chaomhail 's air an aonachd a tha eadar Criod 's a shluagh. Bithidh an dithis 'nan aon fheoil. Cha'd thug duine air bith riamh fuath d'a fheoil fhein, ach altrumaidh agus eiridnidh e i, eadhoin mar a ta an Tighearn a' deanamh do'n Eaglais. Mar tha fear is bean fo chumhachd graidh 'nan aon, mar sin tha Chriosd is creidmhich.

Cha'n eil anns na samhlaidhean so ach oidhirpean air cainnt a chur air firinn a tha dol os cionn tuigs' an duine. Tha fiosrachadh an anna air an aonadh bheannaichte so 'na ni cho mor 's cho beairteach, 's nach gabh e cainnt

a chur air. Cha ghabh e innseadh ann an aon fhacal. Cha 'n urrainnear innseadh ann an aon fhacal ciod an daimh a th' aig Criosd r'a shluagh. Tha E dhaibh 'na *Bhuachaille* ach tha E 'na *sholus* mar an ceudna. Tha e 'na *Righ*, ach tha E 'na *aran na beatha*. Tha E air fada *uapa*, gidheadh tha E *maille ri*. Tha E an *taobh a mruigh* dhiu, gidheadh tha E 'n *taobh a stigh* dhiu. Tha Esan *annt-san*, 's tha iadsan *annsan*. Ach ged tha e duilich cainnt a chur air fiosrachadh an anma, tha 'm fiosrachadh sin fior, 's dhearbh sluagh an Tighearn anns a h-uile linn gu bheil. Fhuair iad a leithid de dhluths ri Criosd's gu faodta radh gu robh iad a' fantuinn ann an Criosd agus Esan annta-san. An uair is aithne do dhuine 'na fhiosrachadh fhein an t-aonadh so ri Criosd, cridhe ri cridhe, spiorad ri spiorad, beatha ri beatha, tha *bheatha mhaireannach* air a ghiulan anns an t-seadh anns a bheil an t-Abstol Eoin a' cleachdadh an fhacail sin. Le beatha mhaireannach tha Eoin a' ciallachadh, fiosrachadh anma anns an àm a tha lathair, 's cha 'n e, tiодhlac a tha feitheamh air creidmhich ann an neamh.

II. Tha Criosd a' teagasc gu bheil creidmhich a' fantainn annsan amhul a ta Esan a' fantainn anns an Athair. Tha 'n daimh a tha eadar E shein 's a shluagh 'na leth bhreac air an daimh a tha eadar am Mac 's an t-Athair. Gu de an daimh anns a' bheil pearsachan glormhor na Trianaid a' seasamh d'a cheile? Is e sin cuspair air air nach h-urrainn duine labhairt ach le mor irioslachd. Ach gabhaidh beagan soluis faotainn. Thuit Criosd shein gu robh Esan's an t-Athair 'nan aon a chionn gu 'm b'e bhiadh 's a *dheoch toil an Athar a dheanamh*. Cha d'thainig mi, ars' Esan, a dheanamh mo thoil fhein ach toil an Ti a chuir uaith mi. Rinn e daonnaan na nithean a b'aill le 'Athair, 's aig crioch a thuruis air thalamh b' urrainn E radh—Ghlorach mi t-ainm, chriochnaich mi an obair a thug thu dhomh ri dheanamh. Bha e umhail do Dhia, bha earbs' aig ann an Dia, bha co-fhaireachdann aige ri riuntean Dhe, 's a chionn gu robh, bha aonachd bheannaichte eadar E shein is Dia nach deachaidh riamh a bhristeadh. Bha iad dareadh a dh' aon inninn 's a dh' aon chridhe. A chionn gu robh iad a' cordadh ann an seadh moralta, bha iad aonaichte ann an seadh spioradail. Tha cheart ni fior a thaobh Criosd 's a shluagh. Gus am bi an toil-san air a lubadh ri thoil-san, cha bhi fiosrachadh aca air an aonadh bheo so air a' bheil Eoin a' labhairt, 's a thug dha fhein sonas is aoibhneas cho mor. An uair a tha creidmhich a' cur an toil, 's am beachdan, 's an iarrtuisean fhein an aghaidh toil is falal Chriosd, tha 'n t-aonadh eatorra air a bhriseadh. Mur h-eil iad, ann an tomhas, coltach ris-san gu moralta,

cha 'n 'eil iad aonaichte ris gu spioradail. Mur dean iad a thoil-san, cha 'n 'eil iad a' fantuinn ann. *Ma choimhdeas sibh m' aitheanta, fanaidh sibh ann am ghradh; mar a choimhid mise aitheanta m' athar, agus a tha mi fantruinn 'na ghradh.* Ach ged tha e fior gur h-e iadsan a mhain a ni toil Chriosd a dh' fhanas ann, tha e fior, mar an ceudna, gur h-e iadsan anns a' bheil Esan a' fantuinn a's urrainn a thoil a dheanamh. Is e Esan and a chuid a bheatha agus an toradh.

III. Ciamar a ruigeas sinn air an aonadh tharbhach so? Ann an t-seathamb rann deug de 'n chaibideal, tha Eoin ag radh nach ann o'r taobh-ne tha e toiseachadh idir ach o thaobh Chriosd. *Cha sibhse thagh mise, ach mise a thagh sibhse, agus dh'orduich mi sibh chum gn'n d' tugadh sibh a mach toradh.* Is e sin aon taobh de 'n shirinn, ach tha taobh eile oirre. Ann a bhi 'g radh *fanaibh annam-sa* tha Criosd a' teagasc gu feum toil an duine gluasad cho maith ri thoilsan ma 'n gabh an t-aonadh so dheanamh. Tha e fior gur h-ann ann an cridhe Dhe a tha obair grais a' toiseachadh an toiseach, ach ann an gnothuch anma feumaidh an duine fhein comh-oibreachadh maille ri Dia. Ged is e a' ghradh 'sa chaomhalachd 's a thruacantachd fhein a tha toirt an t-Slanuigbear'gar n-ionnsuidh an toiseach, cha 'n fhan e maille riunn mur gleachd sinn ris mar rinn Iacob ris an aingeal 's mur h-abair sinn—*Cha leig mi as Thu gus am beannach Thu mi.* Tha Esan a tigh'nn tric a dh' ionnsuidh an doruis ach tha sinn 'ga leigeil air falbh a chionn gu bheil aoidhean eile stigh nach bu mhaith leinn gu faceadh E. Cha 'n 'eil an t-aon a's shearr againn a' fantuinn annsan ach uine ghoirid; cha 'n aithne dhuinn am fiosrachadh air a' bheil Eoin a' labhairt ach an drasd 'sa rithist. Cha 'n ann aig Criosd a tha choire ach againn fhein. Dhaibh-san a ghradhachas E agus a choimhdeas aitheantan tha gealladh Dhe seasmhach — *Gradhaichidh m' Athair e, agus thig sinn 'ga ionnsuidh agus ni sinn ar comhnuidh maille ris.*

Cha 'n e mo mhianh thu thriall air falbh gun dàil Mar neach air chuairt, ach thu bhi gabhail taimh Am chuideachd fhein a Dhe, le cairdeas dlùth, A chaoiadh nan cian nach treig, fan maille ri.

NA SEANN LAITHEAN.

THA e 'na fhasan aig moran dhaoine anns an latha diugh a bhi 'g radh nach 'eil cor an t-sluagh idir cho mhaith 'sa bha e an uair a bha iadsan òg. Tha sinn an duil na rachamaid air ar n-ais a dh' ionnsuidh an ama anns ad robh iad òg,

gu'n cluinneamaid a' cheart ghlaodh. Theireadh na seanairean ruinn gu'n d' atharraich an t-sid seach mar bhi i, gu robh ghaoth n-easr ni b' fhuaire na bha i an uair a bha iad 'nam balaich, 's nach robh uiread cinneis air an talamh no uiread cairdeis am measg an t-slugaigh. Bha h-uile duine 'na cheatharnach an uair a bha iad òg, bha samhradh ni b' fhaide na tha e'n diugh, bha 'm bàrr ni b' shearr 's cha robh dith no deireas air duine beo. Ach 'nuair a sheallas sinn air cor na duthcha anns na laithean a dh' fhalbh chi sinn gu soilleir gu bheil cuisean an diugh fada, fada ni 's fhearr na bba iad ri linn ar seanar. Thainig atharrachadh mor air a' Ghaidhealtachd 's air cor an t-slugaigh o chionn ceud bliadhna 's cha 'n ann idir airson a chuid a's miosa. Tha na daoine ni 's fallaine 's ni 's fad shaoghalaiche na bha iad, tha gloine is doighealachd anns na tighean mar nach robh anna, 's tha 'n tuath ni 's biadhite 's ni 's comhdichte na bha iad. Dh' fhaodadh duine 'n diugh dol troimh sgireachd an deigh sgireachd 's gun teaghlaich a thachairt air anns a bheil acras no cion, ach anns na laithean a dh' fhalbh bha leihid de ghainne 's de bhochdaiann am measg an t-slugaigh 's nach bu ruith ach leum le fir laidir obair latha dheanamh airson am bidh. Ann am bliadhna nam briseinean bhiodh fir-thighe a' leantail a' chroinn ag iarraidh nam briseinean airson an itheadh leis an acras a bh' orra. Bha 'n sluagh lionmhòr, bha 'n talamh air a dhroch oibreachadh, bha cosnadh gann 's ged a bha duine a sid 's a so air a dheagh dhoigh, bha mhòr chuid de 'n t-slugh ann an staid bhochd. Chuireadh na cailleachan a th' air bord nam bochd an diugh car 'nan sroin nan taigte dhaibh am biadh leis an robh croitearan an la ud toilichte. Cha b' fhearr na tighean no 'm biadh. Cha robh anna ach bothagan beaga salach, air bheagan soluis 's air mhoran toite, an crodh anns an dara ceann dhiu 's na cearcan a' cadal air na sparran. Cha 'n 'eil ioghnadh ged a bha breac is fiabhrns a' tannachadh na duthcha an drasd 's a rithist. Cha ghiulaineadh monaidhean na Gàidhealtachd an aireamh dhaoin 'a bh' air an uachdar, 's thoisich an sluagh air bruchdadh a null a dh' America. Bha 'n sluagh aineolach seach mar tha iad an diugh. Cha robh e furasda, dhaibh a bhi air atharrachadh, oir cha robh sgoilean no maighstirean sgoile aca. Ann's à' bhliadhna 1826 bha da mhile gu leth duine ann an sgireachd Ionarnis nach b' urrainn leughadh no sgríobhadh, agus corr is leth cheud mile duine anns a' Ghaidhealtachd uile gun falach sgoil 'nan ceann. Ach is mor an t-atharrachadh a thainig air an duthaich o'n latha sin. Ged nach 'eil an sluagh cho lionmhòr tha iad i ni 's fhearr air an doigh. Tha na croitean ni 's mothu 's tha e comasach do dhaoin 'am beothlainn fhaotainn orra. Thug Achd nan Croitearan

coir air an fhearrann do'n tuath, 's nuair a shuair iad sin bha misneach aca tighean a b' fhearr a chur suas agus an tuilleadh innleachd is dichill a chleachdadh ann an oibreachadh a' ghruinnd. Tha 'n duthaich air a fosgladh suas le rathaidean mora, le bataichean smuid, 's le carbadan iaruinn air chor 's gu bheil e comasach do na Gàidheal malairt a dheanamh ris na bailtean mora. Cha 'n 'eil moran cosnaidb anns a' Ghaidhealtachd do'n oigridh a tha 'g eiridh suas, ach tha sgoilean maith aca 's ma 'n tig iad gu ire duine tha iad comasach leis an ionnsachadh a tha iad a' faotainn air iad fhein a thoirt as am measg dhaoin' eile na rioghachd. Tha iad a' deanamh sin, 's tha chuid a dh' fhalbas o'n bhaile 's a' chuid a dh' fhasas aig an tigh moran ni 's comhfhurtachaille 'nan crannchuir na bha na daoin o'n d' thainig iad. Tha Ghaidhealtachd a tigh 'nn air a h-agaidh, 's cha 'n ann a' dol air a h-ais. Tha suilean an t-slugaigh ni 's fosgalte, tha 'n dachaidhean ni 's gloine, tha 'n lòn ni 's cinnichte, 's tha 'n slainte ni 's fhearr. Ged tha bochdaiann fhathast ann an iomadh cearn, cha 'n 'eil an t-acras goirt ann a b' abhaist an cridhe thoirt a daoine. Ged a bhios na bodaich ag radh gu 'm b' fhearr an de no 'n diugh, cha chreid sinn diog dheth.

A' GHÀIDHLIG.

THA sinn an duil nach bi è as an rathad cunnatas a dheanamh anns an duilleig so air an aireamh dhaoin 'a tha bruidhinn na Gàidhlig ann an Albainn. Tha iad ag radh ruinn gu bheil barrachd dhaoine 'ga bruidhinn ann an America na tha 'ga bruidhinn anns an duthaich so. Faodaibh sin a bhi, ach a chionn nach 'eil fhios againn air an dearbh aireamh a bhruidhneas i ann an America cha 'n abair sinn an corr mu'n chuis. Tha 640,000 ann an Eirinn a bhruidhneas i, agus 4,500 anns an Eilein Mhanainéach. Cha 'n 'eil e furasda do chluas Gaidheal dad a dheanamh do chainnt nam Manaineach, ach cha 'n 'eil a' Ghaidhlig Eirinnach idir eu-coltaich ri cainnt na duthcha so. Bha fear-sìbhail aig an dorus an la roimhe, agus ged nach deanadh an corr de 'n teaghlaich a bheag d'a sheanchas, chaidh sinn fhein 'na chomhradh agus air ar-n athais thuigeamaid e maith gu leor. Bha e o thaobb an iar Eirinn:

An uair mu dheireadh a chaidh an sluagh aireamh ann an 1901 bha 230,800 aig an robh Gàidhlig. Faodaidh nach 'eil flíor uiread an diugh ann, ach cha ghabh an t-atharrachadh a bhi mor. Los fhaicinn ciamar t'fha cuisean anns na h-eileinean faodaidh sinn an rud a chur mar so :-

AITE.	Gaidhlig is Beurla.	Gun dlog aoh Gaidhlig.
Leodhas,	15,990	9,928
Na h-Earradh,	2,662	2,237
An t-Eilean Sgiathanach	9,837	2,858
Uidhist mu 'Thuath,	1,975	1,619
Uidhist mu Dheas,	2,573	2,500
Barrajdh,	1,165	1,136
Muile,	3,060	428
Tiriodh,	1,156	894
Colla,	288	57
Colasa,	241	44
Diura,	460	60
Ile,	5,136	644
Arainn,	1,903	9

Chitear uaithe so gur h-e muinntir Bharraidh is Uibhist 's na h-Earradh daoin' aig a lugha bheil a Bheurla, 's nach 'eil cion teangaidd air na Muilich 's na h-Ilich anns an dà chainnt.

Ma ghabhas sinn na siorramachdan Gaidh-ealach tha 'n aireamh mar so:—

AITE	Gaidhlig is Beurla.	Gun dlog aoh Gaidhlig.
Earraghaidheal,	34,428	3,313
Ionarnis,	43,281	11,722
Ros,	39,292	12,171
Cataibh,	14,083	469
Peairt,	11,446	78

Chitear uaithe so gur suarach an aireamh dhaoin' air tir mor aig nach 'eil Beurla, 's -gu bheil Earraghaidheal ni's toisiche anns an rathad sin no Ros is Ionarnis. Ach cha 'n 'eil e furasd a radh gu de cho fad 'sa dh' fhaodas sinn daoine ghabhail gu litireil an uair a chuireas iad sios an ainmean airson, *Gaidhlig is Beurla*, no airson *gun dlog aoh Gaidhlig*. B'aithne dhuinn cailleach choir a bha fuireach leatha' fhein ann an tigh ri taobh an rathaid. Bhiodh luchd siubhail a' taghall an tighe gus iad fhein a gharadh no phioib a lasadh, agus is iomadh truaghain a bhiodh a' ghabhail an rathaid air dhroch caramh, air an do rinn i fuasgladh. Thachair i oirnn latha agus b'e cheud fhacal a thuirt i—O Mhuire 's a Righ, is ann ormsa thainig a' bheisd an raoir, theap nach fhaighinn air falbh e. Co thainig oirbh? Ma ta cha 'n 'eil fhios agam ach bha coltas Eirionnaich air; cha roibh seorsa bho na sparran nach d' iarr e, ach mar sheall an t-agh ormsa, tha beagan agam shathast de 'n Bheurla a dh' ionnsaich mi air *Loudie* 'nuair a bhithinn a' dol gu foghar, 's cha luaithe chuir mi ris smaladh dbi na thug e chasan as. Gu de thuirt sibh ris, arsa sinne. Ma ta, thubhaint—*Away, a' dhearg choin*, 's mur bhi a' Bheurla dh' shaodadh e mo mhort. Is dòcha gu bheil feadhainn ag radh anns na paipearan-aireamh gu bheil *Gaidhlig is Beurla* aca, aig nach 'eil de Bheurla na bheireadh a cuideachd iad, ach tha sinn a' creidsinn gu bheil gu leoirt aig a bheil deagh phrapadh Beurla nach

leig sin orra, 'sa tba 'g an cur fhein sios mar dhaoin' aig nach 'eil diog ach Gaidhlig. Cha toigh leis an fhior Ghaidheal a Bheurla' aideachadh mur 'eil i aige neo-ar-thaing.

Tha Moran Gaidhlig anns na bailtean mora.

BAILE.	Gaidhlig is Beurla.	Gun dlog aoh Gaidhlig.
Dunedeann,	4,536	68
Glaschu,	23,191	85
Grianaig,	2,494	24

Chitear uaithe so gu bheil uiread dhaoin' a bhruidhneas Gaidhlig anns na tri bailtean so, 'sa th' ann an Leodhas, 's an Eilean Sgiathanach 's ann am Muile ged a bhiodh iad air an cur comhla. Ach ged tha Gaidheil a' bhaile mhoir gaolach gu leoirt air dol far am bi Ghaidhlig air oidhche seachdann, cha 'n urrainn sinn a radh gu bheil iad cho gaolach air a h-eisdeachd air an t-sabaid. Co dhiu, 'se sin a thatar ag radh ruinn.

MUINGHINN ANN AN DIA.

O anaimh bhochd, 'tha sàruicht,'
Gabh greim air Dia gu teann :
Do dheòir tha air an àireamh ;
Dia togaidh suas do cheann :
Troimh dhoinnion doirbh, is anradh
Bheir Esan thu gu slàn ;
Bheir tonnan 's gaoith' thu sàbhailt,
Gu soilse geal an là.

Suas thu ! Le muinghinn làdir
Leig dhìot an ionaguin thróm ;
An campar-inntinn tràilleil
A dh' fhág thu ledinte, crom :
Ged nach 'eil thusa' riaghlaigh
Gach cuis 's an domhan mhòr ;
Aig ceann na rioghachd tha'n Tighearna,
Ni Esan mar is còir.

An riaghlaigh fág 'n a Làimh-san,
Liuthair do chor d' a iùl ;
Bheir e gu àite-tàimh thu,
Is bheir thu Dha-san clù :
Aidichidh tu le iognadh
Gu bheil a dhòigh-san ceart ;
'S gur beannaichte na daoine
D'an dòchas Dia nam feart.

O Thighearn, air ar teanntachd
Cuir Thusa ceann is crìoch !
Ar làmhan neartaich,—'s fann iad ;
D' ar gluinean lag thoir clith :
Cum sinn fo 'd cùram dileas
An cian a bhios sinn bed,
'S air slighe glan na firinn,
Stiùir sinn gu rioghachd na glòr.

Eadar le K.W.G. o Phol Gerard.

BAS CHRIOSD.

Ta Dia a' moladh a ghraidh fein duinne, do bhrigh an uair a bha sinn fathast 'nar peacaich gu'n d' fhuling Criosc bas air ar son.—ROMH. v, 8

ANNS na rannan so tha Pol a' cur an cuimhne nan Romanach gu bheil e moran ni's coltaiche gu nochdadh Dia dhaibh caoimhneas air dhaibh a bhi reidh ris, seach gu'n d' fhiosraich E iad gu grasmhor an uair a bha iad fhathast 'nan coigrich agus 'nan naimhdean dha. Tha e 'cur 'nan cuimhne nach ruig iad a lcas a bhi 'cur teagamh ann an gradh Dhe, oir dhearbh Dia a ghradh shein dhaibh ann an doigh nach gabh aicheadh. *Ann an òm iomchuidh bhasaich Criosc airson nan daoine neo-dhiadhaidh.* Cha b' urrainn gradh dol ni b' fhaide. O'n latha anns an d' thug Criosc E fhein suas mar iobairt air a' chrann cheusaithd tha e so-thuigseach do'n t-saoghal gur gradh Dia. Tha acair aig anmaibh dhaoin' a tha daingean is cinnteach.

I. *Air reir teagasc Phòil, is e bas Chriosc an dearbhadh a's laidire air gradh Dhe.* Nan abradh duine ri Pol gu bheil iomadh comharadh eile anns an t-saoghal air gradh an Athar, cha chuireadh Pol 'na aghaidh, ach theireadh e gur h-e bas Chriosc an comharadh sonruichte a bha toirt misneach is dochas is aoibhneas d'a chridhe shein. Their cuid a dhaoine ruinn gu ruigeadh an saoghal air an fhirinn gur gradh Dia, ged nach rachadh am Biobull riamh a sgiobhadh. Their cuid eile ruinn nach 'eil an dearbhadh a's lugha air an fhirinn sin an taobh a mach de'n Bhiobul. Co dhiu a tha ceart? Cha'n 'eil teagamh nach 'eil iomadh ni ann an obair a' chruthachaidh a tha toirt misnich dhuinn an creidimh altrum gur gradh Dia, ach tha iomadh ni ann mar an ceudna a tha toirt bhuainn ar dochais. Tha obair a' chruthachaidh a' labhairt le dà ghuth. Tha aon ghuth ag radh—*Is gradh Dia.* Ach tha guth eile 'g radh—*An dara cuid, cha'n 'eil maiteus Dhe iomlan, air neo tha tomhas air a chumhachd.* Tha 'n fhanuis cheudna 'tigh'nn o bheatha 'n duine. Tha e furasda gu leor dhaibhsan aig a bheil crannchuir shocruch is dachaidhean blàth, nach d' fhuling riamh pian no acras no briste cridhe, creidsinn le'n uile chridhe gur gradh Dia. Ach cha'n 'eil e idir cho furasda do thruaghain 's do dhiolachan-deirce an t-saoghail an creidimh ceudna altrum—daoine a tha blasad beagan milse is moran searbhadais 'nan cuairt air thalamh. An

aite co-shaireachduinn a bhi aig Nadur ri cor dhaoine, tha 'n cruthachadh a' gluasad air aghaidh caoin shuarach co dhiu a tha 'n cridheachan ait no briste. Dearrsaigh a' ghrian cho aoibhneach air tigh a' bhroin 'sa ni i air an dachaidh anns a bheil gean. An uair a shocraicheas sinn ar-n intinncean air smaointeán de'n t-seorsa sin, cha 'n urrainn sinn ar-n aonta chur ris na daoine their gu ruigeadh an saoghal air gradh Dhe, ged nach robh am Biobull riamh air a sgiobhadh, 's ged nach robh Chriosc air fhoillseachadh anns an fheoil. Ann an obair a' chruthachaidh thà guithean a' labhairt air gradh Dhe, ach cha 'n 'eil na guithean sin ach fann; tha beagan soluis ri fhaicinn, ach cha 'n 'eil an solus ach beag. Ach ann am bas Chriosc tha sinn a' cluinnntinn gnuth mar thoirm mhoran uisgeachan 's tha 'n solus ag eiridh gu airde mheadhoin-là. As eugmhais bas Chriosc tha 'n fhanuis a leughas sinn ann an oibricean Dhe neo-chinnteach, ach an uair a sheallas sinn air a' chruthachadh ann an solus na firinn so, tha na neamhan agus an talamh a' toirt dhuinn na sgeoil gur gradh Dia. Is e bàs a mhic an iuchair a dh' fhosglas saoibhreas gradh Dhe air feadh an domhain. *An ti nach do chaomhain a mhac, cionnus maille ris-san nach toir e dhuinn na h-uile nithean.* Cha 'n e mhain gur gradh Dia, ach ghradhaich e peacaich 's thug e mhac mar eiric air an son. An uair a gheibh an smaoin sin greim air cridhe duine, cha chuir e teagamh ni's fhaide ann an gradh caomhal an Athar.

II. *Ciamar a tha bas Chriosc 'na dhearbhadh air gradh Dhe;* ciamar a tha bas aon neach 'na dhearbhadh air gradh neach eile? Faodar a radh mu na martaraich gu'n do leag iad sios am beatha air son firinn is ceartais mar rinn Chriosc, ach is e rud eile radh gu bheil bas nam martarach a' dearbhadh gradh Dhe dhuinne. Tha e dearbhadh gradh nan daoine sin do'n fhirinn 's an dilseachd do Dhia, ach sin uil' e. Nam biodh duine an iomairt a bhi air a bhathadh 's gu'n cuireadh caraid a bheatha shein ann an cunnart 'ga shabhaladh, bhiodh sin 'na chomharadh cinnteach air gradh a charaid, ach cha bhiodh e 'na dhearbhadh sam bith air gradh Dhe. Nan d' thuirt Pòl—*Tha Chriosc a' moladh a ghraidh fein duinne, do bhrigh an uair a bha sinn fathast 'nar peacaich gu'n d' fhuling E bas air ar son,* bhiodh sin furasda gu leor a thuig-sinn, ach ciamar a tha bàs Chriosc 'na dhearbhadh air gradh Dhe? Cha ghabh a' cheist

fusgladh ach anns an doigh anns an d' fhuasgail Pòl's na h-Abstoil eil' i. Bha Pol a' smaointinn air Criod mar am Facal Siorruidh a bha maille ris an Athair ma'n do leagadh bunaithean na talmhainn, ach a bha air fhoillseachadh anns an fheoil anns na laithean deireannach a measg a bhrathrean. Bha e smaointinn air Criod mar neach a bha 'na leithid de dhaimh dhluth ri Dia's gu faodte radh gu robh e fhein 's an t-Athair 'nan aon. A chionn gu robh an t-aonadh so eatorra, theireadh Pol nach do rinn am Mac ni sam bith leis shein, ach gu'n do rinn an t-Athair maille ris e. Am facal a labhair Criod air thalamh, tha 'n t-Athair a labhairt gu siorruidh; an ni a rinn Criod air thalamh, tha'n t-Athair a' deanamh gu siorruidh, oir b'e beatha Chriod dealbh Dhe, agus b'e briathran agus gniomharan Chriod earlais air doimhneachd a' ghraidi a th'ann an cridhe Dhe. Annsan bha lanachd na Diadhachd a' comhnuidh air chor gu faodar a radh mar tha Pol ag radh uair is uair eile, gur h-e 'n Diadhachd shein a dh' fhuiling pian is bron ann an iobairt Chalbhari. Cha do leag Dia uallach peacaidhean a' chinne daona air guaillean coigrich, ach dh' fhuiling E fhein, 'sa chionn gu'n d' fhuiling tha has Chriod 'na dhearbhadh air gradh an Athar.

III.—*Ciamar a tha bas Chriod a' foillseachadh gradh Dhe?* Nach faodadh Dia a ghradh a dhearbhadh ged nach fuilingeadh Criod bas! A bheil ceangal air bith eadar an dà ni? Ann a bhi freagairt na ceiste, thig sinn air ar n-ais a dh' ionnsuidh na smuain a bh' ann an inntinn Phoil, smuain a thachras oirnn air gach duilleig de 'n Tiomnadh Nuadh, gu bheil ceangal sonruichte eadar bas Chriod is maitheanas peacaidh. Thug mi dhuibh air tus, arsa Pòl, an ni a fhuair mi mar an ceudna, gu 'n d' fhuair Criod bas airson ar peacanna a reir nan sgríobtar. Ann am beachd Phòil bha bas Chriod a' seasamh air leth o bhàs nam martarach, 's a' giulan bheannachdan 'na lorg nach faigheadh an saoghal air dhoigh eile. Thug an Slanuighear E fhein an fhianuis cheudna. Aig an aon àm a bu sholuimte 'na bheatha thuirt e ris na deisciobuil gu robh fhuilsan air a dortadh airson maitheanas peacaidh, agus air eagal gu 'n dichuimhnicheadh iad am facal, chuir E air a chois ordugh a bhiodh 'na shamhladh air an shirinn so gu deireadh an t-saoghal. Ged nach h-urrainn sinn a thuiginn ciamar nach tigeadh maitheanas peacaidh as eugmhais dortadh fala feumaidh sinn gabhail gu h-iriosal ris na tha 'n Sgríobtar ag radh air a' chuis. Gus an do shineadh Easan air a' chrann, cha b' urrainn e radh—Tha 'n obair criochnaichte. B'e latha Chalbhari latha na saorsa, 's air a chrann cheusaidh choisinn Criod buaidh shiorruidh air chor 's gu bheil naoimh gun aireamh a' seinn le

moladh—*Dhasan a ghradhaich sinn 's a nigh sinn o ar peacaidhean 'na fhuil fhein 's a rinn righrean is sagairtean dhinn do Dhia ar n-Athair, dhasan gu robh gloir is moladh is urram gu saoghal nan saoghal.*

AN SEANADH.

CHOINNICH Ard Chuit na h-Eaglais am bliadhna mar a b' abhaist, 's ged nach robh bheag de cheisteann cudthromach air beulaobh an t-Seanaidh, bha an cruinneachadh anabarrach gasda. Cha chuimhne leinn gu faca sinn riagh coinnreamhan a bu chiataiche, 's o thoiseach gu deireadh cha chualas guth mor no droch fhacal.

Bhatar ag ionndrainn chairdean a thugadh air falbh o 'n àm so'n uiridh, 's am measg na feadhnaidh air an do rinn an Seanadh iomradh le taingealachd airson am beatha 's an seirbhis, bha an t-Ollamh Charteris, An t-Ollamh Blarach is Sir Seumas Caimbeul.

Bha h-uile duine toilichte Iarla Chinnaird fhaicinn air ais mar Theachdair an Righ, 's rinn e na dleasdanasan a bha 'n ceangal r'a dhreuchd gu h-usal agus gu h-eireachdail. Tha e fhein 'na dhuinne diadhaidh, 's thug e seachad a' chuid mhór d'a bheatha gu bhi cuideachadh aobhar an t-soisgeil. Cha 'n ann a h-uile latha bhios an t-ait' ard so anns an t-seanadh air a lionadh le duin' a tha cho eudmhòr ris ann an nithean spioradail 's ann an obair na h-eaglais.

Tha cuisean a' soirbheachadh leis an Eaglais aig an tigh agus ann an dutchannan cein. Tha sith an taobh a stigh d'a ballachan agus suaimhneas 'na luchairtibh. Tha Dia ag aideachadh a h-obair anns an tir, 's a' dortadh a bheannachd an lorg a saothrach. Cha bu choir so a bhi na aobhar boilich dhi, agus idir cha bu choir e bhi 'na lethsgul do bhuill na h-eaglais stad anns an t-slige no fas meagh bhith 's an obair ris an do chuir iad an lamh. Ann am maitheas Dhe do'n Eaglais, tha gairm ùr a tigh'nn 'gar ionnsuidh, ag iarradh oirnn an tuilleadh dichill a dheanamh ann an obair an Tighearna. Bidh soirbheachadh aig an Eaglais anns an tomhas 's a bheil i soisgeulach agus anns an tomhas 's a bheil a buill air an riaghlaibh le inntinn Chriod's air an lionadh le 'spiorad.

Bha latha mor aig an t-Seanadh an uair a thainig Aonadh nan Eaglaisean Cleireach air am beulaobh. Bha fios roimh laimh gu robh Eaglais na h-Alba deas gu coinneachadh ri càch feuch gu de a ghabhadh deanamh, ach cha b' fheairrd aobhar an Aonaidh gu'n do chuir an eaglais eile an deasbod bhliadhain a bhios aice air Di-steidheachadh latha no dha ni bu traithe, gus cothrom fhaotainn a' cheud urchair a los-

gadh. Ged a chuir so gle nadurra farran air an t-Seanadh, rinn iad an rud a bu ghlice 's a bu Chriosdaile ; cha do fhreagair iad le feirg ach chuir iad litir a dh' ionnsuidh chaich ag iarraidh orra coinneachadh riu feuch am faighe Rathad sam bith air na h-eaglaisean a thatadh ri cheile seach iad a bhi 'nan naire do'n duthaich mar tha iad. Chuir an Eaglais Shaor Aonaichte fios air ais gu robh ise toileach dol gu leithid sin de choinneamh. Cha ghabh an gnothuch dol ni's shaid' air aghaidh am bliadhna ach is obair latha toiseachadh. Bu mhor a' bheannachd do dh' Albainn 'nan tigeadh na h-eaglaisean gu bhi 'nan aon. Ach tha'n latha a tighinn ; 's cha bu choir do mhuinntir na h-Eaglais Steidhichte falal a radh no rud a dheanamh a chumadh an latha sin air ais. Bhiodh e gu buannachd do'n duthaich s' do rioghachd Dhe.

Cha do rinneadh dad am bliadhna fhathast gu ceangal ùr fhaotainn eadar an Eaglais is Leabhar Aidmheil a' Chreidimh. Ach cha'n 'eil fath cabhaig ann, 's cha'n 'eil dad ri chall le gluasad gu h-aithiseach.

SIOR LATHAIREACHD DHE.

Agus dh' fhan airc an Tighearn ann an tigh Obed-Edoim o' Ghitich tri miosan ; agus bheannach an Tighearn Obed-Edom agus a thigh uile.—

2 SAM. 6, 11.

Am fàrdoch Obed Edoim
Fhuair airc an Tighearn tàmh,
Am feadh, air uchd nan sléibhte,
A chuireadh iomadh blàr.
'S na glinn bha bruaillean, 's éiridh,
Bha ar-a-mach 's a mhàgh ;
Air fàrdoch Obed Edoim
Bha siocaint neamhaidh tàmh.

Le gorta anns na crìochan,
Le comhstí anns a' champ ;
A chlann bheag fann le ciocras ;
Is aran cha robh ann ;
Na màthraighean 'g an léireadh,
Ag athchuinge le déoir :—
An teaghlaich Obed Edoim
Bha sith is lòn gu ledòir.

Air machair Obed Edoim
Nàmh cha do leag a shàil ;
Mar dhidein teann nan treun-fhear
Sheas ciùin a bhaideal àrd ;
Cha d' thàinig càs no éiginn,
Ach fios na slàint' 's a ghràis
Gu còmhnaidh Obed Edoim
'S an d' fhuaradh ait' do'n àirc.

Is dh' aithriseadh an sgeul ud
Leo-san a bha mu'n cuairt
Tha teaghlaich Obed Edoim
A mealltainn suaimhneas buan ;
Tha beannachadh Iehòbhah
'G an còmhach, beag is mòr ;
A chionn'n an àite-comhnaidh
Tha àirce Dhé na glòir.

Tha gineal Obed Edoim
Ri fhaotainn anns gach linn ;
Fo fhàrdoch Obed Edoim
Tha fasgadh anns gach teinn ;
Tha beannachdan a' Chùmhnaaint
A ghnàth le àirce Dhé
Do'n duine leis an rùn e
Seach maoin an t-saoghal gu léir.

Buaireas cha ruig an sluagh sin
'Bha leis an àire fo dhlon ;
Amhgarh cha mhill an suaimhneas,
Tuaileas cha bhris an sith ;
Tha rath, is mùrn, is sòlas,
Tha soills' a dh' oidhche 's là
'S an teaghlaich sin, an còmhnuidh
'S am bheil an àirc a' tàmh.

Air ead. le K. W. G.

BAISTEADH.

THA Baisteadh ni's sinne na'n Creidimh Crioduidh, 's bha seorsa dheth air a chleachdadh ann an iomadh duthaich roimh laithean Eoin. Ach is e ann baisteadh a rinn Eoin air an t-sluagh aig abhainn Iordan a' cheud iomradh a th' againn air an ordugh anns an Tiomnadh Nuadh. Ann an lagh Mhaois bha e air iarraidh air an t-sluagh iad fhein a għlanadh le uisge o sheorsachan sonruichte de neo-ghloine, 's cha'n 'eil teagamh nach robh an riaghailt sin ann an inntinn Eoin an uair a ghairm e an sluagh gu bhi air am baisteadh ann an abhainn Iordan. Ach bha deifir mor, aig a' cheart àm, eadar baisteadh Eoin agus an għanadha a bh' air ordughad le lagħ Mhaois. Dh' fhaodadh duin' e fhein a għlanadha, aċċi anns an ordugh ùr a chuir Eoin air a chois, b' e lamh fhein a bha baisteadh chàich. Bha baisteadh Eoin mar an ceudna air a thoirt dhaibhsan a mhain a bh' air an dusgadh gu aithreachas. Bha seann bhaisteadh lagħ Mhaois a' deanamh an duine glan o'n taobh a muigh, aċċi bha baisteadh ùr Eoin a' deanamh an duine glan 'san taobh a stigh ; bha e 'ga chur ann an daimh ur do rioghachd Dhe, 's bha e'na shamh-ladh 's na sheul' air ath-nuadhachadh spioraid.

Ach bha baisteadh Eoin ag ullachadh na slighe do bhaisteadh a b' fhearr. Bha flos aig Eoin fhein air a so gle mhaith, oir thubhairet e :—

Tha mise 'gur baisteadh le h-uisge chum aithreachais: ach an ti a thig a'm' dheigh, baistidh esan sibh leis an Spiorad Naomh, MATA 3, 11. Bha cnid de na bh' air am baisteadh le Eoin air am baisteadh a rithist leis na h-abstoil an deigh do'n spiorad naomh a bhi air a thoirt do'n eaglais. Thachair deisciobuil araidh air Pol ann an Ephesus air an do chuir e a' cheist—an d' fhuaire sibh an Spiorad Naomh o chreid sibh? Thuirt iadsan nach cual iad gu robh Spiorad Naomh ann. Dh' fheoraich Pol dhiu an robh iad air am baisteadh, 's thuirt iad gu robh iad air am baisteadh le baisteadh Eoin. Is coltach nach robh Pol am beachd gu'm bu leor sin oir bhaisteadh iad as ùr ann an ainm an Tighearn Iosa, agus air do Phol a lamhan a chur orra, thainig an Spiorad Naomh orra. Ged a tha iomradh anns an Tiomnadh Nuadh—Eoin 3, 22; 4, 1-2—gu robh deisciobuil Chriosd a' baisteadh an t-sluagh am feadh 'sa bha E fhein fhathast 'nam measg, cha deachaidh Sacramaid a' Bhaistidh a chur air a cois gus an d' eirich Chriosd o na marbhaibh. Cha d' fhuaire an t-ordnugh so riabh a leithid a dh' aite ann am beatha na h-eaglais Chriosduidh mur b'e gu robh e air ordnchadh le ceann na h-Eaglais. *Uime sin imichibh-sa, agus deanaibh deisciobuil do gach uile chinneach, 'gam baisteadh ann an ainm an Athar, agus a' Mhic, agus an Spioraid Naoimh—Matt. 28, 19.* An uair a bha gealladh an Spioraid air a choimhlionadh do na h-abstoil, 's a bha iad air an sgeadachadh le cumhachd o na h-ardaibh thoisich iad air umhlachd a thoirt do dh' aithn' an Tighearna, oir cho trath ris a' Chaingis an deigh na h-aiseiridh labhair Peadar ris an t-sluagh—*Deanaibh aithreachas, agus bithibh air bhur baisteadh gach aon agaibh ann an ainm Iosa Chriosd, chum maithneasan peacaidh, agus gheibh sibh tiodhlac an Spioraid Naoimh.* Tha e air reir inntinn Chriosd is teagasc an Tiomnaidh Nuaidh gu'm biodh iadsan uile th'air an gabbail a steach do rioghachd Dhe air am baisteadh.

Bha Sacramaid a' Bhaistidh air a frithealadh leis na h-abstoil dhaibhsan a bha 'n dà chuid aithreachail agus creidmheach. Ann an aite no dha de'n fhirinn tha 'n cudthrom air a leagadh air aithreachas, ach ann an aitean eile tha e air a leagadh air creidimh. Ach ann an doigh fharsuing tha 'n dara rud a gabbail a stigh an ruid eile. Cha duisg aithreachas ann an cridhe duine gus a bheil seorsa creidimh aig ann an Chriosd, 's as engmhais aithreachais tha creidimh ann am Fear-saoraidh eucomasach.

Anns an latha diugh cha 'n eil ach gle bheag de dhaoin' a thainig gu aois air am baisteadh, ann an coimeas ris na tha 'n eaglais a' baisteadh de leanaban. Cha b' ann mar sinn a bha cuisean ann an laithean nan abstol. An uair a chaidh iadsan a mach le soisgeul na rioghachd, is ann

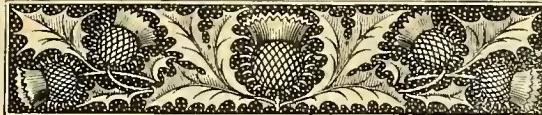
ri daoine thainig gu aois a bha iad a' labhairt—dhaoin' a bhuineadh do chreidimh eile seach an creidimh Criosduidh—agus bha e gle cheart dhaibh gun iad sin a bhaisteadh gus an aidch-eadh iad an creidimh anns an Tighearn Iosa. Ach feumaidh gu'n d' eirich ceisteann mu bhaisteadh naoidheanan gu maith trath. Feumaidh gu'n abradh an parantan a bh' air am baisteadh—*Ciamar a tha mo chlann a seasamh a thaobh na rioghachd?* Ged nach 'eil iomradh anns an Tiomnadh Nuadh air aon leanabh a chaidh a bhaisteadh, tha aobhar againn a bhi creidsinn gu'n do thoisich an cleachdadh gu maith trath, 's gu bheil e da rireadh air reir inntinn Spiorad na Firinn a thug Criosd do'n Eaglais gu bhi 'ga seoladh, gu'n gabhadh i a steach na leanaban do chomunn nan creidmheach. Thuir an Slan-nighear fhein—*Fuilingibh do na leanaban teachd 'am ionnsuidh, 's na bacaibh iad, oir is ann d' an leithidibh a ta rioghachd Dhe,* agus bu choir do'n Eaglais a' cheart spiorad a nochdadh do'n chloinn.

Tha 'n fhirinn a teagasc gu bheil beannachdan mora a' leantainn a' Bhaistidh dhaibhsan aig a bheil cridheachan aithreachail agus creidmheach. Tha 'm baisteadh 'na shamladh agus 'na shenla air beannachdan a' Chumhnanta Nuaidh :

Ath-ghineamhain leis an Spiorad Naomh,
Glanadh o pheacadh,
Aite fhaotainn anns an Eaglais,
Aonadh ri Chriosd,
Tiodhlac an Spiorad,
Dochas na Gloire.

Is e an duais a tha 'n duine trocaireach a' faotainn, gu bheil e fas ni's coltaiche ri Dia. Cha ruig e leas duais iarradh, ach an duais a tha 'na chridhe. A chionn gu bheil e 'deanamh trocair an dingh, bidh e ni's usa dha trocair a dheanamh am maireach. Is e am peanas a thig air an duine chRNAIDH-chridheach, gu bheil e fas ni's eu-coltaiche ri Dia. Tha e 'call iomhaigh Dhe, 's gach latha d'a bheatha 'dol nì's fhaide stigh anns an dorchadas iomallach, gus mu dheireadh an ruig e aite fhein—an t-aite far nach 'eil trocair. Tha ni ann is uamhasaiche na ceartas Dhe agus is e sin cruas is neo-chaomhalachd ar cridheachan fhein.

Tha suilean Dhe mar gu'm biodh mile coinnseal. Is leir dhasan nithean diomhair a chridhe. Faodaidh sinn ruinnteann ar cridhe fholach air daoine ach cha ghabh iad folach airsan. Tha shuilean anns gach aite fo'n ghrein. Is leir dha anns an dorchadas. Is ionann an dorchadas agus an solus dhasan. Cha ruig Esan a leas feitheamh ri latha bhreitheanais.

DUINE SANNTACH.

Chaidh e mach'na lobhar, geal mar shneachda.—
2 RIGH v., 27.

Thugaibh an aire agus gleidhibh sibh shein o shannnt.—*LUCAS xii., 15.*

AN UAIR A LEUGHAS SINN EACHDRAIDH GHEHASI ANN AN LEABHAR NAN RIGHREAN THIG AM FACAL GU'R NIINTINN—DEAN AN T-OLC IS FAN R'A DHEIREADH.

Bha Gehasi 'na sheirbhiseach aig Elisha, aon de na faidhean a b'ainmeile ann an Israel. Air do Naaman a bhi air a leigheas o'n luibhre, thairg e suim mhór airgid do'n fhaidh mar thabhartas-buidheachais, ach cha chuireadh an duine le Dia lambh air. Cha b' ann air ghaol duaise a rinn e na rinn e, ach a chionn gu robh e air a lionadh le cumhachd is spiorad Dhe. Cha robh duine anns an robh spioraid an fhior fhaidh riabh sanntach, agus cho fad 'sa bha biadh is aodach aig Elisha cha robh 'n corr a dhith air. Ach cha b'e sin do Ghehasi. Chual e an seanchas a bha eadar a mhaighstir is Naaman agus thuirt e ris shein—*Chaomhain mo mhaighstir Naaman an Sírianach so ach ruithidh mise 'na dheigh agus gabhadh mi ni-eigin uaith.* Is ann mar sin a bha; cho luath's a thionndiadh Naaman aghaidh gu dhachaidh fhein, ruith Gehasi as deigh a' charbaid, dh'innis e naigh-eachd bhreugach do cheannard righ Shiria, 's fhuair e bhuaith dà thalann airgid agus da chulaidh aodaich. Cha b'urrainn athair nam breug shein sgeimh a bu bhoidhche 'chur air a' bhreig na chuir Gehasi. Bha leithid a dh' aogasg na firinn air an naigheachd 's gu mealladh i na h-ainglean. Thuirt e gu'n d' thainig dà fhaidh bhochd a dh' ionnsuidh tigh a mhaighstir, nach robh dad aig Elisha a bheireadh e dhaibh, 's 'na eiginn gu'n do chuir e esan a dh' iarraidh air Naaman talann airgid agus dà chulaidh aodaich. Fhuair Gehasi na bha dhith air, ach an aite cobhair a dheanamh air macaibh nam faidh, thaing e duais na h-eucorach 'na thigh fhein. 'Na dheigh sin chaidh e agus sheas e gu dalma, baithiseach an lathair a mhaighstir agus air dhasan fheoraich dheth c'aite 'n robh e, thuirt a' ghnuis gun naire nach robh e taobh air bith. Ach bha fhios aig an duine le Dia gu de a rinn Gehasi agus thuirt e ris gu'n tuiteadh breitheanas uamhasach air fhein agus air a shliochd airson a pheacaidh. Tha an naigheachd eagallach a' criochnachadh leis an fhacal:—*Chaidh e mach as fhanuis, 'na lobhar, geal mar shneachda.*

THA FACAL AN TIGHEARN A' CUR MAITH IS UILC MU CHOINNEAMH AR SUL. THA E G'AR TALADH GU NAOMHACHD IS BEATHA GLHLAN LE BHI TOIRT CUNNTAIS AIR DAOINE DIADHAIDH A FHUAIR SITH IS AOIBHNEAS LE BHI GLUASAD ANN AN ATHEANTAN DHE IS ANN AN SLIGHE NA FIREANTACHD. ACH THA E MAR AN CEUDNA A' TOIRT RABHAIDH DHUINN AN T-OLC A SHEACHNADH LE BHI TOIRT CUNNTAIS AIR DROCH DHAOINE, *Gehasi, Achan, Iudas, Simon Magus, Ananias, Saphira, daoine breugach, sanntach a thainig gu droch dheireadh.*

Faoadaidh aon pheacadh beatha duine mhilleadh. Feumaidh gu robh maith air chor-eigin ann an Gehasi ma'n do thagh Elisha e gu bhi 'na sheirbhiseach, direach mar a dh' fheumadh gu robh maith air chor-eigin ann an Iudas an uair a thagh Criosd e gu bhi 'na chompanach ann an laithean 'fheola. Ach ged a bha beagan annt' a bhuineadh do rioghachd an t-soluis, bha moran annt' a bhuineadh do'n t-saoghal. Blhais iad, ann an tomhas, deadh fhacal De, agus cumhachdan an t-saoghal ri teachd ach dh' fhas freumh seirbhe annnta leis an robh iad air an salachadh agus a thug mu dheireadh a thaoibh gu buileach iad. B'e am freumh seirbhe sin, sannt. B'e sin a' chreag air an do rinn Gehasi long-bhriste. Rinn sannt a chridhe fhein breugaire is cealgair is mealltair dheth.

Tha moran dhaoine nach saoil ni's lugha dhiu fhein no d'an coimhlearsnaich a chionn gu bhei' iad sanntach. Na faiceadh iad duin' air an daorach no nan cluinneadh iad e ri mionnan, chuireadh sin crith air am feoil 's cha bhiodh moran meas ac' air. Theireadh iad gu robh e fad o rioghachd Dhe. Ach tha seorsa dhaoin' ann a tha cho fad o'n rioghachd ri luchd nam mionn 's ris na drongairean agus is iad sin—*na davine sanntach.* Cha toigh leis an t-saoghal so a chluinntinn ach is e'n fhirinn e. Tha Pol ag radh gu bheil sannt co ionnan ri iodhal aoraidh, 's tha e labhairt uime anns an aon doigh 's a bheil e labhairt mu neo-ghloine, mu anacainnt, mu fhoreigin, 's mu mhisi. Nach 'eil fhios agaibh, ars' esan, ris na Corintianaich nach sealbhaich luchd deanamh na h-eucorach rioghachd Dhe, agus nam measg sin tha e 'g aireamhl dhaoine sanntach *x Cor. vi., 10.* Tha Peadar ag radh gur h-e iadsan aig a bheil an cridhe air a chleachdadh ri gniomharaibh sanntach, clann nam mallachd. Agus thuirt Esan a's mothu ughdaras no eadhoin Peadar is Pol; *thugaibh an aire agus gleibhibh sibh fhein o shannnt.* Thatar am bitheantas a' sealltuinn air sannt mar nach

biodh ann ach failing bheag a dh' fhaodas a bhi fuaitte ri iomadh deagh dhuine. Is aithne dhuinn seiseinean a chum daoin' air an ais o bhord comanachaидh airson daoraich, ach cha chuala sinn riamh ionradh air seisein a chum duin' air ais o bhord comanachaидh airson sannt. Ach cha b'e sin inntinn Ceann na h-eaglais. A reir teagasc Chriosd cha 'n 'eil namhaid aig rioghachd Dhe anns an t-saoghal cho mor ri sannt Tha e mar gu'm biodh droch chogal a thachdas siol na rioghachd. Cha 'n 'e failing bheag a th' ann ach peacadh mor, agus mathair iomadh peacaidh.

Tha chuid a's motha de dh' olc an t-saoghal ag eiridh o shann. Tha sannt 'na mhathair aobhair air cogadh is fairneart is farmad is geurleanmuinn. Mur biodh rioghachdan sanntach, dh' fhaodadh iad an claidhean a bhualadh gu coltairean agus an sleaghan gu corranaibh-sgathaidh. Mur biodh daoine sanntach dh' fhaodadh an luchd lagha an dorsan a dhunadh. Far a bheil sannt bidh farmad is naimhdeas is iorghiull. Is saoghal do aingidheachd, sannt; tobar salach as a bheil iomadh freumh seirbhé a' fas. Cha'n 'eil sith aig an duine shanntach ri cho-chreutairean no ri Dia. Cha'n 'eil sith aige ris fhein. An aite bhi sealtuinn air a choimhearsnaich mar bhráithrean's mar chairdean, tha e sealtuinn orra mar naimhdean, mar dhaoine aig a bheil ni-eigin a tha e miannachadh fhaotainn dha fhein. An uair a tha sinn a' farmadachadh cuid duin' eile, a bhearteas, no dhachaidh, no chliu, no shonas tha sinn a' call ar sonas fhein gun a shonas-san fhaotainn. Tha sinn a' call ar sith inntinn agus as eugmhais gu bheil inntinn duine toilichte, cha 'n 'eil ann ach an diol deirce ged bhiodh a sporan làn oir. Is aithne dhomh, arsa Pol, bhi iosal agus is aithne dhomh mar an ceudna pailteas a mhealtruinn, agus dh' fhoghlum mi, ge b'e staid am bheil mi bhi toilichte. Iadsan a dh' fhoghlum sin, fhuair iad, ann an tomhas, buaidh air an t-saoghal. Gluaisidh iad mar righrean am measg cuideachd lionmhor nan daoine sanntach.

Tha peacanna inntinn ní's cunnartaiche dár beatha spioradail no pecanna cuirp. Gabhaidh iad folach mar nach gabh an seors' eile. Cha 'n 'eil iad cho duaichnidh no cho graineil ann an sealadh an t-saoghal, ged tha iad a cheart cho duaichnidh ann an sealadh Dhe. Cha 'n urrainn duine bhi 'na mhisgeir no 'na mheirleach no 'na bhrengaire agus a chliu a ghleidheadh am measg dhaoine. Ach faodaidh e bhi cho sanntach ri Gehasi's cha chuir an saoghal a chorrag air. Faodaidh e bhi feineil, cruaidh-chridheach, gionach agus fhathast bhi air a mheas mar dhuine stuama, prionnspalach. Ach an lathair an Ti d'an leir na h-uile tha cridhe 'n duine sin ann an droch staid, 's mur tig atharrachadh air,

cha 'n fhas siol na rioghachd ann gu brath. Tha gradh do 'n chridhe mar tha ghrian do'n t-saoghal. Tha e toirt cinneis air gach beus is subhailc a's maisiche dh' fhasas ann am beatha 'n duine. Ach tha sannt mar ghaoth gheannach, reota a' gheamhraidh. Bheir e 'm bas 'na lorg. Cha 'n 'eil sinn a' soirbheachadh anns a' bheatha spioradail mur 'eil ar cridheachan a' fas ni's caomhaile, ni's farsuinge, ni's cairdeile's ni's truacanta r'ar co-chreutairean. Ach an aite bhi fas farsuing tha cridhe 'n duine shanntaich a' fas beag. Aig latha bhreitheanais gheibh sinn duais no diteadh a reir an seorsa cridhe th' againn. Cha 'n eirich gu h-olc dhasan aig a' bheil cridhe mor farsuing, lan graidh is caomhalaichd. Ach dhasan aig a' bheil cridhe fuar, farmadach, sanntach, toimhsear leis an tomhas a thug e seachad.

Thuit Solamh gu bheil ceithir nithean nach sasúicheadar 's nach abair is leor e—an uaigh, agus a' bhru neo-thorrach, an talamh nach sasúicheadar le h-uisce, agus an teine. Dh'fhaodadh e a radh mar an ceudna—an cridhe sanntach. Cha'n 'eil cainnt aig an duine għionach ach *Thoir dhomh, thoir dhomh; an tuilleadh, an tuilleadh.* Is beag aige cor dhaoin' eile. Tha cridhe cho cruaidh ri cloich. Bheir e an cuiid o na banntraichean 's na dilleachdain los a shannt a shasachadh. Ma bha e aon uair 'na dhuine ceart cogniseach, cha 'n fhada gus an cuir sannt a choguis far a' chruin. Tha e cho furasda do Dia's do Belial coiseachd le cheile 's a tha e do cheartas 's do shannt.

Tha sannt calg dhireach an aghaidh spiorad an t-soisgeil. Is e namhaid cho mor 'sa thachair air Criosd 'na obair air thalamh. Thuit E nach robh daoin' ag amas air rioghachd Dhe do bhrigh gu robh 'n cridheachan lan do spiorad feineil a bha 'g eiridh o shant. Bha na Pharas-aich an duil, 's tha chuid mhór de'n t-saoghal an diugh shathast de'n cheart bheachd, nach fhiach duine dad mur 'eil rud aige. Ach theagaisg an Slanuighear atharrachadh beachd—cha'n ann am mor phailteas nan nithe ta e sealbhachadh tha beatha 'n duine. LUCAS xii., 15. Ann an cosmhálaichd an duine shaoibhir a dh' fhas reamhar air thalamh tha E teagasc cho beag 's cho leibideach 'sa tha beairteas an t-saoghal so ann an solus na siorrudheachd. Tha 'm peacadh daonna mealltach agus gu sonruichte sannt. Chi a choimhearsnaich gu bheil duine sanntach fada ma faic e fhein e. Tha e mar a' chaithreamh: an ni a tha follaiseach do shuilean dhaoine' eile tha e ann an ain-fhios do'n duine thinn. Their esan gu bheil e ni's shearr, ach tha fhios aca san nach fhada gus an tig a' chrioch. Tha 'n duine sanntach stuama stolda gu leor 'na dhol a mach, ach tha spiorad air a għiul an mħarħbas beatha anma, agus ciod an tairbhe do

dhuin' an saoghal uile chosnadh agus anam fein a chail.

Tha 'n duine sanntach tinn le droch droch ghalair—luibhre spioradail. Tha chridhe mar bha craicinn Ghehasi. *Rannsaich mi, O Dhe, agus tuig mo smuaintean, agus amhairc am bheil slighe olc air bith annam, agus treoraich mi anns an t-slighe shiornuidh.*

TOMHSEACHAIN.

Dean stad beag, a leughadair, agus tomhais so :
*Chunnaic fear gun suilean, übhlan air craoibh
 Cha d' thug e übhlan leis, 's cha d' fhag e übhlan
 oirre.*

CHA ruig thu leas gaire dheanamh, 's cha mhò ruigeas tu leas a radh riut shein nach 'eil an corr agam r'a dheanamh 'nuair tha mi toirt làmh air seann fhaoineis. Faoineas! an d' thubhaint thu? Le d' chead, tha faoineas is faoineas ann. Tha thu shein, gun teagamh, 'na d' dhuiñe ciallach grunnail, mar is cubhaidh do shear tighe 's do cheann teaghlach a bhith, ach na robh shios aig do mhnaoi a tha cho measail ort, 's a tha cho cinnteach nach 'eil fear eile 'sa bhaile cho glic pongail riutsa, air a h-uile faoineas a ruith ann 'ad inntinn o dh' eirich thu 'sa mhadoinn an diugh gus an do shuidh thu anns a' chathair aig taobh an teine anns a' bheil thu an drasd 'na d' shuidhe, tha mi gle chinneach gu'n cuireadh e iognadh gu leor oirre, 's gu'n abradh i rithe shein, ged nach abradh i riutsa, nach 'eil annad ach an gaotharan. Sin agad sin! Tha mi 'n amharus cuideachd gu'n do rinn thu rud no dha air an t-seachduinn so a b' amadaiche no ged a chuireadh tu seachad feasgar a' cur thomhseachan air a' chloinn. Ged nach ruig ceann Dhomhnull bhig ach bann na briogais agad, tha mi meallta no tha tomhseachan aige nach h-urrainn thusa thomhas. Bheireadh e tolinntinn do Dhomhnull na'n leigeadh tu leis a chur ort, agus bhiodh an uiread so de bhuannachd ann dhuit fhein—gu'n tuigeadh tu nach 'eil thu idir cho geur 's cho tapaidh 'sa shaoil thu.

Thuit thu nach robb 'n corr agam r'a dheanamh 'nuair tha mi toirt tarriuing air an "fhear gun suilean a chunnaic übhlan air craoibh," ach tha thu cearr a rithist, agus cha ruig thu leas miotlachd a ghabhail ged their mi riut gur dòcha gu bheil fada barrachd agam ri dheanamh na th' agadsa, 's gu'n tugadh tusa 'n leabaidh ort nan robh thu cho sgith ris an shear a tha nis a labhairt riut. Cha 'n innis mi dhuit gu de 'n uair a tha e, ach bu mhaith leam innse dhuit gu de a thug orm lamh a thoirt air na tomhseachain.

Anns a' mhadoinn bha mi gabhail a' mhonaidh gu àit' iomallach ann an sgireachd nach ruigear

a leas ainmeachadh. An uair a dhirich mi os cionn a' ghlinne, 's a fhuaire mi an ceum a bheireadh mi gu'm cheann uidhe, cha robh creutair beo r'a fhaicinn, 's cha robh fuaim a' briseadh na samchair ach corra ghlaodh ràcac a bheireadh coileach fraoch as. Choisich mi air m' aghaidh, cho toilichte ann an companas mo smaointeal faoine fhein, 's ged bhiodh tusa, a leughadair, a' toirt dhomh do chomhraidh air nithean domhain 'sa labhairt rium bhriathran glic. Aig lub de'n rathad, 'na shineadh air a' dhruim direach air an fhraoch, chunnaic mi balach 'na shuain chadail. Ghabh mi clisgeadh gu robh rud-eigin cearr agus stad mi, ach anns a' mhionaid sin fhein dhuisg e, chuir e fo achlais pasg a bha sinn te'r a thaobh, 's dh'eirich e. Bha sinn a' dol an aon rathad agus thuit sinn air seanchas, agus is iomadh latha o nach do thachair companach rium a chord rium cho mhaith ris a' bhrogach a chadail anns an fhraoch. Dh'fheuch sinn a' Bheurl' an toiseach, ach an ceann greis thainig sinn gu Gaidhlig, agus ma thainig, fhuair am fear òg fuasgladh facail. Cha 'n 'eil mi 'n duil gu bheil eun 'san ealltuinn air nach d' thug e tarriuing, fhuair mi eolas bhuaith air fishead ni iongantach a bhos is shuas, 's nan do chum mise cuimhne air na chuala mi b' fhiach dhiutsa, leughadair, tigh'nn air cheilidh orm. Cha 'n fhac e 'n fhairge riamh ach dh'iarr e orm innse dha mu'n chuan 's mu bhataichean, agus air dhomh sin a dheanamh, chuir e orm tri no ceithir de cheisteann mora a dhearrbh dhomh m' aineolas. Mu dheireadh thall, thuit e rinn — *Tomhsaibh so*—agus an sin chuala mi tomhseachan nach cuala mi o'n dh' fhag mi 'n sgoil, agus air druin a' mhonaidh, ann an teas meadhoin Albainn, fad o'n mhuiir chairdeil 's o na h-eileinean an iar, bha coslas seann chompanach mu'n choinneamh a bha comhla rium 'san sgoil. Tha e 'n diugh marbh, ach b' ann uaith a chuala mi an tomhseachan an toiseach agus thug facial a' bhalaich e 'nam chuimhne. Thomhais mi a' cheud shear a chuir e orm gu gasda, ach cha do leig e as mi leis a sin, oir bha saighdean eile 'na bholg. Chuir e orm cho mhaith ri coig tomhseachan fhichead agus cha b'urrainn mi thomhas dhiu ach mu thuaiream seachd. Cha do mhi-chord an rud ris a' bhrogach, agus thug e dhomh comhnadh far a fac e gu robh comhnadh feumail. Thuit e gur h-e shean-mhatair a dh' ionnsuidh iad dha fhein 's dh' fhaighнич e an robh sean-mhatair agamsa. Dh' fheoraich e dhiom an rachadh agam air seasamh air mo cheann, agus air dhomh aideachadh gu robh cho mhaith leam gun fheuchainn, dh' iarr e orm am pasg 's a bhoinneid a chumail gus an deanadh e fhein seasamh claidheamh. Ach bha'n latha dol seachad 's b' fheadar dhomh fhein 's do'm chompanach seangarra dealachadh, ach bidh an tuilleadh colais againn air a cheile.

Sin agadsa, a leughadair, gu de a thug ormsa tarruing a thoirt air na tomhseachain, agus ged a chrathas tua do cheann 's a dh' sfeuchas tu ri sealltuinn ni's glice na tha thu ann an da-rireadh, 's ged a their thu gu'n do thachair burraidh mor air a' bhurraidh bheag an diugh, tha mise 'g radh riut a rithist, le d' chead, gu bheil faoineas is faoineas ann. Na saighinn fhein 's am fear beag greim ort, 's na faodamaid a radh riut—*tomhais so*—cha bu mhisd thu dad ar ceasnachadh oir theagaisgeamaid dhuit gu bheil moran nithean air neamh is talamh nach aithne dhuit fhathast.

Tha na tomhseachain cho sean ris a' cheo, agus tha e gle choltach gu robh an duine bu ghlice bha riabhach air an t-saoghal car gaolach orra, ged tha thusa 'g radh nach 'eil ann' ach faoineas. Tha sinn a' leughadh ann an eachdraidh nan Iudhach gu robh gaol mor aig Solamh is Hiram air a cheile, 's nach do rinn an raiteachas a bha eatarra mu tomhseachain ach an cairdeas a neartachadh. Cha 'n urrainn dhuit aicheadh, a leughadair choir, nach robh Hiram, righ Thirus, agus Solamh, righ Israel 'nan daoine glic aig an robh uiread r'a dheanamh 'san t-saoghal 'sa th' agadsa, ach cha robh iad cho driopail 's nach faodadh iad leth-uair a chur seachad an drasd 'sa rithist ann a bhi deanamh 's a' fuasgladh tomhseachan. Chuir iad aon uair geall feuch co am fear a b' fhearr aca. Chaill Hiram an geall an toiseach, cha deachaidh aig' air tomhseachain righ Israel fhuasgladh, agus b' fheudar dha suim mhor airgid a phaigh-eadh. Ach bha fear ann an Tirus d'a'm b'ainm Abdemon a bha anabarrach geur agus thairg esan do Hiram gu feuchadh e ri tomhseachain Sholaimh. Dh' fhuasgail e iad uile, thug e feadhainn iura d'a mhaighstir a dh' fhairtlich air Righ Israel, 's choisinn Hiram an geall air ais. Mas fior na leughar chuir duin' air chor-eigin an tomhseachan so air Homer—

*Chaidh mi do'n bhein a shealg,
Dh' fhag mi mach an rud a fhuair mi,
'S thug mi dhachaidh an rud nach d' fhuair mi,*
's chuir e leithid a dh' fharran, 's a nair' air nach deachaidh aig' air fhuasgladh 's gu'n do bhrist a chridhe. Cha do rinn e riabhach car ceart 'na dheigh. Is beag an t-ioghndadh ged nach b' urrainn na Philistich an tomhseachan a chuir Samson orra fhuasgladh—*As an fhear a dh' itheas thainig a mach biadh, agus as an fhear gharg thainig a mach millsead*:—*Breitheamhna* *xiv., 14.* Ghabh Samson an cothrom orra, 's cha robh a leithid so do tomhseachan ceart no direach, oir mur biodh shios aca air an ni a thachair aircsan air an t-sligte, cha robh e comasach dhaibh fhuasgladh le geireid innseadh. Ach ma ghabh Samson an cothrom orrasan, ghabh iadsan an cothrom aircsan agus threabh iad le agh da rireadh.

Am measg nan Iudhach bha sean fhacail is tomhseachain air an cleachdadh mar mhodh teagaisg. *Aomaibh ar cluas, ars' an Salmadair, chum briathran mo bheil, fosglaidh mi mo bheul ann an cosmhalaichd, cuiridh mi sean-fhacail dhorch' an ceil*. Tha am faidh Eseceil ag radh gu'n thainig facal an Tighearna 'ga ionnsuidh, ag radh—*A mhic an duine, cuir a mach tomhseachan, agus labhair cosmhalaichd ri tigh Israel*. Tha gu leoir a tomhseachain anns an t-seann Tiomnadh, gu sonruchte ann an leabhrachaicean a' Ghliocais. Is ann dhiu sin a tha :—

Ceithir nithean nach abair, is leor e. Gnath-fhocail *30, 16.*

Ceithir nithean nach aithne dhomh. Gnath-fhocail *30, 18.*

Ceithir nithe beaga tha ro ghlic. Gnath-fhocail *30, 25.*

Ceithir nithean a tha tlachdmhor 'nan siubhal. Gnath-fhocail *30, 29.*

Cha 'n 'eil anns an Tiomnadh Nuadh ach aon tomhseachan uile gu leir ach tha 'm fear sin gun fuasgladh fhathast :—An ti aig a' bheil tuigse, airmheadh e aireamh an fhiadh-bheathaich : oir is aireamh duine e; agus is e' aireamh se ceud agus tri fishead agus se. *Taisbean* *xiv., 18.* Ma ghabhas tu mo chomhairle, seachain an radh dorcha so, agus cleachd t-intinn 's do chridhe air earrannan eile de'n Leabhar naomh a's usa agus a's buannachdaile. Fag aireamh an fhiadh-bheathaich mar tha i.

An deigh dhomh dealachadh ris a' bhalach thug mi greis air smuaineachadh air tomhseachain agus thainig e gu 'm intinn gur h-iomadh rud a bu mhiosa dh' fhaodadh na maighstirean sgoile dheanamh na ged chuireadh iad fhein 'sa chlann seachad uair 'san t-seachduinn a' cur tomhseachan. Tha iomadh ni 'ga dheanamh 's na sgoilean an diugh nach 'eil idir cho mhaith air reir mo bheachd. Bhiodh a' cheart uidhir meas agam air air geireid intinn a' ghill' a thomhseadh so—

*Theid e null air an abhainn,
Thig e null air an abhainn
Innsidh e naigheachd,
'S cha labhair e diog,*

's a bhiodh agam ged a dh' innseadh e dhomh a latha 'sa bhladhna air an do chuireadh Blair na h-Olaid. Cha 'n 'eil cothrom agam an corr a radh aig an àm, ach creid mi, leughadair,—co dhiu is fear no bean thu—nach ruigear a leas faoineis a chur as do leth ged a shuidheadh tu am measg na cloinne 's ged a dh'abradh tu riutha—*Co thomhseas so?*

*An cumhan iubhair adhair
A thug m' athair as an Ros,
Ged chuireadh tu bheul foidhe
Cha tigeadh deur as.*

U A N 'D E

Feuch uan De a tha toirt air falbh peacadh an t-saoghail.—Eoin i. 29.

ANN an leabhar an Taisbeanaidh a sgriobh an diadhair Eoin 'na sheann aois, tha e labhairt mu Chriosd gu bitheanta mar *Uan*. Is ann o Eoin a' Bhaistidh a shuair e 'm facal. Dh' fhosgail Dia suilean a' Bhaistich agus thug e dha sealladh air gloir an t-Slanuigheir ma'n robh a' ghloir sin air a foillseachadh do dhaoin' eile. Bha cuid de na h-abstoil—an diadhair Eoin am measg chàich—a' leantuinn an fhàidh Eoin ma'n do thoisich iad air Chriosd a leantuinn, ach bha làn fhios aig Eoin gu robh neach a' teachd 'na dheigh aig an robh toiseach air, 's cha dh' iarr e urram a b' airde dha fhein no slighe an Tighearna a dheanamh direach. Air do Eoin a bhi 'na sheasamh aon latha maille ri dithis dheisciobul, chunnaitc e Iosa teacdhd da'n ionnsuidh's thuit e riu—*Feuch uan De*—mar gu'n abradh e, Coma leibh mise tuilleadh, leanaibh Easan. Faodaidh gu'n do dhichuimhnich càch am facal a labhair am Baisteach, ach rian e leithid a ghreim air inntinn an diadhair Eoin 's nach d' shuair e riamh facal a b' fhearr leis mu Chriosd na *Uan De*. Iomadh bliadhna an deigh do'n Bhaisteach a bhi 'san ùir, an uair a bha'n diadhair Eoin ann an eilein Phatmois 's a chunnaitc e gloir an Tighearna, tha e 'g innseadh an t-seallaiddh a chunnaitc e ann am briathran a bheir 'nar cuimhne am facal a chual e an toiseach aig abhainn Iordan—*Agus dh' amhairc mi, agus ann am meadhon nan seanairean Uan 'na sheasamh mar gu'm biodh e air a mharbhadh.* Ma chuimhnicheas sinn nach 'eil a h-aon de na soisgeulaichean ach Eoin a' labhairt mu Chriosd mar *uan*, 's gu bheil esan a toirt an ainm so do Chriosd seachd uairean fishead, tuigidh sinn gu'n do rinn facal a' Bhaistich greim dlùth air a chridhe, 's nach do dhichuimhnich e e gu latha 'bhàis. An uair a bha LUTHER air a leabaidh bhais 's a dh' fhaighnich a bhean dheth gu de'n earrann de'n Bhiobull a bu mhaith leis i leughadh dha, thuirt e—*Leugh dhomh na facail anns an do thilg mi m' acair an toiseach.* Is ann mar sin a dh' eirich do'n diadhair Eoin. Ghreimich am facal *uan De* air a chridhe 's mar bha na bliadhna chan a' dol seachad shuair e an tuilleadh soluis ann 's an tuilleadh brigh. 'Na oige thilg e 'acair ann am facal a' Bhaistich, 's na sheann aois bha'm facal sin fhathast 'na aran beatha d'a anam.

I. Carson a labhair am Baisteach mu Chriosd mar *uan*? An robh rud sonruichte sam bith ann an coslas an t-Slanuigheir a thug air Eoin a

shamhlachadh ri uan? Tha sinn an duil nach do rinn Eoin ach tigh'nn thairis air smuain a thachair air anns an t-seann Tiomnad. Bha e eolach air an fhacal a bha sgriobhte ann an leabhar Isaiah mu sheirbhiseach an Tighearna—*thugadh e mar uan chum a' chasgraidd ach cha d' fhosgail e a bheul.* Ann an litreachas nan Iudhach 's ann an litreachas chinneach eile, tha 'n t-uam air a ghabhail gu bitheanta mar shamhlachd air *ciuine is caomhalachd*. Anns an t-seadh so b'e Chriosd da rireadh *uan* Dhe, oir cha robh riabh aon cho caomhal ris am measg clann Dhe. Bha e caomhal ri cairdean is naimhdean, 's cha do chuir e cul ri neach riabh le feirg. Ged a bha cuid de na Pharasaich 'nan daoine maith, bha am maitheas cho fuar ris an t-sneachda. Ach bha leithid a bhlàths 's a chaomhalachd ann am maitheas Chriosd, 's gu robh peacaich is daoin' ain-dhiadhaidh air an taladh 'ga ionnsuidh. Cha b' ann a dhiteadh dhaoin' a thainig e do'n t-saoghal ach 'ga 'n tearnadh, 's bha e moran ni b' fhearr leis cuideachadh leo seach trod riu. Tha cuid a sheirbhisich an Tighearn a dh' fhaodas a bhi air an samhlachadh ri *leomhan*, 's cuid eile ri *uan*; cuid anns a bheil neart gun chaomhalachd 's cuid eile anns a bheil caomhalachd gun neart. Ach ann an Chriosd rinn an leomhan 's an t-uam combnuidh maille ri cheile. Cha b' ann o laigse nadur a thainig a chaomhalachd - san ach o neart. Buinidh nimh is naimhdeas do'n troich, ach buinidh caomhalachd do'n ghairdean threun 's do'n chridh' sharsuing. Tha cumhachd is neart Dhe 'nan cuis-eagail do dhaoine gus an cuimhnich iad gu bheil E mar an ceudna làn caomhalachd is baigh do na creatairean a dhealbh e. *'A' chuire bhruite cha bhris e agus an lion d' am bheil caol smuid cha mhuch e.'*—Isaih xlvi. 3.. Tha cairdeas 'na ghnuis is caomhalachd 'na chridhe, agus thig e d' ar n-ionnsuidh mar an t-uisge ciuin air an talamh.

II. Tha 'n t-uam air a ghabhail le baird is faidhean mar shamhlachd air naomhachd is ionmlanachd is neochiontas, agus faodaidh gu robh an smuain sin ann an inntinn Eoin an uair a labhair e mu Chriosd mar *uan* De. Mur biodh Easan gun pheacadh, cha bhiodh e 'na Shlanuighear dhaoin' a bha tinn le galair a' pheacaich; oir as eugmhais gu'n d' fhuair E shein buaidh air an t-saoghal, cha b' urrainn dha theagascg d'a bhraithrean ciamar a bhuadhaicheadh iad. Aig crioch a bheatha b' urrainn e radh—*Co agaibh-sa chuireas peacadh as mo leth?* Cha 'n e mhain nach b' urrainn daoin' eile dheanamh, ach cha bu leir dha dad a bhuineadh do'n pheacadh ann fhein. Ged a bha choguis mile uair ni's geire

no ar coguis-ne, cha do chuir i riagh peacadh as a leth. Is e sin miorbhui an Tiomnaidh Nuaidh. Is e sin an fhanuis nach gabh carachadh. Da-rireadh labhair Eoin an fhirinn an uair a ghlaodh e—*Fenach uan De*. Cha ghabh an crùn gu brath a thoirt far ceann Chriosd gus an comharraich an saoghal peacadh ann. O chionn dluth air dà mhile bliadhna tha anacreidmhich a' feuchainn ri sin a dheanamh ach dh' fhairtlich orra. Cha b' ann an diugh no'n de a thoisich an saoghal air oilbheum a ghabhail do Mhac an duine, ach tha naomhachd-san fhathast gun smal, 's tha ainm air ardachadh os cionn gach ainm. Cha d' fhuair an t-suil is bioraiche mearachd ann, no'n cridhe's guinic lechd ann. Bha aon duine d'am biadh e gu buanachd cliu Chriosd a mhilleadh. B'e sin Iudas. Rachadh aige air e fhein a dhcanamh ni bu ghile nam b' urrainn e olc sam bith a chur as leth a' Mhaighstir a bhrath e, ach cha b' urrainn eadhoin teanga an eucorach sin a dheanamh. An uair a thill e dh' ionnsuidh nan ard-shagairtean 's a thilg e mu'n casan duais na h-eucorach, thuirt e rin—*Pheacaich mi ann am brath na fola neo-chiontaich*. Bha naimhdean a' furachail 's a farchluais air Criosd gun sgur, ach cha b' urrainn dhaibh rud a bu mhiosa radh uime no gu robh e 'na charaid do chis-mhaoir 's do pheacaich 's ag itheadh maille rin. Bhiodh e 'na gheim milis dhaibhsan mearachd shaotainn ann, ach cha d' fhuair iad an cothrom. Bha e anns an teine ach cha do bhean e dha. Cha mho a chunnaic a chairdean a riagh lochd ann. A thaobh beatha duine tha fianuis chairdean moran ni's airidh air eisdeachd na fianuis naimhdean. Is maith an sgathan suile caraide. Ged a bhios e caomhal ri failingean, is leir dha iad gu maith. Chi suil ar caraid ionadh ni nach faic suil ar namhaid, oir tha e 'gar faicinn aig taobh an teine. Tha sinn am bitheantas air ar faicill an uair a tha suil ar namhaid, oirnn, ach ann an companas ar cairdean tha sinn a' fosgladh uinneagan is dorsan ar cridhe air chor's gu faic iad earnais an tighe uile—maith no dona mar tha e. Is e iadsan a mhain d'an aithne duine aig taobh a' ghealbhoinn a' urrainn breith chothromach a thoirt air. Bha 'n daimh a bha eadar Criosd 's na deisciobuil anabarrach dlùth. Bha iad maille ris a latha 's a dh' oidhche, a Shabaid 's a Luan, anns an tigh, anns ua bailtean, air an raon. Dh' ith is chaidil iad comhla ris, 's chual iad ach beag a h-uile facial a labhair e riagh. Chunnaic is chual iad gu de rinn 's a thubhairt e ann am follais 's ann an diomhair, air beulaobh a naimhdean 's ann an tighean a chairdean, anns an latha dhorchas anns an latha ghrianach, o cheum gu ceum d'a thurus; agus b'e an fhanuis a thug iad uime gu 'm b' esan da-rireadh Uan De. An uair a leughas sinn an eachdraidh a sgirobh iad, tha sinn a' faireachdainn gu bheil

sinn an lathair neach a bha os cionn an t-saoghal. Bhuaireadh e 's na h-uile nithibh air an doigh cheudna ruinne, ach as eugmhais peacadh. Thug e buaidh air peacadh 'na chridhe ma 'n d' thug e huaidh air 'na chorp air a' chrann, 's bha e air a chomhdachadh le iomlanachd mar le trusgan glan cubhraidh. B'e bhiadh 's a dheoch toil an Athar a dheanamh, 's b' urrainn e radh—*Ghlorach mi thu air thalamh, chrioch-naich mi an obair a thug thu dhomh*. Tha e 'na sheasamh leis fhein am measg clann nan daoin'—iadsan uile peacach ach Esan glormhor ann an gloine na naomhachd.

III. Tha sinn an duil gu robh tuilleadh is caomhalaichd is neochiontas Chriosd ann an inn-tinn Eoin an uair a labhair e uime mar uan De. Bha Eoin air a thogail ann an creud nan Iudhach agus cha 'n 'eil teagamh nach robh uan na caisge 'na inntinn aig an àm. *Gabhaidh sibh dhuibh fein uan, bidh an t-uan gun ghaoid, gabhaidh sibh do'n fhuil agus curidh sibh i air an dà ursainn, agus an uair a chi mise an fhuil, theid mi thairis oirbh, agus cha bhi 'phlaigh oirbh a chum bhur millidh 'n uair a bhuaileas mi tir na h-Eiphit—Ecsodus xii.* Bha 'n t-ordugh so ag amharc air thoisearch air gu iobairt a b' fhearr 's a bu luachmhoire a bha gu bhi air a taigseann aon uair airson peacadh an t-saoghal. *Tha sibh air 'ur saoradh, arsa Peadar, le fuil luachmhor Chriosd, mar uan gun ghaoid gun smal, a bh' air a roimh orduchadh ma'n do leigealh bunaitean an t-saoghal*. Ma sgirobh Isaiah mu sheirbhiseach an Tighearna gu 'm biadh e air a thoirt mar uan chum a' chasgraibh, sgirobh e uime mar an ceudna gu'n do bhruthadh e airson ar n-ain-gidheachd-ne agus gu'n do leag an Tighearn airson euceartan gach aoin dinn. Is e so teagasc nam faidhean agus nan abstol. Cha ghabh e cur tuilleadh 'sa choir simplidh no tuilleadh 'sa choir laidir—*thug Criosd air falbh peacadh an t-saoghal le ghiulan 'na chorp fhein air a' chrann, 's tha maitheanas peacadh air a thairg-sinn do dhaoin' a chionn gu 'n do bhasaich E air an son*. Ann am bas an t-Slanuigheir tha gradh Dhe is peacadh an duine a' coinneachadh a cheile, 's tha 'n gradh a' faotainn na buadha. Bha Criosd cumhachdach 'na bheatha, ach bha E ni bu chumhachdaiche 'na bhàs. Thainig e steach d'a rioghachd troimh gheatachan a' bhais, agus fhuair E mar thoradh fhlolangais uachdar-anachd thairis air an t-saoghal. Bha am facial a labhair E air a choimh-lionadh—*Mise ma thogar suas o'n talamh mi, tairnigh mi na h-uile dhaoine a'm ionnsuidh*.

O uain mo ghraidh, t' fhuil phriseil, bhlàth,
Cha chaill gu brath a brigh,
Gus am bi mhuinntir shaoirt air fad
Bho 'm peacadh glan d'a trid
Bho'n dhearc mo shuil ri d'chreuchdan ciurrt'

A' brùchdadadh cungaiddh shláint',
Gradh-saoraidd Chriosd 's e tha mi luaidh,
'S a bhios gu uair mo bhais.

An lathair a' chroinn-ceusaiddh tha aoradh moran ni's freagarraiche na argumaidean. *Dhasan a ghradhaich sinn agus a shaor sinn o ar peacaidhean 'na fhuil fhein, 's a rinn righrean is sagairtean do Dhia dhinn, dhasan gu robh gloir is moladh gu saoghal nan saoghal.*

AN SIONNACH.

AIR do shionnach a bhi gabhail a shraide aon latha thainig an t-acras air, 's thuirt e ris fheing—ged is maith an còcaire an t-acras, is dona'n t-acras gun bhiadh. Ach anns a' mhionaid sin fhein thachair coileach mor reamhar air, 's gun uidhir 's a lethsgeul a ghabhail rug e air a' choileach air amhaich, 's thuirt e ris fhein—is e'n gliocas an tràth a cheapadh far a faighear i. Chunnaic an sionnach nach do chord an rud idir ris a' choileach mhor, 's los tarruig as thuirt e ris—Is minic a thainig deagh chomhairle as do bheul fhein, a choilich, innis dhomh gu de dheanadh tu nan robh thu 'na m' aite-sa. Tha sin furasda gu leor a' radh, ars' an coileach, leis am beagan analach a bh' aige—Dhuininn mo shuilean, dheanainn altachadh, is dh' ithinn thu. Gle mhaith, ars' an sionnach, bha car de'n cheart ni a' ruith ann am inntinn fhein 's a chionn gu bheil sinn a dh'aon inntinn, cha ruigear a leas dàil a chur 's a ghnothuch. Cha mhor gu 'm b' urrainn an sionnach cumail air fhein leis a' ghaireachduinn, ach phaisg e spogan, chuir e aodann fad' air, 's thoisich e air beannachadh iarraidh air a' bhiadh. Ach an uair a dh' fhosgail an sionnach a' bheul, fhuair an coileach a chas ma reir 's gun fantuinn r'a lethsgeul a ghabhail, thàrr e as, 's cha robh aig an t-sionnach ach altachadh gun bhiadh. Droch pheallach ort, a choilich, ars' esan, is mise'm fear nach iarr gu brath beannachadh air biadh gus am bi e'nam chorp.

Tha fhios againn gu bheil cuid a dhaoin' ann aig a' bheil an seors' inntinn ris an abrar an inntinn litireil, daoin' a tha ullamh gu feala-dhà a ghabhail ann an da-rireadh, agus dh' iarramaid air na daoine sin—ma tha h-aon dhìu am measg ar luchd leughaidh—a chreidsinn nach 'eil sinn a' comhairleachadh dhaibh an t-altachadh a dheanamh aig a' cheann chearr de'n dinneir, mar a chuir am madadh ruadh roimhe dheanamh an deigh dha'n coileach a chall. Ma dh' fhaoite gu bheil ar luchd-leughaidh uile 'nan daoine cho pongail 's nach ruig sinn a leas an cur 'nan earalas, ach cha'n urrainn sinn a bhi cinnteach. Tha'n inntinn litireil a' tachairt oirnn cho tric's

gu bheil car a dh' eagal againn roimpe. Tha iadsan aig a bheil i mar gu'm biodh duin' air leth-shuil. Ged a shaoileas fear na leth-shuil gur leir dha cho mhaith's a bu leir dha riabh, cha'n fhac e ach an rud a tha direach m'a choinneamh Is ann mar siu a tha iadsan aig a bheil an inntinn litireil. Feumaidh tu an tarrung a bhualadh air a ceann ma'n tuig iad. Cha'n fhoghainn leth an fhacail no caog de'n t-suil. Ma dh' fhagastu an gnothuch mar sin faodaidh tu bhi cinnteach gu'n tuig iad thu ann an doigh nach robh thu ciallachadh, 's gu'n gabh iad do chainnt ann an seadh nach do chuir thu fhein innte. Tha e duilich do dhuin' aig a bheil an inntinn litireil an fhirinn innseadh, cha'n ann a chionn nach maith leis sin a dheanamh, ach a chionn nach 'eil e tuigsinn gu ceart. Gabhaidh e do bhriatharan gu litireil gun suim sam bith do'n doigh anns an d' thubhairt thu iad. Ma chual e thu ag radh nach 'eil fardain 'nad sporan, innsidh e gu'n d' thuirt thu ris gu bheil thu gun sgillinn airgid. Ann an aon seadh cha do chuir e na breugan ort, cha do rinn e ach d' fhacal a ghabhail gu litireil. Mur biodh do sporran falambh aig an àm cha'n abradh tu na thubhairt thu, ach tha deagh phasg airgid agad fo ghlaibh anns a' chiste, agus dh' fhaodadh esan amharus a bhi aige gu robh o'n doigh anns an d' thubhairt thu am facal, 's o'n ghuth anns an do rinn thu do ghearan, ach bha'n inntinn litireil aige 's cha d' amais e air an fhirinn. Chual e thu la eile 'g radh peasan ri Domhull, is fear mo ruin ri Iain 's dh' innis e nach bu toigh leat Domhull idir ach gu robh gaol mor agad air Iain. Bha e cearr a rithist. Thuirt thu peasan ri Domhull ann an doigh a dh' fhaodadh burraidh a thuigsinn nach robh tu ciallachadh dad cearr a radh ris, agus thuirt thu fear mo ruin ri Iain ann an doigh nach saoileadh neach a chual thu gu robh deagh rùn sam bith agad dha, ach cha tuig fear na h-inntinn litireil sin. Gabhaidh baigh is gradh a chur anns an fhacal peasan, agus spid is tair is nimh is naimhdeas gu leor a chuir anns an fhacal fear mo ruin, ach ma's toigh leat sith is reite choimhlearsnach coma leat fheuchainn ann an eisdeachd duin' aig a' bheil inntinn litireil. Agus ma tha h-aon dhìu sin am measg ar luchd leughaidh—tha sinn an dochas air an sgath fhein nach 'eil—theireamaid a rithist nach 'eil sinn ag comhairleachadh dhaibh an t-altachadh a dheanamh aig a cheann chearr de'n trath no feitheamh gus a bheil am biadh gu sabhailte 'nam broinn. Ach bheireamaid comhair' orra altachadh a dheanamh aig ceann air chor-eigin, agus tha deagh amharus againn gu bheil a' chomhairle feumail oir is iomadh teaghlaich anns nach cluinnear fear an tighe ag iarraidh beannachd no toirt taing do Dhia airson an lòin o cheann gu ceann de'n bhliadhna.

Tha 'n t-àm agam innseadh carson a thug mi tarring air an t-sionnach 's mar dh' eirich dha fhein 's do 'n choileach. Dean faighidin bheag, a leughadair, is cluinnidh tu. Dh' innis mi dhuit cheana mu 'n bhalach a chuir orm na tomhseachain nach b' urrainn mi thomhas Thachair e orm an diugh a rithist agus dh' fhaighnich e dhiom an robh naigheachd agam coltach ri tè a dh' innis mi dha an la ud. B'e sgeulachd an t-sionnach a' cheud te a thainig 'nam cheann agus thug mi dha i, agus cha 'n 'eil reusan agam is cudthromaicche a toirt dhuit-sa nis no gu 'n d' innis mi an diugh cheana i. Chord i ris a' bhrogach, 's dh' iarr e tuilleadh, 's dh' innis mi dha tri eile mu shionnach agus aon te mu mhaighdean mhara, ach cha 'n innis mi iad sin dhuitse, oir tha fhios agam nach deanadh tu ach gaire fanoid. Ach ma dheanadh mo thogair! Is fhad o chuala mi na sgeulachdan ud an toiseach, 's cha robh fhios agam gu robh iad idir ann an seomraichean diomhair mo chuimhne air an carnadh suas am measg treathlaich eile lan stùir is tamhain eallaiddh. Ach ged a bha iad tiodhlaichte thug aghaidh a' bhalaich an uachdar iad. An deigh dhuinn dealachadh, thoisich mi air smuaineachadh air dà ni aig nach robh ceangal air bith r'a cheile agus bheir mi na ceistean sin dhuit, a leughadair, feuch gu de a ni thu dhiu. Tha thu leigeil ort gu bheil thu moran ni's glice na mise 's am balach beag ach tomhais so—

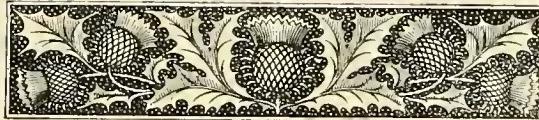
(1) An gabh rud a chaidh aon uair troimh 'n inntinn a ðhi-chuimhneachadh gu brath?

(2) Carson a tha 'n car air a thoirt as an t-sionnach cho bitheanta anns na sgenlachdan Gaidhealach?

Ubh, ubh, arsa fear na h-inntinn litireil, chaidh mile rud troimh m' inntinn-sa air nach 'eil sgeul an diugh. Tha mi làn chreidsinn gun deachaidh, ach ged nach 'eil sgeul agad orra 's ged nach h-urrainn thu do lamh a chur orra aig an àm, faodaidh gu bheil iad foluichte ann an cùil air chor-eigin 's gu 'n tachair iad ort an uair nach saoil thu. Tha corr is fichead bliadhna o chuala mise sgeulachd an t-sionnaich 's cha d' thug mi tarning oirre uaith sin, ach ged nach robh fhios agam fhein air, bha i air a' cur seachad gu curamach ann an oisein d' am inntinn gus an tigeadh feum oirre. Nach tric a thachair e dhuit fhein, a leughadair, gu 'n do leum seann rud air chor-eigin suas 'nad inntinn air nach do smaointich thu o chionn dà fhichead bliadhna! Bha duil agad gu 'n do dhichuimhnich thu e, ach thainig e air ajs gun fhios ciamar. Air uairean bidh mi a' coimeas inntinn an duine ri lobhta sabhail Eoghain Bhàin. Tha Eoghan 'na dhuine curamach, crionta, leis nach toil an rud a' s lughadair, gu 'n do rugadh air earball air gille nan car, abair—*Mo thogair 's mo thogair a rithist.*

gibhleis sam bith a thachras air nach tog e 's nach tilg e air an lobhtaidh, ach an uair a bhios cipean a dhith air, ged tha fhios aige gu bheil e air an lobhtaidh, is usa dha dol do 'n cheardaich seach an lobhta shiubhal. Tha i lan de gach seorsa treathlaich, seann suic is sioman ruadh, greallagan is tairngean, udalain is seana bhrogan, dubhain, fiacan cleithe, is ceud rud eile nach 'eil cuimhn' agams' air no eadhoin aig Eoghan fhein. Chaidh Tearlach mor aon latha gu Eoghan feuch an tugadh e dha peallan tearraidh, agus is e thuit Eoghan ris—*Tha amharus agam gu bheil a leithid air lobht an t-sabhuil nam b' urrainn mi mo lamh a chur air.* Tha mi 'n duil gur h-ann mar sin a tha inntinn an duine. Tha i a' gleidheadh a h-uile rud a chuireadh riagh inntedh nach h-urrainn sinn ar lamh a chur air an uair a tha e dhith oirnn. Their sinn gu bheil cuimhn' mhaith aig aon duine, 's gu bheil droch cuimhn' aig duin' eile ach nach faod e bhi gu bheil inntinn fear na droch cuimhne mar bha lobhta sabhail Eoghain Bhain. Ach is e diomhaireachd a th' ann, 's mar bu mhotha smuainich mi air an rud thainig tuainealaich 'nam cheann 's chuir mi romham an tomhseachan fhagail agadsa 'leughadair.

Tha 'n naigheachd so ag innseadh ciamar a thug an coileach an car as a' mhàdadh ruadh agus tha moran sgeulachdan de 'n cheart sheorsa am measg oigrídh na Gaidhealtachd. Rachadh agam air innse ciamar a thug a' chearc 's an fheannag 's a' ghobhar an car as cuideachd, ach fagaidh mi sin bu la eile. Tha 'n sionnach 'na chreutair cho seolta, gleusta, cuilbheartach, 's gu bheil daoine car toilichte an uair a chi iad creutair eile faotainn a' chuid a's feann dheth. Is esan da-rìreadh gille nan car, agus cha mhi-chord e ri daoine gille nan car fhaicinn anns an toll a chladhaich e airson neach eile. Tha 'n sionnach 's an coileach direach mar a bha Haman is Mordecai. Le tratan is seoltachd dh' ullaich Haman croich airson Mhordecai ach b'e fhein a chaidh a chur oirre. Chi sinn gu bheil daoine daonna air taobh Mhordecai's a choilich, 's an aghaidh Hamain 's an t-sionnaich; 's uaith so tuigidh sin gu bheil cridhe 'n duine 'cur an aghaidh foill is ceilg is slightearachd. Cha 'n 'eil co-fhaireachduinn aig an t-saoghal ri duin' a rinn cron dha fhein ann a bhi feuchainn ris a' char a thoirt a duin' eile, 's tha 'n saoghal ceart. Gheibh duin' anns an t-saoghal so 's anns an t-saoghal eile an dearbh ni a tha e toirt seachad. Toimhsear dha leis an tomhas a bheir e seachad, 's ma tha e tratach, amharusach cuilbheartach faodaidh e bhi cinnteach gu 'n tig an car as fhein la air chor-eigin 's gu 'm bhi e air a' dhrum direach 'sa pholl. An uair a chluinneas tusa, leughadair, gu 'n do rugadh air earball air gille nan car, abair—*Mo thogair 's mo thogair a rithist.*

AM MAIGHSTIR COTHROMACH.

Ge b'e ni a ta ceart, gheibh sibh e. Mata xx. 7.

Is e so aon de na tri cosmhachdan anns an do labhair Criosd mu'n dñais a tha feitheamh air luchd-oibre na Rioghachd. An uair a leughas sinn an naigbeachd an toiseach faodaidh gur h-e a' cheud smuaín a thig thugainn nach robh e uile gu leir ceart gu faigheadh iadsan nach d' oibtrich ach uair a dh' ùine uiread tuarasdal riuthasan a ghiulain uallach agus teas an latha. Ach air dhuinn beachdachadh oirre ní's fhaide tha e soilleir gu bheil Criosd a' teagasc gu'n do rinn tighearn a' gharaidh fhiona ceartas, 's cha'n e eucoir. Tha 'n cosmhachd a' teagasc gu bheil Dia ceart, gur lèir dha durachd a' chridhe cho mhaith ri gniomh na laimhe, gur h-aithne dha luach gach seirbhis, 's gu bheil E an dà chuid ceart agus fialaidh.

Tuigidh sinn an cosmhachd ni's fhearr ma sheallas sinn air ais air a' chaibideil a tha roimhe so. Tha an naoieamh caibideal deug a' criochnachadh le facial a bha gu bitheanta air bilean Chriosd, *A ta moran air thoiseach a bhios air dheireadh, agus air dheireadh a bhios air thoiseach.* Is ann a chur soluis air an fhacal so a labhair Criosd cosmhachd a' gharaidh fhiona. Mar gu 'n abradh E—Na bithibh an duil gu faigh a h-uile seorsa oibre an duais mhor air an do labhair mi, cha'n e meud na seirbhis ach an dilseachd's an spiorad anns an do rinneadh i a thoilicheas Tighearna na Rioghachd; tha an seirbhiseach a shaothraich uair a dh' ùine's a rinn 'obair le uile chridhe ann a' spiorad a' ghraidh's na h-irioslachd ni's taitniche dhasan no 'n seirbhiseach a shaothraich deich uairean ann a' spiorad feineil's air ghaol duaise. Is leis an Tighearn toimhsean agus meidhean cearta, 's cha toir Esan d'a lèir an cridhe breith eucorach.

I. *Tha an cosmhachd so a' cur soluis air nadur Dhe.* Tha maighstir a' gharaidh fhiona 'na shamhladh air Tighearna na Rioghachd. Bha e toileach obair a thoirt do na h-uile, air cho anmoch's gu 'n tigeadh iad. Thug e aite dhaibhsan a thainig 's a' mhadoinn, ach thug e aite dhaibhsan a thainig 'san fheasgar mar an ceudna. Cha do dhiliut e duine. Bha 'n geata fosgailte fad an latha, 's bha 'n cuireadh farsuing. Dh' aidich e obair nan daoine aig an robh moran comais is beagan dùrachd, ach dh' aidich e mar an ceudna obair nan daoine aig an robh beagan comais is moran dùrachd.

Cha b' ann air meud na seirbhis a chuir e cudthrom ach air spiorad is rùn a' chridhe. Cha do chord na seirbhisich a bha feineil is gionach ris, agus fhreagair e gu grad is gu geur iadsan a thalaich air an tuarasdal's a rinn gearan—*A charaid, cha 'n 'eil mi a' deanamh eucoir ort, nach do chord thu rium air pheighinn, tog leat do chuid fein agus imich romhad.* Ach bha e caomhal agus còir riusan a thoisich anmoch, 's a rinn an obair gu dileas's gu h-iriosal, nach do rinn cordadh ris mu thuarasdal a chionn gu robh earbs' aca 'na chòiread 's na cheartas. Bha iad taingeil aite fhaotainn idir anns a' gharadh fhiona, 's aig deireadh an latha fhuair iad Maighstir a' gharaidh cho còir 's cho fialaidh 's a bba e an uair a leig e steach iad. Thug e do gach fear dhiu a pheighinn. Bha iad diomhain a' chuid bu mhotha de 'n latha a chionn nach d' fhuair iad cosnadh, ach fhreagair iad gu toileach cho luath 's a thainig gairm orra. Nan d' thainig a' ghairm orra's a' mhadoinn fhreagrach iad cho easgaidh's a rinn iad aig dol fodha na greine. Bha fhios aig Maighstir a' gharaidh air a sin, agus thug e breith chothromach. Tha an naigbeachd a' cuir soluis air nadur Dhe, tha trocair is firinn a' comblachadh a cheil' innte, tha ceartas is caomhalachd a' pogadh beul ri beul. Tha Criosd a' teagasc anns a h-uile cosmhachd is facial a labhair E riamh gu bheil cridhe Dhe farsuing mar an cuan, gu 'n toir E gràs do 'n iriosal agus cuideachadh do 'n bhochd. *Ge h-ard an Tighearna, gidheadh scalluidh E air an iriosal; ach athnidh idh E an t-uaibhreach fad as.* Their an saoghal gu bheil Dia air taobh na laimhe laidir, gur h-e 'n lamh a's deise is treise, 's nach beir an t-anfhann ach air an spruileach. Ach tha facail anns a' Bhiobull a tha calg-dhireach 'na aghaidh sin. *Glacaidh am bacach a' chobhartach.* *Sealbhaichidh na daoine macanta an talamh mar oighreachd.* *An ti a chailleas a bheatha, tearnaidh e i.* Bha tri smuainteán sonruichte air an d' thainig Criosd thairis uair is uair eile do bhrigh gu robh E faotainn tlachd annta:—

An ti a th' air dheireadh, bidh e air thoiseach.
Fhuaradh an ni a bha caillte.
Ge b'e dh' islicheas'e fein, arduiclear e.

Tha facail mar so a' cur soluis air nadur Dhe. Ged tha Esan ard, tha curam aige do na bacaich Gabhaidh E ri daoine aig a' bheil deagh chliu, ach gabhaidh E mar an ceudna riusan a chaili an cliu. Gabhaidh E gu caomhal riusan ris an do

chuir an saoghal cùl, 's bheir e aite 'na gharadh fiona gus an aon uair deug.

II. *Tha ceartas Dhe ni's airde no ceartas dhaoine.* Bheir maighstirean saoghalta seachad tuarasdal a reir na h-obrach a rinneadh. Ma bha 'n obair mor, bidh an duais mor, 's ma bha 'n obair beag bidh an duais beag. Tha aon tuarasdal aig an laimh chuimsich agus tuarasdal eile aig an laimh thuathail. Cha'n urrainn dhaibh an dùrachd a ghabhail an aite a' ghniomha. Ach cha'n eil Dia air a chumhan-nachadh anns an doigh sin. Is leir dhasan gu de a dheanadh daoine nan robh cothrom aca air reir an dùrachd, 's tha E 'na mhaigstir caomhal dhaibhsan nach d' fhuair ach beagan cothroim. Cha'n ann leis an aon tomhas a thomhseas Dia a h-uile duine aig la a'bhlairtheanais. Bidh iadsan nach d' fhuair an lagh 'nan lagh dhaibh fhein, agus is e an dearbhadh a chuirear air na h-uile—an tomhas anns an do ghabh iad ris an t-solus a thainig g' a n-ionnsuidh. Is e so an diteadh gu 'n d' thainig an solus do 'n t-saoghal, agus gu'n do ghradhaich daoine an dorchadas ni's mo na 'n solus—*Eoin iii. 19.* Bheir Dia fanear an obair a rinn daoine, ach bheir E fanear mar an ceudna na duileadasan a bh' aca r'a chothachadh; seallaidh E air an airde a rainig iad ach seallaidh E mar an ceudna air an doimhneachd o'n d'eirich iad. Cha'n eil an aon chothrom aig na h-uile ann an rëis na beatha, 's do bhrigh nach 'eil daoin' a' toiseachadh air an rëis cas ri cois, cha ruigear a leas a bhi 'n duil gu'n criochnaich iad cas ri cois. Mata aon duine luath laidir 's duin' eile mall bacach, faodaidh nach ann aige fhein a tha chliu no choire sin ach aig a sheanair. Cha'n eil e furasda do 'n duine aig a' bheil droch fhuil 'na chuislean a bhi cho maith ris an duin' a thainig o phòr glan. Tha iomadh a h-aon air a bhreith le clach mhuilinn mu 'amhaich, agus b'e miorbhui a bhiodh ann nan cumadh e 'cheann an uachdar. Anns a h-uile priosan 'san rioghachd tha daoine a dh' fhaodadh a bhi 'nan naoimh nan d' fhuair iad cothrom 'nan oige. Ach rugadh is thogadh iad am measg misg is aindiadhadheachd is graineileachd, gun iomradh air Dia no suim d' a lagh, 's do bhrigh nach d' fhuair iad an cothrom a fhuair sinne cha bhi uidhir air iarraidh orra. Oir a ta Dia ceart, agus is aithne dha nithean diomhair gach beatha. Is iomadh saighdear a chaill an latha, a bha cheart cho gaisgeil ris an shear a thug a mach buaidh. Cuiridh an saoghal cudthrom air a' *bhuaidh*, ach curidh Dia cudthrom air an *oidhrip* a rinn an saighdear. Faodaidh duine 'n latha chall, agus fathast an oidhrip a rinn e bhi ni's cluitiche an lathair Dhe no buaidh duin' eile. Faodaidh uiread dilseachd agus oidhrip mhoralta agus airidheachd spioradail a bhi ann an obair nan daoin' a fhuair a' ghairm anmoch, 's a bhios

ann an obair nan daoine a fhuair a' ghairm moch air mhaduinn. Cha mhaigstir cruaidh Dia; cha'n iarr e air a sheirbhisich clacha credha dheanamh gun chonlaich, 's cha bhi fiuthair aige foghar fhaotainn far nach do chuir E. Bheir E ceartas do na h-uile agus gheibh gach aon a pheighinn. Dh' fhag E aig an eaglais na seirbhisich a ghairm, ach gheleidh E 'na laimh fhein an tuarasdal a thoirt dhaibh.

III. *Aidichidh Dia an t-seirbhis a's lugha.* Is maith do 'n t-saoghal gu'n dean e sin oir tha na daoin' aig a bheil aon talann moran ni's lionmhoire no na daoin' aig a bheil cuig. Is mor an rud e a radh mu dhuine sam bith gu bheil e firinneach anns a' bheagan. Ann an aon seadh, cha bu chor dhuinn na facail beag is mor a chleachdad idir mu nithean spioradail. Faodaidh duin' a' cheart spiorad a' nochdadh anns an dleasdanas a's lugha 's a nochdas e ann an obair a thairngeasaire dhaoine'ga h-ionnsuidh. Tha duine da-rireadh naomh an uair a ni e gach dleasdanas a thachras air—beag is mor—ann a' spiorad Chriosd. Tha gloir Dhe r'a fhaicinn ann an nithean beag mar ann an nithean mora. Tha chaoimhneas cho druidhreach r'a chumhachd. Tha na miltean saoghal air curam Dhe, ach feithidh E ri aon chridhe brist a leigheas. Tomhsidh E na h-uisgeachan ann an glaic a laimhe agus sinidh E mach na neamhan le rëis, ach cha'n eil e os cionn a chluas a chromadh ri glaodh aon truaghain, 's a ghairdean a shineadh 'ga chuideachadh. Bha 'n saoghal uile aig Mac Dhe r'a shaoradh 's r'a chosnadh, ach dh' fhan E ri gniomharau trocaireach a dheanamh ri iomadh a h-aon d' a chohreatairean nach cualas riabh iomradh air an ainm. Am measg na feadhna a mhol E, 's a mheas e airidh air an gniomh a ghleidheadh air chuumhne, bha 'bhean a dh' ùng a cheann 's a' bhantrach a thilg dà bhonn bheag ann an aite coimhidh an ionmhais. Tha mi'n duil gu'n do mhol Chriosd an dà ghniomh so chum misneach is comfhurtachd a thoirt dhaibhsan aig nach 'eil ach aon talann, 's nach d' fhuair a ghairm do'n gharadh fhiona gu feasgar. Riusan a bhios dileas anns a' bheagan, 's a ni an obair gu dileas durachdach, ann an spiorad na h-irioslachd 's a' ghraidh, cha'n ann air ghaol duaise ach air ghaol am Maighstir, abraidh Tighearna na Rioghachd aig deireadh an latha—Is maith a fhuaras tu, a dheagh sheirbhisich, thigh a steach do aoibhneas do Thighearn.

Carson a ta sibh 'nur seasamh fad an latha diomhanach? Tha Dia ag iarraidh na h-uile dhaoine, 's cha bhi 'aoibhneas làn gus a faigh E iad. Tha 'ghairm a tigh'nn thugainn anns a' mhaduinn 's tha i tigh'nn thugainn anns an fheasgar. Tha ait' aige do na seann daoine 's do na daoin' oga 's cha diult e neach sam bith, *oir mar is beo mi*, deir

an Tighearna, *cha 'n 'eil tlachd agam ann am bás an aingidh.* Is shearr toiseachadh annoch no gun toiseachadh idir ach is e 'mhaduinn an tám taitneach. Tha 'n sean fhacal ag radh nach 'eil ann an aithreachas criche ach a bhi cur sil mu'n Fheill Martainn. Ach is shearr facial Dhe no'n sean fhacal agus is e facial Dhe—*An ti a thig 'am ionnsuidh-sa, cha tilg mi air chor sam bith a mach e.*

DOMHULL NAN DAMH.

AN cual thu riamh, a leughadair, sgeulachd Domhull nan damh?

Bha Domhull is triur eile ann am pairt mu fheurach. Bha ceithir daimh aig Domhull ach cha robh aig càch ach a dhà, 's bhiodh iad daonna a' gearan gu robh e ag itheadh an cuid feoir. Cha robh Domhull a' leagadh air gu robh e 'gan cluinniann. Mu dheireadh thall chur iad romhpa oidhche shonruichte dithis de na daimh aige mharbhadh. Latha de na laithean an uair a thug Domhull sgiob a shealltuinn feuch an robh na daimh reamhar, fhuair e dithis dhiu marbh. Mata ars' esan ris shein, "bu mhór sibh 's bu cheutach sibh, ach mur dean sibh margadh ni sibh annlann," 's leis a sin dh' fheann e iad. Beagan 'na dheigh so chaidh e do'n bhaile mhór a reic nan seicheanan, ach cha do chuir e as a dheigh ach leth an astair an uair a theirig an latha's a thainig an oidhche. Shuidh e aig bonn creige, 's chuir e na seicheanan mu cheann is chaidil e. Chual e stioram staram air na seicheanan cruaidh is dhuisg e. Gu de bha sid ach druide gheal, 's chuir e mach a làmh is rug e oirre. Ann an glasadhbh an latha, phaisg e na seicheanan is dh' shalbh e. Thachair duin' uasal air's thuirt e ris—gu de a th' agad fo d' achlais, a Domhull? Tha, ars' esan, eun geal a ni fiosachd, nach innis breug's nach ceil firinn. Ann a' mhionaid sin fhein thoisich an druid' air feadaireachd. Gu de tha i 'g radh ars' an duin' uasal. Tha i 'g radh rium, arsa Domhull, gu bheil toil agaibh-se a ceannach, 's gu'n d' toir sibh dà chenud bonn òir oirre. Is fiosache an t-eun da-rireadh, ars' an duin' uasal, oir tha e 'nam inntinn a ceannach ged nach robh fhios agam gu de bu chor dhomh thairg-sinn dhuit, ach gabhaidh mi an druid aig a facial fhein. Cheannaich e i, 's thug e dhachaidh i, ach cha do labhair i smid gu brath tuilleadh.

An uair a bha Domhull a' cur an òir 's a chistidh an oidhche sin co thainig a steach ach na feadhainn a mharbh na daimh. Gu de an sgeul a thug thu as a' bhaile mhór, ars' iadsan? Tha, ars' esan, nach 'eil meas air feoil ach pris mhór air seicheanan; tha mi 'n duil an dà dhama dhonn a mharbhadh. Cha d' thuirt iad dad aig an àm, ach an oidhche sin mharbh iad

an daimh fhein, 's ma 'n d' eirich grian 's ma 'n do thogadh smùid chuir iad an aghaidh air a' bhaile mhór, 's na seicheanan air an guailníbh. Chaighd iad troimh 'n bhaile, a' glaodhach aird an cinn—*co cheannaicheas seiche daimh.* Mu dheireadh thoisich muintir a bhail' air gaireachduinn's air magadh orra, 's an uair a chunnaithe iad gu robh'n car air a thoirt asda thill iad dhachaidh.

Sin agad, a leughadair, sgeulachd Domhull nan damh mar a chuala mis' i, ach ma dh' fheoraicheas tu a bheil mi fhein 'ga creidsinn, iarraidh mi ort mo lethseul a ghabhail 's gun fiuthair a bhi agad ri freagairt. Mur robh Domhull nan damh air a' bheil an naigheachd a' deanamh iomraidih riamh ann, tha iomadh Domhull ann a tha gle choltach ris, agus tha sliochd na feadhainn eile beo fhathast mar an ceudna. Tha e air uairean duilich a radh gu de bha 'san amharc acasan a chuir an altaibh a cheile na seann sgeulachdan so, no gu de an leasan no 'n gliocas a bu mhaith leo sinn fhoghluim uapa. Faodaidh gu robh iad air an cur r'a cheile an toiseach a chionn gu robh na seana Ghaidheal a' gabhail tlachd ann a bhi leigil ruith le mac meamna an inntinn, 's a chionn gu robh an saoghal anns an robh iad a tighinn beo ro chumhann airson nam buadhan inntinn a bh' aca. Tha sin fior ann an tomhas, ach aig a' cheart àm cha 'n 'eil na sgeulachdan cho faoin no cho gorach 'sa tha moran dhaoin' an duil, oir gabhaidh teagasc a thoirt asda nach ruig eadhoin daoine pongail mar tha thu fhein, a leughadair, a leas a chur an suarachas. Ma dh' fhaioite nach fhaic fear na h-inntinn litireil gu bheil seadh sam bith annta, ach is iomadh deagh rud agus gliocas ard air nach ruig esan. Tha e mar gu 'm biodh duine bodhar, dall's ged a labhras tu ris ann an cosmhalaichdan cha'n fhaic e's cha tuig e. Ged nach 'eil sgeulachdan mar tha Domhull nan damh a' breith air amhaich ort's 'gad theagasc mar ni am ministear, tha iad ag iarraidh ort breugan, is tratan is naimhdeas is lon is uilc eile sheachnadh agus firinn is ceartas is onoir is sith a leantuinn. Tha facial Dhe ag innseadh dhuinn gur h-e gaol an airgid freumh gach uilc, agus tha 'n sgeulachd so mar gu 'm biodh seorsa searmoin air a' cheann teagaisg sin. Tha i a' deanamh di-moladh air sannt, 's a nochdadh gu bheil a pheanas fhein an lorg gach uilc, gu'n tig iadsan a tha sanntach gu droch dheireadh, 's gu'n tig an car uaireigin a gille nan car.

Tha tri seorsachan dhaoine air an cur f'ar comhair auns an sgeulachd so agus ged nach 'eil a h-aon dhiu r'a mholadh tha cuid dhiu a's shearr no càch. Is iad na seorsachan sin:—

Duine gun ghò ach car bog.

Duine laidir, lonach, deas-bhriathrach ach car tratach.

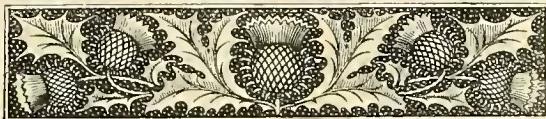
Duine dona, farmadach ach làn naimhdeis.

I. Tha mi 'gan cur anns an ordugh anns an cor dhaibh seasamb a thaobh am maitheis. Cha robh anns an duin' uasal a cheannaich an druide gheal ach an dearg bhurraidh, ach is ann dha fhein a bhi Chall sin 's cha 'n ann do dhaoin' eile. Cha 'n urrainn sinn a bhi ro thròm air duine nach deanadh olc no eucoir air a choimhearsnach airson an t-saoghail, ged a dh' fhaodas e bhi amaideach gu leor dha fhein. Chreid an duin' uasal na breugan a dh' innis Domhull nan car dha, agus ged a ni thusa, a leughahair, fanoid air, is suarach an fhailing ann an duine gu bheil e deas gu facial duin' eile chreidsinn. Tha earbsa moran ni's ion-mholta no amharus, agus ged a chaill am fear so an t-airgiot gun dad air a shon ach druide bhalbh, b' fhearr leam a bhi 'na chota aig deireadh an latha no ann an cota Dhomhull. Ach air a shon sin, cha 'n 'eil an duin' uasal uile gu leir r' a mholadh. Faodaidh duin' a bhi gleusta gun bhi amharusach agus a bhi gun ghò ged nach biodh e 'na dhaor amadan. Ma chreideas tusa, leughadair, a h-uile facial a chluinneas tu, creididh tu iomadh uair na tula bhreugan; 's ma bheir thu geill de sgeamlain nan Domhull a thachras ort aig an fhaidhir Mhuilich 's ann an iomadh ait' eile, thig thu dhachaидh gu d' mhnaoi la air chor-eigin is druide gheal fo d' achlais. Agus co a theireadh ri bean an tighe gu'm b'olc a rinn i, ged a gheabhadh tusa ruith do'n teangaidh! Tha deifir mor eadar a bhi gun ghò agus a bhi gun túr, agus mur h-eile tomhas cuimseach a thùr aig duine cha mhor a's fhiach e. Is suarach an cliu air fear sam bith gu bheil e furasd' an car a thoirt as, 's gu'n creid e rud nach 'eil coltach a chionn gu 'n cuala no gu'n do leugh e e. An uair a their sinn gu bheil cridhe duine ni's fhearr na cheann, is e tha sinn da-rireadh a' ciallachadh gu bheil e e car faoin is bog. Mu dheighinn túr intinn is simplidheachd cridhe is e theirinn gur maith le cheil iad. Cha 'n 'eil ann an duine gun phongalachd ach leth duine. Cuimhnich thusa, a leughadair, gu bheil gu leor a dhaoine leis am bu mhaith druide gheal a reic riut.

II. Ged nach 'eil Domhull r'a mholadh cha 'n urrainn sinn gun car de mheas a bhi againn air a sheoltachd 's a ghleustachd. Cha 'n 'eil so a' ciallachadh gu bheil sinn a' moladh a ghniomharan. Is dochas nach abradh tu fhein gu robh dol a mach Rob Ruaidh 'Ic Griogair uile gu leir ceart, ach ann an grunnd do chridhe tha car a thaobh agad ris, 's tha meas agad air airson a sheoltachd 's a luaths, 's a laidreachd. An uair a ni duin' innleachdach cron 'sa bheir e le ghleustachd dùlain do neart an lagha chur an sàs, cha 'n urrainn thu gun meas a bhi agad air a sheoltachd, ged a dhiteas tu an t-olc a rinn e. Is e a 's reusan dha sin gur toigh leinn luaths is neart is geireid is misneach air an sgat-

fhein. Cha' n' eil teagamh nach robh daimh Dhomhull ag itheadh feur chaich, 's nach robh Domhull fhein mar tha feadhainn eile aig a bheil barr-sumaidh air caitcheann, caoin-shuarach. Cha robh e coguisseach agus bha e gle thoileach cuid an fhir laig a bhi aig an fhear laidir. Ghabh e maith an fhèoir cho fad 'sa mhair e, agus an uair a chaill e an dà dhamh, cha deachaidh e 'na bhreislich mar theid moran ri aghaidh mi-fhortain, ach gun fantainn ri dol a throd ris na droch choimhairsnach a mharbh iad (ged bha fhios aige gur h-iad a rinn e) thug e dhiu na seicheanan is shaill e 'n fheoil. B' aithne dha a theanga chumail 's cha 'n amadan an duine da'n aithne sin. Cha robh fios aige 'nuair a dh' fhag e 'n tigh a reic nan seicheanan gu de bha ri tachairt air, ach tha gleustachd an duine ri fhaicinn anns an doigh anns an do ghabh e cothrom air an eun's air an duin' uasal. B' fhearr leis buannachd no 'n fhirinn, 's cha robh naire sam bith air gu'n tug e 'n car as an duin' ionraic eile. B'e gaol an airgid dhasan freumh an uilc. Ach cha b' ann air ghaol airgid ach air ghaol dioghaltais a dh' innis e na breugan d'a choimhairsnach agus bha sin ni bu mhiosa. Cha 'n'e mhain gu'n tug e orra call a dheanamh dhaibh fhein ach rinn e iad 'nan aobhar magaidd do sgonn-bhalaich a' bhaile mhoir. O Dhomhull, a Dhomhull, tha thusa luath laidir, deas-bhriathrach, tha t-inntinn neo ar-thaing 's cha tig dad gun fhiosd ort, cha chuir bean no coimhairsnach 'nad aghaidh oir tha fhios aca nach ruig iad a leas, ach air cho gleusta 's ga bheil thu, 's air cho maith 'sa tha na breugan 's na tratan a paigheadh dhuit, cha 'n 'eil annad ach duine gun choguis, gun shirinn, gun cheartas. Ged a bhios eagal aig daoine romhad, ni iad tàir ort 'nan cridhe.

III. Thug mi an t-ait a's isle dhaibh so a chionn gu robh iad an dà chuid faoin agus olc. Bha 'n duin uasal faoin ach ionraic, bha Domhull olc ach cha robh e faoin, ach cha robh iad so glic mar na nathraiche 's cha mhò a bha iad neo-chronail mar na columain. Dhearrbh iad gu robh iad gun túr an uair a thug iad geill do naigheachd air nach robh dreach na firinn, 's dhearrbh iad gu robh iad guineach naimhdeil an uair a mharbh iad daimh Dhomhull. Is ann air an oidhche a rinn iad sin oir is toigh le luchd deanamh na h-eucorach an dorchadas. Ach tha suilean Dhe mar gu'm biodh mile coinneal agus rannsaichidh e nithean diomhair an dorchadas. Cha 'n urrainn beannachd Dhe a bhi thairis air beatha dhaoin' a tha gun choguis, gun shirinn gun cheartas, làn farmaid is naimhdeis. *Iadsan a bheannaicheadh leis an Tighearn, mealaidh iad an talamh, agus iadsan a mhallaicheadh leis, gearrar as iad. Thoir fànear an divine fairfe agus amhairec air an duine ionraic, oir is i sith a's crioch do'n duine sin.*

AN DIADHAIR EOIN.

Neach a b' ionmhuinn le Iosa:—EOIN xiii, 23.

CHA'N 'EIL a h-aon eile de na h-abstoil aig a bheil oisein cho blàth ann an cridhe nan creid-mheach's a th' aig an abstol Eoin. Cha'n 'eil sin iongantach oir fhuar e oisein blàth ann an cridhe Chriosd fhein ann an laithean 'fheola. Ma dh' fheoraichear carson a bha e air a thaghadh a measg chàich gu bhi 'na chuspair gaoil do Chriosd, cha'n urrainn sinn a radh ach gur cinnteach gu robh ni air chor-eigin ann am pearsa's an gnè an duine a thartuig gradh an t-Slanuigheir'ga ionnsuidh. Tha cuid a dhaoin' ann a's dochá leinn na cheile. Tha cuid a dhaoin' ann nach urrainn sinn a ghradhachadh ged a dh' aidicreas sinn gur daoine siachail iad, 's tha daoin' eile ann nach urrainn sinn gun ghaol a bhi againn orra ged is leir dhuinn gu leor a dh' fhailingean anna. Is ann mar sin a thachair do Eoin. Cha robh e iomlan ni's mó na each; bha Peadar a cheart cho blàth-chridheach ris, bha Pòl a cheart cho eudmhòr ris, bha Nataniel a cheart cho ciuin ris, ach bha ni air chor-eigin'na aodann's 'na nadur a dhuisg gaoil air ann an cridhe Chriosd.

Ged a bha coig de leabhraichean an Tiomnaidh Nuaidh air an sgiobhadh le Eoin, is suarach na's aithne dhuinn mu eachdraidh a bheatha. Cha d' thug e iomradh air shein ach ainmic. Cha b'ann a thoirt fianuis uime shein a thug e lamh air a' pheann, ach a thoirt fianuis mu'n Fhacal a rinneadh 'na fheoil, chum gu'n creideadh an saoghal gu'm b' Esan an solus fior, anns an robh gloir Dhe a' gabhail comhnuidh.

Tha e coltach gu robh curam anma air a dhusgadh ann an Eoin le searmonachadh a' Bhaistich, 's gu robh chridhe deas airson Chriosd an uair a thainig E gu abhainn Iordain's a shearmonaich E soisgeul na Rioghachd. Bha briathran a' Bhaistich dha mar fhuaim na trompaid 's mar thairneanaich an lagha, ach bha briathran Chriosd dar mar fhrasan blàth air an shear òg. Cha do smuanich cridhe Eoin aig an àm so air an tròm-chuithrom gloire a bha gu bhi air fhoillseachadh dha mu'm fagadh e an saoghal, ach o'n latha anns an do ghlac Iosa an toiseach e, dh' fhan e maille ri Mac an duine 'na dheuchainnibh 's cha d' shailnich a dhilseachd no ghradh. Bha e maille ris an Galile's na

Ierusalem, chunnaic e na h-oibrichean miorbh-uileach a rinn E, chual e na briathran gràsmhor a labhair E, 's le sealladh a shula 's le eisdeachd a chluaise dh' abaich a chreidimh gus mu dheir-eadh an d' thuirt e làn dearbhachd 's le gairdeachas mor—*Chunnaic mi a ghloir mar ghloir aoin ghin Mhic an Athar.* Ged nach d' innis Eoin dhuinn uiread mu bheatha Chriosd air thalamh 'sa ritu na soisgeulaichean eile, cha b' ann a chionn nach robh fhios aig' air na nithean air an do rinn iadsan ionradh. A ta moran de nithibh eile a rinn Iosa, agus nam biodh iad uile sgiobhta, is i mo bharail nach cumadh an saoghal fein na rachadh a sgiobhadh de leabhrachaichean. Eoin xxi., 25. Do bhrigh nach b' urrainn dha iomradh a dheanamh air a h-uile rud, thagh e na briathran's na gniomharan sin a bha e'n duil a bheireadh air a luchd-leughaidh a cheirdsinn gu'm b'e Iosa Mac Dhe. Sheall cach air Criosd o'n taobh a muigh ach sheall esan air o'n taobh a stigh, agus anns a h-uile leabhar a sgiobh e, is e diadhachd Chriosd an ceann-teagaisg—toisceach is meadhan is deireadh a shearman. Bha e maille ri Criosd aig na hamaran a bu sholuimte 'na bheatha—air beinn a' chruth-atharrachaiddh, ann an garadh Ghetsemani, anns an t-seomar uachdrach, agus anns na h-ionadan naomha sin chunnaic e earlais de'n ghloir a bha ri bhi air fhoillseachadh dha 'na lanachd anns na laithean deireannach. Bha e comhla ri Criosd aig a' chuirim naoimh a mhiannach E itheadh maille ri dheisciobuil roimh dha fulang, agus chual e na briathran deireannach a labhair Mac an duine—briathran cho domhain 's cho brioghmhor, cho làn gràis is firinn's gu bheil iad 'nan aran beatha do'n t-saoghal o'n latha sin gus an diugh. An uair a leag Eoin a cheann air uchd an t-Slanuigheir, bha e mar gu'm biodh e air a thogail suas air beinn an Tighearn far an do bhais e de nithibh blasda lan de smior's a dh' fhion a osda air a dheagh thrurring.

Bha e 'na shuil fhanuis mar an ceudna air bàs an t-Slanuigheir's air dha a bhi dlùth do'n chrann-cheusaidh chunnaic e sealladh iongantach nach faca suil eile—co dhiu cha d' thug cach riabhach tarruing air. Ach lot fear de na saighdearan a thaobh le sleagh, agus air ball thainig a mach fuil agus uisge. Agus thug an ti a chunnaiac sin fianuis, agus a ta 'fhanuis firinneach. Eoin xix., 34. Cha do dhi-chuimhnich Eoin an sealladh ud gu brath, agus anns an litir a

sgriobh e 'na sheann aois tha e tighinn thairis air—Is e so esan a thainig tre uisge agus tre fhuil, Iosa Criod; cha'n e tre uisge a mhain, ach tre uisge agus fuil: agus is e an Spiorad a ni fianuis, do hhrigh gur firinn an Spiorad. I. Eoin v., 6. B' ann air curam an deisciobuil ghaolaich so a dh' fhag Iosa a mhathair, agus tha e gle choltach nach d' fhag Eoin Jerusalem gu deigh a bàis. Ach an uair a shiubhail Muire, 's a bha e saor o'n bhòid a ghabh e cho toileach 'sa ghleidh e cho dileas, dh' fhag Eoin Jerusalem 's thoisich e air saothrachadh ann an aobhar an t-soisgeil. Cha'n urrainnear a radh le cinnt sam bith gu de an ceann de'n t-saoghal air an do chuir e 'aghaidh, ach air reir beul-aithris na h-Eaglais chuir e seachad aireamh bhliadhnachan an Ephesus. Carson a dh' fhag e Ephesus cha'n urrainn sinn a radh, ach ann an leabhar an Taisbeanaidh tha sinn a' leughadh gu robh e ann an eilein Phatmos. Tha cuid am beachd gur h-ann le comhairle shuidhichte 's le shaor thoil fhein a chaidh e do'n eilein iomallach so; gu'n do theich e air falbh bho dhaoine 's bbo dhriop an t-saoghail gu ait' uaigneach anns am b' urrainn dha beachd-smuaineachadh air frinnean a' chreidimh, 's air saibhreas do-rannsaichte Chriosd ann an sith is samhchair. Faodaidh sin a bhith, ged a tha e moran ni's coltaiche ris an fhirinn gu robh Eoin ann am Patmos mar phriosanach airson a' chreidimh. Is e sin an doigh anns an do thuig na h-athraichean na briathran a sgriobh e fhein—Bha mise Eoin, bhur dearbh-bhrathair, agus bhur companach ann an amhgar, agus ann an rioghachd agus am foighidin Iosa Criod, anns an eilein ris an abrar Patmos, airson facail De, agus airson fianuis Iosa Criod:—Taisbean 1, 9.

Ach ma bha Patmos 'na phriosan d'a choluinn cha robh e 'na phriosan d'a spiorad; dh' fhoillsicheadh dha nithean a tha, 's a bha, 's a tha ri teachd, chunnaic e neamh fosgailte agus an Ti a ta 'na shuidhe air an Righ chaithir, agus air dha bhi le aghaidh gun fholach, ag amharc mar ann an sgathan air gloir an Tighearna, bha e air atharrachadh chum na h-iomhaigh ceudna, o ghloir gu gloir.

Is e na leabhraichean a sgriobh e an dileab a dh' fhag Eoin aig an Eaglais. Ann am fion lios Dhe tha aite shein aig gach duine, aig fear nan coig talannan 's aig fear na h-aon talann, aig an fhear a sgriobhas, aig an fhear a leighseas cuirp, 's aig an fhear a lionas am beul acrach. Bha eadar dhealachadh mor eadar Pol agus Eoin thaobh seirbhis, ach bha ghloir fhein aig gach aon dhiu. B'e gloir Phoil na h-eaglaisean a chuir e air an cois am measg nan cinneach 's na h-anma a choisinn e mar dhuais a shaothrach, ach b'e gloir Eoin na leabhraichean priseil a sgriobh e—leabhraichean anns a' bheil doimhneachd breithneachaideh, is lànachd beatha, is

diomhaireachd naomh nach d' thug an saoghal asda fhathast. Tha e air innseadh ann an beul-aithris nan Iudhach gu'n d' thainig guth Dhe as a h-uile h-aird de'n adhar an uair a thug E seachad an lagh air beinn Shinai. Thainig fuaim a ghutha o'n aird a tuath 's thionndaidh an sluagh an aghaidh gu tuath, agus feuch thainig an guth o'n aird a deas. Thionndaidh iad an aghaidh gu deas agus feuch thainig fuaim a ghutha o'n aird a tuath. Chual iad e anns an aird an iar agus thionndaidh iad an aghaidh siar, agus feuch thainig an guth o'n aird an ear. Thog iad an suilean gu neamh, agus feuch ann an doimhneachd na talmhainn bha fuaim a ghutha mar thoirm tairneanaich. Ghiulaineadh an guth air sgiathairbh na gaoithe agus chual a h-uile duin' ann an Israel e—air reir an claiseachd. Tha mile guth ann an sgriobhaichean Eoin, cuid dhui a chluinneas na h-uile, ach cuid eile nach cluinn ach iadsan aig a' bheil deagh chlaisteachd. Tha seudan luachmhor anns na leabhraichean a sgriobh an diadhair so, ach is e iadsan aig a bheil an inntinn spioradail a ruigeas orra. Mar is motha bheachd-smuainicheas sinn air a bhriathran, 's ann is motha chi sinn an saoibhreas beath' is eolais a th' air fholach anna. Rainig e air ruintean diomhair a bha folaithe ann an Dia o thoiseach an t-saoghail agus sgriobh e mar peann aingil.

Ciamar a rainig Eoin air na nithean so? Cha robh ann ach iasgair; cha do shuidh e aig casan sgriobhaiche 's cha do chuir tigh foghlum ann an Jerusalem a sheul' air. Cha d' ionnsaich e litreachas, ach sgriobh e litreachas a mhaireas gu brath. Dh' ol na linnteann a chaidh seachad as na tobraichean a chladhaich Eoin agus chaisg iad an iota 's dh' ath-nuadhaich iad an neart, agus thig na ginealan nach do rugadh fhathast a dh' ionnsuidh nan tobraichean ceudna gu deireadh an t-saoghail. Cluinnidh na h-amadain 's an luchd siubhal fuaim a ghutha, agus cluinnidh na daoine glic agus eagnaidh e mar an ceudna. Is e an aon fhreagairt a's urrainnear a thoirt seachad—gu'n do labhair Eoin mar bha e air a ghlusas leis an Spiorad Naomh. Bhean teine Dhe ri bhilean. Bha e air a shoillseachadh le solus o'n airde, 's ghluais e mar aingeal am measg nithean neo-fhaicsinneach is siorruidh. Bha chridhe glan mar an sneachda, 's a shuilean làn soluis. Cha do bhean Criod ri ni riamb nach do naomhaich e; bhean e ri Eoin agus feuch rinneadh an t-iasgair 'na fhaidh.

Tha e air a radh gu robh e sia fichead bliadhna dh' aois 'nuair a shiubhail e, ach cha d' fhailnich a shuil, ni mo a threig a neart e. Bhlaic e deagh thiodhlaic Dhe agus dh' ath-nuadhaich e 'oige mar an iolair. Tha cuid a dhaoin' ann a bheir dhuinn an rud a's fhearr a th'aca an uair a tha iad fhathast òg. Tha iad ag abuchadh luath. Ach cha b' ann dhui sin Eoin. Ghabh e uine

ml.or ag abuchadh ach b' fhiach am foghar fantuinn ris. Ghleidh e am fion a b' fhearr gu deireadh an latha, 's cha do chuir e peann air píopear gus an robh e 'na sheann duine. Tha moran dhaoin' a' stad a dh' fhas gu spioradail ma'n tig roinneag liath'nan ceann, ach bha Eoin a sior fhas gus an latha mu dheireadh. Bha e mar chraobh air a suidheachadh ri taobh nan uisgeachan, a sgaoileas a mach a freumhan ri taobh an t-srutha, aig am bi a duilleach uaine 's nach sguir a thoirt seachad toraidh.

San àm am bi iad aosmhòr liath
Bheir iad mor mheas a mach,
Is bitidh sultmhòr le deagh bhlàth
Dhiubh sud gach uile neach.

B'e am facial mu dheireadh a labhair e—a chlann bheag, gradhaichibh a cheile. Thoisich e le gradh is chriochnaich e le gradh. Rinneadh an deisciobul ionmhuinn 'na Abstol a' Ghraidi. An do chuir duine riamh uiread brigh ann an tri facail 'sa chuir Eoin an uair a sgriobh e—Is GRADH DIA.

AM FITHEACH DUBH.

THACHAIR dhomh o chionn ghoirid a bhi coiseachd troimh ghleann udlaidh. Cha robh bheag a bheatha ri fhaicinn no chluinntinn ach dà fhitheach a bha 'g itealaich air slios na beinne 's a' cur failt orm an drasd 's a rithist le guth ròcach. Thug iad 'nam chuimhne facial no dhà a chuala mi ma'm faca mi fitheach riamh, agus air do'm inntinn socruchadh air cuid de na facail sin bha 'n t-slige air a' giorrachadh 's cha d' hairich mi an ùine dol seachad gus an do rainig mi mo cheann-uidhe. Cha'n'eil spéis sam bith agamsa do'n fhitheach, 's cha mhò a a their mi riutsa, leughadair, gnr h-olc a thubh-airt thu ged a chaineadh tu e gus an teirig cainnt ort. Ach a chionn gu'n do ghorraich e an t-slige dhomh an la ud, tha mi sgríobhadh ainme air an duilleig so chum taing a thoirt dha. Is e so an aon reusan a th' agam iomradh a thoirt air. Tha e fior, gun teagamh, nach leugh esan na sgríobhas mi ach is suarach an call dha sin. B' fhearr leis criomag bheag de shuil caorach seach an teisteanas a b'airde a b'arrainn mise thoirt dha ann an leabhar na h-eaglais. Is beag aige gu de shaoileas Cléir Dhun-cailin dheth.

Tha mi'n duil gu faodadh cliu an fhithich a bhi ni b' fhearr nan robh dath eil' air. Cha'n'eil reusan sam bith gu'm biadh creuitairean dubha ni's aingidhe no creuitairean geala, ach tha 'n saoghal ullamh gu subhailcean a thoirt do creuitairean geala nach buin dhaibh, 's gu bhi cur dhroch nithean as leth creuitairean dubha do

nach 'eil iad idir ciontach. Tha 'n dath duth a samhlachadh 'nar n-inntinnean—olc is bas is salachar is gniomharan an dorchadais's a h-uile mosaiche eile air an togair thu smuaineachadh, ach tha geal a' samhlachadh—gloine is neochiontachd is beath'-is gloir. Cha'n'eil teagamh nach 'eil reusan sonruichte air a so, ach aig a' cheart àm tha e duilich do na creuitairean dubha ceartas fhaotainn, oir tha iad air an diteadh, mar gu'm b' eadh, roimh laimh. An uair a bhitear airson an droch Spiorad fhein a dheanamh duachnidh—theirear ris *Domhull dubh*. Air a' cheart doigh an uair a labhrar mu'n fhitheach mar am *fitheach dubh*, tha cliu a' chreutair air a thoirt bhuaith cheana, gun uidhir is cothrom a thoirt dha e fhein a dhion, Tha e tigh'nn a steach do'n t-saoghal fo amharus, agus dh' fheumadh e bhi anabarach faicilleach 'na ghiulan's 'na choludar man toireadh e air daoin' a chreidsinn gu bheil e ni's fhearr no dhath. Coltach ri fear nan cuaran dh' fheumadh e eiridh uair roimh fhearr nam brog. Bha mi ann an lios araidh an la roimhe, agus ann am meadhon a' gharaidh bha ceithir ealachan a' snàmh air uisce. Neo-ar-thaing nach robh iad boidheach agus moralach cuideachd, cho geal ris an t-sneachda agus gle thaitneach do'n t-suil. Choisinn gilead a dreach a leithid a chliu do'n eala 's gu'm bi a h-uile sgonn-bhalach a bhios ann an gaol a' coimeas a leannain fhein rithe—mar nach b'urrainn e dad a b' fhearr a radh m'a leannan no sin. Mas fior na baird tha 'n eala bhàn 'na creutair beannaichte. Ach stad beag ort, a leughadair! Chord na h-ealachain rium agus choisich mi ni bu dluithe dhaibh chum sealladh maith fhaotainn orra, ach ma choisich, chuir aon seann te dhùi car na h-amhaich chaoil, is rinn i air tir, 's bha i 'nam charamh gu guineach le sgiathan ma'n tug mi 'n aire an t-olc a bha 'na beachd. Creutair cho olc, leibideach, canranach, cha do thachair orm o chionn fhada, ach neo-ar-thaing nach robh i geal. Bha barrachd a dhroch nadur 's a dh' aingidheachd anns an aon choluinn għil dhreachmhòr ud na tb' anns a h-uile fitheach duth an gleann Teilt. Faodaidh gu leor a shalachar bhi fuidh 'n deise għil, agus is minic a tha deagh chridhe fo chraicinn dubh. Na toir thusa, leughadair, breith air duine no beothach air reir am beoin.

Rinn am fitheach mearachd ann an an tùs a thoiseachaidh 's cha d' fhuair e riamh os a chionn. Tha e coltach ris na sgiobairean a chuir aon long air tir—cha'n earbar long eile riu. Co dbiu nach do chord an airc ris an fhitheach, no co dbiu a bha e caoin-shuarach ciamar a dh' eireadh do Noah 's d'a chompanaich, cha 'n urrainn mi a radh; ach tha do thill e air ais aon uair 's gu'n d' fhuair e chas mu reir. Cha għabb e moladħi airson a għniomha 's cha 'n'eil mise dol a għabbail a lethsgeil. Tha amharus agam

carson nach do thill e. Ged nach 'eil e deanamh dia d'a bhrù ni's mothà na crentairean eile, tha e gaolach air closaichean 's cha'n 'eil teagamh nach robh gu leoir dbiu sin ri fhaotainn an àm na dile. Far am bi chairbh bidh am fitheach, agus nan robh 'n sfeoil na bu ghainne is dochá gu'n d'fhuair Noah fios na h-Inid na bu traithé. Tha am fitheach gaolach air closaichean, ach ged nach mol mi a bhlas cha mbo a chaineas mi e air a shon. Tha e duilich a thuiginn gu de am feum a tha iomadh creutair a' deanamh anns a' chruthachadh, ach tha e furasda gu leor a thuiginn gu bheil obair shein air a cur a mach do'n fitheach, 's gu bheil a ghloir shein aige ami measg nan eun. Tha e deanamh a' cheart ni a tha'n luchd glanaidh a' deanamh 's na bailtean mora—a' giulan air falbh gach salachar is mos-aiche a thogadh plaign nam fagte iad. Cha mhol mise blas an fhithich, ach an uair a dh'i theas e fein 's a gharrachdain a' chaora bha grodadh air an raon, faodaidh gu'n do rinn iad obair latha a tha cho buanachdail do dhaoine ri car sam bith a rinn thu shein an diugh, a leughadair. Esan a sguabas air falbh salchar far an tachair e air—co dbiu is duine no beothach e—tha e deanamh seirbhis ann an tigh mor Dhe.

Cha'n 'eil fios agam carson a thagh Noah am fitheach a measg nan eun eile gu dol a dh' iarraidh fios na side, mar h-e gu robh e'n duil gu robh doigh aig an fhitheach air forthais fhaotainn nach robh càch. Bidh daone 'n diugh fhathast a' bruidhinn air fios fithich, agus faodaidh gu robh'm falcal ann ri linn nan athraichean. Bitear a' cur as a leth nach 'eil rud sam bith an ain-fhios dha, gu'n d'fhuair e eolas na side o bhodach na gealaich, is eolas a' chuain o'n mhaighdin mhara, is eolas na talmhainn o'n chailllich oidhche, 's gur h-aithne dha an ni a tha, a bha, 's a bhitheas. Tha mi'n amharus nach cuireadh am fitheach shein daoin as a bheachd so. Cha mhisid le eoin 's le daoine barail a bhi orra gu bheil iad ni's fiosraiche na tha iad, 's gu rachadh aca air rud a radh a bheireadh air an coinhearsnaich an suilean fosgladh nan toilich-eadh iad sin a dheanamh. Is iomadh bodach còir anns an taobh tuath a dhearbh nach bu chall ach buannachd dha ann an iomadh doigh—an cliu, 's an creideas, 's an ughdarris—amharus a bhi aig a choimhersnaich gu robh e faicinn aislingean, gu robh fios fithich aige, 's gu'n deanamh e faidheadaireachd. Agus faodaidh e bhi gur h-ann air a' cheart doigh a fhuair am fitheach ceann-sodha air an fheannaig 's air na h eoin eile a tha e cumail fo smachd. Ach ma tha fios aige os cionn chaich—don duaise dha air a shon sin. Tha e faotainn sineadh laithean air thalamh nach 'eil acasan, 's cha bhiodh ann ach droch sgoilear mar trusadh e sbruileach eolais air a' chuairt. Cha'n urrainn mise radh gu de airmh a laithean, ach thatar ag radh gu ruig am fitheach aois mhor. Tha e, ma ta, freagarrach

gu leoir gu rachadh fios an lorg na h-aoise. Ma dh' abras balach beag facial seangarra no fada thall an eisdeachd sheann daoine, their iad ris —*Tha fios fithich agad, a laochain.*

Ged nach saoileadh thu le sealantuinn air fitheach air an iteig gu bheil e sgiobalta no easgaidh, tha suil gheir is sron ghlan aige, agus cha bhi e fada ruigheachd an ait' anns a bheil closach 'na luidhe. Cha cheum air ghàig leis dol far am bi ròic. Ma'n gann a dh' shagas an anail a' chaora no'n t-nan tha fios aig air, ged bhiodh e astar mhiltean air falbh. Tha shuil cho biorach ri suil maraiche, 's fhaileadh cho glan ri cuinnlein gäidseir. Is dochá gur h-e so a thug dha ainm fiosache. An ni nach aithne dhasan mu chlosaichean na duthcha, cha'n fhiach e radh. Agus is mor e'r a radh mu dhuine no mu eun gu bheil iomlanachd eolais aige air eadhoin aon chuspair.

Tha e'n a dheagh cheann teaghlaich is stuama thaobh bhan. Cha'n 'eil e coltach ri eoin eile a thaghlas ceile ùr gach earrach. An uair a phosas e, cha'n fhuasgail e'n t-snaoim gus an cuir am bàs dealachadh eadar e fhein 's a bhean. Ach ma bhasaicheas i, cha'n 'eil e faicinn mar fhiachaibh air bliadhna chur seachad 'ga caoidh. Gheibh e té eile ann an latha no dba. Ma thig cunnart an rathad na cloinne tha e daonnan deas gus an larach a sheasamh is tapaid a dheanamh air an son. Solaraidh e airson an loin gu dich-iollach 's bheir e dhaibh roinn do gach seorsa cobhartaich a gheibh e, ach a mhain an t-suil. *Cha toir am fitheach an t-suil d'a' isean fhein.* Their a naimhdean gu bheil so 'na chomhara air feineileachd a naduir is cruas a chridhe ach nam b' urrainn e bruidhinn 's a lethsgéul a ghabhail, faodaidh gu'n abradh e nach 'eil suilean amh maith do stamagan og is lag. Bitear ag radh gu bheil e 'na chomhara air bàs no mi-fhortan air chor-eigin ma thig fitheach an coir tighe. 'Se dhath a's coireach dha sin, oir tha'n dath duth air a cheangal ann an inntinnmean dhaoine ris a' bhàs.

Is e'm fitheach a' cheud eun a chuireas luim air nid 's an earrach. Toisichidh e air a thigh a chur an ordugh ma'n gann an gobair an t-earrach.

Nead air Brighde, ubh air Inid, eun air caisg Mar bi sin aig an fhitheach dhubbh, bithidh am bas.

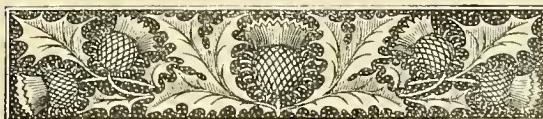
Ged a tha na baird ni's toighiche air an eala no tha iad air an fhitheach, tha iomradh air an fhitheach anns na sean-fhacail cho tric ri eun sam bith.

Cha tig a nead an fhithich, ach am fitheach fhein. Is geal leis an fhitheach a gharrach gorm fhein Mallachd athar is bàs fithich ort.

Feumaidh am fitheach fhein a bhi beo.

Tha'm fitheach a' cur a mach a theanga.

Agus a nis, a leughadair, tomhais so—Gu de is ciall do'n fhacal ceist an fhithich air an fheann-aig.

AOIBHNEAS CHRIOSD.

*A nigheana Ierusalem, na guilibh air mo shonsa.
LUCAS 23, 28.*

AM measg na cuideachd a lean Iosa gu Calbhari tha Lucas ag innseadh dbuinn gu robh moran bhan, a bha ri bròn agus 'ga chaoineadh. Cha robh ioghnadh ged a bha, oir b' aithne dhaibh E gu maith agus bha gradh mor ac' dha. An uair a chunnaic iad E air a thoirt thairis an laimh a naimhdean, 's a chaidh a' bhinn eucorach a thoirt a mach, 's a bha 'n crann-ceusaidh air ullachadh, cha b' urrainn dhaibh cumail orra fhein ni b' fhaide, 's shil iad na deoir. Ach thionndaidh Criosd agus thuit E riu, *A nigheana Ierusalem, na guilibh air mo shonsa.* Gu de bha E ciallachadh 's Carson a chronaich E na mnathan? Shaoileamaid gu'm biodh deoir nam ban 'nan comhfhurtachd dha an àm fhulangais. Bha daoin' eile am measg na cuideachd nach do rinn caoidh a chionn gu robh iad caoin-shuarach ciamar dh' eireadh dha, 's làn choma ged a thilgeadh nàir' is masladh air a cheann. Cha robh trocair 'nan cridhe, 's ged a bha iad 'nan suil shianuisean air fhulangas, cha do thaisich an cridhe 's cha d' thainig deur air an suil. Bha fios aig Criosd air a sin, 's bha fios aig mar an ceudna gur h-e meud an gaoil air shein a tharruing deoir nam ban; agus air dha bhi air a dheanamh coltach r'a bhraithrean 's na h-uile nithean, cha 'n 'eil teagamh nach robh caomhalachd nigheanan Ierusalem 'na chomhfhurtachd dha an uair a chuir E 'aghaidh air gleann dorch' a' bhais. An àm trioblaid is mor an cuideachadh co-fhaireachduinn bhraithrean. Is e aonaranachd searbhadas bròn. Ach ged a bha caomhalachd is co-fhaireachduinn nam ban 'na chomhfhurtachd 's na thoileachadh do Chriosd, chaisg E an deoir. Cha robh feum aig' air truas dhaoine aig an àm. Cha ruigeadh E leotha shaolsinn gur h-ann 'na ain-deoin a bha E dol gu Calbhari. Mar gu'n abradh E riu—*An aite bhi caoidh, 's ann a bu chor dhuibh gairdeachas a dheanamh maille rium.* Cha b'e bròn a bha 'na chridhe flicin ach aoibhneas. Ged bu leir dha gu soilleir an deuchainn a bh'air thoiseach air, b' urrainn E radh r'a dheisciobuil—na nithean so labhair mi ribh chum gu fanadh mo ghairdeachas sa annaibh 's gu'm biodh 'ur gairdeachas làn. Ged bha na mnathan 'ga chaoineadh, bha cridhe 'n t-Slanuigheir fhein làn aoibhneis—aoibhneas a bhà ðo-labhairt agus làn de ghloir.

Thuig Criosd gu robh fulangas is bas air thoiseach air fada ma'n do thuig na deisciobuil e. Leugh E combaran na h-aimsir am feadh 'sa bha 'n suilean-san fhathast duinte. O'n latha chaidh a bhaisteadh an Iordan tha e gle choltach gu'n d' fhairich E cudthrom a' chroinn-ceusaidh air a ghuaillean, 's gu robh fios aige gu feumadh E fulang ma rachadh E steach d'a ghloir. Dh' faodadh E tionndadh a thaobh uair no dha—'s chomhairlich na deisciobuil dhasin a dheanamh—chum Calbhari a sheachnad, ach an uair a choimhlionadh laithean a ghabhail suas, shuidhich E a ghnuis chum dol gu Ierusalem. Cha rachadh E null no nall far na slighe bh'air a cur a mach dha.

Cha 'n 'eil e uile gu leir ceart a bhi smuanieachadh air Criosd mar neach a chaidh an coinneamh bàis 's a cheann crom le naire 's a chridhe làn bròn. Bha naire gu leoir 'sa chranneusaidh ach cha b' ann dhasan. Ged bha 'fheoil a' fulang bha chridhe làn aoibhneis. Eadhoin an uair a bha neul a' bhàis a' sgaoileadh air aodann, cha d' fhaillich a chridhe 's cha do chaill e 'ghairdeachas. Bha aoibhneas a' measgadh ri bròn, 's bha aran aige r'a itheadh nach b' aithne do'n t-saoghal.

Is iad so na tobraichean as an do tharruing Criosd 'aoibhneas.

I. *Neo-chionteas is naomhachd a bheatha.* Ghuais E maille ri Dia 's bha E gun pheacaidh. Is e so miorbhuil mhor an Tiomnaidh Nuaidh—iogantas a's mothà no gu'n do thogadh corp Lasarus o na marbhaibh. Be bhiadh 's a dheoch toil an Athar a dheanamh, 's cha b' aithne dha ann fhein ni sam bith a bhuiineadh do'n t-saoghal no do pheacadh. Tha seors sonas ann air an ruig daoine gun naomhachd—an sonas a bhuiineas do'n fheoil. Ach tha seors' eile ann—an sonas a's airde, an sonas a tha 'na bheatha do'n spiorad, air nach ruig ach iadsan a mhain a thug buaidh air an t-saoghal. Be sin sonas Chriosd. Bha bheatha bruileananach gu leor o'n taobh a muigh, bha E gun tigh gun dachaidh, is iomadh uair gun ait' anns an leagadh E a cheann, ach cha do mhìll sin a shith, 's cha do chuir e searhhadas 'na chridhe. Dhearrbh e 'na fhiosrachadh fhein firinn nam briathran a labhair E—cha'n ann le aran a mhain a bheath-aichear duine ach leis gach uil' fhacal a thig o bheul Dhe. Tha cridhe 'n duine naoimh mar gu'm biodh clarsach air a deadh gheusadh. An uair a bhuailear na teudan, cluinnear ceol milis

agus fuaim an aoibhneis. Tha chuid a's mothadhe dhaoine mar gu'm biodh clarsaichean briste; ged a ni iad seorsa civil tha 'n ceol gun aoibhneas gun mbilseachd. Tha 'n t-aingidh mar a' mhuir bhuaire nach gabh fois. Ged a dh' fhaodas e bhi ann an sith ris an t-saoghal, cha 'n 'eil sith aige ris fhein; tha iorghuill 'na chridh' a bheir air falbh 'aoibhneas. Cha robh Criosd ann an sith ris an t-saoghal, oir bha E fhein's an saoghal calg-dhireach an aghaidh a cheile's thuirt E nach h-ann a chur sith air an talamh a thainig E ach a chur claidheimh, ach bha E ann an sith ris fhein's ann an sith ri Dia 's a chionn gu robh, bha 'aoibhneas làn. Bha naomhachd a chridhe mar chraoibh na beatha dha.

II. *Bha lathaireachd Dhe 'na aoibhneas dha gach latha.* B'e Dia grian anma. Cha d'thainig neul dorcha riamh eadar E fhein's a' Ghrian, 's cha do bhristeadh an co-chomunn a bh' aige ri Dia. Faodar a radh uime-san mar nach faodar a radh mu neach eile gu'n do chreid E Dia. Tha sinn uairean an duil gu robh e ni b' usa dhasan sin a dheanamh no tha e dhuiinne, a chionn gu'm b'e fhein Facal Dhe. Ach 'nuair a thainig Criosd do'n t-saoghal ann an coslas feola, 's a ghabh E ar nadur daonaidh, 's a rinn-eadh E coltach r'a bhraithrean's na h-uile nithean, leig e uaithe cumhachd na Diadhachd air chor's gu feumaidh E a thaic a leigeil air Dia mar ni daoine. Thuirt E ris na deisciobuil gu robh nithean nach b' aithne dha, 's gu robh nithean nach b'urrainn E thoirt dhaibh—nithean a bha an laimh an Athar a mhain. Bheathaich E anam le facal Dhe coltach ri bhraithrean. Fhuair E cuideachadh is neart o urnuigh mar dhaoin'eile. *Bhuanach E re na h oidhche ann an urnuigh ri Dia.*—*LUCAS vi, 12.* Ghleachd E ri Dia ann an urnuigh a chionn gu'n do rinn-eadh E coltach r'a bhraithrean's gu'm b'eigin dha a chreidimh's a dhochas's a mbisneach a chumail beo air an aon doigh riuthsan. Ach cha do chaill E riamh 'earbs' ann an Dia. B'e sin gloir a bheath' agus steidh a neart. B'urrainn E daonnaan a radh—ged mharbhadh E mi earbaidh mi ann. Bha amannan 'na bheatha anns an robh e duilich dha greim a chumail air a chreidimh, anns am faodadh E shaoilsinn gu'n do threig Dia gu buileach E, ach eadhoin anns an dorchadas cha d' fhailnich a chreidimh's cha do chaill E 'earbs ann an gradh Dhe. Cha deach-aibh dearbhadh riamh air creidimh duine ni bu chruaidhe na chaidh air creidimh Iosa an uair a bhrùchd an saoghal air mar thuil, 's a thugadh thairis E d'a naimhdhean, 's a threig eadhoin a chairdean E, 'sa dh' eirich an glaodh eagallach gu neamh—*Beir uainn E, Ceus E.* Shaol an saoghal gu'n do threig Dia E, ach cha do chaill E fhein earbsa, 's bha aoibhneas 'na chridhe nach b' aithne do'n t-saoghal, oir eadhoin anns

an dorchadas 's ann an uair na h-eigin bha fair-eachduinn aig' air lathaireachd Dhe, 's b'urrainn E radh—cha 'n 'eil mi 'nam aonar, tha 'n Athair maille ri. An uair a chailleas na naoimh an sealladh air gnuis Dhe tha bròn is eagal a' lionadh an cridhe, ach an uair a tha faireachduinn ac' air a lathaireachd tha aoibhneas spioraid aca nach urrainn an saoghal a thoirt uapa.

III. *Bha aoibhneas aig Criosd ann a bhi deanamh seirbhis d'a bhrathrean.* Cha d' thainig Mac an duine chum gu'n deantadh frith-ealachd dha, ach a dheanamh frithealaidh, agus dhearbh E 'na bheatha fhein firrin nam briathran a labhair E—*Tha e uis beannaichte ni a thabhairt no ghabhail.* Cha 'n urrainn iadsan aig a bheil spiorad feineil a bhi gu brath sona. Tha feineileachd mar gu'm biodh iusge a mhuchas teine an aoibhneis. Is e na daoin' a dhichuimhicheas iad fhein ann a bhi deanamh ministreileachd da'n co-chreutairean a ruigeas air an t-sonas a's airde. Saoilidh sinn uairean gu'm bitheamaid sona nam faigheamaid na tha dhith oirnn, 's nan deanadh daoin' eile seirbhis dhuinn, 's nam faigheamaid na ceud ionada-suidhe anns gach cuideachd, ach chà b'e sin an t-slige air an do rainig Criosd air aoibhneas. Theagaig Esan le fhacal agus gu sonruichte le eiseimpleir gur h-e iadsan a dh' aicheadhas iad fhein a tha da rireadh sona, 's nach ann am morphiteas nan nithe ta e sealbhachadh tha aoibhneas an duine. Tha e tachairt gu tric gu feum aon air chor-eigin ann an teaghach cud-throm chàich is uallach na dachaidh a ghabhail air a ghuaillean, 's gu feum e iomadh rud a leigeil as an t-sealladh chum an dleasdanas sin a dheanamh. Their an saoghal gur truagh a dh' eirich dha, 's gur bochd a chaill e an cothrom a bha gealltainn buannachd is sonas. Ach is dòcha gur beag feum an duin' air truas an t-saoghal, 's gu bheil aoibhneas spiorad aige air nach amaiseadh e gu brath nan do ghabh e 'n rathad eile. Tha 'n duine nach abair latha deug'sa bhliahdna ach—*Thoir domh, thoir domh* air an rathad gu mi-shuaimhneas is mi-shonas; ach blaisidh an duin' a dh' aicheadheas e fhein, 's a ni seirbhis d'a bhraithrean ann an spiorad a' ghraidih aoibhneas a tha 'na bheatha d'a anam. Thug Criosd na bb' aige do dhaoin'eile 's mu dheireadh thug E seachad anam 'nan eiric, ach a chionn gu'n do rinn E sin bha 'aoibhneas làn. Airson an aoibhneis a chuireadh roimhe, ghuilain E an crann-ceusaidh.

IV. *Bha aoibhneas aig Criosd ann a bhi tearnadadh pheacach.* Bha fhios aige gu'm biodh fhulangas 's a bhàs 'nan cumhachd a bheanadh ri cridheachean dhaoin' anns na linntean ri teachd, 'sa bheireadh air an ais iad gu Dia, 's mheas E nach b' airidh am pian cuirp is inntinn a bha E fulang aig an àm bhi air an coimeas ris a' ghoilr sin, 's cha ruigeadh e le nigheana

Ierusaleim a bhi gul air a shon. Bha iadsan a' smuaineachadh air pian is nair' a' chroinn-ceusaidh, ach bha Esan a' smuaineachadh air an toradh a leanadh a bhàs. Chunnaic E saothair anma's bha E toilichte. Rinn E gairdeachas air dha bhi cinnteach gu'n tairngeadh e na h-uile dhaoine 'ga ionnsuidh an uair a thogteadh suas E. B'e aoibhneas Chriosd an la ud a' cheart aoibhneas a th' aig na h-ainglean an uair a ni peacach aithreachas. Ma bu mhaith leinn bròn Chriosd a thuiginn feumaidh sinn sealtruinn air an la ud anns an do ghuil E os cionn Ierusaleim an uair a smuainich E air na h-anmanná gun churam, gun suim do Dhia a bh' anns a' bhailie sin. Chuir cor an t-sluagh saighead 'na chridhe Ach ma bu mhaith leinn 'aoibhneas a thuiginn feumaidh sinn sealtruinn air an la ud a thugadh fios h-uige gu robh na feedhainn ris an abradh Pol "amadain an t-saoghail so" ag iarraidh na Rioghachd—*Tha mi toirt buidheachais dhuit, O Athair, airson gu'n d'fhoillsich thu na nithean so do leanabaibh.*

Tha daoin' an diugh fhathast an tòir air aoibhneas spioraid agus ag radh 'nan cridhe—O, nach robh fhios agam c' ait' am faighinn e. Cha 'n eil ach aon rathad 'ga ionnsuidh, an rathad air an do choisich Criosd romhainn.

A' BHAN-RIGH NACH MAIREANN IS EAGLAIS NA H-ALBA.

CHUIR a' Bhan-righ seachad cuid de na laithean a bu shona 'na beatha anns a' Ghaidhealtachd. Bha gaol mor aic' air an duthaich 's air an t-sluagh, 's bhiodh fadachd oirre gus an tigeadh an t-àm anns am faodadh i driop is starum Shasuinn fhangail as a deigh los sith is samhchair fhaotainn 'na dachaidh Ghaidhealach. Bha i 'na bean chomanachaiddh an Eaglais na sgireachd, agus anns an leabhar a sgriobh i m'a beatha 's a Ghaidhealtachd tha i tigh'nn thairis an drasd 'sa rithist air a' bhuannachd a fhuair i bho chuid de na searmoin a chual i inné, 's air a' ghradh 's am meas a bh' aic' air feedhainn de na ministearan a b' aithne dhi. Am measg na feedhnach sin bha'n t-Ollamh MacLeod, mac "Caraid nan Gaidheal," agus faoaidh gur maith leis a' chuid sin d' ar luchd-leughaidh nach do leugh an leabhar 's a' Bheurla, sinn a thoirt dhaibh an Gaidhlig barail na Ban-righ air.

Baile-Mhoireil

An dara Domhnach 'sa' Cheitein 1862.

Shearmonaich an t-Ollamh Macleoid, is seirbhis eil' a bu shimplidh 's a bu taitniche 's a bu dràughtiche cha chuala mi riabh. Labhair e anns an t-searmon mu thrioblaid, mu ghradh Dhe, 's mu fbulangas an t-Slanuigheir, agus

mu'n doigh anns a bheil trioblaid air a beannachadh dhuinn ann a bhi socruchadh ar cridheachan ni's mothair air an dachaidh shiøruidh far an coinnich sinn na cairdean gaoil a thugadh bhuainn. Bhean an urnuigh a rinn e air mo shon shein ri m' chridhe.

Air Di Luain chuir a' Bhan-righ fios air, 's tha i'g radh gu'm b' fheaird i shaicinn. Bhruiddinn i ris mu bhas Phrionns' Ailbeairt agus dh' innis e dhi mu sheana bhoirionnach a chaill an duine 's a' chlann 's a dh' fhuling uiread a thrioblaid 's gu'n d' fheorach e dhi ciamar a chaidh aic' air a ghiulan. *Dh' fhag bas an duin,' ars' ise, toll cho mor 'nam chridhe 's gu'n do thuit gach trioblaid eil' as.* Thuit a' Bhan-righ gu'm b'e sin a ceart shuidheachadh fhein 's gu robh toll 'na cridhe nach gabhadh gu brath lionadh.

Baile-Mhoireil

*An dara Domhnach de mhios
deireannach an Fhoghair 1864.*

Thug an Dr. Macleoid seirbhis thaitneach dhuinn. Bha 'n searmon briagha, cha do leugh e facal dheth's għluu ē faireachduinnean an t-sluagh gu h-anabarrach. Chunnaic mi an duine còir an deigh an t-searmoin 's bhruiddinn mi ris mu'n uallach 's mu'n bhròn a bha 'nam chridhe, 's mu na cuaraman saoghalta bh'air mu ghuailean. Chuir so car mu'n cuairt mi, ach bha esan caomhal is faireachdail, làn de'n chrei-limh 's de'n dochas sin is urrainn a mhain comhbhurtachd a thoirt do'n chridhe bhriste. 'Na shearmon thuit e rud a tha gle fhior—gu faod sith bhi aig duine gun solas, 's gu faod solas a bhi aige gun sith.

Thuit i nach cuail i riabh duin' a b' fhearr a leughadh na sgriobturean na e, 's gu robh na h-urnuighean aige cho simplidh, cho blàth, 's cho faireachdail 's gur tric a thug iad oirre na deoir a shileadh. Bha Bhan-righ coltach ri daoin' eile, bha cho mhaith leatha ged nach leughadh ministear a shearmon. Sgriobh i aon uair—*bha searmon an Dr. 'Ic Leoid anabarrach taitneach, gu sonruichte 'nuair a chuir e uaith am paipear.* Cha b' abhaist dha 'shearmon a leughadh ach 'nuair nach robh ē gu maith. Bha e air obrachadh cho goirt 's gu'n do bhrist air a shlainte.

Baile-Mhoireil

An Domhnach mu dheireadh de'n Cheitein 1872.

Chaidh an t-Ollamh Macleoid an ceann na seirbhis. Thug e dhuinn searmon briagha air a cheann teagaisg, *Gu'n tigeadh do Rioghachd.* Labhair e mu'n bheatha ri teachd 's mu dhochas nan naomb 's bha 'n searmon làn gràidh is faireachduinn. Bha mi cho duilich e fhein fhaicinn ann an droch choltas. Chunnaic mi e rithist 's an fheasgar. Thuit e gu robh 'n obair thróm a' bristeadh a shlainte, nach robh mionaid fois aige eadar obair fhein is obair na h-Eaglais 's na

h-Innsean, 's gu feumadh e Glaschu fhagail air neo nach seasadh a bhodhig ris. Bhruidhinn e rium mu'n bheatha ri teachd 's thuirt e gu robh e cinnteach gu'n tugadh Dia gu iomlanachd air taobh thall na h-uagha an ni air an do thoisich E annainn 's an t-saoghal so.

Bha e ni bu mhiosa na shaoil e fhein no Bhan-righ. Thuirt i nach robh duil sam bith aice gu robh chrioch cho dluth, ged a bha ionaguin uime 'na chridhe 'nuair a dh' fhag i beannachd aige an Di-Luain ud.

*Baile-Mhoireil
An siathamh la deug de mhios meadhonach
an t-samhraidh 1872.*

Bha mi dol do'm sheomar 'nuair thainig am Brùnach 's a dh' iarr e orm cead facal a radh. Thuirt e gu fac' e Còirneal Ponsonbi, gu robh droch sgeul air tigh'nn mu'n Olla Macleoid, 's gu robh eagal air gu robh e marbh. O, b'e sin a' bhuille ghoirt dhomhsa! Bha e cruaidh an duine gaolach, an duine caomhal, an duine blàth-chridheach a chall. Chaoin mi gu goirt ach dh'fheuch mi ri cumail orm 's na deoir a chasg, is thug mi taing do'n Bhrùnach airson cho caomhal 's a dh' fleuch e ris an sgeul bhrònach a bhriseadh dhomh—sgeul ris am bu bheag mo dhuil. Chuir mi fios air Leopold is dh' innis mi dha e 's do m' mhathan srithealaidh uile, ach is gann a b' urrainn sinn a ghabhail a stigh. Thuirt sinn ri cheile gu'm bn chall e nach gabhadh a leasachadh. Bha h-uile neach cho brònach—Ban-diuc Athuill, Sine Eli, Nic Ghriogair, Coirneal Ponsonbi agus an Dr. Mac an Taillear air an d' thainig a leithid de thiomadh 'nuair a chual e an naigheachd 's gu robh e greis ma'n b' urrainn e bruidhinn. An deigh dhaibh uile m' fhagail, shil mi na deoir a rithist oir bha mo chall mor.

*Baile Mhoireil
Diluain.*

Cha luithe dhuisg mi na leum sgeul a' bhròin 'nam chuimhne. Cha b' urrainn mi na deoir a chumail air an ais 'nuair a chuimhnich mi air mo charaid gaoil a rinn uiread air mo shon, a thug dhomh a leithid a mhisinich 's a chomh-fhurtachd ann an 1862-63-64. Bha e daonna 'na thoileachadh dhomh fhaicinn, ach a nis chaill mi e mar a chaill mi an corr a bha dhomh 'na chuideachadh. Chuir mi naigheachd a bhais a dh' ionnsuidh a h-uile h-aon de m' chuid-cloinne, 's cha 'n urrainn mi m' inntinn a shocrnachadh air rud sam bith ach an call a thainig orm. Tha mi feuchainn ri dol thairis leam fhein air na thuirt e rium, oir cha robh duine riamh anns an robh uidhir earbs' agam ann an nithean spioradail is ionaguin cridhe, 's cha d' thug duin' eile uiread misnich is comh-fhurtachd dhomh mu'n chloinn. Bha earbsa

cho mor aige fhein an Dia, 's bha chridhe cho làn molaidh.

Sgriobh e litir gu Bhan-Mhorair Eli ceithir la deug ma 'n do shiubhail e agus thuirt a' Bhan-righ gu robh an litir mar gu'm biodh i air a sgriobhadh ann a spiorad na faidhdaireachd. Am measg nithean eile thuirt e—

" Moran taing dhuibh fein 's do'm Bhàn-righ airson cuimhneachadh orm. Labhair mi dà uair an uair-eadair anns an t-Seanadh. Cha b' sheairrd mi sin, agus is mor m' eagal nach robh bheag a dh' sheum ann do dhaoin' eile. Bu choir dhomh bhi taingeal, toilichte an diugh. Tha mi tri fishead bliadhna, 's nam measg-san a tha dol a shuidh aig mo bhoradha mo mbhatair, mo bhean agus mo naoinnear chloinne, mo shiathnar bhraithrean 's mo pheathraichean, agus dà phiuither m' athar—te dhui ceithir fishead bliadhna 's a naoi 's an te eile tri fishead 's a sia deug. Carson a tha na trocairean so air am buileachadh ormsa seach daoin' eile! Is ann aig Dia a mhain tha fios. Cha 'n 'urrainn dhomh 'ruintean-sa a thuiginn, no fhaicinn an drasd ciamar a tha E riaghlaidh as cionn a chloinne an gliocas 's ann an gradh, gun leth-bhreith ri neach seach a cheile. Ach an ni nach tuig sinu an drasd, tuigidh sinn e 'na dheigh so. Biodh earbs' againn an uair nach leir dhuinn. Gu'm beann-aicheadh Dia a' Bhan-righ air son a sior-imbaitheas. Tha meas agam oirre mar bhoirionnach, tha gaol agam oirre mar bhan charaid, 's tha urram agam dhi mar Bhan-righ. Tha a misneach agus a faighidinn 'nan cùis ioghnaidh eam."

TORMOID MAC LEOID.

Bliadhna 'n deigh a bhàis sgriobh a' Bhàn-righ—Tha e encomasach dhomh cunntas ceart a thoirt do dhuin' eile air an duine bheannaichte. Cha tuigear ach leosan da'm b' aithn' e nadur is gne an duine chòir. Bha flath is caoimhneas 'na aodann, bha chridhe cho blàth 's cho farsuing, a' cur thairis le gradh is cridhealas. Cha robh duine riamh ann a bu mhotha neartaiceadh creidimh dhaoin' eile no an t-Olla Macleoid. Bha chreidimh fhein cho laidir, 's a chridhe cho mor agus gu faodadh ard is iosal, lag is laidir, an seachranach bochd 's an duin' ionraic, tigh'nn h-uige le làn chintn gu faigheadh iad co-fhair-eachdann no comhnadh uaith. 'S ann agamsa bha 'n gaol air a bhi 'na chomhradh 's air a chomhairle iarraidh. Bha tlachd mor aige ann am mais' a' chruthachaidh, 's gaol sonruicht' aig' air a dhuthaich fhein. An uair mu dheireadh a bha e 'n so thuirt mi ris gu robh mi dol a dh' ol uisge nan tobraichean 'nuair rachainn gu deas air son mo shlainte, ach thuirt esan, 's e tionndadh ri unneig a bha sealltuinn a mach air gleann Dee,—Bheir gaoth ghlan nam beann is samhchair an aite so slainte d' ur Morachd nach toir cungaидh sam bith eile. Bha gibht shon-ruicht' aige air misneach is furtachd a thoirt do dhaoine tinne, do dhaoin' a bha dlùth air a' bhas, no bh'ann an trioblaid no ionaguin cridhe. Thuirt ban-charaid rium gur b-e'n Dr. Macleoid a' cheud duin' air an cuireadh i fios nam biodh i ann an trioblaid.

D'AR LUCHD LEUGHAIHDH.

BLIADHNA mhaith ùr dhuiibh !

Tha rudha eile seachad.

Mu'n àm so 'n uiridh thuirt mi gu'm bitheinn toilichte nan cuireadh sibh thugam criomain Ghàidhlig an drasd 'sa rithist. Ach ma thubhairt, cha do chuir; 's air an aobhar sin, cha 'n 'eil reusan taing a thoirt dhaibhsan nach do choisinn i. Ma dh' fhas sibh sgith am sheanchas, cha 'n 'eil àrach air; tha choir' agaibh sfein, 's cha 'n e so am fear a ghabhas a lethsgeul. Bhithinn-sa gle thoilichte m' anail a tharruing, nan tairgeadh a h-aon agaibhse dhomh sgeul no laoidh. Mur tairg, bidh a' bhliadhna so mar bha bhliadhna' a dh' fhàladh, sgriobhaidh mi fhein na duilleagan —co dhìu chordas iad ruibh no nach cord.

Ach rnu mi dichuimhne. Chuireadh thugam sgonn searmoin, naigheachd, agus laoidh, a eilein Thiriogh, a Ros, 's as a' Mhorairne; 's tha mi fad an comain na feadhnaich a rinn sin. Ged nach tug mi aite dhaibh, cha'n ann a chionn nach robh iad pongail, ach a chionn nach robh iad uile gu leir freagarrach air an duilleig so. Tha fios agam nan amaiseadh an triuir so air an rud a tha dhith orm, gu bheil iad 'nan deagh luchd pinn. Ma chuireas iad thugam rud am bliadhna, is dòcha gu faigh e aite—'se sin, ma chuireas iad an ainm 's an sloinneadh ris. Tha e 'na riaghait agam an ainm a chur ri rud air bith a sgriobhar le daoin' eile, ach cha 'n 'eil mi cur m'ainm ris na sgriobhas mi sfein. Cha bu mhaith leam urram fhaotainn nach buin dhomh. Cha 'n 'eil fios agam co dhìu is fear no bean a sgriobh thugam a Tiriodh, oir cha robh ainm ris an litir. Tuigidh esan no ise, mata, carson nach do chuir mi fios freagairt.

C' aite bheil na baird? Thatar ag radh ri um nach 'eil rud a chuireas mi air 'ur beulaobh a's fhearr a chordas ribh no laoidh, ach ciamar a bheir mi dhuiibh an rud nach 'eil agam? Cha do rinn mise laoidh riamh, oir cha do bhuilich-eadh a' ghibht sin orm, 's mur dean a h-aon agaibh sfein ceol, feumar deanamh as eugmhais. Tha seorsa dona laoidhean ann do nach tugainn aite ged b'e mo bhrathair a chuireadh thugam iad, ach ma thig an seorsa ceart, bheirear am follais iad.

A rithist, a leughadair, bliadhna mhaith ùr dhuit, 's los fios a thoirt do na baird c'ait' an sgriobh iad, is e m' ainm 's mo dhachaidh:—

Domhull Mac Laomuinn,

Blair Athuill,

Am Peairt.

CRUITHNEACHD IS COGAL.

Is cosmhul rioghachd neimh ri duine a chuir siol maith 'na shearann, etc.—MATA xiii, 24.

ANN an cosmhulachd a' chogail tha Criod a' teagasg dhuinn gun a bhi 'g altram dochas faoin mu staid na h-eaglais air thalamh. Bha iadsan ris an robh E a' labhairt eolach air teagasg Eoin a' Bhaistidh, agus bha cuimhn' aca gu'n dolabhair Eoin mu'n Mbessiah a bha teachd 'na dheigh mar neach aig a bheil a ghuil 'na laimh, agus glanaidh e urlar-bualaidh, agus cruinichidh e a chruthneachd d'a thig tasgaidh; ach loisgidh e am moll le teine nach feudar a mhuchadh. *MATA iii, 12.* Bha fiuthair aig na h-Iudh-aich ri breitheamh, ach feuch chunnaic iad *Slànuighear*. Bha duil aca gu'm biodh an-Rioghachd a chuir E air chois iomlan, gu'n cruinichite innta na h-ionracain uile 's gu'n tilg-teadh a mach aisde na h-aingidh. Anns a' chosmhulachd so thuirt Criod riu,—Tachraidh sin ach cha d' thainig an t-àm fhathast. Leighibh leis a' chruthneachd 's leis a' chogal fàs comhlagus an tig am fogharadh, agus an cuir Mac an duine a mach 'ainglean agus an cruinich iad an cruthneachd d'a shabhal 's an tilg iad an cogal 's an teine.

I. *Tha cruithneachd is cogal a' fàs taobh ri taobh an cridhe gach duin' air thalamh.* Cha 'n 'eil duin' air bith iomlan, 's cha mhò tha duin' air bith tur aingidh. Anns na daoin' a's fhearr tha iomadh failing, 's anns na daoin' a's miosa tha maitheas air chor-eigin. Saoilidh sinn 'nuair a leugas sinn mu dhroch għniomharan Nero nach robh ann ach sgealb a Shatan, ach an deigh a bhais chaidh boirionnach air a' nīheadhon oidhch' agus leag i flùr air a lic. Bu leir dh' ise maith air chor-eigin ann an còm na h-aingidh-eachd sin. Saoilidh sinn uairean gu'n d' amais sinn air duin' iomlan, duin' anns nach 'eil ach smior a' chruthneachd, ach 'nuair a gheibh sinn ni's dlùithe dha, 's dh' eisdeas sinn r'a chomhradh ri taobh a' ghealbhoinn, chi sinn gu bheil gas no dha de 'n chogal ann mar an ceudna. Air an laimh eile saoilidh sinn uairean gu'n d'amais sinn air diu nam fear, duin' anns nach 'eil dad ach cogal, ach 'nuair a thig sinn ni's dlùithe dha, chi sinn an sid 's an so dias cruthneachd. Anns na naoimh a's fhearr cha 'n 'eil an t achadh aig Criod dha sfein gu buileach, 's anns na peacaich a's seachraaiche cha 'n 'eil e aig Satan. Tha 'n cruthneachd 's an cogal a' fas taobh ri taobh. Is dàna, mata, an neach a

ha deas gu breith a thoirt air daoin' eile. Bu hòr dhuinn sin fhagail aig Dia. Ma ghabhas inne gnothuch ri rud nach aithne dhuinn is dòcha gu'n teid sinn fada cearr, 's gu'n toir sinn cuid nan gobhar do na caoraich. Cha lugh na Dia shein, a tha ionlan an eolas, an caomhalachd 's an co-fhaireachduinn, a bheireadh breith chothromach air rud cho diomhair 's cho dorranaisichte ri cridhe 'n duine.

II. *Tha cruithneachd is cogal a' fas taobh ri taobh anns a h-uile obair ris an cuir daoin' an lamh.* 'Nuair a sgríobh Pol gu eglais Chorint mhol e i airson a h-eud, 's thug e buidheachas do Dhia airson a saothair 's a dichioll ann an seirbhis an t-soisgeil, ach leis an ath anail thuit e—*nochdadh dhomhsa gu bheil comhstrixur measg.* Bha maith is olc, eud is comhstrix taobh ri taobh anns na h-aon daoine. Air cho eudmhor 's gu'm bi seirbhisich an Tighearn, 's air cho aon-sgeulach 's gu'm bi iad 'nuair a chuireas iad romhpa toiseachadh air obair anns an Rioghachd, faodar a bhi cinnteach nach teid i fad air a h-aghaidh gus am bi a chorrag aig Satan innse. Far am bi daoine cruinn—co dhiu is buill eglais iad no nach h-eadh—faodar a bhi cinnteach gu'm bi farmad is uabhar is comhstrix is ráiteachas is droch nadur an sin, agus iomadh rud eile nach buin do Dhia. Tha moran dhaoin' ann a thilgeas uapa an obair ma chi iad nach 'eil an companaich de'n aon inntinn riutha fhein, no ma chuirear iad taobh ri taobh ri companaich nach còrd riu. B'fhearr leo bhi 'nan tàmh seach a bhi air an salachadh le cogal. Ach cha b'e sin inntinn Phòil. Bha comh-oibricean aigeasan ann an aobhar an t-soisgeil a bha maith is dona: bha cuid dhiu a' searmonachadh Chriosd tre sharmad agus cuid eile tre dheadh-thoil, cuid tre chonspoid agus cuid eile o ghradh, ach cha do chuir sin aon chuid ioghnadh no fearg air Pòil, agus is e thubhart e—Ciod ma ta? Co aca is ann an coslas a mhàin, no da rireadh, tha Chriosd air a shearmonachadh, tha mise a' deanamh gairdeachais. Philip i, 18. Mar gu'n abradh e ris na seirbhisich mhaith—Tha fhios agam gu bheil companaich agaibh 'nar n-obair a tha toirt oilbheum 'dhuibh do bhrigh gu bheil amharus agaibh nach 'eil ainti ach cogal, ach biodh faighidin agaibh agus leigibh leo, giulanaibh le failingean 'ur comh-oibricean ann an sith, oir tha 'n obair fhein n'i's mothà no na seirbhisich. Cha bhiodh ann ach amaideas saonas a ghabhail, 's an obair a thilgeil as ar lamhan, mur faigh sinn companaich air reir ar n-inntinn, 's mur bi na seirbhisich uile ionlan: ni an duine glic a' chuid a's fhearr de'n chuid a's miosa. Nach bu truagh cor an t-saothair nan do dhiult an Slanuighear sin a dheanamh! Thog Easan an garadh le clachan a dhiult clachairean eile. Ghiulain E le aineolas is laigs' is failingean nan Abstol gu faighidinneach. B'e Iudas dias cogail cho

salach 's cho puinnseanta 's a db' fhas riamh ann an achadh, ach cha do spion Chriosd as an talamh eadhoim an dias sin. Cha do chuir E cùl ri Iudas gus an do chuir Iudas cul ris. Cha robh anns na h-Abstol aig am feabhas ach naoimh bhochda, 's gu deireadh an latha bha iad fad o ionlanachd, ach ghiulain Chriosd leis a' chogal a bha leir dha annsta air sgath a' chruthneachd a bha fàs annsta.

III. *Tha cruithneachd is cogal a' fas taobh ri taobh anns an Eaglais.* Is e'n cruithneachd clann na Rioghachd agus an cogal clann an droch spioraid. Bha cealgairean is mealltairean anns an Eaglais o thoiseach agus is coltach gu'm bi gu deireadh. Tha Chriosd a' teagast anns a' chosmhalachd so gur h-olc an gnothuch a bhi mar sin, ach nach gabh e leasachadh an drasd. 'Nuair bha E fhein air thalamh bha cuid 'ga lean-tuinn cha 'n ann a chionn gu'm fac'iad na miorbhùilean, ach a chionn gu'n d'ith iad de na builinnibh 's gu'n do shàsuicheadh iad. Eoin vi, 26. Bha iad a' meas gur buannachd an diadhaidheachd. Tha 'n seorsa dhaoine so 's an Eaglais gus an diugh. Is maith leo ainm na diadhaidheachd a bhi aca, ged a tha iad caoin shuarach mu'n tairbhe. Is maith leo bhi measg nan caorach, ged nach toigh leo dealachadh ri nadur nan gobhar. Is beag aca gu de shaoileas Dia dhiu ma gheibh iad deagh chliu o dhaoine. Thuit e an t-Abstol Pol gu'm bu shuarach leis-san breitheanas dhaoine, *is e an Tighearn a bheir breith orm, 1 Cor. iv, 4,* ach is e theireadh moran nan labhradh iad an fhirinn gur suarach leosan breitheanas Dhe seach breitheanas dhaoine. Bheir eagal dhaoin' orra an taobh a muigh do'n chupan a għlanadh, ged nach toir eagal Dhe orra an taobh a stigh dheth a għlanadh. Aidichidh iad ainm Dhe am follais, ach an uaigneas cha dean iad a thoil. Tha chealgaireachd dona gu leor ann an nithean saoghalta ach tha i seachd uairean n'i's miosa ann an nithean spioradail. Faodaidh na mealltairean sgleo a chur air suilean dhaoine, ach cha chuir iad sgleo air suil an Tighearn a tha mar while coinneal. Chuir e an da chuid carraig is ioghnadh air na seirbhisich cogal a bhi fas anns an shearann comhla ris a' chruthneachd, agus nan d'fhuair iad an doigh fhein spionadh iad as a fħreumhaichean gach gas dheth,—*An aill leat gu'n teid sinne agus gu'n cruinich sinn ri cheile iad?* Ged nach tug Tighearn an fhearrainn cead dhaibh sin a dheanamh, faodaidh sinn a bhi cinnteach nach robh e diumbach gu'n d'iarr iad an cothrom. Thuig e gur h-e meud an eud 's an dilseachd a thug orra bhi 'na leithid a chabhaig. Is duine suarach esan nach d'thainig e riamh 'na inntinn an glanadh ceudna dheanamh air Eaglais Chriosd, a thaig na seirbhisich so a dheanamh air an achadh arbhair. Air uairean saoilidh sinn gur gnothuch furasd e, ach

tha Criosd a teagasc nach 'eil e idir cho furasda 'sa tha sinn an duil. Tha e 'na aobhar bròin do Cheann na h-Eaglais mealltairean a bhi 'n taobb a stigh d'a geatachan cho mhaith ri fior Chriosd-uidhean, ach tha E 'g iarraidh oirre giulan leis na cealgairean gu faighidinneach ait sgath nan Criosduidhean, dàil a chur anns an dealachadh gus an tig am Fogharadh. Bu mhaith do'n Eaglais nan do lean i teagasc a Maighstir. Bha amannan 'na h-eachdraidh anns an do shaoil i gu robh i na bu ghlice na Easan, agus ghabh i cuisean 'na laimh fhein. Chuir i roimhe nach fuilingeadh i an cogal ni b' fhaidhe, ach is e bu deireadh do'n ghnothuch gu'n do thilg i mach na martaraich agus feadhainn eile ris an abrar an diugh smior a' chruithneachd. 'Nuair a thoisicheadh air spionadh, is tric a gheibh an cogal a chuid a's fhéarr dheth. Faodaidh Seanadh is cleirean is Seiseinean na h-eaglais gach dearbhadh a thogras iad a chur air na buill a thaobh beath' is creidimh—'s tha e ionchuidh is freagarrach gu'n deanadh iad sin—ach 'na dheigh sin uile bidh an cruithneachd 's an cogal taobb ri taobb 's an Eaglais shaicsinnich. Bidh cuid a muigh a bu chor a bhi stigh, 's bidh ainmean air an sgiobhadh an leabhairchean comanachaидh nach 'eil sgiobhta an Leabhar na Beatha air neamh. Tha diomhaireachd 's an leabhar sin a bhios air a chleith o'n t-saoghal gus an cuir Dia a mach, mar bhuanachean, na h-ainglean.

AM FÀSGADAIR.

BHA mi ann an seanchas ri bodach geur a muinntir Thiriadh an uiridh, agus air dhuinn tarruing a thoirt air duine sonruichte nach faca mise riabh, ach ris an robh esan a' tagar cairdeas fada mach, dh' fhaighneachd mi dheth gu dé 'n seorsa duin' a bh'ann. Ma ta, ars' am bodach, faodaidh tu bhi coma, *cha robh ann ach an daor fhàsgadair*. Chord am facial rium, oir thuig mi gu maith gu de bha 'm bodach a' ciallachadh. Cha deanainn an còrr mineachaidh air an fhacal, mur b'e gu bheil amharus agam gu bheil cuid a leughadairean na duilleig so do nach aithne an t-eun ris an abrar 'sa' Ghaidhlíg fàsgadair, no 's a' Bheurla, *skua*. Tha e r'a fhaotainn air cladairchean na h-aird an Iar agus tha aon droch cleachdadh aige a mbill a chliu. An aite solaradh airson a lòin gu dichiolach mar ni creutair-ean eile, tha e faotainn a bheothlainn le lamhachas-laidir. An aite 'sgairbh a thoirt a creagan dha fhein', tha e tigh'nn beo air saothair chàich. Cha ruig an leisg leis iasgach a dheanamh, ach neo-ar-thaing nach toigh leis suipeir eisg. Bidh e leantuinn nam faoileann a bhios ag iasgach, agus an uair a mhothaicheas e gu'n

d' fhuair té dhiubh cobhartach maith, theid e as a deigh agus gabhaidh e dhith le ghob 's le sgiathan gus an tilg an fhaòileag bhochd a mach an t-iag a tha 'na goile. Is e sin a tha dhith air an fhàsgadair, agus tha shùil cho biorach 's tha e cho sgiobalta 's cho laidir air an iteig, 's gu'm beir e air na thilg an fhaòileann uaire ma ruig e 'n fhàirge. Tha eagal an gonaidh aig cuid de na h-eoin eile roimhe, agus ma chi thusa, leughadair, faoileann agus stearneal ann an diurais ri cheile air stac creige, no ann an gob na tuinne, faodaidh tu bhi cinnteach gur h-ann a' cur sios air an fhàsgadair a tha iad. Ged tha 'n fhaòileann ni's mothà na 'n stearneal cha 'n 'eil i idir cho tapaidh no cho misneachail ris. Cha 'n fhaca mi faoileann riamh a' tionndadh air fàsgadair, no a' seasamh a làraich seach a sporran a liubhairt dha; ach chunnaic mi uair is uair stearneal a' tionndadh air cho clis 's gu nimheil, 's nach bu ruith ach leum leis an fhàsgadair faotainn air falbh uaith. Ach mar is bitheanta, tha eagal aig an stearneal roimhe mar th' aig na faoileannan, 's cha tionndaidh e air a namhaid gus am bì cuisean a' dol that tomhais air. Annan eachdraidh a sgiobh am ministear Mac Amhlaidh air h-Iort, tha e 'g innseadh gu robh gràin uamhasach aig muinnitir an eilein air an fhàsgadair, 's gu'm biodh iad a' deanamh diol oillteil air a h-uile fear dhiu air am faigheadh iad greim. Cha 'n e mharbhadh idir a dheanamh iad, ach chuireadh iad as na suilean le bior, is dh' fhuaigneadh iad a sgiathan ri cheile, 's leigeadh iad as e 'na eireablach mar sin. Cha 'n 'eil na h-Iortaich r'a moladh airson an gniomha, ach is dòcha gu'n tug am fàsgadair reusan dhaibh airson an an-trocair. Tha iadsan an urra ri eoin airson an lòin, 's tha 'm fàsgadair gaolach air uibhean, 's tha e mar sin a' toirt a' għreime as am beul.

Tuigidh tu nis, a leughadair, gu de bh'ann an inntinn a' bhodaich 'nuair thuirt e nach robh anns an duin' eile ach an daor fhàsgadair. Tha na daoine car coltach ris na h-eoin: tha cuid dhiu ni's uaisle 's ni's onaraiche no each. Cha 'n 'eil aon chuid uaisle no onoir anns an duin' a tha faotainn a bheothlainn le bhi toirt a' għreime a beul na feedhnach air a bheil ceann-fodh' aige. Tha ceann-fodha aig an fhàsgadair air na faoileannan ach is suarach an cliu dha sin. Dh' fhaodadh e lòn fhaotainn air sheol eile, oir tha e luath laidir; ach eadar sannt is leisg is mosaiche nadur, 's fhearr leis a bhi 'na shliomair am measg eun eile seach dol a dh' iasgach air pòll dha fhein. Ma chi thusa duine leasg, lunndach, a leigeas ceann tròm an uallaich air a mhnaoi no air a mhathair no air a phluithair, a dh' òlas gun näire na choisinn iadsan, 's a bhios coma ged bhiodh an t-acras orra ma tha chorp fhein air dealbh, faodaidh tu bhi cinnteach gur h-ann de shiol an fhàsgadair e.

Ach cha b'e so a bha 'm bodach a' ciallachadh. Tha fàsgadair is fàsgadair ann. Cha robh 'n duine air an robh sinn a' bruidhinn idir leasg. 'Na aite sin, 's ann a bha e dichiollach, deanadach, saoghalta. Bha e 'na dhuine glic, 'na cheann-teaghlaich smachdail, 's 'na bhall eaglais. Cha b' urrainn an saoghal corrag a chur air, ged a theireadh a choimhearsnaich riut ann an cagar gu robh e car gionach, is cruaidh chridheach, 's gu feumadh an suilean a bhi fosgalte an àm bhi deanamh malairt ris. Ach an ni a theireadh na coimhairsnaich an uaigneas le guth iosal, thuirt am bodach am follais le guth farumach, agus am briathran a bu ghèire,—*cha robh ann ach daor fhàsgadair.* Cha b'e sin do'n bhodach shein; bu bheag a bh' annsan a ghné an fhàsgadair: nan robh chridhe ni bu chruaidhe, bha sporran an dingh ni bu truime, ach mar d' thubhaint cailleach nan stamh, tha beannachd nam bochd 'na lorg. Tha e beo fhathast, 's tha mi 'n dochas gu'm bi feasgar a latha cho suaimhneach 's a bha e shein cho fialaidh. Tha fios agam nach faic esan an duilleag so, 's nach tuig duin' eile co tha mi ciallachadh, ach tha e 'na thoileachadh dhomh shein iomradh a thoirt air duine còir a's ro thoigh lean 's air nach beag mi.

Theirinn fàsgadair ri duin' a ghabbas cothrom air feum neach eile. Ma bha thusa, leughadair, cho mi-fhortanach 's gu'n deachaidh tu an luib a leithid sin a dhuine, cha leig e as a chrògan thu gus an toir e dhiot an t-seiche. Cuiridh e beul-boideach ort gus a faigh e 'na eiseimeil thu, 's nuair a gheibh chi thu gu bheil innean air spògan a' chait. Cha 'n aithne dha iochd. Neo-ar-thaing nach bi e geanail riut chosad 'sa tha rud agad a's urrainn e thoirt bhuit, ach 'nuair a theirgeas an criomadh, stadaidh an gean. Gheibhtear an seorsa so anns gach ceaird fo'n ghelein, 's anns gach cearn air thalamh, ged a bhitear a' cur air marsantan is luchd lagha, Iudhaich is luchd malairt airgid, gur h-ann'nam measg-san a's bitheanta thachrar orra. B'e barail Phara mhoir, a b' abhaist seanchas cho tlachdmhor a dheanamh ri 'Caraid nan Gaidheal', gur h-e pailteachd an lagha, gorta na tire. Ma stuigear abhagan an lagha ann an duine, arsa Para, faodaidh se e fein a mheas fortanach ma gheibh e as gun làrach am fiacall a bhi 'na shàil. Cha'n urrainn mi radh co dhiu a bha Para ceart no cearr, oir taing do Ni Maith sheachain mi 'n lagh gus a so, 's cha do stuig mi abhag an duin' eile, 's cha mhò a stuigeadh annam i. Tha e furasda gn leor do'n duine ghlic na fàsgadairean a sheachnad : páigheadh e 'rathad, seachnad e lagh is fiachan.

Tha fàsgadairean beag' eile ann a tha ma dh' fhaoite ni's lionmhoire no na feedhbainn mhora dh' ainmich mi, 'se sin r'a radh, daoine spiocach nach mattheadh am bonn-a-sia d'an sean-mhathair. Cha toir iad dhuit am baraile buntata mur

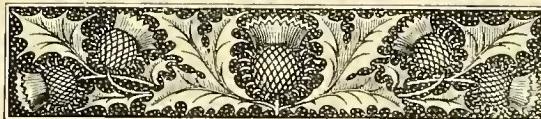
'eil airgiod ullamh 'na d' laimh. 'Nuair a bhios càch 'ga reic air crùn am baraile, iarraidh iadsan sia tastain. Ma cheannaicheas tu uapa adag eorna, cha ruig thu leas fiuthair a bhi ort ri sguah a bharrachd. Tha an seorsa so gu bith-eanta 'nan daoine cearta, laghail; ach ged nach urrainear eucoir a chur as an leth, cha mhò is urrainear a radh gu bheil iad r'a moladh. Tha iomadh rud laghail nach 'eil diligheach. Cha'n-eil teagamh, ma sheallas sinn air a' ghnothuch air rein litir an lagha, nach robh làn choir aig an t-seirbhiseach m'a bheil sinn a' leughadh anns a' chosmhalachd, breith air sgornan air an shear eile, 's iarraidh air a chuid fhein a phraigheadh dha. Thà e coltach gu'n d' thug e dha nair-eigin tri puinnd 's a deich an iasad, 's bha e 'n taobh a stigh d'a chòraichean abhagan an lagha stuigeadh ann 'nuair bha 'n uine dol seachad 's nach robh iomradh aig' air paigh-eadh. Bha 'n lagh air a thaobh gun teagamh, ach aig a' cheart àm, bha'n gniomh a rinn e leibideach is an-iocdhdmhor, gu sonruichte 'nuair a chuimhnicheas sinn gur h-e trocair is caomh-alachd neach eile a chum e fhein o'n phriosan. Cha robh ann ach an daor fhàsgadair. Cha'n-eil an garadh crìche eadar ceartas is ana-ceartas ach gle iosal, agus is tric leosan aig a bheil an inntinn laghail leum thairis air. Cha 'n-eil ann an ceartas air uairean ach ana-ceartas, mur 'eil e air a mheasgadh le trocair. Tha 'm fear aig a bheil an inntinn laghail buailteach air a bhi 'na fhàsgadair, mur toir e 'n aire, 's mur cum e nadur fo dheagh smachd; 's tha 'm fear aig nach 'eil dad dhi idir buailteach air a bhi 'na ghaotharan amaideach, as an toir gach trusdar a thachras air, an car. Cha mhisd duine beagan lagha bhi 'na cheann ma tha trocair 'na chridhe. Is maith le cheil' iad, agus ma tha spiorad an t-soisgeil 'nar cridheachan, cumaidh e an inntinn laghail 'na h-aite shein.

Gu de theireadh tu ris a bhalach mhor nach tugadh greis de'n sgithinn do'n bhalach bheag, gun riadh, ach gu robh nadur an fhàsgadair a tigh'nn am follais, 's gu robh 'n t-àm aig 'athair comhairle Sholaimh a ghabhail, 's am ball a dheanamh deas.

LAOIDH 626.

Gach uile thàr, 's gach uile shluagh,
Air cliù a' Chruitheir biodh a' luaidh ;
Is ainm an t-Slàn'gheir biodh gach béal
San domhan mhór a' cur an an céil.
A Dhia, do thròcair mairidh sior,
Is d' fhacal tha gu siorruidh fior ;
Lionaidh do ghlòir an saogh'l gu léir,
Co mhairean, buan, ri grian nan speur.

AMEN.

CRIOSD IS MUIRE.

'Ghabh Muire punnd do oladh spicnaird ro luachmhor, agus a'h' ung i casan Iosa, agus thiormaich i a chasan le 'fult.—Eoin xii. 3.

AIR DO IOSA BHI DOL SUAS A DH' JERUSALEM GU FEILL NA CÀISGE, CHUIR E SEACHADH OIDHCH' AM BETANI, MAILLE RI LASARUS'S RI DHÀ PHIUTHAIR. CHA ROBH IOGHNAIGH GED A DHEANADH AN TEAGHLACH UD FUITHAIR RIS, OIR CHUIR E COMAIN ORRA NACH B' URRAINN IAD A DHICHUIMHNEACHADH. CHA ROBH UAIR A THAINIG E RIAMH G' AN IONNSUIDH NACH D'FHUAI'R IAD BEANNACHD AN LORG A THEACHD. AN UAIR MU DHEIREADH A BHA E'M BETANI, BHA BRÒN IS BRISTEADH CRIDHE'S AN DACHAIDH SO; ACH GHABH E TRUAS DO NA PEATHRAICHEAN, 'S THUG E DHAIBH OLADH AOIBHNEIS AN AITE CULAIDH BHRÒIN.

CHA 'N'EIL TEAGAMH NACH CUALA LASARUS'S A PHEATHRAICHEAN AN T-ORDUGH A CHAIDH A MACH O NA H-ARD-SHAGAIRTÉAN'S O NA PHARASAICH AIG AN ÀM SO—NAM BIODH FHIOS AIG NEACH AIR BITH C'AIT AN ROBH E, GU'N INNSEADH SE E, CHUM GU'N GLACADH IAD E. EOIN XI. 57. ACH MA CHUALA, CHA D' THUG IAD SUIM DO 'N ÀITHN' EUOCRAICH; 'S CHA DO THIONNDAIDH IAD AN CÙL AIR A' CHARAIDH CHAOMHAL A RINN TROC AIR ORRA ANN AN LA NA TRIOBLAID.

Ach bha tuilleadh's an triuir so am Betani a rinn fuithair ri Croisd, 's a bha deonach air aoidheachd a thoirt dha an oidhch' ud. B'e aon dhiu sin Simon, an lobhar, *Marc xiv*, 3. Co e Simon, cha'n urrainnear a radh; ach tha e gle choltach gu'n do leighis Croisd e naireigin. Bha 'n luibhre 'na galair cho uamhasach 's gu faodadh Simon a radh gu robh esan air a thoirt o na marbhaibh cho cinnteach 's a bha Lasarus fhein. Cha luithe chual e gu robh Croisd anns a' bhaile na rinn e suipéir deas, chum urram a thoirt dha. Bha fios aig Simon gu'm bu mhaith le Muire, 's le Marta, 's le Lasarus a bhi lathair, 's chuir e fios orrasan mar an ceudna. Aig an t-suipeir bha Marta mar bha i riabh—'na fuil 's na fallus a' frithealadh. B'e sin a gnè, 's ged a bhitear a' faotainn coire dhi airson a driop, bu shuarach an shailing e. Bha i 'na deagh bhean-tighe, agus is e leithid Marta a bh' aig an duine ghlic 's an t-sealladh an nair a thuirt e:—

Bheir i an aire do shligibh a teaghlaich; agus cha'n ith i aran an diomhanais.

Fosgailidh i a glac do'n truaghan; agus sìnidh i a lamhan do'n fheumach.

Aithnichear anns na gecataibh a fear, an uair a shuidheas e maille ri seanairibh na tire.

Eiridh a clann agus beannaichidh iad i; a fear, agus molaidh e i.

CHA D' FHO SGAIL LASARUS A' BHEUL FAD NA HIDHCHE; CO DHIU, CHA 'N'EIL A H-AON DE NA TRI SOISGEULAICHEAN AG RADH GU'N D' FHOSGAIL. THA CUID A DHAOIN' ANN A B' FHEAIRRD IONNSACHADH A BHI COR'R UAIR 'NAN TOSD. ACH CHA B' ANN DHIU SIN LASARUS. BHA COLAS AIG' AIR NITHEAN AIR A BHEIL DAOIN' AG IARRAIDL SOLVIS O THOISEACH AN T-SAOGHAIL GUS AN LATHA DIUGH; ACH MA BHA, CHUM E SIN AIR FHEIN. BHA E TRI LAITHEAN AIR TAOBH THALL NA H-UAGHA; ACH CHA D' INNIS E RIAINH DO DHUIN' EILE GU DE CHUNNAIC, NO CHUALA, NO DH' FHAIRICH E.

CHA'N E SIMON, NO MARTA, NO LASARUS A THA TARRUING AR N-AIRE ANNS AN EACHDRAIDH SO ACH CRIOSD IS MUIRE. THA MI'N DUIL NACH ROBH NEACH EILE RIAMH AIG AN ROBH GAOL CHO MOR AIR CRIOSD'S A BH' AIG MUIRE, ACH A MHAIN A MHATHAIR. DH'EIRICH I O'N BHORD, GHABH I 'NA LAIMH AM BOCSA ALABASTAIR, AGUS AIR DHI A BHRISEADBH, DH'ÙNG I CHEANN'S A CHASAN LEIS AN OLADH LUACHMLOR. BHA I COMA GU DE SHAOILEADH CÀCH DHI. BHA CRIDHE CUR THAIRIS LE GRADH DO CRIOSD, 'S GHABH I AN DOIGH SO AIR A FAIREACHDUINN A NOCHDAIDH DHA. FAODAIDH E BHITH GUR H-ANN CHUM CORP LASARUIS ÙNGADH AN DEIGH A BHAVIS A CHEANNAICH I FHEIN'S A PIUTHAR AN OLA; 'S MA THA SIN FIOR, CHA ROBH IOGHNAIGH SAM BITH GED A DHOIRT I AN TABHARTAS BUIDHEACHAIS SO AIR CEANN AN TI A GHABH TRUAS RITHE NA H-EIGIN, 'S A THUG A BRATHAIR AIR AIS O'N BHÀS.

THA MATA IS MARC AG RADH GU ROBH FEARG AIR NA DEISCIOBUIL 'NUAIR A CHUNNAIC IAD AN RUD A RINN I, 'S GU'N D' THUIRT IAD—DH'FHAOADADH AN OLADH SO A BHÌ UIR A REIC AIR MHORAN, 'S AIR A TOIRT DO NA BOCHDAN. THA 'N ABSTOL EOIN AG RADH GUR H-E IUDAS A MHAIN A RINN GEARAN; 'S LOS BUILLE THOI RT DO CHOMPHANACH NACH BU TOIGH LEIS, THA E CUR AS LEATH IUDAS NACH ANN AIR GHAOIL NAM BOCHD A RINN E GEARAN, ACH A CHIONN GU'M BU GHADUICHE E. FAODAIDH GU ROBH AN AON SMUAIN AN CRIDHE NAN DEISCIOBUL UILE, ACH GUR H-E IUDAS A MHAIN

a labhair. Ach cha do ghabh Criod roimhe, 's cha leigeadh e leo coire fhaotainn do Mhuire. Carson a tha sibh a' cur dragha oirre? ars' esan. Leigibh leatha, oir rinn i deagh obair dhomhsa.

I. Ghabh Criod taobh Muire a chionn gu'n do thuig e gur h-e 'n gaol a bh' aic' air fhein a thug oirre an rud a rinn i a dheanamh. Nan d'fheorach i dheth an toiseach, co a b' fhearr leis—a cheann ungadh leis an oladh, no an oladh bhi air a reic airson nam bochd; faodaidh sinn a bhi cinnteach gur h-e dh' abradh e; coma leat mise, reic an oladh, 's thoir biadh do na daoin' acrach. Ach cha do chuir Muire a comhairle ris, 's cha d' iarr i cead. Bha 'n rud deanta m'am b' urrainn e bruidhinn no stad a chur oirre, ach cha leigeadh e le càch a diteadh. 'Na aite sin, is ann a chronaich e na feadhainn a bha cur buille oirre, *tha na bochdan agaibh daonna*, *ach cha bhi mis' agaibh daonna*. Mar gu'n abradh e,—Ma tha uiread iomaguin oirbh mu chor nam bochd, cha bhi cion cothrom oirbh 'na dheigh so air 'ur caoimhneas a dhearbh-adh dhaibh; ach air mo shon-sa, cha 'n fhada bhios mi maille ribh tuilleadh. Ged a theireadh Iudas nach robh ann an gniomh Muire ach daor chion mothait, bu lèir do Chriod an gradh a bha 'na cridhe, 's air reir a graidh thug e breith oirre. Bha 'n latha tigh'nn dlùth anns am biodh esan aonaranach gu leor, anns an tionndadh eadhoin a chompanaich an cùl ris, ach ann a bhi 'g ullachadh a chridh' airson la na dòruinn sin, bha e 'na chuideachadh 's 'na għairdeachas dha fhaicinn gu robh feedhainn d'a chairdean, mar bha Muire, aig an robh gaol air nach gabhadh innseadh. Bha fios aige gu robh h-aon d'a chompanaich a bha gus a bhrath, 's cha 'n eil teagamh nach robh 'n t-eolas sin 'na chudthrom air a chridhe, ach dhi-chuimhnicheadh e Iudas, co dhiu beagan ùine, 'nuair thachair dil-seachd is gradh cho mor air 's a nochd Muire dha. Ged nach robh fios aice se air, bha fios aig Criod gur h-e so an cothrom mu dheireadh a gheibheadh i urram a dheanadh dha, agus thuit e 'm facal—is ann fa chomhair m' adhlaic a rinn i e, facal nach do thuig i aig an àm, ach facal a thigeadh gu 'cuimhne 'na dheigh so. Agus faodaidh sinn a bhi cinnteach gu robh e 'na aobhar toileachaidh dhith, 'nuair a chual i gu'n deach a cheusadh, gu'n do leig i ris dha an oidhch' ud meud a graidh. Nach iomadh a h-aon a bheireadh na th'aca de'n t-saoghal, nan rachadh ac' air an fhacal a bu choir dhaibh a labhait 'na àm, a labhairt a nis ris a' charaid, no ris a' mhnaoi, no ris a' phiuithair a chaill iad. Bha gradh 'nan cridhe ged bha gruaim air an aodann, ach bha iad 'nan tosd, leig iad seachad an cothrom, 's cha 'n fhaigh iad e gu brath tuilleadh. Cha d'fhan Muire gus an d'fheorach Criod dhi mar dh'fheorach e do Pheadar—

An toigh leat mi, ach gun guth a radh no cead iarraidh dhoirt i an oladh air a cheann, 's thiormaich i a chasan le 'falt. Mar gu'n abradh i:

*Ged a bu leam air 'fhad an saogh',
Bu thiodhlac e gu tur ro chrion;
Bu neo-ní truagh mar dhol d'a għao,
Mo bheatha, m' anam, is għach sion.*

II. Cha do chaill na bochdan air gniomh Muire. Ged bha uiread curaim air Iudas umpa, co dhiu le theangaiddh, tha mi 'n duil gu robh fios aig a h-uile diol-deirce am Betani gu faigheadh iad an tiulleadh caoimhneis aig dorus Muire no gheibheadh iad o Iudas. Cha b'e sin cobhair nan geas. Is e leithidean Muire a bha riamb 'nan deagh chairdean do na bochdan. Ged a bhios an saogħat a' cur sios air Crioduidhean, 's ag radh nach 'eil ach gle bheag de spiorad am Maighstir air an giulan, tha fios aig na bochdan gle mhaith gu faigh iad caomhalachd o Crioduidhean nach faigh iad o'n t-saogħal. Ma dh' fhaigniclear—co iad na cairdean a's fhearr aig banntaichean is dilleachdain, aig truaghain is eireablaich na duthcha, is e am freagradh na Crioduidhean. Tha gradh Chriod 'g an co-eigneachadh, 's tha iad a' dol a mach do shráidean 's do chūl-shraidean nam bailtean mora, air turusan trocair. Tha e ionchuidh gu'n deanadh iad sin. Tha e ni's beannaichte ni a thabhairt no għabbail. B'e sin spiorad Chriod. Cha do ghleidh esan a shaobhreas dha fhein: thug e seachad na bh' aige, 's mu dheireadh, thug e seachad anam an eiric a shluagh. Tha e 'na dheagh chomharadh suim a bhi aig duine do na bochdan. Mur 'eil, cha 'n eil ann ach creidmheach crùbach: tha e eu-coltaich r'a Mhaighstir. Is e Iosa da rireadh caraíd nam bochd agus bu choir d'a dheisciobuil a bhi fialaidh ri truaghain. 'Nuair a bhios cridhe duine air a lionadh le gradh Chriod, cha chūm e sporran dùinte. Mur 'eil truas 'nar cridhe, cha 'n eil pairt againn annsan a thuit—Is beannaichte iadsan a tha trocaireach.

III. Is airidh Criod air a' għradh 's air an urram a's mothia. Rinn Muire na b' urrainn dhi, ach cha do rinn i tuilleadh 's a choir. Tha sinne 'ga għradhachadha-san, a chionn gu'n do għradhaich esan sinne 'n toiseach. Tha sinn na 'eiseimej cho mor, 's ged a dhoirteamaid ar saoibhreas uil' aig a chasan, cha phāgħeaddh sin ar fiachan. Tha Dia a' moladha għraidi dħuinne, do bhrigh 'nuair bha sinn fħathast 'nar peacaich gu'n do bhasaich Criod air ar son. Am b' urrainn gradh dol ni b' fhaide? An urrainn iobairt bhuidheachais air bith a bhi ro-luachmhor? Bha teang' a' bħaird aig Daibhidh, ach tha Daibhidh ag radh gu bheil cainnt a' teirgħiñ air, gach wair a bheachd-smuainicheas e air gradh is trocair Dhe. *Mac Dhe a għradhaich*

mi's a thug e fein air mo shon. Nan ruigeadh duin' air brigh nam briathran so 'nan lanachd, thuiteadh e air an làr, oir cha seasadh a chridhe ris a' ghloin a chitheadh e. Aig la am bais cha bhi a dh' aithreachas orrasan a thug Moran do Iosa, 's a dh' fhuiling Moran air sgàth ainme, ach nach d' thug iad an tuilleadh, 's nach d' fhuiling iad an corr. Le aon ghuth's le aon chridhe tha coisir chiuil nan naomh a' seinn—Is airidh thusa, a Thighearna, air gloir agus urram agus cumhachd, gu saoghal nan saoghal.

*Pailteas is meud saor mhaiteas Dhe,
Cha'n aithris beul no peann;
Gradh Ios', ar Slanuighear, ciod e,
Cha'n aithne ach d'a chloinn.*

NA SEANN LAITHEAN.

CHA'N EIL bliadhna dol seachad gun leabhar a bhi air a sgiobhadh mu chor na duthcha 's na h-eaglais anns na laithean a dh' fhalbh. Tha Moran dhaoin'an duil gu robh na seann laithean na b' fhearr no 'n latha diugh. Ach nan leughadh iad leabhraichean Seisein is Cleire, tha sinn an ambarus gu'n atharraicheadh iad beachd. Mur h-eil rud eile ri ionnsachadh o na sgiobh-eachan sin, tha iad, co dhiu, a leigeil fhaicinn dhuinn an t-atharrachadh mor a thainig air cor na h-eaglais 's air cleachdannan an t-sluaign. 'Nuair a chruinnicheas Seiseinean is Cleirean an diugh, cha chluinnear iomradh air na ceistean (iomadh uair gle fhaoin) a bha cur dragh air na seanairean anns na laithean a dh' fhalbh, oir chaidh na seann nithean seachad is rinneadh na h-uile nithe nuadh.

Cha'n eil cearn de'n duthaich anns a bheil Sàcramaid Suipeir an Tighearna air a frithéaladh le barrachd urraim is soluimteachd no anns a' Ghaidhealtachd. Ach bha là eile ann. Cha'n e mhàin gu'm biodh an oigradh a' dol o sgireachd gu sgireachd aig àm comanachaiddh, cha'n ann air ghaol fireantachd no le cridhe briste, brùite, ach air ghaol leannanachd is òil is faoineis; ach bu bhitheanta le ministearan is foirbhich fhein dearmad a dheanamh air an ordugh naomh. Ann an 1650 cheasnaich Cleir Ionar-pheotharin ministear Loch-braon mu chor na sgireachd, agus b' eigin dha aideachadh nach robh comanachaiddh aige o chionn sheachd bliadhna. An Gleann Urchadain cha do ghleidheadh comanachaiddh o shuidheachadh Maighstir Donnachadh Mac Culloch an 1647 gus an d' fhag e 'n sgireachd ann an 1671—ceithir bliadhna ficead. Bha iomadh ait'eile a cheart cho dona. B'e cuid de na lethsgulan—nach robh sothicéan freagarrach aca airson fiona, gu robh na h-amannan buaireasach, nach robh an treud cho coimhlionta an eolas na

firinn no cho stolda 'nan giulan 's gu'm biadh buannachd dhaibh anns an t-sacramaid, no gu robh uiread a nithean eile aig a' mhinisteir's aig na foirbhich ri dheanamh 's nach robh cothrom ceart aca air comanachaiddh a ghleidheadh.

Cha'n eil iognadh ged nach robh. Ma bha iad car dearmadach air ordughean an Tiomnaidh Nuaidh a choimhead, cha'n urrainnear a chur as an leth gu robh iad dearmadach air eucoraich a thoirt air am beulaobh. Faodaidh gu'n do rinn so maith, ach rinn e cron cuideachd. Cha b' ann gun aobhar a bha eagal Seisein is Cleire air fir is mnathan is clann anns na laithean ud, oir bhatar a' sealtruinn as an deigh cho geur's cho teann 's a bha na saighdearan deurga 'sealltruinn as deigh nan reubalach an àm Chuilfhodair. Nan cluinn te sgonn-bhalach a' tilgeadh ainisg, no'g radh "buidseach" ri baobh chrosda, bha e fhein 's a' chailleach air an tarruign air beulaobh an t-seisein. Nam beirte air ceann teaghlaich a' tighinn a mach a tigh leanna is sogandrama air, dh'fhaodadh e e fhein a chunntas fortanach mur biodh aige ri cuirt seisein a sheasamh. Dh'fheumadh duine bhi anabarrach curamach air latha na Sabaid, air neo bhiodh am foirbheach air a shàil. Cha'n fhaodadh e fantuinn as an Eaglais gun lethsgul maith, 's bha e air a radh gu'm biodh feedhainn a' leigeil orra bhi tinn feuch am faigheadh iad cadal fada air latha na Sabaid. Ann an 1699 bha bean a mhuinnitir Lathurna air mhuinnireas am Bodhta far an do thogadh tuaileas oirre gu'm biodh i a bleith snaoisean air an t-Sabaid. Thugadh air beulaobh an t-seisein i, ach bhòidich i gu'm bu bhreug an rud a bhatar a' cur oirre. Cha ghabhadh fianuis fhaotainn 'na h-aghaidh 's leigeadh as i; ach do brigh 's gu'm bu choigreach i, dh' iarr an seisein oirre teisteanas fhaotainn a Lathurna air neo gu feumadh i Bodht' fhagail. Saoilidh sinn gu'm bu lagh cruaidh e, ach tha e coltach gu faca Seiseinean an la ud iomchuidh, gun gabhail ri coigreach sam bith a thigeadh do'n sgireachd mur biodh teisteanas aig' o'n sgireachd as an d' thainig e. Bha e 'na chleachdadhbh aig a h-uile baile is sgireachd na seotachan 's na h-eucoraich a thilgeadh a mach, 's leis an lagh ud, bha'n dara sgireachd a' feuchainn ri i fhein a dhion o mhéirlich 's o eucoraich sgireachd eile. Ann an 1749 rinn seisein Chinn-a-Ghiúbhaisach gearan cruaidh gu robh coigrich anns a' bhaile a fhuaire gabhail riutha gun teisteanas; agus air do na foirbhich an cinn a chur ri cheile, dh' iarr iad air an t-siorram sealtruinn as deigh nan daoine sin, agus thug iad rabhadh do mhuinnitir a' bhaile gu'n rachadh càin a chur air ceann teaghlaich air bith a bheireadh do dh' fhear siubhail tuilleadh is cuid oidhche. Cha'n eil teagamh nach bu deagh lagh e ann an aon doigb, ged nach 'eil e furasd fhaicinn ciamar a b' urrainn

cuid de na daoine truagha so teisteanas shaotainn gu bràth. Cha robh orra ach “bual thall e ’s coinnich a bhos e,” ’s gu deireadh an latha cha bhiodh iad ach eadar a’ bhaobh ’s a’ bhuarach.

Ach ma bha na laghanan cruidh, cha robh ’n t-Sabaid air a gleidheadh, ’s cha do lughdaich eagal na Cleire peacadh. Bha dà ni gu sonruichte air an robh ’n Eaglais anabarrach trom, agus b’e sin bainnsean cuideachaiddh agus caithris nam marbh; ach a dh’ aindeoin mbinistearan is fhoirbheach chaidh an t-òl, ’s an ceol, ’s an dannsadh air an aghaidh aig na comhailean sin mar bha iad riamh. Co dhìu a bha Chleir ceart no cearr ann a bhi toirmeasg ceol is aighear is gleadhraicheadh nam bainnsean, bha e làn fhreagarrach nach biodh faoinceis de’n t-seorsa sin air a cheadachadh ann an tigh a’ mhairbh. Tha e duilich a thughsinn ciamar a leigeadh tùr nadurra is faireachduinnean caomhal an cridhe le daoine, baoth shugradh a dheanamh ann an tigh a’ bhoirn. Ach is ann mar sin a thachair. Fad na seachduinn a bha ’n corp air a ghleidheadh a stigh, cha robh stad a’ dol air itheadh is ol, ’s air a’ mheadhon oibhche ann an seomar a’ bhais chluinnté ceol na fidhle is lachanaich na h-oigridh. An 1651 chosg faire Dhomhnull Chaimbeil, Airdnamurchan, naoi fisheadh ’s a naoi punnd Albannach. Am measg na coisgeis bha :—

*Da ghallaen dheng is dà fhichead leanna,
Cuig ghallain gu leth uisge bheatha,
Ochd muillt is mart,
Da chloich chàise,
Da pheic shalaunn is punnd gu leth tombaca.*

Bu bhitheanta le daoine bainnsean is adhlaicean a dheanamh air an t-Sabaid, ’s bha cuid de na ministearan nach biodh idir diumbach na dleasdanasan sin a dheanaunh an deigh an t-searmoin, ach chuir na Cleirean cass air an drochd chleachadh, ’s thug iad rabhadh do na braithrean nan tugadh iad gnuis do bhainnsean air an t-Sabaid gu’n sealladh a’ Chlèir as an deigh.

Bha aoibhneas nam foirbheach làn an uair a rachadh aca air buidseach a chur ann an cùil chumhainn. Bha ’n t-àm dorcha, ’s bha eadhoin daoine foghluiumte creidsinn ann an giosragan is orrachan is ubagan is droch shùil. Ma bha cailleach, grannda, luasanach’na suil no sgaiteach le teangaidh, bu leòr sin gu ainm baoibh a chur dhi. Mur deanadh am bainne ìm, mur beireadh na clearan uidhean, ma thigeadh greim air each no duine leigteadh amharus air cailllich bhochd air chor-eigin, ’s rachadh a tarruing air beulaobh an t-seisein mar dhroch sgealb a bh’ann an co-bheinn ri Satan. Dh’ fheumadh am ministear ’s na foirbhich air uairean latha ’n deigh latha chur seachad a’ ceasnachadh na cailllich, ’s a’ ceasnachadh choimhearsnach, feuch an tugadh iad air a’ chreutair thruagh a cionnt aideachadh. Cha’eil

ioghnadh ged a thoisich cuid a chailleachan air creidsinn gurobh cumhachdan neo-Chriosdail aca nach robh aig daoin’ eile, ’nuair a bha Chleir fhein a’ gabhail a’ ghnothuich an da-rireadh. B’ ann an 1727 a chaidh an té mu dheireadh a chur gu bas an Albainn airson buidseachais. Thug Sioram Chataoibh a mach a binn, ’s loisgeadh i ann am baraile tearradh an Dornoch.

Cha robh gearan a dheante ris an t-seisein nach rannsaicheadh iad. Ma rinn duine droch mbiomh, no ma labhair e facal tàireil mu phears’ eaglais, ma ghabh e daorach no ma bha amharus meirleir air, dh’ fheumadh e cuirt a sheasamh, ’s an dara cuid càin a phraigheadh no dol ’s a bhrangus. Ach ged a bheireadh an seisein daoin’ air am beulaobh air son gach seorsa uile, tha e furasd shaicinn o na seann leabhaircianan gur h-e an t-seachdamh àithne an té a bu bhith-eanta bh’ air a bristeadh. Bha ’m peanas am bitheantas air reir iuibh’ an duin’ a thuslaich. Ma bha e ’na shear fearainn no ’na thuathanach cothromach, theagamh nach deant’ ach càin a chur air, ’s nach maoidh’ am brangus idir air; ach mur robh ann ach treabhaiche no taillear no grisasaiche aig nach robh bheag de’n t-saoghal, dh’ fheumadh e seasamh an lathair a’ choimh-thionnal uair no dha mar chitheadh na seanairean ionchuidh. Ma bha fior dhroch clu aige, ma dh’fhaointe gu feumadh e seasamh a h-vile Sabaid fad ráidhe. Bha e air a’ iadh gu faodadh duine suidhe an aite seasamh, am feadh ’s a bhiodh am ministear a’ toirt dha ruith de’n teangaidh, nan tugadh e coig bolla mine do na bochdan. Cha robh bord nam bochd ann aig an àm, ’s cha robh beothlainn eil’ aig na bochdan, ach caoimhneas an coimhearsnach is deirce na h-eaglais. Bha ’n seisein a’ cur na càin a gheibheadh iad o na ciontaich am bocsa nam bochd. Mar hu lionmhoire na peacaich is ann bu reamhra na bochdan, ’s tha e air innseadh gu’n cualas bodach càm a’ tilgeadh an fhacail thar a ghuailne, ’nuair bha e sagail sgireachd shonruichte—*Marbhaisg air na h-ionracain, cha’ n’eil a bhi beo aig truaghain’nam measg.*

LAOIDH.

‘Gràs an Tighearn Iosa Criosd, agus gràdh Dhé, agus comh-chomunnan Spioraid Naoimh gun robh maille ruibh uile.’

Tearnadh oirnn a nis á Flaitheas,

Gràs ar Triath ’s ar Slàn’gheir chaoimh;

Gràdh an Athar mhóir ’s a mhaitheas;

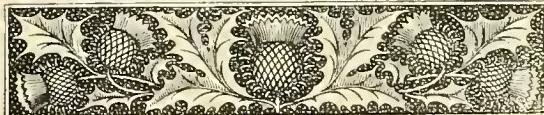
’S deagh-ghean grinn an Spioraid Naoimh.

Chum gun téid ri chéil’ ar n-aonadh,

’S ri ar Triath, le ceangal gràidh,

Is gum mealar leinn, gun chaomhnadh,

Sith is aobhachd Tir-an-aigh. AMEN.

SIMEON.

Bha duine ann an Ierusalem d'am b'ainm Simeon ; agus bha'n duine so ionraic agus diadhaidh agus bha duil aige ri sòlas Israel.—LUCAS ii, 25.

'NUAIR a bha 'n leanabh Iosa sia seachduinean a dh' aois, thugadh e do'n teampull chum a thaisbeanadh do'n Tighearn a reir an lagha. Air a' cheart latha thainig duine d' am b' ainm Simeon do'n teampull, le treorachadh an spioraid ; agus air dha an leanabh naomh fhaicinn, ghlac e 'na uchd e agus bheannaich e Dia agus thuhairt e :—

A nis, a Thighearn, tha thu leigeadh le d' sheirbhiseach siubhal an sith, a reir 'fhaicail ; Oir chunnaic mo shuilean do shlàinte, A dh' ullaich thu roimh ghnuis nan uile shluagh ; Solus a shoilseachadh nan Cinneach, Agus gloir do phobhail Israel.

Co e Simeon so, cha'n urrainnear a radh. Cha 'n 'eil na soisgeulaichean ag innseadh. Mur b' e gu'n do sheas e dlùth do Chriosd an là ud bhiodh 'ainm is 'obair air an dichuimhneachadh gu tur, ach a chionn gu'n do sheas e aon mhionaid ann an solus na Greine, bidh cuimhn' air ainm gu brath. Ged tha Simeon marbh, tha e fhathast a' labhairt, 's tha 'n laoidh mholaidh a rinn e 'na h-aran beatha do chuideachd doaireamh a naoimh.

Aig teachd Chriosd do'n t-saoghal bha diadhaidheachd gu maith iosal ; dh' fhalbh na faidhean a bha cumail creidimh is fireantachd beo, 's nuair a dh' fhalbh iadsan chomhdaich tiugh dhorchadas am pobull. Ann an nithean aimsireil cha robh ceann-iuil aig an t-sluagh a b' shearr no Herod, 's ann an nithean spioradail cha robh aodhairean ac' a b'fhearr no na sgrìobhaichean 's na Pharasaitch. Ged a bha 'n sluagh a' dol suas mar a b' abhaist do'n teampull air laithean feille, 's a' dol do na sionagogan a dh' eisdeachd an lagha, bha iad a' deanamh sin mar chleachdadhbh, 's cha robh 'n cridheachan an geall air Dia no fireantachd. Bha iad a' gabhail suaimhneis ann an Sion, bha iad toilichte le coltas na diadhaidheach gun a tairbhe, 's air son dochas ris a' Mhessiah a bh' air a ghealltuinn le Dia, chaill a' mhor-chuideachd do'n t-sluagh an dòchas uile gu leir. Ach bha lòchran a' chreidimh air a chumail beo an sid 's an so, 's am measg na marbhantachd a thainig air

beatha spioradail na duthcha bha beagan dhaoine nach do chaill an dòchas ri Messiah, 's a bha là 's a dh' oidhche deananmh seirbhis do Dhia le trasgadh 's le h-urnuigh. B'ann dhbiu sin Simeon, duine naomh d'an robh e air fhoillseachadh leis an Spiorad nach faigheadh e bàs gus am faiceadh e Criosd an Tighearn. Chreid e an gealladh, 's 'na sheann aois fhuair e durachd a chridhe, 's b' urrainn e radh mar thuirt an t-Abstol Eoin gu'n do laimhsich a lamhan Facal na beatha.

Na lamhan so, a ghlac mo Righ
Na glacadh ni 'na dheigh
'S na suilean so a chunnaic Criosd
Na faiceadh ni fo 'n gheuin.

I. Ciamar a dh' aithnich Simeon gu'm b'ean leanabh am Messiah ? Chaidh iomadh bliadhna seachad m'an d'aithnich daoin' eil' e, ach cha luaithe chunnaic an duine naomh so Iosa an uchd a mhathar no chreid e gu robh sòlas Israel air teachd. Their cuid gu robh cearcall soluis mu'n cuiart air ceann an leinibh mar a chitear mu cheann nan naomh ann an dealbhan, 's their cuid eile gu'n d'innis Muire dha roimh laimh an diomhaircachd a labhair aingeal an Tighearn rithe. Cha 'n fhios duinn, oir cha 'n 'eil an Sgriobtuir ag radh dad mu'n chuis. Tha Lucas ag innseadh dhuinn gu robh Simeon fo threorachadh an Spioraid anns an teampull, 's nach faod sinn a radh, ged nach d' thainig an Spioraid Naomh 'na lanachd aig an àm ud, gu'n d' thug Dia earlais dheth roimh laimh do'n duine naomh so leis an d' fhuair e aon sealladh air gloir Chriosd. Is e obair an spioraid gabhail de nithean Chriosd agus an nochdadh dhuinne, agus faodaidh e bhi gu'n do ghabh an Spiorad de nithean Chriosd an la nd, 's gu'n do nochd e iad do Shimeotí mam faca suil eil' iad. Co dhíu, dh' eirich e gu airde creidimh is dearbhachd nach do rainig eadhoin Joseph no Muire, oir tha sinn a' leughadh gu'n do chuir na nithean a labhair e mu'n leanabh iognadh orra. Annas na nithean a bhuineas do'n t-saoghal spioradail, tha suil ghéir aig na naoimh agus is leir dhaibh nithean nach faic daoin' eile. Cha 'n fhac' a' mhor-chuideachd aig abhainn Iordain rud sonruichte air bith an Iosa, ach chunnaic suilean a' Bhaistich a' ghloir a bh' air a folach uapa san agus ghlaodh e ri Eoin 's ri cach—*Feuch Van De*.

II. Cha do chaill Simeon a dhòchas ris a'

Mhessiah oir chreid e gealladh Dhe. Bha iomadh aon d'a cho-aoisean a' feitheamh ri teachd an t-Slanuigheir cho durachdach ris-san, ach 'nuair bha na bliadhna chan a' dol seachad's an dorchadas a' fas ni bu tiugha gun fuaim a theachd a chluinnntinn, chaill iad an dochas's thuit iad an diobhail misnich. Cha b'e sin do Shimeon; ged a thanaich an aois a chiabhan, cha do luidh aois air a spiorad, 's cha do chaill e 'dhuil ri sòlas Israeil. An uair a chailleas duin' a dhòchas 's a mhìsneach, is seann duin' e ged nach biodh roinneag liath 'na cheann. Tha neart na h-oigridh a co-sheasamh ann am meud an dochais. Biodh cuisean cho searbh 'sa dh' fhaodas iad, thig iad beo an dochas ro-mhaith gu'm bi iad nì's fhéarr an maireach. An uair a thoisicheas duin' air a dhòchas a chall, 's air a bhi cuimhneachadh na laithean a dh' fhalbh tha 'n aois a' luidh air, 's tha 'obair ullamh. Ach an drasd 's a rithist tachraigheir irnn daoin' a tha cho ògail 'nan spiorad aig ceithir fichead bliadhna, 's a bha iad aig bliadh'n ar fhichead. Cha'n eil ioghnadh ged a biadh clann an t-saoghail 'nan seann daoine roimh 'n àm, oir tha iad mar phreas seartga 'san ionad sgaoilte 's ag àiteachadh ionada loisgte an fhasaich. Ach cha bu chòr gu'n luidheadh an aois gu tràm air clann na rioghachd, oir tha iad mar chraobh air a suidheachadh ri taobh nan uisgeachan, a sgaoileas a mach a freumhan ri taobh an t-srutha's nach mothach c'uin a thig an tart; ach aig am bi a duilleach uaine 's ni mo a sguireas i thoirt seachad toraidh. Am measg gràsan na beatha spioradail tha 'n t-Abstol Pol ag ainmeachadh dochais cho mhaith ri gradh is creidimh. Tha creidimh is dochas mar dhà phiuthair nach dealaich ri cheile: far am bi 'n dara h-aon, bidh an t-aon eile. Chreid Simeon facial Dhe, 's cha do chaill e a dhochas, ged a bha càch a' toirt suas dùil ris a' Mhessiah gu buileach. Bha gealladh Dhe dha'n urras anns nach b' urrainn e teagamh a chur. Leis a' ghealladh sin mar lorg 's mar thaic, gbluaiseadh e eadhoinn anns an dorchadas gun fliamh, gun eagal. Cha do chaill e fhoighidinn. Bha fios aige gu bheil mile bliadh'n ann an sealladh Dhe mar aon latha. Moch is annoch ghairmeadh e air 'anam —Cuir dochas daingean ann an Dia.

III. Fhuair Simeon tuilleadh 's a bha fiuthair aige ris. Tha e air innseadh am beul aithris nan Iudhach gu robh Simeon aon latha a' leughadh leabhar Isaiah, 's gu'n d' amais an rann air, *Feuch, bidh dìgh torrach agus beiridh i mac agus bheir i Immanuel mar ainm air.*—*Is. vii, 14.* Air dha an leabhar a dhùnadh 's inntinn a thoir thairis gu beachd-smuaineachadh air an fhacal, thainig aingeal 'ga ionnsuidh a dh' innis dha gu faiceadh a shuilean Mac na h-oigh ma'm fagadh e 'n saoghal.

An gealladh sòlasach so, dh' fheith,
An naomh, o là gu là,
Is cha do mhealladh e 'na dhùil,
Choimhlionadh chùis 'na tràth.

Cha'n e mhàin gu fac' a shuil, ach laimhsich a lamhan an leanabh naomh; fhuair e urram nach d' fhuair eadhoin an t-Abstol Eoin, oir għlak e 'na għairdean Righ na Gloire. Lion Dia a chupan gus an do chuir e thairis. Choimhlion e an gealladh gu saoibhir. Tha Dia a deanamh sin daonnan, oir tha lamh fialaidh 's a chridhe farsuing. Cha'n e mhain gu'n toir e gras ach bheir e gras am pailteas. Ann a bhi toirt maitheanais, bheir e maitheanas gu pailt; ann a bhi coimhlionadh a għeallaidh bheir e tuilleadb 's a għeall e. Is e iadsan aig nach 'eil aithn' air caoimhneas Dhe a their gur Maighstir cruaidh e. Bidh Satan a' feuchainn ri daoin' a mhealladh le għeallaidhean boidheach, ach aig deireadh an latha għeibh iad a mach nach 'eil aig 'ach gealltanah maith is droch phaigheadh. Geallaidh e mil 's bheir e dhaibh domblas. Ach cha'n ann mar sin a bhios iadsan a chreideas Dia, oir cha'n fhaca suil, agus cha chuala cluas, agus cha d' thainig ann an cridhe duine, na nithe a dh' ulluich Dia dhaibhsan aig am bheil gradh dha.

IV. Shiubhal Simeon an sith. Cha robb eagal air an saoghal fħagħail 's cha mhò bha duilichinn air, oir chunnaic a shuilean slainte Dhe 's rinn a chridhe gairdeachas. Faodaidh na naoimh faint a chur air a' bħas oir tha e dhaibh 'na charaid. Is buannachd dhaibh falbh gu bhi maille ri Criosd. Tha iad a' dol an coinneamh fear an graidh. Tha fios aca co ann a chreid iad 's tha dearbhachd aca gu'n coimhead e na dh' earb iad ris. Tha saoibħreas nan creidmbeach air neamb 's far am bi saoibħreas duine, bidh a' chridhe. Thig am bàs gu Sean is òg. Tha iomadh rud nach aithne dhuinn, ach tha sinn cinneach as a sin. Ged nach 'eil e ma dh' flaċċie ceart a bhi smuaineachadh tuilleadh 'sa choir air a' bħas, cha mhò tha e ceart a dhichuimhneachadh. Air cho faoin, 's cho mi-churamach mu nithean an anma 's gu'm bi daoine, bu mhaith leo uile basachadh an sith. Iadsan a dh' iarras an Tigħearna, a għradha-aicheas a lagħ, 's a għabbas ris an t-slainte a tha e ta'rgħiġ ann an Criosd, bith neart is sith aca 'nam beatha agus sith is solus aig uair am bais.

Amhairc air an duin' ionraic,
Oir is sith is crioch do'n duine sin.

CUAIRT A' MHINISTEIR GHALLDA.

[Bha so air a sgriobhadh leis an Ollamh Tormoid Mac Leoid nach maireann, ris an abaire Caraid nan Gaidheal.]

SMAOINTICH mi'n diugh gu'n gabhainn ceum a nunn thun na ceardach, a dh' fhaicinn duine

bochd euslainteach a bha 's a' choimhearsnachd sin. Cha b' fhada chaidh mi air m' aghaidh 'nuair a choinnich duine mi air an robh mi mion-eolach, a bha fo dheadh theist 's an sgireachd; thill e ceum leam a reir cleachdadh na duthcha. Bha mi siubhal tre ghleann boidheach, tiorail, far an robh frith-choille challtuinn agus bheithe, alltan beag a' ruith 'na lubaibh troimhe, ro chosmhui gu leir ri tir m' oige.

Nach àillidh, ars' esan, a mhinisteir, an la so fein a thoirt a mach feoir agus fochainn; nach boidheach an gleann so.

Tha e da rireadh mar sin, fhreagair mi; isfad' o nach cuala mi ceileireadh nan eun air feadh nan geug cho binn ceolmhor.

Is beag so dheth, ars' esan, seach mar tha iad shuas am braigh' a' ghlinne, far am bheil mis' a chomhnuidh. Tha iad an impis mo bhòdhradh gach maduinn le'n ceol.

Tha iadsan, thuirt mi ris, a' freagradh crioch àraighe an cruthachaiddh; b' fhearr gu'n robh sinn uile cho cuimhneach air ar co-sheirm thaingealachd a thogail 's a tha iadsan. Is iomadh aon air an d' eirich grian an latha diugh d'an d' thug Dia tuigs' agus elolas nach d'fhosgail am beul chum a mhòladh; thoir thusa fainear, Iain, nach ann diuhb sin thusa. 'Nuair a dh'fheoraich mi dhiot ciamar a bha do bhean 's do theaghlaich, fhreagair thu—Taing do Dhia, tha iad gun dith gun deireas. Innis dhomh an fhirinn, an d' thug thu taing agus an d' rinn thu urnuigh an diugh. Cha'n'eil mi feoraich an dubhairt thu, 'nuair bha thu 'g eiridh—Dia bhi maille rium—no falal eile mar sin air 'aithris an caoin shuarachas. Ach tha mi 'feoraich an d' rinn thu urnuigh gu stòlda, socrach, maille ri d' theaghlaich, le fiannh diadhaidh air t-anam, mothachail air do chainnt, a' toirt fainear co ris a bha thu labhairt?

Ma ta, a mhinisteir ghaolaich, ars' Iain, cha'n antromaich mi mo chionta le breug innseadh, tha mi 'g aideachadh nach d'rinn.

Am bheil duil agadsa, Iain, am bheil sin ionchuiddh, gun taing a thoirt do Dhia airson curaim agus suaimhneas na h-oidhche, no gun a chaoimhneas 's a shuil-choimhead iarraidh 's an la a tha romhad. Is beag tha fhios agad ciod a thachras dhuit m'an tig an oidhche, no co an lamh a chuireas dhioit an t-aodach a chuir thu fein umad. Cha do thairgeadh taingealachd an dingh o d' fhàrdaich, agus is ann de throcair an Tighearna nach bi bas-bhualadh ann m'an teid sibh a luidhe. Slàn leat, Iain, air an àm, mu'n chuis so bidh barrachd seanchais eadarluinn 's an ath-chòmhdbhail.

Dhealaich Iain rium, agus bha e a reir coltais fo ionaguin, gu'n deonaicheadh am Freasdal dha aire'ghabhail!

Tamull beag an deigh dhomh dealachadh ri

Iain, choinnich duine mi o ionall na sgireachd, a bha ro riaghailteach air tigh'nn do'n eaglais air la na Sàbaid. Chuir sinn falt air a cheile. Tha mi ro thoilichte, Eoghain, arsa mise, d'fhaicinn a' tigh'nn cho tric do'n eaglais, thu fein agus do theaghlaich, agus mhothaich mi gu bheil am Biobull is Leabhar nan Salm 'n ur cuideachd gach la, cleachdadh a tha ciatach.

Ma ta, thubhairt e, tha sin gun teagamh ceart, cha'n uallach do duinne sam bith am Biobull a ghiulan. Tha aon aig gach duine de'm theaghlaich, agus cha'n'eil lethsgeul aca gun iad a bhi 'nan cuideachd.

Is mor, arsa mise, am beannachadh am Biobull; ach innis so dhomh, an cleachdadh leat a bhi 'g a leughadh aig an tigh air son do mhaith fein agus leas do theaghlaich. An do leugh thu earrann dheth an diugh? No an robh e ann ad laimh o'n a thaig thu seachad e le d' aodach Domhnaich air feasgar na Sàbaid?

Cha'n fhaod mi radh nach 'eil mi anns a' chuis so ciontach, fhreagair e, ach tha mi 'n dòchas gu'n gabhar mo lethsgeul; tha mi air mo chlaideirt ri obair ghoirt, o mhoch Dil-uan gu anmoch Di-sathuirne. 'Nuair thig mi dhachaidh tha mi cho sgith 's gur buidhe leam mo shineadh air an leabaiddh, 's cha luaithe thig an t-soilleir-eachd na 's eigin a bhi mach.

Tha sin da-rireadh trom, thubhairt mi; ach am bheil e ceart dhuit d'ùin' uile a bhuiteachadh air nithean aimsireil. Cha'n'eil thu mar bu chòir dhuit; nam biodh speis agad do'n Leabhar Naomh agus ionaguin ort mu d'anam, cha b' eagal nach faigheadh tu còthrom air a leughadh. Nan taiginn-sa dhuit air an àm litir o charaid fad' air falbh, ag innseadbh dhuit mu dhilib luachmhoir a dh' fhàgadh agad, 's beag mo churam gu'n abradh tu rium nach robh ùin' agad air a leughadh, no gu'n glasadh tu seachad i gu latha na Sàbaid. Thoir fainear, a charaid, gur cunnartach an ni coslas na diadhaidheachd a ghiulan, agus a bhi aineolach air a cumhachd. Is iomadh neach a dhitear airson am Biobull a bhi aca 's gun am feum ionchuiddh a dheanamh dheth. Slàn leat air an àm, agus tha dochas agam an ath uair a chi mi thu 's an eaglais le d'leabhar 'na d' laimh, nach eigin domh amharc ort mar neach a tha deanamh sin a chum gu'm faicear le daoin' e.

Mar a ghabh mi air m' aghaidh rainig mi cnoc boidheach far an d' fhuaire mi seann diol deirc' a bhuiteadh do'n sgireachd, a' cur a sgios dheth, agus shuidh mi lamh ris.

Ach bheil thu beo, Eachuinn, thuirt mi ris.

Ma ta, ars' esan, is sin uil' e; tha mi fhathast ag oidhirpeachadh mi shein a thoirt tre'n t-saoghal mar is fearr a dh'fhaodas mi, ach tha mi a fàs lag is anfhann, 's cha'n' fhad' is dùth dhomh a bhi m'uallach air an duthaich. Tha

mi aois mhor a nis, rugadh mi bliadh'n' an Fheachd, an uair a bha na Gaidheil a' feuchainn an righ Pàpanach a chur thairis oirnn: cunntaibh fein sin, a mhinisteir.

Tha sin 'g ad dheanamh ceithir fichead bliadhna 's a ceithir. Ciod an uine o'n a tha thu 'g iarraidh na deirce?

Tha uaithe sin còig bliadhna fichead, agus is aithne dhuibh fein an eigin a chuir ann mi.

'S aithne, thubhairt mi, ach innis so dhomh, cia 'mheud de'n uine sin a chuir thu seachad ann an iarraidh na deirce spioradail, ann an aslachadh beannachdan spioradail o Dha.

Dh' amharc e orm le càileigin a dh' ioghnadh, agus thubhairt e. Gu cinnteach is ro bheag de m'uin' a chosg mi ag iarraidh nan nithean sin, seach na chuir mi seachad ag iarraidh nithean aimsireil o dhaoine.

Agus ciod an cunntas a's urrainn duit-sa thoirt do Dhia air son thu bhi cho dian durachdach air son loin do d' chorp truaillidh agus cho dearmadach mu easbhuidh d' anma.

Thuirt e gu'n robh e dichiollach chum uireasbuidh a riarrachadh.

Tha, arsa mise, ach thoir fainear mur 'eil thu cho dichiollach aig cathair nan gràs airson maitheanas peacaidh agus comhnadh an Spioraid Naoimh chum t-uidheamachadh fa choimhair bàis is siorruidheachd, tha thu da riteadh a'd dhuine bochd 's a'd chulaidh thruais, a' seasamh air stairsnich a' bhàis, ann an cunnait gach la a bhi air do ghairm air falbh. Falbhaidh an oigridh, ach cha'n'eil dol as aig na h-acismhoir. Ann am bliadhna no dhà bidh gu cinnteach dhuit-sa crioch air àm uidheamachaidd: iarr uime sin aran na beatha maireannaich.

A Mhinisteir, thubhairt e, thugaibh so leibh, nach d' fhuair mise cothrom a'm òige; cha'n'eil sgoil no meomhair agam gu urnuigh fhoghlum.

Stad, stad, arsa mise, ciod an sgoil anns an d' ionnsach thu an deirce iarraidh. Cò a's pongaile dh' innseas 'uireasbuidh na thu, no chuireas a laigs' is anmhuiinneachd mu choinn-eamh gach neach a shaoileas tu a chobh'reas ort? Co dh' ionnsach so dhuit? Ciamar a tha do mheomhair cho maith anns a' chuis so, agus thu fein cho deas chainnteach dian iarratach 'sa tha thu. Nam biodh mothachadh agad air uireasbuidh d' anma, mar a tha agad air uireasbuidh do chuirp, cha b' eagal nach deonaichteadh cainnt dhuit. Thogadh tu d' urnuigh mar a rinn Bartimeus a bha'g iarraidh na deirce ri taobh na slighe—Iosa, mhic Dhaibhidh, dean trocair orm. Falbh air an àm ach cuir an oidhche nochd seachad ann am thigh, 's ma dheonaicheas Dia dhomh pilleadh, bidh am barrachd seanchais againn.

DI-HAOINE.

THA 'N sean fhacal ag radh gu bheil Di-haoine 'n aghaidh na seachduin. Cha'n urrainn sinn a radh ciod a tha 'm falac a ciallachadh. Leis na seann daoine cha robh e air a chunntas sealbhach dol a dh' amharc duine tinn, air son na ceud uaire, air Di-haoine. Nan robh thu 'ga amharc roimhe sin dh' shaodadh tu dol far an robh e air Di-haoine gun eagal cron a dheanamh; ach mur robh, b' fhearr dhuit an tigh a sheachnad air an latha sin. Is beag nach robh cho mhaith le muinntir an tighe am bàs fhein fhacinn a tigh'nn a dh' ionnsuidh an doruis. Bha moran dhaoine nach deanadh banais, no reiteach, no baisteadh, no bangaid air Di-haoine, oir bha iad a' creidsinn gu'n eireadh tubaist air chor-eigin dhaibh. B' aithne dhuinn cailleach a muinntir Thiriódh a rachadh air druim dearg a' chuthaich nam feuchadh umpairé balaich ris na h-eireagan aic' a chunntas air Di-haoine. Bha e 'na fhior dhroch guidhe a radh ri duine—aireamh na h-aoin' ort. Fhuair an latha droch ainm, ach cha'n'eil fios againn carson, mur h-ann a chionn gu'm b'e Di-haoine an latha air an do cheusadh Criod, 's gu robh na seann daoin' an duil gu'n do lean mallachd e 'na lorg sin, 's gu robh cumhachd aig droch spioradan air an la so nach robh aca air laithean eile.

LAOIDHEAN GAIDHLIG—72.

O Athair Shiorruidh, 'n tearnadh treun,
Chuir cuan fo gheill do d' għairdean fhein,
Tha toirt na h-áithne mhoir do 'n mhur,
'S na criochan roimhp' air tús a chuir,
An urnuigh eisd tha 'g eiridh uainn
As leth nan uil' tha 'n gabhadh cuain.

O Chriod a chronaich, is to fham
Luidh onfhadh àrd nan stuadh gu fiath,
Thusa a dh' imich druim a' chuain,
'S an sàrach-mara bha 'nad shuain,
An urnuigh eisd tha 'g eiridh uainn
As leth nan uil' tha 'n gabhadh cuain.

O Spioraid naoimh, aig tus an t-saogh'l
Air bharr na doimhn' do sgiathan sgoil,
A chaisg gach buaireas, borb is stri,
'S a shiolaidh dùil gu ciuine 's sith
An urnuigh eisd tha 'g eiridh uainn
As leth nan uil' tha 'n gabhadh cuain.

O Thrianaid bheannaichte nan gràs
Ar bràithrean dion 'nan uile chàs;
Bho sgeir, bho shion, bho theine, 's namh,
Bi' thus' ad thearmunn dhaibh gun tamh
Dhuit eiridh 'n sin, o mhur 's o thir,
Ard laoidhean-molaidh ait gu sior.

AISEIRIGH CHRIOSD.

Dh' eirich an Tighearna da rireadh.
—Lucas xxiv. 34.

AIR feadh an t-saoghal gu leir aig an àm so de'n bhliadhna tha creidmhich a' cumail cuimhn' air aiseirigh Chriosd, 's ann an deich mile teampull togar am fonn ait,

Dh' eirich Criosd a nios o'n uaigh,
Seinneadh na tha bhos is shuas ;
Seinn a thalamh, seinn a neimh,
Cuiribh uile 'chliu am meud.
Feuch a nis tha Iosa beò,
Ghabh e comhnuidh shuas an Glòir ;
Thug a bhàs an gath o'n Bhàs
'S chaill an uaigh a buaidh gu brath.

Cha 'n 'eil iognadh ged a dheanadh an Eaglais gairdeachas anns an sgeul aoibhnhich so, oir is e aiseirigh Chriosd steidh a dochais. Faodaidh gu bheil cuid a dhaoin' ann a tha creidsinn gu'm maireadh an Creidimh Criosduidh bcò ged a dhearbhteadh nach robh anns an aiseirigh ach faoin-sgeul, ach tha sinn an duil gu 'n abair a' mhór-chuideachd mar thuirt Pol—*Mur d' eirich Criosd, tha ar creidimh diomhain*. Tha 'n eaglais air a steidheachadh air firinn na h-aiseirigh, 's nan do ghleidh an uaigh corp Chriosd cha bhiodh iomradh an diugh air 'ainm. Thug an crann ceusaidh buille-bhais do dhochas 's do mhisneach nan Abstol. Cho fad 'sa bha Iosa maille riù bha dochas aca gu 'm b' esan an ti a bha gu Israel a shaoradh. Ged nach robh e cothachadh mar bu mhaithe leo an aghaidh uachdaranaachada an t-saoghal, 's ged a bha luchd riaghlaidh 's luchd teagaisg na duthcha a' faotainn lamh an uachdar air, bha seorsa dochais aig na deisciobuil gu nochdadh e a chumhachd ann an tìne ghearr, 's gu 'n gabhadh e an tuadh 's an claidheamh 'na laimh chum buille threun a bhualadh airson saorsa Israel. Ach 'na aite sin chunnaic iad e air a chur gu bas eadar dà ghaduiche 's cha d' fhosgail e a bheul. Dh' eisd iad ri magadh is tair na feadhnaidh a thuirt ris—*Saor thu fein ma's tu Criosd, aon taghta Dhe.* A' bheil iognadh ged a chaill na deisciobuil an dochas? Bha bròn 'nan cridhe airson a' charaid chaoimh a thugadh uapa, ach cha b'e sin an rud bu mhiosa. Bha iad mar mhar-aichean air sgeir 's an long briste. Dhuisg Iosa

dochas solasach 'nan cridhe ach b' fheudar dhaibh aideachadh a nis nach robh ann ach dochas faoin. Bha fios aca gu 'm biodh iad 'nan cùis mhagaidh anns an tir, 's gu 'n abradh seanairean is sgonn-bhalaich gu 'm bu cheart a dh' eirich do na h-amadain. Chuir iad an comhairle ri cheile 's dh' aontaich iad gur h-e an rud a bu ghlice b' urrainn dhaibh a dheanamh a nis, an aghaidh a chur 's an airde tuath 's Galile a thoirt a mach cho luath 's a ghabhadh e. Ach rinn iad ath-chomhairle. Bha cumhachd nach b' aithne dhaibh fhein 'g an cumail an Ierusalem, 's ann an iomall a' bhaile chuir iad seachad an t-Sabaid. B' e sin an t-Sabaid thursach; ged a bha 'n teampull air a lionadh le luchd aoraidh a' coimhead feill na Caisge, cha b' urrainn deisciobuil Iosa fonn nan Salm a thogail oir lion do-bhròn an cridhe.

Cha 'n 'eil e coltaich gu 'n deachaidh a h-aonaca a dh' amharc na h-uagha anns an do leag Ioseph corp an t-Slanuigheir. Faodaidh gu robh eagal orra an gnuis a nochdad, oir bha naimh-dean air an toir. Ach an glasadh an latha thainig Muire Magdalene is mnathan eile a dh' ionnsnidh na h-uagha, chum corp Iosa bngadh le spiosraidh. Tha e 'na riarrachadh le daoin an latha diugh flùraichean a leagadh air uaighean nan cairdean gaoil a chaidh as an t-sealladh, 's bha e 'na riarrachadh le Muire 's leis na mnathan eile an' dleasdanas deireannach ud a dheanamh d' an caraid caomh. Ghabh iad cothrom air a dheanadh am bristeadh an latha, oir cha bu mhaith leo gu 'm faicte iad. Ach air dhaibh an t-aite ruigheachd *bha 'n uaigh falamh*. B' e sin rud ris nach robh fiuthair aca, oir cha d' thainig e idir 'nan cridhe gu 'n d' eirich Iosa no gu robh e beo. Cha robh fios aig Muire ciod a bha cearr, ach smuainich i gur h-e 'n rud a b' fhearr a ghabhadh deanamh fios a thoirt do Pheadar 's do dh' Eoin cho luath 's a b' urrainn dhith. Air ball thainig an dà dheisciobul agus chunnaic iad gu 'n robh chùis da rireadh mar dh' innis Muire dhaibh. Bha 'n uaigh falamh, 's an lion-eudach 's an neapaicin a bha m'a cheann 'nan luidhe ann an doigh a chuir iongantas air na deisciobuil, 's a rinn cinnteach iad nach e daoin' a thug air falbh air corp. Thill Peadar is Eoin dhachaidh, ach mar eun ag itealaich mu 'n cuairt na nid a chreachadh, dh' fhan Muire aig an uaigh, a' sileadh dheur. Fhuair a dilseachd duais, oir air dhi sealltuinn anns an uaigh, chunnaic i dà

aingeal a thuirt rithe—*Carson a tha thu gul.* Ach bha na b' fearr a' feitheamh oirre, eadhoin an Ti d'a bheil na h-ainglean 'nan spioradan frithelaidh. Sheas Criosd maille rithe agus thubhairt e—*Carson a tha thu gul, co tha thu 'g iarraidh?* Dh' fhaodadh Muire radh gu 'm bu bheannaichte ise am measg bhan oir b'e a cluasan-se a chuala na ceud fhacail a labhair Criosd ann an staid a ghloire. Ach cha robh fiuthair aice esan fhaicinn, 's eadar an dorchadas is neul nan deur a bh' air a suilean cha d' aithnich i e. Faodaidh nach do sheall i air, oir shaoil i gu 'm b'e 'n gairnealaир a bh' ann. Ach ghairm Criosd air a h-ainm i—*A Mhuire.* Leum a cridhe ris an fhacal oir dh' aithnich i nis an guth 's ghlaodh i le gairdeachas *Mo Mhaighstir.*

Anns an fheasgar dh' fhoillsich Criosd e sfein do dhà dheisciobul air an t-slighe gu Emmaus. Cha bhuiineadh iad do chomunn nan abstol, ach bha iad a cheart cho tursach ris na h-abstoil an deigh na thachair an Ierusalem air an t-seachduinn a chaidh seachad. Chual iad an seanchas a bha dol am measg chàich, gu 'n d' fhuaradh an uaigh falamh. Ach ma chuala, cha do chreid iad gu 'n d' eirich Criosd no gu robh e beo. Dh' innis iad do 'n choigreach a choisich maille riu car air char mar thachair—ciamar a chuireadh Iosa gu bàs, ciamar a bha dòchas aca gu 'n saoradh e Israel, ciamar a bha e air a mhonmur am measg dhaoine gu 'n d' eirich e, ach ars' iadsan, *tha tri laithean o thachair na nithean sin.* Mar gu 'n abradh iad—Cha'n urrainn an seanchas a thog na mnathan a bhi fior. Cha d' aithnich iad fhathast co bha maille riu ach dh' eisd iad le roaire am feadh 'sa mhinich e dhaibh na faidhean, 's a nochd e dhaibh gu 'm b' eigin do Chriosd fulang ma rachadh e steach d'a ghloir. Bhean na briathran cho dlùth ri 'n cridhe, 's dhuisg iad annta leithid a shòlas 's nach duraichdeadh iad dealachadh ris a' choigreach, 's thuirt iad ris—Fan maille ruinn, oir tha e dluth do 'n fheasgar 's tha deireadh an la ann. Ciad a thachair na dheigh so, cha 'n 'eil na soisgeulaichean ag radh, ach a mhain gu'n do shuidh e gu biadh maille riu, gu 'n do ghlac e aran, 's gu 'n do bheannaich se e, gu 'n d' fhosgladh an suilean 's gu 'n d' aithnich iad e. Bha e maille ris an dà fhear dheug aig an t-suipeir naomh 'san t-séomar uachdrach, ann an coslas feola 's ann an staid a dhaonnachd, ach b'e so a cheud bhord comanachaидh aig an robh e lathair ann a' staid a ghloire.

An deigh dha dol as an t-sealladh thill an dà dheisciobul gu Ierusalem a dh' innseadh na chuala 's na chunnaic iad. Bha 'n treud beag sgapte le h-eagal 'nuair a dh' fhag Cleopas am baile 's a' mhaduinn, ach 'nuair a thill e 'san fheasgar fhuaire e iad cruinn ann an aon aite (cha robh Tomas ann) a' deanamh iolaich 's ag radh—*Dh' eirich an Tighearna, is chunnaic*

Simon e. Ma bha sgeul iongantach aig na h-abstoil ri innseadh do Cleopas, bha sgeul cho iongantach aig Cleopas ri innseadh dhaibh, ach am feadh 's a bha e g'a h-innseadh dh' fhàs a' chuideachd balbh oir feuch, *bha Criosd maille riu.* Cha chualas fuaim a theachd, 's bha 'n doruis duinte 's cha'n fhaca suil e, gus an cual iad an guth ciuin air an robh iad eolach—*Sith maille ribh.* Ghabh iad eagal oir shaoil iad gur spiorad a chunnaic iad, ach air dha a lamhan 'sa chasan is larach nan tairngean a leigeil fhaicinn dhaibh chreid iad. Choimh-lionadh dhaibh an gealladh — Chi mi sibh a ris, agus ni sibh gairdeachas agus bhur 'n aoibhneas cha toirear uaibh.

Dh' innis càch so uile do Thomas ach bha esan an duil gu robh 'n sgeul ro mhaith airson a bha fior. Chuir e teagamh eadhoin am facal Pheadair is Eoin, 's thuirt e nach tugadh e geill do naigheachd cho neo-choltachd as eugmhais gu faiceadh e Criosd le shuilean fhein, 's gu 'm beanadh e le mheuran làrach nan tairngean 'na lamhan 's 'na chasan. Bha Criosd cho caomhal 's cho faighidneach ri teagamhan is cruas cridhe nan deisciobul an deigh na h-aiseirigh 's a bha e ann an laithean sfeola, 's thug e do Thomas an dearbhadh a dh' iarr e.

Cha ruig sinn a leas tigh'nn thairis air a' chorr. Anns na sia seachduinnean a bha Criosd air thalamh an deigh dha eiridh o na marbhaibh dh' fhoillsich se e fein d'a dheisciobul an ionadh aite 's air ionadh doigh. B'e aiseirigh Chriosd a chruinnich ri cheile an treud beag an deigh dhaibh sgapadh, agus is e an aiseirigh a' charraig air an do thogadh an Eaglais. Cha robh duil aig na h-abstoil gu faiceadh iad e gu brath tuilleadh an deigh a bhais, 's bha iad a' deanamh deas gu tilleadh dhachaidh is obair rioghachd Dhe a thilgeadh far an lamh. Ach 'nuair a dh' eirich Criosd, 's a chunnaic an suilean e, 'sa laimhsich an lamhan e, 's a thuig iad gu robh e fhathast maille riu, dh' fhosgail an inntinn air chor 's gu 'n do thuig iad nithean a bha roimhe sin dorch' orra, 's thainig misneach is dochas 'nan cridhe nach b' urrainn an saoghal a thoirt uapa. Dh' shairich iad gu robh iad air an gairm le Dia gu fianuis a thoirt mu 'n aiseirigh. B'e aiseirigh Chriosd toiseach is deireadh is teas-meadhoin an searmoin, 's nuair a thagh iad neach a ghabhadh aite Iudais 'nan comunn, thagh iad duine a b' urrainn fianuis a thoirt mu 'n aiseirigh. Shearmonaich iad an soisgeul sin anns an dearbh aite anns an do thachair an t-Ioghnadh Mor, *ach cha b' urrainn Pharasaitch no Sadusaitch a dhearbhadh gu'm b'e sgeul fhaoin a bha iad a' labhairt.* Ged a chaidh Criosd as an t-sealladh tha e fhathast beo. Tha e giulan air aghaidh ministreileachd a's farsuinge 's is buadhmoire no b' urrainn e dheanamh ann an laithean sfeola. Le 'aiseirigh thug e beatha 's

neo-bhasmhorachd gu solus, 's thug e dearbhachd d'a shluagh nach e'n uaigh ceann an reis, ach gu faigh iad tuilleadh agus buaidh tridsan. Tha e air ardachadh ann an staid gloire, saoibhir ann an lanachd beatha as an tarruing an Eaglais a cuibhrionn gus an tig nan naoimh uile ann an aonachd a' chreidimh agus eolais Mhic Dhe chum iomlanachd agus tombas airde lanachd Chriosd.

Beannaichte gu robh Dia gu bràth,
A chuir an namh fo chois,
'S a thug dhuinn trid ar Ceannard Criosd
Buaidh shiorruidh agus fois.

I.—BAA BAA.

AN robh thu riamh air an Fhaidhir Mhuilich, a leughadair? Mur robh, faodaidh tu bhi coma, oir mar d' thubhairt Para Mor, cha b'e'n Sailein dubh baile na biadhtachd, 's airson cùmhrairdh dheth, dh' fheumadh esan eirigh gu maith moch a dheanadh malairt ri Liosach. Thachair dhomh a bhi ann uaireigin, agus mur tug gnothuch ann mi, thug mi sgeul no dhà as. Bha 'n latha blàth 's leig mi mi féin am shineadh air cnoc a bha taobh na pairce anns an robh 'n Fhaidhir air a gleidheadh. An ceann greis thainig leth sheann duine, 's an deigh dha 'n latha mholadh, shuidh e lamh rium. Chord a sheanchas rium oir bha e furasda gu leoир fhaicinn gu 'm bu duine pongail, ciallach, fiosrach e. Ach a mhic a' chridhe, cha b' fhada gus an robh car eile 'n ruidhle bhodaich. Mhothaich mi gu 'n robh sgaoth de bhalaich mhi-mhodhail a' dol mu 'n cuairt na Faidhreach, 's mar dhroch abhagan, a' toirt greim a sàil gach fir a thachradh orra. Chaidh iad seachad ormsa 's air mo chompanach air a' cheud sgriob gun am beul phosgladh, ach air an ath turus, mar gu 'n rachadh am mac mallachd anna anns an aon mhionaid, sheas iad m' ar coinneamh agus ghlaodh iad—*Ba-Ba-Baa-a*. Rinn am bodach a shaoil mise bhi 'na dhuine cho ciallach aon mhion uamhasach agus bha e air a chois. Chunnaic na sgonn bhalaich an cunnart agus thàrr iad as. Dh' fhalbh am bodach 'nan deigh mar dhui'n air druim dearg a' chuthaich, a' deanamh ghuidheachan oillteil dhaibh, agus a' greasad an siubhail le doirneagan chlach. Ubh, ubh, arsa fear a mbuinnit Cholla a bha dol seachad 'se gaireachduinn, tha i air tigh'nn 'na toit o'n iar-thuath. Chunnaic mi gu'n do thuig esan gu de a thog fearg a' bhodaich ann an doigh cho gàbhaidh, agus dh' fhaighneachd mi dheth ciòd idir a chuir an duine air a' bhàinidh. Mata, ars' an Collach, cha 'n fhaca mis' e riamh roimhe, ach tha mi meallt' am bharail mur Liosach e.

Tuigidh tu nis, a leughadair, gu de chuir am bodach bharr a shiuil. Theirear na h-oisgean ri

muinnit Liosmor mar fhar-ainm, 's ma tha thusa glic is gaolach air sith, cha toir thu iomradh air caora no odhaig 'nuair a thachras Liosach ort aig Faidhir an t-Sailein, no margadh an Òbain. Anns na laithean a dh' fhalbh bha na Gaidheal gle dheas gu far-ainmean a thoirt air càch a cheile, ach cha b' ann an droch rùn sam bith a bha iad a' deanamh sin, ach ann am fearas chuideachd. Bha na seann Gaidheal, mar tha Gaidheal an latha diugh, gaolach air geireid facail is bearradaireachd, agus is ann uaith sin a dh' eirich na far-ainmean a tha cho cumanta 'nam measg. Nan deanadh bard aona sgireachd rann aighearrach is thugaideach mu sgireachd eile, gheibheadh e duin' a fhreagradh e 'na chûineadh fhein. Tha h-uile h-eilean beag is sgireachd bheag a' saoilsinn gur h-iad fein ait' a's fhéarr o'n ghrein, 's los sin a chuir an ceilidh do 'n t-saoghal bidh iad a' labhairt gu taireil mu'n coimhearsnaich. Ach labhraidh an coimhearsnaich a cheart cho taireil umpa-san, air chor 's nach 'eil aobhar gearain aig a h-aon dhiu. Tha so fior a thaobh chinneach eile cho mhaith ris na Gaidheil. Dlùth do Bhagdad anns an aird an ear bha baile beag ris an abairte Naresh, aig an robh a leithid a dhroch cliu 's gu 'm biodh fir Bhagdad ag radh ris na h-igheannan òga—*Ma phog fear a Naresh thu, cunnt d' shiaclan*. Bha so a' ciallachadh nach robh ann am muinnit Naresh ach na daor mheirlich, ach faodaidh gur h-ann o sharmad a dh' eirich am facal. 'Nuair a thainig Philip gu Natanael, 's a dh' innis e dha gu 'n d' thainig am Messiah bh' air a ghealltuinn, tha sinn an duil gu robh fiamh gaire air aodann Natanael 'nuair a fhreagair e—*Am feud ni maith air bith teachd a Nasaret*. Tha e coltach gu robh droch ainm aig Nasaret am measg nam bailtean eile an Galile, 's nach robh Natanael ach ag aithris seorsa sean fhacail a chuale. Ach ged a fhuair iomadh aite droch cliu gun a chosnad, tha e coltach gu robh na bailtean eile ceart ann a bhi cur buirbe is amhlaireachd as leth Nasaret, oir tha sinn a' leughadh gur h-e muinnit a'bhaile sin a'cheud fheadhainn a dh'fheuch ri lamh a chur am beatha Chriosd—*Lucas iv. 29*. 'Nuair a bha Pol a toirt comh-airle air Titus mu 'obair ann an Crete, chuir e 'na chuijmhe nach robh iad fo dheagh cliu a thaobh firinn. Tha, arsa Pol, fear d' am baird fhein ag radh—*Is breügairean a ghnath na Cretich*. Ma bha na Cretich 'nan daoine breugach dh' fhaodadh am bard a theangadh chumail, oir cha bhiodh an fhailing sin an ain-fhios air na h-eileinean eile, 's bhiodh iad deas gu leoир gus an inisg a thilgeil.

Anns na seann laithean bha ràiteachas eadar na finneachan nach 'eil eadar riu an diugh, agus cha bu mhisid leis an dara feadhainn droch thuaileas a thogail air an fheadhainn eile. Bhatar a' cur as leth nan Granntach gu robh iad car

geocach agus nach biadh saod maith orra mur biadh a' cholunn air dealbh.

Cha bhi gean air Granntach gus am faigh e brochan.

Bhatar a' cur as leth nan Camshronach gu robh iad spioeach mu im, ged a bha iad fialaidh gu leor mu sheorsachan eile bidh. Coltach ris an fhitheach nach toir an t-sùil do na h-iseinnean bu mhaith leis a' Camshronach an t-im a ghleidh-eadh dha fhein.

Iarr gach ni air Camshronach ach im.

Ged a bha Clann Illeathain 'nan cinneadh laidir bhiodh càch a magadh orra airson am mòrchuiseach. Cha'n eil teagamh nach h-e Caimbeulach gèur air chor-eigin a chuir a'm falach am beul an Leathanach—

*Ged tha mi bochd tha mi uasal
Taing do Dhia is Leathanach mi.*

Bha iad shein 's na Domhnullich a' cur farrain air each leis cho uaibhreach, mòrchuiseach 's a bha iad, mar gu 'm bu leo an saoghal gu leir

*Spagadagliog Chlann Domhnuill
Is leom Leathanach.*

Tha na Sgitheanaich cho taireil air na h-eileinean eile 's a bha Clann Illeathain air na finneachan a bu lugha na iad shein. Bhiodh iad ag radh gu 'n d' thuirt fear a muinnitir tir mor—

*Nam b'eileanach mi, bu Sgitheanach mi,
a' ciallachadh nach robh eilean eile ghabhadh coimeas ris. Tha na h-eileanan mora 'sealltuinn sios air na h-eileanan beaga, 's bheir muinnitir nan eileanan beaga buidheachas do Dhia nach do rugadh iad am Barraidh. Their na Sgitheanaich an t-eilean, is muinnitir Urchadainn an gleann ri tir an duthchais, mar nach biadh eilean no gleann eile fo 'n gheirean ach iad fhein. Ach ma theid thu an seanchas ri Leodhasach, cluintidh tu am falach,*

*Cho fad 'sa bhios maide 'sa choill
Bidh foill'san Sgitheanach,*

's ma theid thu an seanchas ri fear a Srath-Ghlais innsidh e dhuit nach 'eil bodaich Ghlinn Urch-adain an ni a shaoil thu.

Cràbhadh a' Ghlinne—malairt nam muc.

Bha mi bruidhinn ri Tiristeach an uitidh, 's thug e tarruing air duin' air am fac' e deur beag drama beagan roimhe sin. Nach do shaoil mi, arsa mise, nach cuireadh e 'na bheul e. *An e'n t-Ileach, ars' esan, fear mo ghraidh.* Tha na Muilich gu maith taireil air daoin' eile agus faodaidh gur h-e sin a thug air càch a bhi cho trom orrasan

*Muileach is Ileach is deamhan
Triuir a's miosa 's an domhan
'S mios' am Muileach no 'n t-Ileach
'S mios' an t-Ileach no 'n Deamhan.*

Tha falach eil' ann a tha 'g radh.

*Cha'n fhaic am Muileach nach sanntaich am Muileach,
Na shanntaicheas am Muileach, goididh an Collach
Na ghoideas an Collach curidh an Tirisdeach
am falach.*

Tha e soilleir o'n shacal so gur h-ann aig an Tiristeach a bhiodh a' chobhartach air deireadh na cluiche, 's nach fágadh e aig càch ach an eucoir gun a duais. Tha e air a radh nach do ghabh Gaidheal riamh athadh airson an seorsa meirle so—*Fiadh a beinn, slatag a coill, is bradan a uisce.* Bu duilich do na Tirisdich 's do na Collaich rud a ghoid nach gabhadh faotainn, ach bha seorsa meirle eil' ann, as nach do ghabh iad riamh a' bheag a thamait, agus b'e sin—*cobhartach cladaich.* Bhiodh na Tirisdich a' cur as leth nan Collach nach deanadh iad tapadh sam bith ri cliathaich *Wreck* air sgeir mhara, no ri solus latha, ach neo-ar-thaing nach goideadh iad an stuth a chuireadh na Tirisdich gu tir.

Cha'n eil baile beag an Tiriodh air nach 'eil far-ainm aig càch,

*Bhalla—Na sgait.
Salum—Na sithichean.
Ruaig—Na ròin.
An caolas—Na tunnagan.*

Chu tuig duine nach do rugadh 's nach do thogadh 's an eilein leud is airde 's doimhne 'n fhacail so—*Fir Sgairnis is mnaian Odhraisgear.*

Theirear ris na Diuraich na h-eich, 's their na Diuraich ri muinnitir Chnapadail an crodh maol. Tha e furasda gu leor a thuigsinn gu de bha 'm beachd nan Diurach ann a bhi 'g radh crodh maol ris na daoin' eile, ach cha'n eil e furasda a radh gu de tha na h-eich a' ciallachadh. Faodaidh gur h-e spionnadh nan Diurach a thug na h-eich orra, oir 'nuair a bhitear a' moladh neach air son spionnaidh theirear—tha e cho laidir ris an each. Anns na far-ainmean tha daoin' air an samhlachadh mar is trice ri beothaichean na talmhainn, eisg na mara, is eoin an adhair. Faodaidh mi, cuid air a bheil cuimhn' agam a chur sios air an duilleig so, ach theirinn riut a leughadair, c'ait' air bith an do rugadh tu, gun mhiothlachd a ghabhail 's gun dol air a' bhainidh mar rinn an Liosach 'nuair thuirt balaich an t-Sailein, *Ba-Ba Baa.* Ach ma theid, mo thogair; cha ruig na doirneagan ormsa.

*Muile—na doideagan.
Leodhas—na birich.
An Ros—na gamhna.
I.—na h-eich.
Sleibhte—na clearcan.
Gleann-eilg—oisgean nan casa caola.
Cearara—na h-eireagan.
Airdnamurchan—na cnodain.
Lathurna—na losgair.*

AN DUINE BEANNAICHTE.

CHA 'N 'EIL an t-salm so fada, ach faodar a radh uimpe mar thuit fear de na h-athraighean mu aon de litrichean Phòil—"ged tha i beag tha i brioghmhor." Their cuid gur h-e Solamh a sgirobb i los a cur aig toiseach co-chruinneachadh de bhardachd athar a rinn e. Cha 'n urrainn sinn a radh co dhiu a tha sin fior no nach 'eil, ach a dh' aon chuid, tha i freagarrach gu leor mar roimh radh do laoidhean Dhaibhidh. Tha i a' teagasc ann an doigh shimplidh is dhrùidh-teach an shirinn a tha na sailm uil' a' teagasc, gur beannachte iadsan air a bheil eagal an Tighearna 's gur h-olc a dh' eireas do na h-aingidh.

Anns na ceud tri rannan tha 'n Salmadair ag innseadh ciod iad combaran an fhirein. Tha e tighinn thairis an toiseach air nithean a sheachnas an duine diadhaidh, 's 'na dheigh sin tha e 'g ainmeachadh na nithean anns an gabh e tlachd.

*Cha ghuais e an comhairle nan aingidh
Cha seas e an slighe nam peacach
Cha suidh e an caithir luchd fanoid.*

Cha 'n 'urrainn dall, dall eile a threorachadh agus tuitidh esan a ghabhas comhairle an aingidh anns an làthair. A reir teagasc an t-seann Tiomnaidh, tha 'n duin' aingidh co-ionann ri amadan, oir cha 'n 'eil eagal De air agus is e eagal De toiseach a għliocais. Cha 'n iarr an duine glic comhairle air amadan, oir tha fios aige nach tig as a' phoit ach an toit a th' innta. Gabhaidh an duine glic comhairle dhaoine glic agus bheir e geill do 'n fhacal.—Ma thàlaicheas peacach thu, na aontaich leo. Cha mhò a sheasas an duine glic an slighe nam peacach. Cha 'n e mhàin gu 'n seachain e olc ach seach-naidh e coslas uilc. Taghaidh e a chompanaich. Is maith leis conaltradh a dheanamh riusan a tha gabhaill tlachd anns na nithean a's toigh leis fhein, agus cha bhi iarraidh aig' air seanchas na feedh-nach nach labhair ach faoineis. Cha suidh e an cathair luchd fanoid. Nan deanadh e sin, cha bhiodh e an dara cuid glic no diadhaidh, oir tha spiorad a' mhagaidh agus spiorad na diadhaidh-eachd calg dhireach an aghaidh a cheile. 'Nuair a thoisicheas duine air fanoid a dheanamh air diadhaidh-eachd 's air eaglaisean, 's air luchd aideachaidh, 's air a' Bhiobull, tha e ann an staid chunnartaich. Tha e air tuiteam cho ional 's is

urrainn dha tuiteam. Air cho sad 's gu 'n teid duin' air seacharan, 's air cho domhain 's gu 'n tuit e anns a' pheacadh, cha ruigear leis dochas a chall uime ma tha urram do Dhia 's do dhiadhaidhbeachd 'na chridhe. Ach ma chailleas e sin, 's ma thoisicheas e air fanoid a dheanamh orra, tha e ullamh. Cha ruigear leis a bhi bruidhinn ris oir cha għabb e comhairle. *Esan a bheir achmhasan do dh' fhear fochaid, għeibh e dha fejn masludh.*—Gnath-fhocail ix. 7. Tha fear na fochaid daonnán 'na dħuin' aig a bheil inntinn bheag is cridhe cruaidh is anam gun urram. Tha shūilean dùinte, 's cha d'fhuair e riamh sealladh air ni sam bith a's fhearr no e fhein. Magaidh e air crabhadh athar, 's air virnighean a mhathar, agus an duin' a dheanadh sin mbagħad e air Dia. Cha 'n 'eil eagal Dhe no dħaoin' air, 's cha chuir e dragħ sam bith air ged a għortajcheadħ e le bħriathran magħaj idher cridheachan dħaoin' a's fhearr no e fhein. Tha fear na fochaid fada fada o riogħachd Dhe oir tha an spiorad a th' air a għiulan calg dhireach an aghaidh spiorad Chriod.

Anns an dara rann tha 'n Salmadair a' toirt seachad dà chomħara leis am feudar an duine diadhaidh aithneachadh.

*Tha tlachd aige do dh' fhacal an Tighearna.
Tha e daonnā a' beachd-smuainċeċċahd air.*

Tha falal Dhe 'na lochrana dha. Cha 'n 'eil leabhar a sgiobħadha riamh a tha cho priseil do chreidmhixx ris a' Bhiobull. Tha e dħaibh 'na sholus. Tha e dħaibh 'na lorg. Tha e dħaibh 'na claidheamħ. Le sailm molaidd iad Dia ann an la an aoibhneis. Le geallaidhean an leabhair naoimħ neartaichidh iad an cridhe ann an la na trioblaid. Le claidheamħ an fhacail cuiridh iad ruaq air an namħaid ann an la a' bhuaidd. Għeibh iad combairl is misneach is comħfhurst-achd ann air reir am feuma. Tha saoibħreas do rannsajte anns an fhacal, 's cho bitheanta 'sa rannsajte anns iad e, għeibh iad seudan ûr is luachmhor ann. Mar is mothax tlachd dħaoin' ann am falal Dhe, is ann a's fhaide tha iad air an aghaidh 's a' bheatha spioradail. Do na dħo aingidh 's do luchd fanoid tha 'm Biobull mar gu 'm biodek fearann tana, tioram, creagħiġ, gun sugħi, ach do na daoin' a bħblis deagh thiodħlak Dhe tha e mar gum biodek tir a ta sruthadh le mil' is bainne. Tha saoibħreas ann am falal Dhe a dh' aimseas eadhoġġ air daoine baqghalta

is luchd siubhail, ach is ann dhaibhsan a thaisgeas 'nan cridhe e, 's a bheachd-smuainicheas air, a la agus a dh' oidhche, a dh' fhoillsicheas an Spiorad Naomh an lànachd brigh is gloir a tha foliucht' ann. Cha leugh na daoin' aingidh am Biobull ged is iad a' mothà feum air, 's nuair a leughar 'nan eisdeachd e cha toir iad aire. Ach cha 'n ann mar sin a tha 'n creidmheach. Tha 'm facal 'na cheol biinn d'a chluais, 's 'na lòn d'a anam agus madainn is feasgar nì e 'n uirnigh—Fosgail a Dhe mo shuilean chum gu 'm faic mi nithean iongantach 'nad lagh.

Anns an treas rann tha'n Salmadair a' teagast gu bheil beannachd Dhe a leantuinn nan daoin' a sheachnas olc 's a ghradhachas a lagh. Bidh iad mar chraoibh suidhichte ri taobh sruthaibh uisce, a bheir a mach a toradh 'na h-aimsir agus nach caill a duilleach. Cha 'n e mhain gu bheil am firean a' giulan toradh na fireantachd, ach tha bheatha sgeadaichte le maise na diadhaidh-eachd. Cha luidh aois air. Tha 'oige air a h-athnuadhachadh. Fanaidh a dhuilleach gorm 's bidh fàs is cinneas air gus a' chrioch.

Bidh piseach air an fhirein chòir
Mar phailm-chrann urar glas,
Mar sheudar ard air Lebanon
A' fas gu direach bras.
An dream tha air an suidheachadh
An tigh 'san aros De,
An cuirtibh greadhnach ard ar Dia
Sior phasaidh iad gach re,
'S an àm 'sam bi iad aosmhòr liath
Bheir iad mor mlèas a mach
Is bitidh sultmhòr lé deagh bhlàth
Dhiubh sud gach uile neach.

Tha an t-Seann Tiomnadh a' cur an tuilleadh cudthrom air a cheangal a tha eadar fireantachd is soirbheachadh no tha an Tiomnadh Nuadh a' deanamh, ach eadhoin anns an Tiomnadh Nuadh thatar a' foghlum gu bheil an diadhaidheachd tarbhach chum nan uile nithean, 's gu bheil gealladh na beatha ta làthair aice cho cinnteach ri gealladh ta ri teachd. Cha 'n eirich olc do shluagh an Tighearn oir dionaidh a chumhachd-san iad agus leanaidh a mhaiteas iad. Is urrainn iad earbs' a bbi aca gu bheil gliocas is gradh Dhe a comh-oibreachadh le cheile air an son. Cha chùm Dia ni maith sam bith uapasan a tha gluasad air reir a lagha. 'Nuair a tha duine a' gluasad ann an eagal an Tighearna, 's a' deanamh a thoile, 's ag earbsadh as le 'uile chridhe, faodaidh e inntinn shocrach a bhi aige, oir tha uile chumhachdan an t-saoghal ag oibreachadh air a thaobh. Tha na risultan o'n sligheannaibh arda a' cogadh as a leth.

Ceart mar a ta na beanntan ard
Timchioll Ierusalem,
Tha Dia mar sin a nis gu sior
Timchioll a phobuill fein.

Is urrainn am firean geallaidean a' Bhiobuill a thagar agus tha na geallaidean sin dha 'nam beatha. Tha fios aige nach treig Dia e, 's air cho dorcha's cho duilich 's gu 'm bi an rathad tha Fear cuideachaидh air a laimh dheis. Cha 'n ann mar sin a tha 'n t-aingidh. Tha'n Salmadair 'g a choimeas ri moll, ni a tha gun sugh, gun bheatha, gun chinneas, 's gun mhaise. Sgapar e leis gach gaoth a sheideas, 's theid e as an t-sealladh. Air chuimhne gu brath bidh am firean ach sgriosar an t-aingidh. Tha peanas a' leantuinn peacaidh cho cinnteach 's a tha ghrian 's 'na neamhan. Cha ghabh an gnothuch a chur tuilleadh 'sa choir laidir. Tha gnuis Dhe an aghaidh aingidheachd is luchd deanamh an uilc. Cha mhagar air Dia, 's cha ghabh eucoir foluch o shuilean. Faodaidh droch dhaoine 's luchd fanoid iad shein a mhealladh car greis, le bhi toirt orra fhein a chreidsinn gur coma le Dia co dhiu a ni iad olc no math. Faodaidh iad socrachadh air an deasgainibh agus sith, sith a radh r'an anam, ach tha facial Dhe ag radh—*Chn'n eil sith do'n aingidh.*

Is beannaichte iadsan a dh' eisdeas facial Dhe agus a ni e, a ghradhachas fireantachd agus a dh' fhuathachas peacadh. Bidh iad anns an t-saoghal so mar chraobhan suidhichte ri taobh an uisce. Sgoilidh iad a mach an geugan 's bidh an duilleach gorm. Bheir iad a mach toradh 's bidh an toradh milis do bhlas. 'Nuair a thig am bas gu sluagh an Tighearna, cha 'n eil iad mar chrionaich a th' air a gearradh sios, ach tha iad mar chraobhan òg air an atharrachadh o aon aite gu ait' eile—eadhoin gu garradh mais-each Dhe far am faigh iad fasgadh is blàs, 's far an cinn iad ni 's guirme 's ni 's toraiche ri taobh abhainn na beatha a tha sruthadh o chaithir Dhe is an Uain.

CUAIRT A' MHINISTEIR GHALLDA.

[*Bha so air a sgriobhadh leis an Ollamh Tormoid Mac Leoid nach maireann ris an abairte "Caraid nan Gaidheal."*]

THACHAIR dhomh o chionn latha no dha a bhi coiseachd dhachaidh o thurus air an robh mi, agus smaointich mi ath-ghoirid a ghabhail thairis air guala beinne a thug gu gleann tiorail mi, anns an robh àireach bhò a chomhnuidh. Bha meas mor agam air mar dhuine glan, ceanalta, diadhaidh. Is mi a phòs e agus a bhaist an t-aon duine cloinne a 'bh' aige—leanabh gille a bhanis mu bhliadhna gu leth a dh' aois. Chuala mi le mor iomaguin gu 'n robh an leanaban òg so do reir coslais dlùth do 'n bhàs. Bha mathair an leinibh 'na h-òg mhnaoi cho tlachdmhor 's a chiteadh am measg sluaigh, nighean na deagh

chàraid a chaochail mar mhios dà cheile. Bha so'na dheuchainn a luidh tròm oire, agus o'n robh i faotainn càileigin de dh' fhaochadh an uair a ghlac tinneas a paisde lurach schein—màgaran leinibh cho àillidh 's a chunnaic mi riamh.

Mar a dhlùthaithe mi air an dorus, thainig bana - choimhearsnach choir a bha cumail cuid-eachd ris a' mhnaoi so, fhad 'sa bha compauach a muigh 's a' bheinn, a mach am chòmhdaile. Bha na deoir a' ruith sios o'gruaidean, agus dh'fhaisg i mo lamh le mor chaoimhneas. "Is e an Ti a's airde," deir ise, "a chuir an rathad sibh. Mo thruaighe! Seonaid bhochd, 's ann aice a tha feum air 'ur faicinn."

Thug mi mar a bha 'chùis. C'uin, a deir mise, a chaochail an leanabh? Dh'innis i dhomh gu'n d' fhas ag deo e o chionn leth uair a dh' ùine. Chaidh mi 'stigh agus fhuair mi mathair an leinibh 'na suidhe ri taobh na leapa as an d' eirich i, an uair a chual i gu'n robh mi a' gabhail a dh' ionnsuidh an tighe. Bha 'n corp beag 'san leabaidh—rugha fhathast 'na ghruaidh mhaioith, fiamh a ghàir air aodann blàth, a shuilean dùinte, a lamh bheag fhathast an uachdar, agus e uile gu leir mar gu'm biodh e ann an suain shàmhlaich, ach b'e cadal a' bhais a bh' ann. Shuidh mi ri taobh na leapa, chunnaic mi gu'n robh an teud òir air a bhristeadh, agus a' chuach òir air tuiteam as a cheile. Bha suil a' mhathar fhathast air an leanabh, agus i'turamaich ann an tròm bhròn, 's a dà laimh paisgte air a h-uchd.

Tha do spairn-sa, a ghraidh, seachad, deir ise, agus Carson a bhiodh do mhathair a' gearan. Tha thus', a rùin, aig fois, agus Carson a bhiodh mo chridhe truagh mar so' an impis sgàinidh.

Thuit a deoir gu frasach, agus cha b'e 'n t-tàm am bacail. Is sochair so a bhuineas do Nadur, na deoir a shileadh fo bhròn, agus bu chruaidh chridheach an neach a dh' fheuchadh ris an t-sruth so a chasd. Is furasd' achmhasan agus comhairle mhaith a thoirt seachad do luchd a' bhròn; ach 's e'n cairdeas a's airde anns na h-amannan deuchainneach sin ar deoir a shileadh leo an samhchair, agus ceadachadh do'n chridhe làn fhaochadh 'shaotainn 'na chainnt agus 'na osnaichean fhein, oir da rireadh

Tha sòlas ann an tuireadh le sith

'Nuair a dh' aomas cliaibh tuirse gu bròn.

Thionndaidh an dùile bhronach so rium agus thuirt i—Am bheil 'ur teaghach an diugh 'nan slàinte? Ciamar a tha 'n leanabh a's òige? Chuala mi gu'n robh e' gearan.

Cliu do Dha, fhreagair mi, tha iad uile 'nan slàinte, agus tha 'n leanabh beag a' dol am feabhas.

Is maith sin, a deir ise, cha robh ach seachd-uinn aois eadar e fhein 's mo ghràdh-sa a tha 'n

so'na shineadh. Thugaibh maitheanas dhomh 's thig mi gu ciuineachd ann an uine ghoirid. Cha'n urrainn domh fhathast a bhi sàmhach, ach taing do'n Ti a's airde, tha mi striochdta fo' laimh. Ach am bheil mo leanabh da rireadh marbh! Am fosgail na sùilean tlàth sin ni's mò! Is minic, a ruin mo chridhe, a shuidh mi mar so taobh do leapach, a' deanamh faire ort agus thu 'nad shuain, agus an gaire faoin ag iadhadh air do ghnuis. Is minic a thuirt mi 'am chridhe gòrach. Bithidh mo leanabh-sa fhathast 'na dhuine, theid e mach agus thig e steach 'am lathair, bithidh sinn a seanachas ri cheile, theid thu leam do thig an Tighearna, agus suidhidh tu ri m' thaobh. O! is minic a thuirt mi, a chuirein 's a ghaoil, bithidh thu fhathast ad chùl-taic dhomhsa agus do d' athair bochd, a tha nis a' siubhal na beinne, a' smaointeachadh gu bheil a phaisde beo, 's gu'n togair e 'ga ionnsuidh mar bu ghnath leis a dheanamh; ach mo chreach, 's mo leireadh! cha togair. Is minic a thuirt mi, seasaidh tu d'athair agus do mhathair ann an la na deuchainn, dùinidh tu ar suilean agus theid thu fo ar cinn do'n chill, ach cha bhi e mar sin. Tha mo bhlàth boidheach air a ghéarradh sios agus thuit mo dhochas maille ris. Gu dilinn, a ruin, cha streap thusa tuilleadh suas ri broilleach do mhathar, cha duisg do bhriagail bheag fonn mo chridhe. B' uallach mo cheum 'g ad ghiulan an coinneamh d'athair mu fheasgar—b'eutrom mo chridhe 'nuair a chithinn e tighinn, agus do għairdeanan beaga sinte 'na chomhdail; ach b'i sud an aisling għearr. Am feadh 'sa bha 'n deo 's a' cholúinn, bha m' uirnigh shuas air a shon, dh' amhairc mi chum nam beanntan siorruidh, ach cobhair cha d' thainig.

Stad, a Sheonaid, deir mise, na labhair mar sin. Am bheil thu 'smaointeachadh nach d' rainig d' uirnigh cathair nan gràs. Gu deimhin rainig—chuala Dia thu agus rainig do għearan, cha'n e mbaini cathair ach cridhe an Athar throcairich. Agus a Sheonaid, innseam dhuit, fhreagair Dia d'uirnigh. Ghuidh thu gu deimhin gu'm biodh do leanabh air a chaomhnadh, ach thuirt thu 's an àm cheudna, na b'i mo thoil-sa ach do thoil-sa gu'n robh deanta. Ghuidh thu gu'n deanadh e mar chitheadh e 'na ghliocas fein iomchuidh agus rinn e sin 'na dhoigh agus 'na àm fein. Cha b' ann idir an diomhain a dh' amhairc thu chum nam beanntan siorruidh. Cha do thionndaidh creidmheach riamh a shùil an rathad sin an diomhain. Cha do dhruid Dia riamh suas a throair chaomh an aghaidh na dream sin aig a bheil gradh dha, agus a chaoiħd cha druid, oir is fuaire na sneachda nan sion gradh mathar d'a leanabb fein ann an coimeas ris a' gradh a tha aig Dia dhaibhsan a tha 'nam mic 's 'nan nigheanan dha.

O! deir Seonaid, nach robh cridheachan againn gu so a thuiginn ann an la na deuchainn. Da rireadh thubhairt mi, A thoilsan gu 'n robh deanta, ach O! cha 'n fhaod mi aicheadh nach b'i durachd m' anma gu 'm biodh mo leanabh aillidh air a chaomhnadh.

Ciod an toil, a deir mise, a bu choir a bhi deanta — do thoil-sa a thainig a dh' ionnsaidh an t-saoghal o chionn latha no dhà agus ann an latha no dhà a dh' feumas fhàgail, thusa a tha dall, aineolach gun fhios agad ciod a ta maith dhuit no esan a tha o shiorruidheachd gu siorruidheachd, nach urrainn ni sam bith a dheanamh ach na tha maith agus na tha chum maith; agus d'am buin caoimhneas agus gràdh, iochd agus gliocas, gun tomhas agus gun chrioch.

Gu cinnteach, fhreagair ise, tha sin fior, ach b'e mo mhiann gu 'n robh mo leanabh air a chaomhnadh.

Tha sin, a deir mise, ro nadurra, ach thoir so leat, gu 'm b'e do mhiann-sa a chumail anns an t-saoghal bhochd, bhuaireasach so far am bheil peacadh, mulad, is bàs. Ma dh' fhaoide gu 'm b'e so airde d' iarrtais agus suim do ghráidh dà thaobbh: ghradhaich Dia e na bu mho, cha do chailleadh idir do leanabh, thug e fein leis e do thir an àigh. Fo iarmait a tha ni's aillidh na tha os cionn an t-saoghal thrúagh so, dh' ath bheothaich e lòchran a bheatha, agus tha e nis a' soillseachadh 'na reult ard nach mùchar a chaoidh. "A leinibh bhig," deir mise, "thus" a bha o chionn ghoirid a' plosgadh fo iarguin bàis, tha thu nis ad aingeal fa chomhair cathair na gloire."

Phaisg mathair an leinibh a dà laimb, dh' amhaire i suas le aiteas ciuin, striochdta, ged a bha na deoir fhathast a' tuiteam gu frasach.

"O!" a deire ise, "ma tha e mar sin?" Tha e mar sin, fhreagair mise, oir is e beul na firinn a thubhairt, d'an leithidibh so tha rioghachd ncimh. Esan a thog na leanabain bheag 'na uchd agus a bheannaich iad, 'se labhair na briathran solasach sin agus 's i chainnt an diugh riutsa, An ni so a rinn mi cha tuig thu an trath so ach tuigidh tu e 'n deigh so. Nam biodh an leanabh air fhagail agadsa, am b' urrainn duitsa ni sam bith a leigeadh ris dha 'san t-saoghal so, cosmhuil ri gloir Dhe agus an Uain? So uile rinn Dia air a shon agus am bi thusa a' caoidh mar neach gun dochas.

Feuchaidh mi, deir ise, ri bhi striochdta, cuidichidh an Comfhurtair mor mi. O! c' ait' an deachaидh mo chreidimh. A' cheud uair anns an do chàireadh an naoidhean ann am uchd, agus anns an do dhuisg mo thaingealachd

dhasan a thug dhomh leanabh beo, b'e mo ghuidhe durachdach gu 'm biodh e 'na leanabh do Dhia agus is iomadh uirnigh de'n t-seorsa cheudna sin a chuireadh suas o'n àm sin as a leth; agus as am bi sinne 'gearan gu 'n do ghairmeadh air falbh e. Cha do gheall Dia dhomh aireamh bhliadhna chan dheth. Bha gradh agam ort, mo leanabh; bha gradh mor agam ort, ach esan a bhullich orm e, ghairm e uam e, Gu ma beannaichte gu robh ainm an Tighearna.

Ghairm, arsa mise, agus tuigidh tu fhathast gur h-ann 'an caoinhneas a chaidh sin a dheanamh. Is dòcha gu 'n do shocruich thu do chridhe ro mhor air an leanabh so, agus bha fhios aige-san a thug uait e nach biodh tu mar bu choir dhuit gus am biodh do chridhe gu h-iomlan aige fein.

Agus bitidh mo chridhe aige, deir ise, 's i 'g eirigh agus a sgaoileadh brat eutrom thairis air aogas an leinibh. Is tric a smaointicheas mi ort-sa agus air an duthaich shona gus an deachaidh tu. Agus, O! an e nach faod mi an dochas ait sin àrach, gu 'm bheil thusa, ailleanan m' anma dlùth dhomh air amannaibh, ged nach leir dhomh thu le m' shuil. Ma tha mo leanabh 'na aingeal, nach luchd frithealaidh iad uile air oighrechan a' gheallaidh.

Anns a' cheart àm so thainig Ailean còir a stigh, chual e mar thachair. "Tha gach ni gu maith," deir esan "'s e Dia a thug so mu 'n cuairt" Buidheachas d'a ainm a thug dhuinn, 'ainm - san gu robh air a għlorachadh a thug uainn.

An deigh beagan seanchais a bhi agam riu, agus ar n-uirnigh a chur suas le cheile, dhealaich mi riutha. Gu 'n tugadh Dia gu gach neach a leughas an sgeul so an t-aigne ceudna 'bhi aca ann an là na deuchainn.

LAOIDH DHEALACHAIDH.

'Thoir dhomh comhara air mhaith.'

Dhia, mu 'n dhealaich sinn bi tabhairt
Dhuinn gu gràsmhor, gràidh gun dith;
Beannaich d' fhacal 'chaidh a labhairt;
Beatha builich oirnn, is sìth;
'S nuair a thilleas sinn do 'n t-saogh'l,
Biodh ar cridh' ad chomuinn gaoil;

Thoir dhuinn stiùradh
'S dion o chiùrradh,
Gus an ruig sinn lànachd mhór
Do chuid naomh, gu h-àrd an Glòir. AMEN.

FRADHARC SPIORADAIL.

*Tamull beag agus cha'n fhaic sibh mi, agus a ris,
tamull beag agus chi sibh mi.*—EOIN XVI., 19.

THA e coltach nach do thuig na deisciobuil am facal so 'nuair a chual iad e an toiseach. Thuirt iad ri cheile, *Ciod e so a ta e'g radh.* Ach ged nach do thuig iad e, cha dh' fheoraich iad do Chriosd ciod a bha e ciallachadh. Faodaidh gu robh iad an duil gu'm biodh e ro dhàna dhaibh sin a dheanamh, no gu'n robh eagal orra gu'n cluinneadh iad rud nach cordadh riu. Beagan roimhe so thoisich esan air innseadh dhaibh nach gabhadh an crann ceusaidh seachnadh, 's gu feumadh e fulang fo lamhan nan sagairtean 's an luchd riaghlaidh. B'e sin seanchas a bu lugha air na deisciobuil, oir bha 'n cridheachan an ceangal ris cho mor 's nach duraichdeadh iad iomradh a chluinntinn air dealachadh, agus faodaidh gur h-e a chum samhach aig an àm so iad—eagal a bhi orra gu'n toisicheadh e air labhairt mu 'bhas.

Ach bu leir do Chriosd ciod a bha 'nan cridhe, agus thubhairt e riu, am bheil sibh a' feoraiach 'nur measg fein mar a thubhairt mi, Tamull beag agus chi sibh mi? Ged nach do chuir e solus air an dearbh fhacal a bha 'na chnap starra dhaibh, labhair e briathran eile a thug fois d' an inntinn.

Am bitheantas tha e ni's usa dhuinne nach faca Chriosd riamh 's nach cual a ghuth a briathran a thughsinn no bha e do na daoine ris an robh iad air an labhairt. Tha sinn 'nar n-oighreachan air eolas is gliocas nan dà mhile bliadhna a chaidh thairis o chualas a ghuth. Is urrainn sinn sealltainn air ais air eachdraidh a bheatha mar nach b'urrainn do na h-abstoil. Fhuair sinne 'na ionlanachd am foillseachadh a fhuair iadsan uigh ar n-uigh mar b'urrainn iad a ghiulan. Cha chuir na briathran a labhair e mu 'bhas eagal oirnn mar chuir iad eagal air Peadar, oir tha fios againn ciod a tha dol a thachairt, agus tha sinn cinnteach nach gleidh an uaigh e, 's gu'n eirich e an tri laithean le buaidh is beatha. Tha a theagasc 'nar lamhan gu h-ionlan, agus is urrainn sinn aon fhacal a choimeas ri facail eile, air chor 's gu bheil iomadh facal a bha 'na ràdh dorcha do na h-abstoil soilleir gu leoir 'nuair a sheallas sinn orra ann an solus na codach eile de theagasc Chriosd, agus a

reir Spioraid an Tiomnaidh Nuaidh. A thuilleadh air sin, fhuair an eaglais tiodhlac an Spioraid Naoimh mar thoradh obair Chriosd air thalamh, agus tha an Spiorad 'ga treorachadh ceum air cheum chum gach uile firinn. Tha solus aig creidmhich an latha diugh nach robh aig an eaglais ann an laithean a leanabachd, agus tuigidh iad nithean a bha gle dhormha do na h-abstoil 'nuair a labhair Criosd iad riu an toiseach.

B'e am facal *tamull beag* a bha 'na dhuileadas do na deisciobuil. Cha robh fios aca ciod a dheanamh iad dheth, no ciod an uine a bha e ciallachadh. Tamull beag agus cha'n fhaic sibh mi, agus a ris, tamull beag agus chi sibh mi. Bha e dhaibh mar gu'm biodh tomhseachan nach b'rrainn dhaibh fhuasgladh, agus mu dheireadh thubhairt iad—Cha 'n 'eil sinne a' tuigsinn ciod a ta e'g radh. Tha sinn an duil gur h-ann's na facail *faic* agus *chi* a gheibhear an iuchair a dh' fhuasglas an tomhseachan, 's nach h-ann 'san fhacal *tamull beag*. Faodar an smuan a labhair Criosd aig an àm a chur anns an doigh so—Sia seachduinnean 'na dheigh so cha'n fhaic sibh mi gu corporra, ach sia seachduinnean 'na dheigh so chi sibh mi gu spioradail. Mar gu'n abradh e riu, Ged tha sibh 'g am fhaicinn an drasd le suil ur cuirp, tha mo ghloir folachte oirbh. Cha 'n fhaic sibh lanachd mo ghloire gus an caill sibh sealladh orm le 'ur suilean 's an toisich sibh air mo làthaireachd fhaireachduinn gu spioradail. Bha e cur 'nan cuimhne gu'm bu bhuannachd dhaibh esan a dh'fhalbh, oir ged a rachadh e as an t-sealladh ann an aon seadh, bhiodh e ni bu dluithe dhaibh ann an seadh eile. Cha robh anns an t-sealladh a fhuair iad air ann an làithean fheola ach earlais de'n ghloir, gheibheadh iad eolas a b' airde agus sealladh a bu mhaisiche an deigh dha bhi air ardachadh.

Ged nach faicear Chriosd an diugh le suil duine, tha e combhnuidh an cridheachan chreidmheach, agus tha a làthaireachd aithnichte dhaibh le ministreileachd an Spiorad. Tha iad cinnteach gu bheil e ann an daimh cho dlùth dhaibh 'sa bha e do'n dà shear dheug 'nuair a choisich iad maille ris air raontan Ghalile. Air uairean, bidh sinn a' saoilsinn gu'm biodh eolas a b' fhearr againn air Chriosd nam faca sinn e le'r suilean mar a chunnajic Peadar is Eoin is Tomas, 's gu'm biodh e ni b' usa creidsinn ann nan robh e fhathast 'san t-saoghal. Ach cha b'e

sin beachd Phoil. Is e thuirt esan, Ged b'aithne dhuinn Criosd a reir na feola, gidheadh a nis cha'n aithne dhuinn e ni's mó. Mar gu'n abradh e, Tha aithne againn air ann an doigh a's fhearr, agus tha fianuis an taobh a stigh dhinn gu bheil e beo's gu bheil e maille rinn. Chunnaic moran dhaoinie Criosd le'n suilean nach do chreid gu'n b' esan Mac Dhe is Slanuighear an t-saoghal.

Ged a chunnaic iad e le suil an cuirp bha iad dall gu spioradail, 's cha'n fhac iad a ghloir. Chunnaic iad aghaidh, is chual iad a ghuth, ach 'nuair chaidh e as an t-sealladh bha e dhaibh mar neach marbh. Ach tha na miltean a' faicinn Criosd an diugh anns an t-seadh a's airde nach faca riamh aodann, 's nach cuala fuaim a ghutha. Tha iad cho cinnteach as a làthaireachd 's a tha iad cinnteach gu bheil anail na beatha annta. Tha Criosd a' comhnuidh annta, dochas na gloire. Tha an Spiorad Naomh a' deanamh fianuis maille ri'n spiorad fein's cha'n urrainn dhaibh teagamh a chur ann. Tha'n fhanuis an taobh a stigh dhiu, 's cha'n iarr iad an tuilleadh dearbhaidh. Ged nach faca iad Criosd le'n suil tha iad a toirt graidh dha, agus ged nach 'eil iad a nis 'ga fhaicinn, air dhaibh bhi creidsinn ann, tha iad a deanamh mor ghairdeachas le h-aoibhneas air dol thar labhairt. Ann an t-seomar uachdrach luidh an t-abstol Eoin air uchd Iosa agus saoilidh sinn nach b'urrainn creidmheach air bith faotainn cho dluth do'n Mhaighstir 's a fhuair Eoin an oidhche ud. Chunnaic e le shuilean, agus chual e le chluasan, agus laimh-sich e le lamhan Facial na beatha. Ach ma leughas sinn na leabhrachean a sgriobh Eoin ionadh bliadh'n an deigh bas Criosd, chi sinn gu robh e cho cinnteach a làthaireachd an t-Slanuigheir ann am Patmos 's a bha e ann an Galile, 's gu robh e faireachduinn gu'm bu bhuanachd dha falbh Criosd a chionn gu'n d' thug an dealachadh corporra aithne dha air Criosd ann an daimh a bu dluithe 's ann am ministreacleachd a bu bhuadhmhoire an dh' fhiosraich e riamh roimhe sin.

Fosgail a Dhe mo shuilean chum gu faic mi do ghloir. Tha'n uirnigh sin freagarrach do na h-uile. Tha seorsa seallaидh a dh' fhaodas a bhi aig daoine air Criosd nach toir dhaibh a bheatha mhaireannach. Chunnaic sibh mi, thuirt e fhein uair-eigin, *ach cha do chreid sibh.* Ann an duthaich Criosduidh mar tha'n duthaich so, tha mhor chuideachd eolach air a theagasc o laithean an oige. Chual iad ionradh air a bhreith, air a bheatha, 's air a bhas, leugh iad cunntas air na rinn 's na dh' fhuiling e, air chor's gu bheil, iad ann an aon seadh, cho eolach air 's a tha iad air duine sam bith a's aithne dhaibh 's an fheoil. Ach ged a tha'n t-eolas so aca cha'n aithne dhaibh e anns an doigh a bha Pol a' ciallachadh 'n uair a thubhairt e—A ta mi

beo, ach cha mhise, 'ach Criosd a ta beo annam, agus a' bheatha a ta mi nis a caiteadh 's an fheoil, ta mi'ga caiteadh tre chreidimh Mhic Dhe. Chual iad le'n cluas, ach cha do chreid iad le'n cridhe, 's cha'n fhac iad fhathast an Righ 'na mhaise. Cha do bhlais iad air an son fein maiteas agus trocair Dhe. Is e na daoine a ta faotainn scalladh fior air Criosd, iadsan a chual a ghuth a labhairt riu gu pearsona, *Imich ann an sith tha do pheacadh air a mhaitheadh dhuit.* Tha Criosd a tigh'nn 'g ar-n ionnsuidh mar neach a's urrainn saors' is sith is neart a thoirt dhaibhsan a tha fo thrrom uallach a pheacadh, agus gus an creid sinn gu'n d' thug Dia an t-ughdarras sin dha, cha'n fhaigh sinn gu brath an sealladh sin air a fhuair na h-abstoil 's na naoimh eile. An ti a chi am Mac agus a chreideas ann, tha bheatha mhaireannach aige. An ni a tha'n t-suil do'n chorp tha creidimh do'n anam. Far a bheil creidimh beo, bidh sealladh, air gloir Criosd.

Iosa, 'se smuaineach ort gun tamh

A chuireas blaths am chridh';

Ach 's fhearr bhi faicinn d'aghaidh ghráidh 'S ad làth'r a' mealtainn sith'.

Is beannaichte iadsan a thoisicheas air esan fhaicinn a bhos. Thig iad air an aghaidh ann an eolas 's an tuigse spioradail, gus mu dheireadh am bi aithn' aca air mar a ta aithne aige orra. Cha toir am bas uapa am fradharc ach bheir e as an rathad an sgàil a tha eadar iad agus ianachd gloir Criosd. Chi iad e mar a ta e ann an iomlanachd a mhaise. "Ni a sheirbhisich seirbhis dha agus chi iad aghaidh."

BROCHAN - BUIRN.

(Bha so air a chur thugainn le bean a mhuinnitir Earraghaidheal, Mrs. K. W. Grant. Tha sinn 'ga thoir d' ar luchd leughaidh mar a thainig e o 'laimh).

THA e air a ràdh gur iad na h-Albannaich, na h-Eadaillich, agus na Roumànaich, na trì cinnich 'san Roinn-Eorpa a tha tighinn beò air brochan, 'se sin ri ràdh, tha e aca mar lòn làthail, agus 'an cui'd mbòr 'an àite arain.

Ach tha dream eile, thall 's a bhos air feadh nan rioghachdan, aig am bheil brochan a dh' aon seòrsa no seòrs' eile, aig gach tràth; agus aig nach 'eil builinn a dh' aran cruithneachd air a bhòrd latha sam bith eadar dà cheann na bliadhna. 'S iad sin:—Sluagh Ober-steier-marc, dlùth air Bhienna, ceann-bhaile na h-Austria, pobull Charintia, agus luchd-aiteachaidh na Tirol 'an ionadh ceàrn.

Tha muinnitir Ober-steier-marc a' bhleith nan cnothan-faibhil (beech nuts) agus a' deanamh

brochain de'n mhin, agus 'g a ghabhail, le bainne plumaichte, an dà chuid moch is anmoch. Aig meadhon-latha tha iad 'g a ghabhail le brot, no fedil. 'Se sterts a their iad ris.

Tha brochan 's an Eadailt air a dheanamh de mhin Innseanich. 'S e *polenta* their iad ris.

Thachair e gu 'n d' thug mo gnothach mi, o chionn àireamh bhliadhnaachan, do na dùth-channa sin, 'an ear-dheas na Roinn-Eòrpa, agus bha toil agam am brochan aca a bhlasad. Dh' iarr mi a thoirt domh air an dòigh abhaisteach. An àite fhaighinn 's a mhaduinn, le bainne, mar a bha fiughair agam, b' ann aig àm dinneir, leis an sfeòil a chuireadh air a bhòrd am *polenta*. Cha robh e cho tais ri brochan min choirce, mar is àbhaist duinn fhaighinn. Bha e air a thionndadh a mach air trinnseir, as an t-soitheach 's an robh e'n toiseach, agus b' ann leis an sgithinn a gheàrr mi bloigh dheth. Chòrd e rium mar nach b' olc. Tha mi 'creidisinn gu 'm fasainn toigheach air ri ùine. Goirid 'na dhéigh sin chunnaic mi luchd-dùthcha Roumanie a' smidhe sios gu 'm biadh. Bha mu dhà-shichead a dh' òigridh ás na criochan beannach air tèarnadh do 'n chomhnard gus na fion-dhearcan a thrusadh. Cha robh iad a' faotainn ach dà thràth 's an latha, a chend tràth aig dà-uair-dheug, agus an dara tràth aig sea uairean, an déigh sgur d' an obair. B'i bean fear-gleidheadh an fhion-lios a dh' ullach am biadh, agus a sgaoil an dà bhòrd taobh a mach an tighe. B' iad an dà bhòrd, le deich de'n luchd-trusaidh air gach taobh, dà leth de stoc shada ghiubhais, a bh' air a sgoltadh o cheann gu ceann. Bha iad air an leagadh air an lär, leis an taobh mhìn an uachdar. Mar sin cha robh feum air cathraichean. Aig an dà thràth bha feòil, càl, no tuirnear bluirich, agus trinnsear brot an t-aon, air an cur sios; le deagh sgonn *mamaliga*, an àit' arain, làimh ris gach trinnsear, do 'n luchd-oibre.

B' ann de mhin-Innseanach, air a bleith na bu ghabhbe no 's an Eadailt, a bha 'm brochan sin air a dheanamh. 'S e coirce-turcach a theirear ris a choirc-Innseanach, air tir-mòr na Roinn Eòrpa. Bha 'm brochan, a réir coltais a' còrdadh ris a muinntir òga sin, oir cha robh mir air fhàgail deth; bha iad làidir, fallan, sunndach aig an obair, agus aighearach, ceòlmhor an déigh sgur.

Ach 's e 'm brochan Albannach, brochan na min-choirce, d' am bheil an cliù air sgaoileadh gu ionmall an domhain. Tha mòran de na Sasunnaich air tionndadh ris. Gheibhearr e mai cheud biadh-inaidne air na bàtaichean briagh' againn, a tha ruith do gach port air an t-saoghal.

Tha min-choirce Dhuneidinn agus Ionar-àir a' dol adh' Africa mu Dheas, a chumail brochain ris na h-Albannaich a tha 'n sin. Tha e air a chur 'am bocsáichean a dh' iarann-geal a chumas mu thuaiream clach mhine.

Tha muinntir Australia a faighinn na min-choirce á taobh deas New Zealand. Tha iad 'g a measgadh le min-chruithneachd, tha leò gu 'm bheil i ro làidir, teth air son na fala, leatha fhein. Tha iad a' ghabhail a bhrochain le siùcair air, cho math ri bainne.

Bha linn ann, ach tha i air dol thairis, anns an do thogadh na h-Albannaich, 'an cuij mhòr, air a' bhrochan Tha 'n sean-fhacal fathast air aithris 's an Taobh-tuath,—

Lit' is làgan biadh duine làidir;

Aran is càise biadh duine lag :—

Bha sin a' ciallachadh gu 'n cumadh brochan, no cabhrúich, le bainne, beatha gu fallain ann an duine; b'e àilghios, no laigse, a bheireadh air duine biadh eile a' mhìannachadh; cha sreachd e eadhon aran no càise, nithe nach dean daoine as eugmhais 's na làithean againne.

B' e brochan anns an seasadh an spàin a bhiodh aca 's an àm sin; brochan, mar a gheall an tuathanach do 'n sgalaig an uair a chuir e muinntearas air "brochan nach toireadh an làir ghlas a casan as."

Ach bha tuilleadh no aon seòrsa brochain againn 's a Ghàidhealtachd. Cha b'e brochan bùirn a bh' againn daonna. Tuigear sin air a chrònán aig a' bhanaltruim a' cur an leinibh a chadal :—

Brochan bùirn, brochan bùirn,
Brochan bùirn gheibh mo leanabh;
'Nuair a bheireas an crodh-laoigh
Gheibh mo ghaol brochan-bainne :—

Tha cuimhn' agam air a bharail àrd a ghabh-fear-oibre àraighe air fialaidheachd mo mhàthar, a chionn gu 'n d' thug i dha "brochan bainne, agus bainne leis!" Cha d' shuair e 'leithid riamb roimhe.

An uair a dh' iarr ar sean Bhà'righinn ghaolach nach maireann brochan sfeuchainn, a cheud uair a thàinig i do 'n Ghàidhealtachd, dhiult i uachdar a ghabhail leis: "Cha 'n 'eil feum aig air," ars' ise, "tha e math gu leòir as eugmhais." Cha b' ionnan 's iadsan nach urrainn a ghabhail gun siùcar cho math ri bainne.

B' e brochan-mèig 'a bu dochá leamsa, gu sonruichte na 'm biodh car beag 's a mheàg. An uair a bha sinn 'n ar cloinn, bhiodh e againn a h-nile feasgar, fhad 'sa bha'n càise 'ga dheanamh. 'Nuair a thachradh mulc de 'n ghrudh oirnn 's a bhrochan, bheireamaid glaodh toileachaidh, agus nochdamaid e d'a chéile.

B'e dubh-brochan a rachadh a thoirt duinn na 'm biodh fuachd againn. 'S e sin, deoch-tana, air a bhrнич gun a mhin-choirce a fhliuch-eadh roimh-làimh le bainne.

Tha brochan air a dheanamh cor-uair le bainne-goirt; aon chuid gu càil duine 'thoirt air ais; no gu muineal goirt a għlanadha 's a leigheas.

Bha aon seors' eile ann de bheroan na minchoirce, b'e sin am brochan a bh'air a dheanamh de mhin a bh'air a bleith 's a bhràth. Bha e air leth milis, cùbhraidi.

Bha 'n siol air a chruadhachadh ann am poit, os ceann an teinidh. Bha e'n sin air a shuathadh, a thoirt na càth dheth, agus air a bhleith leis an làimh 's a' bhràth. B' iad na mnathan, am bitheantas, a' bhleith e

Theirte, brochan-brathan, ris'an Earaghàidheal; am feadh a theirte, brochan-uaraidh ris's an Taobh-tuath. 'S e brochan-tioraidh a bh' anns a' bheroan a rinneadh de mhin choirce an uair a bha 'n siol air a thioradh's an àth, agus a mhin air a bleith 's a mhuillionn—

"Brochan-tioraidh ; brochan-tioraidh ;
Brochan-tioraidh do mhac-mòr !
Gu'm bu làidir ; gu'm bu làidir ;—
Làn a mhàileid do mhac-mòr !

Tha 'n tea, aran cruthneachd, rusan milis, agus annasan á tirean céin, air caochladh mòr a thoirt mu'n cuairt do thaobh lòn làthail sluagh na h-Alba. Ach tha 'n dòchas ri altrum, nach bi sinn gu bràth air cho beag céill gu 'n cuir sinn cùl ri biadh glan, fallain, neartmor ar dùthach; biadh nàdurra ar tir; 's e sin Brochan-bùirn na minchoirce.

K. W. G.

AN CAOGAD.

(*Bha so air a chur thugainn le "FIONN."*)

CHA'N'EIL dà leabhar Gàidhlig ann air an èolaiche na Gàidheil na am Biobull agus an Leabhar Shalm agus an déigh so uile na'n rachadh a' cheisd fheòraich—"C'iamar a fhuair sinn an dà leabhar sin?" is e mo bheachd nach bitheadh an fhreagairt ach gu math clearbach. Theireadh a mhòr chuid gu'n d'fhuair sinn am Biobull Gàidhlig o lamhan an Olladh Urramach Iain Stiùbhart a bha 'n Lus, agus gur e an t-Ollamh Urramach Iain Smith a bha'n Ceannloch-Chille-Ciarain a dh' eadar-theangaich na Salm gu Gàidhlig.

Feuchaidh sinn ri beagan mìneachaidh a thoirt air a chùis so. Leis gur e'n Leabhar Shalm a fhuair sinn an Gàidhlig an toiseach bheir sinn cunntas aighearr air a liuthad eadar-theangachadh 'sa chaidh a chur an làmhan an t-sluagh. Faodaidh sinn a ràdh gu'n deachaidh na Salm eadar-theangachadh còig no sè dh' uairean.

Ged is e an t-Urramach R. Kirk a bha na Mhiniestar aig aon am ann am Bochuidir, agus 'na dhéigh sin aig Abarphuill, a rinn a cheud eadar-theangachadh Gàidhlig air na Salm gu h-iomlan, is e Seanadh Earraghaidheal a thug a cheud oidheirp air na Salm a thoirt do na

Gàidheil 'nan càin fhein ann an rian bàrdachd. Bha so anns a' bhliadhna 1659, ach sè bliadhna roimhe sin chaidh buidhean a chur air leth air son a' ghnothaich so. Cha deach aca ach leth-cheud Salm a chur an rian fonnar bhardail agus chaidh iad so a chlò-bhualadh fo'n ainm "An Caogad"—a' ciallachadh leth-cheud. So agaibh leth-bhreac clàr an leabhair—

"AN CEUD CHAOGAD DO SHALMAIBH
DHAIBHIDH,

Ar a dtarring as an Eabhra, a Meadar Dhàna Gaidhilg: Le Seanadh Earraghaidheal. Neoch a dorduigh an seinn a Neaglaisibh, agus a Dteaghlicheibh, a ghnàthuigheas an canamhain sin is na criochaibh ceudna, Col. iii., 16. Biodh facal Chriosd na chomhnuidhe iomuibh gu saidhbhír 's a nuile ghliocas ar dteagasc, agus ar munadh dhaoibh a cheile a Shalmaibh agus a bhfonnaibh molte De, agus a geanticibh spiorad-alta ag deanamh ciùl don Tighearna le gras ann bhur gcriodheadhaibh. Do chuireadh so a gclo a Nglasgo, le Aindra Ainderson n' Mbliadhanna ar Dtighearna, 1659."

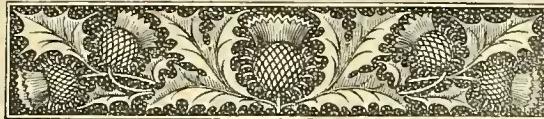
Ann an earail "Do chum an Leghthora" tha an t-Seanadh a mineachadh mar tha na Salm ri bhi air an seinn ann an seirbheis an Tighearna. Tha iad ag aideachadh gu'n robh an obair duilich, agus leis gu'm b'e so a cheud oidheirp air na Salm a chur anns an rian so gu bheil fhiros aca nach'eil i saor o mhearachdan. Tha an Earail a criochanachadh mar so—"Anois, a Leghthora, deunse ditcheall ann san obair bhigse bhulinghadh gu maith, agus guidh air an Tighearna e fein do bheannughadh an tshoigeil anns na tirthaibh gaoidhlaschsa, agus lasair sholleir làn teasa do dheanamh don tsraig bhig do lasadh cheana ionta. Gras maille riot."

So mata a' Cheud Salm mar a gheibheir i anns "A' Chaogad," agus chi ar luchd leughaidh gu bheil an dòigh air a bheil i air a clo-bhualadh eadar-dhealaichte o'n doigh anns a bheil Gàidhlig na h-Alba air a clo-bhualadh a nis.

SALM I.

- Beannagh an duine sin nach gluais a ngcomhaird dhaoine dao,
An'slige fhiar na mpeacach bao na sheasamh fòs nach bi.
A ngcathair fanoind luchd an spors' nach togair suidh gu brath,
2 Achd gabhail toil do naomhreachd De ga smuaintiug adh oidhch, is la.
3 Mar chraobh is amhlaidh beithann se gcois aibhne fas ata,
Do bheir na haimsir toradh trom, gun duille Chall no blàth.
Is soirbhidh leis gach ni do ndean,
ni hamhluidh sin ata
4 Na daoine peacach achd mar mholl, dol leis a ghaoi, no cha.

FIONN.

A N D E A R B H A D H.

Thuirt na Greugaich, *Bu mhiann leinn Iosa fhaicinn.*
—Eoin xii. 21.

Thuirt Iosa, *A nis tha m' anam fo amhghar, agus ciod a their mi.*—Eoin xii. 27.

GED is ann gu sluagh Israel a thainig Criosd an toiseach, rainig fuaim a theachd na Cinnich mar an ceudna Thainig iad 'ga fhaicinn 'nuair a bha e 'na leanabh anns a' chreathail, agus bha cuid dhiu maille ris 'nuair a thilg e 'n deo air a' chrann-ceusaidh. Aig uair a theachd thainig Cinnich eagnaidh o iomall an domhain le tabhartas luachmhior, a' coimhlionadh an fhacail a bha sgríobhta—"Thig cinnich a dh' ionnsuidh do sholuis agus righrean a dh' ionnsuidh do ghrian-eirigh." Agus a nis 'nuair a bha feasgar a bheath a' ciaradh, 's an t-am a' tarruing dlúth anns am biadh e air a thogail suas o'n talamh, thainig Greugaich 'ga ionnsuidh le tabhartas a bu luachmhoire no òr is tùis is mirr. Ann an teachd nan Cinneach chitear a' cheud chomharadh gu'n tig an latha fhathast anns am bi ughdarris Chriosd air aideachadh, cha 'n ann le aon treubh no le aon duthaich, ach le uile shluagh an t-saoghail. "Mise, ma thogar suas o'n talamh mi, tairngidh mi na h-uile dhaoine am ionnsuidh."

Co iad na Grengaich so, no ciod an gnothuch a thug gu Criosd iad, cha 'n 'eil e furasd a radh. Tha fear de na h-athraichean a bha 'na dheagh sheanachaидh ag innseadh dhuinn gu'm bu theachdairean iad o Abgarus a bha 'na Righ ann an Edessa. Bha an righ tinn, 's chuir e fios air Iosa feuch an leighseadh se e. Ma's fior an seanachaидh, b'e so an litir.

"Tha Abgarus, Priouns' Edessa, a' cur failt air Iosa, an Slanuighear caomb a tha comhnuidh an criocháibh Ierusealm. Tha e air a radh gu bheil thu toirt am fradhairc do na doill, is comas nan cas do na bacailch, a' glanadh nan lobhar, 's a' tilgeadh a mach spiorada neoghan, a' togail dhaoin' o na marbhaibh 's a toirt slainte dhaibhsan a bha euslan. 'Nuair a chuala mi ionradh air na nithean so, thuirt mi riùm shein, An darna cuid, is tu Dia a thainig a nuas o neamh 's a ta deanaumh na nithean so, no is tu Mac Dhe. Air an aobhar sin tha mi a' guidh' ort tigh'nn thugam feuch an leighis thu mo ghalair. Chuala mi gu bheil na h-Iudhaich air tionndadh ad aghaidh, 's gu bheil iad air son cur as duit. Gabh comhnuidh maille riùmsa, oir ged nach 'eil mo bhaile mor, tha e àluinn, agus is leor e dhuinn le cheile."

Tha an seanachaيدh ag radh gur h-e am fios-freagairt a chuir Iosa gu Abgarus, gu'm feumadh

e fantuinn an Ierusalem gus an criochnaicheadh e an obair a thug. Athair dha ri dheanamh, ach an deigh dha eirigh o na marbhaibh, gu'n cuireadh e fear de na h-abstoil a thoirt slainte do 'n righ 's d'a shluagh.

Ach a reir cuntas eile a fhúaras o na h-athraichean, cha b' ann bho righ no cnirt righ a thainig na Greugaich ud. Thainig iad 'nan deoin fhein, chum Ios' a shaoradh o lamhan a naimhdean. Chual iad ionradh air a theagasc, air a ghliocas, air a chiune, air a bheatha naomh; agus ged nach robh annt' ach coimhich do chomh - fhlaitheachd Israel agus coigrich do choimhcheanglaibh a' gheallaidh, bha an coguis a' toirt urrainm do dhiadhadheachd Iosa, agus cha bu mhaith leo gu'n deanteadh eucoir air, nan gabhadh sin seachnad. Bha meas aca air firinn is ceartas is maitheas, agus is e sin a thug orra dol eadar Criosd 's a luchd duthcha fein. Chual iad gu robh na h-Iudhaich ag iarraidh a chur gu bas, 's gu robh e coltach nach b' fhada gus am faigheadh iad rùn an cridhe, mur deanteadh dealbh air chor-eigin air a shaoradh o lamhan. Chuir na Greugaich romhpa dol 'ga ionnsuidh 's a chunnart innseadh dha. Dh'iarr iad air Ierusalem shagail, 's dol comhla riusan d'an duthaich fein, far am faigheadh e cairdeas is aoidheachd nach d' thug a dhaoine fhein dha. Thuirt iad ris nach ruigeadh e leas a bheath a' thilgeadh air falbh, oir gu'n tugadh iadsan fasgadh dha 'nam bailtean, ged a chuireadh na h-Iudhaich cul ris. Fhreagair Iosa :—

A nis tha m' anam fo amhghar, agus ciod a their mi? An abair mi, Athair, saor mi o'n uair so. Cha 'n abair, oir is ann air a shon so a thainig mi chum na h-uaire so. Athair, gloraich t' ainm.

I. Ged a bha na Greugaich a' ciallachadh caiomhneas a nochdadh do Iosa, chuir iad buaireadh 'na rathad. Cha robh olc 'nam beachd, ach is maith do 'n t-saoghal nach do ghabh e an combhairle. Ann an fhàsach corr is dà bhliadhna roimhe so dhiult e eisdeachd ri cuilbheartan Shatain, agus rinn e suas inntinn nach b' urrainn e an saoghal a thearnadh nan tearnadh se e fein. Fad laithean a mhìnistreilleachd bha guth an t-saoghail ag radh ris gu faodadh e Calbhari a sheachnadh, agus rioghachd Dhe a chur air chois air dhoigh eile; ach chunnai e gu soilleir nach robh sin comasach, 's gu'm feumadh e a bheath a thoirt seachad chum an saoghal a chosnadh. "Mur faigh an grainne cruithneachd a thuiteas anns an talamh

bas, janaidh e'na aonar, ach ma gheibh e bas, bheir e toradh mor uaithi."—Eoin xii, 24. Bha na h-abstoil, 's a chairdean, 's an sluagh uile, de'n aon inntinn nach ruigeadh Iosa a leas fulang air a' chrann-ceusaith, 's gu faodadh obair na rioghachd a bhi air a criochnachail gun dortadh fala. Bha iad ag innseadh so dha gun sgur, 's ag iarraidh air an comhairle ghabhail. An iognadh ged a thigeadh teagamh 'na chridh' air uairean, 's gun abradh e ris fein—Nach faod e bhith gu bheil iadsan ceart is mise cearr! B'e so am buaireadh sonruichte a thainig gu Iosa an drasd 's a rithist—an *ioma-chomhairle anns an robh e eadar comhairle dhaoine agus comhairle a chridhe fein, eadar solus an t-saoghal agus an solus a thug Dia dha.* Ach ged a bha fheoil air uairean an impis failneachadh, 's ged a mhiann-aicheadh e geill a thoirt do dhaoine, 's fulangas a' bhais a sheachnadh, bha solus inntinn is gradh a chridhe fein 'ga cho-eigneachadh gus an cupan searbh òl. Bha e'na aonar an aghaidh an t-saoghal, ach air dha a bhi dileas do ghuth, a chridhe fein seach eisdeachd ri guth dhaoin' eile, fhuair e buaidh air an t-saoghal, agus nochd e d'a-bhraithrean an t-slige air an còir dhaibhimeachd. Iadsan a tha dileas do'n t-sradaig bhig sholuis a tha 'nan cridhe fein, socruichidh Dia an ceumanna agus cuiridh e an casan air carraig.

II. 'Nuair a bha Criosd an ioma - chomhairle, rinn e uirnigh. Thainig an smuain gu inntinn gu faodadh e bhith gur h-e freasdal De a chuir na Greugach 'ga ionnsuidh. An gabhadh e an cuireadh cairdeal a thug iad dha, 's an teicheadh e o'naimhdean, no am fanadh e far an robh e gus an glacadh iad e? Cha robh fios aige an toiseach ciod a theireadh e, agus labhair e an smuain a bha 'na chridhe. *Tha m' anam fo amhgar agus ciod a their mi?* Rinn e an rud a rinn e daonna 'nuair a bha'n t-slige dorcha ; dh' iarr e solus is neart o'n airde. Cha'n abradh e, Athair saor mi o'n uair so, ach rinn e uirnigh a b' shearr 's a b' fharsuinge—*Athair gloraich t' ainm.* Cha'n 'eil innt' ach tri facail uile gu leir, ach cha'n ann a reir lionmhoireachd bhriathran a tha airidheachd uirnigh. B'e biadh is deoch Chriosd toil an Athair a dheanamh, agus is ann chum toil Dhe fhaotainn a mach a labhair e an uirnigh so. Fhuair e foillseachadh air ruinteán an Athair nach d' fhuair neach eile riagh, agus nach faodar a radh gu'm b'e an t-aobhar air sin, co dhiu ann an tomhas, gu robh co-chomunn cho-dion's cho dluth aige ri Dia ann an uirnigh. Bhiodh e 'g eirigh roimh latha los cothrom fhaotainn air uirnigh uaignich, 's an deigh d'a chompanaich dol a chadal bhiodh e mach air an raon a' gleachd ri Dia. Chunnacas a thoradh sin 'na bheatha. Chunnacas a thoradh air uairean 'na aodann. Bha sith Dhe 'na chridhe a chionn gu robh aimm Dhe air a bhilean. Foills-

ichidh Dia a thoil dhaibhsan a tha tric air an gluinean. Chi fear na h-uirnigh iomadh ni a tha dorcha d'a choimhairsnaich. Is e uirnigh an gloin-amhairc leis am faicear mais' is saoibhreas rioghachd Dhe. Fhreagair Dia uirnigh a mhic mar a fheagras e gach uirnigh fhior. Ghloraich e ainm fein, ann a bhi nochdadh dha na slighe, 's ann a bhi toirt dha neart is misneach gu coiseach oirre. Chunnaic Iosa nach robh ann an cuireadh nan Greugach ach buaireadh ùr o'n t-saoghal, agus dhiul eimeachd air an t-slige a chombairlich iad dha. Bha leithid de dhearbhachd aige gu robh e a' deanamh toil Dhe 's gu'n d' thubhairt e, "A nis tha breitheanas an t-saoghal so ann, a nis tilgear uachdaran an t-saoghal so mach."

III. Tha 'n uirnigh so a' teagasc ciod is coir dhuinn a dheanamh 'nuair bhios ar-n anam fo amhgar, 's a bhios sinn an ioma-chomhairle. Tha 'n fheoil anfhann, 's tha e nadurra do dhaoin' a radh—A Dhe saor mi o'n chall so, o'n uallach so, o'n phian so, o'n duileadas so. Tha na briathran nadurra air bilean dhaoine, agus ma dh' fhaointe gu'n cluinnear iad gu tric air bilean feadhfnach nach do rinn uirnigh eile riagh. Ach tha uirnigh a's shearr agus a's neo-fheineile a dh' fhaodas sinn a radh—*Athair gloiraich t' ainm.* Mar gu'n abradh duine, Tha mi leagta ri d' thoil, O Athair chaoimh, oir tha mi cinnteach as do ghlioncas 's do chaoimhneas; nochd dhomh an t-slige agus stiur mo cheum, agus fan fein maile rium. Tha seorsa graidh aig a' chuid a' mothaidh de dhaoine do naomhachd, do chiuveine, do sheirce, do dh' irioslachd, 's do dh' fhaighidh agus bidh iad ag uirnigh moch is anmoch ri Dia gu'm fasadh na gràsan spioradail sin anna, ach 'nuair a fhreagras Dia an uirnigh 's a smachdaichaidh se iad chum toradh na fireantachd oibreachadh anna, toisichidh iad air gearan agus ni iad ceannaire an aghaidh a thoile. Is iomadh a h-aon a's urrainn na briathran a sheinn—

*Dluth ort, mo Dhia, gu 'm bith'nn
Dluth, is na 's dluth.*

nach h-urrainn misneach fhaotainn gus na facail eile a ghabhail air am bilean gu h-onorach—

*Seadh, gèd b'e ceusadh fein,
Dh' ardaicheadh mi.*

Is e iadsan a gheibh dluth do Dhia, na daoin' a cheusas an toil 's an fheoil, 's a ghearras dhui am ball a tha 'na aobhar oilbheim. Is e 'ceusadh fein' lagh na beatha spioradail, agus is e iadsan a ni sinn a gheibh buaidh air an t-saoghal. An ti a leanas mise, thuirt Criosd, togadh e a chrann-ceusaith. Cha'n 'eil an seirbhiseach os cionn a Mhaighstir, agus mar dh' eirich dhasan, tachraidh d'a dheisciobul. Cha'n shaigh duine dluth cho-chomunn ri Dia as eugmhais naomhachd, cha bhi duine naomh gun għlanadh, agus

cha għlanar an cridhe gun pian is amhghar. Co iad so a ta air an sgeadachadh le trusgħanaib ġeala agus cia as a thainig iad? *Is iad so, iadsan a thainig a amhghar mor.* Cha do shaor Dia a mhac o'n chrann ceusa idh, ach fħreagair e'uirnigh air dhoiġ eile; thug e dha misneach is neart dol air aghaidh, agus thug e dha an spiorad leis an d' thubħairt e, cha'n e mo thoil-sa ach do thoil-sa gu robh deanta. Agus a chionn gu 'm b' urrainn e sin a radh, b' urrainn e radh mar an ceudna—Għlorajch mi t' airm air thalamh, chriċċonaich mi an obair a thug thu dhomh ri dheanamh. Ann an umhlachd a'mhic, noċċadha gloiż an Athar.

IV. Tha an-shocair is mi-shuaimhneas an duine ag eirigh o'n stri a tha eadar a thoil is toil Dhe. Tha cogadh gun sgur eadar toil an duine nadurra agus toil Dhe. Ach a chionn gur h-e Dia a rinn an saogħal, 's a chionn gu bheil e iomlan an gliocas, an ceartas, 's am maitheas, cha'n eil ann ach amadeas cogadh a dheanamh 'na aghaidh, agus is e an tiodħla a's fhearr a's urrainn sinn iarraidh air, ar toil fejn a stroċċadha d'a thoil-san. Tha sin air uairean duilich a dheanamh, direach mar bha e duilich do Chriosd aghaidh a chur air Calbhari seach għabail ri fasgħad na Greige, ach is e iadsan a cheusas an fheoil a thearnas an anam. Faodaidh gur h-e toil Dhe an dearbh ni a chur thugħġin roimh bheil egal aig ar feoil, ach ma ni e sin, cha'n ann gu 'n aobhar, agus tha comħf-hurtachd 's an fhacal, "An ti a's ionnmuuñn leis an Tigħearna, smachda ħaċċid se'e. Cha'n eil anns na daoin a's għiex air thalamh ach paisdean ann an tigh Dhe, agus ann an teagħlaichean a th' air an riaghla dhu ceart, cha'n e toil nam paisdean lagh an tigħie. Is maith do 'n chloinn gu bheil toil an Athar a seasamh eadar riu is rūn an cridhe. Tha esan maith 's a' deanamh maith do na h-uile dħaoine.

As-creideamh dall theid cli 's gach ceum,
Gniomh Dhe a chaoidh cha sgrùd;
'Se Dia 's fear mineachaidh dha fein,
'S ni soilleir, reidh, gach cuij.

Ar-n Athair a ta air neamħ, cūdich leinn t-ainm a ghlorachadh agus do thoil a dheanamh air an talamh.

CEIST IS FREAGAIRT.

DH' IARR am maighstir - sgoil air na sgoilear iad a sgiobhadh air paipier na b' aithne dhaibh mu "Phaisdean." Thug balach beag dħiu greis air a cheann a thħallas, agus greis air a pheann a chagnadħ, ach an sin fħuair e solus agus fuas-għadha facail, agus sgiobh e mar so:—

Cha'n eil salt idir air paisdean. Gus am fas am falt cha'n eil flos co dħiu a bhios ann balach no caileag. Thainig cūd dħiñ as an speur agus cūd eile a ciabha għiomach. Ged a bhios an suilean fosgħal te-

cha'n fhaic iad dad mur cuir thu do mheur 'nan suil. Bidh iad 'nan cadal daonnan, agus bidh iad a' faċċin bruard air feidh. Ħinna ġi mireku fiadha air an robħ ochd adhaircean. Bidh iad a' deogħal an ordaig, agus theid aca air ruith air an gluinean. Tha da chois air feedħainn dħiu, agus bidh iad dearg a chionn nach e'il fiaclan na cnamhan annta. Cha'n urrainn dha jibl aran ittheadha a chionn nach e'il fiaclan no stamag aca, ach gabha idh iad bainne a botul, 'mauri tha iad 'nan dusgħad. Feumar an nigħeadh le uisge blath agus tha sin 'gan deanamh gejal. Tha feedħainn dħiu a bbios mullach an cinn bog, agus mur e'il thu curamach, bheir thu toll orra. Ma bheir thu na h-ingean dħiu Di-haqnej għieb idha am bas, agus cha'n fhas iad ni's mothu. 'Nuair a dħiġi fħas am falt, 's e caileag a th' ann; ach ta cuid dħiu 'nam balaich agus għieb idh briegħi. Cha'n eil paisdean anns a h-uile tigh idir, a chionn nach h-aħħnej do na paisdean bruidhinn. Bidh iad a' brongħiġi ach cha tuig thu iad. Tha an lamħan bog. Bidh an paisd' gainne a' gaireachduu ris a' chu, agus lejgħi mo mħathair leam a thogħi. Ma leigeas tu leis tuiteam, bidh e crotach.

Faodaidh thus', a leughadair, gaire a dheanamh air oidħiṛp a' bħalaix bhig, ach cha'n eil flos agam am biodeh e furasda dħuit dha no tri dħu il-leagan a sgiobhadh air a' chuspajr a thug am maighstir sgoi dħasan. Cha'n eil teagħiġi nach robb troimh - cheile ann an inntinn a' bħrogaich mu iomadh rud a bħuineas do bheatha 's do ghnejha phaisdean, agus air uairean tha e duilich an reusanachadħ aige a leantuinn, ach rinn e a dhichioll agus thug e seachad fiosrachadħ air nithean nach h-amaiseadħi ort ann an sgiobha aċċeħ a bu doimħne. Cha'n eil doigh a's fhearr air aineolas duine a dħearbhadd air, no iarraidh air duilieġ no dha a sgiobhadh air cuspajr air chor-eigin a tha e'n duil a's aithne dha. 'Nuair a dh' fheuchas e ri 'smuaintean a chur sios gu h-ordail, chi e nach eil an għnothu idir cho furasda 's a shaoli e, 's nach eil intiñni fhejn idir soilleir air nithean a tha mu ċhojnneamħ a shul għażiela. 'Nuair a bhios daoin a' seanchas aghaidh ri aghaidh, cha ruig iad a leas a bhi ċiġi kien idher a their iad, agus cūd-ichidha eelas an dara fir aineolas an fir eile; ach 'nuair a chuirear peann is paipier ad laimħi feuma idh tu tuiteam air ais air do thuġihs is t' fħiosrachadħ fejn. Their duine iomadh rud air thuaiream ann an seachas, nach bu mħaith leis a chur sios an gejal 's an duth. Cha luuħieth thoisicheas ē air a chur sios no bħualas amħarġus ē nach eil an rud idir ceart no soilleir. Noċċadha idh peann is paipier aineolas duine ged a dħiġi fuq sseanchas an t-ainelas ceudna fħolach. Is e so am feum a's fhearr a th' anns na ceasnaichean ris am feum an oigridh seasamħi ann an sgoilean 's ann an oilthigħejan. Għeibhekk a mach air an doigh sin am pong 's an tur leis an teid aca air labħairt air cuspairean air am bu choir eelas a bhi aca. Cha dejan e feum sam bith dhaibh ruith a lejgħi le 'n teangaidh mur e'il dad a's

fhiach aca ri radh. Feumaidh iad dol gu cridhe na ceiske a dh' aon ruith, agus am fiosrachadh no na smuaintean a th'aca, a chur sios am beagan cainnte, gu soilleir, ordail. Tha e air a radh gu 'n croch an duire dona e fein ma bheir thu dha ball gu leor, agus tha e cheart cho cinnteach gu 'n dit an duin' leth-aineolach e fein ma bheir thu dha peann is paipear. Ma rinn thus', a leughadair, magadh air oidhrip a' bhalaich bhig, bu mhaith leam fhaicinn cioc a sgiobhadh tu fein air cuspair a tha cheart cho furasda ris an fhearr a thug am Maighstir sgoil dhasan. Feuch, ort, mata. 'Gabh do roghainn dhiu so :—

Carson a sheideas gaoth?

Carson a shileas uisge?

Carson a tha lionadh is traigheadh?

Innis na's aithne dhuit mu'n ghrein.

Innis na's aithne dhuit mu'n ghealaich.

Tha thu faicinn na greine, 's na gealaich, 's a' chuain gach latha de d' bheatha, 's a bruidhinn air gaoth is uisge; ach cluinneamaid cioc am fiosrachadh a's urrainn thu thoirt dhuinn gu pongail air na nithean sin. Ma chuireas a h-aon air bith d' ar leughadairean seanchas turail thug-ainn air na cuspairean sin, bheir sinn am follais e.

Cha 'n 'eil e furasd a thuigsinn cioc an doigh anns a bheil inntinnean cloinne ag oibreachadh, agus bheir iad air uairean freagairtean ris nach robh fiuthair aig an fhearr a chuir a' cheist orra. Bha ministear uair-eigin a' dol thairis leis a' chloinn air an t-salm far a bheil e air a radh—B' fhearr leam bhi dorsaireachd ann an tigh mo Dhe no bhi 'm chomhnuidh am pailliunaibh aingidheachd—agus air dha fheoraich Carson a labhair an Salmadar mar sud, thuirt brogach beag, *A chionn gu faodadh e dol a mach 'nuair a thoisicheadh an searmón.* Faodaidh gur h-e am balach so a bha 'na sgalaig aig a' mhinisteir 'nuair a thainig e gu ire duine. Dh' iarr am ministear air la air chor-eigin car sonruichte a dheanamh nach buineadh do dh'obair an fhearr-ainn. Thuirt an sgalaig nach deanadh, oir nach h-ann airson na h-obrach ud a bha e air a phraigheadh. Dh' fhas iad le cheiie gu maith teth, agus thoisich an connsachadh. Tha thu air do dheagh phraigheadh air son na tha thu deanadh, ars' am ministear. Cha 'n 'eil mi sin, ars' an sgalaig. Tha thu faotainn an uiread so 's a' bhliadhna, ars' am ministear, agus cha 'n 'eil t' obair trom. Cha 'n 'eil agad ach am mart a chur a mach 's a steach, na tighean a għlanadha agus sealltuinn as deigh an eich is caigeann chaorach. An e sin uil' e, ars' an gille? 'S e, ars' am maighstir. Chuir an sgalaig puth as a shroin agus le guth ard labhair e—*Cha tug sibh cuimhne gu bheil agam ri dol do'n t-searmón da uair Di-domhnaich.* Bha ministear de'n eaglais Shasuinnich a' toirt leasan do'n sgoil Shabaid air Baisteadh, agus air dha labhairt mu 'n t-Sacram-

aid sin car greis, thuirt e ris a' chloinn—Ciod an dà ni a tha feumail ann am baisteadh? Uisge, fhreagair iad uile. Ciod an ni eile, ars' esan? *Leanabh,* arsa cailig bheag gu spailpeanta. Cha robh i idir cearr, ged nach b' e sid an fhreagairt ris an robh fiuthair aig a' mhiniesteir. Cha b'ann gun tur idir a bha 'm brogach air an do chuir-eadh a cheist, C'ait' a bheil an t-seann ghealach a' dol, 's a fhreagair, *Tha Dia 'ga gearradh 'na criomagan beaga 's a' deanamh rionnagan dhith.* Ma bha e rud beag air seacharan, bha e co dhiu a' cleachdad a thugse bheag air ceisid mhoir, agus ma gheibh e sineadh laithean ni e airgiod, oir cha bu mhaith leis eadhoen am fuigheall a leigeil a dholaidh. Ach gu de theirear ris an droch sgealb a thug an' fhreagairt so, *Is e creidimh, rud a chreidsinn nach 'eil fior.*

S E A C H D .

ANNS a' Bhiobull cha 'n urrainnear am facial so a ghabhail daonnañ gu litireil. Cha 'n 'eil e gu bitheanta a' ciallachadh aireamh shonruichte, ach tha e air a chleachdad a chinnich eile am beachd gu robh ceangal air chor eigin eadar seachd agus ionlanachd, agus bha iad a' sealltuinn air seachd mar aireamh naomh. Faodaidh e bhith gur h-ann o na speuradairean a thainig an smuain so an toiseach, ach fhuair an smuain greim laidir air inntinn nan Iudhach do bhrigh gur h-ann o'n aireamh *seachd* a bha na feilltean air an cunnas. Bha 'n t-Sabaid a tuiteam air an t-seachdamh la, bha na tri feilltean mora a marsainn *seachd* laithean, bha *seachd* seachduinn-ean eatorra, bha *seachd* uain ri 'n iobradh, *Aireamh xxviii. 2,* bha 'n fhuil ri crathadh *seachd* uairean, *Lev. iv. 6,* 's bha ceangal eadar *seachd* agus ionadh rud eile ann an aoradh is beatha an t-sluaign. Is e sin an reusan gu bheil am facial seachd a' tachairt oirnn cho tric anns a' Bhiobull. Ann an leabhar an Taisbeanaidh tha sinn a leughadh mu *seachd* coinnleirean, *seachd* lochrain, *seachd* eaglaisean, *seachd* spioradan, *seachd* sealtaichean, *seachd* aingil, *seachd* soithichean. Chrom Iacob e fein ris an talamh *seachd* uairean nuair choinnich Esau e, dh' iarradh air Naaman e fein a nigheadh *seachd* uairean, rinneadh an àmhuiunn anns an do chuireadh Shadrach 's a chompanaich *seachd* uairean ni bu teotha na b' abhaist. Is iad na aireamhan a's bitheanta thachras oirnn anns a' Bhiobull, 3, is 7, is 40 agus mar is trice cha 'n urrainnear an gabhall gu litireil.

Chuala a h-uile duine ionradh air na *seachd* Ceatharnaich, na *seachd* daoine glice, na *seachd* elais, na *seachd* Sathurnan, na *seachd* cadhlach-ean, na *seachd* peacadhean marbhtach, is *seachd* ioghnaidhean an t-saoghal.

CRIOSD IS SIMON.

A Shimoin, a ta ni agam ri radh riut.

—LUCAS VII. 40.

GED nach d' thug na Pharasaich gnuis do Chriosd mar fhear teagaisg, 's ged nach robh gaol sam bith ac' air fhein no air a chompanaich, bha duine caomh no dhà 'nam measg a nochd caoimhneas dha. Cha robh iad uile 'nan cealgairean: bha cuid dhiu na b' fhearr no'n creud. Cha 'n 'eil teagamh nach robh iad cumhann 'nam beachdan is tioram 'nan crabhadh, ach bha fear an sid's an so aig an robh farsuingeachd inntinn is caomhalachd cridhe. B' ann de na Pharasaich Nicodemus, agus Ioseph o Arimatea mar an ceudna, agus ged nach do lean iad Criosd ann an laithean fheola. is coltach gu robh bàigh aca ris 'nan cridhe. Ged bha na Pharasaich 'nan daoin' uaibhreach, 's ged nach b' fhiach leo gnothuch a ghabhail ri Iosa, an deigh dha bhi air fhaicinn ag itheadh 's ag òl maillé ri cis mhaoir is peacaich, bha triuir dhiu a chuir sin an suarachas, 's a thug cuireadh dha dh' ionnsuidh am buird. B' e fear dhiu sin Simon. Chual e iomradh air teasgasg is miorbhulean Iosa, agus thug e dha cuireadh gu suipeir. Faodaidh gu robh e 'n duil gu robh e 'toirt urram nach bu bheag do Iosa ann a bhi fosgladh a dhorus dha, ach cha ruigeadh e leas a dheanamh idir mur toilicheadh e, agus feumar a chreidsinn gur h-ann le gean-maith a chuir e fios air. Cha do dhiult Ios' an cuireadh. Bha e cheart cho deonach air a bhi 'na charaid do na Pharasaich 's bha e air a bhi 'na charaid do na cis-mhaoir, 's bha fios aige gu robh an dara feadhainn cho feumach air slainte is leigheas 's a bha 'n fheadhainn eile. Cha b' ann a shireadh aon seorsa dhaoin' a thainig e ach a shireadh nan uile. An deigh do na h-aoidean suidh' aig a' chuirn chunnaic iad rud a chuir ioghnadh orra. Bha bean a muinnitir a' bhaile 'na seasamh air culaobh Iosa, a' gul gu goirt, ag ungadh a chasan le h-oladh, agus 'g an tiormachadh le falt a cinn. Chual i mu 'n chuirn, fhuair i fios gu robh Ios' a' dol thuice agus ghabh i cothrom air dol a steach gun chuireadh agus ait' fhaontainn aig casan an t-Slanuigheir. Ghabh Simon an fhearg oir thug e anns a' mhionaid co bh' ann. Dh' aithnich e gu 'm bu bhoirionnach i a bha fo dhroch clia, agus thuirt e ann fein nach b' urrainn gu robh Iosa cho mhaith no cho naomh 's a bha daoine'g radh 'nuair a leigeadh e le dubh-chaile de 'n t-seors' ud a laimhseachadh. Leugh Ios' an rud

a bha 'n inntinn an Pharasaich agus thuirt e ris, a Shimoin, a ta ni agam ri radh riut. Agus an sin dh' innis e dha mu dhithis a fhuair am fiachan a mhaiteadh dhaibh, an dara fear lethcheud peighinn agus am fear eile coig ceud peighinn agus dh' fheorach e—co dhiu so is mó a ghraidhicheas an duin' a ghabh truas dhiu. Fhreagair Simon agus thubhairt e, am fear is mótha d' an do mhaiteadh. As a bheul fhein dhit an Slanuighear e mar a dbit Nathan Daibhidh le cosmhalaichd an uain. Bha Simon 's a' bhean so gle eu-coltach ri cheile ach thug an Slanuighear dhaibh an cuibhrionn bidh 'na àm.

I. Anns a' chosmhalaichd so ghabh Iosa taobh na mnatha, agus dhion se e fein is ise o dhroch amharus Shimoin. Leig e fhaicinn dha nach e mi-mhodh no dalmachd a thug a dh' ionnsuidh na cuirme i, ach an gradh 's am meas a bh' aic' air an neach a nochd trocair dhi 's a dhuisg dochas 'na cridhe. Bu leir do Simon a peacadh ach cha bu leir dha a h-aithreachas, agus ann a bhi toirt breith oirre chaidh e cerr. Bu leir do Chriosd a h-aithreachas cho maith 's a b' aithne dha a peacadh agus thug e breith chrothromach oirre. Cha d' thubhairt e ri Simon gu robh i 'na b' fhearr no bha esan, 's cha do ghabh e a lethsgéul anns an olc a rinn i. 'Na aite sin tha an cosmhalaichd a' teagasg gu robh i fada na bu chiontaiche no bha esan, bha fiachan an Pharasaich mar leth cheud peighinn ach bha fiachan nam mnatha mar choig ceud. Ach a ta mi ag radh riut gu bheil a peacanna a ta lionmhor air am maitheadh, air an aobhar sin, ghradhach i gu mor. Mar gu 'n abradh Iosa. Tha thu air do mhealladh, a Shimoin, mu 'n bhoirionnach so. Bha i uaireigin an ni a tha thus' a' saoilsinn ach chaidh sin seachad agus is coir a dhichuihmheachadh. Fhuair i maitheanas peacaidh agus dhuisg sin innta a leithid de ghradh 's de għairdeachas 's nach 'eil fios aice ciod a ni i chum a taingealachd a nochdadh dhomhsa. Is e sin a thug do d' thigh-sa an nochd i, agus a thug oirre mo chasan a thiormachadh le falt. Ma bha peacadh mor, tha a gradh mor mar an ceudna dhomhsa a thog dhith an t-ullach. Ciod i do bharail a nis, a Shimoin? A' bheil thu fhathast a' faotainn coire do 'n bhoirionnach aithreachail airson an ni a rinn i, agus a bheil thu a' faotainn coire dhomhsa airson gabhail rithe?

II. Anns a' chosmhalaichd so chronaich Iosa spiorad an Pharasaich. Ged a thug Simon cuireadh dha gu thigh, tha e coltach gu 'n do rinn e eadar-dhealachadh eadar e agus càch, agus nach d' thug e dha an t-ait' a thug e do na

h-aoidhean eile. Bu bheag aig Iosa sin, oir bha e macanta agus iriosal an cridhe, agus ged a mhothaich e gle mhaith mar a bha cuisean, cha d' thuirt e dad aig an am. Ach air do Shimon coire fhaotainn do'n mhnaoi airson an tabhartas graidh a dhoirt i air a cheann, fhuair Iosa cothrom air solus ñr a chur do'n Pharasach air a ghiulan. Choimeas e fuachd a chridhe ri gradh na mnatha air a leithid a dhoigh's nach b' urrainn do Shimon gun faireachduinn nach do nocht e an t-urram a bha dligeach dha. Chuir e 'na chuimhne nach d' thug e dha pog 'nuair a thainig e steach d'a shardaich, 's nach d' thug e dha uisge chum a chasan a nigheadh. Rinn Simon dearmad air an dleasdanais sin a chionn nach b' fhiach leis aideachadh gu robh Mac an duine cho mhaith ris fhein's ri 'chompanaich. Bha shuilean air an dalladh le uabhar na beatha's cha'n fhac e gloir an Ti a shuidh aig a bhord. Bha deagh bharail aig air fhein, cha robh a chiont' a' cur dragh air, agus a chionn nach robh e'n duil gu robh e'n eiseimeil an t-Slanuigheir cha d' thug e tabhartas graidh sam bith dha. Ghradhaich e gu beag, oir cha d' iarr 's cha d' fhuair e maiteanas mor.

III. Anns a' chosmhalachd so tha Criosd 'g a nochdadhe fein mar charaid pheacach. Bha e 'na ioghnadh mor do na Pharasach gu robh e na bu ghaoalaiche air a bhi comhla ri peacaich is cis-mhaoir no bha e air a bhi comhla ri daoine urramach is cluiteach mar bha iad fein. Mar gu'n abradh e ri Simon, tha iongantas ort gu'n do leig mi leis a' bhoirinnach so beantail rium, 's nach do thilg mi mach i mar a dheanadh tusa's do chairdean. Cha do rinn mi sin oir tha e 'na shòlas do m' chridhe gu'n tugadh daoine gradh dhomh mar tha peacaich is cis mhaoir a' deanamh. 'Nuair theid mi am measg nam Pharasach cha tachair orm ach fuachd is amharus is naimhdeas, ach tha na peacaich a' fosgladh an cridhe dhomh's 'gam ghradhachadh le gaol mor. A bheil ioghnadh, a Shimoin, ged bhithinn ni bu toighiche air comunna feadhna so no air comun do sheorsa fein? Cha'n'eil iarraidh agaibhse orm oir cha leir dhuibh 'ur feum, ach tha iarrtus acasan orm a chionn gur h-aithne dhaibh am feum. Tha am peacadhean trom, gun teagamh, ach tha an gradh mor mar an ceudna, agus air a' ghradh sin togaidh mise mo rioghachd. Cha'n'eil an cosmhalachd so a' teagast gur h-e na peacaich a' miosa a ni na naoimh a's shearr an deigh laimhe, ach tha e teagast gu bheil gradh aig daoine do Chriosd anns an tomhas anns a bheil eolas is faireachduinn aca air an cionnta fein. Bha gradh na dithis so anns an tomhas anns an robh iad an eiseimeil an fhir a mhaith dhaibh am fiachan. Cho fad's a tha leth cheud o choig ceud, cho fada sin bha gradh is taingealachd

Shimoin o ghradh 's o thaingealachd na mnatha. Ma chaidh ise air seacharan mar nach deachaidh Simon ghradhaich i am Buachaill a thug air ais i mar nach do rinn a chridhe beag-san. An sealladh dhaoine choimhead Simon na h-aitheantan's bha e air a chunutas 'na dhuine diadhaidh ach an sealladh an Ti a rannsaicheas an cridhe bha spiorad air a ghiulan a bha calg dhireach an ag-bhaidh spiorad clann na rioghachd. Agus a chionn gu'n robh, chaidh eadhoin peacaich is cis mhaoir a steach do'n rioghachd air thoiseach air. An sealladh dhaoine rinn a' bhean thruagh, amaideach ud long bhriste d'a beatha, ach air dhi tigh'nn thuice fein agus a peacadh fhuathachadh agus a threigsinn rinn Dia trocair oirre, agus dhuisig trocair Dhe taingealachd is gradh 'na cridhe nach aithne do leithid Shimoin. Is e iadsan a bh' ann an geimhlibh ach a fhuair saorsa, a thuig meud an cionta ach a fhuair maiteanas, a's urrainn na briathran a sheinn le cridhe lan.

Cia milis ainm an t-Slanuigheir chaoimh
An cluas a' chreidmhich bhochd,
Caisgidh e bron is leon nan naomh,
Gun eagal orr' roimh lochd.
Bidh t-ainm 'na cheol dhomh fad mo rè
'S 'na steidh aig àm mo bhais.

Tha iomadh leasan air filleadh a steach anns a' chosmhalachd so, ach tha sinn an duil gur h-e a' cheud ni a thig gu intinn duine 'nuair a leugas se e an toiseach—*caomhalachd Chriosd*. Thainig esan cha'n ann a thoirt breith air an t-saoghal ach a thearnadh an t-saoghaile. Bha e caomhal ris na h-uile. Cha do bhris e a' chuiul bhruite. Bha cridhe Shimoin lan de spiorad an t-saoghaile agus is e doigh an t-saoghaile an dorus a dhunadh an aodann na feadhna a chaidh air seacharan. Dheanadh Simon sin air a mhnaoi so, ach cha do rinn Criosd e, ged a bha e mile uair ni b'shearr's ni bu ghoilne cridhe no'm Pharasach. Bha uaisle naduir is farsuingeachd cridhe ann am Mac an duine a thalaibh peacaidh d'a ionnsuidh 's a thug dhaibh misneach is dochas. Cha'b' ann le todhach le gradh a tharruing e an saoghal 'ga ionnsuidh.

CAILLEACH BHEUR.

Co anns a' Ghaidhealtachd nach eul iomradh air a' Chailllich? Cha'n'eil gleann no srath anns nach cluinnear a h-ainm, agus tha seann daoine còir a lathair fhathast a bhios ag innseadh do'n oigridh sgeul air Cailleach Bheur. Is e an cunnatas a tha i toirt oirre fein,

*An uair a bha 'mhuir'na coill's 'na crionaich
Bha mise'n sin' am nionaig òig.*

Tha e air a radh gur h-ann a Lochlann a thainig a' Chailleach, le cliabh air a druim lan uir is chreagan, airson Albainn a dheanamh. Thuit cuid de'n uir's de na clachan as a' chliabh air an rathad, agus is e sin a rinn na h-eileanan.

Tba 'ainm na Caillich ri shaotainn o na h-Arcaibh's an taobh tuath gu Creag a' Mhadaidh dluth air Glasachadh, far am faicear clacha mora ris an abrar "The Auld Wife's Lifts"—togail-aichean na Caillich 'nan seasamh anns a' mhointich. Chithear laraichean a luchairt an Loch a' Phuill an Tiriodh agus aig ceann deas an Ros Mhuilich, agus gus an latha diugh theirear riu Tota no Totaichean Cailleach Bheur. 'S ann eadar na Torainnean agus an Dubh Hirteach a tha treudan na Caillich ag ionaltradh. Tha Rudha na Caillich am Muile air ainmeachadh as a deigh, agus lamh ris an rudha tha Uamh Bhuaile nan Drogh far am biodh na treudan aice air an iomain gu bhi air am bleoghan. Aig aiseag na Conathuil air Loch Eibhte tha creagan ris an abrar Clacharan Cailleach Bheur, agus aig Cruidhean leum steud-each na Caillich o bheinn Duirinis gu taobh Chruchain, 'nuair bha i air a ruraig 's an tòir as a deigh. Cha 'n ann an Albainn a mhain a chluinnear iomradh air a' Cailllich. Rainig i Eirinn agus thug i'ainm do Shliabh na Caillighe. Tha tri cuirn air an t-sliabh agus theirear gur h-e Cailleach Bheara a thog iad le tri làn aprainn de chlachan. Tha Carn-na-Cathair an sin, air am biodh a' Chailleach a' suidhe chum sealladh a ghabhail air an duthaich mu'n cuairt. Aig taobh Loch Atha an Earraghaidheal tha i'na suidhe shathast, direach mar air Rudha na Caillich, air a tionndadh gu carraugh cloiche agus bidh bodaich Lathurna ag innseadh na sgeoil so. 'Nuair a dh' iomaineadh a' Chailleach a gobhair agus a caoraich thairis air a' Conathuil, bheireadh i suas iad gu tobar a bh' air mullach Chruchain. Bha leac mhor ri chur air beul an tobair gach feasgar, aig àm dol fodha na greine. B' ann air a' Cailllich a bha curam so a dheanamh. Ach aon fheasgar a bha 'n sin, bha i sgith agus thuit i'na cadal mu'n do chuir i an leac air an tobar. Bhrùchd an t-uisce suas, bhris e bealach dha fein agus thaom e sios 'na thuil ruadh air a' chomhnard gus an do lion e Loch Atha mar tha e'n duigh. Bha 'Chailleach lan uamhais 'nuair a dhuisg i, le toirm nan uisgeachan, 's a chunnaic i mar a thachair. Ach bha 'n crion deanta, agus mar chomhatadh air firinn na sgeoil tha Loch Atha an sid shathast.

Tha Moran aiteachan eile far am faighear sgeul air a' Cailllich. Mar is bitheanta tachrar oirre far am bheil clachan mora air mullach beinne no air sliabh, far am bheil tuiltean a' ruith 'nan caoir no tonnan garbha a' bualadh cladaich.

Ann an seann chunntas na bliadhna tha iomradh air a' Cailllich.

Tri laithean Gobaig
Tri laithean Feadaig
Seachduinn a' Ghearrain
Sgarrthaichean na Feill Connain
Doirionn na Feill Padruig
Seachduinn na Cailllich.

Ma tha 'n Gearran searbh, tha 'Chailleach ni's miosa. Ann an seachduinn na Caillich tha 'n latha buadhachadh thairis air an oidhche, 's tha am feur a' feuchainn ri fas 's na luibhean ri'n cinn a thogail. Cha chord so idir ris a' Cailllich agus le a slachdan-draoidheachd tha i'g am bualadh chum stad a chur air fàs is cinneas. Ach tha cumhachd air cul a' chinneis nach 'eil air cul slachdan na Caillich, agus air cho cruidh 's gam buail i tha'm feur a' fas. Le farran thilg i an slachdan uaithe agus thubhaint i—

Dh' fhag e shios mi, dh' fhag e shuas mi,
Dh' fhag e eadar mo dhà chluais mi ;
Dh' fhag e thall mi, dh' fhag e bhos mi,
Dh' fhag e eadar mo dha chois mi ;
Tilgeam so 'am bun preas cuilinn

Far nach fas feur no duilleach.

A dh' aindeoin na dheanadh a' Chailleach cha b' urrainn dhi stad a chur air fas an fheoir 's na luibhean, oir thainig àm seinn nan eun, 's bha ghrian bhlàth a' boillsgeadh a mach troimh na neoil dhubbh, dhorch, 's bha ghaoth ag atharrachadh calpa 's a seideadh o'n iar 's o'n deas. Bha comhstiri eadar rithe fein 's a' Ghrian, ach ged a ghabh a' Chailleach coingheall de thri laithean Faoilich, 's a lion i na claisean le sneachd is uisge, b' sfeudar dhi toirt thairis agus aideachadh gu 'm b' e 'Ghrian a bu treise.

Tha so uile tachairt air a' choigeamh la fichead de'n Mhàirt. B'e sin ceud latha na Bliadhna anns na linnteann a chaidh seachad, oir b' ann o'n latha sin a bha 'n solus a' faotainn lamh an uachdar air an dorchedas 's a bha blàths is cinneas a' faotainn lamh an uachdar air fuachd is marbhantachd a' gheamhraidh. Theirear anns a' Bheurla *Old Lady Day* ris a' choigeamh la fichead de'n Mhàrt gus an latha diugh.

A' bheil sibh a nis a tuigsinn co i a' Chailleach a tha tigh'nn oirnn a criochan reodhta an Taobh tuath, a tha toirt leatha treudan uamhasach 'na deigh, 's a tha cath gu laidir an aghaidh fas is cinneas? Co i ach an *Aimsir, an t-seann Bliadhna!* Is iad treudan na Caillich neoil dhorch a' gheamhraidh, tuiltean nan gleann, agus tonnan caoir gheal na mara a briseadh air na creagan. 'Nuair a tha Cailleach Bheur a' teicheadh air falbh air a steud-each is e a Mac, a' Ghrian, a tha cur na ruraig oirre, agus tha am mac a' deanamh sin air a mhathair a chionn gu 'n robh ise cruidh air a' bhean òig (*an t-Earrach*) a phos esan.

Ann am beul aithris an t-sluagh air Cailleach Bheur tha cosmhachd aillidh againn a chaidh a chur an eagaibh a cheile le ar-n athraichean glic anns na linnteann anns nach robh leabhrachean aca, no feilleirean no doigh eile air cuimhne chumail air aimsirean na bliadhna. Is iomadh uair, gu sonruichte an àm an Earrach, a bhithinn a' beachdachadh air sgeul na Caillich, agus bha iongantas mor orm ciod a bha i' ciallachadh. Ach thachair dhomh uaireigin a bhi an duthaich Roumania air Latha na Caillich, agus thuirt mi ri neach a bha's an tigh, neach a rugadh 'sa thogadh an rioghachd nan Hunnach, "Anns an duthaich as an d' thainig mise their sinn Latha na Caillich ris an latha so." "Se sin an t-ainm a th' againn air cuideachd," ars' ise. "Tha seann sgeul againne uime," arsa mise. "Tha agus againne," fhreagair i. "An cual thu iomradh air tri laithean coinghill a Februari," arsa mis'. "Chual," ars' ise. Dh' iarr mi oirr' an sgeul innseadh dhomh, agus is e so i facal air fhacal.

"Uair a bha 'n sin, bha ochd buidsichean mora ann fo riaghlaigh buidsich a bu chumhachdaiche no cach. Bha 'bhuidseach mhor so frionasach, gruamach ri bean òg a mic agus cho cruaidh oirre 's nach mor gu 'm b'urrainn do'n té dig a bhi beo leatha. Latha de na laithean chuir an t-seann bhaoth a' bhean òg do' n allt le marchann caora dhonn, a bha ri 'nigheadh a' geal. Bha a' bhean òg thruagh a' nigheadh a' mharchainn 's an allt, agus a deoir a' sileadh gu frasach, 'nuair a thainig an Geamhradh aosda seachad, agus air faicinn dha gu 'n robh i a' gul, dh' fheorach e dhith ciod a bha' cur dragh oirre. Dh' innis i dha mar a bha, 's thuirt i gu robh eagal oirre tilleadh dhachaidh a chionn nach b'urrainn dhi am marchann a dheanamh geal. Thoir dhomhs' e, ars' an Geamhradh, agus ni mise geal e. Thug i dha e agus cha b' fhada gus an do rinn e geal e. Le aon laimh shin e dhi am marchann agus leis an laimh eile thug e dhi làn an duirn de na fluraichean boidheach gorm ris an abrar *bhiole*, na ceud bhlaitean a nochdas an cinn troimh an t-sneachd anns an earrach. Till dhachaidh, ars' an Geamhradh, their am marchann air ais do d' mhathair-cheile, agus ma their i facal riut nochd na blaitean so dhi agus abair, "Tha na blaitean a tigh'nn a mach air an t-sliabh." B' ann mar sid a bha. Dh' fhalbh a' bhean òg dhachaidh, thug i am marchann d' a mathair-cheile leis an aon laimh agus leis an laimh eile nochd i dhith na blaitean ag radh, "Tha na blaitean a tigh'nn a mach air an t-sliabh." Dh' eirich a bhuidseach mhor le colg eagallach; ghairm i a h-ochd banachompanaich agus dh' fhalbh iad, a' marcachd air an gobhair bhàna, a chumail fodha fàs. Fhuair iad coingheall tri laithean o Februari, sheid a ghaoth, shil an t-uisge agus bha cur is

caitheadh ann. Ach cha deachaidh leo. Bhoillsg a' ghrian a mach, sheid anail bhlàth na gaoithe as an iar agus b' fheudar do na buidsichean teicheadh. Chaidh an tionndadh gu cloich, agus tha iad an sin fhathast 'nan suidhe air na gobhair bhàna air mullach Beinn Silais lamh ri Tenesbhàr. Cha 'n 'eil bliadhna nach sil an deoir gu frasach, air co-ainm an latha air an doruagadh iad, an coigeamh la fichead de 'n Mhàirt."

B' e so an sgeul agus 'nuair a chriochnaich i dh' fheorach mi, co iad na naoi buidsichean? "Nach 'eil," ars' ise, "na naoi miosachan a tha toirt comhdach ùr air aghaidh na talmhainn, a' toirt a mach nam blàithean 's an t-samhradh, agus a' toirt toraidh anns an fhoghar. Saoil nach anabarach a' chumhachd a bheir sin mu 'n cuairt."

Chunnaic mi gu 'm b' e so an iuchair a dh' fhosgladh dhomh lànachd brigh na seann sgeil air an robh mi cho eolach am measg tuath na Gaidhealtachd. Thuig mi an la ud co i Cailleach Bheur. Tha moran tuilleadh a dh' fhaodainn innseadh, ach thug mi dhuibh a' chuid a' s fhearr agus is leo e an trath so.

K. W. G.

LAOIDH.

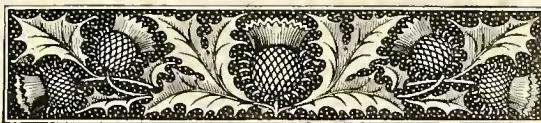
Mi 'g iineachd seachad neo-shunndach,
Glé dhlùth do na h-uaighean,
Mi gu tosdachd ann am aonar,
'S mo smaointean glé luaineach,
A' gabhail beachd air an t-saoghal
Le caochladh gach uair air ;
Mar chithear àl an déigh àil
'S iad a' fàgail gu luath as.

Iad air ari astar gu siubhlach
Chum dùthaich is buaine,
'S am mealar samhradh gun gheamhradh,
'S grian shoillseach gun dubhar ;
Cha ruig orr' trioblaidean cràiteach,
Trom àmhghar no buaireadh ;
Am feasd cha dealaich na càirdean,
'S am bàs cha toir buaidh orr'.

Bi 'dh iad an cuideachd nan ainglean,
'S a Bhean-bhainnse dol suas leo,
'G an toirt dhachaidh chum na lùchait,
'S cha chunnart an sluagh ann ;
Is seinnear moladh gu bràth leo
Do 'n t-Slànuighear bhuadhach ;—
An Ti a dh' fhuing 'n an àite,
'S e dh' fhàiltich a suas iad.

ANNA CHAMARAN.

Aird-nam-murchann, 1909.

LUCAS.

Lucas, an Leigh gradhach. Colos. iv., 14.

ANN an Gniomharan nan Abstol tha'n t-ughdair a' toirt iomraidd air sealladh no aisling a chunn-aic Pòl ann an Troas. Chunnacas leis duine araidh o Mhacedonia a thuirt ris, Thig thairis gu Macedonia agus cuidich leinn. Tha cuid a dhiahdhairean am beachd gu'm b'e Lucas an duin' o Mhacedonia. 'Nuair a thainig Pol gu Troas bha e ann an iomachomhailre ciod an taobh an rachadh e a shearmonachadh an t-soisgeil. Bha e a' feitheamh ri comharadh air chor-eigin shaotainn o'n Spiorad. Am feadh 'sa bha e eadar dha bharail thachair Lucas air. Dh' innis Pòl dha mar a bha. Thuirt e gu'n robh 'n dorus air a dhunadh air's an Asia, ach nach do rinn e suas inntinn fhathast ciod an taobh eil' an tionndadh e. Ghabh Lucas an cothrom, agus chuir e falal a stigh airson a dhuthcha fein. Dh' innis e mu'n dorchadas anns an robh sluagh na Roinn-Eorpa, agus chomhairlich e do'n Abstol dol thuca chum an cosnadh do Chriosd. Bha Lucas e fein air iompachadh beagan roimhe so, agus bha iarrtus aige gu'm faigheadh na cinnich d'am buineadh e beannachdan an t-soisgeil mar an ceudna. Rinn briathran Lucas drùghadh air inntinn an Abstoil, agus an deigh dha dol a luidhe chunnait e bruadar. Thainig na smuaintean 'na facail a chual e anns an latha air an ais ann an aisling na hoidhche. Chunnait e m'a choinneamh fear a mhuiantir na Roinn Eorpa ag asluchadh air tigh'nn 'g an cuideachadh. Ghabh Pol am bruadar no'n sealladh ud mar chomharadh gu'n robh an Spiorad 'ga ghairm do na cearnaibh d'an do chomhairlich Lucas dha dol, agus air ball ghabh e long o Throas agus chaidh e thairis do Mhacedonia.

Ann a bhi tionndadh aire Phòil ris an Roinn-Eorpa rinn Lucas an obair latha a b'fhearr a rinn e riamh, agus tha an saoghal uile 'na chomain. Bha e ag ullachadh na slighe do neach a bu mhotha no e fein agus a' deanamh a cheumanna direach.

Cha'n aithne dhuinn moran mu bheatha Lucas. 'Nuair a bha e og, dh' ionnsaich e an dotaireachd. Bha gaol mor aig Pòl air, oir tha e labhaint uime mar an *lighiche gradhach*, agus tha cuid 'am beachd gur h-ann mu Lucas a tha Pol ag radh ann an 2 Cor. viii., 18, am brathair

a tha a chliu 'san t-soisgeul air feadh nan eaglais-ean uile. Bha e 'na chompanach aig Pòl air dà thurus soisgeulach, agus cha'n e mhain gu robh uigh aige anns an obair a bha'n t-Abstol a' deanamh, ach choisrig e a bheatha chum an obair sin a chuideachadh. Ciamar a thainig e gu eolas na firinn cha'n urrainnear a radh. Faodaidh gu robh e air iompachadh m'an do thachair e riamh air Pol, oir cha'n eil an t-abstol a' labhaint uime mar *mhac anns a' chreidimh* mar tha e labhaint mu Thimoteus agus mu Thitus.

'Nuair a bha Pol ann an Troas, cha robh e idir ann an deagh shlainte. Bha shuilean a' cur dragh air. Air a thurus do Ghalatia fhuair e anacothrom is sarurachadh a mhill a bhodhig. Cha robh bodhig Phòil ro laidir air a feabhas, ach ged a bha fheoil anfhanndh bha spiorad toil-each agus thug e obair aside a mhilleadh bodhig a b'fhearr. "Ghabhadh le slataibh orm tri uairean, chlachadh mi aon uair, dh'fhuiling mi long bhriseadh tri uairean, la agus oidhche bha mi 'san doimhne, ann an turusaibh gu minic, ann an gabhadh aimhnichean, ann an cunnart-aibh shear-reubainn, ann an cunnartaibh o na Cinnich, ann an cunnartaibh 'san fhainge, ann an saothair agus sgios, ann an acras agus tart, am fairibh gu minic, an trasgaibh gu minic, am fuachd agus an lomnochduidh." Cha'n eil iongantas ged a bhris air a shlainte, 's ged a bha e giulain gu latha 'bhaist comharan an Tighearn Iosa 'na chorp. Tha e gle choltach gu'n do bhruidhinn Pol ri Lucas m'a shuilean 'nuair a thachair iad air a cheile ann an Troas, agus faodaidh gu'm faca an 'lighiche gradhach' nach robh doigh eile anns am b'fhearr a b'urrainn e aobhar an t-soisgeil a chuideachadh no Pol a leantainn, agus curam a ghabhail d'a shlainte air a thurus an soisgeulach. Co dhiu, is e sin a rinn e. Dh'fhas e Troas maille ri Pol, agus dh'fhan e maille ris gus an do chuir am bas dealachadh eatorra. Ann an litir mu dheireadh a sgríobh an t-Abstol, 'nuair a bha e am priosan 'san Roimh is binn a bhaist dluth, tha e 'g radh, *Tha Lucas' na aonar maille rium*. Threig cùch e, fear as deigh fir, agus dh'fhas iad e am beul a naimhdean. Threig Dem s e air ghradh an tsaoighail, ach bha an lighiche gaolach dileas agus cha dealaicheadh e r'a mhaighstir.

An deigh bàs Phoil chuir Lucas an ordugh cunnatas air fas na h-eaglais, 's air beath' is saoth-

air Phòil. Sgriobh e mar an ceudna, an soisgeul a th'air ainmeachadh air. Le pheann thog e Carragh-chuimhne dha fein a chumas 'ainm beo gu brath. Ged tha e marbh tha e fathast a' labhairt anns an dà leabhar a sgriobh e, *Gniomharan nan Abstol* agus an *treas Soisgeul*.

Sgriobh Lucas pairt a's mothà de'n Tiomnadh Nuadh na sgriobh duin' eile, agus tuigear ciod a tha 'n crochadh ri fhacal 'nuair a chuimhnich-ear gur h-ann air an Tiomnadh Nuadh a tha 'n Creidimh Criosduidh air a steidheachadh. Is esan an fhianuis a's fhearr a th' againn mu nithean a thachair ann an beatha Chriosd air thalamh, agus mu eachdraidh na h-eaglais anns a' cheud linn. Mur b'e an cunntas a tha e toirt dhuinn air na nithean sin, bhiodh an dorchadas anabarach tiugh. Tha e tigh'nn thairis air iomadh ni a tha cur solus air nadur is obair Chriosd air nach d' thug càch iomradh. Nan d' shan e samhach, bhiodh moran de'n t-saoibhreas a th' againn anns na Sgriobtuiribh air chall, agus cha bhiodh an fhianuis a th'air taobh a' Chreidimh Chriosduidh cho laidir 'sa tha i. Air a'chuis so cha 'n urrainnear a radh ach gur h-e Dia a chuir ann an cridhe Lucais, a bha 'na dhuine foghlumichte, creideasach, turail, leabhairchean a sgriobhadh chum gu'm faigheadh na creidmhich a thigeadh 'na dheigh fios cinnteach air na nithean anns an deachaidh an teagast.

Ciamar a fhuair an duine so am fiosrachadh a tha e toirt dhuinn anns na leabhairchean a sgriobh e? Tha e furasda gu leor a thuiginn ciamar a b' aithne dha mu bheatha 's mu obair Phoil, oir bha e 'na chompanach aig an abstol air a thurusan soisgeulach. Ach ciamar a fhuair e greim air eachdraidh beatha, 's air teagast Chriosd? Bhasaich Criosd m'an d' thainig Lucas gu ire duine. Cha 'n fhac e Criosd riamh, 's cha chual e a theagast. Cha b' Iudhach e, 's cha robh e a dh' aireamh nan Abstol. Ciamar, mata, a fhuair e an t-eolas a bh' aige? Fhuair, ann an tomhas, o Phòl 's o chairdean. Ged nach faca 's nach cuala Pol Criosd riamh ann an laithean fheola, b' aithne dha moran dhaoin' a bha maille ris ann an Galile 's ann an Ierusalem, agus cha 'n 'eil teagamh nach do rinn e Lucas aithnichte dhaibh sin, chum gu'n innseadh iad dha mu na gniomharan a rinn Iosa 's na briathran a labhair e. Bha Lucas is Marc comhla anns an Roimb 'nuair a bha Marc, fo sheoladh Pheadair, a' cur ri cheile an leabhair a sgriobh e fein, agus cha 'n 'eil teagamh nach d' fhuair Lucas fiosrachadh o Mharc. 'Nuair a bha Lucas dà bhliadhna maille ri Pòl ann an Caesarea, fhuair e cothrom air dol a Ghalile agus seann daoin' a cheasnachadh mu na nithean a thachair 'nam measg bliadhnaich roimhe sin. Tha e air a radh mar an ceudna gur h-ann o chairdean Muire a fhuair Lucas an cunntas a tha e toirt air breith an t-Slanuigheir 's air nith-

ean diomhair eile air nach robh eolas aig càch. Faodaidh gu'n d' fhag ise as a deigh cunntas "air na nithean a thaosg i 'na cridhe" cho fad 's a bha Iosa air thalamh, agus gu'm fac' a cairdean iomchuidh an cunntas sin a chur an lamhan an lighiche ghaolaich 'nuair a thoisich e air an t-soisgeul a sgriobhadh. Cha b' urrainn dhaibh a chur ann an lamhan a b' fhearr. Ach a thuill-eadh air sin, bba co-chruinneachadh de ghniomharan 's de bhriathran Chriosd air beulaobh Lucais 'nuair a sgriobh e a leabhar fein. Cha ghabh an seann cho-chruinneachadh sin faotainn an diugh, oir chailleadh e. 'Nuair a bha Criosd air thalamh cha do sgriobh e aon fhacal d'a theagast, 's cha mhò sgriobh na h-abstoi. Am feadh 'sa bha e maille riu cha do smaointich iad air sin e dheanamh oir cha d' fhairich iad gu robh feum sam bith air. An deigh dha am fagail bha theagast air a ghleidheadh air chuimhne le beul aithris na h-eaglais. Ach 'nuair a bha deisciobul as deigh deisciobul a' basachadh, 's a bha 'n aireamh a chual e le'n cluasan a' fas beag, chunnac an eaglais gu'm feumadh i seol air chor-eigin a dheanamh los cuimhn' a chumail air a bheatha 's los teagast cinnteach a thoirt do na creidmhich òga a bha 'g eirdh suas. Bha 'n eaglais a' fas, 's bha soisgeulachaicean a' dol a shearmonachadh do dhuthchannan nach cuala iomradh riamh air Iosa, 's air an aobhar sin bha e feumail gu'm biodh co-chruinneachadh air a dheanamh d'a ghniomharan 's d'a theagast airson an luchd searmonachaideh. Rinneadh sin am feadh 'sa bha na ceud chreidmhich a lathair, ach cha 'n 'eil gin de na duilleagan sin air sgeul an diugh. Ach faodaidh e bhi nach do chailleadh moran oir bha an seann soisgeul sin air beulaobh Lucais 's air beulaobh na feadhach eile 'nuair a chuir iad ri cheile na soisgeulan a th'againn anns an Tiomnadh Nuadh. Dh' fhaodteadh earbsadh ri Lucas gu'n tugadh e as na b' fhiach a thoirt as.

Thuit diadhair àraidh nach 'eil leabhar anns an tsaothal cho maiseach ri soisgeul Lucais, eadhoim mar litreachas. Cha ruigear a leas coire fhaotainn do'n fhacal, 'nuair a chuimhnicheas sinn gur h-ann 'san t-soisgeul so a mhain a leughar laoidhean molaidh Elisabet is Muire is Shimeon, oran nan ainglean aig teachd an t-Slanuigheir, cosmhalaichd a mhic strodhail is na caora chaillte, cosmhalaichd an t-Samaritanaich chaoimh agus cosmhalaichd an Pharasaich 's a chis mhaoir. Cha 'n 'eil a h-aon de na soisgeul-aicean a tha cur uiread cudthroim air caomhalaichd cridhe is farsuingeachd inntinn Chriosd 's a tha Lucas a' deanamh. Bha e fein gu nadurra 'na dhuine caomhal blàth-chridheach, agus bha e cuideachd 'na dhuine foghlumichte aig an robh farsuingeachd inntinn nach robh aig na h-Iudhaich. Bha iadsan gu maith cumhann, agus

dhuraichdeadh iad Criosd a dheanamh cho cumhann riutha fhein, *Slanuighear nan Iudhach* a dheanamh dheth, 's cha 'n e, *Slanuighear an t-saoghal*. Ach cha b' e sin do Lucas. Cha robh cumhannachd sam bith ann gu nadurra, agus air dha bhi moran bhliadhachan fo theagasc Phòil a thug seachad a bheatha chum soisgeul nan saor ghràs a shearmonachadh do na Cinnich cho mhaith ris na h-Iudhaich, agus dhaibhsan a bha 'nan coigrich do choimhchean-glaibh a' gheallaidh cho mhaith ri combh-fhlaitheachd Israeil, fhuair e eolais air farsuingeachd gràs Dhe. Thug e nach h-ann a thearnadh nan Iudhach a mhain a thainig Criosd ach a shireadh nan uile a bha cailte. Is e Lucas a chum air chuimhne 'na leabhar na briathran a bu chaomh-aile a labhair Criosd, agus air an aobhar sin tha an soisgeul a sgirobb e 'na dheagh sgeul mar aoibhneis do na h-uile dhaoine. Is e *diadhachd is moralachd* Criosd ceann teagaing Eoin, ach is e *truacantachd is caoimhneas* Criosd ceann teagaing Lucas. Cha 'n e dà dhealbh a tha iad a' toirt dhuinn, ach dà thaobh an aon deilbh. Tha Criosd e fein nì's mothà no gu'n gabh e tomhas. Cha chuartaich aon inntinn e 's cha 'n fhairc aon suil e 'na iomlanachd. Tha leud is doimhn' is farsuingeachd ann nach rannsaich duine beo. Chunnaic Eoin aon ghloir agus chunnaic Lucas gloir eile, ach is ann o'n aon phearsa a bha 'ghloir a' dealrachadh.

MADAINN IS FEASGAR.

Bu mhaith leinn cunnas goirid a thoirt air dà laoidh a tha freagarrach gu bhi air an seinn aig aoradh maidne is feasgair. Tha e ionchuidh gu'm moladh daoine Dia anns a' mhaduinn airson fois na h-oidhche, agus gu'n iarradh iad a stiuradh agus a bheannachd m'an toisich iad air obair an latha, agus cha 'n urrainn iad sin a dheanamh ann am briathran a's fhearr no'n t-oran maidne a rinn an t-Easbuig Tomas Ken.

O m' anam, duisg, is leis a' ghrein,
Imich air sligh' do dheasnais fein;
Mosgail o' t' airtneul, 's taig le gradh
An iobairt mhaidne do'n Ti a's aird.

Gach cliu do Dhia a ghleidh mi slàn,
'S a dh'ùraich mi le fois is tàmh;
Deonaich o'n uir 'nuair dh' eireas mi
Beatha gun chrích an riogh'chd na sith.

Dh' iocainn as ùr mo bhòid dhuit fein:
Fuadaich mo chionnt mar dhruchd roi'n ghrein;
Mo smuaintean stiuir is gleidh mo chri,
'S le d' laithreachd fein, O, sasuish mi.

Na labhras mi 's na thig am bheachd,
Stiuir thus' an diugh an geill do d' reachd,
'S gu'n tugainn dhuit-sa, mar is còir,
Le m' thoil's le m' chridhe cliu is gloir.

Thugaibh cliu do Dhia na gloir,
Thugaibh cliu dha uile shloigh,
Molaibh air neamh, O aingle caomh
An t-Athair, am Mac, 's an Spiorad Naomh.

Tha dà cheud bliadh'n' ach a dha o chaochail am bard a sgirobb an laoidh so. Bha e 'na shearmonaiche ainmeil 'na linn; sgirobb e moran leabhrachaean agus ghiulain e teas is uallach an latha anns an Eaglais 'nuair nach robh moran beatha no diadhaidheachd innte, ach ged nach 'eil iomradh an diugh air a leabhrachaean no air 'orbrichean eile, tha an laoidh bheag so 'na carraigh chuimhne nach leig le 'ainm basachadh. Tha neo-bhasmhorachd aig na baird nach 'eil aig daoin' eile.

Rinn Tomas Ken an laoidh so air son tè de na sgoilean mora a th'ann an Sasunn, 's bha i air a sgirobhadh air ballachan an t-seomair anns am biodh na balaich a' cadal. Thug e dhaibh a' chombairle so leatha—"Seinnibh, a dhaoin' oga, an laoidh so anns a' mhaduinn agus an laoidh eil' anns an fheasgar, oir tha an Salmadair ag radh gur ceart caoimhneas graidh an Tighearn a nochdadh air mhadainn agus firinn anns an oidhche." Cha ruigear a leas eachdraidh a bheath' innseadh, ach tha aon ni air am faod sinn tigh'nn thairis, a chionn gu bheil e nochdadh ciod an seorsa duin' a bh' ann. Bha e cho neo-eiseimeileach 's a bha e diadhaidh. Ged a bha taobh aig an teaghlaich rioghail ris airson geiread 'inntinn is cumhachd a shearmonachaiddh, cha b' urrainn do Righ no do chuirt a bheul a dhunadh, no stad a chur air ann a bhi togail fianuis an aghaidh aingidheachd spioradail ann an ionadaibh arda. 'Nuair chaidh an righ air thuris gu Winchester chuir e fios thuige gu'n rachadh e air aoidheachd d'a thigh; ach air do'n duine bheusach a chluinntinn gu'n robh 'n righ a' toirt leis gaorsach bheag-narach nach bu bhean dha, thuirt e ris suil m' an t-sroin rathad eile ghabhail. Cha do chord an rud ris an righ aig an àm, ach 'nuair a bha Easbuig ùr ri chur a stigh ann am Bath, thuirt e ris a' Chomhairle, "Thoiribh an t-aite do'n fhearr bheag nach d'tugadh fasgadh do Nell." 'Nuair a bha 'n righ air leabaiddh a bhais, b'e Tomas Ken am ministear a bh' air iarraidh chum frithealaiddh dha.

Ged nach 'eil a' bhardachd 's an diadhaidheachd a' pogadh beul ri beul daonna, is maith leinn a chreidsinn gu robh na feadhainn a rinn na laoidhean a's dochá leinn cho glan 'am beatha 's a bha iad cho binn 'an ceol.

Am measg na laoidhean feasgair cha 'n 'eil a h-aon a's taitniche na i so:—

A Shlan'gheir ghraidh, mo ghrian is tu !
 Cha'n oidhch' ach là 'nuair bhios tu dlùth ;
 Na h-eireadh neula, talmhaidh, dumh'l,
 Ga d' fhalach mach o bheachd mo shùl.

'Nuair thuiteas dealt a chadail chiùin,
 'S gu seimh mo rosgan sgith gu'n dùin,
 Laidheam le sòlas làn de'n smuain,
 Gu bràth bhi sint' air uchd an Uain !

Fan leam o mhoch gu laidhe grein'
 Cha bhi mi beo as d' eugmhais fein ;
 Fan leam 'nuair bhios an oidhch' a' fàs
 As d' eugmhais, O na faigheam bàs.

Aon leanabh seachrain, bochd an diugh,
 Ma chuir, le tarcnis, cùl ri d' ghuth,
 'Na anam toisich obair ghràis.
 'Ga dhusgadh o chlos peacaidh's bàis.

An t-euslan fair; air bochd dean fòir,
 Le beannachdan neo ghann do stòir ;
 Biodh cadal luchd a' bhoirn an nochd
 Mar chadal naoidhein sheimh gun lochd.

Bi leinn 'nuair dh' fhosglas sinn ar sùil,
 Troimh 'n t-saogh'l bi fein dhuinn ad fhear-iuil,
 Gus ann an cuan gun chrích do ghràidh
 Am faighean sinn an Riogh'chd an Aigh.

Cha robh ministear riamh anns an Eaglais
 Shasunnaich a bu choltaiche ris na h-abstoil no
 Iain Keble, ughdair na laoidh so. Rugadh e
 ann an teaghlach diadhaidh agus choisrig a
 phairantan e do sheirbhis an Tighearna mar
 leanabh. Thug e bàrr air a cho-aoisean uile
 ann am foghlum, air chor's gu'n deachaidh cliu
 a bhuadhan air feadh na tire m'an gann a thaing
 e gu ire duine. 'Nuair a bha e tri t-liadhna
 ficead a dh'aois, chuireadh air leth e airson na
 ministreileachd agus fad leth cheud bliadhna
 bha e 'na solus dealrach anns an eaglais d'am
 buineadh e. Ach coltach ri Tomas Ken, cha'n
 e an obair mhor a rinn e anns an Eaglais
 Shasunnaich, no a chliu mar shearmonaiche a
 chumas ainm air chuimhne, ach a' bhardachd
 spioradail a rinn e. Chuir e mach leabhar ris
 an abrar, *Smuaintean airson Sabuidean is*
Laithean Naomha na bliadhna, agus ma
 sheachnar am Biobull's an Leabhar Uirnigh,
 cha'n'eil leabhar eile a's trice chithearan ann an
 lamhan chreidmheach no'n leabhar sin. Bha, is
 tha e 'na aran beatha do mhoran, agus tha
 drùchd na maidne air fhathast.

Nuair a bha Keble 'na dhuin' og, bha 'n
 Eaglais Shasunnach ann an droch staid. Bha 'n
 sluagh gun sgoil, 's. bha chuid mhor de na
 ministearan gun eud. B' fhearr leo bhi ruith a'
 mhàdhadh ruaidh, 's a' tilgeadh nan cearcan tomain
 seach a bhi teagasc an treuid. Ach cha b' ann
 dhùi sin Keble. Chuir e roimhe gu'in feuchadh

e ri cuisean a leasachadh, agus chruinnich e
 mu'n cuairt air daoin' oga de'n aon inntinn ris
 fein. Bha buaidh anabarach aige thairis orra,
 agus chuir e siol 'nan inntinn a thug a mach
 toradh mor ann an Sasunn. Their cuid nach
 robh an toradh sin gu buannachd sam bith do'n
 eaglais, 's gu'n do chuir na daoin' ud air chois
 cleachdannan innte nach 'eil air reir gnaths
 Phrostanach, ach co dhìu a tha sin fior no nach
 'eil, dhuisg iad eud is beatha innte air an robh i
 gle fheumail. Cha b'e neart a bhuadhan, ged a
 bha bhuadhan ard, a tharruing gu Keble meas
 is gradh dhaoine ach a dhilseachd 's a naomh
 achd. Bha bheatha da rireadh foluichte maille
 ri Criodann an Dia. Gach latha d'a bheatha
 bha e gluasad maille ri Dia. Dh' aoibharaich a
 bheachdan troimh-cheile anns an eaglais, ach
 bha e gu nadurra 'na dhuine ciuin, gaolach air
 sith. Ged a bha na ceudan a' sealtainn ris mar
 an "athair" ann an nithean spioradail, 's ag
 iarraidh a chomhairle ann an iomaguin air bith
 's am bitheadh iad, cha robh barail mhor aig' air
 fhein, 's bha irioslachd 'ga sgeadachadh mar
 fhalluinn. Chaochail e o chionn corr is dà
 fhichead bliadhna.

L A O I D H .

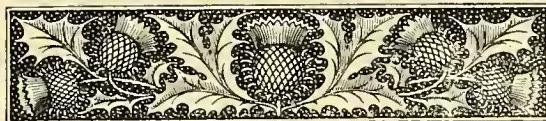
Mi'gimeachd seachad neo-shùnnach,
 Glé dlùth do na h-uaighean,
 Mi gu tosdachd ann am aonar,
 'S mo smaoïntean glé luineach,
 A' gabhail beachd air an t-saoghal
 Le caochladh gach uair air ;
 Mar chithearan àl an déigh àil
 'S iad a' fágail gu luath as.

Iad air an astar gu siubhlach
 Chum dùthach is buaine,
 'S am mealar sambradh gun gheamhradh
 'S grian shoillseach gun dubhar ;
 Cha ruig or' trioblaidean cràiteach,
 Trom àmhgar no buaireadh ;
 Am feasd cha dealaich na càirdean,
 'S am bàs cha toir buaidh orr'.

Bi'dh iad an cuideachd nan ainglean,
 'S a Bhean-bhainnse dol suas leo.
 'G an toirt dhachaидh chum na lùchairt,
 'S cha chunnart an sluagh ann ,
 Is seinnear moladh gu bràth leo
 Do'n t-Slànuighear bhuadhach ; —
 An Ti a dh'fhuiling 'n an àite,
 'S E dh'fhàiltich a suas iad.

ANNA CHAMARAN.

Aird-nam-murchann, 1909.

AN DUIN' IONRAIC.

*An ann a nasgaidh a tha eagal Dhe air Iob ?—
Iob i., 9.*

CHA 'N 'EIL e furasd a radh ann am beagan fhacal ciod an fhirinn shonruichte a tha leabhar Iob a' teagastg. Tha e fosgladh iomadh ceist nach 'eil e fuasgladh. Tha e tarruing ar-n aire gu ceisdean diomhaireach mu fhreasdal Dhe 's mu bheatha mhic an duine air nach h-urrainn daoine turail gun a bhi smuaineachadh, ach seumar a radh nach do chagainn an t-ughdar na enothan a chruinnich e. Cha droch cliu so air an duine, oir tha e nochdadh gu'm b' fhéarr leis gun fuasgladh idir a dheanamh air ceisdean mora seach am fuasgladh ann an doigh shuarach. Is fearr leis an duine ghlic 'aineolas aideachadh seach comhairl a dhochachadh le briathran gun eolas. Nuair a thoisicheas duin' air gleachd ris na ceisdean mora a bha cur dragh air ughdar an leabhair so, 's a dh' fheuchas e ris gach ni air talamh is neamh a rannsachadh le ghliocas, tha e 'cur a choise an cuan nach d' fhúaras a dhoimhneachd. Bheir gach ceum ni's fhaid' e bho thainead na traghad, gus mu dheireadh nach grunnaich e, 's am buidhe leis tilleadh gu tir.

Cha 'n 'eil so a' ciallachadh nach do rainig an duine comasach a sgiroibh an leabhar so air iomadh ni ris am faodar gabhail mar fhirinn. Bheachd-smuainich e, a là 's a dh' oidhch', air rùintean Dhe 's air cùrs' an t-saoghail, agus bha a bhreithneachadh tarbhach dha fein, 's tha briathran tarbhach do na ginealan a thainig 'na dheigh. Tha iad cho beo an diugh 's a bha iad an latha sgiroibh e iad, oir tha gliocas is firinn, mar na h-ainglean, daonnan òg. Tha driuchd na maidne air an aodann, 's cha luidh aois orra. Be' e aon de na ceisdean a bha cur dragh air, *An e feineileachd a's mathair aobhair do chrabhadh, no an urrainn an duine Dia a ghradhachadh is fireantachd a leantuinn air an sgàth fein, 's cha 'n ann air sgàth duaise.* Tha 'n leabhar a' togail iomadh ceisd a bharrachd oirre so, ach faodar iad sin a chur as an t-sealladh an drasd, agus sealltuinn air na th'aige ri radh air a' chuspair so. Tha 'n t-ughdar ag iarraidh orrasan nach 'eil a' creidsinn ann an treibhdhireas mhic an duine eisdeachd ris an sgeul a th'aige ri inn-

seadh mu fhear a mhuinnit Uis, d' am b' ainn Iob.

Bha Iob 'na dhuine direach, ceart, air an robh eagal Dhe, agus a sheachain olc. Chunnaic Dia gu'n deachaidh maitheas is diadhaidheachd an duine so os cionn chàich, agus air do Chomhairle Neimh a bhi cruinn air latha sonruichte, dh' fheorach e de Shatan (ged nach 'eil e furasd a thuiginn ciod an gnothuch a bh' aige-san 'na leithid a dh' aite) an d' thug e fa'near, 'na shiubhal 's 'na imeachd, Iob air an robh eagal Dhe agus a sheachain olc. Thuirt Satan gu'm b' aithne dha an duine, ach nach robh diadhaidheachd Iob cho domhain 's a bha daoin' is ainglean a' saoilsinn. Thuirt e gu fanoideach gu'm bu mhaith a bha 'n diadhaidheachd a' páigheadh do thuathanach Uis, ach nan rachadb cuisean saoghalta 'na aghaidh, gu'm mallaich-eadh e Dia as an aodann. Feuch ort, mata, a Shatain; gabh do chothrom agus leag do lamh air Iob, ach a mhain caomhain a chorp. Ann an aon latha thainig truaighean air Iob mar thuil. Chaill e mhaoin, a threudan, a sheirbhisich, 's a chlann. Ach ged a thainig lom sgrios air a chuid 's air a theaghlaich, cha do mhallaich Iob Dia, 's cha do chuir e eucoir as a leth. 'Na aite sin, thnuit e sios air an talamh agus rinn e aoradh ag radh, Lomnochd thainig mi a broinn mo mhathar, agus lomnochd pillidh mi an sin, thug an Tighearn naith agus thug an Tighearn leis; beannaichte gu robh ainm an Tighearn.

Air do Chomhaitle Neimh a bhi cruinn an dara uair, nochd Satan e fein an lathair Dhe a rithist. Dh' fheorach Dia dheth ciod a bharail air Iob a nis, no an robh e fhathast an duil gur li-ann air sgàth codach a bha e gleidheadh 'ionracais. Fhreagair Satan, agus thuirt e gu magail gur suarach do dhuin' an saoghal uile seach a shlainte; cailleadh e sin agus chithear ciod a's fhiach a chrabhadh. Cho fad 's a tha duine lhath laidir, faodaidh e seasamh ris na thig 'na charamh, ach biodh e air a chlaoichidh le easlainnt agus inallaichidh e Dia as an aodann. Feuch ort, mata, gabh do chothrom agus leag do lamh air corp Iob, ach a mhain caomhain a bheatha. Bhuaileadh Iob bochd le galair cho oillteil 's gu'n robh a bheatha 'na h-uallach dha. Bha 'chràdh cho trom is 'aogas cho duaichnidh 's gu'n d' iarr a bhean air lamh a chur 'na bheatha. Ach cha deanadh Iob sin; an gabh sinn, ars' esan, maith o laimh Dhe agus nach

gabhl sinn olc. Cha robh fios aige air na thachair ann an Comhairle Neimh, ach ged nach b' urrainn e thuigsinn carson a bha lamh an Uile-chumhachdaich air a leagadh air cho trom, dh' irioslaich se e fein an lathair Dhe agus bheannaich e 'ainm.

Ann an so uile, tha am fear a sgriobh an leabhar ag radh, cha do pheacaich Iob le bhilibh. Dh' sfeuch Satan ri dhearbhadh an lathair Dhe is ainglean nach b' ann air ghaol fireantachd ach air ghaol duaise a bha Iob a seachnadhl uilc, ach dh' fhaitlich air. Cha 'n 'eil an corr iomraigdh air Satan anns an leabhar, chaill e 'n latha, 's thug e chasan as, agus uaith sin, faodar a thuig-sinn gur h-e 'n shirinn a tha 'n t-ughdar a' teagasc, nach e feineileachd idir a' mathair aobhair do chrabhadh ach gur h-urrainn do mhac an duine maiteas a roghaunn air a sgàth fein.

Nan robh an leabhar a' criochnachadh aig a so, cha bhiodh an corr uime, agus theireamaid gu 'n robh Iob cho coimhlionta 'na theangaidh 's a bha e ionraic 'na chridhe. Ach tha 'n ughdar a' fosgladh cheisdean eile, agus los sin a dhean-amh, thug e air Iob dol an sàs ann an deasboireachd anns an do labhair e, air uairean, cainnt nach 'eil uile gu leir a' cordadh ris an irioslachd a nochd e 'nuair a thainig a' challdachd mhór air. Ach is tric le daoine amaideachd a radh ann an deasboireachd ris nach bu mhaith leo seasamh an deigh laimhe.

Chuala triuir d'a chairdean, Eliphas, Bildad, is Sophar mar a dh' eirich do Iob, agus thog iad orra gu tigh a' bhoirn chum comhfhurtachd a thaig-sinn dha. Bha na daoin' ud, mar bha a' mhór chuideachd d'an luchd duthcha, a' creidsinn gu'm b'e breitheanas Dhe airson uilc a bh' ann an trioblaid no ann an calldachd sam bith a thigeadh air duine. Cha robh teagamh aca nach robh an caraid Iob ciontach do pheacadh mor air chor-eigin, agus chaidh iad thuige chum sin innseadh dha air a leas. Ach 'nuair a rainig iad Iob 's a chunnaic iad a shuidheachdh truagh, cha b' urrainn iad a' chomhfhurtachd fhuar sin a thaig-sinn dha, agus shuidh iad maille ris gun am beul fhosgladh (ged is neonach a chum Sophar a theanga chrosda) oir chunnaic iad gu'n robh a dholgheas ro-mhór.

Is e Iob fein a labhair an toiseach, agus rinn e sin le seirbhe cridhe 's le nimh facail a thug air na daoine clisgeadh.

*Rachadh as do 'n là air an d' rugadh mi,
Agns do 'n oidhche a thuirt, Ghineadh duine.
Biodh an là sin 'na dhorchadas,
Gabhadh neul comhnuidh air.
Carson nach d' eug mi o'n bhroinn ?
Oir a nis laidhinn sios agus gheibhinn fois ;
Chaidlinn, an sin bhiodh tamh agam.
An sin sguiridh buaireas nan aingidh ;
Agus gheibh iadsan a ta claoioidhte fois.*

*Carson a thug e do 'n truagh solus ? [anma
Agus beatha dhaibhsan a ta ann an searbas
A tha gabhal fadail airson a' bhais.*

Bha a chairdean a nis cinnteach gu 'n robh an amharus ceart, 's gu 'n robh cionta trom air chor-eigin air coguis Iob, agus dh' innis iad dha am barail m'a chor. B'e suim na thubhaint iad, gu bheil Dia a' riaghladh an t-saoghal ann an ceartas 's ag orduchadh nan uile nithean gu maith, a' toirt soirbheachaидh do dhaoin' ionraic mar dhuais an diadhaidheachd, 's a' toirt breitheanais air droch dhaoine mar dhuais an uilc. Fhreagair Iob, ag aontachadh leo gur h-ann mar sin a bu chòir do 'n Uile-chumhachdach curs' an t-saoghal orduchadh, ach thuirt e gu 'n robh e faicinn 's a' fiosrachadh nithean a bha dol calgdhireach an aghaidh ceartais. Cha b'e challdachd a thainig air a bha cur dragh air anam, ach an smuain, nach robh Dia a' deanamh ceartais. Bha diomhaireachd freasdail Dhe a' dol tar 'eolais, gus mu dheireadh an robh e 'n impis a chreidsinn nach robh ann an Dia ach fear-saruchaيدh neo-chaomhal a bha leigeil le cuibheal an fhortain dol mu 'n cuairt gun sealantuinn co dhiu a phrannadh i 'n t-ionracan no 'n t-eucorach. Tha na briathran a labhair e r'a chairdean sgaiteach, ach ciod a theirear ris na briathran a labhair e mu Dhia fein? Feumar a radh gu 'n do rainig e airde dalmachd nach do rainig naomh roimhe no 'na dheigh. B'e aon de na nithean a chuir am fear a sgriobh an leabhar so roimhe, gu 'n leigeadh e le duine ionraic mar bha Iob, cainnt a chur air na smuaintean a dh' eireas ann an cridheachan dhaoine 'nuair tha iad air am fiosrachadh le trioblaidean troma, 's gun fios aca carson. Tha sinn an duil nach sgrùd 's nach tomhais Dia mar shear lagha na smuaintean dalma 's na briathran amaideach a db' fhàisgeas pian is eiginn, air uairean, o chridhe feadhnaich a tha ionraic 'nam beatha. Tha e ni 's glice 's ni 's caomhaile no gu 'n deanadh e sin. Ach cha leithseul do dhànanachd mhic an duine caomhachd Dhe.

Chuir Iob as leth an Uile - chumhachdaich gu 'n do rinn e eucoir air, agus gu 'n do lot se e gun aobhar. An urrainn dhuinn, mata, aontachadh leis an shascal, nach do pheacaich Iob le bhilean. Cha 'n urrainn. Ach a bheil sin a' ciallachadh gu 'n robh barail Shatain air Iob ceart, 's nach b'airidh e air an teisteanas a fhuair e bho Dhia. Cha 'n 'eil idir : cha do dhearbhadh Iob chum fios fhaotainn ciod a theireadh e le bhilean ann an là na h-eiginn, ach a chum fios fhaotainn an roghnaicheadh e fireantachd 'nuair nach robh buannachd shaoghalt' innte. Rinn e sin ; bha ionracas cho caomh d'a anam 's nach dealaicheadh e ris a dh' aindeoin co theireadh e. Bheireadh e dùlain do neamh 's do thalamh seach a choguis a mhùchadh no ceartas a

threigsinn. Ann an so uile bha Iob, ged nach robh fhios aige fein air, a glòrachadh aimm an Tighearn, oir bha e nochdadadh gu 'm b'airidh e da rireadh air a' chliu a thug Dia dha ann an Comhairle Neimh.

AM MINISTEAR 'S AM FOIRFEACH COGUISEACH.

B H A Maighstir Eachann 's am foirfeach anabharach mor aig a cheile. Bha iad comhla deich bliadhna fishead, ach anns an tÙine sin, cha d' thainig facal riamh eatorra, 's cha mhò a fhuair an dara fear cearb anns an shear eile. Bha Maighstir Eachann toilichte leis an fhoirbheach, 's bha 'm foirfeach toilichte le Maighstir Eachann, 's bha 'n sgireachd car toilichte leo le cheile.

Bha e 'na chleachdad aca coinneachadh a h-uile feasgar Di-luain, uair ma seach ann an tighean a cheile. Air feasgar sonruichte bha iad a' seanchas mu aois chairdean is choimhearsnach, 's mu na h-eucalean a tha 'n aois a' tarruing 'na lorg.

Ministear. — Tha na bliadhnanachan a' dol seachad 's cha 'n 'eil mi schein 's tu schein, Iain, cho òg 'sa bha sinn.

Foirfeach. — Tha sin fior, ach taing do 'n Fhreasdal tha mo mheomhair-sa cho maith 's a bha i riabh.

Ministear. — Air a shon sin dheth, faodaidh mise an ni ceudn' a radh; ach sid rud a theirinn riut, Iain. Air mo sgàth schein, 's air sgàth an t-slàugh, tha mi cur romham nach seas mi air am beulthaobh aon latha ni 's shaide ni 's còir dhomh, agus tha mi 'g earail ort-sa, a charaid, cagar a chur 'am chluais cho luath 'sa mhoth-aicheas tu gu bheil an seann duin' a' dol air ais. Tha e furasda dhomhsa 's do m' sheorsa sinn fein a mhealladh, ach is maith an sgàthan suil caraide, agus tha mi 'g earbsadh riutsa rabhadh a thoirt dhomh an àm.

M'an deachaidh am foirbheach 'na shair-eachadh gheall e gu 'n deanadh e sid, ach air dha cnuasachad 's air a' ghnothuch an deigh laimhe, bha cho mhaith leis dleasdanas eile 'bhi air a leagadh air a ghuaillean. Ach aig an àm, cha leigeadh e leis an rud dragh a chur air inntinn, oir, ars esan, cha d' fhailnich suil Mhaighstir Eachainn fhathast 's cha do threig a neart e.

Chaidh bliadhnanachan seachad agus thoisich monmhur am measg an t-slàugh nach robh am ministear cho cuimseach 'na fhacal no cho ordail 'na theagast 'sa b' abhaist dha. Bha am foirfeach eadar a' bhaobh 's a' bhuarach.

Bha e 'na dhuine coguseach 's bu mhaith leis fhacal a chumail, ach bha e 'na dhuine cneasda 's cha bu mhaith leis a charaid a ghoirteachadh. Chuir e dàil anns a' ghnothuch cho fad 's a b' urrainn dha, ach, latha de na laithean, air do 'n mhinisteir tarrruing a thoirt air an aois 's air maitheas an Fhreasdal dha fèin 's d'a choimh-thionail ghlac am foirfeach misneach agus thuirt e—

Foirfeach. — A bheil cuimhn' agaibh air an t-seanchas a bha eadarainn o chionn chòig bliadhna anns an t-seomar so, agus an gealladh a thug mi dhubh.

Ministear. — Tha sin agam, Iain, agus tha mi ro-thoilicht a chluinnntinn nach do dhichuimhnich thusa na dh' iarr mi ort, 's tha mi 'n dochas, 'n uair thig an t-àm, gu 'n dean thu gniomh caraide, 's nach ceil thu orm an shirinn.

Cha robh fios aig an fhoirbheach ciamar a thoisicheadh e, oir chunnaic e nach robh amharus air bith aig a mhinisteir gu 'n robh 'n fhirinn cho dlùth d'a dhorus. B' shearr leis an duine thrugh gu 'n do ghearradh barr na teangadh dheth m'an do gheall e na gheall e, ach bha cairdeas is coguis 'ga tharruing air an aon cheum. Thaining fallus fuar air aodann, critheannaich am bac 'iosgaid, is casd goirid 'na mhuineal, ach cha 'n fhaigheadh e diog. Mu dheireadh dh' fhaighneachd am ministear dheth an robh dad cearr air. Chuir so seorsa sprachd ann agus thuirt e nach robh, ach faodar an còrr innseadh, facal air fhacal, mar labhair an dithis.

Foirfeach. — Thuirt mise riutha nach robh dad cearr air an t-searmon nan deanadh iadsan feum maith dheth.

Ministear. — Dad cearr air an t-searmon ! Cha 'n 'eil mi uile gu leir 'g ad thuigsinn ?

Foirfeach. — Gabhaibh mo lethsgul, a Mhaighstir Eachann, ach tha cuimhn' agaibh gu 'n d' iarr sibh orm cagar a chur 'nur cluais agus eadaruinne schein 's an ursann—

Ministear. — Cha ruig thu leas an còrr a ràdh, tha mi tuigsinn gle mhaith nach do chord mo searmon an dé riut.

Foirfeach. — Ann an riumsa ! Gu 'n tugadh am Mac Mallachd leis mi, a Mhaighstir Eachann, ma chuir mi corrag riamh air 'ur searmoin. B'e sin an seangan a' toirt greim a gearran.

Ministear (a' gaireachduinn). — Togad mhiodal, Iain, ach o'n a tha sinn a' bruidhinn air searmoin idir, 's a tha sinn leinn schein, feumaidh mi aideachadh, le taingealachd do Dhia, nach d' fhairich mi riamh uiread saors' anns a' chubaid 's a fhuair mi o chionn bliadhna air ais. An aite bhi pianadh na feola le ro-churam ciod a their mi (mar bha mi deanamh ann an laithean m' amaideis) tha mi 'n diugh 'gam thilgeadh fein air comhnadh an Fhreasdal, 's tha mi faotainn beothalachd 'am bhodhig is deas-chainnt 'am

bheul. Ach tha cridheachan a' phobuill cruaidh, 's tha 'n eaglais a' fàs falamh.

Cha d' thuirt am fairfeach an còrr'aig an àm 's cha mhò a chualas uait ri am t-seanchas a bha eadar e fhein 's am ministear. Thug e mar bha cuisean, 's chum e 'smuaintean aige fhein. Ach cha b'e sin do Mhaighstir Eachann; dh'fhàs e na bu bhriathraiche 's na bu bheothaile, 's cha robh ait' an suidheadh e nach b'e 'n aon seanchas dha, amaidseas na h-oige is cruas-cridhe an t-sluagh. 'Nuair a bheirteadh tarruing ris air an fhoirbheach choguiseach, chrathadh e cheann 's theireadh e le osna thruim, gu 'm bu mhor 'eagal gu 'n robh buadhán Iain chòir a' failneachadh leis an aois.

Tha an naigheachd so a' togail iomadh ceisd air am faodainn còmhradh a dheanamh riuts', a leughadair, nan robh mi cho beothail is deas bhriathrach ri Maighstir Eachann. Faodar cuid dhiu sin ainmeachadh, agus mur fuasgail mis' iad, cnuasaich fein orra 'nuair nach bi obair a's fhéarr agad ri dheanamh.

Co a b' amaidseas fear a thairg comhairle no 'm fear a dhíult a gabhail.

Ciod iad comharan na h-aoise.

Co as a thainig an deas chainnt'sa bheothalachd a dh' fhairich am ministear ann fein.

Cha 'n 'eil mi dol a ghabhail gnothuich ris an dà cheisd mu dheireadh, ach faodaidh mi falas no dha a radh air a' chiad tè. Tha mi 'n duil nach robh anns an fhoirbheach a ghabh os laimh rabhadh a thoirt do 'n mbhisteir, ach an daor anadan. Cha 'n 'eil teagamh nach robh Maighstir Eachann onorach gu leor aig an àm, 's nach robh e saoilsinn gu 'n gabhadh e comhairl'an fhir eile mar ghniomh caraide. Ach tha cridhe mhic an duine anabarrach domhain agus anabarrach cealgach, agus dh' fhaodadh am fairfeach a bhi cinnteach ciamar a dh' eireadh dha. Ann an t-saoghal olc so, agus am measg gineil fhiar, tha e duilich do dhuine an rathad shalbh ann an sith, mur bi rud beag de għliċas na nathrach an cul a chinn, cho mhaith ri neo lochdas a' chalumain air a bhathais. Tha sinn uile 'm beachd gur toigh leinn fhios a bhi againn air an fħirinn umainn fein, ach mo thruaigh esan a dh' innseas dhuinn an dara leth dhi. Gabhar gu toileach ris a' chuid sin dhith a tha milis do'n bhlas, ach cho luath 's a dh' aimseas an caraid coguiseach air ar failingean, caillear meas air tur is toinnisg an duine, no cuirear as a leth gu bheil freumh seirbhe air chor-eigin 'na chridhe. Tha na daoin a's caise anabarrach faighidneach 'nuair thatar 'gam móladh, agus gabhaidh eadhojn seanairean għiex is ministearan, fearg ris an duine choguiseach nach gabh iad ris an duine mhiodalach.

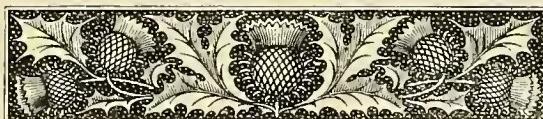
Am bitheantas cha'n 'eil ann ach cosg cainnte, comhairl' a thoirt air neach eile, oir, ma tha

beagan túir ann fein, cha bhi feum aig' oirre, 's mur h-eil túr ann, cha gabh e i. Cha 'n 'eil rud eile a tha cho tric a' dol a dholaidh ri comhairle. Ma tha na h-amadain a' fas lionmhorr, cha 'n e cion comhairl' a's aobhar. Tha e ceart gu 'n tugadh parantan comhairl' air an cloinn, 's gu'n tugadh daimhich ecelas na slighe air an do għluuia iad fhein d' an cairdean oga, ach a mach o theagħlach fein cha bu chòir do dhuin a bhi deas gu chomhairl' a thairgsinn. Tha seorsa dhaoin' ann nach h-urrainn fuireach samhach. Air għaoļ seanchais bodhraidi iad an coimhearsnaid le comhairle. Tha briathran na feedhnach sin mar fhuaim na gaoithe, agus nan innseadh daoin' an fħirinn, theireadh iad gu 'n robh iad seachd sgith dhiu. Cha 'n 'eil ann an comhairle gun iarraidih ach am mi-mhodh. Am bitheantas, cha dean i ach droch nadur is danarrachd a dħusgadh anns an neach d'an toirear i.

Ma dh' fhàsar sgith dhiubhsan a thairgeas comhairle gun iarraidih, fàsar ni 's sgithe dhiubhsan a dh' iarras i gun sgur. Uair a għabbas iad i, is dà uair nach gabh. Tha seorsa dhaoin' ann a tha coltach ris an eidheann. Cha 'n urrainn dhaibh seasamh air an casan fein; feumaidh iad an taic a leigeil ri cuid-eigin. Tha iad an combnuidh eadar dà bħaraj, 's cha għabb iad os laimh an rud a's lugha għus an iarr iad comhairle. Ged a dh' fheuchas an seorsa so faighidinn an cairdean, cha daoine cronai no cealgach iad, agus is cōir giulan leo cho mhaith 's is urrainnar. Ach ciod a theirear riusan a dh' iarras do comhairle, cha 'n ann air għaqol seolaidd fħaotainn, acli air għaqol do cheann a sheideadħ suas? Tha na h-uiread de 'n t-seorsa dhaoine so a' falbh an t-saoghail, agus mur h-eil thus', a leughadair, car turail bheir iad ort a chreidsinn gu bheil thu cho għlieg ri Solah. Ma's toġi leat am beachd diombain sin ort fhein altrum, leigħid tu air an aghħaidh iad, ach ma's duine tuigseach thu, curidh tu stad air am miodal cho luath 'sa leigeas an t-siobhaltachd leat sin a dheanamh, agus cumaidh tu do comhairl' agad fhein.

Ach air a shon sin uile, is maith an ni deagh comhairle agus iarraidih an duine għiex i ni's bitheanta no 'n t-amadan. Cha toir e 'inntinn do dh' eoin an adhair, ach ma bħios e an ioma-comhairle mu rud sam bith, is maith leis seanchas fħaotainn ri caraid sonruichte anns a bheil ċarbs' aige. Bruidhnidh iad gu saor, taobh air thaobh, agus eatorra feucha idh iad ri amas air an t-sligeħ cheart.

Cha għabb mi gnothučči ris a' cheisd mu dheireadh—*Co bhuaith a thainig beothalachd is deas - chainnt Mhaighstir Eachainn.* Thuirt e fein gur h-ann o chomħnadh an Fħreasdail, agus faodar fħagħail mar sin.

SEIRBHISEACH DILEAS.

Aindreas, brathair Shimoin Pheadair.

—EOIN i., 40.

FHUAIR an Naomh Aindreas aite urramach am measg nan abstol, ged nach d' fhuairean an t-aít' a b' airde. B' e Aindreas a bu mheadhon air Peadar a thoirt gu Criosd, ach ann an uine ghoirid ghabh an sgoilear toiseach air a mhaighstir, agus tha Aindreas air ainmeachadh air Peadar, mar nach b' urrainn do n-t-soisgeulaiche innseadh d' a leughaidearan, ann an doigh eile, co e.

Rugadh e am Bhetsaida Ghalile, 's b' e ainm athar Ionas, is ainm a mhathar Iohanna. Thainig e fo bhuaidh na firinn m' an do thachair e air Criosd. Dhuisg searmónachadh a' Bhaistich iomaguin spioradail 'na anam, agus lean e Eoin mar dheisciobul. Cha b' urrainn dha e fein a chur fo ughdarras a b' fhearr, oir theagaig am Baisteach dha grainealachd is cionn peacaidh, agus tharruing e 'aire a dh' ionnsuidh neach a bha mar uan *Dhe a' toirt air falbh peacaidhean an t-saoghal*. Fo mhinistreileachd Eoin bha cridhe Aindreas air a dheasachadh airson an t-Slanuigheir, air chor agus 'nuair a choinnich iad a eile aig abhainn Jordain, gu'n do fhreagair Aindreas gu toileach a' ghairm a thug Iosa dha.

Cha'n'eil Mata no Marc no Lucas ag radh moran mu Aindreas, ach bha car de thaoibh aig an Abstol Eoin ris an duine chaomh so, agus tha e toirt iomraidh air ni's bitheanta no tha càch. Tha e furasda gu leor fhaicinn gu'm bu mbaith le Eoin ainm Aindreas a chumail air chuimhne, 's gu'm bu mbaith leis gu'n tuigeadh a leughaidearan gu'n do rinn Aindreas seirbhis mhaith ann an aobhar an t-soisgeil. Cha b' urrainnear a chur as leth an abstoil so gu'n robh e'na dhuine dalma, oir b' fhearr leis daonnan a bhi air chul nam bord seach air beulaobh na cuideachd, ach, tri uairean, tha Eoin a tigh'nn thairis air nithean air nach tugadh Aindreas e fein iomradh:—

(1) *Ann an Eoin i., 35-42*, tha e'g innseadh mar thachair Criosd air Aindreas, 's mar chaidh Aindreas a dh' iarrайдh a bhrathar chum a thoirt gu Criosd.

(2) *Ann an Eoin vi., 5-14*, tha e'g innseadh gur h-e Aindreas a tharruing aire Chriosd a dh' ionnsuidh an oganaich aig an robh an t-iag's an t-arán leis an do rinn e aon d'a mhiorbhuilean.

(3) *Ann an Eoin xii., 20-22*, tha e'g innseadh gur h-e Aindreas a ghabh os laimh na Greugaich a thoirt gu Iosa.

Cha'n'eil an corr iomraidh air ainm anns an Tiomnadh Nuadh, ach a reir beul-aithris na h-Eaglais, chaidh e do dhuthchannan cein a shearmonachadh an t-soisgeil, an deigh aiseirigh Chriosd. Chuireadh gu bàs e ann am Patre air sgàth a' chreidimh, agus thatar ag radh gu'n robh 'eud air taobh an t-soisgeil cho mor's gu'n do shearmonaich e Criosd air a' chranncheusaidh, a dh' aindeoin pian a chuirp.

A thaobh buadhan inntinn is comes labhairt cha ghabh Aindreas coimeas ri Peadar no Eoin no Pol. Cha tug Dia dha na gibtean a bh' aca-san. Ach rinn e deagh fheum de na talantan a fhuairean, agus ged nach 'eil e cho ainmeil, bha e cheart cho dileas riusan. Tha eadar-dhealachadh eadar reult agus reult a thaobh gloire, ach is ann anns an aon iarmait a tha iad a' dealradh agus cumhachd an aon Ti a tha iad a' nochdadadh.

Bha Aindreas 'na dhuin' iriosal. Cha robh e air a shéideadh suas le uabhar no fein-spéis, 's cha b' e ghlóir fein a bh' aige 'san t-sealladh. Cha do ghabh e saoibhneas a chionn gu'n d' fhuairean feadhainn eile toiseach air; bha spiorad macant' is ciuin air a ghlúan, ni a tha ro luachmhóir ann an sealadh Dhe. Cha robh an spiorad sin aig na h-abstoil uile, co dhiu cha robh e aca an toiseach. Cha mhor dhaoin' aig a bheil e, oir tha uabhar is fein speis anabarrach duilich an spionadh as am bun. Cha'n'eil e idir duilich a bhi eudmhóir ann an aobhar sam bith, ma gheibh sinn cliu air a shon, 's ma bheirear dhuinn an t-aite suidh' a's fhearr 's a' chuideachd. Ach is rud eil'e, a bhi eudmhóir gun duais, gun chliu. 'Nuair a dh' aimsear air neach a tha làn thoileach an obair a dheanamh is cliu na h-obrach a leigeil le neach eile, faodar a bhi cinnteach gu bheil taom mhaith'na chridhe de'n ghradh sin nach gabh farmad, nach dean raiteachas, nach 'eil air a sheideadh suas, 's nach giulain e fein gu mi chiatach.

B' e Aindreas ceud thoradh obair Chriosd, a' cheud dheisciobul a thog a chrann-ceusaidh 's a lean an Slanuighear. Ged nach 'eil Eoin a' tigh'nn thairis air na thuit Iosa ris 'nuair a choinnich iad, tha e coltach gu 'n robh cridhe Aindreis air a ghuasad gu mor, oir chaidh e mach le cabhaig a dh' innseadh d' a bhrathair ciad a fhuair e. Dh' fhaodadh e radh mar thuit an Salmadair, *cha d' fholuich mi t-fhireantachd 'am chridhe.* Dh' fhairich Aindreas nach e mhain gu 'n robh e air a ghairm gu bhi 'na dheisciobul, ach gu 'n robh e air a ghairm mar an ceudan gu bhi 'na fhiannus. Cha 'n ann air na h-abstoil a mhain a dh' iarr Criosd fianuis a thoirt seachad, ach air a h-uile duine ann an comunn nan creidmheach. Tha e mar fhiach-aibh orrasan a bhlas deagh thiodhlac Dhe am fianuis a thoirt do 'n t-saoghail. Rinn Aindreas sin am measg a dhaoine fein an toiseach, 's an deigh laimhe am measg choimheach.

B' e Peadar ceud thoradh obair shoisgeulach Aindreis, agus ann a bhi toirt a bhrathair gu Criosd, rinn e 'n obair latha a b' fhearr a rinn e riabh 'na bheatha. Cha robh nair' air Aindreas labhairt r'a bhrathair mu nithean spioradail. Aidichidh sinn uile nach robh aobhar air bith gu 'm bitheadh, ach an deigh sin 's air fad, is e gle bheag de dhaoin' a's urrainn am beul fhosgladh air nithean spioradail ri 'n cairdean fein. Ann an aon seadh tha sin nadurra, agus cha 'n 'eil e idir fior gur h-e cion eud no deagh dhùrachd a tha 'g an cumail samhach. Ma chuirear a cheist—*An coir do luchd aideachaидh a bhi seanchas daonna air nithean spioradail, 's a bhi toirt rabhaidh do gach peacach a thachras orra,* cha 'n 'eil a' cheist idir furasd a fuasgladh. Cha 'n 'eil an rud a tha laghail gu leor do'n dara duine diligheach do dhuin' eile, 's cha mhò a thairngeas ar dleasdanas sinn air an aon cheum. Tha tiodhlacan Dhe lionmhor agus cha 'n e 'n aon seorsa talant a tha e toirt do na h-uile. Thug e gibht teagaisg do chuid, gibht comhfurtachaidh do chuid eile, 's cha 'n 'eil teagamh nach d' thug e do dhuine sonruichte an sid 's an so gibht leis aa urrainn dhaibh maith a dheanamh d'an co-chrentairean le seanchas personsata. Ma fhuair neach a' ghibht sin ann an tomhas cothromach, is coir dha a cleachdadhbh, agus ma 's duine turail e, cha dean a bhiathran cron. Ach is beag an aireamh dhaoin' aig a bheil an talant sin, ged is mor an aireamh a tha 'n duil gu bheil i aca. Tha e furasd do dhaoin' iad fein a mhealladh 's a bhi saoilsinn gur h-e eud spioradail a tha 'g am brosnuchadh gu bhi bruidhinn air Dia 's air siorruideachd ris gach sean is òg a thachras orra, 'nuair is e da rireadh f'ein speis is fein fhireantachd is gaol bruidhne a tha toirt fuasglaidh d' an teanga. Tha Moran dhaoin' ann a dhean-

adh barrachd seirbhis do rioghachd Dhe nam fanadh iad samhach no ni iad gu brath le 'n seanchas. 'Nuar a labhras duin' air nithean folaithe na beatha spioradail 's air obair Dhe 'na anam féin, mar nach biadh e ach a' bruidhinn air an t-sid no air cuisean Parlamaid, cha 'n 'eil 'na chainnt ach diomhanas is mi-nhodh, 's cha 'n 'eil ann fein ach ciombal a' gleangarsaich. Fàgaidh e droch bhlas am beul na feadhnaidh a dh' eisd ris air sgàth siobhaltachd, agus an aite an tàladh gu diadhaidheach, duisgadh e anna smuainteal eile. Anns a' chuis so, mar ann an nithean a's motha is coir dhuinn eiseimpleir ar Maighstir a leantuinn. Bha esan deas gu comhradh a dheanamh ri neach sam bith a chuireadh ceist air, no dh' iarradh a chomhairle, no thigeadh thuige le teagamh no le duileadas. B' aithne dha ciamar a ghabhadh e cothrom air an fhacal fhreagarrach a labhairt aig an àm cheart agus ris an duine cheart, ach cha d' fhosgail e a chridhe no bheul do choigrich agus cheil e eadhoin air a chairdean (na h-abstoil) barrachd 's a dh' innis e dhaibh. Ma rinn e pairt do fhiosrachadh anna follaiseach, dh' fhág e moran dheth foluichte, 's cha b' urrainn neach sam bith a chur as a leth gu'n robh è *bruidhneach.*

Ach ged nach 'eil e freagarrach gu'm biadh luchd aideachaидh a' ceasnachadh chairdean is choimhearsnach gun sgur 's a feoraich dhiu an d' iompaicheadh iad, tha e ceart gu'n deanadh parantan airson an cloinnean ni a rinn Aindreas d'a bhrathair. Le bhi 'gan teagasc ann an eolas an t-soisgeil gu curamach, le bhi cur eiseimpleir cheart m'an coinneamh, 's le bhi 'gan tàladh anns gach doigh a's urrainn iad gus an inntinn a shocruchadh air nithean ceart is urramach is fior-ghlan, bheir parantan an clann gu Criosd. Faodaidh clann gun coiseachd air an t-sligte cheart ged a fhuair iad a h-eolas, ach am bith-eantas gabhaidh an nadur lubadh mar a thoilicheas am parantan, ma thoisicheas iad trath 's ma leanas iad le tuigs' is faighidin. Ach is e sin an dearbh nj nach dean moran pharantan. Tha cho beag suim aca do chor spioradail an cloinne 's mur b' e am beagan eolais air a' Bhi-bull a thruseas na paisdean anns an sgoil, gu'm fàsadhb iad suas cho aineolach air an t-soisgeul ri treubhan borb na h-Afric. Agus sin clann luchd comanachaидh.

Cha 'n 'eil e coltach gu'm faca Aindreas moran de thoradh a shaothrach anns na cearn-aibh anns an do shearmonaich e an soisgeul an deireadh a latha. Ach cha do chaill e mhiseach 's cha d' thug e thairis; bha e dileas gu bas. Chual e le chluasan fein an t-ordugh a thug Criosd do na h-abstoil, iad a dheanamh deisciobuil de na cinnich uile. Cha robh Aindreas eas-umhal agus b' urrainn e radh mar thuit am faidh, Tha falach an Tigearn ann am

chridhe, mar gu'm b'e teine loisgeach air a dhruideadh suas ann am chnamhan, agus ged sgithich mi 'ga chumail a steach, cha'n urrainn mi. Cha'n urrainn an eaglais soirbheachadh ma'n i dearmad air an àithne so. 'Nuair a dh'fhàsas eud soisgeulach na h-eaglais fann, tha bliadhna chanan na gorta air teachd. Tha i dlùth do'n bas. Ma tha facial an Tighearn's an deagh sgeul a tha e toirt thugainn priseil dhuinn fhein, bidh iarrtus againn air an tiodhlac luach-mhor a thoirt dhaibhsan nach d' fhuaire e fhathast. Ach mur h-eil e 'na aran beatha dhuinn fein cha'n'eil iognadh ged a bhitheamaid caoin shuarach co dhiu gheibh's no nach faigh daoin' eil' e.

Cha robh buadhan mora inntinn aig Aindreas ach chleachd e an comas a fhuaire e, 's bha e dileas anns a' bheagan. Tha sinn an duil gu'n abradh a choimhearsnaich gu'm b'fhor Chriosd-uidh e aig taobh a theine fein, 's nach tugadh iad an toiseach air eadhoin do Pheadar. Cha'b' urrainn dhaibh teisteanas a b'fhearr a thoirt dha. Tha iomadh neach air a bheil ainm na diadhaidhbeach aig coigrich, nach faigheadh an t-ainn sin bho na feedhainn a tha fuireach's an aon tigh riu. Tha iad 'nan Abstoil am fianuis an t-saoghal agus 'nan trusdair aig taobh an teine. Is mor an rud e gun abradh a bhean's a chlann fein mu dhuine, gu bheil e daonnaan ciuin is caoimhneil is coguiseach, glan'na' heangaidh is firinneach 'na ghiulan. Faodar a radh mu Aindreas gu'n robh e 'na dhuin' iriosal, 'na bhrathair blàth chridheach's 'na sheirbhiseach dileas. Cha urrainnear moladh a's airde no sin a dheanamh air, oir is e fior dhuin' ainneamh a's airidh air a' chliu so.

DUINE DIADHAIDH

THA dà chend bliadhna o rugadh an T-OLLAMH MACIAIN, agus anns an fhoghar, bha daoine glic is eagnaидh na duthcha a' raiteachas feuch co am fear a thilgeadh a' chlach a b'fhearr 'na charn. Cha'n'eil sinne gabhail oirnn a bhi anabarrach glic no eagnaيدh, ach tha taobh againn ris an Ollamh nach'eil againn ri moran, agus faodaidh sinn rud a radh, nach b' urrainn, a reir coltais, cuid d'a luchd molaidh a radh, gu'n do leugh sinn a h-uile facial a sgriobh e riamb. 'Nuair a dh'fhàsar sgith do theanganan eile, tha seanchas an duine chneasda so daonnaan tlachdmhor.

Ach cha'n e sin a thug oirnn tarriuing a thoirt air ainm, 's cha mhò a tha sinn a' dol a labhairt mu bheatha no mu ghliocas. Cuiridh sinn fa chomhair ar luchd leughaidh cuid de na na h-uiringhean a sgriobh e, agus cuid de na smuaintean a bu trice bha 'na chridhe, aig am-

annan sonruichte de'n bhliadhna. Leigidh sinn leis shein bruidhinn.

BAS A MHNATHA.

"Athair nile-chumhachdaich agus uile-throcair each aig a bheil gradh dhomh ged a smachdaich thu mi, ambaicr ann ad thruacantas air mo bhrón, agus deonaich gu'n dnisg an amhgar so mo choguis. Thoir dhomh a leithid a dh'fhaireachduinn air do chumhachd's do mhaitheas, 's gu'm feuch mi ri umhlachd a thoirt dhuit an smuain, am facial 's an gniomh. Na leig leam mo laithean a chur seachad ann am bron diomhain, ach cuidich leam a chumhneachadh gur h-ann bhuaít-sa a tha maith is olc a' teachd. Cha'n'eil dòchas agam gu'm faigh micomhfhurtachd gun aithreachas oir smachdaich thu mi airson mo pheacaiddh. Cuidich leam a bhi taingeil airson an companas a fhuaire mi o'n mhaoi a thug thu bhuam, agus deonuich gu'n lean mi a h-eisimpleir's gu'n gleidh mi na bòidean a rinn mi ri taobh a cuirp. Ann ad lamhan, a Dhe, tha spioradan na feadhnaich a chaidh as an t-sealladh, agus ma tha e fior gu bheil spioradan nam marbh a' frithealadh do dh'annaibh nam beo, tha mi guidh' ort gn'm bioldh spiorad mo mhnath a dhomhsa mar aingeal-dion. Ma tha e dàna so iarraidh, thoir maiteanas dhomh."

Cha robh linn riamb cho as-creidmheach ris an linn 'san robh Maciaín beo. Thainig tiormachd spioradail air an duthaich air fad anns an ochdamh linn deug. Tha'n t-Easbuig Butler ag radh gu'n do thuit an creidimh cho iosal, 's gu'n robhтар an duil nach b'fhiach e argunaid a dheanamh uime. Am measg luchd nam peann a bha mu'n cuairt air Maciaín ann an Lunnainn, bha dithis nach robh creidsinn idir ann an Dia mu choinneamh gach fir a bha. 'Nuair a bheirt-eadh tarruing air Dia is neo bhasmorachd an anma, cha deanadh iad ach gaire, agus bha eadhoin pearsachan eaglais ann an ionadan arda a dheanadh magadh's a' chùil air an ni a bha iad a' teagass am follais. Tha Moran de litreachas an la ud a dh'fhàgas droch bhlas am beul na feadhnaich aig a bheil inntinn ghlan is spiorad fallan anns nach do bhasaich urram donithean neo-schaicsinneach. Ach cha dean leabhairchean Mhic Iain sin. Cha do sgriobh e aon shascal a bheireadh oilbheum do chridhe no do chreidimh neach eile. Chuir e roimhe nach d' thugadh e gnuis do leabhar sam bith mur deanadh e diadhaidheachd ionmholtá is maitheas ionmhiannaichte. Bha inntinn a bu gheire 's a bu chomasachte aig an Urramach Swift na bh'aig Maciaín, ach tha sgriobhaichean an trusdair sin is sgriobhaichean an Ollaimh chòir cho eucoltach ri cheile 'sa tha fail na muice ri lios cubhraidh. Tha e 'na chleachadh aig baird comhnadh na Ceolraidh iarraidh ma'n toisich iad air an dàn, ach dh'iar Maciaín comhnadh an Spioraid Naoimh. M'an do thoisich e air a' "Chuairteir" sgriobh e an urnaigh so.

"A Dhe uile-chumhachdaich, cha 'n 'eil 'n ar saothair ach diomhanas gun do chuideachadh, 's cha 'n 'eil 'n ar glicas ach amadeas gun do ghras; their domh anns an ni so a ghabh mi os laimh comhnadh do Spioraid Naoimh, chum gu'n gloraich mi t-ainm 's gu'n ruig mi fein is daoin' eile air a' bheatha shiorruidh."

Bha e 'na chleachdadhl aige daonna air Di-domhnaich na Caisge suidh' aig bord a' chomanachaidh, agus tha e soillier gu'm biodh e deanamh mar dh' iarr an t-abstol—Ceasnaichibh sibh fein m'an ith sibh an t-aran so 's m'an ol sibh an cupan so. Sgriobh e 'na leabhar-latha.

"Bha mi air a' bhliadhna so cho diomhaineach 's gu bheil mi eagail orm an t-sacramaid a ghabhail. Ach theid mi an lathair Dhe le irioslachd, an dochas nach bris e a' chuirle bhruite. Bhoidich mi cho bitheanta 's gu bheil eagal orm boidean ùr a dheanamh. Ach ni mi iad so a rithist.

*Aoradh a thoirt do Dhia ní's dchilliollaiche
Dol do'n eaglais a h-uile Sàbaid
Na Sgriobtuirean a rannsachadh
Eirigh aig sia uairean, ma's urrainn mi.
Leisg is fion ro-laidir a sheachnadh.
Mo sheomar's mo leabhrachean a sgioblachadh."*

Càisg an deigh Càisge, bha e cur roimhe eiridh na bu traithe ach cha 'n 'eil e coltach gu'n deachaidh leis. Thoisich e 'n toiseach le bhi bòideachadh gu'n eireadh e aig sia, ach mu dheireadh chuir e gu h-ochedh e. Mar bu bhitheanta, bhiodh e 'n deigh mheadhoin-la m'am fagadh e 'n leaba.

DI-DOMHNAICH NA CAISGE.

"A Dhe uile chumhachdaich, a chaomhain mo bheatha gus an la so, 's a thug dhomh cothrom eil' air fulangas is bàs mo Shlanaigheir a chiuinneachadh, seal thairis air mo pheaccana, agus cuidich leam cul a chur ri. Ma's e do thoil e, thoir faochadh dhomh o'n phian a tha cradh mo chuirp 's o'n neul dorcha a tha luidh air m' inntinn. Saor mi o sprochd 's o eagal, agus cuidich leam buaidh fhaotainn air na failingeann a tha seasamh eadar riun is diadhaidheachd. Neartaich mo thoil is ceartaich mo smuaintean, agus mar tha mi fas ann am bliadhna chan cuidich leam mar an ceudna fas ann an creidimh, ann an gradh 's ann am fior naonhachd."

Bha Macain bualteach do leann-dubh a' chuid bu mhotha d'a bheatha agus b'ainthe dha 'na fhiosrachadh fein ciod a bha 'n Salmadair a' ciallachadh le 'uamhasan na h-oidhche.' Cha bu chuimhne leis aon latha anns nach robh bhodhig air a cradh le dòruinn, ach ghiulain e le eucalean cuirp gu faighidneach, gun ghearan. Bha e 'na chleachdadhl aige bhi trasgadh an drasd 's a rithist, gu sonruichte roimh Shabaid na Caisge agus air co-ainm an latha air an do shiubhal a bhean.

"Cuidich leam, a Dhe, a bhi stuama 'nam bhiadh, 's 'nam dheoch, 's 'nam chadal, chum gu'm bi m' inntinn soilleir 's mo chridhe foisneachail airson do sheirbhis. Na toir bhuam do spiorad ach saor mi o eagal a' bhaisagusnochd dhomh do throcair ann an losa Criod.

Ann an 1783 'nuair a bha e ceithir deug is tri tri ficead bliadhna' a dh' aois bhuail am pairilis e, agus thug e an cunnas so air a thinneas ann an litir do bhan-charaid.

"Air feasgar Di-luain fhuair mi aotramachadh, bha mi faireachduinn gu beothail, 's chuir mi cuisen an ordugh chum toiseachadh air obair. Chaidh mi luidhe, ach an ceann greis dhuisg mi. Dh' fhairich mi tuainealaich is troimh cheile am cheann, a mhair leth mionaid. Chuir an rud eagal orm, agus ghuidh mi air Dia buadhan m' inntinn a chaomhnaidh, ciod air bith a dh' eireadh do 'm bhodhaig. Rinn mi an urnuigh so ann an Laid-eann, feuch an tuiginn co dliu a dh' jhalbh mo bhuaidhan no nach d' fhalbh. Cha robh 'n Laideann a chuir mi ri cheile ro shnasnhor, ach bha lán fhiú agam nach robh, agus uaithe so thug mi nach do chaill mi mo mheomhair. An ceann greis dh' aithnich mi gur h-e 'n pairilis a bh' ann, 's gu'n do chaill mi mo chainnt. Cha d' fhairich mi pian sam bith, ach bha iognadh orm nach do chuir galair cho uamhasach an tuileadh eagal orm 's a rinn e, agus smuainich mi gu'm faod e bhith gu'n caill am bàs fhein, 'nuair a thig e dhùth, an t-uamhas a tha ceangailte ris, 'nuair tha e fad air falbh. Dh' ol mi dà ghloine, los fuasgladh a thoirt do'n teangaidh. Thatar ag radh nach 'eil rud a's fhearr no fion a thoirt fuasgladh facail do 'n teanga mhabaich. Chrath mi mi fhein, ach cha tigeadh diog. Chaidh mi do'n leabaidh a rithist, agus tha mi 'n duil gu'n d' fhuair mi norradh cadaill. Aig teachd an latha, chnuasaich mi ciod a dheanainn. Ged a thug Dia comes na teanga bhuam, dh' thag e comes na laimhe agam. Chuir mi fios air lighichean. Tha iad uile anabarrach caoimhneil 's tha iad a' toirt dhomh deagh mhisneach. Thainig mo chainnt air ais thugam, ann an tomhas, agus theid agam air uirnigh an Tighearn a radh."

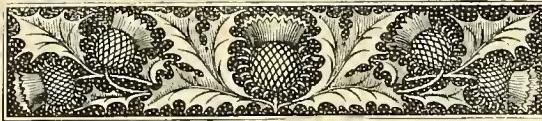
Ma choimeasair gearan is ciuchran na feedh-nach d' fhairich riamh rud a's miosa no'n deid-eadh ri spiorad laidir is faighidin an duine so, tuigear nach bu ghealtair e ann an stri ra beatha. Bha eagal air roimh 'n bhàs, agus b' abhaist dha bhi 'g radh gu'n robh a' cheart eagal air a h-uile duine, nan innseadh iad an shirinn. Ach 'nuair thainig am bàs 'ga ionnsuidh, dh' fhalbh an t-eagal. Beagan m'an do shuibhal e, dh' iarr e an t-Sacramaid Naomh a thoirt dha 'na sheomar agus labhair e an uirnigh mu dheireadh so.

"Athair Uile-chumhachdaich Uile-throcaireach, tha mi nis a' cumail cuimhn' air bas mo Shlanaigh 's m' Fhearr saoraidh, a reir coltais air son na h-uaire deireannaich, 's tha mi guidbe gu'n nearlich thu m' earbsa ann an eifeachd 'iobairt-san 's ann ad throcair fein. Gabh ri m' aithreachas, ged nach 'eil e ionlan; neartaich mo chreidimh leis an t-sacramaid so, daingich mo dhochas agus meudaich mo ghradh. Dean trocair orm, a Dhe, agus maith liomhoireachd m' fhailingean. Beannaich mo chairdean agus nochd do throcair do na h-uile dhaoine. Cum suas mi le d' Spiorad Naomh ann an latha mo laigse agus aig uair a'bhais, agus gabh ri m' spiorad air sgàth Chriosd. Amen."

BLIADHNA 1910.

FAODAR iomadh atharrachadh fhaicinn m'an tig deireadh na bliadhna so, a thaobh cùisean na rioghachd 's a thaobh cùisean na h-eaglais an Albainn. Tha Pharlamaid air a cur ma sgoil, 's tha cothrom air a thoirt do'n duthaich Parlamentair ùr a thaghadh. Cha'n 'eil teagamh nach bi úpraid is buaireas an cois an taghaidh sin, ach faodar làn earbs' a chur ann an guth an t-sluaign. Ged a chuireas corra ghaotharan sios a' chrois air paipeir, le moran teas is beagan tuigse, ni a' mhòr-chuildeáchd an dleasdanas gu reidh, ciallach. A reir gnàths na duthcha so, is treise Tuath no Tighearna; agus ann an gean-maith an t-sluaign, tha neart na rioghachd is tearantu-eachd a' Chrùin. Cha'n 'eil Eaglais na h-Alba a' gabhail gnothuich ri nithean nach buin dhith, 's chà mhò a tha i'g iarraidh air a daoine seasamh air taobh seach taobh. Tha i'g am fàgail aig saors' an toile fein. Aig aon àm, dh'fheuch a naimhdean ri 'còraichean a thoirt uaipe, 's an ceangal a tha eadar i fhein 's an staid fhuasgladh, agus bha e iomchuidh gu 'n gairmeadh i air a sluagh, aig an àm sin, seasamh gu duineil an aghaidh na feadhna a bha 'bagradh an uilc. Rinn iad sin, agus ni iad a rithist e, ma thogas an namhaid a ceann. Ach ma leigear tàmh leatha, cha ghabh an eaglais iolla ri obair Chumantan no Mhòrairean, 's cha teid i 's an eadargainn 'nuair a bhios Tories is Radicals a' connsachadh. A mach o 'còraichean fhein, cha'n 'eil i gabhail gnothuich ri rud sam bith ach ris an obair spioradail a thugadh dhith ri dheanamh, 's cha'n 'eil claon bhàigh aice ri taobh seach taobh. Cha'n 'eil i ann an eiseimeil neach sam bith, ard no iosal.

Ach ma thig ceisdean mora air beulaobh na Parlament am bliadhna, thig aon ghnothuch cudthromach air beulaobh nan eaglaisean. Is e sin an t-Aonadh. An uiridh chuir an Eaglais Steidhichte 's an Eaglais Shaor Aonaichte daoin' air leth, taobh air thaobh, feuch an tigeadh iad gu cordadh. Tha e fior nach gabh an gnothuch reiteachadh ann am prioba na sùla, ach tha làn àm aig sluagh Albainn stad a chur air an stri's air a' cho-fharpuis a tha eadar dà eaglais, aig a

bheil an aon teagasc, an aon seorsa riaghlaidh, 's an aon mhòdh aoraidh. Ann an iomadh sgìreachd tha na h-eaglaisean a' fàs lionmhòr agus an sluagh a' fàs gann. Chithear tri is ceithir togalaichean far nach eil feum ach air aon té. Tha e 'cur dealachaidh eadar choimhеarsnach, a' toirt airgid as am pòccannan a dh' fhaodadh a bhi air a chur gu feum a b' fhearr, agus a' dusgadh annta fuachd is naimhdeas is droch nadur nach 'eil a reir spiorad an t-soisgeil. Tha e maslach do dhuthaich Chriosdail gu'm biodh airgiad a' dol a dholaidh, a' cumail suas mhìnistearan air nach 'eil feum, 's a' dublachadh eaglaisean a bhios gu bràth leth-fhalamh, 'nuair tha na miltean air nach do rainig an soisgeul fhathast air an dearmad, le cion airgid. Nan tigeadh an Slanuighear air ais do'n t-saorghal an diugh, ciad a theireadh e ri suidheachadh nan eaglaisean an Albainn? Anns an urningh a rinn e aig crioch a thurtuis ghuidh e air an Athair, "gu'm biodh iadsan a chreideas annam-sa 'nan aon, chum gu'n creid an saorghal gu'n do chuir thusa uait mi." Tha eas-aonachd na h-eaglais Phrostanaich an Albainn 'na chuis naire am fianuis dhaoine, ach tha e 'na pheacadh am fianuis Dhe. Tha e' toirt cothrom do'n namhaid toibheum a labhairt, 's a' milleadh obair na h-eaglais anns an tir. A thaobh nithean spioradail, cha'n 'eil leud na roinneig eadar an dà eaglais. Cha'n e puingeann creidimh a tha 'g an cumail o cheile, ach an dannarrachd.

Tha e fior nach ann aig an Eaglais Steidhichte a tha choire. Cha'n ise a dh' fhàg iadsan, ach iadsan a dh' fhàg ise. Bha aobhar air a sin aig an àm, ach is fhad o'n thugadh as an rathad an rud a bha cur dragh air coguis na feadbhnach a dhealaich rithe ann an 1843. Dh' fhag iad i a chionn nach robh cothrom aig a' choimhthional am ministear fhein a thaghadh. Tha'n cothrom sin aig an Eaglais Steidhichte an diugh cho mhaith ris an Eaglais Shaoir, agus nam b'e diugh an dè, cha robh eaglais na h-Alba 'na dà bhloigh mar tha i. Ach tha'n cron deanta, agus is e cheisid a nis—ciamar a leasaichear cùisean. Tha cuid de mhuiintir na h-Eaglais Steidhichte a tha meogh bhlàth mu'n Aonadh agus is e their iad—leigeamaid leotha gus an togair iad tighinn air an ais, tha ar-n eaglais-ne a' buannachd gruinnidh gach latha, 's cha'n 'eil fàth cabhaig ann. Ach tha sinn an dòchas nach 'eil an aireamh dhaoine

so mor. Tha e fior gu bheil an Eaglais Steidhichte ni's laidire an diugh no bha i o chionn tri fichead bliadhna, 's gu bheil i, uigh ar n-uigh, a' fàs ni's treise, gu sonruichte anns na sgireachdan duthcha, ach tha e fior cuideachd nach ruig i a leas fiuthair a bhi oirre gu'n tig na feadhainn a dh' fhàg i ann an 1843 air an ais thuice mar a dh' fhàlbh iad, cho fad's a tha nàdùr mhic an duine an ni a tha e. Nan tigeadh, bhiodh sin 'na aidmheil shollaisich nach h-urrainn an Eaglais Shaor Aonaichte a bith fhein fhireanachadh fa chomhair sluagh Albainn. Bhiodh e ionnan 's gun abradh i—tha sibhse ceart's tha sinne cearr, ach thoiribh dhuinn matheanas is tillidh sinn thugaibh an sac-eudach 's an luaithre. Cha'n iarr duine turail no onarach sam bith oirre sin a radh no dheanamh. Ma tha aonadh ri bhi ann, feumaidh sinne nithean a thabhairt cho mhaith ri nithean iarraig ; feumaidh sinn coinneachadh riu ann an doigh reusanta. Ma's maith ar barail, tha 'n Eaglais Steidhichte deas gu sin a dheanamh. Is ise mathair chàich, agus tha e freagarrach gur h-ann uaipe a thigeadh a' cheud tairgse. Dh'iarr i air càch coinneachadh rithe feuch am facteadh, anns a' cheud aite, ciod a tha cumail nan eaglaisean o cheile, agus, anns an dara aite, ciod a ghabhas deanamh chum am balla dealachaидh a bhriseadh sios. Thug an Eaglais Shaor Aonaichte freagradh do'n chuir-eadh ; chuir i air leth a daoine chum na daoin' againne a choinneachadh, agus tha 'n gnothuch mar sin an drasd. Bha coinneamh eadar an dà thaobh cheana, ach cha'n aithne dhuinn ciod a rinn iad, ach thatar ag radh gu'n robh iad ciallach gu leòr, 's gu'n d' fhaitlich iad a cheile le deagh aoibh. Is mor sin fhein ; bha là eil' ann.

Cha ghnothuch so a bhuineas do mhiniestearan no do phearsachan eaglais a mhain, ach do'n t-sluagh uile. Ma tha iadsan air son Aonaidh, tha comes aca an guth a thogail agus thig an t-Aonadh ; ach ma tha iad caoin shuarach uime, cha ruigear a leas a bhi bruidhinn air. Is ann a pocannan an t-sluagh a tha 'n t-airgiot a tha cumail suas nan eaglaisean a' tighinn, agus ma dh' fhàrtlicheas argumaidean eile, faodaidh iad argumaid an sporain a chleachdadh. 'Nuair a theirgeas connadh, stadaidh obair.

Tha sinn an dochas gu'n cum buill na h-eaglais suil air a ghnothuch so, agus gu'n neartaich iad anns gach doigh a's urrainn dhaibh lamhan na feadhnaich a tha feuchainn ri cordadh a dheanamh. Bhiodh e na bheannachd mhòr do dh' Albainn nam biodh againn aon eaglais ghasda, an aite nan criomagan anns a bheil i an diugh air a roinn. Bhiodh fianuis na h-eaglais air taobh a' Chreidimh na bu laidire no tha e, agus chitheadh an saoghal gur braithrean iadsan uile aig a bheil an aon Mhaighstir, an aon Chreidimh, agus an aon Dochas.

AN TIGH NAOMH AGUS MAISEACH.

[Is e so pairt de'n t-searmoin a bh' air a liubhairt leis an Ollamh Tormoid Mac Leoid aig fosgladh na h-eaglais ùire, ann an Sgireachd Hionapuill an Eilein Thiriodh, anns a' Mhart 1903.]

"*Deanaibh seirbhís do Iehóbhah le aoibhneas; thigibh'na làthair le òran ait. Thigibh a steach 'na gheatachan le buidheachas, 'na chùirtean le moladh; thugaibh buidheachas dha, beannaichibh 'ainm.*"—SALM 100.

I. Ann na briathran brioghmhor, blasda, a tha an so, tha sinn air ar teagasc gur ann le mòr aoibhneas cridhe a bu chòir dhuinn an còmhnuidh a bhith a' feitheamh air Dia ann an òrdaighean follaiseach a thighe, a' tarraing uisge le aoibhneas a tobraichean na Slàinte. Tha e fior gu bheil an aitreabh a's maisiche a's urrainn do lamhan dhaoine a thogail 'nar là agus 'nar linn fén, airson aoradh follaiseach an Tighearna, eu-cosmhail air iomadh dòigh ris an Teampull a bha ann an Jerusalem. An sud anns an Teampull, bha Dia r'a fhaontainn air mhodh nach robh sin comasach ann an àite sam bith eile fo 'n ghréin. An sud rinn e 'ainm mór fén aithnichte, agus dh' fhòllisch e a ghlòir mar nach do rinn e sin ann an ionad sam bith eile. An sud bha Airc a' Chùmhnaid, agus cathair na tròcair, agus ceruban na glòire a' sgaoileadh a mach an sgiathan os a cionn, mar shamhladh air làthair-eachd agus air gràs an Uile-chumhachdaich. Cha'n iongantaich, uime sin, gu'n robh aoibhneas am measg an t-sluagh an uair a chaidh an cuireadh beannaichte so fada, farsaing, air feadh an crìochan gu léir—"Eiribh agus rachamaid do thigh an Tighearna." Is cuireadh so nach 'eil air a liubhairt an diugh do phobull sam bith anns a' cheart seadh anns an robh e air a liubhairt do Chlann Israel ann an Tir a' Gheallaidh. An Teampull gus an deachaidh iadsan a suas le "aoibhneas agus le òran ait" chaidh a thilgeil bun os cionn. Bho chionn beagan bhliadh-naichean chunnnaic mi le m' shùilean fén na làraichean briste a tha a' comharrachadh a mach an àite far an do sheas e rè iomadh linn ann an greadhnachas a ghabh seachad, mar a ghabh-as uile ghreadhnachas an t-saoghail chaoch-laidich so seachad. Is gann gu'n d' fhàgadh clach air muin cloiche. Ach ged nach ionann na sochairean a tha sinne a nis a' mealtainn agus sochairean Chlann Israel, an uair a bha an Teampull 'na sheasamh ann an àilleachd cho briagh 's a chunnaic sùilean mhic an duine riamh, is sochairean iad—na sochairean spioradail a tha sinne a' sealbhachadh—a tha móran na's àirde agus móran na's luachmhoire; na's àirde agus na's luachmhoire anns a' cheart tomhas

anns a bheil solus grianach an t-Soisgeil na's soilleire na bha an solus fann anns an robh iadsan ag imeachd anns an òg mhadaidh, m' an d' éirich Grian na Fireantachd le sláinte fo a sgiathan. Cha 'n eil làthaireachd an Tighearna a nis fuaithe ri àite seach a chéile. Thainig an là mu 'n do labhair ar Slanaigheir beannaichte an uair a thubhairt e ri bean Shamaria—"Tha an uair a' teachd, agus tha i nis ann, anns an dean am fior luchd-aoraidh, aoradh do 'n Athair ann an spiorad agus ann am firinn: oir an leithid-ean so tha an t-Athair ag iarraidh gu bhith 'nan luchd-aoraidh dha." Ach ged a thàinig an là sin—glòir do Dhia!—tha e an diugh mar bha e riagh, a réir toil an Tighearna gu'm bitheamaid a' feitheamh air ann an orðaighean follaiseach a thighe; a' deanamh seirbhis dha le aoibhneas; a' tighinn 'na làthair le òran ait; a' toirt buidheachais d'a ainm. Cha deachaidh neach riamh an aghaidh toil agus iarrtas Dhé gun a bhith a' fulang call; agus is e call a bhios ann do'n duine sin a dhìultas géill a thoirt do'n chuireadh a tha a' dùsgadh gairdeachais am measg bithean àlainn nam flaitheas, agus ann an cridhe nan naomh air thalamh—"O thigibh, sleuchdamaid agus cromamaid sìos; tuiteamaid air ar glùinean an làthair Iehobhah a rinn sinn: oir is esan ar Dia, agus is sinne sluagh 'ionaltraidh-san agus caoirich a làimhe." Tha e fior, mar a thubhairt mi, gu'm faodar Dia iarraidh ann an àite sam bith. Ach tha gealladh sònraichte ann, ris am faod sùil a bhith againn, an uair a tha sinn a' tighinn cruinn maille ri chéile ann an ainm Iosa Criod. "Is ionmhainn le Iehobhah geatachan Shioin tar uile ionadan-còmhnuidh Iacoib." "Far a bheil (ars' esan) dithis no triúir, air an cruinneachadh an ceann a chéile ann am ainm-sa, tha mise an sin 'nam meadhon." "Ann am ainm-sa"—a réir m' àithne agus 'm' eisimpleir (mar gu'n d' thubhairt e)—le làn earbsa ann an toillteanas na fala a dhòirt mi—le bòd iarrtas an tòir air na beannachdan spioradail a tha mise a' buileachadh—ag amharc am ionnsaidh—ag aslachadh còmhnuadh mo Spioraid-sa— an sin tha mise a làthair maille ri. Cha 'n eil brigh no éifeachd sam bith—an ruig mi a leas a bhith ag radh ruibh?—ann an orðaighean follaiseach—ann an sailm—an ùrnaigh—ann an searmoin—ann an sàcramaid—as eugmhais beannachd Dhé. Faodaidh sibhse teachd do 'n tigh-aoraidh so air gach Sàbaid air feadh na bliadhna, agus a bhith cho fada air falbh o Dhia's a bha sibh riamh. Is e beannachd an Tighearna e féin a tha a' fagail tigh-aoraidh sam bith a raon "naomh agus maiseach." Ged a thogteadh e le clachan luachmhor, ged robh e air a sgeadachadh le òr agus le airgead agus le seudan priseil, cha bhiodh e ach 'na thigh gun àilleachd is gun dreach ma's e agus nach robh giòr agus làthaireachd an Tighearna 'ga lionadh. A bhith air ar toirt am fagus do

Dhia féin trid Iosa Criod, a bhith a' mealtainn co-chomainn maille ris, a bhith a' faicinn a chumhachd agus a ghlòir 'na ionad naomh, a bhith air ar sàsachadh gu mòr le saill a thighe, agus a bhith ag òl gu paitl d'a shòlasan—O so a' chrioch àraig a bu chòir a bhith an còmhnuidh 'nar beachd agus 'nar riùn an uair a tha e air a ràdh ruinn, "Rachamaid gu tigh na Tighearna." Ciod a' bhuannachd a bhiodh againne ged a thigearaidh gu tigh an Tighearna, ma's e agus nach robh sinn air ar toirt am fagus do Dhia e féin, agus nach robh co-chomann dlùth agus sólasach againn maille ris féin? Nach cuimhne leibh mar a thubhairt Iosa an uair a chaidh e steach do Theampull Dhé agus a thilg e mach iadsan uile a bhà a' reic agus a' ceannach anns an Teampull—"Tha e sgirobhte (ars' esan), Goirear tigh-ùrnaigh de m' thig-sa"? So nì ro chudromach a tha mòran a di-chuimhneachadh. Tha an sùil air a' mhinisteir, ma dh' fhaideadh, agus e ag ùrnaigh, ach cha'n eil an cridhe agus an inntinn féin a' dol an cois na h-ùrnaigh—cha 'n eil iad, gach aon fa leth, a' gairm air ainm an Tighearna. Theagamb gu bheil an smaointeann luaineach a' ruith an déidh nithean amaideach, no, co-dhiùbh, nithean saoghalta agus suarach. O feuchaibh, mo luchd-éisdeachd gràdhach, gu'm bi meas mòr agaibh air an "tigh naomh agus mhaiseach" a tha an so, cha 'n ann a mhàin mar nach robh ann ach tigh-searmonachaидh, ach mar thigh na h-ùrnaigh, anns am bi sibh a' tarraing dlùth—fior dhùlh—ri Dia e féin, ag aideachadh bhur peacaidhean, ag aslachadh tròcair trid-san a bhàsaich air ar son agus a dh' éirich a ris, a tha nis 'na Shlànaigheir beò agus uile-chumhachdach aig deas-lamh na mòrachd far a bheil e gu sìorruidh a' riaghlaigh ann an glòir, a' feitheamh gus an bi na h-uile nithean air an cur mar stòl-chos fo a chasan. Co-dhiùbh a tha sinn a' seinn shalm, no laiodhean spioradail eile; co-dhiùbh a tha sinn 'ga dheanamh so le inneil-chiùil, na as an eugmhais—oir tha sinn fo lagh na saorsa ann an nithean de 'n t-seòrsa sin, agus cha 'n fhiach e bhith ri còmh-stri m' an déidhinn—is e an t-aon ni feumail a bhith a' mothachadh làthaireachd an Tighearna, agus a bhith le creideamh beò a' togail a' chridhe g'a ionnsaidh trid Iosa Criod. An so, anns an ionad naomha so, mo chàirdean, O feuch gu'm bi sibh a' deanamh seirbhis do Iehòbhah le aoibhneas, a' tighinn 'na làthair o àm gu h-àm le òran ait, a' toirt buidheachais da, a' beannachadh 'ainme, an t-ainm sin a tha os cionn gach uile ainm.

II. Tha aobhar eile ann a bu chòir a bhith 'gar co éigneachadh gu bhith a' deanamh seirbhis do Iehòbhah le aoibhneas. a' tighinn 'na làthair le òran ait, a' beannachadh 'ainme. Oir nach ann gu bhith a' leughadh agus ag éisdeachd Facal an Tighearna a tha e mar fhiachaibh oimh

a bhith 'g ar cruinneachadh féin an ceann a chéile ; is e sin ann am briathran eile, searmon-achadh an t-Soisgeil ? Agus nach e an Soisgeal deagh sgeul a' mhór aoibhnnis ? " Na biodh eagal oirbh (ars' esan) oir feuch tha mi a' toirt dhuibh deagh sgéil mhór-aoibhnnis a bhitheas do 'n uile shluagh ; oir rugadh dhuibh an diugh, ann am baile Dhaibhidh, Slànaighear a's e Criosd an Tighearna." Agus feuch, " gu h-obann bha maille ris an aingeal cuideachd mhór a dh' armaitiù neimh a' moladh Dhé agus ag ràdh, ' Glòir do Dia anns na h-àrdaibh, agus air an talamh sith, deagh-ghean am measg dhaoine.' " Agus nach e so, buidheachas do Dia air a shon, an Soisgeul a tha sibhse ag éisdeachd gach uair a tha sibh a' dol a suas gu tigh an Tighearna ? " Gu'n robh Dia ann an Criosd " —nach priseil an fhírin a tha an so !—gu'n robh Dia da-ríreachd ann an Criosd—cha'n e mhàin gu'n do chuir Dia Criosd a dh' ionnsaidh an t-saoghal, no gu'n d' oibrich Dia a mach a rùintean féin tre Criosd, ach gu'n robh Dia ann an Criosd, gu bheil e ann an Criosd a nis—Dia aithnichte anns an fheòil—a' deanamh an t-saoghal réidh ris féin, gun tlachd sam bith a bhith aige ann am bàs an aingidh, ach mòr-iarrtas gu'm pilleadh na h-uile dhaoine g'a ionnsaidh agus gu'm mair-eadh iad beò—a' sineadh a mach gàirdeanan graidh g' an ionnsaidh, a' guidhe orra tighinn agus tèarainteach fhaotainn fo sgàil a sgéithe fein. A bhith 'ga innseadh so do dhaoine, 'a tighinn thairis air a ris agus a ris, gus an creid iad e, agus an gabh iad g'an ionnsaidh fhéin e—so teachdaireachd na réite. O nach ann an so, mo chàirdean, a tha an t-aobhar-gàirdeachais agus molaidh ! Ann an Soisgeul Criosd tha beannachdan air an uigheamachadh air son uireas-bhaidh a' chinne-daonna ; tha fuarain na beatha air am fosgladh suas ; tha tobraighean na Slàinte air an leigeil ris, agus tha cuireadh aig gach dùile bhochd air a bheil tart iad a theachd gun airgead agus gun luach agus a bhith ag òl de 'n uisge bheò mu'n do labhair Slànaighear an t-saoghal an uair a thubhairt e, " Ma tha tart air neach sam bith, thigeadh e ga m' ionnsaidh-sa agus òladh e ; agus cò air bith a dh'òlas de 'n uisge a bheir mise dhà cha bhi tart gu bràth air ; ach an t-uisge a bheir mise dha, bithidh e 'na thobar uisge ann, ag éirigh suas a chum na beatha mair-eannaich." " Hó gach neach air a bheil tart, thigibh-se chum nan uisgeachan !" Ma tha na nithean sin mar sin, mo chàirdean, nach math a bhuineas e dhuibh, gach uair a tha sibh a' teachd dlùth ri Dia anns an ionad naomha so a bhith a' deanamh seirbhis do Iehòbhah le aoibhneas, a' tighinn 'na làthair le òran ait, agus a' beannachadh 'ainme ? A bheil e aoibhneach leibh a bhith a' cluinnntinn mu ghràdh 'ur n-Athar uile-ghràsmhoir, nach do chaomhainn Aon-ghin Mic féin, ach a thug thairis e gu bàs, eadhon bàs dòruinneach a' chroinn-cheusaiddh, chum agus cò air bith a chreideas ann nach sgriosar e ach gu'm bi a' bheatha shiorruidh aige ? A bheil e aoibhneach leibh a bhith a' creidsinn ann am

maitheanas pheacaidhean gu saor air a thairgsinn dhuibh trid-san a bhàsaich air ar son agus a dh' eirich a ris—a bhàsaich, am firean air son nan neo-fhirein ; a tha a' deanamh eadar-ghuidhe air ar son ; a tha 'gar beannachadh le beannachdan spioradail o ionadan àrda ? O, mo chàirdean—a luchd-leanmhainn Chriosd —aig a bheil an aidmheil gu bheil sibh a' creid-sinn anns na firinnean mór agus sòlasach agus ro ghlòrmhor a tha air am filleadh a steach ann am ministrealachd na réite, nach ann duibhse a bhuineas a bhith aoibhneach—seadh le aoibhneas a tha a' dol thar labhairt agus làn de ghlòir —an uair a tha an cuireadh so 'gur ruigheachd air gach madainn Shàbaid a tha a' bristeadh ann an suaimhneas agus ann an sith air 'ur n-ionadan-còmhnuidh—Rachamaid gu tigh an Tighearna, gu bhith ag éisdeachd na teachdaireachd a thainig a mach as a bheul ? " O seinnibh do Iehòbhah òran nuadh, oir rinn e nithean iongantach ; dh' oibrich a dheas-lamh agus a ghàirdean naomh slàinte dha." " Seinnibh gu h-àrd, O néamhan, agus dean gàirdeachas, O thalaimh ; agus togaibh iolach, O shléibhteann ; oir thug Iehòbhah comhfhurtachd d' a shluagh !" Nach ann leis an àrd-iolach so 'nur bilean a thig e dhuibh a bhith a' tighinn a steach 'na gheatachan —'na chùirtean le moladh ? An uair a bha na deisciobuil air Beinn a' Chruth-atharrachaidh, agus a chunnaic iad an solus néamhaidh a bha a' dealradh ann an gnùis an t-Slànaigheir, agus a chunnaic iad Maois agus Elia 'nan seasamh maille ris, agus iad air am foillseachadh ann an glòir, thubhairt a h-aon diubh, " Is math dhuiinne a bhith an so." Agus nach minic a thuirt am fior Chriosdaidh an ni ceudna ann an tigh an Tighearna ? Is cinnteach mi nach bi coimhthional an taobh a stigh de 'n eaglais ùir so am feasd anns nach bi daoine sàraichte, daoine brònach, daoine bochd aig am bi feum, agus feum mór, air faothachadh agus air comb-flurtachd. Is e mo dhòchas agus m' urnaigh, a mhuinnitir ionmhainn na sgìreachd so, gu'm bi sochairean agus beannachdan an t-Soisgeil shiorruidh air an dòrtadh a mach oirbh gu ro phailte anns an ionad so. Agus ma bhios sin mar sin ; ma bhios peacaich air an toirt a chum aithreachais an so ; ma bhios an cridhe briste an so air a leigheas ; ma bhios deur a' bhròin an so air a shiabhadh air falbh ; ma bhios na lamhan a tha air tuiteam a sios air an togail suas, agus na glùinean gun lùth air an neartachadh ; ma bhios gràs, sith, agus tròcair, an so air an co-phàirteachadh ; ma bhios Dia air a ghlòrachadh—O, an sin, nach abair sibh mar thuirt Iacob o shean, " Gu cinnteach tha Dia anns an àite so ; tigh Dhé agus geata neimh ?"—agus an sin ann am briathran stéidh ar teagaisg nach faodar a bhith ag radh ruibhse —" Deanaibh seirbhis do Iehòbhah le aoibhneas ; thigibh 'na làthair le òrain ait ; thigibh a steach 'na gheatachan le buidheachas, 'na chùirt-ean le moladh ; thugaibh buidheachas dha, beannaichibh 'ainm."

CAMADH 'S A' CHRANNCHUIR.

Thugadh dhomh sgolb's an fheoil.—II Cor. xii. 7.

CHA 'N urrainnear a chur as leth Phòil gu 'n robh e briathrach mu nithean diomhair a bheatha fein. Tha e fior gu bheil e tigh'nn thairis, uair no dha, air an doigh anns an deachaidh 'iom-pachadh; ach a mach uaith sin, cha 'n 'eil e toirt moran iomraidh air fiosrachadh 'anna. 'Nuair a labhras duine gu h-onorach air fiosrachadh a bheatha, is fhiach eisdeachd ris, co dhiu a tha e diadhaidh no ain - diadhaidh, fògħluimte no gun sgoil. Le bhi leughadh cridheachan dhaoin' eile, gheibh sinn elolas, ann an tomhas, air ar cridheachan fein. Bha elolas spioradail aig Pòl nach robh aig moran, agus cha bhiodh teadh diumbach no sgith dheth, ged a dh' innseadh e dhuinn tuilleadh 's a dh' innis e mu churs' a bheatha, 's mu obair Dhe 'na anam. Ach ged a ghairm Dia e chum moran labhairt is moran sgriobhaidh a dheanamh 'na latha, bha Pòl, gu nadurra, 'na dhuine samhach, ceilteach, leis nach bu toil 'inntinn a leigeil ri eoin an adhair. Air uairean, b' fheudar dha tarruing a thoirt air eachdraidh a bheatha 's ait fiosrachadh diomhair 'anna, los e fein a dhion o chasaid a naimhdean; ach tha e daonnan 'ga dheanamh, mar gu 'm b' ann 'na aindeoin. Cha robh tlachd sam bith aige bhi bruidhinn uime fein. Bha droch dhaoin' ann an eaglais Chorint a bha faotainn coire dha gun sgor. Bha iad a' cur as a leth nithean nach robh fior, 's a' cumail a mach nach robh ann ach diu nan abstol. An toiseach leig Pòl leo a bhi bruidhinn, ach 'nuair a chunnaic e gu'n robh am breugan a' deanamh cron do'n eaglais, thug e 'n aghaidh orra, agus dh' innis e dhaibh nithean sonruichte a thachair 'na bheatha, chum e fein fhireanachadh. Is e sin an t-aobhar gu 'n do sgriobh e a' chaibideal so. Tha e 'g innseadh dhaibh mu thaisbeanadh a fhuair e ceithir bliadhna deng roimhe so, ach mar gu 'm biodh eagal air tuilleadh 's a chòir a radh mu fiosrachadh cho sòluimte 's cho glòrmhor, tha e leis an ath anail a' toirt tarruing air an doigh anns an robh e air a smachdachadh le Dia, chum nach deanadh e uaill as fein.

Tha cuid de na h-athraichean a' cumail a mach gur h-e tha Pòl a' ciallachadh leis an 'sgolb's an fheoil', teagmhaidhean mu nithean spioradail a bha 'ga bhualadh an drasd 's a rithist. Tha

cuid eile a' cumail a mach gu h-e tha 'n sgolb a' ciallachadh, ana miannan feolmhor d'an robh an t-abstol buailteach aig àm sonruichte d'a bheatha. Cha 'n 'eil dreach na fitinn air na beachdan sin, agus faodar an tilgeil as an rathad. Bha Pòl, an dà chuid, stuama agus laidir 'na chreidimh. Ach cha robh e idir laidir 'na bhodhig, agus is e a tha e 'ciallachadh leis an sgolb 'san fheoil, èucail air chor-eigin a mhill a shlainte, 's leis an robh e air a phianadh gu goirt. Tha chuid a's mothà de dhiadhairean am beachd an diugh gu 'n robh Pòl air a chlaoidheadh le galair shùl. Faodaidh gu 'n robh a shùilean car lag riamh, agus gu 'n robh iad air an tur mhilleadh le teas is gaineamh an fhàsaich anns an robh e an deigh 'iom-pachaidh. 'Na thurasan sois-eulach thug Pòl liodairt is ana - cothrom d'a bhodhig a dh' fhòghnadhl do bhodhig samhan-aich, air chor 's nach 'eil e iongantach gu 'n geilleadh ball air chor-eigin. 'Nuair a bha e searmonachadh ann an Galàtia, bha shùilean cho dona 's chuir an galair a leithid de dhroch coltas air, 's gu'n do mhol e, an deigh laimhe, muinnitir na h-Eaglais sin, a chionn nach do rinn iad magadh, agus nach do ghabh iad gràin dheth, ach gu 'n do ghabh iad ris mar aingeal Dhe, Gal. iv. 14. Tha mi, ars' esan, a' deanamh fianuis, nam bu chomasach e, gu'n spionadh sibh a mach 'ur suilean fein, agus gu 'n tugadh sibh dhomhs' iad. Ach ma chaill Pòl a shlàinte, chaill e i le meud a shaothrach ann an aobhar an t-soisgeil, agus dh' fhaodadh e radh le firinn gu 'n robh e giulan chomharan an Tighearn Iosa 'na chorp.

I. Bha 'uallach fein air druim Phoile. Cha 'n 'eil neach fo 'n għrein aig nach 'eil camadh air chor - eigin 'na chrannchuir, ach cha bhi an trioblaid gun bhuannachd dhaibhsan a striochdas iad fein fo laimh an Tighearn mar rinn esan. Cha 'n 'eil teagamh nach b' fhearr le Pol a bhi as eugmhais a' għalair chràitich ud, agus tri uairean għuidh e air Dia gu'm falbhadh e. Ach cha d' thug Dia air falbh an sgolb, ged nach d' fhàg e urnuigh a sheirbhisich gun fhreagairt. Cha do rinn Pòl gearan an aghaidh Dhe, 's cha do dhuisg am pian a dh' fħuiling e searhhadas 'na chridhe, ach cha mhò a tha e 'g radh gu 'm bu toigh leis e. Bha Pol 'na dhuine firinneach, agus cha leigeadh e air gu 'n robh e a' faireachduinn ni nach robh e 'faireachduinn idir. Bha e striochdte a chionn gu'm b'e toil Dhe a chuir

an camadh ud 'na chrannchur, ach b' fheart leis a bhi as eugmhais. Tha cuid de dhaoine a leigeas orra gu bheil iadsan cho leagte ri toil an Tighearn, 's gu'n deanadh iad fiuthair ri smachdachadh gèur sam bith a thigeadh orra. Cha toigh leinn an dòigh bruidhne sin, oir cha 'n 'eil e, aon chuid, fior no nadurra. Cha d' iarr Dia air Pòl smuaineachadh air a thinneas mar ni sòlasach no ion-mhiannaichte, agus ged a dh' iarradh, cha deanadh eadhoibh àithne Dhe pian cuirp sòlasach do Phòl. Ach dh' iarr Dia air an sgolb a ghiulan gu faighidinneach mar dheagh shaighdear, anns a' chreidimh gu 'm faigheadh e neart is gràs ann an là na h-eigin. Ciod air bith a their daoine nach d' fhairich iad, agus daoine nach tomhais an cainnt, cha 'n 'eil tinneas, no bron, no briste cridhe, no na trioblaidean eil' a thachras air mac an duine air a chuaireart air thalamh, sòlasach ach doilgheasach, ged a dh' fhaodas iad, an deigh laimhe, a bhi air am beannachadh dhaibhsan a ghiulaineas iad fein fodhpà ann an spiorad ceart. Tha an Tiomnadh Nuadh a' teagast gur h-ann tre fhublangas a ruigear air iomlanachd, ach cha 'n 'eil e teagast gur còir do dhaoine fulangas iarraidh air a sgàth fhein, no dol 'nan ceart deoin an coinneamh trioblaid. Ged tha e sgirobhte gu'n robh Criod air a dheanamh foirfe tre fhublangas, cha 'n 'eil sinn a' leughadh gu 'n deachaidh e riamh an coinneamh fulangais a ghabhadh seachnad, no gu 'n d' iarr e air na deisciobuil sin a dheanamh. Ghuidh fear de na seann naoimh uair eiginn, nach rachadh aon latha seachad gun fiosrachadh piantail a thoirt thuiñe, agus b'e an earail mu dheireadh a thug e d'a bhràithearan — gach ni sòlasach a sheachnad agus gach ni dòruinneach a shireadh. Cha 'n 'eil sin a reir an Tiomnaidh Nuaidh. Tha e chum buannachd spioradail dhuinn, ma ghiulaineas sin gu ciuin, macanta an t-uallach a leag Dia, 'na fhreasdal, oirnn; ach cha 'n 'eil e chum buannachd spioradail sam bith dhuinn trioblaid-ean a dhealbh air ar son fein.

II. Bha fios aig Pòl carson a chuir Dia an sgolb ud 'na fheoil, agus rinn an t-eolas sin am pian na b' aotruime. Bha e cinnteach nach h-ann 'ga shàruchadh gun aobhar a thainig e, ach a chum leasan a thcagast dha air an robh e feumach. Tha e'g radh gu 'n robh e an cunnart a bhi air a shéideadh suas tuilleadh 's a chòir le ro-mheud nan taisbean a fhuair e, agus gur h-ann los a chumail iriosal a bha 'fheoil air a cràdh. Cha 'n 'eil teagamh nach robh e car searbh le Pol an aidmheil so a dheanamh d'a naimhdean ann an Corint, ach 'bha e na dhuin' onorach, cho cruaidh air fhein 's a bha e smachdail air daoin' eile, 's cha cheileadh e 'n fhirinn. Tha eadhoibh na naoimh fad air an turus mam bàsaich an seann duine 'nan cridhe. Cha 'n 'eil e furasd an ruraig a chuir air fein - spéis is uabhar is fein-

fhoghainteachd. Tha iad cho dlùth do mhac an duine ri chraicionn. Ach is ann chum an spionadh a mach a cridheachan a shluaign a tha Dia gu bitheanta 'gan smachdachadh, agus air cho goirt 's g'am bi 'bhuelle aig an àm, aidichidh iad, an deigh laimhe, gu 'm b' fhiach dhaibh fulang. Chi iad gu bheil teinthead is maitheas Dhe a' pogadh beul ri beul, 's nach'eil 'na fheirg ach an taobh eile d'a chaoimhneas. Tha na h-ainglean a thig ann an cruth dorcha 's le torman mulaid 'nan spioradan frithelaiddh dhašan, cho mhaith ris na h-ainglean a thig ann an aodach geal 's le oran bainnse.

III. Ann an aon seadh, bha e na b' phasa do Phòl aobhar a thrioblaid a thuigsinn no tha e dhuinne. Bha soilleireachd innntinn aige nach robh aig moran dhaoine riamh, agus fhuair e eolas air rùintean Dhe air nach h-urrainn a' mhor-chuideachd ruighinn. 'Nuair thig fiosrachadh goirt 'nar caraibh, 's a bhios ar dòchas 's ar rùintean air an tilgeil bun os cionn, cha 'n urrainn sin a radh, am bitheantas, carson a thainig an camadh sin 'n ar crannchuir. Cha 'n urrainn sin ach a bhi samhach agus tuigsinn gur h-esan Dia. Ach is còir dhuinn feitheamh air gu h-iriosal ann an urnuigh, feuch an teagaist e dhuinn ciod a tha cearr annainn agus ciod e a thoil d' ar taobh. Bha Pòl faighidinneach a chionn gu 'n robh e creidsinn le uile chridhe gu bheil Dia caomhal, 's gur h-ann air a leas fein a bha lamh Dhe air a leigeadh air. Nan abairteadh ris nach robh anns an sgolb 'san fheoil, ach tuiteamair a dh' eirich dha mar a dh' eirich e do mhiltean eile, cha chreideadh e facal dheth. Bha e 'sealltuinn air obair an Fhreasdal ann an doigh eile. Bha e creidsinn gu 'n robh lamh Dhe air cul gach fiosrachaidh a thachair ris, agus thug an creidimh sin aotramachadh d'a phian. Cha 'n e 'n aon seorsa toraidh a bheir pian no fulangas a mach anns a h-uile duine. Bidh cuid de dhaoin' a' bruidhinn mar gu 'n robh eiseachd spioradail ann am fulangas, ciod air bith an seorsa duin' air an tig e. Cha 'n 'eil sin fior. Faodaidh duine moran trioblaid fhublang agus a bhi ni 's miosa na bha e riamh. Ged a naomh-aicheas i an dara duine, cruadhaichaидh i duin' eile. Bheir i an dara fear gu caithir nan gràs, 's cuiridh i am fear eile do 'n tigh òsda. Faodaidh an aon fhreasdal casan duin' a shocruchadh air an t-slige gu neamh, no 'shiubhal a ghreasad gu truaighe. Is ann a reir an spioraid anns an gabhar ri smachdachadh Dhe a dh' oibricheas e annainn fireantachd no ain - diadhaidheachd. Faodaidh camaidh 'n ar crannchuir a bhi 'na chall no 'na bhuanachd. Bidh e 'na chall, ma ni e cas, dramdanach, crosda sinn, gun urram do Dha no gun iochd ri daoine. Ach bidh e 'na bheannachd dhuinn ma ni e sinu ciuin, faighidinneach, macanta ; iriosal an lathair Dhe,

agus co-fhaireachdail ri daoin' eile, an àm an trioblaid.

IV. Ged nach d' thug Dia air falbh an sgob a feoil Phòil, fhreagair e 'urnuigh ann an doigh eile. "Is leoир mo ghràs-sa air do shon." Cha do lughdaich e an trioblaid, ach mheudaich e a neart, agus fhuair Pòl na bu dluithe do Dhia 'na anmbuinneachd no bha e riamh roimhe, air chor's gu 'n d' thuirt e "an uair a ta mi lag, an sin a ta mi laidir." Cha mhor dhaoine diadhaidh a rainig aois nach h-urrainn an aonta 'chur ris an abstol. 'Nuair a sheallas iad air ais air an t-slighe air an d' thainig iad, aidichidh iad gu 'n d' fhuair iad iomadh tilleadh is bristeadh - duil, ach gu 'm b' fheaird iad sin, 's gur h-e caoimhneas Dhe a chuir thuc' iad. Ghuidh iad uair is uair, mar rinn Pòl, gu 'n cuireadh Dia cupan sonruichte seachad orra, ach b' fheudar dhaibh òl. Cha b' urrainn dhaibh aig an àm ach a bhi samhach, oir bha freasdal Dhe do-rannsaichte, 's a bhreitheanais 'nan doimhne mhoir. Ach chi iad an diugh gu 'n robh ni a b' fhearr aig Dia 's an t-sealladh dhaibh, gu 'n d' thug an camadh a thainig 'nan crannchuir gu tobraichean beath' iad air nach aimseadh iad air dhoigh eile, 's gu'n eual iad le 'n cluasan na briathran caomhal—Is leoир mo ghràs-sa dhuibh. Cha leig Dia le shluagh dol 's an dorchedhas leotha fhein. Theid e maille riu, 's ni a làthaireachd eadhoin fulangas so-iomchar. Is iomadh duin' a thuirt ris fhein —nan tigeadh an rud ud orm, cha seasainn ris, bhriseadh e mo chridhe. Ach thainig a' cheart rud ud air, agus cha 'n e mhàin gu 'n do sheas e ris, ach ghiulain se e gu ciuin, misneachail, 's cha chualas rianh ri gearan no ri ciuchran e. Dhearbh e gur leoир gràs Dhe dhaibhsan a leigeas an taic ris.

Tilg-sa t-eallach trom air Dia
'S ni e do chumail suas
Cha leig e 'm feasd do 'n fhirean chòir
O shocair fein gu 'n gluais.

SEANN LAOCH.

ANN an aireamh roimhe so thug sin cunntas air firean còir air an robh oilt is eagal roimh 'n bhàs, agus faodaidh sinn an drasd ionradh goird a dheanamh air fear noch robh idir 'na fhirein, ach nach do thiomaich ri aghaidh na namhaid dheireichannaich. B'e sin MAC SHIMIDH, Ceann-cinnidh nam Frisealach, a chaill a bheatha, an deigh Chuilfhodair. Chaill iomadh duine maith a cheann airson a' Phrionnsa, ach ma bha eirigh nam fineachan Gaidhealach ann an 1745 amайдeach, bha e uasal mar an ceudna, agus is duine suarach esan nach fairich 'fhuil a' fas teth 'nuair a chuinnnicheas e air na làithean sin. Ach cha robh Mac Shimidh uasal. Bha e cho

tratach ris an t-sionnach, agus dh' eirich dha mar a dh' eireas do ghille nan car daonnan. Dh' fheuch e ris an dà thaobh a thoileachadh, agus seirbhis a dheanamh do dhà mhaighstir. Bha e leigeil air gu 'n robh e dileas air taobh a' Chrín, ach fad na h-ùine bha e cuideachadh a' Phrionnsa. Nan d' thainig e mach air taobh Thearlaich gu spailpeanta, mar rinn Lochial is tighearnan eile, gleidheadh e 'naire ged a chailleadh e 'cheann. Ach is e thainig as a chuilbheartan, gu 'n do chaill e a naire cho mhaith ri 'cheann.

Cha ghabh Mac Shimidh moladh, ach ged a dh' fheumar aideachadh nach d' fhuair e ach a thoillteanas, cha 'n urrainn sinn gun smiorlas is misneach an t-seann duine aideachadh mar an ceudna. Thugadh e air beulaobh nam Morairean ann an Lunnainn, agus thagair e a chuis fhein le seoltachd is geiread facail a chuir iognadh air na feedhainn do nach b' aithn' e. Bha e ceithir fichead bliadhna aig an àm, ach bha e cho aotrum iollagach 's ged a b' ann air banais a bha e, an aite bhi seasamh cùinte airson a bheatha. Fhuaradh ciontach e agus thugadh a mach binn a bhais. Ach cha do mheataich a chridhe, 's chaidh e dh' ionnsuidh na croiche mar gu 'm bu mhatarach naomh e.

Sgriobh fear a bha 'na chuideachd anns a' phriosan cunntas air seanchas is giulan Mhic Shimidh air an t-seachduinn mu dheireadh d'a bheatha, agus faodaidh sinn tigh'nn thairis air rud no dhà de na tha e 'g innseadh. Ma's fior an duine so, bha e làn àbhacais is feasras chuideachd, an dara h-uair a' toirt gàire air na na feedhainn a bha comhlàris le neonachas a sheanchais, 's an uair eile a' toirt comhairlean spioradail orra. Shaoileadh iad an dara h-uair nach robh e ach a deanamh culaidh spuitr is feala-dha air fhein 's air an t-saoghal uile, ach uairean eile, shaoileadh iad gu 'm bu duine anabarrach diadhaidh e, le dùrachdas a chràbhaidh is urnuighean. Sgriobh e litir gu mhac a tha cho spioradail, an cainnt 's an smuain, 's gu 'm faodadh i bhi air a sgriobhadh leis an abstol Pòl gu Timòeus.

"Ged tha mis' ann an teanntachd an drasd, tha mi cuimhneachadh ort-sa, 's a' guidhе as do leth ri Dia. Tuigidh tu a nis, a mhic ghaolaich, nach 'eil anns an t-saoghal so ach diomhanas nan diomhanas, 's nach 'eil earbsa ri chur ann an gairdean feola. Tha Dia a' riaghlaigh, agus is eigin do dhaoine gabhal ri fhearsdal-san, co diu a chordas e rin no nach cord. Is sona an duine sin da-rireadh a tha leagte ri toil Dhe am measg doilghiosan na beatha so, le irioslachd is faighidinn. Is e an Trianaid bheannaichte, an t-Athair, am Mac, 's an Spiorad naomh, a bheir fuasgladh dhuit-sa 's dhomh-sa anns an t-suìlheadachadh bhochd anns a bheil sinn. Is e ar peacanna a thug an trnaighe so oirnn, oir bhrosnich sinn Dia. Ach le m' uile chridhe, tha mi toirt buidheachas do Dhia air son nan àmhghairean a thug orm cul a chur ris a

pheacadh anns an robh mi tigh'nn beo fad moran bhliadh nachan, agus a dhuisg aithreachas annam is deigh air mo Shlanuighear beannaicht' a leanntninn. Tha mi eur impidh ortsa, a mhic ghaolaich, do pheacanna a threigsinn agus thu fein a thilgeil aig crann-ceusaidh Chriosd, ag iarraidh air aithreachas a dhuisgadh annad, agus do lochdan a mhaiteadh air sgàth fhulangais, agus air sgàth na fala a chaidh a dhortadh air son pheacak. Iarr air do shaoradh a ribeachan an droch spiorad, a t-saoghal, agus na feola, oir bidh iad ro lairdir air do shon, as eugmhais còmhnaidh naithe-san. Ma chuireas tu t-earb' ann an Iosa Criosd, saoraidh e thu as do thrioblaidean uile. Tha mi guidh' ort, as uchd an Tighearn, thu fein a thilgeil air trocaireann Dhe a tha gun atharrachadh o linn gu linn. Dean so air do sgàth fhein, air sgàth t-athar, 's air sgàth do pheathaichean 's do bhraithrean. Ma sheachnas tñ am peacadh, 's ma ghluaiseas tu gu direach ceart, bidh beannachd Dhe ort fhein, 's air do theaghchlach, 's air do chairdean, ach mur gabh thu comhairle t-athar, bidh tu truagh anns an t-saoghal so agus truagh gu siorruidh anns an t-saoghal a tha ri teachd. Air mo shon fhein dheth, tha mi deas airson a' bhais, 's rachainn 'na choinneamh am maireach gu togarrach, ma's e sin toil Dhe. Na biodh curam sam bith ort, ma ta, air mo shon sa. Tha mi toirt buidheachais do Dhia gu bheil deagh dhòchas agam, 'nuair a dh' fhàgas mi 'n saoghal so, gu'm faigh mi sonas siorruidh ann an saoghal a's fhearr."

Dh' fheoraich e de dh' fhearr a chaidh 'ga amharc anns a' priosan ciod a bharail air an litir a chuir e gu'mbac. "Chord i gu maith rium-sa," ars' an duine, "tha mi 'n duil gur litir ghasd' i." "Is e sin mo bharail fhein cuideachd," arsa Mac Shimidh, is litir Criosduidh i." Air do Mhàidsear airm fheoraich dheth, gu caoimhneil, ciamar a bha e, thuirt e—"Tha mi gu maith, tha mi 'g am ullachadh fhein airson aite anns nach bi moran Mhàidsearan is gle bheag de Sheanarailean."

Thugadh dheth an ceann Diardaoine, ach air madainn Diciadaoin sheinn e oran. Thuirt aon de dh' fir-coimhead a phriosain ris gu'n robh e 'cur iongantas air, ciamar a b' urrainn e bhi cho mear 's am bàs cho dlùth. "Mear," ars' esan, "cha robh mi riamh ann am fonn a b' fhearr." "Nuair bha e dol 'ga nitheadh fein, ghlaoidh e, "Thigibh an so, fheara, agus chi sibh iognadh, duine 'ga bhàthadh fhein, a fhuair binn a chrochaidh." Bha e cridheil fad an latha, agus anns an oidhche thuirt e—"Thoiribh dhomb piob thombaca oir tha e coltach gur h-e so an toit mu dheireadh a gheibh mi, mur bi daoine ris a' phiob anns an ath shaoghal." An deigh dha sgur dhith, thilg e aisd' an smùr, ag radh—"Tha greadhnachas mhic an duine mar smùr tombaca." Thuirt cuid-eigin ris gu'n robh e duilich mar dh' eirich dha. "A bheil thu 'n duil," ars' esan, "gu bheil eagal na tuaighe orm. Nach fhearr dhomh mo cheann a chall leis an tuaigh, seach am bas fhaotainn le caitheamh no fiabhrus no meud-bhronn."

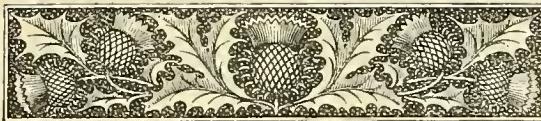
Chuir e gach ni air dealbh roimh 'n àm gu h-ordail, mar gu 'm biodh e 'ga dheanamh sin air son neach eile. Chuir e mach an t-aodach a chuireadh e uime, thug e earail do bharbair a ghrug a chireadh gu snasmhor, 's dh' innis e d'a luchd frithealaidh c'ait an seasadh iad 's ciod a dheanadh iad aig uair a bhas. Bha e riamh car gaolach air spleadhachas, agus bu mhaith leis a thòrradh a bhi mor. Ach a thaobh an doigh anns an robh e a' criochnachadh a bheatha, chunnaic e nach gabhadh sin deanamh. Thuit e ri chairdean gu'n robh e aon uair 'na bheachd, a h-uile piobaire eadar tigh Iain Ghreota 's Duneideann fhaotainn gu thiodhlachadh agus rud a thuirt dhaibh air a shon, ach "cha ruigear a leas," ars' esan, "a bhi bruidhinn air a sin a nis."

Air madainn Diciadaoin dhuisg e aig tri uairean is rinn e aoradh. Aig coig, dh' iarr e gloine fiona, 's aig seachd dh' iarr e fear eile. Bha e 'leughadh cho reidh socruch 's ged nach biodh uallach sam bith air 'inntinn, 's thuirt na feadhainn a bha leis gu'n robh 'm barrachd crith 'nam feoil fhein no bha 'na fheoil-san. 'Nuair a chaidh e dh' ionnsuidh na croiche, 's a chunnaic e an dùmhlaichd sluaigh a bha cruinn, thuirt e, "A Dhia, gleidh mi, nach b'e so an ùb-ab airson aon cheann liath." Dh' iarr e 'n tuagh fhaicinn feuch an robh i geur, 's thug e deich buinn òir do 'n fhearr a bha r'a bualadh, ag radh, "Feuch gu'n dean thu t-obair gu ceart 's nach bèubanaich thu mo ghuaillean, air neo ma dh' eireas mi, bidh rud uime."

Cha bu ghealtair Mac Shimidh ri aghaidh bàis, ach tha e ni 's dòcha gur h-e spiorad a' Ghaidheil is uabhar nam Frisealach a chùm suas a mhisneach, seach neochiontas a chridh' is neart a chreidimh. Faodaidh nach robh e 'ga mhealladh fhein no 'feuchainn ri daoin' eil' a mhealladh, ann a bhi labhairt cho sòluimte 's cho cràbhach ann an deireadh a laithean. Ach bha 'n cràbhadh mar fhasan aige riamh, 's cha'n 'eil e iongantach ged nach toirear geill d'a fhacal. Rachadh aige air dol an iomadh cruth, 's tha e duilich a radh c'uin a tha e 'g innseadh na firinn no c'uin nach 'eil. Bha bħreug cho deas leis ris an fhirinn, agus is bitheanta bha ainnu na Trianaid air a bhilean 'nuair bha tratan Shatain 'na chridhe. Ach bha teanga gheur 'na phluic agus bheir a sheanchas 'sa litrichean gair' oirnn a dh' aindeoin ar coguis.

B'e Pàpanach a bh' ann am Mac Shimidh, ach a reir coltais, cha robh e 'na mhac umhal 's a' chreidimh. Rinn sagairt a bh' ann an Srath-ghlais òran dha anus an d' thuirt e:—

'S maирг a dheasaicheadh dhuit caisg,
No chuireadh ola-bhàis ri d' chrèibh,
No dh' eisdeadh ri d' fhaosaid gun stàth,
Mur dean thu faoilt ri gràsan Dhe.

MAITHEANAS PHEACANNA.

O na doimhneachdaibh ghlaodh mi riut, a Thigh-earna—SALM CXXX.

THA coig laoidhean deug ann an leabhar nan Salm ris an abrar, *Laoidhean nan ceum*—CXX-CXXXIV. Tha diadhairean am beachd gu'n d'fhuair iad an t-ainm sin a chionn gu'm b'abhaist do'n luchd turuis a bhi'g an seinn, 'nuair bhiodh iad a' dol suas gu Ierusalem a choimhead nam feiltean. Aig amannan sonruichte de'n bhliadhna bhiodh na h-Iudhaich, 'nan ceudan 's 'nam miltean, a' togail orra do'n bhaile naomh, chum iad fein a thaisbeanadh an lathair an Tighearna. Bha astar mor aig cuid dhiubh ri dhol, ach, am bitheantas, bhiodh bannal dhiubh comhla, 's bhiodh iad a' giorrachadh na slighe le bhi seinn laoidhean Shioin. Ged bhiodh ceum an luchdturuis trom le sgiths, thigeadh sprachd ùr annta, 'nuair thogadh an oigridh fonn nan salm :—

Bha aoibhneas orm tràth thubhairt iad,
Gu tigh Dhe theid sinn suas ;
'Ad dhorsaibh, O Ierusalem,
Ar cosa seasaidh fös.
Ierusalem, mar chathair i,
Thogadh gu dileas dlùth ;
D'an teid na treubhan suas gu leir,
'S iad treubhan Dhè nan dùl.

Tha laoidhean nan ceum goirid, 's tha chuid a's mothà dhiubh sunndach, fonnmhòr, 's air an aobhar sin, bha iad freagarrach, gu bhi air an seinn air a leithid sud de chòmhdbail.

Is ann do na laoidhean so a bhuineas Salm 130, ach a chionn gu bheil i a' cur cainnt air feum anam an duine, tha i cho ùr an diugh fhathast 's a bha i an là a rinneadh i. Tha'n Salmadair ag innseadh dhuinn fiosrachadh anma fein, agus duisgidh a bhriathran co-fhreagrach ann an cridhe nan uile dhaoine a bhlaibh, mar rinn esan, trocair is maitheas Dhe. Cha'n eil e iongantach gu'm biodh oisean blàth aig an t-salm so an cridhe na feadhna a bha aon uair 's an dorchadas ach a fhuair solus. Tha'n Salmadair a' gairm air na linnteann uile—Thigibh agus eisdibh ciod a rinn Dia airson m'anma. Bha e ann an gàbhadh bais, gun fios aige ciod an taobh an tionndadh e, no ciamar a gheibheadh e cobhair. 'Na eiginn ghlaodh e air Dia, ach cha luaithe rinn e sin, no thainig an smuain thuige nach cromadh Dia a chluas ri uirnigh peacach.

Chuimhnich e air naomhachd Dhe agus air a mbi-naomhachd fein agus thainig crith 'na sfeoil. Ma chomharaicheas Dia aingidh-eachd, thuirt e ris fein, co a's urrainn seasamh 'na làthair? Cha'n urrainn neach beo. Nam biodh Dia air bhior gu cothrom a ghabhail air daoine 'nuair a ghlacas e iad ann am mearachd, cha rachadh aon idir as. Nam b'fhearr leis peacach a pheanasachadh seach a thearnadh, bhiodh na h-uile gun dochas. Chuir an smuain eagal air an t-Salmadair, ach air dha cnuasachadh car greis air obair is rùitean Dhe, thilg e bhuaith i, agus ghlac e misneach a rithist. Thuirt e ris fhein nach robh anns an smuain ud ach cagar o Shatan leis am bu mhaith droch thuaileas a thogail air Dia. Cha'n eil Dia, ars' esan, cruaidh no an-iochdmhor; tha e caomhal is truacanta, agus bheir e maitheanas do'n aingidh. Dhuisg an smuain so dòchas ann an cridhe 'n t-Salmadair, dh'fheith e le faighidinn ri Dia agus dh'iarr e air a thogail a nios as an doimhne. Mar fhear-faire sgith a' furachail air son glasadh an latha, bha fadachd air anam gus an deanadh Dia cobhair air. Ach mu dheireadh dh'eisidh Dia ri ghlaodh agus thug e furtachd dha. Chuir maitheas Dhe oran nuadh am beul an t-Salmadair, air chor 's gu bheil an laoidh a' criochnachadh le moladh, ged thoisich i le caoidh. Tha e gairm air Israel uile earbsadh ann an Dia a thug dha fein saorsa, oir aig an Tighearna tha trocair agus saoraidh e iad o'n eucairtean.

Is iad sin na smuaintean a bh' ann an cridhe 'n t-Salmadair 'nuair a sgriobh e an laoidh so. Tha i làn de spiorad an t-soisgeil, 's tha i cur 'n-ar cuimhne gu bheil Dia trocaireach 's nach diult e maitheanas dhaibhsan a dh' iarras e gu dùrachdach,

I. *Tha mi creidsinn ann am maitheanas pheacanna.* 'Tha'n shirinn so a' faotainn ait' ann an creud gach meur de'n Eaglais Tha na h-abstoir uile de'n aon inntinn air a' chuis. Cha'b' urrainn dhaibh a bhi air atharrachadh, oir chual iad le'n cluasan Criod ag radh gu bheil ughdarras aig Mac an duine peacanna a mhaitheachd, agus chunnaitc iad le'n suilean feadhainn ris an d' thubhairt e—Tha do pheacanna air am maitheadh dhuit. Ged nach do làn thuig iad ionadh rud eile air an do labhair e riù, cha'b' urrainn dhaibh mearachd a dheanamh anns an rud so, oir thainig e thairis air cho bitheanta,

agus labhair e air ann an doigh shoilleir shimplidh. 'Nuair a dh' innis e dhaibh mu'n ghaotharan ghòrach ris an do ghabh 'athair cho caomhal an deigh dha 'cholunn's a chliu a mhilleadh le ruidhtereireachd, bha e aige 's an amharc gu'n tuigeadh iad gur h-ann mar sin a ni Dia, 's nach diult e maitheanas do pheacach sam bith a thig thuige gu h-airtreachail. 'Nuair a dh' innis e dhaibh mu'n chis-mhaor a rinn urnuigh anns an teampull, bha 'n shirinn cheudna 's an t-sealladh aige. Ann an aon fhacal, tha maitheanas pheacanna air a sgríobhadh anns an Tiomnadh Ñuadh ann an litrichean cho mor 's nach h-urrainn eadhoin dhaibhsan nach toir suil air, ach an drasd 's a rithist, gun amas air an shirinn so. Ach ged tha 'm Biobull a' teagasc maitheanas pheacanna, 's ged tha 'n creidimh so a' toirt comhfhurtachd is misneach do na miltean a tha creidsinn gu'n do chuir Dia foluch air an cionta, cha'n eil e furasd idir a radh ciod a tha maitheanas a' ciallachadh. Tha e duilich cunnatas ceart a thoirt air maitheanas eadar duin' is duine, ach tha e ni's duiliche cunnatas a thoirt air eadar Dia is duine. Ann an aon seadh, tha maitheanas a' ciallachadh saors' o pheanas. Is e so an taobh de 'n shirinn air an do gheirmich an cinneadh daonna an toiseach, agus faodaidh gur h-e so an aon taobh air an seall iadsan nach d' thainig fhathast gu ire duine ann an nithean spioradail. Ach ged a dh' fhaodas maitheanas saors' o pheanas a ghiulan 'na lorg, tha e ciallachadh twilleadh is sin. Faodaidh duine gun peanas a dheanamh air neach a thoill e, agus fathast gun maitheanas a thoirt dha. Agus faodaidh e maitheanas a thoirt dha agus a pheanasachadh aig a' cheart àm. 'Nuair tha duin' a' toirt maitheanas do charaid no do choimhbearsnach a rinn crón air, cha'n e mhàin nach eil e 'g iocadh peanas airson an uilc, ach innsidh e dha nach ruig na thainig eatorra a leas an sgaradh o cheile, no an t-seann daimh anns an robh iad a bhriseadh. Is e gath an uilc an sgaradh a tha e deanamh eadar duin is duine, an t-amharus a tha e togail, agus am fuachd a tha e dusgadh. Tha 'm peacadh a' deanamh a' cheart ni eadar Dia is duine. Ach 'nuair tha Dia a' maiteadh cionta, tha e, mar gu'm b'eadh, a' tionndadh aghaidh as ùr ris a' chiontach, a' briseadh sios am balla-dealachaidh a bha eatorra, agus a' toirt as an rathad na bha 'gan cumail o cheile. Tha e nadurra do dh' anam an duine bhi ann an daimh chàirdeil ri Dia, agus is e fàth a bhròin, ma pheacaicheas e, gu bheil an daimh sin air a briseadh, ach 'nuair tha Dia a' toirt maitheanas dha, tha'n seann chairdeas air a shlànuchadh's tha 'n t-anam a' faotainn misnich gu bheil cùisean eadar e fein is Dia mår bu chòir dhaibh a bhith. Tha e faireachduinn nach eil gruaim air Dia ris, agus duisgidh an creidimh sin ann, dòchas ùr, a thàlaidheas e ni's dlùithe do Dhia 's do naomhachd.

II. Ged bu mhaith le Dia maitheanas a thoirt do na h-uile, tha e fior, mar an cendna, nach'eil na h-uile, 'ga fhaotainn. Carson a tha sin mar sin? Faodar a bhi cinnteach nach'eil clao bhàigh aig Dia ri neach seach neach eile, agus gu bheil e riaghladh ann an ceartas. Tha na sgríobtuirean ag radh gur h-e iadsan a ni aithreachas a gheibh maitheanas, ach faodar an rud a chur ann an doigh eile agus a radh, gu'n toir Dia maitheanas dhaibhsan a tha airidh air. Cha'n urrainn sinn sealltuinn mu'n cuairt oirnn gun fhaicinn gu bheil cuid de dhaoine airidh air maitheanas, agus cuid eile nach'eil. Ciod a theirear ris an duin' a rinn gniomh olc, cealgach, an-iochdmhor, ach nach do ghabh naire dheth fhein no aithreachas do'n chron a rinn e, agus a dheanamh a' cheart ni cho togarrach am màireach nam faigheadh e cothrom—ciod ach nach b'fhiach maitheanas a thoirt dha. A reir coltais, tha spiorad an duine cho olc 's a chridhe cho cruaidh's gur coingeis leis an eucoir. Tha ar coguis nadurra a' diteadh a leithidh sin de dhuine, agus ni Dia an ni ceudna, oir is fuathach leis olcas an duine mar nach fuathach eadhoin le'r coguis-ne. Ach 'nuair a chi sinn gu bheil duine gabhail naire do'n olc a rinn e, air dha tigh'nn thuige fein an deigh laimhe, gu bheil e 'g aideachadh a chionta gu saor, 's a' cur roimhe le dùrachd nach dean e rithist e, gu bheil na rinn e a' luidhe gu trom air a choguis, 's gu bheil e ni's crnайдhe air fhein no tha duin' eile, cha'n urrainn sinn gun a thaobh a ghabhail, 's ar fiannis a thogail gur h-airidh e air maitheanas, agus gu'm bu don' an duine nach tugadh dha e. Tha ar coguis nadurra ag iarradh cothrom a thoirt d'a leithid sin de dhuine, agus a chionn gu bheil gradh is ceartas is caomhalachd. Dhe ni's airde no ar coguis-ne, bheir e maitheanas, an dà chuid, gu saor agus gu pait. Cha'n e 'm peacadh a tha Dia idir a maiteadh ach am peacach, agus cha'n ann air liomhointreachd nam peacanna a sheallas e, ach air spiorad an duin' a rinn iad. Ma tha e facinn comharadh sam bith anns an duine gur fhiach maitheanas a thoirt dha no gur h-airidh e air truas no bàigh, nochdáidh e trocair, agus cniridh e folach air a chionta.

III. Cha'n eil maitheanas a' ciallachadh nach diol am peacach anns an t-saoghal so airson an uilc a rinn e. Bhiodh e dàna dhuinn a radh ciod a thachras anns an ath shaoghal, ach faodaidh e bhith gu'n diol eadhoin na naoimh airson gach peacadh a rinn iad 's an fheoil, 's gu'n teid miltean bliadhna seachad m'an ruig cuid dhiu air an inbhe spioradail aig càch. Ach ciod air bith a thachras air taobh thall na huлага, tha e fior gu'm buain am peacach anns an t-saoghal so an ni a chuir e, co dhiu a fhuair e maitheanas no nach d' fhuair. Ma bha duine 'na dhrongair, no ma pheacaich e an aghaidh a chuirp, air dhoigh eile, cha'ghlan aithreachas

fhuil 's cha slànuich trocair Dhe a ghrìthan. Tha thuarsdal fein, gu nadurra, an cois gach peacaidh, agus cha ghabh e seachnad. Cha 'n 'eil ar peacanna air an toirt air falbh anns an t-seadh, gu bheil sinn mar nach do rinn sinn riannamh olc. Cha 'n 'eil, 's cha bhi. Fàgaidh eadhoibh am peacadh anns an d' fhuaire sinn maitheanas a làrach 'na dheigh, agus gu là ar bais is misde sinn e, oir gheibh sinn annainn fhein na droch thogarraidhean a dh' fhàg e. Ach bheir Dia air falbh ar peacanna, anns an t-seadh, gu'n gabh e ri ar-n aithreachas, gu'n nochd e fhàbhar dhuinn ged tha sinn ciontach, 's gu'n leig e sholus 's a ghradh thugainn mar gu'm bitheamaid airidh orra. Brisidh e am balla dealachaiddh a bha seasamh eadar e fein is sinne, air chor 's gu'm faigh ar-n anam co-chomunn ris. Tha e cur folach air ar peacanna, cho sad 's a bha iad a' dunadh na slighe 'ga ionnsuidh fein. Is e so a' bheannachd a' prisile a tha leantuinn maitheanas pheacanna, oir is e co-chomunn ri Dia beatha 'n anma. Ghiulaineadh an duin' aithreachail peanais a pheacanna gu toileach, nan tionndadh Dia aghaidh ris ann an gradh 's an reite.

IV. Cha 'n 'eil maitheanas a' fàgail an duine mar bha e roimhe. Tha e 'g atharrachadh a smuaitean air Dia 's air a dhleasdanas. Tha e dusgadh ann misneach is dòchas, agus oibrichidh dòchas miorbhuilean. Tha maitheanas dha mar theisteanas gu bheil earbs' aig Dia as, agus duisgidh sin dilseachd ann, air chor 's gu'm bi e airidh, ri uine, air an earbs' a chuir Dia ann. Tha maitheanas mar so ag oibreachadh naomhachd annta-san a fhuaire. Tha caomhalachd is maiteas Dhe a' leaghadh cruas an cridhe, 's a' dusgadh annta taingealachd a bhrosnuicheas iad gu seirbhis a dheanamh do'n Tighearna le 'n uile chridhe. Feumaidh sinn uile a radh gu'n do pheacach sinn mar rinn ar-n athraichean romhainn. Ciod am milleadh a rinn ar peacanna air ar beatha cheana, cha 'n urrainn dhuinn a thomhas. Ciod am bròn a dh' aobharaicheas iad dhuinn anns na bliadhnaidhean ri teachd, is ann aig Dia a mhàin tha fios. Ach tha Dia trocaireach agus bheir e maitheanas ged a smachdaicheas e. Agus is shearr smachdachadh le maitheanas seach suainhneas gun reite.

O'n doimhne, o Iehobhah Dhe,
Do ghlaodh mi riutsa suas;
Dhia, eisd ri m' ghuth gu furachar;
'S ri m' urnuigh crom do chluas.

IONGANTAS IS AORADH.

THA cuid de bhriathran Chriosd nach d' fhuair ait' anns an Tiomnidh Nuadh air an gleidheadh air chuimhne le beul aithris na h-eaglais,

agus tha cuid eile air an tasgadh suas ann an seann sgirobhaidhean. Faodaidh e bhith nach do labhair e idir cuid de na facail sin a thatar a' fagail air, ach tha feadhainn dhiubh air a bheil dreach na firinn. O chionn beagan bhliadh-nachan, dh' amais sgoilear a bha ruamhar airson sheann chrogan air paipeir anns an robh na facail so air an sgirobhadh, *N'a sguireadh esan a shireas gus am faigh e, agus 'nuair a gheibh e bidh iongantas air, ach air dha iongantas a ghabhail, ruigidh e an Rioghachd, agus 'nuair a ruigeas e an Rioghachd, gheibh e fois.*

Ma labhair Criosd na briathran so, tha e coltach gur h-e 'n smuain a bha 'na inntinn aig an àm, gur h-e Iongantas an iuchair a dh'fhosglas dorus an teampuill anns a bheil glòir Dhe ri fhaicinn. 'Nuair a bhàsailleas Iongantas ann an cridhe mhic an duine, tha e fas dall, agus ged a bhios glòir an Uile-chumhachdaich a' dealradh mu'n cuairt air, cha leir dha i. Tha sinn an duil gu'n robh an smuain so ann an inntinn Chriosd 'nnair thuit e mu na leanaban—Is ann d' an leithidibh sin a tha rioghachd neimh. Tha 'n saoghal, do'n chloinn bhig, mar theampull a tha làn de dh' iongantas, oir tha smil is cluas a' bhaird aca agus cridhe nan ainglean. Chi iad seallaidhean a tha foluichte o shuilean dhaoine glic is eagnaichd, agus cha chuireadh e iognadh sam bith orra ge thachradh Dia orra, oir tha iad an garadh Eden fathast, 's tha iad a' creidsinn gu bheil esan ag imeachd 's a' ghàradh am fionnarachd an là. Tha muir is tir sgeadaichte le solus neamhaidh, agus chi an suilean mais' is miorbhuilean anns a' chruthachadh nach faic an athraichean. Ann an lubadh nan geug, chi iad na craobhan a' bualadh am bas, agus ann am fuaim na gaoithe is torman an ullt, cluinnidh iad osnaichean o spioradan beo. Tha drìuchd na maidne air gach ni mu'n cuairt orra, agus bheir mac-meamna an inntinn fein air an dithreabh fas ait agus tigh'nn fo bhlàth mar an ròs. Cha'n e mhàin gu bheil iad dlùth do rioghachd Dhe, ach tha iad 'na teis meadhoin. Tha 'n saoghal dhaibh mar lùchairt aillidh anns a bheil deich mile seomar làn de shòlasan. Cha 'n fhàs iad sgith de na h-iongantas an ùr'a chi iad gach lathà, oir is leotha fein na chi iad. Cha'n 'eil iad a' fair-eachduinn gur coigrich iad anns an lùchairt, no nach buin an saoibhreas 's an greadlinachas a chunnais iad dhaibh, oir cha 'n 'eil teagamh aca nach h-ann le 'n Athair a tha 'n lùchairt, agus do bhrigh gur h-ann, is leosan i mar an ceudna.

'Nuair a chailleas duine spiorad a' phaisde, caillidh e spiorad an aoraidh agus comhara na h-oige. Fàsaidh a' chridhe preasach cho mhaith ri 'aodann, agus cha bhi fradharc no claiseachd aige do na seallaidhean 's do na guthan a bu choir Iongantas a dhùsgadh 'na chridhe. Ciod air bith a dhùisgeas Ioghnadh annainn, is meadhon gràis e. Tha facal Dhe

ni's mothà no 'm facal a tha sgriobhta anns a' Bhiobull. Rainig fuaim a ghutha dùthchannan nach do rainig a leabhar naomh. Tha e taisbeanadh a ghloire 's a chumhachd ann an iomadh doigh a bharrachd air an taisbeanadh a thug e le bhriathran do fhaidhean 's do dh' abstoil. Duathaireachd na mara, glòir nan speur, maise nam machraichean, am flùr a's lugha 's a bheinn a's maireanuaiche—tha iad uil' a' searmonachadh cumhachd is maitheas is diomhaireachd Dhe.

'Nuair a dh' amharc an Salmadair air a' ghealach 's air na reultan, bhrichd cumhachd is gliocas Dhe a steach air anam, air chor 's gu'n do ghlaodh e le h-ioghnadh—Ciod e an duine gu'n amhairceadh tu air, no mac an duine gu'n fiosraicheadh tu e. Ged is aithne dhuinn an diugh barrachd mu na reultan 's a b' aithne dhasan, tha 'n speur cho làn ioghnaidh fathast 's a bha i 'nuair a dhealaich na rionnagan air Iacob ann am Betel. Ann an aon seadh, tha eolas a' fogradh ioghnaidh, ach ann an seadh eile, tha e 'ga dhùblachadh. Ma shaoileas esan aig a bheil sbruileach ealadhain gu'n do chuairtich e le inntinn bhig fhein an cruthachadh nile is oibrichean miorbhuleach Dhe, cha 'n e eolas no barrachd gliocais a bheir air sin a shaoilsinn, ach an t-aineolas 's an ladarnas. Ma tha 'n t-eolas air an do rainig mac an duine a' tilgeadh soluis air nithean a bha cuairtichte le tiugh dhorchadas roimhe so, tha e, mar an ceudna, a' nochdadhbha gu bheil aird is doimhn' is farsuingeachd ann an cruthachadh Dhe nach do shaoil e. Tha e fògradh aon seorsa ioghnaidh gu bhi toirt ioghnaidhean a's mothà 's an t-sealladh, agus cha 'n ann o dhaoin' aineolach ach o dhaoine glic is eagnaidh, a chluinnear a nis am facal, *Cia iongantach is do-rannsaichte, t-oibrichean, a Dhe.* Thug gloineachan nan speuradairean a' ghealach cho dluth dhuinn 's gur h-aithne dhuinn coslas a h-aghaidh ni's fhearr na b'aithne d' ar-n athraichean an Afric no na h-Innsean, agus tomhsaich luchd ealadhain cùd-throm na greine is astar a' ghrìoglachain. Ach ma thug iad a' bhairlinn do bhodach na gealach, 's ma dhearbh iad nach robh ann ach mealltar nach robh cho iongantach no cho eagallach 's a shaoil sinn aon uair, chuir iad ioghnadh a's mothà 'na aite.

Co dhiu a bheachdaicheas sinn air meud is farsuingeachd a' chruthachaidh, no air a' mhaise leis a bheil e air a sgeadachadh, no air an riaghailt leis a bheil gach ni air an cumail 'nan aite, duisgidh e ioghnadh 'nar cridhe air nach h-urrainn sinn cainnt a chur. Tha 'n cuan farsuing, agus gabhaidh na longan a sheolas air cunntas, ach an drasd 's a rithist theid iad a mach as an càrsa, agus bualaidh iad 'na cheile. Ach cha dean esan aig a bheil ailm a' chruinne-ce 'na asgail mearachd. Tha mile agus deich mile

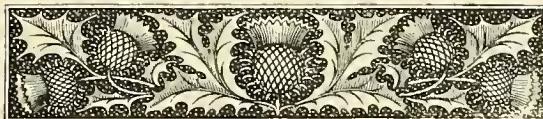
saoghal—cuid dhiu mile uair ni's mothà no 'n saoghal so—a' siubhal gun sgur troimh fharsuingeachd an domhain mhoir, le luathas nach gabh innseadh, ach tha iad uile air an cumail 'nan aite le lambh chumhachdach an Ti a dhealbh iad. Aig aon àm bha daoine 'n duil gu'm b'e 'n saoghal so teas-meadhoin a' chruthachaidh, 's nach robh anns na reultan ach eibhlean soluis air an crochadh anns an speur chum ceuman luchd siubhail na h-oidhch' a stiuradh. Ach an diugh thatar a' faicinn nach 'eil anns an t-saoghal so ach neo-ni anns a' chruthachadh, cho beag 's nach gabh e comharachadh am measg nan reultan eile, leosan a dh' fhaodas a bhi comhnuidh ann a h-aon de na saoghal a tha snamh mu'n ghein. Thug Dia taisbeanadh do na speuraidean cho cinnteach 's a thug e do'n Abstol Eoin, agus tha 'n teachdaireachd a chuir e thugainn leis na gloineachan amharc acasan, cho fior ris an teachdaireachd a labhair e leis na faidhean. Ma tha 'n speur a' nochdadhbh gloir Dhe, tha speuradaireachd a' nochdadhbh cumhachd inntinn mhic an duine.

Cha 'n-eil ceann no crioich aig a' chruthachadh. Ged a shiubhlamaid air sgiathaibh na h-oidhche gu iomall nan speur, cha tugamaid ach aon cheum anns an fharsuingeachd neo-chriochnach. Chitheamaid saoghal tìra tigh'nn 's an t-sealladh, 's ged shiubhlamaid le luaths an dealanaich fad miltean linn, cha ruigeamaid crioch a' chruinne-ce, 's cha 'n fhaiseamaid ach earlais bheag de na saoghal do-aireamh a tha siubhal anns an fharsuingeachd nach gabh tomhas. Nam biodh an saoghal so 's na th'air uachdar, air a thilgeil ann an cridhe na greine, cha bhiodh ann ach duradan beag 'na teis-meadhoin, ach cha 'n 'eil anns a' ghein fhein ach rionnag bheag a tha siubhal mu'n cuairt air grian a's mothà. Cha 'n 'eil e comasach do dbhuiñe beachdachadh air na nithean sin, gun ioghnadh is irioslachd a bhi air an dusgadh ann, an lathair an Ti a chruthaich na neamhan 's a tha riaghlaidh os an cionn. Is e 'n t-siorruidheachd, da rireadh, ionad comhnuidh-san, agus is còir urram a thoirt dha, oir molaidh na neamhan 'iongantais, agus nochdaidh an cruthachadh neart a ghairdean.

Ciod e Dia no ciod e 'ainm ?
Cha tuig na h-aingil 's airde 'n glòir.
Tha e 'na sholus dealrach glan,
Far nach ruig suil no smuan 'na chòir.

Cha robh e òg, is sean cha bhi,
O shior gu sior gun chaochladh staid ;
Cha tomhais grian no gealach aois ;
Oir 's nithean caochlach iad air fad.

'Nuair chuala neo-ni guth a bheoil,
Grad leum 'na bith a' chruitheachd mhor,
An cruinne so le 'uile làn,
'S na neamhan ard le 'n uile shloigh.

ELIAH.

*Carbad Israel agus a mharc-shluagh.—
2 RIGH ii., 12.*

AN uair a dh' innis aingeal an Tighearna do Shacharias gu'm beirteadh mac dha air an toireadh e Eoin mar ainm, thuirt e ris mar an ceudna—Bidh e mor ann an lathair an Tighearna, agus theid e roimhe ann an spiorad agus ann an cumbachd Eliah. Thug an seann sagairt gu maith ciod a bu chiall do'n fhacal, agus rinn a chridhe gairdeachas a chionn gu'n robh Dia a' dol a thogail suas as a theaghlach-san, faidh a bhiodh airidh air ainmeachadh anns an aon anail ri Eliah. Bha aite aig Eliah ann an cridhe nan Iudhach nach rehbh aig neach eile riamh: bha e dhaibh mar tha Iain Nocs do mhuintir Albainn. Bha eachdraidh a bheatha air a cumail air chuimhne gu curamach ann am beul-aithris an t-sluagh. Tha aon de na baird ag innseadh ciamar a bhiodh sluagh na Gaidhealtachd a' cur seachad na h-oidhche gheamhraidi, ri linn òige.

Bhiodh gach seanair aosmhòr liath,
'G innseadh sgialachdan gun ghò,
Air gach gaisgeach fearail, greannmhòr,
Bha's a' ghleann 'nuair bha iad òg.

Bhiodh seanairean nan Iudhach a' deanamh an ni ceudna. Bha iad gaolach air eachdraidh an duthcha, agus bhiodh iad a' cur smuas anns an oigrigh le sgeulachdan air treubhantas nan laoch a bha treun ann an cath agus a chuir air theicheadh armaltean nan coimheach. Cha robh aon de na sgeulachdan sin a bha cho taitneach le sean is òg ris na sgeulachdan a bhiodh teadh ag aithris air Eliah. Bheireadh iad air am fuil fàs teth, mar a bheir euchdan Bhruce air fuil Albannaich. Mar a b' fhaide bhupa bha Eliah a' dol, is ann a b' airde bha chliu ag eiridh, gus mu dheireadh an robh e am measg nam faidhean eile mar tha Beinn Nibheis am measg nam beann. Ri linn an fhaidh Malachi, bha fiuthair aca gu'n tigeadh e air ais anns an fheoil, agus an uair a chualas iomradh air na miorbhuiilean a bha Criosd a' deanamh ann an Galile, bha cuid am beachd gur h-e Eliah a thainig air ais. Bha e air a mhonmhùr am measg an t-sluagh gu'n d' òl e uisce na beatha 's nach luidheadh aois air, agus gu'n cuireadh Dia 'g an ionnsuidh e an uair a bhiodh cor na duthcha cho iosa! 's nach b' urrainn dhaibh fein cuisean a leasachadh.

Thuirt feedhainn de dheisciobuil Chriosd gu'm fac' iad Eliah maille ris air beinn a' chruthatharrachaidh, agus shaoil cuid de na bha 'nan seasamh aig a' chrann-ceusaидh gur h-ann air a bha Criosd a' gairm, an uair a għlaodh e—Eli Eli, lama sabachthani.

Tħa so uile a'leigeil fhaicinn dhuinn an greim laidir a rinn beatha 's euchdan an fhaidh air inntinn nan Iudhach. Bha rudeigin anns anduine nach robh a thaobh an t-saogħail so. Cha robh fios aca co as a thainig e, no c' ait an deachaidh e: bha bhreith cho diomhaireach ri bhàs. Bha e dhaibh mar Mhelchisedec, gun sinnsearachd, gun toiseach laithean no deireadh beatha. Cha b' aithne dhaibh e ann an laithean oige, oir cha d' thainig e am follais gus an robh e ann an lànachd a neirt. Cha robh e coltach ri daoin eile 'na phearsa no 'na għiulan. B'e aodach, falluinn mholach is crios leathair, agus b'e ionad comhnuidh, uaimhean nam beann. Bha nadur a' mħanaich ann, agus bu choma leis seanchas dhaqine no gleadhařiċi nam bailtean. Ann an uaigneas an fħasaich bha co sheanchas aige ri anam fein 's ri Dia. Cha nochdadh se e fein am measg dhaqine gus am biodeh falċi an Tighearna mar theine Loisgeach 'na chnamhan, ach an sin thigeadh e orra gun rabhadh mar thuil. Cha bu luatħe liubbhradh e a theachd-aireachd na rachadh e as an t-sealladh, agus bha amħarħus aig moran de'n t-sluagh gu'n robh Dia 'ga għiulan o aite gu aite air sgiathan na gaoitie. Chittheadh iad e far nach robh fiuthair aca ris, an drasd bhiodh e aig sruth Cherit, 's a ris ann an coiltean Charmel; aon uair chluuinet-eadh gu'n robh e air beinn Horeib, ach ma'n gann a b'urrainn e an t-astar a shiubhal, chluuinet-eadh gu'n robh e aig cladach Shidom; o bheinn gu beinn, o bhaile gu baile, o ghleann gu gleann, shiubħladh e le luathas neo-nadurra, air chor 's nach 'eil iongantas air bith gu'n do shaoil daoine gu'n robh cumhachd neo-thalmhaidh aige.

Cha ruig sinn a leas moran iomraidi a thoirt air an obair a rinn an duine naomh is treun so airson a dhuthcha. Tha 'n obair sin sgrɪobħta ann an eachdraidh Israel, agus għiulain i toradh fad iomadh linn. Chuir a choltas 's a chainnt iongantas air an t-sluagh an toiseach, agus cha robh fios aca co dħiu a theireadh iad faidh no amadan ris, ach mar bha na bliadhnaħan a' dol seachad, 's a bha iad a' fajċiġu gu'n robh a briathran air an seulachadh le miorbhuiilean,

thuig iad gu'm bu teachdair o Dhia e, da-rireadh. Cha robh feum aige air teisteanas o dhuine beo, oir bha theisteanas an clàr aodainn, 's bha cumhachd an Spioraid air a ghiulan. Ged a bha e comhnuidh ann an uaigneas nam beann, chual e mu dhol a mach an righ, agus las a chorruich. Air comhairle a dhroch mhathach chuir Ahab air chois ann an Samaria altair do Bhaal, agus ann am beagan uine bha sagairtean Bhaail cho tiugh anns an duthaich ris na fionnain fheoir. Chunn-aic Eliah nach b' fhada gus an deanadh na h-iochdarain mar rinn an t-uachdaran, 's gu'm biodh cridheachan an t-sluagh air an tarruing air falbh o Dhia an atharaichean chum aoradh a dheanamh do dhíathan breige. Chuir e fearg air gu'm biodh de dhàndas aig duine a bha 'na shuidhe air righ-chaithair Israeil eas-urram a thoirt do Iehobhah, an Dia a bheannaich a shinnsearan's a shaor iad le cumhachd a ghairdein, agus chuir e naire air gu'm biodh an sluagh cho neo-dhileas d'an creidimh, 's gu'n leigeadh iad eadhoin leis an righ fein toibheum a thoirt do Dhia. Ghlac Eliah a bhata, chrioslaich se e fein agus thog e air gu cuirt an righ, chum fianuis a thogail an aghaidh na h-eucoir. Bha facal an Tighearna mar theine 'na chridhe, agus cha b'urrainn e cumail air fein. Fad uile laithean a bheatha tuilleadh ghleachd e an aghaidh cuilbhéirtean an righ 's a mhnatha, agus an aghaidh aingidheachd spioradail ann an ionadan arda. Ach bha Dia 's an fhirinn air a thaobh, 's ged a bha 'n cath searbh is fada, shaor e a dhuthaich o chreidimh Bhaail, agus bhòidich an sluagh nach deanadh iad seirbhis do dhia eile ach Iehobhah a mhain.

Ma bha teachd Eliah diomhaireach ciod a theirear ri fhalbh? Tha am fear a sgriobh leabhar nan Righrean ag radh nach do bhlais e bàs, ach gu'n do thog Dia suas e gu neamh ann an iom-ghaoith. Thainig guth an Tighearna 'ga ionnsuidh agus dh' iarr e air aghaidh a thionndadh gu beanntan Nebo. Tha e coltach gu'n robh amharus aig Eliah ciod a bha ri tachairt, oir ma'n d' fhalbh e air a thurus deireannach, chaithd e mu'n cuairt sgoilean nam faidhean òga chum beannachd fhagail acca. B' ann orrasan a thuiteadh uallach an latha, an deigh a bhàis, agus bu mhaith leis aon earail dhurachdach a thoirt dhaibh 's an dealachadh. Am measg nan deisciobul òga, bha aon fhear d' an d' thug Eliah gradh mor. B'e sin Elisha, a bha dha mar bha Timòeus do Phòl. B'e aoibhneas Elisha frithéaladh a dheanamh do'n t-seann fhaidh, agus chuir e roimhe gu'n rachadh e maille ris gu Nebo. Ach bha eagal air Eliah nach seasadh a chridhe ris an t-sealladh a chitheadh e, agus dh' iarr e air gu caomhail gun dol ann.

"Fan an so," thuirt e ris, "oir chuir an Tighearna mise gu Iordan." Ach cha dealaicheadh Elisha ri mhaighstir agus fhreagair e—"Mar is beo an Tighearna, agus mar is beo t-anam, cha'n

fhàg mi thu." Bhuail am faidh uisgeachan na h-aibhne, 's chaidh e fein 's a chompanach thairis oirre air chasa tioram, agus an uair a bha iad a' gabhail air an aghaidh agus a' comhradh, feuch carbad teine agus eich theine a dhealaich o cheile iad agus chaidh Eliah suas le h-iom-ghaoith do na neamhan. Cha'n fhaca suil duine an sealladh ud ach Elisha, agus cha robh e iongantach nach tugadh daoine làn gheill dha, an uair a thill e air ais 's a dh' innis e ciod a thachair. Chuir mic nam faidhean leth-cheud fear treun a mach a shiubhal an t-sleibhe 's nam beann, ach ged a shiubhal iad fad tri laithean, cha'd fhuaireadha Eliah. Cha robh e ann, oir thug Dia leis e.

Tha e furasda gu leor a thuigsinn gu'n do rinn Eliah obair mhor is mhaith ann an Israeil, ach cha'n eil e cho furasda a thuigsinn Carson nach do bhlais e bàs mar dhaoin eile. Faodaidh e bhith gu'n robh an sluagh cho as-creidmheach aig an àm, 's nach gabhadh iad ris na firinnean a dh' fhóllsich Dia dhaibh le beul an fhaidh, mur faiceadh iad comharraighean is miorbhuilean. Cha'n eil teagamh nach robh so anns an amharc aig an fhear a sgriobh cunnnts air a bhàs, agus aig Elisha o'n d' fhuaradh an naigh-eachd an toiseach. Na'n d' fhuaireadha Eliah sineadh laithean an deigh 'obair a chriochnachadh, agus na'n deachaidh e gu siorruidheachd troimh gheatachan a' bhàis mar chaidh a choimhearsnaich, dh' fhaodadh a theagasc 's a ghniomharan a bhi air an dichuimhneachadh, ach an uair a sheulaich Dia obair a sheirbhisich le thogail suas gu neamh gun bàs fhulang, bha inntinn is cridhe na duthcha air an glacadh air mhodh sonruichte, agus cha leigeadh an sluagh as an cuimhne gu brath beatha's teagasc an duine naoimh. Co dhiu a sheallair air bàs Eliah mar mhorbhui no mar chosmhàlachd, faodar a radh gur h-e sud an doigh a ghabh Dia chum ughdarras spioradail an fhaidh a nochdadh d'a shluagh ann an ògmadhuiinn a' chreidimh, 'nuair a bha Israeil fathast ann a staid a leanabachd.

Cha ghabhadh briathran a bu fhreagarracha bhi air an sgriobhadh air carn Eliah no na briathran a labhair a sheirbhiseach—*M' athair, m' athair, carbad is marc-shluagh Israeil.* Is e bha Elisha a' ciallachadh, gu'n robh fireantachd Eliah 'n a' bhalla-dion do Israeil. Bha fhacal cho cumhachdach ri mile carbad cogaidh is deich mile marc-shluagh. Chum e an rioghachd gun dol air seacharan gu buileach o Dhia, agus gun ceartas is firinn a threighean. Cha'n ann an lionmhoireachd shaighdearan no luingeis chogaidh a tha mòrachd rioghachd a co-sheasamb, ach ann an onoir is firinn is ceartas a sluaigh. Ardaichidh fireantachd cinneach, ach is e am peacadh masladh sluaigh. Bha urnaigh-ean is gniomharan is fireantachd Eliah mar armait air taobh Israeil. B'e am facal a bu bhithéanta air a bhilean, An Tighearna Dia, an lathair a bheil mi a'm sheasamh. Sheasadh e

air beulthaobh righrean, 's cha chuireadh am feart no am maoidheadh eagal air, oir b'e Dia a thearmunn agus a neart. Bha e faireachduinn gu'n robh ainglean Dhe 'ga dhion 'n a dhol a mach, 's 'n a theachd a steach. Ma thug so misneach dha, rinn e iriosal e mar an ceudna.

A' BHRIOGAIS LACHDUNN.

Bu mhor an tamait a chuir lagh Bhreatuinn air na Gaidheil ann an 1747, an uair a thoirmisg e dhaibh an deise Ghaidhealach a chosg. Bha e ceart gu leor gu'n toirmisgeadh lagh na dutchacha dhaibh airm a ghiulan, oir cha b' urrainnear dol an urras orra nach tugadh iad ionnsuidh eile air son a' Phrionnsa. Bha e searbh le cinneach uaibhreach an airm a liubhairt d' an namhaid, ach bha e seachd uairean na bu tamaitiche leo a' bhriogais lachdunn a tharruing suas m'am màsan, le ordugh Parlamaid.

Cha 'n 'eil e iongantach gu'n duisgeadh am mac-mallachd an cridhe na feedhnach a chuireadh air am mionnan, nach cuireadh iad suas bad de'n deise Ghaidhealaich gu brath tuilleadh. B'e so a bhòid a b' fheudar dhaibh a thoirt :-

"Tha mi toirt mo mhionnan, mar a fhreagras mi do Dhia aig latha mora'bhreitheanais, nach 'eil's nach bi agam gunna, claidheamh, daga, no arm sam bith eile, agus nach cuir mi orm breacan no feileadh no bad de'n deise Ghaidhealaich ; ach ma chuireas, mallaichte gu'n robh mo theaghlaich 's mo chuid ; na faiceam gu brath tuilleadh mo bhean 's mo chlann, m' athair, mo mhathair, no mo chairdean ; tuiteam anns a' bhlàr mar ghealtair agus grodadh mo chnamhan ann an tir choimhich, fad o uaigh mo shinsearan 's mo luchd daimh ; thigeadh so nile orm ma theid mi an cois m' fhacail."

Cuiridh na mionnan uamhasach ud gairisinn am feoil dhaoine cneasda, agus ged nach robh gaol againn feit riambh air feileadh mar dheise, bu mhaith leinn buille de bhata daraich a thoirt air caol-druim an trudsair a chuir na briathran oilteil an altaibh a cheile.

Faodar fhaicinn ann an litreachas nan Gaidh-eal gu'n do dhuisg an lamhachas laidir so droch spiorad anna, oir thug fear no dhà de na baird greis air caineadh na briogais lachduinn. Tha am meas toirmisgte daonnan ion-mhiannaichte, agus is dòcha nach biodh gaol nam bard cho mor air an fheileadh mur biodh an gràin cho mor air Diuc Chumberland. Anns an oran—*Hé'n clò dubh*—thuirt Mac Mhaighstir Alasdair:-

B' sheart leam breacan uallach,
Mu m' ghuaillean 's a chuir of m' achlais,
Na ged gheibhinn còta,
De'n chlo a's fearr a thig a Sasunn.

Bu mhaith anns an oidhch thu,
Mo loinn thu mar aodach leapa ;
B' sheart leam no 'm brat lin thu
A's priseile thig a Glascho.

'S baganta grinn boidheach,
Air banais 's air mòd am breacan ;
Suas am feileadh-sguaipe,
'S dealg-guailne a' cur air fasdaidh.

Bu mhaith a là 's a dh'oidhch thu,
Bha loinn ort am beinn 's an cladach,
Bu mhaith am blàr 's an sith thu ;
Cha righ am fear a chuir as duit.

Bha fios aig Mac Mhaighstir Alasdair ciod a bha 's an amharc aca-san a thug a mach an t-achd miomhail ud, ach tha e 'g innseadh dhaibh gu 'm faigh Righ Deorsa bristeadh duil, ma bha fiuthair aige gu'm bristeadh a' bhriogais spiorad a' Ghaidheil.

Shaoil e gu'n do mhaolaich so,
Faobhar nan Gaidheal tapaidh,
Ach 's ann a chuir e geur orra,
Ni's beurra no deud na h-ealltainn.

Dh' fhàg e iad làn mì-ruin,
Cho ciocarach ri coin acrach ;
Cha chaisg deoch an iotadh,
Ged b' fhion i, ach fior fhuil Shasuinn.

Ged spion sibh an crìdh asainn,
'S ar broillichean sios a shracadh,
Cha toir sibh asainn Tearlach,
Gu brath gus an teid ar tacadh.

Cha 'n e *Oran na Briogaise* aon de na h-orain a's fearr a rinn Donnacha Ban, ach faodar rann no dha dheth a chur sios, oir tha e nochdad nach robh gaol an t-samhraidh aig a' bhard do'n eideadh ùr.

Bha uair eigin de 'n t-saoghal
Nach saoilinn gu'n curiinn orm,
Briogais air son aodaich,
'S neo-aoideil air duine i ;
'S ged tha mi deanamh ùis dhi,
Cha d' rinn mi bonn sùlais,
Ris an deise nach robh dàimheil,
Do'n phàirti d' am buininn-sa ;
'S neo-sheannsar a' chulaidh i,
Gur grannda leinn umainn e ;
Cho teann air a cumadh dhuinn,
'S nach b' fheairde leinn tuilleadh i ;
Bidh putanan 'na gluinean,
Is bucalan 'g an dunadh,
'S a' bhriogais air a dùbladh,
Mu chulthaobh a h-uile fir.

'Se Deorsa rinn an eucoir,
'S ro dhiumbach tha mi fein dheth,
O'n thug e dhinn ar-n eideadh,
'S gach eudach a bhuiineadh dhuinn.

Bha teanga gheur aig Rob Donn agus thug an t-achd ud cothrom dha fochaid bheag lagh-ach a dheanamh air cui'd d'a choimhairsnaich a bha mach an aghaidh a' Phionnsa. Cha robb taobh sam bith aig Rob fein ri righ Deorsa, ged a bha muinntir a dhuthcha air a thaobh. Cha 'n 'eil teagamh nach biodh connsachadh eadar iad fhein 's am bard mu chuissean na rioghachd, ach an uair a bha na fineachan Gaidhealach air an sgapadh aig Ciul-fhodair, bha an argumaid an aghaidh Rob. Ach ma bha, cha b' fhada gus an d' fhuair e cothrom feala-dhà a dheanamh orra ann an *Oran nan casagan dubha*, mar a bu mhaith a b' aithne dha a dheanamh. Anns an oran sin, cha 'n 'eil Rob Donn a' leigeil air gu'n robb e toilichte mar a dh' eirich dhaibhsan a sheas air taobh an righ. Ach faodar a thuiginn nach do mhi-chord an rud ris uile gu' leir, 's nach bu mhisd leis aobhar shaotainn air làn an duirn de mhin phearsach a chur ann an craos feadh-nach a bha glaodhach ro ard air taobh Dheorsa. Anns an oran so, cha 'n 'eil e fein a' glaodhach cho ard agus is bitheanta leis na baird a dheanamh, an uair a theannas iad i air; ach tha na briathran ciuin a tha e cleachdad, 's an guth iosal anns a bheil e a' labhairt a' deanamh an orain seachd uairean na's sgaistiche 's na's cuimsiche na bhiodh e air dhoigh eile. Tha e leigeil air gu bheil e anabarrach duilich air son na feadhna a bha dileas do'n chrùn, ach d'am b' sfeudar a' bhriogais a chur suas cho mhaith ris na reubalaich. Shaoil iad gu'm faigheadh iad baigh o'n righ agus saorsa d'an duthaich, ach mo thruaighe! rinn Deorsa spors air a dhilsean, 's an aite saorsa, thug e dhaibh casagan dubha.

Ged a bha sibh cho rioghail,
Chaidh 'ur cisean am mothad;
'S maith an airidh gu'm faicte.
Dream cho tais ribh a' cumhadh,
Bhi tilgeil dhibh 'ur cuid bhreacan
'S a' gabhail chasagan dubha.

Am measg nam bard eile a ghleus an cruit chiuil chum am feileadh beag a mholadh, 's a' bhriogais a dhi-moladh, tha Mac a Phearsoin, Fear Srath Mhàisidh, Coinneach Mac Coinnich, agus Uilleam Ros. Cha ruigear a leas tarring a thoirt air rannan Mhic a Phearsoin, ach faodar innseadh ciod a thuirt Uilleam Ros an uair a shuair Marcus nan Greumach an t-achd tamait-eachd ud a chur as an rathad.

Is latha sealbhach, rathail, dealrach,
Alail, ainmeil, àgh-mhor,
A dh' fhuasgal air na h-Albannaich,
Bho mhachraichean gu garbhlaichean
Bho uisge Thuaid gu Arcamh chuain,
Bho dheas gu tuath gu leir;
Is binne 'n srann feadh shrath is ghleann
Na òrgan gun mheang gleus.

Thainig fasan anns an achd
A dh' ordúich paillt am feileadh,
Tha eiridh air na breacan,
Le farum treun neo-lapanach;
Bidh òighean thapaidh sniomh 's a' dath
Gu h eibhinn, ait, le h-uaill,
Gach aon dhìu 'g eideadh a gaol fein,
Mar 's reidh leo anns gach uair.

Sheinn Donnacha Ban cuideachd cliu a' Mhar-cuis a sheas taobh nan Gaidheal, agus a thagar ceartas dhaibh anns a' Pharlamaid, gus an tugadh dhaibh cead an seann eideadh a chur suas a' ris. Tha e 'g radh—

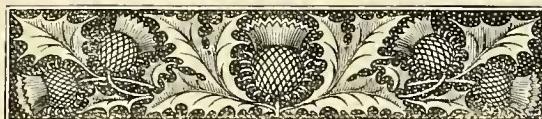
Deich bliadhna fichead is còrr,
Bha casag de'n chlò m' ar druim,
Fhuair sinn ad agus cleoc,
Ach cha bhvineadh an seors ud dhuinn,
Bucaill a' dunadh ar bròg,
'S e 'm barr-iall bu bhoidhche leinn;
Rinn an droch fhasan a bh' oirnn
Na bodaich d' ar n-oigridh ghrinn.

Fhuair sinn cothrom an diàsd
A thorlicheas gradh gach duthch',
Comas ar culaidh chur oirnn,
Gun fharraid do phòr nan lùb,
Tha sinn a nis mar is còir,
Is taitnidh an seol r' ar suil,
Chuir sinn a' bhriogais air làr,
'S cha tig i gu bràth a cùil.

Bha e ro annoch. Lean na Gaidheal ris a' bhriogais a dh' aindeoin di-moladh nam bàrd, agus na'n deanadh ablach baird an diugh aoir do'n fheileadh, cha rachainn an urras nach faigheadh e duais aig a' Mhòd.

AN T-ÒL

An uiridh, dh' òl an rioghachd so fiach £161,062,482 de dbeoch laidir. Bheireadh sin mu thnaiream tri puinnd's a dha dheug do gach duine anns an duthaich, ach an uair a chuirear as an rathad na feadhainn nach blais idir, agus mnathan is clann nach ruigear a leas a chunnntas, faodar a radh gu bheil fir na duthcha so ag òl deich puinnd Shasunnach 's a' bhliadhna. Cha 'n 'eil teagamh nach 'eil na stuthannan riomhach a bhios na h-uaislean ag òl a' cur suas na cunnntas, ach tha e air a radh leosan a sheallt gu curamach air a' ghnothuch gu bheil luchd obair na rioghachd ag òl fiach crùin, am fear, a h-uile seachduinn d' am beatha. Mu choinnseamh a h-uile sgilinn a thatar a' cosg air sgo.lean, thatar a' cur tasdain anns an òl.

CRIOSD IS BAN-GHREUGACH.

Cha'n'eil e ionchuidh aran na cloinne a ghabhail agus a thilgeadh chum nan con.—MARC vii, 27.

Aig an àm anns an do thachair an ni air a bheil ionradh againn anns na briathran so, bha a luchd duthcha air togail an aghaidh Chriosd. An uair a chunnaic iad nach gabhadh e an comhairle, 's nach cuireadh e air chois rioghachd Dhe anns an doigh anns am bu mhaith leosan, thionndaidh iad air cho guineach 's gu'n robh a bheatha an cunnart. Chuir e roimhe, uime sin, Galile fhagail agus dol do chearn air chor-eigin far nach biodh fios co e, agus far am faigheadh e cothrom air fois fhaotainn car greis. Chunnaic e nach robh feum sam bith dha a bhi bruidbinn riu aig an àm, agus gu'm b' fhearr dha lambh a thoirt air an dà fhear dheug a theagast, gus am fuaraicheadh a luchd duthcha 's an tigeadh iad thucadh fein a rìs.

B'e an t-aite air an do chuir e fein 's a dheisciobuil an aghaidh, baile beag an taobh a mach de chriochan Ghailile anns an aird an iar thuath, far nach do rainig eolas Dhe an sluagh 's far an robh iad ag aoradh do iodhalan. Ach cha luaithe chuir iad cas anns a' bhaile no chaidh fuaim an teachd air feadh an t-sluagh, agus thainig bean a dh' ionnsuidh Chriosd a' guidhe air a nighean anns an robh spiorad neo-ghlan a shlànachadh. Faodar a thuigsinn, o'n doigh anns a bheil an soisgeulaiche Marc ag innseadh na naigheachd so, gu'n do chuir a fhreagairt a thug Chriosd do'n mhlnaoi iongantas nach bu bheag air. Tha e cur iongantais air daoine gus an latha diugh, oir tha na briathran a labhair Chriosd eu-coltaich ri sheanchas am bitheantas.

Bha e nadurra gu leor gu'n tigeadh a' bhànn-Ghreugach a dh' ionnsuidh an t-Slànuigheir. Cha ruigear a leas a shaolsiún gu'n robh eolas spioradail aice nach robh aig a coimhbearsnaich no gu'n robh creidimh aice ann an Chriosd anns an t-seadh anns a bheil am falch air a chealachdadh am measg chreidimheach an diugh. Cha'n'eil teagamh nach cuail i ionradh air na miorbhuitean a bha e deanamh ann an Galile 's nach d' thug luchd turuis thuice sgeulachdan fior is breugach mu na daoine a leighis e. Bha iomaguin oirre mu thimchioll a nighinn agus direach mar a dh' fneuchas sinn uile gach leigheas is lighiche air an cluinn sinn deagh

iomradh m'an toir sinn suas ar dochas, chuir i roimhe Criod fhaicinn feuch am b'urrainn e cobhair a dheanamh oirre. Bha an teachdair-eachd air an do rainig a' bhean e caomhal, ach an urrainn sinn a radh gu'n robh an fhreagairt a thug esan dhith caomhal? An toiseach cha do fhreagair e idir, ach an uair a ghuidh's a ghuidh i air trocair a nochdadh do mhathair 'n a h-eigin, thuirt e rithe gur h ann gu caora chailte Israeil a thainig esan. Cha do chuir eadhoin na briathran sin air falbh i; lean i e fein 's a dheisciobuil a steach do'n tigh agus ghuidh i air le deoir a nighean a shlànachadh. An sin thionndaidh e agus thuirt e rithe nach robh e ionchuidh aran na cloinne a ghabhail agus a thoirt do na coin. An aite fearg a ghabhail no a misneach a chall, rug i air an fhacal sheaibh mar gu'm bu gheireamh milis e, *Is fior sin, a Thighearna, gidheadh ithidh na coin fo'n bhord de sbruileach na cloinne.* Nach bu gheusd a fhreagair i e, arsa Luther, ghlac i Criod ann an ribe a bhriathran fein.

Nan do chuir Marc na briathran so am beul sgrìobhaiche cruaidh - chridheach, theireamaid nach ruigteadh leas fiuthair a bhi ris a' chòrr, ach their sinn gu bheil iad anabarrach iongantach am beul neach a bha cho caomhal is truacanta ri Chriosd. Cha do ghoirtich esan duine riamh, 's cha d' thug e droch fhreagairt air an-neach a bu diblidhe a thainig 'ga ionnsuidh, oir cha b' ann a dhiteadh dhaoin a thiinig e ach 'gan tearnadh. Ciod, ma ta, a bha e ciallachadh leis an fhacal ud?

Their cuid nach b' ann a dheanamh mbior-bhuitean a chaidh e do'n bhail ud ach a leigeil a sgios, agus nach robh e air son rud sam bith a dheanamh leis am faigheadh an sluagh a mach co e, agus am faigheadh a naimhdean a mach c' ait an robh e am folach. Cha'n'eil teagamh nach eil sin fior; bha feum aig air fois agus samchair aig an àm, agus cha bu mhaith leis gu'm biodh ainm 's a dhreuchd am beul an t-sluagh. Ach aig a' cheart àm, cha ghabh sin lethsgul nam briathran, ma labhair e iad. Dh' fhaodadh e am boirionnach a dhiultadh gun a goirteachadh.

Their cuid eile gu'n do labhair e air an doigh ud a chionn nach ann ris na cinnich ach ris na h-Iudhaich a bha ghnothuch. Chuireadh mise gu caora chailte Israeil. B'e toil Dhe eolas na firinn a thoirt do shluagh Israeil an toiseach a chionn gu'n robh iad deas

air son an eolais sin mar nach robh càch, agus an deigh laimhe abstoil a thogail suas a measg nan Iudhach a chraobh-sgaoileadh an soisgeul gu duthchannan eile. B'e sin toil Dhe, agus am feadh 's a bha Criod air thalamh bha e umhal do thoil Athar agus rinn e an obair a thug Athair dha ri dheanamh anns an doigh anns an d' orduich Athair dha. Chuir e seachad laithean a bheatha am measg nan Iudhach, ged a rinn e trocair uair no dha air feadhainn nach buineadh do chomhcheangal a' gheallaidh. Tha e furasd a thuiginn Carson nach bu mhaith leis miurbh-uilean is comharraidhean a dheanamh am measg sluaigh a bha 'n taobh a mach do chriochan nan Iudhach, agus ged a dhíultadh e eisdeachd ri urnuigh na mnatha, cha b'urrainn sinn a radh gu'n do nochd e cruas cridhe no neo-chaomhalachd. Is e an rud a tha iongantach gu'n labhradh e cho suarach's cho fuar ri mathair bhochd aig an robh cridhe goirt. An do rinn e sin da-ríreadh? Tha sinn an duil nach do rinn agus nach robh a chainnt idir cho neo-chaomhal 's a shaoilear.

Tha moran sgoilearan am beachd nach robh anns an fhacal a thubhairt e ach sean-fhacal a bha cumanta 's an duthaich, agus nach robh Criod a' ciallachadh a' bhean no a luchd duthcha a choimeas ri coin, ged a thuit dha an sean-fhacal a cleachdadh. Chuir am beachd maith a bh' aig a' mhnaoi air feir, ged bu choigreach e, iognadh air, agus los dearbhadh beag a chur oirre, thuirt e rithe an sean-fhacal ud gu reidh caoimhneil, mar gu'n abradh e—Cha 'n aithne dhuit mise 's cha 'n aithne dhomh thu; innis dhomh Carson a bheirinn do choigreach na tiodhlacan a bhuineas do mo dhaoine fein. B' aithne do 'n bhoirionnach an sean-fhacal gu maith agus fhreagair i e le fear eile, mar gu'n abradh i—Tha a leithid sin de dh' fhacal ann gun teagamh, ach tha sean-fhacal eile [ann a tha g' radh gu'm faod eadhoin na coin an sbruileach itheadh. Feumar na sean fhacail daonnan a thuiginn a reir an spioraid anns a bheil iad air an cleachdad, agus an doigh anns a bheil iad air an labhairt. Ma labhair Criod an sean fhacal ud le fiamh gaire air aodann—agus tha sinn an duil gur h-ann mar sin a bha—thnígeadh a' bhàin-Ghreugach gu maith nach robh e ciallachadh a diultadh agus nach robh neo-chaomhalachd sam bith 'na chridhe. Tha e duilich sean-fhacal a thionndadh o aon chainnt gu cainnt eile, agus is dòcha nach robh am facal idir cho maol anns a' chainnt anns an do labhair Criod e 's a tha e ann an Gàidhlig. Is e tha so nile a' ciallachadh, nach ruigear a leas a bhi cur as leth Criod gu'n do bhruidhinn e gu suarach ri boirionnach a bha 'n a h-eigin, no gu'n do ghoirtich e i, an uair a bha feum aice air caomhalachd is comhfhurtachd. Cha b' ann a dheanamh magaidh air a bhraithrean a thainig e ach 'g an leigheas.

I. Tha beannachdan spioradail a' leantuinn freasdal searbh. Tha na neoil is duirche làn de thocair chaoimh an Tighearna, agus air cùl freasdailean a chuireas eagal is crith air a shluagh tha rùintean caoimhneil an Athar. Tha searbhadas is milseachd gu tric anns an aon ghucaig. Tha an Tighearna ceart 'na uile shlighean agus naomh 'na uile ghniomharan. Cha 'n ann gun aobhar no air ghaol an sàruchadh a smachd-aicheas e a chlann. Tha e gràsmhor agus truacanta, agus tha a chaomh throcairean os cionn nan uile dhaoine. Leighsidih e iadsan aig am bheil cridhe briste, agus ceanglaidh e suas an leonta. B'e an trioblaid a bha 'n a dachaidh a thug am boirionnach so gu Criod. Cha'n fhac i riagh aghaidh an t-Slanuigheir, mur tigeadh tinneas is trioblaid a dh' ionnsuidh a tighe; ach o'n doimhneachd ghlaodh i ris, agus fhuair i a mach gu'm b'esan da-ríreadh an Tighearna troc-airreach is caomhal. Is searmonaiche druigheach am bròn, agus glacaidh e aire dhaoine nach toir geill do sheorsa eile. Tha miltean de spioradan frithealaidh aig Dia agus is e bròn aon dhiu. Tha e 'na mheadhon air daoine thoirt a mach as na callaidean neo-chinn teach a thogas iad dhaibh fein, agus an toirt gu fasgadh a ghabhail fo sgaile an Uile-Chumhachdaich. An uair a mheudaicheas trioblaid irioslachd, agus a thairngeas i buill teaghlaich nì's dluithe ri cheile na bha iad roimhe, tha i dhaibh 'na h-aingeal beatha an aite bhi 'na cuis eagail.

II. Is còir urnuigh a dheanamh a ghnath agus gun fhannachadh. Le bhriathran agus gu sonruichte le eiseimpleir theagaig Criod sin do na deisciobuil. Los an rud a dheargadh air clar an cridhe air chor 's nach dichuimhnicheadh iad e, labhair e dà chosmhalaichd a tha le cheile a' teagastg nach sgithich Dia dhiubhsan a thig thuige gu tric ann an urnuigh. Cha d' fhuair a' cheud urnuigh a rinn a' bhean so eisdeachd, agus nan do stad i, chailleadh i an tiodhlac mor a fhuair i air a' cheann mu dheireadh. Cha ruigeadh a h-uireasbhuidh leatha bhi 'na tosd, agus ghuaidh is ghuaidh i gus an d' fhuair i furtachd. Ma tha dian-iarrtus draghail le daoine, cha 'n eil e draghail le Dia. Cha sàruich a shluagh esan le bhi eigheach ris a la agus a dh' oidhche. Is toigh leis iadsan nach fannaich ann an urnuigh, agus is ann dhaibh a dh' fhosglas e a lamh gu fialaidh. Cha ghabh creidimh cumail beo gun urnuigh, oir is e ar n-urnnighean a tha 'gar ceangal ri beatha is cumhachd Dhe. Tha urnuigh do spiorad an duine mar tha an t-adhar d'a chorp. Is e Dia grian an anna agus ann an urnuigh tha 'n t-anam air a chur an teis-mheadhoin solus is blàths na greine. Faodaidh failinnean gu leor a bhi ceangailte ri creidmhidh—agus bidh failinnean anna gus an tilg iad an deo—ach cho fad 's a leanas iad air urnuigh, cha ruig iad a leas eagail a bhi orra gu'n do bhàsaich

spiorad na diadhaidheachd annnta. Theid obair nan gras air aghaidh annnta a dh'aindeoin iomadh failinn. Ach an uair a thoisicheas daoine air dearmad a dheanamh air urnuigh, 's a leigeas iad laithean is seachduinnean seachad gun an glun a lubadh an lathair Dhe, tha iad marbh gu spioradail ged a dh' fhaodas ainm a bhi aca gu bheil iad beo. Tha spiorad na h-urnuigh agus spiorad na diadhaidheachd air am faotainn comhla daonna.

CUAIRT A' MHINISTEIR GHALLDA

[*Bha an sgeul so air a sgriobhadh leis an Ollamh Tormoid Mac Leoid nach maireann.*]

AIR feasgar latha Sàbaid, deireadh an t-samhradh a chaidh seachad, thainig duine àraidi a dh' ionnsuidh mo thighe a dh' iarr falal a labhairt rium ann am sheomar fein, a chionn gu'n robh ni-eigin aige ri radh nach bu mhaith leis neach eile 'g a chluinnntinn. Thug mi steach e agus dh' fheoraich mi dheth ciod a bha aige ri chantainn.

Is duilich leam, ars' esan, dragh a chur oirbh air an fheasgar so, an deigh saothair an latha, ach is e an éigin a chuir mi d' ur n-ionnsuidh, agus uime sin tha dochas agam gu'n toir sibh maiteanas dhomh. Tha mo choimhairsnach truagh, Seumas, do reir coslais air leabaidh a bláis, agus cha'n fhoghnadh leis gun fios a chur oirbh, ged is iomadh la a rinn e tair oirbh agus a dhuit e 'ur n-eisdeachd.

Rinn thusa, deir mi, mar bu choir dhuit, tighinn, agus da-rireadh is e an éigin a chumadh mise air m' ais o dhol 'g a fhaicinn. Cha dean mi moille sam bith : gabh thus' air d' ais agus innis dha gu bheil mi air mo cheum 'ad dheigh. Dearmadach mar tha Seumas truagh, agus seachantach air ordughean an t-soisgeil, co is urrainn a radh ciod a tha'm beachd an Tighearna m'a thimchioll. Is maith an comharradh e bhi iarradach air m' fhaicinn ; gu'n deonaicheadh Dia dhuinn aobhar dochais as a leth.

Bu duine Seumas aig an robh moran de thugse agus de chiall nadurra, duine tapaidh an gnothuichibh duihcha, ach bha e a' chuid bu mhò d'a laithean toigheach air deoch agus air ruidh-teireachd ; chinn e dearmadach air uile mheadhonan nan gras ; sheachain e tigh-aoraidh Dhe, agus tharruing e an compansas ri daoine gòrach, ain-diadhaidh mar e fein. 'Se deoch is amaideachd a thug galair a' bhais 'na charaibh, agus an uair a chaidh mise stigh do'n t-seomar 's an robh e 'na luidhe, bu déistinneach r'a fhaicinn an coslas truagh a bha air—bha eagal, amharus, bròn, diobhail misnich agus uamhas mor air an deargadh gu domhain 'n a shuil agus 'n a aogas

gu leir. Bha e caithe gu neo-ni, agus cha 'n fhaca mi, ar leam, riamh aon duine bu mhò a b' aobhar truais na e, ged a bha e soilleir gu'm b'ann air 'inntinn 's nach b' ann air a cholluinn a bha chuid a bu mhò d'a thrioblaid. Shocruich e shuil orm cho luath 's a chaidh mi stigh agus dh' fheuch e 'r a laimh a shineadh a mach.

Shuidh mi ri taobh na leapadh is thuirt mi ris : Is duilich leam d' fhaicinn 's a' chor so ; cha chuala mi gu'n robh ni air bith a' cur ort gus an do rainig do charaid mi air an fheasgar so, ach tha dochas agam gu'n sìn Dia do laithean fhathast gu aobhar a bhi agad a mhaiteas aideachadh le taingealachd.

Ghluais e a cheann, dhruid e a shuilean, agus tharruing e osna throm, mar gu'm biodh e as eugmhais dochais

Ciod, a deir mise, a tha 'n leigh a tha frith-ealaich ort ag radh ? Ciod i a bharail ort ?

Cha 'n 'eil dochas sam bith aige, ars' esan, r'a thoirt dhomh : tha e 'g radh nach 'eil e 'na chomas a' bheag no mhor a dheanamh air mo shon.

An ann mar sin a tha, deir mise, le cainnt stolda, ach an ni a tha eu-comasach do dhuine tha e soirbh do Dia. Is mi a dh' fhaodadh a radh, oir is minic a chunnait mi iadsan a thug leigh saoghalta thairis a tighinn uaith, ach ciod do bharail fein ? Dh' amhaire e 'am aodann le sealladh a chuir oilt air mo chridhe. Is duine marbh mi, ars' esan, agus 's i chuis a's miosa, is duine caillte mi. Air d'athais, a deir mise, nar leigeadh Dia, na labhair air an doigh sin.

Thaislich so e ; labhair mi ris gu foil leis a' chainnt a bu chaomaile agus a bu chairdeile a b' urrainn domh a chleachdadh, a' cur an ceil an doilgheadais mhoir a bha orm rach robh fios agam na bu traithe mar bha e, agus a' gearan nach do leig iad fios domh.

Mata, ars' esan, b'e sin mo mhiann-sa ach bha nair' orm ; chuir mi dàil an' an sin a dheanamh mar chuir mi dàil anns gao. ni eile, agus chuirinn dail ann a chaoidh mur biadh am bàs air teachd 'am rathad—ach thainig esan agus thainig soilleireachadh an uamhais 'na chois. Dh' fhairtlich orm a bhi samhach na b' fhaide, ach b'fhearr leam gu'n do chuir mi fios oirbh na bu traithe—tha e nis tuilleadh is anmoch, chaill mi mo latha, chaill mi mo chothrom. O, is duine caillte mi, tha fios agam gur h-ann mar so a tha.

Tha dochas agam, a deir mise, gur ann a thainig atharrachadh mor air d' inntinn. Dhuisg Dia thu chum do chunnart fhaicinn agus esan a thoisich air an deigh obair, nach faod e, ann an saibhreas a throcair, a toirt air a h-aghaidh ceum air cheum chum foirfeachd.

Cha toir, cha toir, a deir e. Dochas cha'n-eil agam, pheacach mi thar saorsa agus cha'n-eil cionta nach do rinn mi. Dochas agamsa ! ars' esan, le buaireas uamhasach spioraid, agus le

osnadh a shaoil leam a sgàineadh a chridhe. Dh' amhairc e orm's an aodann, agus mar a bha mi dol a labhairt, thainig boiriownach a bha stigh dluth air an leabaidh, le soire beag as an do thairg i deoch dha.

Carson, ars' ise, a tha thu labhairt mar sin. Cha'n'eil thu cho dona's a tha thu a' leigeadh ort; tha na miltean mu'n cuairt duit na'n miosa. Is ann duit fein a bha do lochd—carson a labhradh tu's an doigh sin.

Smeid e gu grad le 'laimh i bhi samhach. Nach cuist thu, ars' esan, is mò a's fada b'e sin mo bharail fein ach O! 's ann air m' anam bochd-sa thainig an t-soilleireachd eagalach.

Is gòrach a bhean, a deir mise, do chainnt; cha ghniomh cairdeil a tha thu deanamh, labhairt mar so ris; do reir coslais tha beachd a's fearr aige air cor anma an lathair Dhe na tha agad-sa. Ciod e dha-san ged bhiodh na miltean na bu mhiosa na esan, an seasadh sin a lethsgusan? Bheirear breith air-san air son a dheanadais fein agus ni h-ann air son deanadais muinnitir eile. Tha thu'g radh nach 'eil Seumas idir cho peacach's a tha e am barail. Gu truagh tha sinn uile na's peacaiche ann am sianuis an De uile-naoimh no gu'm faodadh e amharc oirnn ach le dubh-ghràin. Bho cheartas Dhe tha sinn uile 'toiltinn sgrios siorruidh, agus gun teagamh b'e so a thigeadh air-san mur biadh an Tighearn Iosa air eàric cho luachmhòr a thoirt air ar son, le bàsachadh chum ceartas Dhe a riachadh agus reite a chosnadh.

An uair a chual an duine tinn iomradh air ainm an t Slanuigheir, għlaodh e mach le le didochais agus le guth buaireasach—Cha'n'eil an Slanuigheir dhomh-sa!

Cha'n'eil e comasach innseadh an doigh air an do labhair e na briathran sin. Bha neul tingh agus dorcha eadar e agus trocair Dhe ann an Criod, cha bu leir dha Dia ach ann an corruch. Cha robh deur air a shuil, cha d'thanig tais-eachadh no maothachadh air a chridhe. Bha e mar dhuine a bha 'làn dearbhta 'na inntinn fein nach robh dochas aige. Chuir so oillt orm agus is gann a bha fios agam ciod a bu choir dhomh a radh.

Ma tha thu creidsinn, arsa mise, ann an Iosa Criod, is éigin duit a chreidsinn gu bheil e comasach chum tearnadh. Tha mi'ga chreidsinn sin, ars' esan. Agus an e nach 'eil e comasach, deir mise, air thusa thearnadh cho mhaith ri duine eile? Bu dimeas air a għras 's air a ghloġi a smainteachadh gu bheil a chumhachd-sa neo-chomasach air a' pheacach a's mò air aghaidh an t-saogħail a thearnadh. Bha e 'n a thosd car tamuill ach mu dheireadh fħreagair e gu cabh-agach, Tha e cumbachdach ach cha'n'eil e toileach. Tha, deir mise, tha e làn thoileach is tha e comasach. Ach leughaidh mi dhuit an coigearħi caibideal deug a reir Luais, chum

gu'm faic thu an sòlas a tha air neamh ri iompachadh aon pheacach. A nall dhomh, a bhean, am Biobull, chum gu'n cluinneadh e cho toileach's a tha Dia gu gabħail ris.

Chunnaic mi gu'n do chuir so iomagħin oirre aċ-ċhoisich i mar gu'm biodeh i'ga iarraidh.

Thog an duine truagh a bha's an leabaidh a cheann agus thuirt e—Dean suidhe, a bhean, cha'n àm so gu ceilg no breug; cha'n'eil Biobull agaġġin's an tigh, agus ged a bhiteadh, cha deanadh għiex rann dheth ach mo dhiteadh. Chuir misse cùl ris a' Bhiobull ann an là mo shlaiente agus chuir Dia a nis cùl rium-sa air leabaidh mo bhais.

Thug mi lamh air mo Bhiobull fein agus leugh mi dha a chaibideal a dh'ainmich mi. Tharruing mi a smaintean gu caoimhneas a' Bhuachaille a chaidh air toir na caorach a chaillleadh, 's a għiulien dachaidh i le gairdeachas. Druigheadh so, arsa mise, air do chridhe-sa, agus bi làn chinnteach gu bheil Dia a' feitheamh gu bhi gràsmhor, agus gu'n toir e fainear a' cheud togradh a dhuisgeas ann ad chridhe gu maith-eanassha fhaotainn.

Bha Seumas bochd 'n a thosd ach bha e soilleir nach robh sith fhathast 'n a inntinn. Cha do chuir e suas aon ghuidhe ri neamh no aon ghuth air son maitheanais, għidhekk labhair mi ris fhathast le dochas. Tha thu faċċin, arsa mise, gu bheil Dia cho deonach 's a tha e comasach air għiex neach a thig thuġie a shaoradh, g'e b'e air bith coe. Ciod, ma ta, a chumas tusa a mach. An iad do pheacaidhean? Ged robh iad dearg mar an sgarlaid, nithear geal mar an sneachd iad. Glanaidh fuil Chriod o għażiex peacachd.

Cha do labhair e falal. Nan d' iarr e orm urnuġi a chur suas, bhiodh sòlas orm. Ach cha robh sin, do reir coslais, 'n a bħeħad. Bu mbithiċ dhomh-sa, uime sin, mo dhleasdanas fein a dheanamh agus so a chur 'n a chuimħre. Thuixi mi ris leis għiex bāġi is caoimhneas a' b'urraġġi dhomh a chleachdad, A Sheumais, aontaċċi leam ann an urnuġi. Leig dhomh troċċar an Tighearna asluchadħ as do leth.

An deigh dhomh criochnachadħ mħothaix mi gu'n robh na deoir air a shuilean ach cha do labhair e falal. Slan leat an nochd, arsa mise, Dia bhi maille riut

Air an la maireach chaidh mi'g amharc agus bha seanachas eile agam ris. Am bheil e comasach, ars' esan, gu'n gabħadha Dia ri m' leithid. Cha'n urrainn domh a smainteachadh, għid-eħad, O mo Dħia. Thainig reachd 'na mħuineal, thuit e thairis, agus ann an uine għoġi idu thug e suas an deo.

B'e so toil an Tighearna. Co dħiu a bha no nach robh e, an àm a bhais, ann an reite ri Dia, cha bħu ħiex dhuuñn a radh. Aon ni a tha cinnteach, cha d' fħuair e bas ann an sith,

AIR A' BHEINN.

An uair a bha e ri urnuigh, bha dreach a ghnuise air atharrachadh, agus rinn-eadh 'eudach geal agus dealrach. — Lucas ix. 29.

Ged labhradh na deisciobuil le teangaibh nan aingeal, cha b' urrainn dhaibh innseadh gu ceart do dhaoin eile mu'n t-sealladh ghlòrmhor a chunnaic iad air beinn Hermon. Thogadh suas iad gu Pàrras, agus chunnaic iad le'n suilean corp feola Chriosd a' dealrachadh le solus nach facas rianlh air muir no tir, agus chual iad le 'n cluasan comhradh mu nithean diomhair eadar an Slanuighear is spioradan dhaoine naomh a bha cheana air an deanamh foirfe. Ged nach do làn thuig iad aig an àm ciod a bha an taisbeanadh ud a' ciallachadh, dh' fhairich iad gu'n d' fhuair iad aon phlathadh de ghlòir nan neamh, agus roimh-bhlas de dh' aoibhneas an Tighearna. Cha do leig iad as an cuimhne gu bràth ro-mheud nan taisbean a fhuair iad air beinn Hermon, agus an uair a bha Peadar 'na sheann duine b' abhaist dha a bhi labhairt le iogh-nadh mor air a' ghloir a chunnaic e air a' bheinn.

Tha na tri soisgeulaichean—Mata, Marc, is Lucas—a' toirt cumtais air an t-sealladh a chunnaic na deisciobuil, agus tha gach aon dhiubh ag innseadh na naigheachd 'na dhoigh fein. Is e Mata an aon flear a tha 'g radh gu'n do thuit iad air an aghaidh air an talamh an uair a chual iad guth as na neamhan, agus gu'n do bhean Iosa riù ag radh, Eiribh agus na biodh eagal oirbh. Tha Marc ag radh gu'n do rinneadh eudach an t-Slanuigheir dealrach, ro gheal mar an sneachd, air mhodh nach robh e'n comas do għlanadair-eudaich air talamh a għealachadh. Is e Lucas a dh' innis gur h-ann chum urnuigh a dheanamh a chaidh Iosa do'n bheinn, agus gur h-ann an uair a bha e ri urnuigh, a bha dreach a ghnuise air atharrachadh, agus a rinneadh 'eudach geal agus dealrach. Is e Lucas euideachd a tha 'g innseadh gur h-ann mu bhàs Chriosd a labhair Maois is Eliah, agus gu'n robh na deisciobuil 'nan cadal, eo-dhia pairt de'n ùine.

Ciod a bha an sealladh ud a ciallachadh? Cha'n eil e furasd a radh. Cha'n aithne dhuinn ach ann an euid, agus a thaobh inntinn is eridh an t-Slanuigheir aig aon de na h-amannan a bu shòluimte 'na bheatha, feumaidh eadhoin daoine glic is naomh aideachadh nach 'eil an eolas ach beag. Ach faodaidh sinn smuaineachadh air, le irioslachd is urram, an dochas gu'm fairich sinn, eadhoin ann an tomhas beag, oirdheireas nan nithean air a bheil na soisgeulaichean a' deanamh iomraidh. Cha do làn thuig na deisciobuil fein brigh an fħiosrachaidh ud, ach ged nach do thuig, thuirt iad gu'm bu mbaith dhaibh gu'n robh iad air a' bheinn agus cha'n iarradh iad an t-aite fħagħil. Tha e maith do dhaoine an smuaintean a shocruchadh air nithean ard is domhain, ged nach tomhais iad an airde no an doimhneachd.

Tha euid am beachd nach robh amns an t-sealladh ud ach comħarra follaiseach a thug Dia do na deisciobuil chum au aire a ghairm gu morachd Iosa. Is e sin ri radh, tha iad am beachd gur h-ann air sgàth nan deisciobul a thachair an ni a thachair, chum creidimh a dħusgadh annta ann an Diadhachd Iosa. Tha sin, ann an tomħas, fior, agus cha'n eil teagamh nach do neartaich an sealladh a chunnaic iad creidimh nan deisciobul ann an Diadhachd Iosa; aeh aig a'cheart àm, tha sinn an duil gur h-ann air sgàth Iosa fein a thainig teachdairean is guth o neamh, agus nach ann air sgàth nan deisciobul. Cha'n ann orra-san idir is cōir dhuinn ar n-aire a shocruchadh, ach air an neach naomh a bha gleachd ri Dia ann an urnuigh, agus a fhuair, mar thoradh 'urnuigh, a leithid de fħaireachduuñn air lāthaireachd an athar 's gu'n do dħealařieħ a'odann mar a'għrija. Is e an eath spioradail a chaidh air aghaidh ann an anam Iosa fein agus an dearbhachd spioradail air an do rainig e air Hermon, a rinn a' bheinn sin 'na h-ionad ro naomh, agus cha 'n e an sealladh a chunnaic na deisciobuil.

Aig toisceach a mhinistreileachd chaidh e troimh fħiosrachadh searbh amns an flàs-ach, agus aig deireadh a bheatha chaidh e troimh fħiosrachadh searbh ann an Getsemane. Bha 'n saogħal agus an fheoil

ag iarraidh air, Calbhari a sheachnadh agus a rioghachd a chur air chois air dhoigh eile. Air uairean thainig an smuain thuige gu'm faodadh an saoghal a bhi ceart, agus nach b'e toil Athar gu'n rachadh e troimh fhulangas a' bhais idir. B'e sin am buair-eadh sonruichte a thainig thuige anns an fhasach an-nair a bha e ag ullachadh anna airson na h-oibre a thug 'Athair dha ri dheanamh agus a' smuaineachadh air an doigh a b' fhearr anns an coimhlionadh e i. Bha guth an t-saoghal agus solus 'inn-tinn fein a' dol calg dhireach an aghaidh a cheile, ach roghnaich e a sholus fein a leantainn, ged dh' fhuilingeadh e am bas. Is e an ion-chomhairle so anns an robh Iosa, car greis aig toiseach a mhinistreileachd, a tha na soisgeulaichean a' ciallachadh leis a' *bhuaireadh* no an *dearbhadh* troimh an deachaidh e anns an fhàsach. Bha an cath searbh cho fad 's a mhair e, ach air dha bhi ann an ion-chomhairle, rinn e urnuigh ri 'Athair agus fhuair e dearbhachd cho soilleir air toil Dhe 's gu'n do chuir e aghaidh air Calbhari o'n latha sin.

Beagan laithean m'an deachaidh Iosa suas gu Hermon, tha na soisgeulaichean ag innseadh dhuinn gu'n do labhair e ris na deisciobuil mu 'bhàs. Clumnaic e gu'n robh an t-am a' tarruing dluth. Bha 'n sluagh a' tuiteam air falbh, 's bha naimh-deas nan sagairtean 's nan uachdaran a' fas na bu teotha. Bha dòchas aig na deisciobuil nach robh cùisean cho dorcha 's a bha esan an duil, agus gu'n tigeadh an sluagh thne a fein ann am beagan ùine, 's gu'n gabhadh an duthaich uile ris mar am Messiah. Ach bu leir do Iosa comharran na h-aimsir mar nach bu leir dhaibhsan, agus chum an eridheachan ullachadh airson an dealachaidh a bha gu tachairt, dh' innis e dhaibh gu reidh, soilleir gu'm feumadh Mac an duine moran nithean fhulang agus a bhi air a cheusadh. Chuir a chainnt ion-gantas is uamhas orra agus thuirt Peadar, "Gu ma fada sin bhuit-se, a Thighearna." Shaoileamaid nach robh briathran Pheadair fad as an rathad, ach chronaich Iosa e gu geur "Imich air mo chùl, a Shatain." Carson a rinn e sin? Tha sinn an duil gu'n do rinn, a chionn gu'n robh Peadar a' cur 'na charmh a' cheart bhuaireadh a thug cath cho searbh dha anns an fhasach corr is bliadhna roimhe so. Aig an am sin, b'e an saoghal agus Prionnsa an t-saoghal a chuir dearbhachd air, ach a nis bha a' cheart dearbhachd air a chur air le aon d'a chaird-

ean, agus chuir e bròn air Iosa gu'm biodh e cho fada maille riù agus nach b' aithne dhaibh e na b' fhearr no gu'n tugadh iad dha a leithid sud de chombairle. Bha e soilleir dha fein nach b' urrainn e Calbhari a sheachnadh, gun dol an aghaidh rùinteann Dhe, agus gur h-ann a mhain tre bhàs is fhulangas a shaoradh e a bhraithrean.

Chaidh e suas gu Hermon chun anam 's a chridhe fein a neartachadh. Thionndaidh e air falbh o dhaoine agus o chomhairle dhaoine, chun a thaic a leigeil ri Dia agus guidhe air 'Athar gu'n tugadh e dha a chomhfhurtachd 's a làthaireachd anns an dorehadas a bha air thoiseach air. Ged thug e leis triuir de na deisciobuil, faodaidh e bhith nach ann airson a ghloir a nochdadh dhaibh a rinn e sin, ach air ghaol euid-eigin a bhi comhla ris an uair a bha anam fo bhròn. Ach thachair air a' bheinn mar thachair ann an garadh Ghetsomane; cha b' urrainn dhaibh faire a dheanamh maille ris, agus am feedh 's a bha esan ag urnuigh, chaidil iadsan. Air beinn Hermon, ann an urnuigh is ann an eo-chomunn ri 'Athair, fhuair Iosa roimh-bhlas de'n aoibh-neas a chuireadh roimhe, agus chuidich sin leis dol air aghaidh le misnich agus an crann-ceusaiddh fhulang. M'an do ghairm Dia air a mhac dol sios do 'n ghleann dhorchá anns an do ghlaodh e an éigin anna, "Mo Dhia' mo Dhia, carson a threig thu mi," thug e dha co-chomunn cho dlùth 's cho sòlasach ris fhein 's nach measadh e gu'm b' airidh pian na feola a bhi air a choimeas ris an aoibhneas spioraid sin. Bhrùchd gradh is maitheas Dhe a steach air a chridhe mar thuil. Cha 'n 'eil ach fior bheagan dhaoine nach cuir teagamh ann an gradh Dhe uair no uair-eigin, gu sonruichte, ma tha a lamh air a leagadh orra gu trom. Tha an diadhair a sgriobh an litir chum nan Eabhruidheach ag radh gu'n robh Criosd air a bhuaireadh 's na h-uile nithean air an doigh cheudna ruinne, agus nach faodar a radh le h-urram, gu'n d'fhuair Prionns an t-saoghal làn chothrom am buaireadh sin a chuir ann an inntiuin Mhic an duine aig an àm so. Ach ma chuir, cha d' thug Mac an duine aite do'n droch smuain, aon mhionaid. Ged a bha 'n saoghal a' faotainn na buadha air, cho fad agus a bu leir do shuil duine, agus a bha uachdarain an t-saoghal an impis a ghlacadh le lamhachas-laidir agus gu h-eucorach, cha do chaill e 'earbs ann an gradh is maitheas Dhe. Ann an uaigneas na beinne, air dha bhi 'g urnuigh, fhuair

e dearbhachd ùr air gradh 'Athar, agus dearbhachd ùr, mar an ceudna, gu'n robh e gluasad a reir toil Dhe, agus gu'n robh rùinteann Dhe 'g an coimhlionadh ann, ged nach bu leir do'n t-saoghal e. Thug an t-eolas so a leithid de shòlas 's de dh' aoibhneas do Chriosd 's gu'n do las aghaidh le gloir nan neamh.

Air a' bheinn choisrig Criosd e fein as ùr, corp is spiorad, do sheirbhis Dhe 's do sheirbhis a bhraithrean; agus bha an guth a thainig o neamh 'na chomharra follaiseach gu'n do ghabh Dia ris an iobairt thaitnich a thaing e. "Is e so mo mhac gradhach anns a bheil mo mhor thlachd." Tri uairean chuala Criosd an guth aoibhneach sin re a chuairt air thalamh; aig abhainn Iordan, air beinn Hermon, agus ann am baile Ierusalem. Aig na h-amannan sin bha eudthrom na h-oibre a thngadh dha ri dheanamh a' luidhe gu trom air a chridhe, ach ged a bha fheoil anfhan mar fheoil a bhraithrean, bha a spiorad toileach 's a thoil suidhichte, 's rachadh e air aghaidh cadhoin gn bàs. Agus a chionn nach do thoilich e an fheoil no toil na feola, ach gu'n robh e unhal do Dhia anns gach ceum, bheannaich is shealaich Dia dilseachd a sheirbhisich le guth as na neamhan, "Is tu mo mhac anns a bheil mo mhor thlachd."

Ach ged bha Hermon 'na ionad a bu naoimhe do'n t-Slanuighear fein no bha e do na deisciobuil, agus ged b'ann air a sgàth-san a threoraich spiorad Dhe do'n bheinn iad, fhuair na deisciobuil, mar an ceudna, fiosrachadh sòlasach agus bu mhaith dhaibh gu'n robh iad ann. Ged nach do mhair an sealladh ach greis bheag, bha iad cinnteach gu'm faca iad gloir an Tighearna. Dh' fhairich iad gu'n robh Dia dlùth dhaibh, agus bha an innitinnean air an toirt fo bhuaidh an t-saoghal neo-fhaicsinnich. Cha'n eil e comasach do'n chuid a's mothach dhaoine a bhi fo bhuaidh nithean ard is spioradail daonnan. Tha 'n fheoil anfhan agus tha neul a' pheacaidh 's na feola a' seasamh eadar iad is nithean maiseach an t-saoghal spioradail. Ach is maith a dh' eireas dhaibh ma bhios iad air an togail suas an drasd 's a rithist os an ciomh fein, 's ma chi iad plathadh beag de ghloir an Uile-chumhachdaich. Is e sin na h-amannan a's fhiach cuimhn a chumail orra, oir tha iad do dh'anam an duine 'nan dearbhadh air na nithean a ta siorruidh, agus 'nan roimh-bhlas de 'n aoibhneas mhor a tha feitheamh air sluagh an Tighearna, 'nuair chi iad e aghaidh ri aghaidh.

BAS AN RIGH.

Cha mhor theaghlaichean rioghail a fhuair uiread graidh o'n sluagh 's a fhuair a' Bhan-righ nach maireann 's a euid cloinne. An uair a thainig a mac a dh' ionnsuidh a' Chrùin, thionndaidh eridhe na duthecha ris le blàths is baigh a chionn gu'm bu mhac a mhathar e. Ach cha robh e fad air a' Chrùn 'nuair a chunnacas gu'm b' airidh e air meas is gradh air a sgàth fein, agus thainig naigheachd a bhais oirnn mar sgeul nan creach. Ged a bha monmhur am measg dhaoine anns an earrach nach robh e idir gu maith, cha robh tar a' toirt moran creideis do'n t-seanchas, agus cha do ghabh an duthaich eagal sam bith gu latha no dha m'an d' thainig a' chrioich. Thaining am bàs aig àm nach robh duil ris, agus aig àm anns an robh feum aig an duthaich air laimh mhaith air an stiuir, agus 'nuair a chualas an sgeul bhoichd bha Breatunn nile balbh le bron.

Cha 'n 'eil e furasda dhuinn an call a thainig air an duthaich a thuiginn fhathast. Cha 'n e mhain gu'n d' thainig call air Breatunn le bàs an duine chòir, aeh thainig call air an t-saoghal uile, oir bha eudthrom aig fhacal am measg rioghachdan eile nach 'eil aig falach neach sam bith a dh' fhàg e 'na dheigh, agus bha fhacal daonnan air taobh sith is reite. Cha bu toigh leis iorghuill, agus thatar ag radh nach d' thug e rianmh cuairt do dhuthaich eile gun gean-maith na duthcha sin a chosnadh do Bhreatunn. Bha agus tha righrean eile ann m' am facoidteadh a radh gur h-e an t-seirbhis a b' fhearr a dheanadh iad do dh' aobhar na sith, fantuinn aig an tigh agus am beul a dhunadh, ach cha b' ann dhiubh sin esan. Bha a leithid de dh' aoibh air aodann, 's de dheagh nadur 'na chridhe, 's de ghliocas 'na chainnt, 's gu'm faodadh inninn shocrueach a bhi aig sluagh na duthcha, 'nuair a rachadh e a thaghall air righrean eile, làn chinnteach nach h-e aimhréit ach sith a dheanadh e.

Ann an duthaich a tha air a riaghlaadh mar tha Breatunn, is beannachd mhor e gu'm biodh meas is gradh aig an t-sluagh air an fhearr a tha 'na shuidhe air an righ-chaithir, cha 'n e mhain air sgàth 'inbhe 's a dhreuchd, ach air a sgàth fein. Bha gaol aig an t-sluagh uile air an righ nach maireann mar dhuine, agus bha meas aca air mar righ, agus tha miltean is miltean an diugh 'ga chaoidh mar gu'n cailleadh iad caraid dlùth. Bha gibhteann

aige gu nadurra a bha furasd an tuigsinn le daoine eumanta, agus ged a bha e os ar eionn, bha sinn a' faireachduinn gu'n robh e mar an ceudna dhinn, Breatunnach mor gasda a bha gle choltach ris a' chorrd'a shluagh, ach a mhain gu'n robh e 'na righ. Bha e flathail 'na choltas, uasal 'na nadur, agus anabarrach truacanta. Cha robh duine anns an rioghachd a bu luithe chuir-eadh a lamh 'na sporran airson thruaghan, agus an rud a dheanadh e, dheanadh e le loinn is tlachd. Bha e aig an tigh anns gach seorsa cuideachd, agus b' aithne dha am facial ceart a labhairt air gach àm. Cha robh e a' tigh'n beo dha fein no 'ga fholuch fein o shuilean òhaoine; rachadh e 'nam measg gu toileach air feill is banais mar gu'm biadh aon dhiubh fein. Ma bhiodh e air uairean seachd sgith de na deas-ghnáthanna a dh' theumadh e dol tromhpa mar mhaighstir nam modhannan anns an rioghachd—agus co an duine nach bitheadh?—cha 'n aithnicheadh daoine eile sin air. Bha 'neart is 'uine air an toirt seachad gu saor leis do'n staid. Tha iadsan a bha 'nan comhairlichean aige ag radh, nach do rinn e riamh dearmad air dileas-danas beag no mor a bhuiねadh do'n staid, agus gu'n robh e daonna a' cur obair na rioghachd air thoiseach air a thoilinn tinn fein. 'Nnair a bha e air leabaidh a bhais, an latha m'an do shinbhail e, dh' eirich e a shealltuinn air obair a bha ri dheanamh, ged a dh' fheuch na lighichean ri bhacadh. Bha e 'na fhior dhuine coir; bha meas aige air a shluagh 's air a dhuthaich agus fo'riaghlaigh mheal sinn deagh shoirbheachadh agus sith. Theid ainm sios ann an eachdraidh mar aon de na righean a's fearr a shnidh riabhach air crùn Bhreatuinn. Dh' fhág e aig a mhac, Righ Deorsa, an dileab a b' fhearr; a b' urrainn e a thoirt dha, gean maith is dilseachd an t-sluagh do'n Chrùn.

Tha cuimhne aig cuid d'ar luchd leughaidh air na litrichean faireachdail a'b'abhaist do Bhan-righ Victoria a sgríobhadh a dh' ionnsuidh a shuaigh aig na h-amannan anns an d' thainig trioblaid oirre, ach tha sinn an duil nach do sgríobh i riabhach litir a bhean ri cridhe na duthcha mar a bhean an litir a sgríobh Bhan-righ Alecsandra.

"O ghrunnd mo chridhe bochd, briste, tha mi toirt taing do'n duthaich nile agus d'ar shluagh gradhach, airson an co-fhaireachduinn rium agus an caoimhneas a nochd iad dhomh anns an trioblaid a thainig orm — bròn nach gabh innseadh. Cha 'n e mhain gu'n do chaill mise na bha agam de'n t-saoghal le bàs mo chompanaich gaol, ach thainig call nach gabh leasachadh air an rioghachd. Chaill i a Righ, a h-athair, agus a caraid a b' fhearr.

Gu'n euidiceadh Dia leinn uile an t-nallach trom

so a chunnaic e iomchuidh a leagadh oirnn, a ghiulau. A thoil-san gu'n robh deante. Biadh cuimhn agaibh orm 'n ur urnuighean, oir bheir sin comhfhurtachd dhomh, agus cumaidh e suas mi anns na bheil agam ri dol troimh fhathast.

Tha mi a' gabhail a' chothroim so air taing a thoirt le m' uile chridhe do'n t-sluagh nile, ard is isol, beart-aich is bochd, airson nan litrichean caoimhneil a chuir iad thugam, agus airson comharran eile a fluair mi air an co-fhaireachduinn rium. Bha na litrichean sin cho lionmhòr 's gu bheil eagal orm nach h-urrainn mi am freagairt air fad.

Tha mi cur mo mhac gaolach air ur n-earbsa. Tha fios agam gu'n lean e ann e ceumainnan 'athar, agus tha mi a' guidh oirbh an dilseachd 's an gradh a nochd sibh d'a athair, a nochdadh dha-san cuideachd. Tha fios agam gu'n dean e fein 's mo nighean-cheile na's urrainn dhaibh, gu bhi airidh orra."

Bu chruidh an eridhe ris nach beanadh an litir so, agus tha sinn cinnéach gu'n teid urnuighean an t-sluagh a thaing sinn le durachd air son na Ban-righ chaoimh. Gu'n lionadh an Tighearn a cridhe le comhfhurtachd an Spioraid Naoimh!

AN GARRACHDAN.

An uair a dh' fhàs na h-itean air a' gharrachdan, thuirt an fheannag rithe fhein gu'm bu mhithich dhith eolas na beatha thoirt d'a mac gaolach, agus cunnartan an t-saoghal innseadh dha. An cluinn thu mi, ars' ise, ma chi thu fear a' gabhail seachad agus slat chaol 'na achlais, thoir do chasan as, oir is dòcha gur h-e gunna tha 'na asgaill. Ma chi thu fear no balach a' dol seachad, agus e togail doirneagan chlach, tarr as cho luath 's a ni do sgiathan dhuit, oir tha 'n t-ole 'na bheachd. Ach ma chi thu duine dol seachad gun dad 'na achlais, agus gun e cromadh a dh' iarradh chlach, na carach as an ait anns a bheil thu, oir cha bhean e rint. Ach, ars' an garrachdan, nach faod clach a bhi aige na phòca. Bi falbh, ars' an fheannag, cha ruig mise leas an corr a radh riut; cha 'n 'eil car ann am foghlum nam feannag nach 'eil agad cheana.

B' aithne dhuinn bodach a thug a mhac gu ceann an tighe aon latha, chum eolas na slighe thoirt dha mar thug an fheannag d'a mac fein. Lean thusa eiseimpleir t-athar, ars' esan, anns a h-uile ceum agus cha teid thu air seacharan. Thuirt am mae gu'n deanadh e sud. Faiceam mata, ars' 'athair, gu'n eùm thu ri d' fhacal, agus cha bli aithreachas oirnn le cheile gu bràth. An ceann greis thug am bodach tarruig air a' phioib, agus las e i. Chuir am brogach a lamh na phòca, thug a mach a' chutag fein, is cuirear gradan rithe. Cha robh fios aig athair gus a so gu'n robh e ris a'phioib, agus is e a thubhaint e—An ann mar so a tha; chaidh thu orm, a għarrach.

TOIBHEUM AN AGHAIDH
AN SPIORAID NAOIMH.

Ge b'e labhras toibheum an aghaidh an Spioraid Naoimh, cha 'n fhaigh e maith-eanas a chaoidh.—Marc iii. 29.

Ann an leabhar Iain Bhunian, *Gràs am Pailteas*, tha e ag innseadh gu'n do chuir na briathran so erith 'n a fheoil. Chuir iad a leithid de dh' namhas air's gu'n robh a bheatha 'na h-uallach dha. Ach, ars' esan, ged a bha mi sgith de m' bheatha, cha robh mi deas airson a' bhàis, oir bha mi ciunteach gu'n do chuir mi an gniomh am peacadh nach gabh maitheadh, 's nach robh dol as agam o'n fheirg a ta ri teachd.

Chuir na briathran eagal air ionadhl duine eile cho mhaith ri Iain Bunian, agus tha iad gus an latha 'n diugh 'nan cnap-starra do mhoran. Cha ruig sinn a leas ar leth-sgeul a ghabhail airson a bhi tighinn thairis orra, oir ged nach 'eil solus ùr againn ri thilgeil air a' chuis, feuchaidh sinn ris na briathran a mhineachadh a reir mar a tha iad air an tuigsinn le dacine diadhaidh is pongail. Cha b'e faidh no abstol a labhair iad ach an Slanuighear fein, agus faodar a bhi einnteach nach do labhair esan facal gun fheum, agus nach do labhair e facal riagh air ghaol uamhas is erith a chur air a bhraithrean. Is e ceud dhleasdanas chreid-mheach feuchainn ri briathran Chriosd a thuigssinn, agus an ath dhleasdanas feuchainn ri bhriathran a dheanamh.

Los an smuain a bha ann an intinn Chriosd a thuigssinn, feumar cuimhneachadh air an t-suidheachadh anns an do chleachd e a' chainnt so. An deigh dha an dà fhear dheug a chur air leth ann an seirbhis an t-soisgeil, thill e air ais gu Capernaum. Chuala muinntir Ghalile iomradh air na nithean miorbhuleach a rinn e air a thurus do Ierusalem, agus cha luithe rainig e an eriochan no chruinnich iad 'ga ionnsuidh 'nan ceudan. Bha amharus aig Pharasaich Ieruselein gu'm faodadh cuisean a bhi mar so, agus chuir iad luchd brathaidh do Ghalile chum forfhais fhaotainn mu dhol a mach. Cha b' fhada gus an d' fhuair an luchd

brathaidh an cothrom a bha dhith orra. Thugadh 'ga ionnsuidh balbhan, agus leighis se e. Chuir a' mhiorbhuil iongantas mor air an t-sluagh, agus għlaodh enid dhiubh gu'm b'e da-rireadh mac Dhaibhidh. Cha robh fiuthair aig na Pharasaich ris a so, agus cha do chord e riu. Cha ruigeadh iad a feas feuchainn ri teagamh a chur anns a' mhiorbhuil, oir chunnaic an sluagh le 'n suilean gu'n robh am balbhan air a leigheas. Ach dh' fleuch iad ri ear eile a chur anns a' ghnothluech. Chrath iad an cinn, agus thuirt iad nach b'e cumhachd chneasda sam' bith a bha air giulan Iosa, agus gu'n robh e ann an eo-bheinn ri Beelsub, Prionnsa nan deamhan. Chuala Iosa an rud a chuir na droch Pharasaich as a leth, agus chuir olcas an cridhe mulad air. Chunnaic iad an gniomh maith is trocaireach a rinneadh, ach a chionn gu'n robh fuath is naimhdeas aca do'n neach a rinn e, chruadhaich iad an cridhe is mhùch iad an coguis, agus thuirt iad nach robh ann ach fior obair an deamhain. An sin labhair Iosa na briathran riu—
Ge b'e neach a labhras toibheum an aghaidh Mhic an duine, maithear dha e, ach ge b'e neach a labhras toibheum an aghaidh an Spioraid naoimh, cha mhaitear dha e, oir a ta e air a bheo għlaċadha le peacadh siorr-uidh. Mar gu'n abradh e, ciod a's urrainn Dia fein a dheanamh ri daoine a dhùin an suilean an aghaidh an t-soluis, 's a chruadhaich an cridheachan an aghaidh na firinn mar rinn sibhse?

Cha d' thubhairt Chriosd eadhoin ris na droch dhaoin ud nach faigheadh iad trocair, ach le sòluim-teachd a bhriathran chuir e 'nau cuimhne gu'n robh iad ann an staid chunnartaich, agus gu'n robh iad, a reir coltais, cho caoin-shuarach mu nithean spioradail 's gu'm bu choingeis leo a' bhreng no 'n fhirinn, am peacadh no fireantachd. An uair a tha sin mar sin, tha am bàs spioradail dlùth, agus cha 'n e Dia a tha tha foirt a mach binn a' bhàis, ach am peacadh e fein. Cha robh flachd sam bith aig an t-Slanuighear chaomh ann a bhi labhairt firinn shearbh ris na Pharasaich, ach b'e an caoimhneas a b' fhearr a b' urrainn e dheanamh riu an cunnari innseadh dhaibh, agus gun an taobh shearbh de 'n

fhirinn a chleith orra. Cha b' ionann dhaibhsan agus do na cis-mhaoir is peacaich eile na duthcha. Bha iad sin a' dol air seacharan leis an aineolas agus a chiomh nach d' ionnsuich iad casg a chur air ana-miannan na feola. Cha robh na Pharasaich aineolach, 's cha mhò a bha e mar chleachadh aca ruith a leigeil le 'n ana-miannan, ach bha iad uaibhreach, naimhdeil, agus b' fhearr leo an teangannan a bhi air an gearr-adh asda seach aideachadh gur h-e obair Dhe a bha Criod a' deanamh. Bha fuath cho mor aca dha agus gu 'm mùchadh iad solus an inninn 's an coguis seach aon fhacal maith a radh as a leth. Air a' chramm-ceusaidh ghnidh Chriosd air athair maitheanas a thoirt do na daoine a bha deanamh eucoir air, oir cha 'n 'eil fios aca ciod a ta iad a' deanamh. Ach bha deagh fhios aig na Pharasaich ciod a bha iad a' deanamh, an uair a thubhaint iad gu'n robh e ann an co-bheinn ri Beelsebub, agus is e sin a chuir bròn air anam Chriosd. Chunnaic e gu 'n robh iad a' dunadh an sùl, 's a' mùchadh an coguis 'nan deoin, agus is e sin am peacadh air an d' thug e an t-ainm, toibheum an aghaidh an Spioraid Naoimh.

I. Cha 'n urrainnear earrann sam bith de 'n Bhiobull a ghabhail ann an seadh a tha dol an aghaidh spiorad a' Bhiobuill; agus, a reir teagastg a' Bhiobuill, cha diult Dia maitheanas do pheacach sam bith a tha aithreachail. Tha trocair Dhe cho far-suing ris a' chuan, agus buan-mhaireannach mar na neamhan. Co an Dia a ta cosmhul ris-san, a mhaiteas aingidheachd agus a ghabhas seachad air eusaontais a shluaign, oir cha ghleidh e a chorruich gu siorruidh do bluirigh gur toigh leis trocair? Cha 'n 'eil Chriosd a' ciallachadh leis na briathran so gu 'n tig an latha anns nach eisd Dia ri urnuigh a' pheacach, ged ghlaodhadh e ris le h-aithreachas's le deuraibh. Cha b' urrainn Chriosd an smuain namhasach sin altrum, oir rachadh i ealg-dhireach an aghaidh obair a bheatha fein, agus an aghaidh a bhriathran—*An ti a thig am ionnsuidh, cha tilg mi air chor sam bith a mach e.* Ach ged bha Chriosd toileach a' bheatha mhaireannach a thoirt do na h-uile, cha do ghabh ach cuid ris an tioldh-lac a thraig e dhaibh ann an laithean fheola. An deigh do Ierusalem cùl a chur ris, sheas e os cionn a' bhaile naoimh agus ghnil e. Cia minic a b' aill leam do chlann a chruinneachadh r'a cheile, mar a chruinnicheas ceare a h-eoin fuidh a sgiathan, ach

cha b' aill leibh. *Cha b' aill leibh.* Is e sin an toibheum an aghaidh an Spioraid Naoimh air an do labhair Croisid. Cha 'n 'eil peacach sam bith nach faigh maitheanas ach am peacach nach iarr e, agus is e an aon pheacadh a ta siorruidh, cùl a chur ris a mhaiteanas a tha air a thairgsinn.

II. Cha ruig na briathran so, mata, a leas eagal a chur air neach sam bith, agus, gu sonruichte, cha 'n 'eil aobhar aca-san air a bheil eagal gu 'n d' thug iad toibheum do 'n spiorad Naomh, a bhi ann an diobhal misnich. Na biodh iad an duil gur peacadh diomhaireach so a dh' fhaodas iad a chur an gniomh gum fhios daibh fein, no gu'n d' thug iad toibheum 'nuair nach robh iad a' ciallachadh toibheum a thabhairt. Cha 'n 'e iadsan air a bheil curam anna no eagal breitheanas a tha ciontach do 'n pheacadh so, ach iadsan a tha gun iomradh air Dia no diadhaidheachd, aig a bheil coguissean maol, is eridheachan cho cruaidh ri creig. An uair a theirear gu 'n do pheacach neach an aghaidh an Spioraid Naoimh, cha 'n 'e a thatar a' ciallachadh gu 'n do rinn e aon gniomh uamhasach a dhumas a mach o throcair e, no gu'n do labhair e facail dàna no ladarna an aghaidh treas Pearsa na Trianaid nach gabh maitheadh dha, ach gu bheil a bheatha uile calg dhireach an aghaidh na firinn 's an t-soluis, agus gu bheil e caoin shuarach ged tha. Is e so an dìeadh gu 'n do ghradhaich daoine an dorchadas ni 's mò na 'n solus, a chiou gu 'n robh an gniomharan ole. Eoin

III. 19. Cha 'n e mhain gu 'n do ghradhaich na Pharasaich ud an dorchadas, ach dh' fhuathraig iad an solus 's an neach a thug an solus 'g an ionnsuidh le naimhdeas cho guineach, 's gu 'n d' fheuch iad ri thoirt air daoine eile a chreidsinn nach ann bho Dhia a thainig e ach bho Shatan. Thuit iad cho ional 's a tha e comasach do mhae an duine tuiteam. An uair a dh' fhàsas duine cho ole 's gu bheil guin aige do gach ni is neach a tha maith, faodar a radh, le firinn, gu bhéil e air a bheo ghlacadh le peacadh siorruidh, agus nach faigh e maitheanas anns an t-saoghal so no anns an t-saoghal a tà ri teachd, a chiomh nach 'eil maitheanas a dhith air. Is e an Spiorad Naomh ughdair gach maith agus gach maise agus gach deadh obair ann am beatha nan creidmheadh, agus ma ni neach sam bith magadh air toradh na diadhaidheachd, no ma chuireas e 'na cheart deoin breugan air luchd-aideachaidh, air ghaol eron a dheanadh do dh' aobhar an t-soisgeil is na firinn,

tha e ann an staid chunnartaich. Cha 'n e mhain gu bheil e a' labhairt an aghaidh eo-chreantair, ach tha e labhairt an aghaidh an Spioraid Naoimh, an Solus's an Fhianuis a thug Dia dha. Tha e air a bheo ghlacadh le spioraid Shatain, agus ged tha e fathast ann an cruth duine, threig spiorad an duine-alais e, agus tha gach ni a bhruineas do Dhia marbh ann. Faodaidh e bhith gu'n tig a leithid sin do dhuine thuige fein naireigin, agus gu'n dean e aithreachas; agus ma ni, gheibh e trocair is maitheanas o Dhia. Ach tha fiosrachadh ar beatha a' teagasc dhuiinn nach 'eil an seorsa so a' deanaimh aithreachais ach ainneamh, agus, am bitheantas, nach 'eil iarraidh aca air maitheanas no suim do Dhia. Tha iad caiqiu shuarach co dhiu a tha iad ann an reite ris no nach 'eil, agus bidh am peacadh a rinn iad anns an t-saoghal so ceangailte riu gu brath, a chionn gur toigh leo e, agus nach 'eil iarrtus aca dealachadh ris.

III. Cha 'n 'eil na briathran so a' cumhannachadh trocair is gradh Dhe, ach tha iad a' toirt rabhaidh mu 'n chumhachd eagallach a tha aig a' pheacadh air daoin a sgrios. Is e toil Dhe gu'm biodh na h-uile air an tearnadh, agus gu'n tigeadh iad gu eolas na firinn, ach cha 'n iompaich e duine sam bith an aghaidh a theile. An uair a tha duine og, 's a tha chridhe glan, 's a tha choguis maoth, cuiridh am peacadh anns an tuit e dragh air inntinn, air chor 's nach bi fois aige gus an iarr 's am faigh e maitheanas o Dhia. Ach rachadh e air aghaidh anns a' pheacadh fad bhliadhnaeach agus caillidh a chridhe a ghloine, 's a choguis a maothalachd air chor 's nach cuir e dragh sam bith air, agus nach duisg aithreachas ann. Tha an duine ni 's fhaide air falbh o rioghachd Dhe na bha e ann an laithean oige, cha 'n ann a chionn gu'n do ghiorraich lionmhoireachd a pheacanna trocair Dhe, ach a chionn gu'n tug am peacadh bhuaith iarrtus air Dia 's air naomhachd. Faodaidh am peacadh tighinn gu leithid de dh' ire ann am beatha duine, 's gu bheil e dha mar aran anna, aran cho milis 's gu'n diultadh e gach biadh fo 'n ghrein air a sgàth. An uair a thuiteas duine anns an staid ional sin, ciod a's urrainn Dia a radh ris ach—Tha e ceangailte ri 'iodhalan, leigibh leis. Cha tig an latha gu bràth anns an diult Dia maitheanas do neach a ghlaodhas ris le eridhe briste is bruite, ach faodaidh an latha tighinn anns nach iarr am peacock trocair, agus am bi e làn thoilichte le cuibhrionn na h-eucoir. Do bhrigh nach eil maitheanas a dhith air, cha

'n fhaigh se e. Is e sin an aon pheacadh a tha siorruidh; Gun gleidheadh Dia sinn uile o'n stad bhronaich sin, agus gu'n deanadh e glie sin an àm.

Cuinlbhich do Dhia an laithibh t' òig,
Laithean gun bhròn, gun chal,
M'an tig na bliadhnaidh broite, tinn,
'S am fas air t-inntinn smal.
M'an tig gu airde cruas do chridh'
Grad-sgriobh air lagh do Dhia
'S do Chruth-fhear cuimhnich fòs an tràs
M'am fàs thu aosmhòr liath.

CRONACHADH.

Tha duine glic ag radh, "mar ùbhlan òir ann an dealbhaibh airgid, tha am facial a labhrar gu h-iomchuidh, agus mar usgair de 'n òr fhior-ghlan tha fear cronachaidh glie aig cluas flurachail." Cha 'n 'eil fios againn gu ro mhaith ciod a tha e ciallachadh leis an fhacal ùbhal òir ann an dealbh airgid, ach tha e coltach gur h-e maise anabarrach air chor-eigin a bha 'n a bheachd; mar gu 'n abradh e, gu bheil iadsan a's urrainn cronachadh le glioicas agus ann am briathran ciuin cho teare 's nach coimeas dhaibh rud air bith ach an t-òr.

Feumaidh iadsau a tha ann an ùghdarris os eionn feadhnaich eile, mar tha párrantan is maighstirean, an dleasdanais so a ghabhail os laimh, agus cronachadh a thoirt seachad an drasd 's a rithist mar bhios feum air. Tha euid de dhaoine ann nach 'eil uair sam bith air an doigh cho mhaith 's a tha iad an uair a tha iad a' faotainn coire do neach eile, agus a' toirt ruith le'n teangaidh dha. Cha bhiodh e fior a radh gur droch dhaoine iad sin uile, no gu bheil iad an-ioechedh mor is cruaidh-chridheach. Cha 'n 'eil teagamh nach 'eil euid dhiubh 'nan daoine crosda, air chor 's gu bheil an càrran 's an draochann cho nadurra dhaibh, 's a tha snamh do 'n tunnaig; agus tha e 'na fbaochadh dhaibh, an uair a bhios iad air mhi-dhealbh, neach eile a ghortachadh. Ach tha feadhainn eile ann, gu sonruichte na boirionnaich, a bhios ri càrran air sgàth bruidhne, agus a chionn nach 'eil rud eile aca ri radh, agus nach urrainn dhaibh a bhi 'nan tosd. Cumaidh iad suas an aon ghearan 's an aon dranndan o mhoch gu dubh, ach cha 'n 'eil iad a' ciallachadh dad leis. Am bitheantas, is ann air ceann na feadhnaich a's dochá leò a thuiteas na min fhrasan truid so. Tha e 'na fbaochadh dhaibh fein a bhi bruidhinn 's a bhi faotainn coire do gach ni is neach timchioll orra, agus cha dean am briathran

eran dhaibhsan anns am bheil iad an sàs, ma tha rud beag tùir is faighidin aca. Tha moran mhàathan nach urrainn tàmh a leigeil le 'm fear, no le 'n eloinn, no le 'n searbh-antan, aon mhionaid. Is e sin an gnè, agus is e sin an doigh air innseadh gu bheil suim is gradh aca dhaibh. Ged nach leig iad asda am fiacal fad an latha, cha 'n ann le feirg a tha iad a' bruidhinn, 's tha gradh is caomhalachd 'nan eridhe ged tha 'n canran air am bilean. Gle blitheanta tha an seorsa so 'nam màthraichean gaolach, agus cho mhaith air banas-tighe 's gu'n aithnichear am fir anns na geatachan, an uair a shuidheas iad maille ri seanairean na tire. Tha gaol mor aig an eloinn orra, agus cha tric le 'n searbhantam am fàgail. An uair a thuigear nach e crosdachd no droch nàdur a tha toirt orra a bhi faotainn coire, ach gu bheil iad ris mar phasan, agus air sgàth bruidhne, no air sgàth an ughdarras a ghleidheadh aig taobh an teallach fein, eisdear riu gun ghruaim gun mhiothlachd. Tha drannan nàim boirionnach so "mar oran duine aig am bheil guth binn agus a chluich-eas gu maith air inneal ciuil," oir ged a dh' eisdear am briathran, cha 'n 'eilear 'gan cluinnitinn.

Tha daoine eile ann a rugadh le nàdur a' mhaighstir-sgoile, daoine coire a tha 'n duil gu bheil e mar fhiachaibh orra an coimhearsnaich a chur ceart, agus am failinnean innseadh dhaibh. Tha iad cinnteach gu bheil iad fein anabarrach glic, agus gu'n d' thug am Freasdal an dleasdanas dhaibh, daoine eile a chomhairlicheadh. Cha 'n 'eil e duilich leis an t-seorsa so coire fhaotainn, no neach a chronachadh air a leis. Am bitheantas, is daoine cneasda iad; cha 'n 'eil ole no farmad 'nan eridhe, agus cha 'n ann air ghaol neach a ghortachadh a chronach-eas iad e, ach air ghaol 'amaideas a nochdadhl dha. Foadaidh e bhith gu bheil e 'na għreim milis d' am fein spéis sin a dheanamh, oir am an cronachadh amaideas neach eile tha iad ag ardachadh an għiocais fein, ach cha 'n ann air a shon so uile gu leir a tha iad 'ga dheanamh, agus faod-aidh e bhi gum fhios daibh gu bheil am fein spéis air a seideadh suas. Mar a's trice, is e seann daoine a bhios ris an obair so, agus tha iad an làn bheachd gu 'n rachadh an saoghal 's na tha air nachdar air seacharan gu buileach, mur b' e na deagh chomhairlean a tha iad fein a' toirt orra. Ma thachras air fear dhiubh so brog-ach a' dol do 'n sgoil 's gu 'n abair e ris, Ionnsaich thusa do leasain, a laochain, 'nuair a tha an cothrom agad, bidh e

anabarrach toilichte a chluinnitinn, an deigh laimhe, gu bheil am brogach a' faotainn air aghaidh anns an t-saoghal. Their e, Is ann agam a bha fios gu 'n deanadh e sin, għabb e mo chomhairle agus cha do dhichiumhniċċe e an rud a thuirt mi ris. Ma dh' iarr e air coimhearsnach a chasan a chumail tioram air eagħ fuachd, agus gu 'n do bhàthadh an duine, an deigh laimhe, erathaidh e a cheann agus their e. Dh' aithniċċi mi mar dh' eireadh dha, cha għabdh an daine truagh mo chomhairle. Is e 'n fħirinn nach 'eil moran dhaoine a' gabhaill suim do chronachadh no do chomhairlean an t-seorsa so, ged tha iad fein au duil gu bheil. Tha iad 'nan daoine cneasda ach car socharach, ach tha e ri radh as an leth gu bheil iad cho fialaidh le 'n sporan 's tha iad le 'n comhairle, agus gur iad a 'eħed ftheadhainn a chuir-eadh an lamh 'nam pōca airson bauntrach an flir a bhàthadh.

Ach a dh' aindeo ciod a ni boirionnaich is bodaich, tha e fior nach toigh leis a' chuid a's mothā de dhaoine neach eile a chronachadh no bhi faotainn coire dhaibhsan air a bheil ughdarras aca Is fhearr leo an sūilean a dhunadh air chor 's nach faic iad na tha cearr, agus call fħulang seach bruidhinn. Ma dh' fhaoite nach moladħ so orra, ach is e 'n fħirinn e. Neo-ar-thaing nach talaich iad os īosal agus nach bi droch għejan orra, ach is fəarr leo a bhi crosdaf seachduuñ seach aon trod a dħeanamh agus fhaotainn seachad. Air uairean, tha iad samħach a chiom nach eil iad cleachdte ri ughdarras no ri seirbhisich a bhi fodhp. Tha eż-żon misniċċi orra. Leigidh an seorsa so le eż-żon dol air an aghaidh, gus an toir fearg misneach dhaibh, agus an sin bruidhniċċi iad gu searbh agus gu salach. Cha bhi fios aca ciod a tha iad ag radh, agus cha dean an cronachadh fejn do neach beo, oir cha bhi e a reir ceartais no caoimhneis. Ach air uairean, tha daoine samħach an uair a bn choir dhaibh labhairt, a chiom nach toigh leo neach eile a ghortachadh. Tha an fhaireachduuñ sin cluuiteach dhaibh, ach aig a' cheart àm, tha e moran ni 's cacimhneile do mhaighstir a sheirbhisich a chronachadh anns an aodam agus innseadh dhaibh ciod a tha cearr, seach a bhi gluasad nam meaġġ gu balbh gruamach, is fios aca għe mhaith gu bheil e ċeo cas, crosdaf ris na dviisean, ged nach 'eil e 'g radh diog. Cha 'n 'eil sin aon chuid maith dha fein no dhaibhsan. Is fhearr aon chronachadh garg seach sior chàrun.

FACAL DUILICH.

Ann an creud nan abstol tha aon fhacal a bhios a' cur iongantais air moran—*Chaidh e sios do ifrinn*. Ciod a tha am facal a' eallachadh? Faodar na sgriobtuirean anns a bheil an fhirinn so air a teagastg a thoirt comhla:—

Air dha-san so a roimh-fhaicinn, labhair e mu aiseirigh Chriosd, nach d' fhagadh anam ann an ifrinn agus nach faca sheoil truailidheachd. *Gniomh ii. 31*, agus *Salm xvii*.

Oir dh' fhuiling Chriosd fein aon uair air son pheacanna, air dha bhi air a chur gu bas 'san fleoil, ach air a bheothachadh tre an spiorad, leis an deachaidh e mar an ceudna agus an do shearmonaich e do na spicradan ann am priosan; a bha o shean eas-umhal, 'nnair a dh' fheith fad-fhulan-gas Dhe ann an laithean Noah:—*I. Pead. III. 18, 19, 20*.

Oir is ann chum na criche so a shearmonaicheadh an soisgeul dhaibh-san a tha marbh mar an ceudna, chum gu'n tugadh breith orra a reir dhaoine 's an fleoil, ach gu'm biodh iad beo a reir Dhe 's an Spiorad. *I. Pead. iv. 6*.

An taobh a mach de na h-earannan so, cha 'n 'eil a' bheag air a radh anns a Bhiobull mu'n fhirinn a tha creud nan abstol a' enr anns na briathran—chaidh e sios do ifrinn.

Tha leabhar aidmheil na h-eaglais Shas-unnaich ag radh—Mar fhuaire Chriosd bas air ar son, agus a dh' amhlaiseadh e, feumar a chreidsinn mar an ceudna gu'n deachaidh e sios do ifrinn, oir luidh a chorpa anns an uaigh gus au aiseirigh, ach bha a spiorad maille ri spioradan na feadhna a bha air an glasadhar am priosan, no ann an ifrinn, agus shearmonaich e dhaibh mar tha Peadar a' toirt fianuis.

Ann an leabhar Aidmheil a' Chreidimh, creud eaglais na h-Alba, cha 'n 'eil diog air a radh mu dhol sios Chriosd do ifrinn, 's cha mhò a tha leabhar aithghearr nan ceist a' feuchainn ri solus a thilgeil air a' chùis.

Tha briathran Pheadair a' togail dà cheist:—

(1) C'aite an robh spiorad Chriosd eadar a bhas is 'aiseirigh?

(2) Ciod a bha e deanamh anns an aite sin?

Feumar a chuimhneachadh nach 'eil am facal ifrinn a' ciallachadh ionad na dòruinn ach staid nam marbh. Ged a thuirt Calvin gu'n d' fhuiling Chriosd uile phian agus uile thruaighean ifrinn 'na anam fein, air dha bàs fhaotainn air son a bhraithrean, cha ruigear a leas Calvin a chreidsinn. Cha do bhlais Chriosd pian ifrinn Thuirt e ris a' ghadaiche a cheusadh maille ris—An dingh bidh tu am Pàrras maille rium - sa. Is e Pàrras staid nam marbh, agus is ann do'n staid sin a chaidh Chriosd, 's cha 'n ann do ionad na dòruinn. Tha sinn an duil gu bheil Moran chreidmheach a' tuiteam ann am mearachd a thaobh staid na feadhna a dh' fhag an saoghal so. Their iad gu bheil na naoimh, aig uai am bais, a' dol a steach do ghloir agus gu bheil na h-eucoraich a' dol a steach do ifrinn. Ach cha 'n urrainn sinn sin a ghabhail uile gu leir mar fhirinn. Ged nach 'eil an solus a tha againn air a' chuis, mor, agus ged nach urrainn duine labhairt le cint air cuspair cho dorcha, tha aobhar againn a bhi creidsinn gu bheil staid mheadhonach ann anns a bheil annam marbh a' comhnuidh cedar uair am bais is latha bhreitheanais. A reir an doigh bruidhne a tha aig Moran dhaoine, cha 'n 'eil a leithid de ni is aiseirigh ann idir. Tha iad an duil gu bheil annan nan naomh a' dol a steach do neamh gu bhi moladh Dhe an dearbh mhionaid a dh' fhàgas iad an corp, agus ma tha sin flor, cha 'n 'eil e furasd a thughsinn ciod a thatar a' eallachadh le aiseirigh no le breitheanas. Nach 'eil esan a tha moladh Dhe, 's 'ga fhaicinn aghaidh ri aghaidh air a ghàlachadh cheana, agus cionnus a dh' eireas e as ùr ann an là na h-aiseirigh, no ciod am feum breith a thoirt air neach a tha cheana ann an gloir? An uair a labhair Chriosd ris a' ghadaiche mu Phàrras, bha e ciallachadh, a reir ar beachid, staid air chor-eigin a tha cedar dhealaichte o neamh. Cha 'n 'e Pàrras is neamh an aon aite. Chaidh Chriosd do Phàrras an deigh dha a spiorad a thoirt seachad air a' chramm-ceusaidh, ach cha deachaidh e gu deas lainmh an Athar gu sia seachduinnean an deigh na h-aiseirigh. Ach tha gach ni a bhunneas do shaoghal

nan spiorad anabarrach dorchá, agus cha 'n 'eil moran eolais ri fhaotainn bho reusan no bho na sgriobtuirean. Ach a dh' aon ni, faodar a bhi cinnéach nach deachaidh an Slanúighean do ionad na dòruinn, agus gur h-e a tha am facal so de chreund nan abstol a' ciallachadh, gu'n do rinnéadh e anns na h-nile nithean coltach ri bhráithrean, agus gu'n do ghiulain e an crannéuir gu ruige dol a steach maille riù do'n staid anns an teid anna nan nile, aig uair am bàis. Choisrig e gach ceum de 'n turus gu taobh thall na h-nagha.

Ciod a rinn Criod ann an staid nam marbh, cha 'n urrainnear a radh? Tha Peadar ag radh gu'n do shearmonaich e an soisgeul do chuid, ach ged a bhiodh é dalma a radh nach robh an sin ach smuain fhaoin a dh' eirich ann an inntinn Pheadair fein gun ughdarras sam bith o Spiorad Dhe, tha bhríathran a' togail iomadh ceist a tha ni's phasa an cur no am fuasgladh. An do rinn iadsan a chual an soisgeul air taobh eile na h-nagha aithreachas? Am faod atharrachadh tigh'm air neach an deigh a bhais? Mur do rinn agus mur gabh, ciód am feum a bh' ann do Criod an soisgeul a shearmonaich. Agus mu shearmonaich se e do chuid, carson nach do shearmonaich e do na h-nile? Cha 'n urrainn sinn dol a steach ann an nithean diomhair de 'n t-seorsa sin, ach is e ar beachd fein nach do chnìr Peadar an smuain a bha 'na bheachd ann an doigh shoilleir, cha 'n ann a chionn nach robh fios aige ciód a bha e 'g radh, ach a chionn gu'n deachaidh amhladh air chor-eigin 'na bhríathran an uair a bha e fenechainn ris an smuain a sgriobhadh.

AN DUINE COIR.

Co de'n triuir so a bu choimhearsnach dhasan a thuit am measg an luchd-reubainn.—Lucas. x. 36.

Air do Iosa a bhi teagasc ann an sion-agog áraidh, dh' eirich fear-lagha aig deir-eadh an t-searmoin agus chuir e ceist air. Cia b' am air ghaol solus fhaotainn a rinn e sin, ach bha e 'n a sheorsa de phearsa eaglais e fein, agus bu mhaithe leis a dhear-bhadh an láthair an t-sluagh nach robh teagasc Iosa fallan. Ciod a ní mi, ars' esan, chum gu'n sealbhaich mi a' bheatha mhair-eannach? Thuig Iosa gu maith ciód an seorsa duine a bha aige, agus an aite a fhreagairt, thuirt e ris—Ciod an seoladh a tha an lagh a' toirt dhuit air a' chùis? Tha an lagh ag radh, ars' am fear-lagha,

Gradbaich an Tighearna do Dhia le d'uile chridhe agus d'uile anam, agus do choimh-earsnach mar thu fein. Dean thusa sin, thuirt Iosa ris, agus bidh a' bheatha mhair-eannach 'agad. Cha b' urrainn am fear-lagha a radh nach robh an teagasc so fallan gu leor, ach dh' fheuch e car eile agus thulhairt e, Co e mo choimhairsnach? A reir teagasc nan sgriobhaichean, cha bu choimhairsnach do Iudhach aeh Iudhach eile, ach bha amharus aig an fhear lagha gu'n robh teagasc Iosa na b' fharsuinge na teagasc nan sgriobhaichean, agus dh' fheoraich e a' cheist, an duil gu'm biodh e air a dhíeadh as a bhilean fein, an eisdeachd an t-sluagh. Ach chunnaic Iosa an ríbe a chuir an droch sgealb roimhe, agus an aite a fhreagairt anns an doigh a bu mhaith leis, dh' innis e dha an naigheachd a leanas.

Bha duine áraidh air a thurus gu Iericho, agus air dha tuiteam am measg luchd-reubainn, thug iad bhuaidh na bha aige, rinn iad droch ghiullachd air a chorp, agus thilg iad e taqbh an rathaid, leth-mharbh. An ceann greis, co a thainig an rathad ach sagart. Mhothaich an sagart do'n rud a bha ri taobh an rathaid, ach an uair a chunnaic e nach robh ann ach diol-deirceir truagh anns na h-ospagan deircannach, chuir e leud an rathaid eatorra is ghabh e seachad. Air sàil an t-sagairt thainig Lebhitheach, agus rinn e mar an ceudna. Ach thachair gu'n robh Samaratanach a' gabhail an rathaid an la ud, agus an uair a chunnaic esan droch cor an t'fhir a bha 'na shin-eadh, ghabh e truas dheth agus rinn e cobhair air. Cheangail e a chreuchdan agus ghabh e curam dheth. Co de'n triuir ud, thuirt Iosa ris an fhear-lagha, a bu choimh-earsnach dhasan a thuit am measg an luchd-reubainn? Chunnaic am fear lagha nach robh feum dha an corr a radh, oir bha coguis is túr nadurra ag innseadh dha gu'n do rinn an Samaratanach gniomh caomhal, 's gu'n do rinn na seoid eile gniomh nàrach. Ach cha ruigeadh an droch nàdur leis an Samaratanach ainmeachadh air a cheann agus is e thubhaint e—An ti a rinn troeair air. Imich thusa, thuirt Iosa ris, agus dean mar an ceudna.

I. Ann a' chosmhalaichd so tha Iosa a' diteadh inntinn chumhann nan Iudhach. Bha iad an duil nach robh suim aig Dia do shluagh ach iad fein a mhain, agus bha iad air an seideadh suas le uabhar spioradail. Bha iad a' sealtuinn sios le tar air an coimhairsnach, agus gu sonruichte, air muinntir Shamaria. Bha seann ghamhlás eatorra, agus ma b' fhior na h-Iudhaich,

cha robh anns na Samaratanach ach dacein borb, aineolach, aindiadhaidh. Chuireadh e fearg air Iudhach nan abairteadh ris gu'm faodadh fear de mhuinnitir Shamaria a bli' cho diadhaidh ris fhein. Ach is e sin an dearbh rud a thuirt losa ris an fhear-lagha agus ris an luchd-eisdeachd eile anns a' chosmhalaichd so, agus chuir e an fhirinn m' an coinneamh air doigh cho geur's cho soilleir's nach b' urrainn iad a radh gu'm b' ole a labhair e. Theagaisg e dhaibh gu bheil an diadhaidh-eachd, coltach ris a' chairdeas, mar a chumar i, agus b' fheudar dhaibh aideachadh nach robh anns an t-sagairt, a bha 'na phearsa eaglais, ach diu nam fear lamh ris an t-Samaratanach nach robh de dh' eaglais idir. Ged nach 'eil an cosmhalaichd ag radh gu'm b' Iudhach am fear a bha 'na éigin, faoda' a thuiginn gur h-e Iudhach a bha ann, agus tha sin a' deanamh gniomh na droch càraig a ghabh seachad air na 's nàraiche. Bha dùthchas cho mhaith ri diadhaidhreachd ag iarraidh orra trocair a nochadh do'n duine, ach cha do leig iad orra gu'n robh boinne anna de'n aon fhuil. Ma dh' aithnich am fear a bha 'na shineadh gu'm bu Samaranach a bha anns an treas fear a bha tighinn air an rathad, theireadh e ris fein nach b'e sin cobhair nan geas, 's nach ruigeadh e leas futhair a bli' air gu'n tugadh e comhnadh dha. Ach cha b' ann mar sin a bha. Rinn an Samaranach lòu is direach air; bu choma leis co dhin a bh' ann conreach no fear-cinnidh, chunn-aic e gu'n robh e 'na éigin, agus rinn e gu h-uasal ri nambaid. Cha b' urrainn e bhith nach tuigeadh am fear lagha's na h-Iudhaich eile a bha anns an t-sionageog an la ud gur h-e a bha Criod a' ciallachadh gur clann Dhe iadsan uile anns a bheil spiorad a' ghraibh, co dhin is Iudhaich no Greugaich no Samaratanach iad. Chron-nich e an cumhannachd, agus theagaisg e dhaibh an fhirinn air an d' thainig Peadar thairis an deigh lainibe, firinn a dh' ionnsaich e o Iosa fein - Cha 'n 'eil Dia ag amhare air pearsa seach a cheile, ach anns gach uile chinneach tha an neach air a bheil eagal-san, agus a tha 'g oibreachadh fireantachd, taitneach leis.—*Gníomh.* x. 34.

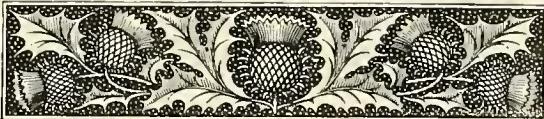
II. Is e spiorad a' ghraibh fianuis ma diadhaidhreachd. Is ann o Dhia a tha an gradh; agus gach neach a ghreadhaicheas ghneadh o Dhia e agus is aithne dha Dia. *I Eoin.* iv. 7. Ged nach d' thubhairt Iosa gu'm bu chealgairean an sagart's an Lehitheach, leig e le a luchd-eisdeachd a thuiginn nach robh anna ach luchd aidhdeachaidh aig an robh coslas na diadh-

aidheach gun a cumhachd, agus ged nach d' thubhairt e gu'n robh an Samaranach coimhlionta, leig e leo a thuiginn gu 'n robh caomhalaichd is gradh an duine taitneach am fianuis Dhe. Cha robh teagamh sam bith aca nach robh an sagart's an Lelhitheach 'nan daoine diadhaidh; bha iad a' ecimhead an lagha a reir an soluis, bha iad éudmhòr ann an seirbhis Dhe agus glan 'n an eáitheamh beatha, ach bha iad as eugnhaibh spiorad a' ghraibh's na caomhalaichd, agus a chionn gu'n robh, cha robh anna ach crionaichean gun sùgh ann am fion lios Dhe. Tha e furasda gu leor coire fhaoitainn do'n t-seorsa diadhaidhreachd a chroinich an Slanuighear ann am briathran gaeg an uair a bba e air thalamh, agus ar n-aonta a chur ris a h-uile facal a labhair e an aghaidh luchd aideachaidh aig an robh an t-ainm gun an tairbhe, ach bhiodh e moran na b' fhearr dhuinn smuaineachadh ciod a theireadh e ruinn fein agus ri buill eile na h-eaglais, n'an tigeadh e air ais an diugh. Nach faod e bhith gu'n abradh e ruinn a' cheart rud a thuirt e ris na Pharasach, agus gu'n rachadh e an taobh a mach de'n eaglais a dh' iarraidh nam fior Chriosduidhean. Tha sinn an dochas nach 'eil sinn 'g ar mealladh fein cho buileach's a bha na Pharasach, ach tha eachdraidh an t-saoghal a' teagasc dhuinn gu bheil e furasda do'n eaglais tuiteam air falbh bho inntean Chriosd agus cudthrom a leagail air nithean a bha suarach 'na bheachd-san, agus na nithean air an do chuir esan cudthrom a dhichuinimeachadh. Bha aon ni a theagaisg Criod do na deiseoilnil gun sgur, agus is e sin, gu bheil daoine trocaireach dlùth do rioghachd Dhe, agus daoine eruidh-chridheach fad air falbh uaipe. Theagaisg e an fhirinn siu dhaibh an iomadh doigh, ach gu sonruichte, le bheatha's le ghiulan fein. A reir inntinn Chriosd, is e cion caomhalaichd is trnacantais an comharadh a's cinniche nach 'eil euid no pairt aig an duine ann an rioghachd nan gràs, 's gu bheil e air a riaghlaibh le spiorad ole an t-saoghal, 's cha 'n ann le spiorad Dhe. Cumar comanachadh bho dhaoine air am facas daorach, 's bho dhaoine nach teid do'n eaglais, ach an cumar daoine o chomanachadh a chionn gu bheil iad samntach is an-iochdmhor is fuar-chridheach? Faodaidh gur h-e an reusau, ann an tomhas co-dhùi, gu bheil e na 's fhasa do'n eaglais peacanna na feola a chomharrachadh seach peacanna na h-inntinn; ach nach faodar a radh cuideachd gu bheil an eaglais a' meas gur miosa neo-stuamachd no samnt, 's gur miosa peacanna cuirp no

peacanna cridhe. Cha 'n ann o Chriosd a fhuaire an eaglais am beachd sin ach o'n t-sacghal. Cha 'n 'eil sinn a' gabhail leth-seul nan drongairean le so a radh, ach tha sinn a' feuchainn ri aire ar luchd leughaidh a tharruing a dh' ionnsuidh na firinn, gu'n robh an Slanuighear caomh ficead uair na ba truime air peacanna na h-inntinn no bha e air peacanna na feola. Las a chorr-uich ann an doigh eagallach an aghaidh uabhar is saunt is fein speis is eruas-cridhe is neo - chaomhalachd, agus thuirt e gu'n rachadh eadboin na cis-mhaoir a steach do rioghachd Dhe air thoiseach air luchd aid-eachaidh de'n t-seorsa so. Ann an aon seadh, tha sinn uile a' creidsinn so, agus aidichidh sinn gur ceart a' bhreith a thug an Slanuighear air a luchd duthcha ann an laithean fheola, agh, ann an seadh eile, tha sinn a dol calg-dhireach an aghaidh inntinn-san, agus duinidh sinn dorus na rioghachd an aghaidh an t-Samaratanaich anns a bheil failiunean, ged a dh' fhosglas sinn e do dhaoine fuar-chridheach anns nach 'eil aon bhoinne de spiorad a' ghraidh. Comaleam, ars' Iain Wesley, beachdan no aid-mheil duine, faiceam a ghradh is toradh a' ghraidh 'n a bheatha: Faodaidh duine dol do neamh gun bheachdan, agh eha teid e ann gun ghradh. Ged labhrainn, arsa Pol, le teangaibh dhaoine agus aingeal agus gun ghradh agam, eha 'n 'eil tarbhe sam bith dhomh ann. Cha 'n 'eil ann an diadhaidh-eachd gun ghradh ach plaosg gun bhiadh. Faodaidh iomadh failinn a bhi ceangailte ri duine, agh ma tha trocair is iochd is caomhalachd is gradh 'na chridhe, tha tomhas de spiorad Chriosd air a ghinlan, agus esan aig nach 'eil spiorad Chriosd, cha bhun e dha. Ciod a theirear ri luchd aid-eachaidh aig a bheil cridheachan cruaidh, an - iochdmhor, daoine fuar, greannach, sanntach, nach cuireadh iad fein mu'n enairst air son neach fo 'n ghréin—ciod ach gu bheil iad eu-coltaich ri am Maighstir. An uair a thig latha na h-éigin air an coimh-earsnach, cha 'n ann orra-san a bheir e 'aghaidh agh air an t-Samaratanaich. Ged their e riù-san daoine iompaichte, 's nach abair e ris an t-Samaratanaich ach duine còir, tha fios aige gle mhaith caithe a bheil a' chaomhalachd 's an caoimhneas 's an gradh. Is ann air an toradh a dh' aithnich-eair creidmhich, agus cha bhiodh iongantas sam bith ged chuireadh an saoghal an creidimh an suarachas, ma gheibh bochdan is truaghain barrachd caomhalachd bho na peacaich na gheibh na naoimh. Tha e fior nach ann le fialaidheachd a laimhe a thearnas duine 'anam, agh

tha e fior, mar an ceudna, gur toigh le Dia an neach a bheir seachad gu suilbhír, agus an neach a chuidicheas le cho-chreantair, a reir a chomais. Mur bean trioblaidean is acras is duileadasan dhacine eile ri ar cridheachan, tha an làu àm againn sinn fein a cheasnachadh feuch an aithne dbuinn idir spiorad Chriosd. An ti nach gradhaich a bhrathair a chunnaic e, cionnus a dh'fheadas e Dia nach fac e a ghradhachadh? *I Eoin iv. 20.*

III. Ged nach robh e am beachd an t-Slanuigheir a dheanamh, tharruing e a dhealbh fein anns a' chosmhalaichd. Is esan, da-ríreadh, an Samaratanaich maith, agus cha 'n Thaighear gu brath coimeas a's fhéarr no am facal so air caomhalachd is gradh Chriosd. Bithear, air uairean, a' bruidhinn mar nach b' ann de 'n aon ghne a tha gradh Chriosd is gradh duine. Cha 'n 'eil sin fior. Tha an gradh de 'n aon ghne, eo dhiu a gheibhearr air neanh no air talamh e. Is e an aon dealachadh a tha eadar gradh Chriosd is gradh an duine, gu bheil gradh Chriosd na 's farsuinge, a' gabhail a steach an t-saoghal gu leir, 's a' toirt tioldhlacan d'a naimhdean cho mhaith ri chairdean. An uair a bhios neach air a ghlúasadh, le truacantas is iochd, gu cobhair a dheanamh air neach eile a tha ann an droch staid, tha a' cheart ghradh 'na chridhe a ghlúais Chriosd gu teachd do'n t-saoghal so chum ministreileachd a dheanadh d'a bhraithrean. Chuidich e leo-san a bha ann an teinn, bha chluas daonnaon foscailte ri glaodh gearain, thug e misneach dhaibhsan a bha call an neart, agus rinn e bron maille riusan a bha tursach. Cha b' ann a throd ri peacaich a thainig e, agh 'g an tearnadadh : charobb dad de nadur an t-sagairt ann agh moran de nadur an t-Samaratanaich, agus is e sin a thàlaidh daoine 'ga ionnsuidh. Dh' fhiling e sgios is magadh ann an seirbhis a bhraithrean, agh eha do sgithich a ghradh; thug e dhaibh na bha aige, agus mu dheireadh thug e seachad anam air an son. An urrainn neach erioch a's airde a chur roimhe 'na bheatha no eisimpleir an t-Slanuigheir chaoimh a' leautuinn, agus a bhi caomhal, blàth chridheach is gradhach mar bha esan? As engmhais nan gràsan sin bidh ar naomhachd gun mhaise. Tha eadar dhealachadh eadar creidmheach is creidmheach a thaobh naomhachd, 's tha eadar dhealachadh eadar naomhachd is naomhachd a thaobh gloire, agh is e an naomhachd a's airde *an gradh*. Tha an naomhachd sin mar ubhal òir ann an dealbh airgid.

LÀ AN TIGHEARNA.

Gun bhi leigeadh dhinn sinn fein a chruinneachadh an ceann a cheile:—Eabh x. 25

Ann an litir a bha air a sgriobhadh anns a' bhliadhna 110, tha e air a radh gu'n robh e mar chleachdadhl aig na Criosduidhean cruinneachadh comhla air là sonruichtie chun laoidhean a sheinn agus aoradh a dheanamh do Chriosd, agus chum am böidean a thabhairt gu'n seachnadhl iad ole. Bha an cleachdadhl so ionchuidh ann fein, agus bha e mar an ceudna 'na fhianuis do'n t-saoghal air creidimh is dilseachd na feadhnaich a bha 'ga chunnail suas. Ach tha e coltach gu'n robh cuid de Chriosduidhean nach robh cho eudmhor ri càch a' deanamh dearmad air dol do na coinneamhan ud, agus is ann chum iad sin a bhrosnuchadh gu eisimpleir chàich a leantuinn a labhair an t-abstol na briathran, *Na leigibh dhibh sibh fein a chruinneachadh an ceann a cheile, agus gu ma moid a ni sibh so, do bhrigh gu bheil sibh a' faicinn an là a' tarruing am fagus.*

Bu mhaith leinn facal no dha a radh anns an aireamh so air dileasdanas luchd aideachaidh a thaobh na Sàbaid agus tigh-aoraidh an Tighearna. Ach, an toiseach, faodar beagan ionraidh a dheanamh air an doigh anns an robh là an Tighearna air a choimhead leis na cend chreidmhich. B' ann do'n chreidimh Iudhach a bhuiineadh na h-abstoil, agus am feadh 'sa bha iad fo'n lagh, bha iad a' toirt umhlachd do'n lagh, agus' a coimhead nan laithean 's nam feiltean 's nan gnathannan a bha sgriobhta 's an lagh. Ach an uair a 'thainig na cinnich nach robh a' toirt geill do lagh nan Iudhach a steach do'n eaglais, b' fheudar do na h-abstoil fheoraich dhinbh fein an robh e feumail no ionchuidh gnathannan nan Iudhach a cheangal mu amhaichean nan cinneach. Bha cuid de na h-abstoil leis am bu mhaith sin a dheanamh a chionn gu'n robh taobh bhlàth aca ris a' chreidimh anns an do thoighadh iad, ach bha cuid eile dhiubh nach robh a' faicinn gu'n robh feum sam bith ann. Bha an t-abstol Pol làn chinnteach nach l'eo til Dhe gu'n sparradh an eaglais Chriosd-

uidh cleachdannan Iudhach air a buill, agus gu fortannach do dh' aoibhar an t-soisgeil anns an t-saoghal, ghabh càch a chomhairle agus thug an eaglais saorsa do na creidmhich bho lagh nan Iudhach. Chunnai Pol gu soilleir nach biodh ann ach ath-philleadh gu daorsa an lagha nan iarradh e air na cinnich laithean agus aimsirean a choimhead, agus uime sin, thuirt e riu, Seasainb gu daingeant anns an t-saorsa leis an do rinn Chriosd saor sinn, agus na bitibh a ris air bhur cuibhreachadh le euing na daorsa. Thug e dhaibh, ann an ainm na h-eaglais, saorsa bho thimchioll-ghearradh, agus thug e dhaibh mar an ceudna saorsa o lagh na Sàbaid. Am measg nan Iudhach bha an t-Sàbaid air a coimhead mar latha ro-naomh. Nan tugadh duine urram do'n Shàbaid, chuireadh sin foluch air moran pheacanna-eile. Ann an aon fhacal, rinn na sgriobhaichean iodhal do'n t-Sàbaid, agus chuairtich iad i le uiread de riaghailtean 's gu'n d'fhàs i 'na h-uallach do'n t-sluagh an aite-bhi 'na sochair dhaibh. Cha'n e mhain gu'n robh e peacach treabhadh is bualadh arbhair a dheanamh air la na Sabaid, ach a reir-teagasc nan sgriobhaichean, cha'n fhaodadh duine làrach a dheanamh air an talamh le chois no le bhata air eagal riaghailt an treabhaidh a bhriseadh, 's cha'n fhaodadh e dias arbhair a shuathadh 'na bhois air eagal riaghailt a' bhualaidh a bhriseadh. Cha robh maith do thailleir snathad a ghiulan na phoca, no do sgriobhaich peann air là na Sabaid. An deigh aiseirigh Chriosd, an uair a chuireadh air chois an eaglais Chriosduidh, leig na h-abstoil 's na creidmhich na seannu nithean sin seachad, agus tha e coltach nach robh iad am beachd gu'n robh e mar fhiachaibh orra an t-Sàbaid Iudhach a choimhead. Cha'n eil e fior a radh, ma ta, gu bheil daimh sam bith eadar Sàbaid nan Iudhach agus là an Tighearna a tha an eaglais Chriosduidh a' coimhead a-nis, no gur h-e an aon ni a tha anna ach a mhain gu'n deachaidh an là atharrachadh o dheireadh gu toiseach na seachduinn. Cha'n eil buintealas sam bith aca ri cheile, agus am measg nan seannu nithean eile a chuir soisgeul Chriosd air chùl, chuir e air

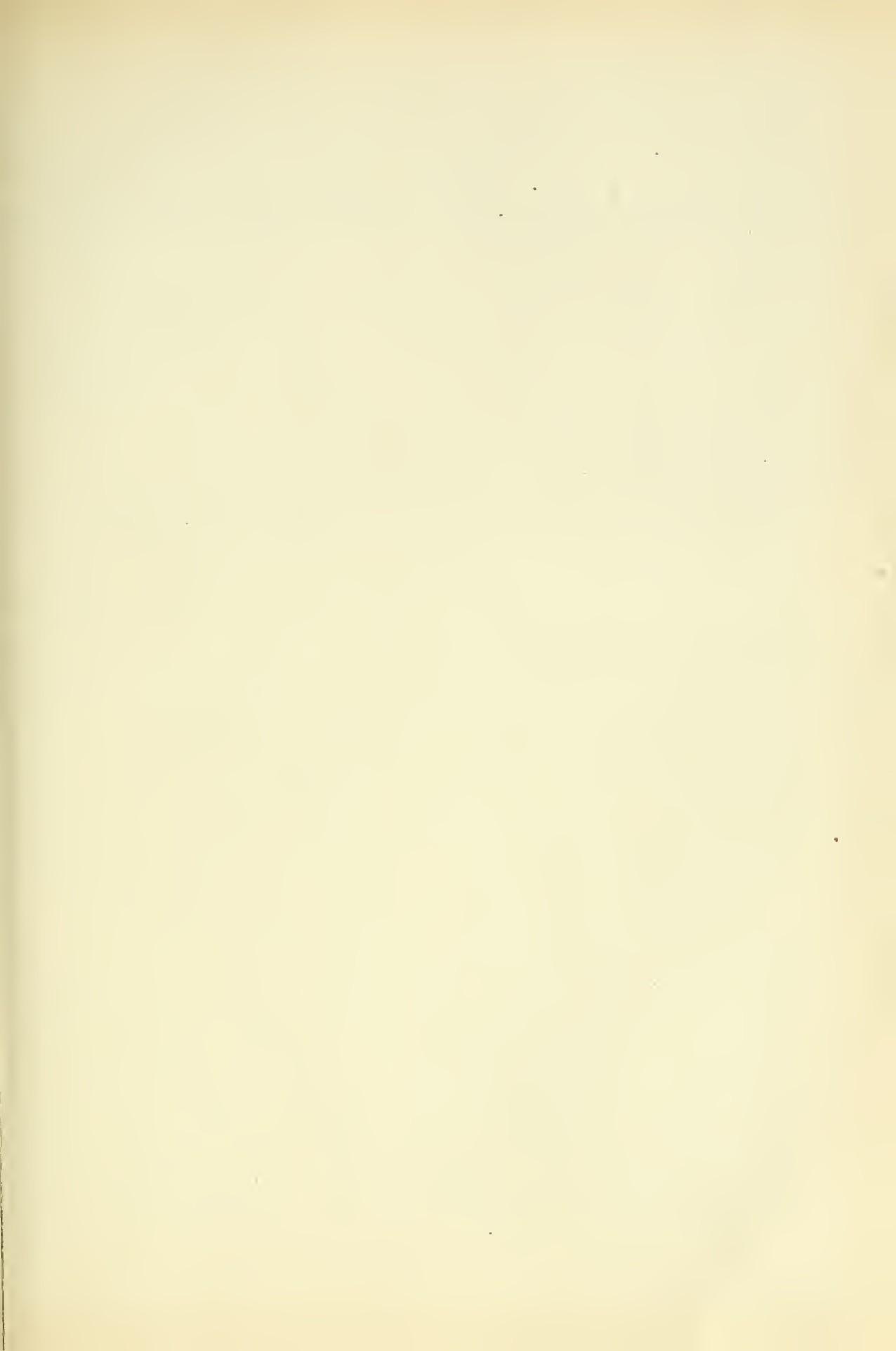
chùl an t-Sàbaid. Stad na h-abstoil do bhi 'ga coimhead, agus thug iad cead do na ceud chreidmhich stad mar an ceudna. Ach ma stad, chuir iad rud eile 'na h-aite. Bha e mar chleachdadhl aca, an toiseach, coinneachadh chum aoradh a dheanamh comhla air co-ainm an là air an d' eirich Criod. Cha robh iad a' gleidheadh an latha uile, 'naomh, 's cha mhò a bha iad a' stad d' an obair. Chruinnicheadh iad tràth anns a' mhaduinn, agus an uair a bha an aoradh seachad, rach-adh iad air an ais gu 'n obair. Fad iomadh bliadhna an deigh do là an Tighearna a bhi air a chur air chois air son aoraidh, cha robh e air a choimhead mar là fois, ach ri h-uine chunnaic an eaglais gu 'm biodh e buannachdail do bheatha spioradail a sluaigh nam biodh aon là anns an t-seachduinn air a ghleidheadh saor is obair is nithean saoghalta 's air a choisrigeadh gu h-iomlan do nithean spioradail is fois cuirp. Cha robh e furasda so fhaotainn, cho fad 's a bha iompair-ean air a' chrùn aig nach robh suim do'n t-soisgeul, ach ri linn Chonstantine rinneadh lagh gu 'm biodh margaidhean is cùirtean lagha air an dunadh air là an Tighearna, agus uidh ar n-uidh, chaidh stad a chur air gach seorsa oibre agus fois a thoirt do n t-saoghal Chriosduidh uile air a' cheud la de'n t-seachduinn. Cha 'n e lagh Mhaois, ma ta, ar u-ughdarras air son la an Tighearn a choimhead gu h-iomchuidh, ach an Eaglais a chuir an Tighearn e fein air chois air thalamh agus d' an d' thug e tioidhlaic an Spioraid Naoimh. Tha sinn a' creidsinn gu bheil an Spioraid Naomh a' comhnuidh anns an Eaglais chum a treorachadh, agus an uair a tha 'n eaglais choitchionn le aon ghuth ag earalachadh air a cloinn cleachdadhl son-ruichte sam bith a leantuin, tha sinn an duil nach ruig iad a leas ughdarras a's airde iarraidh. Is e an eaglais, co-chomunn nam fior chreidmheach air feadh an t-saoghal gu leir, agus saoilidh sinn nach bu chòr do chreidmheach sam bith a bheachd fein a chur an aghaidh fiosrachadh na h-eaglais choitchinn no cleachdadhl sam bith d' an d' thug i a h-aonta a chur an suarachas.

Tha là an Tighearna 'na bheannachd do chorp 's do shlainte an duine cho cinnteach 's a tha e 'na bheannachd d'a anam. Tha feum aig duine is ainmhidh air fois. Cha 'n 'eil teagamh nach 'eil moran dhaoine cho gionach, saoghalta agus, mar an ceudna, cho beag suim do dhiadhaidheachd 's nach leigeadh iad leotha fein no le 'n seirbhisich latha fois a ghabhail, mur b'e lagh na rioghachd is gnàths nan creidmheach a tha timchioll orra. Is maith do na daoine sin

nach ruigear leo an toil a dheanamh, agus gu'm feum iad an obair a chur as an lainmh agus leigeil leis na daoine a tha fodhpaurram a thoirt do là an Tighearna, co dhiu a bheir iad fein urram dha no nach toir. Ach cha ruig sinn a leas an còrr a radh air an taobh sin de'n chnis. Thug sinn tarruing air a' ghnothuch chum facal an abstoil a chur an euimbne ar luchd-leughaidh, agus earalachadh orra gun dearmad a dheanamh air aoradh follaiseach air là an Tighearna.

Is ann air son aoradh Dhe a chaidh là an Tighearn a chur air chois an toiseach, agus saoilidh sinn nach h-urrainn fear aideachaidh sam bith an là a chur seachd ann an doigh iomchuidh, mur toir e pairt dheth thairis do dh' aoradh, agus le h-aoradh tha sinn a' ciallachadh aoradh follaiseach tigh an Tighearna. Cha 'n e mhain gu bheil dearmad air tigh an Tighearna 'na dhroch cleachdadhl am fianuis dhaoine, ach tha e 'na chomharra cinnteach air marbhantachd spioradail. Ged a tha iomadh cealgair a' dol do'n eaglais dà uair a h-uile Sàbaid, agus iomadh duine maith nach teid innse idir, tha e, mar an ceudna, fior, an uair a sheallar air a' chuis ann an doigh fharsuing, gur h-e na daoine aig a bheil suim do Dhia 's d'a fhirinn a chithearn anns an eaglais, agus gur h-e iadsan aig nach 'eil suim do nithean spioradail a dh' fhanas aside. Cha chord e ri moran dhaoine so a radh, ach is firinn e. Cha 'n 'eil teagamh nach 'eil duine an sid 's an so a tha làn de spioradna diadhaidheachd, ged nach faicear bitheanta e ann an tigh aoraidh, ach cha 'n 'eil na daoine sin idir cho lionmhor 's a thatar an duil. Cha b'aithne dhuinn riamh moran de dhaoine diadhaidh aig nach robh gradh do thigh an Thighearna, agus iarrtus air dol ann cho bitheanta 's a bhiodh cothrom aca. Tha a' chuid a's mothà de na feadhainn a tha deanamh dearmaid air, a' deanamh sin a chionn nach d' fhuar iad riamh blas air nithean spioradail. Is iad so na daoine a their gu'n teid aca air aoradh a dheanamh aig an tigh cho mhaith 's a rachadh aca anns an eaglais, ach, mar is bitheanta, tha dearmad air aoradh follaiseach is dearmad air aoradh teaghlaich is urnuigh uaigneach a' dol comhla. Bu mhaith leinn a chreidsinn gu 'm bi na cinntheaghlaich nach faic sinn anns an eaglais ach uair 's an ráidhe a' cur seachad pairt de là an Tighearna ann an aoradh aig an tigh, no ann am beachd smuaineachadh air nithean spioradail, nò ann an doigh eile a bhios buannachdail d'an anam, ach is mor ar n-eagal nach bi. Ann an gach sgireachd

‘s an duthaich, tha moran de luchd comanachaidh nach faicear an taobh a stigh de’n eaglais ach coig no sia dh’ uairean ‘s a’ bhliadhna, ged a tha iad luath laidir, ‘s ged nach ’eil lethsgeul aca air son dearmad a’ dheanamh air tigh an Tighearna. Tha iad sin a’ deanamh cron dhaibh fein is cron do dh’ aobhar Chriosd.

Am measg obair is buaireas an t-saoghalil tha e furasda eadhoin do dhaoine aig a bheil inninn spioradail gu nadurra, nithean spioradail a dhi-chuimhneachadh, agus tha sith is samehair tigh an Tighearna ‘na chuideachadh dhaibh an smuaintean a thogail suas os cionn an t-saoghalil thaiscinnich. Ged nach biodh aon fhacal air a labhairt, bhiodh e maith do dhaoine suilhe car greis ann an eaglais, agus leigeil le samchair naomh na Sabaid drìughadh air an anam. Ged nach biodh e furasda dhuinn a radh ciod a’ bhuanachd a bha dhuinn ann am facal air bith a chuala sinn riamh anns an eaglais, tha e fior, mar an ceudna, gu bheil ar smuaintean lion beag is beag, agus ma dh’ fhaoite gun fios duinn fein, air an tionndadh air rathad sonruchte, agus iarrusan air an dusgadh annainn air beannachd-an spioradail nach dnisgeadh idir mur b’e seirbhisean na h-eaglais. Tha e fior nach ’eil lathaireachd Dhe air a ceangal ri aite seach aite, aeh tha gealladh sonruchte ann a dh’ fhaodas sinn a thagar an uair a chruinnicheas sinn ann an tigh na h-urnuigh, “Far a bheil dithis no triuir air an cruinneachadh an ceun a cheile ann am ainm-sa, tha mise an sin, ‘nam meadhon.” Is e ordnunghean na h-eaglais na meadhonan o’n leth a muigh, leis a bheil Chriosd a’ comhphàrt-achadh ruinn sochaireán an t-soisgeil, agus tha iadsan a ni dearmad air na meadhonan sin a diultadh, ann an tomhas, gras Dhe.

Tha an luchd aideachaидh a ni dearmad air dol do’n eaglais a deanamh cron do aobhar Chriosd. Tha iad a’ gabhail taobh an t-saoghalil an aghaidh na h-eaglais, agus a’ cur a h-ainm ‘s a h-obair an suarachas. Mar is teisteile’s is stuama a bhios iad, is mòid an cron a tha an eis-eimpleir a’ deanamh do dhaoine eile, oir tha an saoghal ullamh gu bhi saoilsinn nach ’eil cron sam bith ann am fasan ma tha daoine coir ‘ga leantuinn. Cha ’n ’eil ni eile a’s einnithe no gu’m basaicheadh an creidimh Chriosduidh ann an uine ghoirid, nan rachadh tighean aoraidh a dhunadh, agus ged nach biodh feum aige fein idir air an trachadh spioraid a gheibh e anns an eaglais air là an Tighearna, bu chòir do dhuine dol innse, chum fianuis a thogail as

leth na h-obair a tha i a’ deanamh agus chum aobhar Chriosd air thalamh a neart-achadh.

Tha e ’na chulaidh bhoirn gu bheil là an Tighearna air a mhi-chaitheamh ‘s air a mhi-naomachadh mar tha e anns an la an diugh leis na creidmhich cho mhaith ri daoine ain-diadhaidh. Cha ’n ’eil e iongantach gu’n cuireadh iadsan aig nach ’eil suim do Dhia no d’a fhacal seachad an latha naomh ann am faoineis is leisg is baoth-shùgradh. Ach ciod a theirear ris an luchd comanachaidh a chuireas seachad e anns a’ cheart doigh? Ciod ach gu bheil iad neo-dhileas d’an aidmheil ‘s gu bheil iad a’ cur gràs is toil Dhe an suarachas. Ma ni ceann-teaghlaich dearmad air tigh an Tighearna, ‘s ma chuireas e-seachad an latha naomh gun iomradh air urnuigh, no moladh, no falcal Dhe, cha ruig e leas ioghnadh a bhi air ma thionndas a chlann air falbh o’n chreidimh air an do rinn esan magadh, agus ma bheir iad eas-urram do Dhia an athraichean. Ma thachras sin, cha bhi esan gun chionta.

Dh’ iarramaid, ma ta, leis gach uile dhùrachd, oirbhse uile aig a bheil meas air tiadhlaic Dhe oidhisp laidir a dheanamh, le ’r facal agus gu sonruchte le ’r n-eiseimpieir, là an Tighearna a chaitheamh gu foisneachail agus ann an doigh iomchuidh, agus dol do thigh na h-urnuigh chum Dia a mholaigh agus a bheannachd iarraidh. Cha soirbhich aobhar Chriosd am feasd anns an duthaich gus am bi là an Tighearna air a naomachadh mar is còir, agus an abair na creidmhich uile—

*Bha aoibhneas orm, trath thubhaint iad,
Gu tigh Dhe, theid sinn suas.*

RAONULL MOR A’ CHROLEIN.

Tha e air a radh gu ’n d’ thuirt righ Seoras, iomadh bliadhna an deigh Chuilfhdair, gu’m bu mhaith leis sealladh fhaicinn air cuid de na daoine a bha mach leis a’ Phrionnsa. Cha robh moran dhiubh a lathair aig an àm, ach am measg na feadhnmach a thugadh air beulaobl an Righ, bha Raonull Mor a’ Chrolein, seann ghaisgeach colgarra a Cnoideart. Chaidh an Righ an ceann seanchais ris, agus thuirt e ris nach robh teagamh aige nach robh aithreachas air ‘na sheann aois airson gnothuch a’ ghabhail ris na reubalaich, agus a chlaidheamh a tharrning as leth Thearlaich. “Aithreachas,” arsa Raonull, agus ‘aghaidh a’ lasadh, cha ’n ’eil dad de’n t-seorsa orm.

Ghabh an righ athadh, car greis, agus cha d' thuirt e 'n corr, ach chaidh Raonull air aghaidh, "An rud a rinn mi airson a' Phrionnsa an là ud, dheanainn a' cheart cho toileach airson 'ur Morachd nan robh sibh 'na aite." Chuir so saod air an Righ, agus dhealaich e fein 's an seann saighdear ann an sith.

Bha Raonull Mor 'na dhuine car iomraiteach 'na latha, ged nach b'e an t-iomradh a b' fhéarr a bha air, am measg chairdean is choimheach. Bha e daonnaan ann an iorghiull air chor-eigin, agus bha tuasaid cho coingeis leis ri sith. Cha robh srian aige air a theanga no air a dhroch nadur, agus air do phacail tighim eadar e fein is fear d'a choimhairsnaich, tharruing e a chlaidheamh agus ghearr e dheth an ceann. Ged a thoill e a chrochadh, cha do rinn-eadh air ach a chur a mach as an duthaich gun cead tigh'nn air ais. Chuireadh air bord e, comhla ri eucoraich eile, ann an soitheach a bha dol do na Barbados, ach mar bha am fortan fàbharach dha, thug long-chogaidh Fhrangach ionnsuidh orra air an t-slighe, agus fhuair e a chas ma reir. Bha an soitheach Frangach na bu mhotha 's na bu luithe, agus an deigh dhi droch ghiullachd a thoirt do'n t-soitheach Bhreatunnach, dh' fleuch an sgiobair Frangach ri dhaoine chur air bord chum an namhaid a ghlacadh. An uair a thoisich na Frangaich air streap suas ri cliathach an t-soithich Bhreatunnach, dh' innseadh do 'n sgiobair gu'n robh na priosanaich a bh' anns an toll a' eur nam both dhiubh, ag iarraidh a mach los deannal a thuirt air na Frangaich. B'e guth Raonull Mhoir guth a b' airde, a' glaodhach, as uchd mhaitheas, esan a leigeil a dh' ionnsuidh nam Frangach. Cha robh fios aig an sgiobair ciod a dheanadh e. Bha eagal air, nan leigeadh e na priosanaich ma reir, gu'm faodadh iad tionndadh air a sgiobadh, agus an soitheach flaotaimh fodhpá fein. Ach, air an laimh eile, bha na Frangaich a' brùchdadhbh a steach air agus an impis a mhilleadh. Dh' iarr e na toill fhosgladh agus na seoid a leigeil a mach. Cha bu cheum air ghàig leo dol an caramh nam Frangach, is Raonull Mor air an ceann. Fluair e sgonn mor iaruinn, agus le ràn eagallach, leum e am measg nam Frangach, 's cha robh fear a bhuaileadh e nach leagadh e, 's bha a bhuillean cho trom 's a chorrúich cho gàbhaidh 's gu'n do leum feadhainn de na Frangaich an coinneamh an cinn do'n chuan seach feitheamh ris an t-slachdan iaruinn. Bheothaich so misneach chàich, 's chuir e tilleadh anns na

Frangaich, 's theich iad air bord d' an Iuing-fein. Ach ged a theich, lean iad air losgadh air an te eile, agus an uair a thainig an oidhche ghabh an sgiobair Breatunnach fàth air an dorchadas is rinn e air tir. Chord gaisgeileachd Raonull ris cho maith 's gu'n d' iarr e air Comhairle an righ fathama-sa thoirt dha, agus a leigeil ma reir. Is e so a rinneadh. Thill Raonull air ais ann an soitheach eile agus chuireadh air tir e anns an eilein Sgiathanach. Rinn e lòm is direach air Cnoideart, agus an uair a nochd se e fein am measg a chairdean, gun fios, gun fiuthair ris, shaoil iad gu'm bu thamhasg a bha ann, agus bha feedhainn dhiubh leis am bu cho maith am mac-mallachd fhaiciun ris. Ach bha Raonull fein cho sunndach 's ged a b' ann air thurus cliuteach a dh' fhág e a dhuthaich, ged nach bu mhaith do neach sam bith iomradh a thoirt air na Barbados. An uair a dh' eirich na finneachan Gaidhealach air taobh a' Phrionnsa ann an 1745, b'e Raonull fear do na ceud dhaoine a bha am broilleach na cuideachd, agus cha do dhealaich e ris a' Phrionnsa gus an do sgapadh an t-arm air Cuil-fhodair. An deireadh a laithean bha baile fearainn aige, ach b' abhaist dha a radh nach robh anns an tuathanachd ach obair dhona lamh ris an tapaid, agus gu'm bu chaomh leis Sasannaich a lomadh seach eaoraidh. Ged nach d' thug e riamh moran cothroim d'a bhodhig, fhuair e saoghal fada agus bha e os cionn ceithir fichead an uair a shiubhail e. Gus a' mhionaid mu dheireadh cha robh iomradh aige air a' bhàs, agus b'e am Prionnsa a b' aon cheol is seanachas dha.

LAOIDH.

Thriath, le d' bheannachd euir fa sgaoil sinn,

Lion ar èri le gean is sith;

Biodh do ghràdh-sa aig gach aon dinn,

'S naill à d' ghràs ní sinn gun dìth;

Uraich fhéin sinn,

Aii ar slighe troimh 'n t-saogh'l.

Glór is moladh bheir sinn dhuit-sa

Air son fuaim an t-soisgeil àigh;

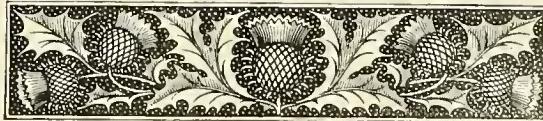
Gu'n robh toradh pait do shláinte

Aun ar èri 's nar beatha ghnàth;

Is do làithreachd,

Bitheadh leinn a nis 's gu bràth.

MAC AN SGRIOS.

Cha do chailleadh a h-aon dhubbh, ach mac an sgrios.—Eoin xvii. 12.

Ann an Gniomharan nan Abstol tha Lucas ag innseadh aon de na naigheachdan a bha cumanta am beul an t-sluaign mu bhàs Iudais. Cha'n eil an naigheachd sin a' cordadh ris na tha an soisgeulaiche Mata ag innseadh. Tha esan ag radh gu'n do ghabh Iudas aithreachas de'n gniomh oill-teil a rinn e agus gu'n do chroch se e fein. Ach cha'n eil Lucas a' toirt iomraiddh air aithreachas. Tha e'g radh gu'n do cheannaich Iudas crioman fearainn le duais na h-eucorach, agus air dha tuiteam sios air 'aghaidh, sgàin e agus bhrùchd a mhionach a mach. *Gniomh.* i. 18. Bha e air a sheanachas am measg an t-sluaign nach robh sith no fois aig Iudas an deigh na ceilge a rinn e, agus gu'n do bluaileadh e le galair namhasach, air chor agus gu'n robh a bheatha 'na h-uallach dha. Dh' àt a cholunn cho dùmhail's nach b' urrainn dha gluasad, agus dh' fhosgail creuchdan innte as an robh aileadh sgreamhail. Cha b' urrainn do dhuine dol seachad air an aite anns an robh e air a thiodlacadh gun a bhi air a thacadh leis a' bholadh bhreunn a bha 'g eiridh o 'naigh. Cha ruigear a leas na naigheachdan sin a bha air an aithris am beul an t-sluaign a ghabhail mar shirinn, ach tha iad a' leigeil fhaicinn dhuinn an t-uamhas a chuir gniomh Iudais air daoine eneasda. Bha iad an duil nach gabhadh e bhith nach tigeadh e gu deireadh eagallach air chor-eigin. Gus an latha diugh tha miltean de dhaoine aig a bheil gràin air Iudas nach eil aca air Satan fein, agus their iad gu bheil e air a sheachnadhl le càch eadhoin ann an ifrinn.

Cha'n eil e furasd a radh ciod a thug air Iudas an rud a rinn e a dheanamh, agus ionndadh ann an aon mhionaid bho chomunn nan abstol gu obair an dorchadais. Tha e coltach nach do leag càch amharus sam bith air, roimh laimh, agus dh' earb iad ris am beagan airgid a bhuiineadh dhaibh. Bha e maille riu anns an t-seomar uachdrach aig a chuirm naoimh, ach gun rabhadh a thoirt

dhaibh ciod a bha 'na bheachd, chaidh e mach agus bhrath e a Mhaighstir agus a chompanaich do na sagairtean. Thuirt e riù gu'n tugadh e pòg do Iosa agus gu'n aithnicheadh iad leis a' chomharrà sin am fear a bha iad ag iarraidh. Chùm e ri fhacal, ach beagan uine an deigh dha an gniomh cealgach a dheanamh, ghabh e aithreachas, thainig e air ais a dh' ionnsuidh nan sagairtean, agus thilg e na buinn airgid a thug iad dha aig an casan, ag radh gu'n do bhrath e neach a bha neo-chiontach. An deigh dha sin a dheanamh, chaidh e mach agus chroch se e fein. Tha eridhe mhie an duine duilich a thomhas daonnan, ach tha diomhaireachd eridhe Iudais os eions ar tuigse no ar fiosrachaidd. Ciod a thug air a chul a thionndadh ri Iosa gun rabhadh, no ciod a thug air pòg a thoirt dha, 'nuair a dh' fhaodadh e iomadh comharrà eile a thoirt do na sagairtean nach biodh cho dalma no cho olc—is iad sin ceisteann nach urrainn do neach eile a flreagairt ach dha-san d'an leir ruinteann diomhair a' chridhe.

Tha euid an duil gu'n robh Iudas as a rian. Tha iad am beachd gur h-e sin a tha air a chiallachadh leis na briathran—"Chaidh Satan ann an Iudas." Ach cha'n eil an Tiomadh Nuadh a' toirt gnuis de'n bheachd sin. Cha'n eil dearbhadh sam bith gu'm faca na h-abstoil eile coltas cuthaich air, agus cha mhò a tha na briathran a labhair e an deigh laimhe coltach ri cainnt neach a bhiodh as a rian. Cha'n eil dearbhadh sam bith aig na feedhainn a tha creidsinn gu'n deachaidh e gu h-obann as a bheachd, ach gu'n do rinn e gniomh tamaileach, agus gu'n do chuir e lamh 'na bheatha fein. Ach is suarach an dearbhadh sin. Is lionmhor iad a rinn gniomh nàrach ged a bha an inntinn cho suidhichte ri inntinn Siorraim aig an àm, agus cha ruigear a leas a chreidsinn gu bheil iadsan uile a chuireas lamh 'nam beatha air a' chuthach. Thatar toileach am bitheantas a chreidsinn gu'n robh troimh cheile air chor-eigin anna, los sgeimh boidheach a chur air a' chuis, ach cha'n eil sin daonnan fior.

Tha euid eile 'g radh nach robh olc sam

bith am beachd Iudais an uair a bhrath e a Mhaighstir. Their iad gur h-e a bha anns an amharc aige cabhag a chuir air Iosa, agus rioghachd Dhe a chur air chois gn luath. A reir na barail so, cha do chaill Iudas creidimh ann an Iosa mar am Messiah, ach smuainich' e nam biodh e air a liubhairt thairis do dh' uachdranachda an t-saoghal gu'm feumadh e a chumhachd a nochdadh agus saorsa chosnadhl dha fein 's d'a chairdean, le aon bhuille. Bha e a' gabhall fadachd nach robh am Messiah 'ga nochdadhl fein, agus a' cur an ceill a chumhachd, agus gun a chomhairle a chur ri Iosa no r'a chairdean, ghabh e an doigh ud air cabhag a chur air. Tha iad a' cumail a mach nach robh eeilg no olc sam bith 'na chridhe, agus gur h-ann airson na codach a b' fhearr a rinn e na rinn e. Cha do thuig e gu ro mhaith cho cunnartach 's a bha 'n rud a rinn e, agus an nair a chunnaic e gu'n robh e gu neo-chioutach 'na aobhar air bàs Iosa, bha bhròn cho trom 's nach b' urrainn e a ghiulan agus chroch se e fein. Cha 'n eil dreach na firinn air a' bheachd so, 's cha mhò a tha an Tiommadh Nuadh a' toirt gnuis dha. Tha e dol ealg-dhreach an aghaidh teagastg an t-Slanuigheir. Cha labhradh esan briathran cho cruaidh 's a labhair e mu Iudas, mur biodh fios aige ga'n robh ole 'na bheachd. Thuirt e gu'n do thog e a lamh 'na aghaidh, thuirt e gu'm bu mhaith dha nach do rugadh riamh e, agus gu'm bu mhac an sgrios e.

Is e Iudas fein an aon duine a b' urrainn innseadh carson a bhrath e Iosa, ach madh' fheuch e ri e fein thireanachadh, cha 'n'eil fios an diugh ciod a thubhairt e. Ach faodar sealntuinn air 'eachdraidh feuch an tuig sinn ciod an seorsa duine a bha ainn, no ciod am peacadh a bha, aig amannan eile, gu furasd ag iathadh nime. Tha na athraichean uile am beachd gu'm bu duine sanntach e, agus tha an t-abstol Eoin a, eur as a leth nach robh e onorach agus gu'm b' abhaist dha a bhi ag goid as an sporan a dh'earbadh ris. Cha 'n eil teagamh nach robh e sanntach. Is e an sannt a thug air deich buinn fhichead a ghabhail bho na sagairtean. Nam b' ann air a' chuthach a bha e, no nam b' ann airson cabhag a chur air Iosa a bha e, dh' fhaodadh e an rud a rinn e a dheanamh gun airgiad iarraidh. Ach rinn e crumhanta riu an toiseach, a chionn gu'n robh freumh an uile ann—*gaol an airgid*. Faodaidh ga'n robh aobharan eile 'ga bhrosnuchadh air aghaidh aig a' cheart àm, agus gu'n robh ionadh faireachduinn 'na chridhe a' comh-

oibreachadh maille ri cheile ag iarraidh air Iosa a bhrath, ach am measg nan aobharan sin bha sannt. Ged nach urrainnear a radh le cinnt, faodaidh gur h-ann air sgath nithean an t-saoghal a ta lathair a lean e Iosa an toiseach, agus nach ann air sgath buannachd spioradail. Coltaich ris a' mhor chuideachd de na h-Iudhaich bha e an duil gu'n tigeadh am Messiah mar neach cumhachdach, agus an deigh dha saorsa a chosnadhl d'a shluagh, gn'n tugadh e duaisean mora dhaibhsan a sheas air a thaobh. Bha e am beachd, an uair a shuidheadh e air righ chaithir Israel, gu'n ardaicheadh e a chairdean mar an ceudna. Ach bha na laithean a' dol seachad 's cha robh ionradh air uachdranachd no dnais, agus mu dheireadh chaill Iudas a dhochas agus bhual amharus e nach b' fhearr seirbhis Iosa no seirbhis neach eile, agus nach robh nithean an t-saoghal so eo dhiu ri 'm faotainn uaith. Bha e fas sgith de ghnothuch anns nach robh buannachd, bha e fas sgith euid-eachd de na h-abstoil eile. Bha amharus aige nach bu toigh leo e, agus cha bu toigh leis iad. Cho fad 's a bha fiuthair aige gu'n robh duais mhor a' feitheamh orra uile, bha e eùdmhor gu leor anns an obair a dh' ionnsuidh an do ghairmeadh iad, agus cha 'n'eil teagamh nach robh e car onorach anns an aidmheil a rinn e. Ach mar bha an nine a' dol seachad 's nach robh an duais a tighinn, shiolaidh end Iudais 's thoisich e air a thuiginn nach robh gaol mor sam bith aige air comunn no seanchas chaich. Chitheadh iadsan so, agus bheireadh iad air a thuiginn, an ionadh doigh, gu'n robh amharus aca nach robh e ach meagh bhlath anns na nithean a bhuiheadh do rioghachd Dhe. Chrudhaich eridhe Iudais uigh ar n-uigh; an aghaidh Iosa, air son dochas a thogail 'na chridhe nach robh e ag coimhlionadh; agus an aghaidh nan abstoil eile airson an fhuachd 's an amharuis a bha e a' leughadh 'nan aodann. Bha e aonaranach 'nam measg, a' sior thuileam air falbh napa agus a' crudhachadh a chridhe 'nan aghaidh gus nu dheireadh an do rinn e suas inntinn gun gnothuch a bhi aige riu tulleadh. Chaidh e dh' ionnsuidh nan sagairtean agus thuirt e riu—Tha sibh ag iarraidh cothrom Iosa a ghlacadh 's a chomunn a sgaoileadh, ciod a bheir sibh dhomh-sa ma liubhras mi dhuibh e? Dh' fhàg Iudas na sagairtean ag radh ris fein, Is beag deich buinn fhichead airgid ach is e sin na tha agam an diugh airson mo shaothrach fad dà bhliadhna. Fhuair e bristeadh duil ann an Iosa, agus eadar sin

agus gaol an airgid agus gamhlás do chuid de na h-abstóil eile, chaith e mach agus rinn e ar gniomh oillteil a chumas 'ainm air chuimhne gu brath. Chuir na miltean o'n latha sin gus an diugh a' cheart ghníomh an ceill, agus tha iad cho eiontach ris-san, ged a tharruung esan aire an t-saoghal thuige a chionn gu'n do rinn e an eucoir an aghaidh neach aig a bheil ainm os cionn gach ainm.

Ma tha e dulich a thuiginn carson a bhráth Iudas an Slanuighear, cha'n'eil e ni's usa a thuiginn carson a thagh an Slanuighear esan gu bhi 'na Abstol. Am b' aithne do Iosa an seorsa duine a bha ann m'an do thagh se e? Tha falas no dha anns an Tiomadh Nuadh a tha'g radh gu'm b' aithne, agus dh' innis e do na h-abstóil, roimh laimh, gu'm brathadh fear dhiubh e. An do thagh e Iudas, mata, le comhairle shuidhichte, chum gu'n deanadh e an gniomh ole so? Cha ghabh sin creid-sinn, ach ged nach urrainmu sinn a' bheag a radh air cuspair cho dorcha so, no inntinn Dhe anns a' chuis a thomhas, faodar dà ni eo dhiu a chur sios mar fhirinn—nach do thagh Iosa an deisciobul so chum buaireadh a chur 'na charaibh, agus nach robh ceilg sam bith am beachd Iudais an uair a thoisich e air Iosa a leantuinn. Ach ciod a theirear ri briathran an abstóil Eoin — *B' aithne do Iosa o thus co an ti a bhrathadh e, agus, nach do thagh mi sibh agus tha fear agaibh 'na dhiabul.*

'Nuair a fhreagair Iudas a ghairm a fhuair e o Iosa, cha robh fios sam bith aige fein ciód a bha air thoiseach air, 's cha mhò a bha amharus aig a chompanaich nach robh e freagarrach air son na ministreileachd. Bha e a' cheart cho gealltanach ri aon eile am measg nan abstol, ach leig e dheth a bhi furachail agus cha do ghleidh e gu curamach an ni a fhuair e. Bha e coltaich ri ionadh neach eile a fhuair gairm Dhe ann an laithean oige, agus a thoisich air obair na rioghachd gu h-eud-mhor agus gu dileas, ach dh' fhas drisean an t-saoghal suas 'na chridhe agus thaichd iad a bheatha spioradail. Bhuineadh Iudas do'n t-seorsa dhaoine do nach 'eil e gu na curra furasda an saoghal uile a threig-sian air sgath Chriosd, an seorsa aig a bheil aon chas daonna a stigh anns an rioghachd agus a' chas eile a muigh. Dh' fleuch e ri seirbhís a dheanamh do dhà mhaighstir, agus chaill e anam anns an oidhír. Chuireadh e crith ann am feoil Iudais nan innseadh duine dha aig a tús a thoiseachaidh gu'n robh an latha a tighinn

anns an reiceadh e a Mhaighstir airson deich buinn fhichead, ach cho do ghleidh e a chridhe gu curamach agus thainig an latha anns an do bhrosnuich sannt is fuath is gamhlás e gu Mac an duine a thoirt thairis do lamhan a naimhdean.

Pheacaich e an aghaidh an t-soluis. Fo bhuaidh teagasc is companas Chriosd dh' abuich naomhachd ann an eridhe Pheadair is Eoin. Dh' eirich iad suas gu neamh. Fhuair Iudas an eothrom ceudna agus thuit e sios do'n t-slochd. An aite naomhachd, dh' abuich searbhadas is fnaidh is farmad is guin 'na chridhe. Dh' iarr faidhean is naoimh an t-seann chumhnanta na nithean a chunnaic Iudas fhaicinn agus cha'n fhacar leo iad. Ach ged a chunnaic a shuileansa an solus o neamh, ghradhach e an dorchadas agus rinn e gniomharan an dorchadair. Sheas e aig geata neimh ach thionndaidh e air falbh agus chaidh e d'a ionad fein. Ged nach d' thug esan rabhadh do Chriosd thug Criosd rabhadh dhasan. Chunnaic e an eunnart anns an robh e, b' aithne dha an t-ole air an robh e a' enuasachadh, agus thug e rabhadh dha ann am briathran nach tuigeadh each ach a dh' fhaodadh Iudas fein a thuiginn. Ach chruadhaich Iudas a chridhe agus cha'n eisdeadh e. An sin leig an Slanuighear leis, agus chaidh mac an sgrios d'a aite fein.

AM FOGHAR.

Ann an cuid de sgireachdan, tha e 'na chleachdadh latha buidheachais a choimhead aig deireadh an Fhoghair. Bu mhaith nam biodh a' leithid sin de latha, air a choimhead leis gach coimhthional 'san eaglais. Tha e iomeadh gu'm biodh eothrom air a thoirt do'n t-sluagh, pairt a ghabhail ann an seirbhís bhuidheachais airson an fhoghair, codhiu a ghabhas sin deanamh air Sabaid no latha seachduinn. Tha e freagarrach gu'm moladh daóine Dia airson cinneas na talainbhaíunn, cho mhaith 'sa mholas iad E, airson throcairean eile. Tha Esan a' riaghlaidh anns an t-saoghal nadurra mar anns an t-saoghal spioradail, 's chithear a chumhachd 's a mhaithear air an achadh-bhúvana mar a chithear iad 'san teampull. 'Nuair a choisich an Salmadair thairis air achaidhean Iudah, o chionn corr is dà mhile bliadhna, 's a chunnaic e iad air an comhdachadh le pailteas Dhe, sheinn e'n t-oran—

An talamh tha tha thu fiosrachagh,
'S 'ga uisgeachadh gu reidh,
Le abhainn Dhe ta làn do'n uisg'
Trom beartaebh ni thu e.
Dhoibh arbhar tha thu deasachadh,
Le d' fhreasdal caomha fein;

'S ag uisgeachd le pailteas mor
Nan iomairean gu min
Mu'n bhliadhna coron tha thu cur,
Le d' mhaiteas fein, a Dhe,
Tha saill a' sileadh anns gach ait.
O d' chenmannaiibh gu reidh.

Is e Dia a bheir fàs is toradh. Tha maitheas Dhe mar gu'm biodh abhainn mhor a' ruith troimh 'n t-saoghal, ach tha 'n abhainn a' ruith cho cinnteach 's nach 'eil sinn a' gabhall suim dhi. Ged tha 'n fhuaim 'nar cluasan, cha chluinn sinn i, 's ged tha i 'dol seachad air ar dorsan, cha 'n fhaic sinn i. Tha earrach is foghar, samhradh is geomhradh, fuachd is teas, grian is gaoth, a' tighinn cho cinnteach 'nan àm fein, 's ag oibreachadh toil an Uile-chumhachdaich cho seimh, reidh, ordail, 's nach 'eil iad a' eur ioghnadh sam bith oirnn. Tha sinn a' tuit-eam 'nar eadal air chor 's nach leir dhuinn an lamh thrèun, 's an inntinn ghlic, 's an eridhe gradhach a tha air chul laghannan Naduir. Tha feum agaunn uile air an urnuigh a radh gach latha—*Fosgail mo shuil-ean chum 's gu'm faic mi do ghoir.* Tha Dia anns an t-saoghal an diugh mar a bha e ann an laithean an t-Salmadair. Cha d' fhag Esan an saoghal 'n uair a shiubhail Maois. Tha e fhathast a' marcachd air sgiathraig na gaoithe, 's nan robh clais-teachd agaune, chluinneamaid fuaim 'imeachd. Is e Esan a tha 'deanamh an t-saoghal maiseach, 's a' crunadh na bliadhna le pailteas. O gach achadh buana ann an àm an Fhoghair tha 'n guth a tighinn 'gar n-ionnsuidh—*Feuch tha mise maille ruibh.* Tha gach dias a chromas a ceann le eudthrom a toraidh ag innseadh dhuinn nach do dhichuidhneach ar n-Athair air neamh a chlann a tha air an talamh. Tha Fhacal-san cinnteach, 's cha teid E 'n cois a gheallaidh.

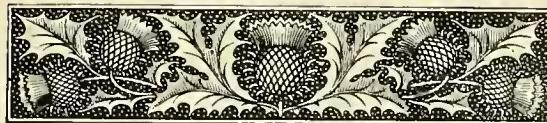
Tha am Foghar a' teagasc iomadh leasan dhuinn, ach tha e gu sonruichte ag gairm oirnn an Tighearn a mholadh. Tha sinn uile deas gu bhi gearan, 's ma's fior na theirear, cha 'n 'eil daoine air thalamh cho gearanach ris na tuathanach. Is iomadh nair a chuala sinn o'n thainig a' bhliadhna, nach robh ri bhi ann ach foghar bochd, 's nach biodh biadh ri fhaotainn do dhuine no do bheathach. Aeh nam biodh faighidinn aig daoine, chitheadh iad gu'n tig gach ni 'na àm fhein. Ciod a's fhiach ar creidimh ma bheir fras Ineair air falbh e. Cha do chuir an gearan cruach a bharrachd riamh 'san iodhlainn. 'Nuair a bhios an t-eudochas a' faotainn lamh an uachdar oirnn, cuimhnicheamaid ciad a thuirt aon de na faidhean.

Chaoiadh ged nach toir crann fige blath,
'S nach fas air fion-ehrann meas
Saoth'r a' chroinn-olaidh ged a threig,
'S fas deis gun bhi air slios.
Gach treud o'n mhainmir ged a bhual
Grad fhuathas 'nuair nach saoil:
Greigh ged nach d' fhag an t-Earrach cruaidh
No bò air uachdar raom.
Gidheadh 'san Triath bidh mise ait,
Is ni mi uail 'na ghradh
Mor aoibhneas ni mi ann am Dhia
'Se Dia mo shlaint' gu brath.

A dh' aindeoin ciad a their daoine, is e an inntinn 's an spiorad sin a bheir buaidh air an t-saoghal. Cha 'n 'eil an gearan maith, ach ni spiorad na taingealachd beatha duine maiseach, 's ni e chridhe a cheum aotrum. Ann an aon de sgríobhaichean nan Rabbis Iudhach, tha e air a radh, gu bheil dà sheorsa ainglean ann—ainglean airson seirbhis, 's ainglean airson molaidh. Tha na Rabbis fhein ag radh gur h-e na h-ainglean molaidh a's airde, 's nach 'eil e air a cheadachadh dhaibh Dia a mholadh dà nair. 'Nuair a thogas an t-aingeal a guth ann an laoidh molaidh, 's a sheinneas i clu an Ti a's airde, tha i a' criochnachadh a beatha, tha i a' sioladh a mach a bith—oir rainig i ionlanachd, 's choimhlion i run Dhe a bh' aige 's an amharc 'nuair a thug e dhith beatha. Cha 'n 'eil ann ach aon de sgeulachdan faoin nan seanairean, ach tha chriomag so de'n firinn ann—gu bheil duine 'g eiridh gu ionlanachd beatha, 'nuair tha 'chridhe air a' lionadh le spiorad a' mholaidh. Bhiodh am Foghar na shacramaid dhuinn uile, nan duisgeadh e annain taing-ealachd, 's nan tugadh e oirnn seinn o'n chridhe—

O m' anam beannaich fein a nis
Iehobhah mor do Dhia,
Na diehuimhich na tioldhaean
A dheonuich dhuit an Triath.

Ann an seirbhis bhuidheachais an fhoghair bu chòir dhuinn na bochdan a chuidh-neachadh. Cha 'n 'eil doigh eile anns an fhearr a's urrainn dhuinn ar taingealachd a nochadh. Tha 'n doigh sin taitneach do Dhia. Bhiodh e gle nàrach, nam biodh ar eridheachan cruaidh, 'nuair tha ar saibhlean làn. Cha toigh le Dia an spiocaireachd. Cha d' thainig duine riamh gu bochdainn, le bhi cuideachadh nam bochd. Is toigh le Dia eridhe farsuinn agus lamh fhialaidh. Ged a dh' fhaodas gu leor de theachd an tir a bhi agaune, tha na miltean air a bheil an t-acras. 'Nuair a stadas na Criostuidh-ean do bhi caoimhneil ris na bochdan, caillidh an diadhaidheachd a maise. Cuimhnicheamaid trocair 's bitheamaid bàigheil.

BAISTEADH IOSA.

*Bhaisteadh e le h-Eoin ann an Iordan.—
Marc I. 9.*

Is e an obair a rinn Eoin a' Bhaistidh a' cheud ni a tha Marc ag ainmeachadh anns an t-soisgeul a sgriobh e. Cha'n eil e furasda meud no luach na h-oibre sin a thomhas, oir as eugmhais an treabhaidh a rinn Eoin, bhiodh an talamh anns an do chuir Iosa siol na rioghachd na bu chruaidhe no bha e. Aig an àm ud bha an duthaich uile 'na luidhe ann am marbhantachd spioradail, bha an sluagh is aodhairean an t-sluagh soeruicichte air an deasgainibh, agus cha robh am fuigheall a bha feitheamh ri sòlas Israeil ach beag. Ach chuir Dia ann an eridhe Eoin a ghuth a thogail agus an sluagh a ghairm gu aithreachas, agus sheul-aich e a shearmonachadh le cumhachd an spioraid naoimh air ehor agus gu'n d'eisd tir Iudea uile ris agus gu'n deachaidh fuaim na h-obair bheannaichte a bha dol air a h-aghaidh aig Iordan a mach o cheann gu ceann de'u duthaich. Chualas eadhoin ann an Galile mu'n dùsgadh mhor ud agus thog moran órra gu Iordan, euid dhiubh, a chionn gu'm bu mhaith leo fhaicinn le'n suilean na nithean iongantach a chaidh innseadh dhaibh, agus euid eile, a chionn gu'n robh spiorad an Tighearn a'stri riu agus gu'n robh ionndrainn bheo air Dia air a dhuss-gadh 'nan eridhe. An measg na feedhnach a dh' fhàllbh a Galile bha buidheanu de ghillean òga, agus am measg nan gillean òga sin bha Iosa, an neach d'an robh Eoin a' toirt fianuis do'n t-sluagh, ged nach robh fios aige fein air aig an am. Cha'n eil na soisgeulaichean ag innseadh ciod a thachair an uair a rainig Iosa Iordan, no ciod an comhradh a bha eadar e fein is Eoin. Tha iad samhach mu iomadh rud air am bu mhaith leinn fios a bhi againn.

Mur biodh againn ach an soisgeul a reir an abstoil Eoin theireamaid nach faca am Baisteach eadar dhealachadh sam bith eadar Iosa agus na feedhainn eile a thùm e anns an nisge gus an do thàirling an Spiorad naomh air mar choluman. Ged nach eil e 'ga radh air a cheann, faodar a thuigsinn gu'n robh an t-abstol Eoin an duil nach do thug am Baisteach eo a bha aige gus am facas an air a cheann, faodar a thuigsinn gu'n robh an t-abstol Eoin an duil nach do thug am

Baisteach eo a bha aige gus am facas an Spiorad a' tearnad air Iosa agus an eualas an gnuth o neamh. Ach tha na soisgenlaichean eile ag innseadh dhuinn gu'n do thug am Baisteach eo e Iosa roimhe sin, agus gu'n d'fhuair e sealladh air gloir a' Mhess-ia m'an deachaidh e sios idir do'n nisge, oir thubhairt e. *Tha feum agamsa a bhi air-mo bhaisteadh leatsa, agus a bheil thusa a' teuchd a m' ionnsuidh-sa?* Ciod a thug air Eoin a' Bhaistidh sin a radh, agus ciamar a fhuair e fios air naomhachd Iosa, agus Carson a shaoil e nach robh e freagarrach dha pairt a ghabhail ann am baisteadh aithreachais? Cha robh duine beo anns an là ud anns an robh Eoin a' baisteadh a thug gu'm b'e Iosa mac Dhe no chunnaic mòrachd na diadhachd ann, oir cha robh e fathast air fhoillseachadh dhaibh, agus cha b' aithne dhaibh e ach mar ghille òg a bhui-neadh do Ghalile agus a bha eudmhòr a thaobh rioghachd Dhe. Ach mur do rainig am Baisteach fathast air diadhachd Iosa, thug e gu soilleir gu'n robh Iosa na b' fhaide air aghaidh ann an nithean spioradail no bha e fein, agus gu'n robh e air a sgeadachadh le maise na' naomhachd. Is e sin a thug air a radh gu'n robh e na bu fhreagarraiche gu'm baisteadh Iosa esan seach gu'm baisteadh esan Iosa. Ciod am bonn a bha aige airson na baraire sin?

Tha euid de dhaoine an duil nach b'e so'a cheud uair a thachair an dithis air a cheile, agus gu'm faca Eoin ciuite is irios-lachd is naomhachd Iosa am feadh 's a bha e fathast a' comhnuidh an Galile ann an tigh 'athar. Bha cairdeas dluth eadar an dà theaghlaich, agus faodaidh e bhith gu'm biodh iad a' dol a dh' amhare a cheile aig-amaman, agus gu'm biodh iad a' faicinn a cheile an drasd 's a rithist aig na feiltean ann an Ierusalem. Ma tha so fior, tha e furasda gu leor a thuigsinn ciamar a fhuair Eoin eolas air a' ghne duine a bha ann an Iosa. Bha innitinn Eoin fein o 'òige air a toirt suas leis na nithean a bhui-neadh do'n t-saoghal spioradail, agus ma bha seanchas aige ri Iosa uair sam bith mu na nithean sin, ehitheadh e anns a' mhionaid gu'n robh gliocas is cumhachd an spioraid air a ghiulan, agus gu'n robh e a' comhnuidh ann an gradh Dhe agus ann an co-chomunn an Spioraid naoimh. Cha'n eil so a reir briathran an abstoil Eoin, oir ged nach eil e 'ga radh air a cheann, tha Eoin a' labhairt

mar gu'm biodh e ciallachadh nach d' aithnich am Baisteach Iosa an uair a choinnich iad aig Iordan. Mur d' aithnich, feumaidh nach faca iad a cheile riamh gus an la ud. Ach faodaidh gur h-e a tha an t-abstol a' ciallachadh nach d'aithnich e Iosa *mar am Messiah*, ged a bha eolas aige air mar dhuine.

Tha cuid eile an duil nach e an roimh-eolas a bha aig Eoin air caitheamh beatha is naomhachd Iosa a thug air am facal ud a radh, ach coslas na diadhaidh-eachd a bha air aodann an duine òig an uair a chaidh e sios do'n uisge. Tha iad ag radh gu'n do las aodann le gloir nan neamh agus air do Eoin ionmaigh nan aingleán fhaicinn air, dhuisg iongantas is eagal 'na chridhe agus thuirt e nach robh e freagarrach do dhuine peacach mar bha e fein baisteadh an aithreachais a fhrithdealadh do neach air an robh coslas cho naomh. Faodaidh e bhith gu bheil tomhas beag de 'n fhirinn anns a' bheachd so, ged nach eil iadsan aig a bheil e ach a' labhairt mu thuiream agus 'g a dhealbh a mac-meamna an imintinn, oir eha'n'eil na soisgeulaichean ag radh gu'n robh solus dealrach no aegas iongantaeh sam bith air aodann Iosa aig an àm. Ach gabhaidh e creidsinn gu'n robh maise na naomhachd 'na aodann aig uair a bhaistidh. B'e sin uair cho soluimte 's a bha 'na bheatha, oir thainig gairm an Athar thuige agus bha e air bheul e fein a chuirgeadh, corp is spiorad, do sheirbhis Dhe is dhaoine. Thainig e gu Iordan chum a bhòidean iocadh do Dhia, agus air dha dearbhachd fhaotainn air toil is rùintean Dhe, bha a chridhe air a lionadh le sith is gairdeachas, agus faodaidh gu'n gabhadh sin aithneachadh air 'aodann, oir is e an t-aodann sgàthan an anna.

Tha cuid eile an duil gu'n robh e mar chleachadh aig Eoin a bhi ceasnachadh na feadhnaich a dh' iarradh air am baisteadh feuch an robh iad a' tuigsinn eiodh a bha an t-ordugh a' ciallachadh, agus feuch an robh aithreachas sláinteil air a dhusgadh anna; agus tha iad ag radh gur h-ann o chomhradh 's o cheasnachadh de'n t-seorsa sin a fhuaireann an dìuths ri inntinn Iosa, 's a thníg e nach robh feum aige air aithreachas a chionn nach do pheacaich e riamh 's gu'n robh e neo-lochdach anns gach ceum. Ach eiodh air bith an doigh anns an d' fhuaireann Eoin eolas air naomhachd Iosa, bhuail amharus e nach biodh ann dhasan ach dal-machd Iosa a bhaisteadh. Thainig e a steach air 'inntinn, mar an cendna, nach biodh anns an t-seorsa baistidh a bha esan a' deanamh ach ordugh gun bhrigh do leithid Iosa. B'

ann gn baisteadh an aithreachais a ghairm e an sluagh, agus bha an t-ordugh 'na shamhladh air maitheanas peacaidh, ach eiodh ann feum a bhioidh anns an ordugh do neach nach do pheacaich riamh? Air an aobhar sin, ghabh Eoin iongantas an uair a chaidh Iosa sios do'n abhainn, agus tharruinge e air ais o'n ordugh a fhrithdealadh dha, ach thuirt Iosa ris, Leig do'n chuis a bhi mar so a nis, oir is ionchuidh dhuinn gach uile fhireantachd a choimhlionadh.

Cha'n'eil e furasd a radh eiodh an dearbh ni a bha Iosa a' ciallachadh leis an fhacaí is ionchuidh dhuinn gach uile fhireantachd a choimhlionadh, ach eba ruigear a leas a ghabhail anns an t-seadh gu'n robh e mar fhiachaibh air Criod uile orduibhean an lagha a choimhead a chionn gu'n do rugadh e fo'n lagh. Tha cuid de dhiadhairean a' gabhail an fhacail anns an doigh sin, ach ged a thug Iosa urram do lagh Mhaois agus a lean e ann an tomhas mor cleachdanna nan athraichean, chaidh e, mar an ceudna, calg dhireach an aghaidh nan cleachdanna sin an uair a bha e faicinn nach robh feum anna. Labhair e, air uair-ean, mu chuid de ghnathannan an lagha 's de chleachdanna nan athraichean ann an doigh a chuir uamhas air a luchd eisdeachd. Bha na briathran a labhair e mu'n t-Sabaid ionnan dhaibh ri toibheum. Thuirt e gu'n robh iad a' deanamh iodhal de'n latha naomh, agus thug e saorsa d'a dheisciobuil o na euibhlrichean leis an do cheangail na sgriobhaichean iad a thaobh coinhead na Salaid. Air an doigh cheudna, chaidh e an aghaidh nan sgriobhaichean a thaobh trasgaidh, a thaobh urnuigh, a thaobh nigheadh lamh, agus a thaobh an riaghailtean mu bhiadh toirmisgte is ionadan naomha. Ann an aon fhacaí, thuirt e riu gu'm faodadh neach uile ghnathannan an lagha a choimhead, agus gun tairbhe sam bith a bhi ann dha.

Tha sinn an duil, air an aobhar sin, nach ann air ghaol umhlachd a thoirt do litir an lagha no air ghaol deanamh mar bha daoine eile a' deanamh a dh' iarr Iosa baisteadh air Eoin, ach a chionn gu'n robh e a' faireachduinn gu'm biodh buannachd anns an t-sacramaid ud d'a anam fein. Ann an obair bheannaithe a bha dol air a h-aghaidh aig Iordan chual e guth Dhe ag radh ris gu'n d' thainig lànachd na h-aimsir 's gu'n robh an duthaich deas airson na ministreileachd a thainig esan a choimhlionadh. Labhair guth o neamh 'na chridhe ag iarraidh air a chairdean 's a dhachaidh fhagail air sgàth rioghachd Dhe, agus air dha a bhòidean iocadh do Dhia gu'm biodh e dil-

eas do'n ghairm a thainig 'ga ionnsuidh, bu mhaith leis faireachduinn a chridhe a nochdadhl le comharra follaiseach air chor-eigin Tha fios againn uile, bho fhios-rachadh ar beatha fein, gu bheil e 'na chuideachadh spioradail dhuinn sinn fein a cheangal ri ar bòidean le comharra follaiseach, agus air an doigh cheudna faodar a radh gu'n robh e 'na shòlas do Iosa baissteadh fhaotainn o lanhan Eoin a chionn gu'n robh an t-ordnug sin 'na shamhladh follaiseach air an tiomnidh a bha e a' deanamh air fein do Dhia. Ach ged is ann a neartachadh a chridhe 's a thoil fein agus a dh' ioeadh a bhòidean do Dhia a chaidh Iosa sios do dh' uisge Iordan, bha a bhaisteadh 'na chomharra do'n t-saoghal cho cinnteach 's a bha e 'na chuideachadh d'a anam fein. Bha e 'na chomharra gu'n do ghabh Dia ri obair Eoin, bha e 'na chomharra gu'm b'e Iosa am Messiah, agus bha e 'na chomharra gu'n saoradh am Messiah a shluagh le bhi air aireamh am measg nan eiontach agus an cor's an staid a ghabhail anns gach ceum.

Tha an soisgeulaiche Lucas ag radh gur h-ann am feadh 's a bha Iosa ag urningh, an deigh a bhaistidh, a dh' fhosgail neamh 's a thuirling an Spiorad air 's a chualas an guth, Is tusa mo mhac gradhach anns a bheil mo mhór thilachd. Is e Iosa is Eoin a mhain a chual an guth 's a chunnaic an sealladh ud. Ma bha an sluagh a lathair, aig aon a Bhaistidh, echa'n eil e coltach gu'm faca no gu'n eual iad na nithean air a bheil na soisgeulaichean a' deanamh iomraigdh. Nam faca iad an comharra miorbhuleach a chunnaic Eoin, faodar a bhi cinnteach gu'n labhradh mile teanga uinne agus gu'm biodh an rud air a sgaoileadh o cheann gu ceann de'n duthaich. Ach echa do rinn iad sin, air an aebhar nach faca 's nach eual iad dad iongantach, 's nach robh amharus sam bith aca gu'm be Iosa a Galile am Messiah. Ged a bha Criosd air thalamh sia seachdnuinnean an deigh aiseirigh agus a bha e gluasad am measg dhaoine, cha'n fhaca 's cha d' aithnich neach e ach *creidmhich* a mhain, agus tha e coltach nach b'urrainn an *saoghal* a phearsa ghormhor fhaicinn ged a bha e mu ehoinneamh an sùl. Air a' cheart doigh, bha suilean is eluasan na mor chuideachd aig abhainn Iordan air an gleidheadh air chor 's nach faca 's nach eual iad na nithean ard is iongantach a bha air an taisbeannadh do Iosa 's do Eoin. Is ann riusan gu sonruichte a bha Dia a' labhairt, agus bha feum aca le cheile air misneach is comhfhurtachd aig an àm. Bha feum aig Eoin air, oir bha an obair a thug Dia dha

ri dbeanamh mar roimh-ruithean an impis a bhi criochnaichte, agus bha feum aig Iosa air, oir bha e air bhenl 'aghaidh a chur air an t-slighe a bha treorachadh gu Callhari. Bha na comharran a chunnaic e anns na neamhan 'nan dearbhadh do Eoin gu'n do sheulaich Dia searmonachadh an aithreachais a rinn e, agus gu'n robh an rabhadh a thug e do'n t-sluagh mu theachd a' Mhessiah fior. Dh' fhaodadh e a radh mar thuirt Simeon—Leig le d' sheirbhiseach a nisimeachd ann an sith, oir chumhacie mo shuilean do shlainte. Bha na comharran ud 'nan dearbhadh do Iosa gu'n d' thaimig 'nair, agus gu'm bu mhithich dha a thoil 's a chridhe a neartachadh air son na comhraig. Dh' ioc e a bhòid do Dhia agus choisrig se e fein, corp is anam, do sheirbhise an Athar. Ghabh Dia ris an tabhartas a thairg Iosa dha cho toileach, agus dh' ung se e le spiorad na scirbhise 's na cumhachd mar bha e cheana air ungadh le spiorad na seirce 's na naomhaichd.

SEANN CHUNGAIDHEAN.

Bha sinn a' leughadh o chionn ghoirid lealhar a tha toirt eumtas air staid na dutheha anns an ochdamh linn deug, agus ma's fior na leugh sinn, dh' fhaodadh na daccine a bha beo anns an linn ud a radh mar thuirt an diadhair Marc mu neach eile, gu'n d' fhuiling iad moran o iomadh leigh agus nach b' fheirrrd ach gu'm bu mhisd iad na cùngaidhean a fhuair iad. Tha amharus againn nach biodh daoine eadhoin an dingh fhathast cho toileach air na stuthannan a thairgeas lighichean dhaibh a chur 'nan goile nam biodh fios aca ciannar a tha na cùngaidhean sin air an deanamh suas, ach tha dochas againn nach eil iad a' cur annuit na nithean oillteil 's na ereufairean mosach anns an robh uiread creidimh aig na seamh lighichean. Bu shnarach do dhuine cupan fala a bhi air a leigeil as—ged a bha sin dona gu leor—seach làn spàine a chur 'na ghoile de shalachar eich. Ann an leabhar dotaireachd a bha air uisneachadh leis na lighichean a b' ainmeile an Duneideann, thatar a' leughadh gur h-iad so na nithean a bhiodh iad a' cur anns na cùngaidhean leighis, eanchainn nathrach, mionach figheadair, glothagaich is seangain, geir ghobhar is ful mhuc, losgannan is seilcheagan, salchar each is pheagagan, daolagan is enuimheagan agus burraghlas eile de'n t-seorsa sin. B'e an leigheas a bha aca airson na caitheamh, "scilcheag" air a bruiach ann am bainne," agus airson na buidhich, "baointeagan air an

rostadh 's air am measgadh le luibhean searbhá."

Ann an leabhar a sgriobh fear siubhail d' am b'ainm Martainn mu'n Ghaidhealtachd aig toiseach na h-ochdamh linn deug, tha e tigh'nn thairis air cuid de'n eolas-leighis a bha cumanta am measg an t-sluaign. Cha robh na lighichean ach gann, ach cha robh ionndrainn orra a chionn gu'n robh seann daoine is seann mhathan anns gach baile aig an robh fios eiod a bu choir a dheanamh anns gach seorsa tinneis. Gheibheadh iad an sbruileach eolais so o na seann daoine a chaidh romhpa, agus ma bha iad beachdail is tuigseach, cha'n'eil teagamh nach biodh an stòr a' fas o linn gu linn. Bha iad gu sonruichte beachdail air luibhean agus cha mhòr gu'n robh luibh a' fas as an talamh nach robh air a' cur gu feum air chor-eigin leo—an luibh nach deanadh burgaid dheanadh i plàasd. Bha na seann daoine a' creid-sinn gu bheil luibh air chor-eigin a ghabhas faotainn air son gach galair d'a bheil mac an duine buailteach—deantaig is sealbhag, biolair is bealaidh, lus nan cluas is lus nan enamh, cluas liath is lus a' chraois—b'aithne dhaibh a' bhuaidh shonruichte a bha anns gach aon dhiubh sin.

*Is leigheas air gach tinn
Creamh is im a' Mhaigh.*

Bha meas mor aca air an *eala-bhi*. B'e sin an lus

*Anns am faigheadh an leig liath
Furtach fiach do chreuchd's do leon.*

Bha fear anns na h-Earadh a b' abhaist a bhi faicinn thamhasg is uamhsan eile na h-oidhche, ach air dha an eala bhi fhuaigheal r'a leine, cha'n fhac e tanhasg riabhach tuilleadh. Theirear gu bitheanta lus Chalum-cille ris an eala-bhi, oir b'e so roghainn Chalum-cille am measg uile lusan na talmhainn.

*Luibh Chalum-cille, gun sìreadh gun iarr-aidh,
Ma's deoin le Dia, cha bhàsaich mi nochd.*

Bha seann mhathan na Gaidhealtachd a' creidsinn nach gabhadh rud a b' fhearr a thoirt do leanabh an deigh a bhreith no sugh an uinnsinn. Chuireadh iad an dara ceann de dh uinnséann ùr anns an teine, agus am feadh 's a bha e losgadh, dh'eireadh an sugh a dh' ionnsuidh a' chinn eile's ghlacadh iad dileag dheth ann an spàin agus chuireadh iad ann an corp an leinibh e. Ma chuir nathair a fiacan ann am feoil duine, b'e an aon leigheas aca, duilleagan is bàrr an uinnsinn a shuathadh ris an lot. Tha e coltach nach toigh leis an nathair an t-uinnséann, oir tha seann fhacal ag radh

*Theid an nathair troimh theine dearg
Mu'n teid i troimh dhuilleach an uinnsinn.*

Air son easg fala, cha robh lus sam bith a b' fhearr no an earr thalmhainn, agus chuala sinn o chionn ghoirid gu'm bi daoine coir a's aithne dhuinn ann an gleann fàsail a trusadh na luibh so anns an t-samhradh air eagal gu'n tig driod-fhòrtan orra anns a' gheamhradh, an uair nach gabh i faotainn.

Mui robh cailleag cho boidheach 's a bu mhaith leatha, cha robh aice ach an lus *sail-cuicide* a shuathadh r'a h-aodann agus thigeadh dreach eile oirre.

*Sail cuicide is bainne ghobhar
Suath ri d' aghaidh
'S cha'n'eil mac righ air domhan
Nach bi as do dheigh.*

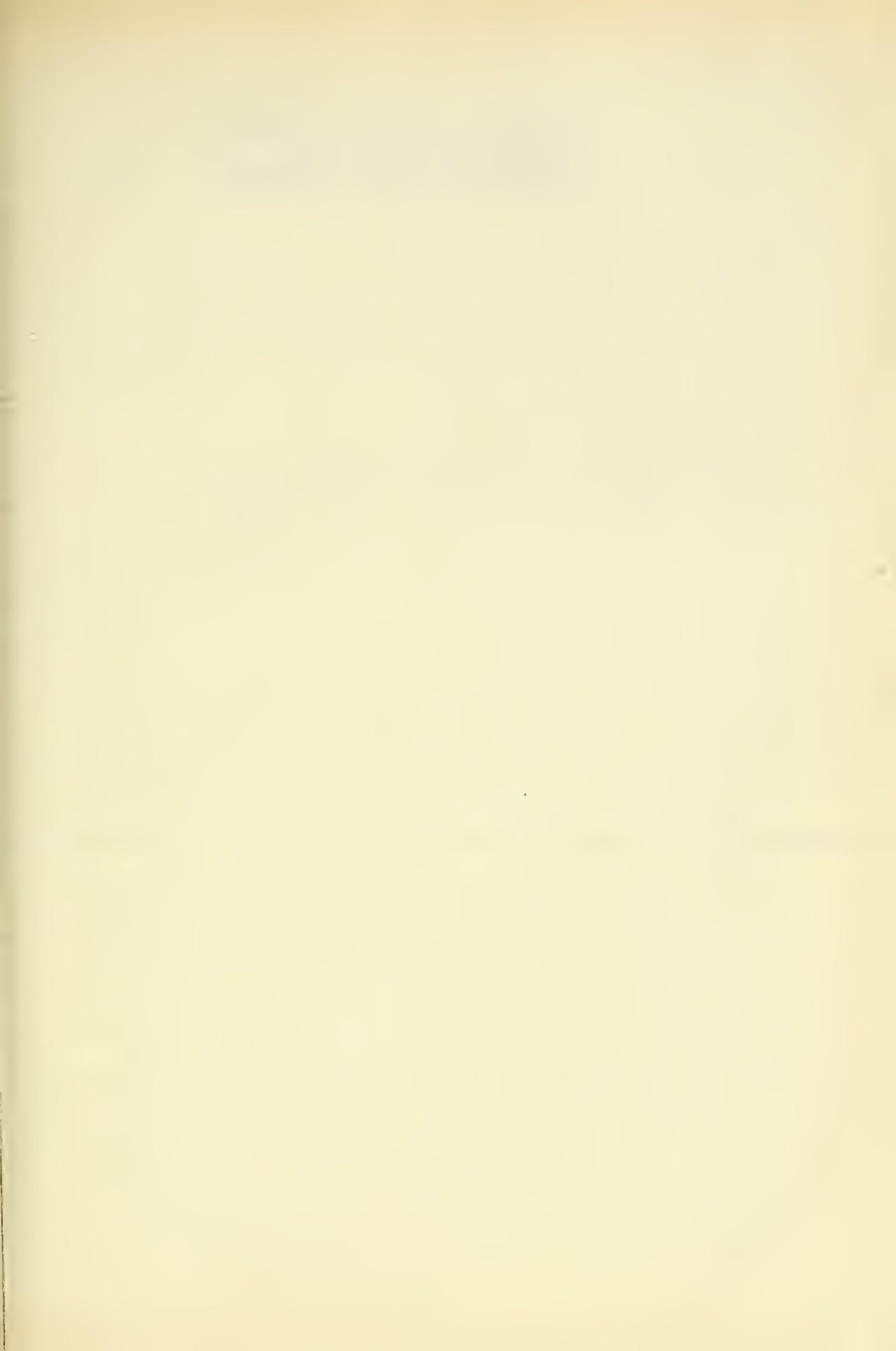
An uair a thigeadh an enatan air Iain Caimbeul, ciobair a bha anns na h-Earadh, rachadh e mach anns an fhairge a dh' ionnsuidh na h-amhach, rachadh e an sin do'n lealaidh gun aodach a chur dheth, chuireadh e dheth fallus mar gu'm biodh atha-eileipe, agus am maireach, cha bhiodh sgeul air a' chnatan. Ach feumaidh gu'n robh bodhig-laidir aig Iain, agus cha'n'eil sinn a' comhairleachadh d'ar luchd-leughaidh an leigheas so air a' chnatan fheuchainn. B' fhearr dhaibh a dheanamh mar a bhios bodaich Ghlinn Urechadainn a deanamh an uair a thig casdaich orra:

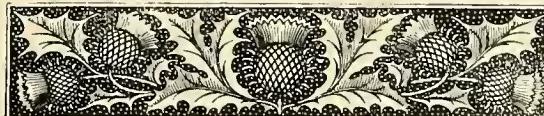
*Dileag drama am bhroinn
Is geir feidh air mo bhuinn
Is suarach fuachd is siataig leam.*

Bha an leigheas a bha aig na seann daoine-air a' bhuidhich a' cheart cho gàbhaidh ri leigheas Iain Chaimbeul air a' chnatan. Ruisgeadh iad an duine tinn agus thilgeadh iad in'a cheann 's m'a choluinn soitheach an deigh soithich de shàile fuar. Chunnaic sunn le'ris suilean fein an leigheas so air fheuchainn aon uair, ach mur do leighis e cha do mharbh e eo dhiu. Ann an Uidhist b'e an leigheas a bha aca air an lòinidh blonag buna-bhuachaille a shuathadh ris a' ghoirt, agus thatar ag radh gu bheil saill an eoin sin fada ni's fhearr airson chreuchd no saill eun eile. B'e an leigheas air an triuthaich bainne capaill ol a spàinn chrithinn. Ma chreidear cuid de na facail a bha aig na seann daoine tha leigheas ann am bainne ghobhar nach eil ann am bainne cruidh. Ach ged a bha iad am beachd gu'n robh leigheas air gach tinneas, cha leigheasdh iad an t-aog.

*Cha'n'eil easlainte gun iocsaint
Ach cha'n'eil tilleadh air an aog.*

AISEIRIGH IOSA.

Esan thog Dia suas air an treas là agus nochd se e gu follaiseach, cha'n ann do'n t-sluagh uile, ach do fhianuisean, a thaghadh le Dia roimh-laimh, eadhoin dhuinne, a dh'ith agus a dh'òl maille ris an deigh dha eirigh o na marbhaibh:—
Gniomhara x. 40, 41.

Tha e 'na chnap-starra do chreidimh moran dhaoine anns an aiseirigh nach facas Iosa an deigh a bhais ach leis na deisciobuil a mhain. B' ann air a' chraunn-ceusaidh a chunnaic an saoghal an sealadh mu dheireadh dheth, agus o'n uair anns an do thaistig Joseph a chorp anns an uaigh, cha'n fhacas e riamh tuilleadh leis na saighdearan, no na sagairtean, no na Pharasaich, no le suil eile ach suilean nan deisciobul a mhain.

Dhuigs so amharus ann an inntinnean cui de dhaoine, air chor's gu'n abair iad nach 'eil anns an aiseirigh ach faoin sgeul a thog na deisciobuil 'nam measg fein, an dara cui, a chionn gu'n do shaoil iad gu h-onorach gu'm faca iad e, no a chionn gu'm bu mhaith leo an tuilleadh urraim a thoirt d'a ainm le bhi 'g innseadh gu'n d' thug e buaidh thairis air an uaigh. Their iad gu'n robh e furasda gu leoir do Iosa toirt air an t-saoghal creidsinn gu'n d'eirich e o na marbhaibh na'n do nochd se e fein do mhuinnitir Ierusaleim uile, d'a naimhdean cho mhaith r'a chairdean, do na sagairtean aig nach robh gaol air, do Philat a thug a mach binn a bhàis, agus do na saighdearan a chuir gu bàs e le'n lamhan. Ach cha do riún e sín, agus their as-creidmhich gur h-e an reusan nach facas e leis an t-saoghal, nach d'eirich e idir. Ciod an fhreagairt a's urrainnear a thoirt dhaibh?

Facadaidh e bhith nach riaraich ar freagairt inntinnean na feedhnach nach eil cheana a' creidsinn ann an aiseirigh Iosa; ach tha sinn an duil gu'n robh aoibhar sonruichte nach facas Iosa leis an t-saoghal an deigh aiseirigh. Be' an t-aoibhar, gu'n d'eirich e le corp spioradail, agus gu'n robh an corp spioradail sin neo-fhaicsinneach do shuil na feola. Cha'n e mhain nach b' urrainn do'n t-saoghal fhaicinn, ach cha b' urrainn do na deisciobuil fein fhaicinn gus an toilicheadh e e fein a nochdadh dhaibh. Geil a bha e air thalamh sia seachduinnean

an deigh aiseirigh, cha'n fhaca iad e ach an drasd 's a ritist, agus tha e coltach nach faiceadh iad idir e mur b'e gu'n d'atharrach e buadhan a chuirp, aig amannan, le eumhachd a dhiadhachd, air chor's gu'm bu leir d'an suilean e. An aite a bhi feorach carson nach facas e leis na sagairtean 's le muintir Ierusaleim gu leir, is e a' cheist a's coir fheoraich carson a chunnacas e leis na deisciobuil? Bha an corp spioradail leis an d'eirich e aig aiseirigh cho neo-fhaicsinneach d'an suilean-san 's a bha e do shuilean chàich, agus bha e cho eu-comasach do Pheadar an Tighearna fhaicinn air dhoigh nadurra 's a bha e do Philat; ach nochd Iosa e fein do Pheadar's do na deisciobuil eile a chionn gu'n robh e feumail dhaibh dearbhadh cinnteach fhaotainn nach d' thug an saoghal buaidh thairis air, ach gu'n d' thug esan buaidh air an t-saoghal 's air a' bhàis. An uair a chunnaic iad e air a shineadh air a' chraunn-ceusaidh, 's a thilge e au deo, thuit iad ann an diobhail misnich; chaill iad an creidimh 's an dochas, agus shaoil iad nach robh dad fodhpà tuilleadh ach tilleadh dhaichaidh do Ghalile agus aideachadh gu'n robh iad air am mealladh ann an Iosa. Ach chleachd esan eumhachd a dhiadhachd chum a chorp spioradail a dheanamh faicsinneach d'an suilean, air chor agus gu'n tuigeadh iad gu'n robh e fathast beo, agus nach d' thainig atharrachadh sam bith air, ged a chaidh e troimh gheatachan a' bhàis. Tha dà dhoigh anns am faodadh e e feir a dheanamh follaiseach do shuilean nan deisciobul. Bha e comasach dha buadh-an a thoirt dhaibh, car tamuill, nach buineadh dhaibh gu nadurra, agus faodaidh e bhith gur h-e so a tha an soisgeulaiche Lucas a' ciallaichadh an uair a tha e'g radh mu'n dithis a chunnaic e air an t-slighe gu Emmaus, gu'n d'fhsoghladh an suilean agus gu'n d' aithmich iad e. Ach bha e comasach dha mar an ceudna buadhan a' chuirp nadurra a thoirt a chorp spioradail fein, car tamuill, air chor's gu'm biodh e faicsinneach do shuil feola. Tha sinn an duil gur h-e so a thachair agus nach d' fhuaire suilean nan deisciobul comasan ùra sam bith, ach gu'n do chuir an Tighearna a phearsa ghilormhor fein ann an riocdh anns am faiceadh an t-suil nadurra e. Their cui de dhaoine nach 'eil e furasda na soisgeulaichean a chreidsinn an uair a tha iad ag radh gu'n d' ith Iosa

biadh maille riu an deigh 'aiseirigh. Their iad nach 'eil dreach na firinn air an sgeul a chionn nach h-urrainn feum a bhi aig corp spioradail air biadh is deoch. Tha sin fior gun teagamh, ach cha'n 'eil eòir sam bith aca a radh gur h-ann a riarrachadh aerais no a chumail suas a neirt a ghabh Iosa biadh maille ris na deisciobuil. Cha do rinn e sin ach aon uair ré dha fhichead latha, agus rinn se e *air sgath nan deisciobul*, chum dearbhadh a thoirt dhaibh gur e fein da-rireadh a bha maille riu, agus nach d' atharraich e. Ged a chuireas e barrachd iongantais oirnn gu'n do ghabh e biadh, no chuireas e oirnn gu'm facas leis an t-suil nadurra e, cha'n 'eil an dara rud, ann fein, dad ni's iongantaiche no an rud eile. Tha e a' cheart cho miurbhuileach gu'm faiceadh suil nadurra corp spioradail 's a tha e gu'n gabhadh corp spioradail biadh. Is ann a' chionn 's gu'n do thoilich Iosa e fein a nochdadhbh dhaibh, airson aobhar sonruichte, a chunnaic na deisciobuil e am feadh 's a bha e folnichte o'n t-saoghal, agus cha'n fhaiceadh iad idir e mur b'e gu'n do chleachd e cumhachd a dhiadhachd thairis air budhan a chuirp fein.

Faodar a radh, mata, gur h-e an t-aobhar nach faca Pilat no na sagairtean no na saighdearan no muinnitir Ierusalaim Iosa an deigh 'aiseirigh, gu'n d'eirich e le corp spioradail a bha neo-fhaiesinneach do'n t-suil nadurra. Cha bhiodh buannachd ann dha e fein a nochdadhbh dhaibh air dhoigh mhiorbh-nileach, oir chuir iad cheana cùl ris agus cha'n atharraicheadh iad am beachd ged rachadh e thuca o na marbhaibh. Ged a chitheadh iad e, cha'n abradh iad ach gu'm faca iad a thamhasg, agus, a thaobh creidimh ann fein no 'na obair, bhiodh iad mar bha iad roimhe. Ach bha buannachd ann dha e fein a nochdadhbh do na deisciobuil agus taisbeanadh a thoirt dhaibh nach d' thug e do'n t-saoghal. Thagh e iad gu bhi 'nam fianaisean dha, ghabh e moran dragha chum an teagast agus na nithean a bhui-neadh do rioghachd Dhe, agus dh' fhoillsich se e fein gu miurbhuileach dhaibh an deigh 'aiseirigh chum' an teagast sin a chriochnachadh agus an creidimh a dhaingeachadh gu'm b'esan da-rireadh Mae Dhe. Agus tha an t-atharrachadh a thainig orra-san anns an dà fhichead latha a bha e maille riu a' dearbhadh gu soilleir gu'n robh e 'na bhuanachd do'n t-saoghal uile gu'm faca iad le'n suilean e. Rinn an sealladh a chunnaic iad daoine iùra dhiubh, thuig iad nithean a bha roimhe sin dorchá orra, theich gach teagamh is gealtachd air falbh uapa,

agus thòisich iad air soisgeul na h-aiseirigh a shearmonachadh anns an dearbh aite anns an do cheusadh Iosa, agus an lèathair na feadhnaich a bha ag àicheadh gu'n d'eirich e. B'e creidimh nan abstol ann an aiseirigh Iosa an steidh air an do thogadh an eaglais Chribsduidh.

PÒL IS CORINT.

Is beag nach do bhris eaglais Chorint cridhe Phòil. Bha i'na h-aobhar carraig dha mar nach robh aon eile de na h-eaglaisean a chuir e air chois. Ach ged a bha muinnitir Chorint, an dà chuid, neo-dhleasdanach is dalma, dh'altrum Pòl an eaglais so eho caomhal 's a dh' altrumas banaltrum a clann.

Rainig Pòl Corint anns a' bhliaidhna mu dheireadh d'a dhara turus soisgeulach. Bha ann baile cho briagha 's gu'n abaireadh ris *reul oirdheire na Greige*. Ach ma bha e a' toirt bàrr air bailtean eile ann am maise is ann am bearneas, bha e mar an ceudna a' toirt bàrr orra ann an aingidheachd. Cha robh duthaich fo'n ghrein nach do thaom a pràbar a steach do Chorint, 's b'e sin a' ghràisg. An uair a rainig Pòl am baile rinn e mar a chleachd e a dheanamh, agus shearmonaich e an toiseach d'a luchd duthcha anns an t-sionagog. Ach cha b'e searmoين a bha air aire nan Iudhach, 's cha d' thug iad dha ach eisdeachd fuar. Cha b'e Pòl am fear a chosgadh a chainnt ris na ballachan, agus air dha fianuis a thogail 'nan aghaidh gu'n robh e saor 's am fuil, thionndaidh e ris na cinnich. Tha e coltach gu'n do chreid euid dhiubh-san, agus ged nach robh an aireamh mor an toiseach bha an eaglais a' sior phlas, agus dh' fhan Pòl maille riu ùine mhaith. Cha b'e sin eaglais nan uaislean. Cha robh anns a' chuid mhor dhiubh ach gaotharin aotrum anns nach robh stòldachd no steidheileachd. Chùm Pòl fein deagh rian orra cho fad 's a bha e 'nam measg, ach an uair a b' fheudar dha am fàgail agus 'aire a thionndadh ri obair eile, theisich connsachadh is iorghuill anns an eaglais a theap bloighean a dheanamh dhith. An uair a dh' fhag Pòl am baile ghabh droch Iudhaich fàth air dol a steach a dheanamh uilc agus a thogail droch thuailleas air. Thoisich iad air a chur mar fhiachainb air na feadhainn a bha air an iompachadh fo theagast nach robh ann am Pòl ach ablach searmonaiche, 's nach robh ugh-darras sam bith aige a bhi labhairt idir a chionn nach faca e riagh Criod. Thuit

iad nach robh bodhig no teanga abstoil aige, agus nach robh ann aeh duine a bha 'ga mhéalladh fein 's a' mealladh dhaoin eile. Bha cuid de bluill na h-eaglais a chreid a' chainnt sin, agus thoisich iad air ainm is ughdarras is teagast Phòil a chur an suarachas. Bha so dona gu leoir ach bha sgeul a bu mhiosa aig Apollos r'a innseadh an uair a choimhich e fein is Pòl ann an Ephesus. Dh' innis e dha nach robh an luchd aideachaidh idir faicilleach 'nan caithe beatha's gu'n robh feedhainn dhiubh a' tuiteam air an ais gu cleachdannan nan cinneach. An aite suipeir an Tighearna a chuartachadh le h-urrnam is sóluimteachd, bha iad 'g an giulair fein ann an doigh mhaslaich, agus chunnacas feedhainn dhiubh aig an t-suipeir naoimh air an daoraich. Dh' fhàs na boirionnaich dalma cuideachd agus dh' fheuch iad r'an guth a thogail anns an eaglais. Cha robh rian no stoldachd anns an tigh-aoraidh an uair a chruinnicheadh an luchd aideachaidh comhla, oir bha iad uile deonach air an comasan a nochdadhl do na braithrean. Is e thainig as a sin gu'n robh an eaglais air a lionadh le h-uabhar is farmad is ráiteachas. Thuig Pòl gu'n robh cùisean fada cearr agus chuir e roimhe sgriobhadh a dh' ionnsuidh nam braithrean ann an Corint, a chionn nach b' urrainn dha aig an àm an t-aite anns an robh e fhàgail. Tha e coltaich gu'n d' fhuair e litir bho eaglais Chorint anns an do chuir feedhainn de na creidmheich an comhairle ris timchioll air rud no dhà a bha eur dragha orra, agus faodaidh e bhith gur h-e an litir sin a thug air Pòl sgriobhadh thuca cho luath. B' iad so cuid de na ceisteán a chuir iad air--A' bheil e ceart do luchd aideachaidh pòsadh? A' bheil staid a' phosadh 'na ceap-tuislidh do bheatha na diadhaidheachd? Am faod bantraichean posadh a' ris? Am faod Criosduidhean feoil itheadh ma bha am beathach air an robh i air a mharbhadh mar iobairt do dh' iodal? Am faod Criosduidhean suidhe aig biadh maille ri cinnich? Am faod mnathan an comhdachd-cinn a chur dhiu anns a' choinneamh? Am faod boirionnaich labhairt is teagast anns a' choinneamh? Co am fear a's fearr gibht, esan a shearmonaicheas no esan a ni faidheadair-eachd? Ciod am beachd a bha aig Pòl mu'n aiseirigh? Ciod an seorsa cuirp leis an eirich an duine? Cha 'n'eil teagamh nach robh na ceisteán sin a' eur dragha air inntinnean is coguissean nan Corintianach, ged a shaoileas sinne an diugh gu bheil iad ear suarach. Cha do chord an spiorad anns an do sgriobh iad ri Pòl, oir chunnaic e gu'n robh iad air

dol air seacharan bho fhallaineachd an t-soisgeil, ach labhair e riutha gu reidh faighidneach agus dh' fheuch e, an dà chuid, ris na duileadasan a bha aca a chur as an rathad agus ri an inntinnean a threorachadh gu nithean cudíromach na beatha spioradail. Ciamar a rinn e sin faodar fhaicinn ains an litir, *I Corint*, litir a tha làn de ghliocas an Spioraid Naoimh.

CRIOSD IS MOHAMMED.

Air feedh an t-saoghail gu leir tha còmhrag chruaidh a' dol air aghaidh eadar an dà chreidimh so, agus ann an iomadh aite tha e coltaich nach e an creidimh Criosduidh a tha faotainn na buadha. Ma tha luchd leanmhuiinn Chriosd a' fas meagh bhìlath mu aobhar an t-soisgeil agus a' leigeil thairis oidhírp laidir a dheanamh chum an soisgeul a thoirt do na cinnich a tha fathast anns an dorchadas, cha 'n e sin do luchd leanmhuiinn Mhohammed. Tha iad cho eudmhor air taobh an creidimh 's a bha iad riabhach, agus tha iad an diugh a' faicinn toradh an saothrach, oir tha na miltean anns na h-Innsibh is anns an Afric air an iompachadh leo. Tha e 'na chuis-eagail mar tha creidimh Mhohammed a' fas, cha 'n e mhain anns na duthechannan a tha fo riaghlaibh nan Turcach, ach, mar an ceudna anns na duthechannan a tha fo riaghlaibh Bhreatuinn. Annas na h-innsibh an Ear, far an do thogadh bratach Bhreatuinn o chionn nan ceudan bliadhna, cha 'n'eil aireamh nan Criosduidhean ach beag an coimeas ri aireamh nan Mohammedanach, a tha dol am meud gach latha. Faodaidh sinn an rud a chur ann an doigh anns an glae e suil ar luchd-leughaidh :—

Duthaich.	Aireamh nan Mohammedanach
An Roinn Eurpa, ...	3, 410, 402
An Asia bheag, ...	7, 179, 900
Siria, ...	1, 053, 100
Armenia, ...	1, 795, 900
Mesopotamia, ...	1, 200, 000
Arabia, ...	6, 253, 193
Persia, ...	8, 880, 000
Afganistan, ...	3, 982, 448
Na h-Innsian an Ear,	62, 458, 077
Ceylon,	248, 040
Russia, ...	13, 906, 972
China, ...	20, 000, 000
Africa, ...	58, 863, 514

Tha luchd leanmhuiinn Mhohammed ag aireamh uile gu leir 222,342,599, agus tha 161,060,870 dhiubh sin fo riaghlaibh dhuthchannan a tha ag aideachadh a' chreidimh Chriosduidh. Mur iompaich na Criosduidhean iadsan, iompaichidh iadsan na Criosd-

nidhean. Tha iad a' cleachdad gach inn-leachd a's aithne dhaibh chum sin a dheanamh, agus cha'n'eil rud eile 's an t-sealladh aca ach an saoghal nile a chosnadhl do Mhchammed.

Is ni brònach e gu bheil na cearnan sin de'n t-saoghal anns au do dhealraich solus an t-soisgeil an toiseach air tuiteam ann an lamhan dhaoine a tha deanamh tair air ainm Iosa, agus their na Mhohammedanaich gu bheil sin 'na chomharra gu bheil an creidimh Criosduidh a' call greim air an t-saoghal, agus gu bheil an latha a'tighinn anns am bi ainm Mhohammed air ardachadh os cionn Iosa. Ann an tighean-aoraidh anns an aird an ear anns an eualas roimhe so fonn nan salm is urnuighean air an cur suas ri Dia ann an ainm Iosa, tha luchd aoraidh an diugh a' toirt toibheum do'n ainm naomh agus a' deanamh aoraidh do Mhohammed. Ciod a theireadh an t-abstol Pòl na'n tigeadh e air ais agus na'm faiceadh e suidheachadh nan duthchannan anns an do shaothraich e? Air na dearbh làraichean anns an d'fhag e eaglaisean Criosduidh, tha teampuill an dingh air an togail leis na Mhohammedanaich, na naimhdean a's guiniche anns an t-saoghal do'n t-soisgeul a shearmonaich Pòl. Cha chluinnear an diugh ainm Iosa anns na h-eaglaisean a dh' ionnsuidh an do sgriobh an diadhair Eoin, Ephesus is Sardis, is Tiatira, is Pergamos is Laodicea. Chaidh an coinnearan atharrachadh as an aite. Tha eadhoin am baile naomh Ierusalem fo riagh-ladh an Turcaich, agus dluth do'n uaigh anns an do leagadh Iosa, chluinnear an diugh daoine aig a bheil fuath d'a ainm ag aoradh do Dhia nach b' aithne dha-san, agus ag eigueach—Is e Mohammed a mhain faidh Dhe.

Tha e furasda gu leoir do'n chreidimh Chriosduidh na cinnich bhorb a chosnadhl agus an tionndadh o bhi ag aoradh do iodh-alan a rinneadh le lamhan chum aoradh a dheanamh do'n Dia bheo. Ach ciamar a chosnas an creidimh Criosduidh luchd-lean-mhuinn Mhohammed? Cha'n'eil iadsan ag aoradh do iodhalan. Tha iad ag aoradh do Dhia ged nach eil iad a' gabhail ris an fhoillseachadh a riun Iosa air an Athair. Aidichidh iad gu'm bu duine maith Iosa, faidh naomh a's airidh air urram mar a's airidh Maois air, ach tha iad làn chinnteach 'nam beachd fein nach robh an solus no an t-eolas aig Iosa a bha aig Mohammed. Rugadh Mohammed mu shia ceud bliadhna an deigh do Iosa an saoghal fhàgail agus their a dheisciobuil gu bheil an taisbeanadh a thug e dhaibh air Dia ui's nìre no an tais-

beanadh a thug Iosa seachad. Ann an aon fhacal, tha iad a' creidsinn gur h-e na briathran a labhair Dia ri Mohammed am facal mu dheireadh a labhair e ris an t-saoghal. Tha iad ag aicheadh diadhachd Iosa agus eifeachd a' bhais. Tha iad ag aicheadh gu'n d' thainig e o Dhia no gu'n deachaidh e air ais gu Dia ann an doigh sam bith ach mar tha sin fior mu na h-uile dhaoine. Tha Biobull aca dhaibh fein, *an Coran*, leabhar d'a bheil iad a' toirt uiread urrain's a tha Criosduidhean a' toirt do'n Tiomnadh Nuadh. Tha moran firinn ann an creidimh nan Mhohammedanach; tha iad am bitheantas 'nan daoine stuama, bidh iad ag urnuigh 's a' trasgadh, tha iad a' feuchainn ri gluasad a reir teagasg a' *Chorain* anns a bheil deagh theagasg mu dhleasdanas 's mu chrich araidh an duine, agus tha aon-achd anabarrach 'nam measg. An uair a labhras Criosduidh ri Mhohammedanach 's a dh' fleuchas e ri 'iompacachadh is e a their am Mhohammedanach — Carson a leiginn seachad mo chreidimh fein air son creidimh a's miosa? Tha teagasg anns a' Choran a's gloine na teagasg do Bhiobuill-sa, agus a thaobh stuamachd is moralachd tha ar sluagh-ne fad air thoiseach oirbh-se a tha feuchainn ri ar creidimh fein a' sparradh oirnn. Is e sibh-se a tha anns an dorchadas agus tha e mar fhiachaibh oirnne an solus a thoirt dhuibh agus toirt oirbh 'ur glùn a lubadh do Mhohammed, am faidh naomh leis an do labhair Dia ris an t-saoghal anns na laithean deireannach. An uair a thachras an dà chreidimh so air a cheile, cha teid creidimh Mohammed air ais leud na roinn-eig, tha e a' toirt dì�ain do shoisgeul Chricsd, agus tha a luchd aideachaidh a' sealltninn sios le truas air Criosduidhean mar dhaoine a tha ann an tiugh dhorchadas. Tha iad le cheile ag iarraidh an saoghal a chosnadhl d'am maighstir, agus aig a' cheart àm so tha iad aghaidh ri aghaidh anns an Afric, anns na h-innsibh, agus ann an duthchannan eile na h-aird an Ear, agus tha e coltach nach fhada gus an teid a chomhrag an dara taobh, eo aca a gheibh a' bhuaidh. Tha eridheachan nan Mhohammedanach air theine le h-end, agus chuartaicheadh iad an domhan nile los aon rioghachd no aon chinneach a chosnadhl. Is suarach leo am beatha an coimeas r'an creidimh. Nach eil so a' gairm air luchd - aideachaidh Chriosd anns an duthaich so dusgadh as an cadal, agus oidhrip a dheanamh chum gu 'm bi ainm beannaichte-sa air a ghlorachadh, 's cha'n ann air a mhaslachadh am measg nan cinneach!

A' BHLIADHN' UR.

Tha sinn a' guidhe bliadhna mhaith ùr d'ar luchd-leughaidh air feadh na Gaidhealtachd uile. Tha sinn an dochas gu'm bi slainte is soirbheachadh aca ré na bliadhna so, agus gu'n saor Dia an sùil o dheuraibh agus an eas o shleamhnachadh.

Tha a' bhliadhnu' ùr so a' tuiteam air latha na Sàbaid agus cha'n urrainn dhuinn toiseachadh air obair na bliadhna ann an doigh a's fearr no dol suas do thigh na h-urnuigh chum ar boidean iocadh do Dhia agus aoradh a dheanamh dha-san a tha riaghlaidh air neamh is talamh. As eugmhais beannachd an Tighearna tha ar n-uile shaothair diomhain, agus tha e freagarrach gu'n tionndadh ar smuaintean thuige-san air ceud mhaduinn na bliadhna, agus gu'u iarramaid a bheannachd oirnn fein 's air ar cairdean. Is gasda an sealladh coimhthional fhaicinn a' togail fonn na sailm air maduinn na bhliadhnu' ùire ann an tigh an Tighearna:—

Mo shuilean togam suas a chum
Nam beann o'n tig mo neart.
O'n Dia rinn talamh agus neamh,
Tha m' flurtachd uile teachd.

Do dhol a mach 's do theachd a steach,
Coimhidh Dia a ghàth;
O'n aimsir so a nis a t'ann,
'S o sin a mach gu bràth.

Ann an *Turus a' Chriosduidh* tha Iain Bunian a tigh'nn thairis air còmhradh a bha eadar *Fear a' chridhe mhoir* is *Ionraic* mu chompanach eile a bha dol maille riu a dh' ionnsuidh a' bhaile neamhaidh.

Fear a' chridhe mhoir. An aithne dhuit duine d' an ainm *Eagallach*.

Ionraic. Is maith sin, duine anns a bheil bua a' gnothuich, ach fear gabhair a' Rathaid cho draghail 's a thachair orm riamh.

Fear a' chridhe mhoir. Tha thu ceart, tha mi a' tuigsinn gur h-aithne dhuit e.

Ionraic. Gur h-aithne dhomh e! Bha sinn gle eolach air a cheile, agus bha mi comhla ris an uair a thoisich e air fiambh a ghabhair roimh na h-uamhasan a bha romhainn.

Fear a' chridhe mhoir. Is mise a threoraich e o thigh mo Mbaighstir gu geatachan a' bhaie neamhaidh.

Ionraic. A bheil thu'g radh riùm! Innis dhomh uime, oir is toigh leam a chluinntim ciamar a' chaidh dha.

Fear a' chridhe mhoir. Mata, cha deachaidh ach gu meadhonach; duine eile cho gealtach cha'n fhaca mise riamh. Bha e'nà shineadh fad mios mor aig slochd an Eudochais, a rànaich leis an eagal. Cha robh de mhisnich aige cas a chur foidhe, ged a bha e a'faicinn feadhainn eile a'dol thairis gu sabhailte, agus ged a bha iad a' taigseann cuideachaidh dha. Cha rachadh e air aghaidh agus cha mhò a rachadh e air ais. Le ciuchran truagh theireadh e gu'm bu duine ullamh esan mur ruigeadh e am baile neamhaidh, ach cha luaithe a thachradh an tolg a b' fhaoine air no bhiodh e air a dhruim direach. Ach co dhint, air a' cheann mu dheireadh, an deigh dha mios mor a chur seachad anns an sgogaireachd, thug e aon ionnsuidh thapaidh air agus fhuair e thairis, ach is aon aig an àgh a tha brath ciamar a fhuair.

Cha ruig-sinn a leas an còmhradh a leantionn ni's fhaide, thug sinn tarruing air *Eagallach* a chionn gu bheil sinn air dùl gu'm faod euid d'ar luchd leughaidh a bhi anns a' cheart inntinn anns an robh esan a thaobh duileadasan is uamhasan na slighe a tha air thoiseach orra.

Rachamaid an coinneamh na bliadhna so le deagh mhisnich, oir is e an Tighearn ar buachaille agus treoraidh e sinu lamh ri h-uisgeachan ciuin. Tha a chumhachd gnn atharrachadh agus a throcar o shiurruidheachd gu siorruidheachd orra-san d'an eagal e. Ma tha Dia leinn eo dh' fhaodas a bhi 'n ar n-aghaidh. An Ti nach do chaomhain a mhac fein, ach a thug thairis e air ar son-ne, cionnus maille ris-san nach toir e mar an ceudna dhuinn gu saor na h-uile nithe? *Rom. viii. 32.*

Tha aingeal Dhe a' campachadh,
Mu'n dream d' an eagal e,
G' am fuasgladh is g' an teasairginn
O'n trioblaidibh gu leir.

Ach tha mi ag radh so, a bhraithrean, gu bheil an aimsir goirid 's na bheil ri teachd: ionnus araon gu'm bi iadsan aig am bheil mnathan mar nach biodh mnathan aca, agus iadsan a tha ri gairdeachas mar mhuinntir nach'eil ri gairdeachas, agus iadsan a tha ri caoidh mar nach biodh iad ri caoidh, agus iadsan a tha ri ceannachd mar dbaoine nach 'eil a' sealbhachadh, agus iadsan a tha gnathachadh an t-saoghal so mar dhream nach'eil 'g a mhi-ghnathachadh; oir theid sgiamh an t-saoghal so seachad:—*I. Corint vii. 29-31.* Tha sinn a' caitheadh ar bliadhna mar sgeul a dh' innsear. Tha ar làithean a' dol seachad mar shruth, agus cha'n urrainn duinn naill a dheanamh a thaobh an là maireach, oir cha'n 'eil fios againn ciod a bheir là naith. Gu'n teagaisgeadh an Spiorad Naomh dhuinn ar làithean aireamh, chum gu'n socruich sinn ar eridhe air gliocais! Is e eagal an Tighearna tùs a ghliocais, agus thi an diadhaidbeachd tarbhach chum nan uile nithe, agus tha gealladh na beatha a tha lathair agus gealladh na beatha a tha ri teachd aig a' mhuinntir a ghluaiseas ann an eagal Dhe. Cha'n 'eil cùrsa na beatha so ach goirid, eadhoin aig na feedhainn a's fhaid a gheibh de shaoghal, agus tha meran a tha gealltuim sìneadh làithean dhaibh fein aig toiseach na bliadhna so a bhios anns an t-siorruidheachd ma'n tig i gu crich. Co dhiu a tha sinne am measg na h-aireamh sin, is ann aig Dia a mhain a tha fios. Ach is e ar dleasdanas agus ar gliocais dichioll a dheanamh chum an aimsir ath-cheannach, agus ar n-obair a dhéanamh gu dileas ma'n tig an oidhche anns nach h-urrainn neach obair a dheanamh. Cha'n 'eil obair no aithreachas anns an naigh.

'S e nis an t-àm bhi reidh ri Dia,
'S e nis an t-àm thoirt geill do'n Triath,
Am feadh 's a mhaireas là nan gràs,
Faodaidh gach neach dol as o'n bhàs.

Gu'n euidicheadh Dia leinn anns a'bhladhna so ar-n intinnean a shocruchadh air nithean spioradail, agus ar eridheachan a thabhairt suas dha fein, chum co aca a bhios sinn air ar eaomhnadh gu bliadhna eile no air ar gairm gu caithir breitheanais, gu'm bi dochas na beatha maireannais, agus bi dochas na beatha maireannais againn.

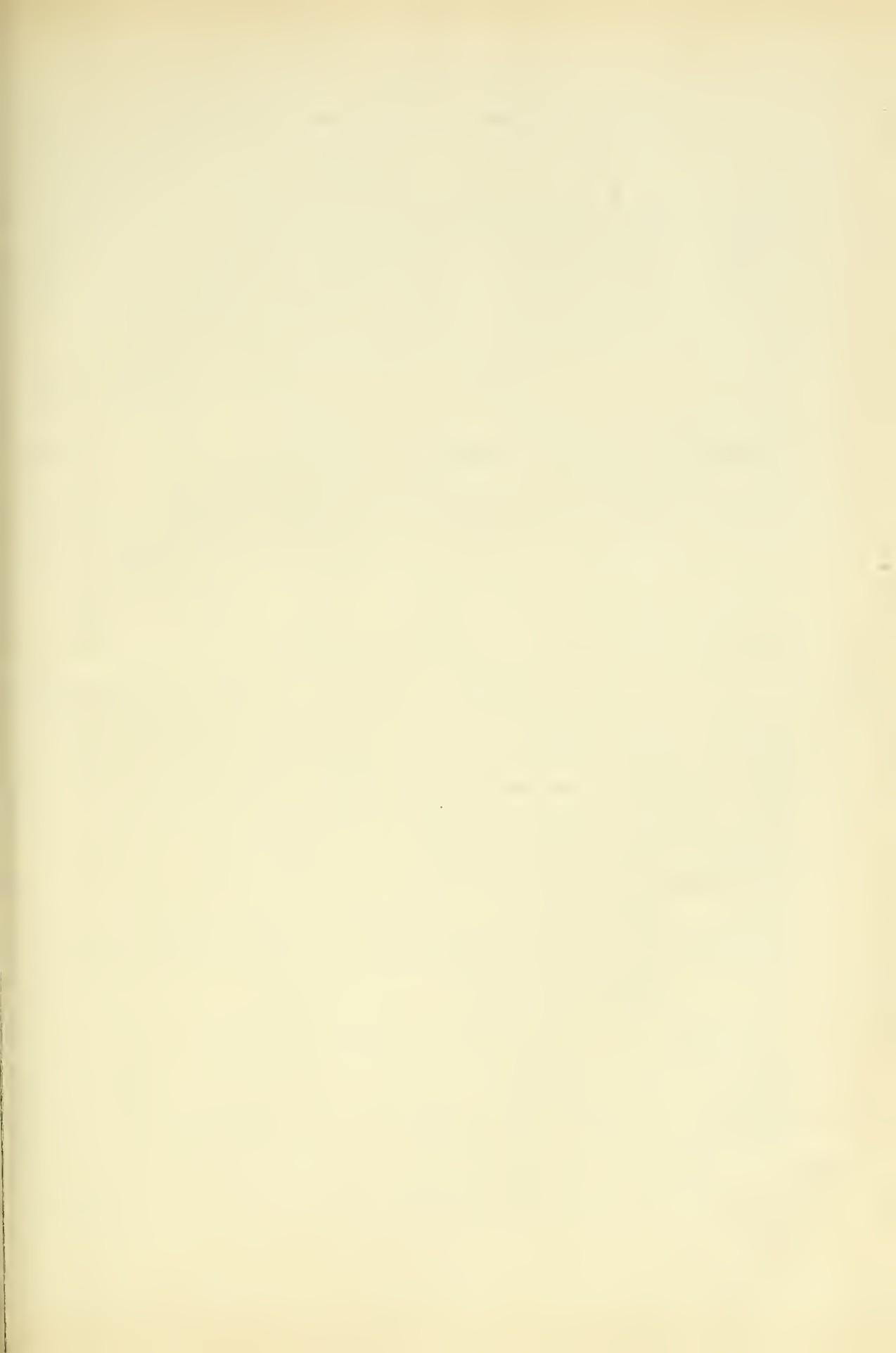
"Ann an stri ar beatha, aig uair ar bàis,
agus ann an là a' bhreitheanais, a Thighearna
nochd dhuinn do throcair.

AIRC A' CHOIMHCHEANGAIL.

Cha'n 'eil creidimh air an eudas riamh ionradh nach 'eil a' cleachdadh *shamhlaidean* chum firinnean spioradail a theagasc. Tha so gu sonruichte fior a thaobh creidimh nan Iudhach. A reir am beachd-san bha làthaireachd Dhe ceangailte ri ionadan sonruichte agus ri nithean sonruichte ann an doigh nach robh i ceangailte ri àitean is nithean eile. Ach thug iad urram do dh' Airc a' Chomhcheangail nach d' thug iad do rud sam bith eile, oir, fad Moran bhliadhnachan, bha iad an duil gu'n robh an t-Uile-chumhachdach a' comhnuidh innsear. Faodaidh e bhith nach robh na sagairtean a' creidsinn so, agus gur h-ann gu samhlachail 's cha'n ann gu litireil a bhiodh iad a' labhairt ris an t-sluagh mu làthaireachd Dhe anns an Airc, aghaidh ciod air bith a bha ann an intinnean nan aodhairean, tha e coltaich gu'n robh a' mhor chuideachd de'n t-sluagh làrn chinnteach gu'm b'e an Airc ionad-comhnuidh an Uile-chumhachdaich.

Bha an Airc air a gleidheadh anns an ionad a bu naoimhe de'n phàilliun. Cha robh innseachd ach eiste fhiodata, mu thri troidhean is sia oirlich am fad is dà throidh an leud 's an airde, ach bha i air a comhdachadh le h-òr. Bha i daonnan air a cumail glaiste, agus an uair a bhiodh na sagairtean 'ga giulan o aite gu h-aite, bhiodh brat air a sgaoleadh oirre chum a foluch o shuilean an t-sluaigneach. An uair a bha clann Israel agimeachd anns an fhàsach, bha an Airc dhaibh mar cheannainn. Agus tharlaidh 'nnair a bha an Airc gu dol air a h-aghaidh, gu'n d' thubhairt Maois. Eirich suas, a Thighearna, agus biodh do naimhdean air an sgapadh, agus teicheadh a' mhuinntir leis am fuathach thu. *Aireamh x. 35.* Air dhaibh tir a' gheallaidh a ruighinn, bha an Airc air a gleidheadh, an toiseach ann au Gilgal, agus a rithist ann am Betel, agus 'na dheigh sin ann an Siloh. Ach cha robh iad a' toirt Moran taimh dhi, oir bhiodh iad 'ga cur air cheann an airm an uair a rachadh iad a mach a chogadh. Ri linn Eli bha tuasaid eada clann Israel agus na Philistich, agus anns a' cheud bhàtar a thug iad mharbh-adh ceithir mile de na h-Israelach. "Agus thubhairt seanairean Israel, Carson a bhual air Tighearna sinn an diugh. Thugamaid a Siloh àire a' choimhcheangail chum gu'n saor i sinn a lamh ar naimhdean":—

Samuel iv. 3. B'e sin a rinn iad, chuir iad teachdairean a dh' iariaidh na h-airce, agus an nair a chunnaic an sluagh i air a giulan a steach do'n chàimp, dh' eigh iad le h-iolach cho mor's gu'n do fhreagair an talamh do'n fhuaim. Ach b'fhearr dhaibh gu'n d'fhàg iad an Aire far an robh i, oir an ath uair a thug iad blàr do na Philistich mharbhadh deich mile fisheadh dhiubh agus ghlacadh Aire an Tighearna—masladh cho mor's a thainig air cloinn Israeil riamh.

Ann an ceud leabhar Shamueil tha e air innseadh ciamar a thug na Philistich aoidheachd do'n Aire gus ann an do bhuail amharus iad nach b'e aoidh cneasda sam bith a bha innte agus am bu bhuidheach leo a chiste neonach ud fhaotainn as an lamhan air eagal gu'n tigeadh driodh-fhòrtan ni bu mhiosa 'nan caramh no am breathal a chuir i air Dagon agus na neasgaidean a chuir i air fir Asdoid. An deigh dhaibh a gleidheadh seachd miosan chuir iad dhaehaiddh i, agus tabhartas-eus-aontais 'na cois, mar tha leabhar Shanhueil ag innseadh. Ach cha ruigear a leas a h-imeachd a leantuinn ni's fhaide.

An nair a thog Solamh an teampull thug e nios an Aire a baile Dhaibhidh agus chuir e i 'na smidhe anns an teampull fuidh sgiathan nan ceruban. Tha e air a radh ann an leabhar nan Righrean nach robh ni sam bith innte, aig an àm sin, ach an dà chlàr cloiche a thug Dia do Mhaois, ach a reir beachd nan Iudhach bha tuilleadh is sin anns an Aire. Tha an t-abstol a sgriobh an litir ehum nan Eabhruidheach ag radh gu'n robh na tri nithean so innte—

- (1) *A' phoit òir anns an robh am manna.*
- (2) *Slat Aaroin a bha fo bhlàth.*
- (3) *Clair a' choimhcheangail.*

Faodaidh e bhith nach robh iad innte ri linn Sholaimh, ged a bha iad innte aig aon àm, agus gu'n do chailleadh no gu'n do bhriseadh a' phoit òir is slat Aaroin an nair a bha an Aire an laimh nam Philisteach.

Cha'n' urrainn sinn a radh ciod a dh' eirie do'n Aire air a' cheann mu dheireadh. Rinn Nebuchadnessar làrach lòm de bhaile naomh Iernsalem, agus faodaidh e bhith gn'n do loisg e a' chiste naomh so no gu'n d' thug e leis i do Bhabilon ma bha e 'n duil gu'n robh luach sam bith innte. Tha enid de na h-Iudhaich a' creidsinn gu bheil i foluichte an aite air chor-eigin, agus gu'n tog i ceann fhathast, an nair a thig am Messiah.

DOMHULL - NAN - IALL.

Ged nach robh Moran de'n t-saoghal aig Domhull-nan-iall bha e gu maith sicir 'na dhoigh fhein. Bha e dichiollach gun teagamh, ach a chionn nach robh a lamh ro gloinn, snasmhor, cha robh a thigh'nn a stigh ro mhòr. Chuireadh e breabainean, is sàiltean, is ceireinean air brògan mar nach b'ole; ach duine a bheireadh tomhas a choise dha aon nair, cha tugadh e dha e uair eile, air fheabhas's gu'n duraichdeadh e Domhull air a chothrom.

Mar a thubhaint mi, cha robh tigh'nn a stigh Dhomhull mor. Ged a bha a bhean stuama caomhantach, bha e ionann's a fairt-leachadh oirre iomfluasgladh a ghleidheadh dhaibh fein le cheile agus d'an triuir chleinne. Aig a' cheart àm cha'n fhaodar àicheadh nach biodh fuigheall is foghnadh aca mur b'e gu'n robh Domhull cho trom air a' phiob's air an òl. Ach bha e ag obair gu goint agus cha b'uilear dha *rud beag* air uairean a chumail speirid 'na sheann uilt. B'e sin a bheachd fein codhùin. Ach bha an *rud beag* a' cost tri tasdain's an t-seachduinn dha, agus cha bu bheag an euideachadh a dheanadh sin ris a' mhuirichinn.

Bha am paisde a bu shine aig Domhull—Maireag—mu dheich bliadhna a dh' aois. Bha i 'na caileig ro lurach, ach bha i riamh anfhanh breoite. B'e ailleagan an tighe i, agus cha robh dealachadh a'dol eadar i fein 's a h-athair. Rachadh Maireag a h-nile latha do cheann eile an tighe far am biodh e ris a' ghriasachd a chumail euideachd ris, agus dheanadh i còmhraadh ris cho seangarra ri seann duine. Air nairean thigeadh greis thinneis oirre, agus shineadh i i fein air an iùrlar, ach bu bhuidhe leatha a bhi sealltuinn an aodann a h-athar. Cha bhiodh i toilichte ach an uair a bhiodh i comhla ris agus cha b' nallach leis-san 'obair cho fad 's a bhiodh i mu choinneamh.

Bha mios is mios a' dol seachad 's bha Maireag nidh ar-n idh a' snaidheadh as. Bha a gruaidean a' dol an taineid 's an glaisoid, agus a casan a' call an lùis. Thainig oirre mu dheireadh nach b' urrainn dh' uiread is dol do cheann eile an tighe gun taic; an sin rinn a h-athair ard-leaba dhith. Bhiodh i nis 's an leabaidh, greis a' bruidhinn ris agus greis ag amharc 'na aodunn. Bha an uine a' dol seachad mar so, ach a dh' aindeoin a' ghaoil a bha aige air Maireig

agus air a theaghlaach uile, cha do leig Domhull dheth an t-òl no an tombaca. Mar sin cha robh annas no àilleas aca agus cianar a bhitheadh. Bha tuilleadh 's a b' urrainn dhi dheanamh aig bean Dhomhull buntata is cearban aodaich fhaighinn do'n teaghlaach gun tighinn air annas no àilleas.

Beag no mor 'g an coisneadh Domhull, dh' fheumadh e an aon suim a chur air leth gach Sathurna mu choinneamh an òil 's an tombaca, agus rachadh gach bonn dheth annta. Bha e làn chinnteach 'na bheachd fein nach rachadh aige air 'obair a dheanamh mur faigheadh e an *rud beag*, agus mur faigheadh e toth de'n phlob an deigh gach tráth bidh bha e an duil nach b' fhiach dha a bhi stri ris an t-saoghal. Mar a b' fhearr na timeanuan is ann a bu trice Domhull 's an tigh osda, ach an uair a theirgeadh an t-airgiot dh' fheumadh e an stuaim a chleachdad.

Bha Maireag a' sior shioladh air falbh; Cha b' urrainn dhi am buntata a ghabhail, agus an uair a dh' fheuchadh i-nis, rachadh e 'na h-aghaidh. Is gann a bha i ag itheadh na chunadh, anail innti. "Mo ghaol beag i," ars' a mathair, latha a bha 'n sin, "cha bhi i beo guin bhiadh." Is ann a tha na macirneinean bog a buntata a' toirt a' chridhe aisdé. Is truagh nach ann agamsa a bha beagan de na tha na h-uaislean a' cur a dolaidh.

"Tha mallachd a' ruith na bochdaine co dhiu," arsa Domhull, le gribheig nach bu chleachdad leis, agus e a' sealltuinn air Maireig a' eur uaipe a' bhidh. "Mallachd oirre," ars' esan a rithist, "mo phaisdean beadrach a' dol bàs leis an acras agus an àilleas aig clann nan uaislean."

Leis an an t-shùrdan a bha aig Domhull leis a' mhiniadh 's leis an eill bho mhoch gu duth, cha robh gnothuch righ no rioghachd a' eur ionaguin air, agus cha deanadh e tarmas air biadh sam bith a chuirteadh air a bheulthaobh. Ach bu docha leis Maireag no ni fo'n ghrein, agus thug e sniomh air a chridhe a bhi faicinn mar bha i, agus thoisich e air monmhur an aghaidh a chrannechuir. Ach aig an àm cha bu leir dha gu'n robh doigh sam bith air a' chuis a leasachadh.

"Nach h-urrainn dhuit dad idir a's fhearr nó so fhaotaum do Mhaireig," ars' esan r'a mhnaoi. "Cha 'n'eil doigh agam air," ars' ise le h-osna. "Air cho saor 's 'g an ceann-aich mi, 's air cho caomhanta 's 'ga bheil mi, is gann gur h-urrainn dhomh an éiginn bhochd so fhein a chur cruinn."

Dh' eirich Domhull o'n bhord agus thug e ceann eile an tighe air. Thuit a chridhe gu tur. Cha do chuir e a' phlob air 'ghleus oir theirig an tombaca air; an raoir mar gu'm b' eadh. Bha aon pheighinn de dh' airgicd-odhar aige agus chuir e roimhe cho luath 's a bhiodh na brògan a bha 'na lamhan, deas, tombaca a cheannach 's an tigh-òsda, air a dhol seachad a'dol dhachaidh leo. Aeb an drasd 's a rithist thigeadh Maireag fo 'aire. Chuir easlaint is uireasbhuidh na caileige luasgan air inntinn. Mu dheireadh bha na brògan ullamh agus le iotadh na pioba ghreas-e dhachaidh leo, ach air an rathad faicear bùth mhilseinean agus cuimhnichear air Maireig. "Nach truagh nach b' urrainn dhomh rud dhe so a cheannach," ars' esan ris fhein, "ach 'cha ruig an dubh-bhochdainn air annas de'n t-seorsa so."

Chum e air is rainig e an tigh-òsda a cheannach 'an tombaca; ach aig an dorus, thainig e foidhe—a cheud uair 'na bheatha-srian a chur air aña-miannaibh. Ars' esan ris fein, "Gheibheadh a pheighinn so milsean do Mhaireig ach ciamar a dheanainn feum gun tombaca an diugh 's am màircach. Thug e greis an iom-chomhairle mar sin, air an dara laimh a' faicinn ionmhaigh Mairéig is tuar a' bhais oirre, 's air an laimh eile 'ga fhaicinn fein gu tromsanach gun toth pioba fad dà latha. Shaoileadh duine na'm-biodh fior ghaol aige air a leanabh nach b' urrainn dha a bhi an iom-chomhairle mu'n chuis. Bha gaol aig oirre gun teagamh ach "an ear a bhios 's an t-seana-mhaide, is duilich a thoirt as." Duine a ni droch chleachdad dha fein mar a rinn Domhull, cha mhor nach 'eil e cho duilich dha ball d'a choluinn a chall ri dealachadh ris.

Bha an sgillinn aige eadar a dha mhiar 's thug e ceum eile a dh' ionnsuidh an tigh-òsda, ach thainig ionmhaigh Mairéig eadar e 's an dorus agus stad e. Ged nach robh aige ach an aon pheighinn ri chost, dh' eirich spairn nach bu bheag 'na inntinn. Bha gaol Mairéig 'g a theumadh air an dara laimh is gaol an tombaca air an laimh eile. Nan robh dà pheighinn aige cha bhiodh an deuchainn cho cruaidh, oir cheannacheadh e milsean leis an dara tè, is tombaca leis an dara tè eile. Ach cha robh, agus cha robh doigh aig air a' chuis ach e fein a bhi gun tombaca no Mairéig a bli gun mhilsein. Gun a' chuis a shocruchadh aig an àm sin, thuirt e ris fein, "Chi mi an na' a thilleas mi air m'ais," agus togair air dhachaidh leis na brògan.

As a' Ghàidheal.

UGHDAR AR SLAINTE.

Is ann mar sin a ghradhaich Dia an saoghal, gu'n d' thug e 'aon-ghin mhic fein chum is ge b'e neach a chreideas ann nach sgriosar e ach gu'm bi a' bheatha shiornidh aige.—Eoin iii. 16.

Tha sinn a toirt tarruing air na briathran so an drasd chum aire ar luchd leughaidh a shoeruchadh air firinn air a bheil moran dhaoine an diugh a' deanamh dearmaid, is e sin r'a radh, gur h-e Dia an t-athair ughdar ar slainte, agus gur h-e gradh Dhe an tobar as a bheil na h-uile bheannachdan spioradail a' sruthadh. Bha sinn a' leughadh o chionn ghoirid leabhar anns an robh duine tuigseach ag innseadh gu saor na beachdhan a bha aige fein air Dia 'nuair a bha e 'na bhalach. Bha e 'g radh gu'n robh dealbh 'na inntinn air coltas Dhe, agus nach robh an dealbh sin idir taitneach. Bha e 'a' smuaineachadh air Dia mar sheann duine gruamach, gun aoibh air 'aodann no blàths 'na chridhe, deas gu daoine a ghlaicadh ann am mearachd. Ach bha e 'g radh nach b'e sin idir an dealbh a tharruing e air Iosa; bha e a' smuaineachadh air-san mar charaid caomhal a dhearbh a chaoimheas 's a ghradh do'n t-saoghal ann an doigh a bhean r'a chridhe. Bha am fear a sgriobh an leabhar air a thogail ann an dachaidh dhiadhaidh, bha e air a theagastg ann an sgoil Shabaid, agus bhiodh e a' dol do'n eaglais mar bhiodh daoine eile, ach dh' aidich e gur h-e a tharruing e as gach teagastg a fhuair e, gu'm b'e Iosa fior charaid is Slannighear an t-saoghal, 's nach b'e Dia. Faodaidh e bhith nach do rinn an duine so ceartas uile gu leir do'n teagastg a fhuair e, ach, aig a' cheart àm, tha sinn an duil nach 'eil e leis fhein anns a' chuis so, agus gu bheil moran dhaoine a tha 'g eisdeachd ri teagastg na h-eaglais Chriosd-uidh, Sabaid an deigh Sabaid, aig a bheil na faireachduinnean ceudna. Ann an aon fhacal, tha gradh aca do Chriosd agus ni iad aoradh dha le'n uile chridhe, ach cha 'n 'eil iad a' toirt urram no gradh do'n Athair

d'an do rinn Iosa fein aoradh. A reir am modh labhairt a chluinnear gu bitheanta, cha 'n 'eil ach aon phearsa anns an Diadhachd, agus is e sin, Iosa, mac an duine. Tha e fior nach 'eil e furasda do dh' inntinn bheag an duine amhladh is mearachdan a sheachnadh an uair a dh' fheuchas e ri smuaineachadh air tri pearsachan a tha dealachte agus fhathast 'nan aon ann am beatha na Diadhachd, ach ged nach h-urrainn dhuinn a' chainnt anns a bheil creud na h-eaglais a' labhairt air an Trianaid a thuiginn uile gu leir, bu choir dhuinn, eo-dhiu, greim a dheanamh air an thrírinn so, gur h-ann o Dhia a thainig Iosa agus gur h-ann ann an eridhe Dhe a thoisich rùn-tearnaidh an t-saoghal. Chuala sunn iomradh air dealbh a tharruing Pàpanach, chum solus a chur air obair nan gras. Tharruing e iomhaigh Dhe le bogha 'na laimh as an robh e a' tilgeadh shaigheadh air daoine a rinn ceannaire 'na aghaidh, agus tharruing e iomhaigh Chriosd le sgiath 'na laimh leis an robh e a' ceapadh, aig eunnart a bheatha, nan saighdean m' an ruigeadh iad an ceann-uidhe. Cuiridh an smuain gairisinn ann am feoil dhaoine eneasda, agus an aite a bhi eur solus air obair nan gras, tha an dealbh a' eur breige air Dia agus a' labhairt toibheum an aghaidh an Athar chaomhail. Tha rud-eigin cearr anns an teagasg, ma ghiulaineas an luchd eisdeachd air falbh leo an smuain gu bheil Chriosd na's iochdmhoire no Dia. Cha 'n ann air sgàth na h-oibre a rinn Chriosd a thionndaidh eridhe Dhe ris an t-saoghal ann an gradh. Bha an obair sin air a deanamh a chionn gu'n do ghradhaich Dia an saoghal cheana. Cha b'e na thachair air Calbhari a dhuisg gradh Dhe do'n t-saoghal; b'e gradh siornidh Dhe an t-aobhar gu'n do rainig Chriosd Calbhari idir. Bha 'n gradh na bu shine mo'n tioldhlae.' Cha 'n 'e obair Chriosd an t-aobhar ach an dearbhadh air gradh Dhe. Is e gradh an athar an tobar as an do shruth an t-uisge beo a fhuair an saoghal ann an Chriosd. Ann a bhi toirt a mhic do'n t-saoghal thug an t-athair seachad a bheatha fein, ann an seadh fior-

Cha b'e tiodhlac nach do chosd dad dha a thug e seachad; thug e seachad e fein, agus ann an Iosa bha Dia air fhoillseachadh anns an fheoil. An uair a their sinn gu'n d' thng Dia aon-ghin mhic do'n t-saoghal, is e a tha sinn a' ciallachadh gu'n d' thug Dia e fein do'n t-saoghal *ann an Iosa*. Is e so a tha na h-abstoil uile a' ciallachadh le gràs Dhe. Ann an gràs Dhe chunnaic iad mathair-aobhair obair na slainte. B'e beath is bàs is teagascg Iosa na meadhanan anns an robh an gràs sin air a nochdad do'n t-saoghal, ach b'e gradh an athar shiorruidh an tobar as an robh an gràs a' sruthadh.

Tha sinn an duil nach 'eil e chum moran feum do pharantan no do luchd teagaisg a bhi a' sior iarraidh air an cloinn no air an luchd eisdeachd Dia a ghradhachadh, agus gu'm biadh e na bu bhuanachdaile dhaibh a bhi a' cur 'nan cuimhne an gradh a tha aig Dia dhaibhsan. B'e sin an doigh a ghabh Iosa fein ann an laithean 'fheola. Mur 'eil gradh aig daoine do Dhia, is e an t-aobhar nach 'eil iad a' creidsinn gu bheil gradh aig Dia dhaibh. Faodaidh e bhith gu bheil iad a' creidsinn ann an gean-maith. Dhe do'n t-saoghal anns an doigh fhuar anns a bheil iad a' creidsinn firinnean eile nach d' fhairich iad, ach cha d' fhuair an smuain greim beo riabh air an eridhe. Is e dleasdanas na h-eaglais agus dleasdanas pharantan luaidh a dheanamh air gradh Dhe gun sgur, oir is e sin an doigh a's cinntiche air gradh dhaoine, sean is òg, a chosnadh dha-san a ghradhach iadsan an toiseach. Is e sgeul aoibhinn a tha anns an t-soisgeul, agus bu choir dhaibhsan a tha 'ga theagasc anns an tigh, no anns an sgoil, no anns an eaglais, feuchainn ri maise Dhe a nochdad agus gradh Dhe ardachadh anns gach doigh a cheadaicheas an eolas dhaibh. Is e an luchd teagaisg a's fhéarr, a reir ar beachdne, iadsan a ni Dia an t-athair ion-mhiannaichte do chridheachan an luchd eisdeachd. Mur dean soisgeulaichean sin, is coma dhaibh fein no d' an luchd eisdeachd eiod a their iad air cuspairean eile. Ma tha daoine ag altrum smuaintean cearr mu thimchioll Dhe, tha iad air seacharan anns an ni a's prionn-spalaiche anns a' bheatha spioradail, oir is e na beachdan a tha againn air nadur Dhe clach - steidhe ar creidimh. Tha Dia na 's maisiche no clann nan daccine 's tha gradh Dhe do-rannsaichte, agus na'm b'urrainn an eaglais sealladh a thoirt do'n t-saoghal air Dia *mar tha e*, ann an iomlanachd a mhaise agus ann am mend a ghraidh, thogadh na miltean an guth agus theireadh iad le gaird-

eachas — Eiridh mi agus theid mi a dh' ionnsuidh m' athar.

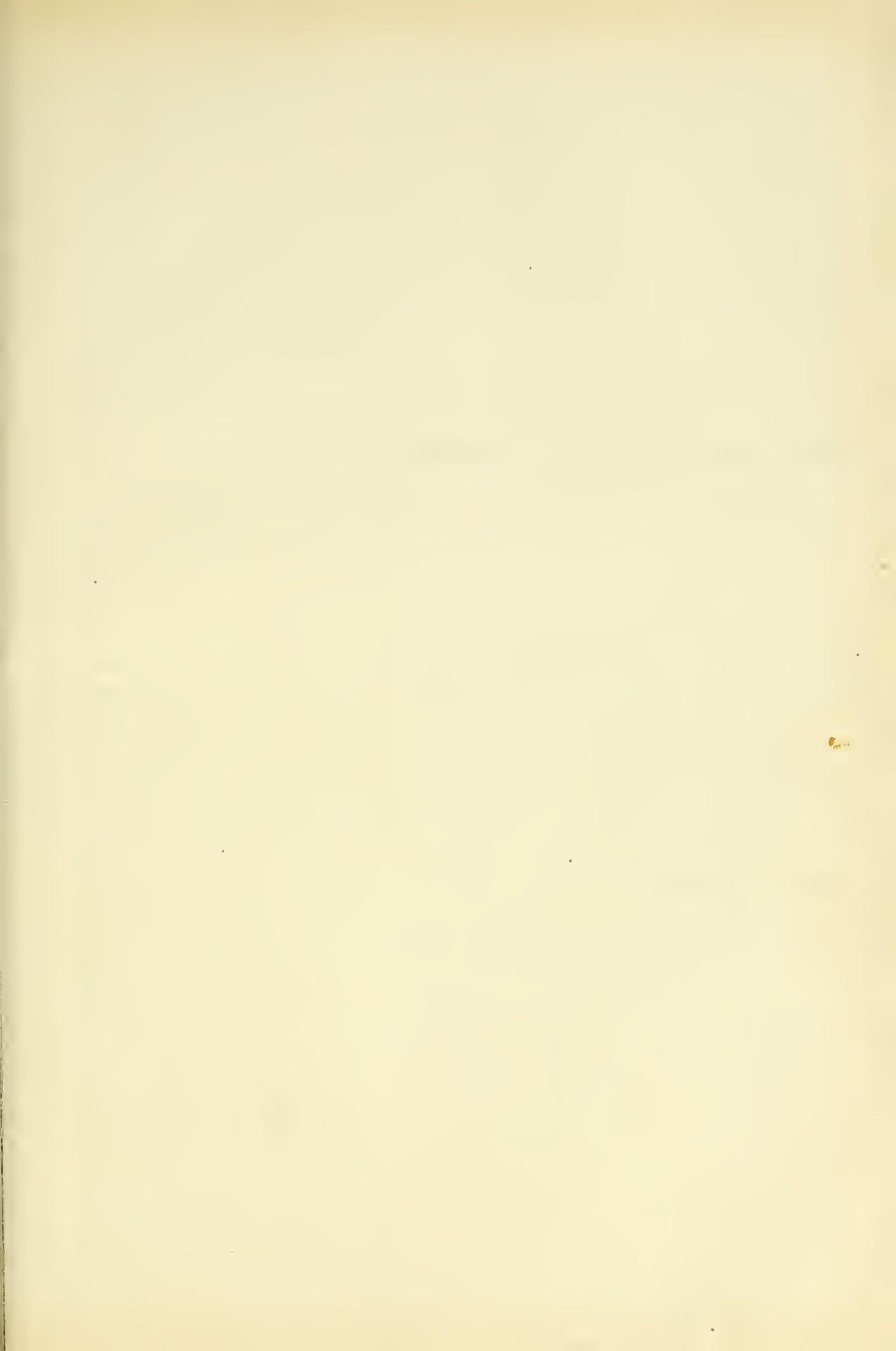
Is e gradh Dhe aobhar ar gairdeachais agus steidh ar dochais. Co an Dia ann a ta cosmhul ris-san, a mhaiteas aingidheachd agus a ghabhas seachad air eusontais a shluagh, oir ar Dia-ne cha gheleidh e a chorruich gu siorruidh do bhrigh gur toigh leis trocair. Dealachidh na sleibhteann ri'm bunaitean agus atharraicheadh na beanntan as an aite, ach cha dealach mo chaoimhneas riut-sa, 's cha'n atharraicheadh combcheangal mo shith, deir an Tighearna. Ghradhach e sinn le gradh siorruidh agus le caoimhneas graidh tha e 'g ar tarruing. An ti nach do chaomhain a mhac, ciomhus maille ris-san nach toir e dhuinn gu saor na h-uile nithean.

Is e am bas spioradail a bhi gum chreidimh gun earbs ann an gradh Dhe. Is e sin an aon pheacadh nach faigh maitheanas, am peacadh an aghaidh gradh Dhe. Tha iadsan a chuireas cul ris a' ghradh sin a' meudachadh bron Dhe, agus a' cur an suarachas an ni a's maisiche 's a's iongantaiche air an euala daoine no ainglean sgeul.

ANNS A' CHOILLE BHEITHE.

Air maduinn Dilnain tha e mar chleachadh agam sgriob a ghabhail ann an coille bheithe a tha air cul mo thighe, agus ged a bhios mi, air uairean, a' toirt rabhaidh do dhaoine eile 'mu'n inntinn fhalaimh, feumaidh mi aideachadh nach bi moran a' dol troimh m' inntinn fein aig na h-amaman sin a's fhiach tigh'nn thairis air. Bha fear de'm choimhearsnaich anns a' chleir ag innseadh dhomh o chionn ghoirid gu bheil 'inntinn-san air ghleus cho maith 's gu'n teid aige air beachd smuaineachadh air nithean diomhair is domhain 'n uair a bhios e a' coiseachd an rathaid no ri obair anns an lios. Tha mo charaid 'na ghairnealair sonruichte agus ma tha a shearman cho gasda ris na ceirslean cail, 's na currain, 's na h-ubhlan a chunnaic mi 'na lios ann an deireadh an fhoghair, cha'n 'eil aobhar gearain aig a shluagh. Ach ged a tha farmad agam-sa ris an t-seorsa dhaoine a's urrainn an smuaintean a chur an altaibh a cheile an uair a bhios iad a' ruamhar an talanta no a' frithealadh do sheilleinean, dh' fhaidhlich e riabh orm dà obair a dheanamh aig an aon àm.

Tuigidh tu uaith so, a leughadair, nach

robh smuaintean eudthromach sam bith a' ruith a'm inntinn-sa an uair a shuidh mi air a' mhaduinn ghrianaich so air stoc craoibhe far a bheil sealladh farsuing agam air gleann cho aillidh 'sa tha r'a fhaicinn ann an Albainn air fad. Tha 'n geamhradh seachad; tha àm seinn nan eun air teachd; agus cha chualas riabh aig Mòd Gaidhealach coisridh cho binn ris a' choisridh a tha togail nan luinneag anns a' choille bheithe so an drasd.

Tha coisridh mhuirneach nam pong lùghor
Anns gach ùr dhos naigheach,
Air gheugaibh dluth nan duilleach ùr ghorm
Chuireadh sunnd fo'n duanaig,
Le'n ribheid chiuil gu fonmhòr dluth
Na puirt bu shrubhlaich ranntachd,
'S mac-talla freagairt fuaim am feadain
Shuas 's na creagan gleannach.

Bu mhaith leam a chreidsinn gur h-ann a chur failte na maidne orm a thog an lòn-dubh a tha seinn air a' phreas ud thall a ghuth ceolmhòr. Tha aobhar aige a bhi 'na m'chomain oir is tric a fluair e a lòn o'm laimh air latha geamhraidh an uair nach biodh e furasda dha a theachd-an-tir fhaotainn air dhoigh eile. Tha e furasda gu leoir dhomh 'aithneachadh am measg chàich, oir tha ite gheal ann am barr a sgeithe. Shaoileadh tu, an uair a thogas e fonn nan oran, nach robh riabh eun cho naomh no cho blàth chridheach ris air thalamh, agus theireadh tu nach biodh e comasach gu'n tigeadh ceol cho neamhaidh a bodhig ole, ach is e an thirinn nach 'eil anns a' chruiteir ris a bheil mise ag eisdeachd le uiread thachd ach creutair feineil, mosach, eruaidh-chridheach. Mheall e mi gu mor. Cha'n'eil a leithid de ni is truas 'na chridhe. An uair a chuirinn a mach air bonn na h-quinneig sbruileach arain, bha mi a' eiallachadh gu'm b'e làn di-beatha gach eun beag air an robh an t-acras, a chuid a ghabhail de'n chuir. Ach ged a bha barraehd bidh mu choinneamh an lòn-duibh na b' urrainn dha a chur 'na bheroinn, bha de shannt 's de dh'ole anns a' chreutair mhosach ''s nach leigeadh e le bru-dhearg no glaiseun, no bricean-beithe an gob a chur air. An uair a dh'fheuchadh iad ri criomadh fhaotainn, thogadh e a sgiathan agus le colg eagallach bhiodh e 'nan caramh gus am bu bhuidhe leo fasgadh fhaotainn anns an eidheann o chorruich na beisde. Cha do riunn righrean borb na h-aird an ear riabhachas-laidir no ain-tighearnas air an iochdarain na bu chruaidhe no rinn an lòn-dubh so air na h-eoin eile. Ach

thachair a sheise ris mu dheireadh. Tha coileach peucaig agam, agus tha e coltach gu'n do thuig esan mar bha cuisean. Cho luath 's a chluinneadh e an uinneag 'ga togail thigeadh e, le ceum stàtail, a dh' ionnsuidh na cuirme. Ghabhadh e a chuid fhein de na bha dol, ach ged nach cuireadh e dragh sam bith air na h-eoin bheaga, cha leigeadh e leis an lòn-dubh aon làn-beoil a thogail. Cha'n'eil fios agam-sa ciod a bha am bru-dhearg 's am bricean-beithe ag radh riu fein, an uair a thainig an tionndadh ud air cubheal an shortain, oir cha do thuig mi an cainnt, ach bha e furasda gu leoir dhomh a thuigsinn ciod a bha an lòn-dubh ag radh ris a' pheucaig, 'na shuidhe air stob ann an sealladh na cuirme aig nach faodadh e sudhe. An drasd 's a rithist leumadh e os cionn na peucaig a' crathadh a sgiathan 's a sgriachail gu h-oillteil. Cha robh moran ciuil 'na ghuth 's cha b'e am port a b'fhearr a bha 'na bheul. An uair a theid duine no beatach bharr a shiul 's a thoisicheas e air mionnachadh tha e furasda gu leoir a thuigsinn ciod a tha e ris, co dhiu a bhios e a' toirt faochadh d'a dhroch nadur ann an Beurla, no Fraingeis, no Greugais, no Eabhrà, no eadhoin, ann an canain nan eun, agus bha guidheachan an lòn-duibh air uairean cho gàbhaidh 's cho sgreataidh 's nach leigeadh mo naire lean-sa an cur sios air an duilleig so. Ach tha fuachd is aeras a' gheamhraidh seachad, agus faodar maitheanas a thoirt do'n lòn-dubh air sgàth a' chinùl mhaisich leis a bheil e a' togail mo chridhe air a' mhaduinn so. Ged a tha mise a' faotainn maith nan dan a tha esan a' seinn, tha mi gle chinnteach nach ann air sgàth mo thoileachaidh a gheus e ar ibheid, ach 'ga thoileachadh fein agus a chur an ceilidh gaol a chridhe do leannan air chor-eigin a tha am foladh anns an doire. Bithear ag radh nach 'eil anns an lòn-dubh ach piobaire an aona phuirt, ach cha'n'eil sin fior. Dh'atharraich e port ceithir uairean o shuidh mise air an stoc craoibhe so, agus is e so fear de na puirt a sheinn e, facal air fhacal.

Bun a ghuib, air a ghuib,
Barr a ghuib, air a ghuib
Eun dubh air an nead
Sheinn an lòn dubh
Eun dubh, ho, ho, ho
Gradh air na feadagan.

Tha mi gle chinnteach, a leughadair, gur beag agad-sa c'aité no ciamar a sgriobh mise an seanchas a bhios mi a' toirt dhuit ann an leabhar dearg na h-eaglais. Ach

bu mhaith leam fios a bhi agad gu 'm bi mi, air uairean, 'ga sgiroibhadh air an stoc eraoibhe air a bheil mi an drasd 'na m' shuidhe anns a' choille bhig bhoidhich so, agus gur h-e sin an t-aobhar gu'm bi faoineas is gòraiche a' tuiteam o bharr mo phinn nach 'eil, a reir do bheachd-sa, idir freagarrach do phearsa eaglais. Ach a dh' innseadh na firinn, cha'n ann 'ga d' thoileachd-sa a thug mi lamh air a' pheann an diugh ach 'ga m' thoileachadh fein, agus ged a chuir an lòn-dubh mo smaintean bharr an eùrsa ear greis, tillidh mi a nis air m' ais a dh' ionnsuidh an ruin diomhair a bha 'na m' intinn 'nuair a dh' iarr mi samhchair na coille bheithe air a' mhaduinn ghrianaich so. Ged is nàrach e'r'a innseadh, chuir mi romham gu'n deanainn aoir.

Aoir, ars' thusa
 'S eadh aoir, ars' mise
 'S iomadh cearn a shinbhail mi
 Agus ceum a thriall mi
 Ach aoir am beul ministéir
 Cha chuala duine riamh e.

Feumaidh 'mi innseadh dhuit gu bheil mi air mo shàrachadh leis na radain, a tha an impis m' fhاردach a chur fodlpa fein. Cha ruig mi leas mo ghearan a dheanamh ris a' cheileir, oir tha na biasdan cho beagnàrach 's nach toir iad ho-ro air lagh no bagraidean na cleire. Thug bana-charaid chòir eat dhomh ach tha 'n eat air fàs neodhleasdanach, agus an aite bhi 'g oibreachadh gu dichiollach air son a lòin, cha'n'eil dad a' ruith 'na intinn o thainig an t-earrach ach a bhi suiridh air eait Bhailuain. Tha e cho glan 'na bhian 's cho deas 'na phearsa ri eat 's an duthaich, ach cha'n'eil e idir coguiseach, 's cha'n'eil ann ach ramailear gun fheum.

Ann an toiseach a' gheamhraidh cha robh mu'n cuairt mo thighe ach aon radan, agus ged a bu choma leam ged bhithinn as eugmhais stairirich an fhir sin fhein, cha do ghabh mi moran umhail dheth oir bha e 'na chreutair car ciallach aig an robh urram do'n t-Sàbaid. Mu Shamhuinn dh' fhag e mi agus chaidh e air imrich air chor-eigin, ach air la Fheill Bride thainig e air ais, agus ma thainig, cha b' ann 'na aonar. Tha bean is clann is oghachan aige a nis, agus is e sin an teaghlaich gun smachd. Eadar biogail is gearradh-leum is stairirich is iorgruill nam biasdan, bha e cho mhaith dhomhsa an tigh fhagail aca fhein, oir dh' fhògair iad gu buileach an t-sith 's an t-samhchair a bha riaghlaigh anns an tigh so. Ma bha urram aig an t-seann shear

do'n t-Sabaid, cha'n'eil sin aig an oigridh, agus is e oidhche na Sabaid an aon oidhche aca airson cuirm is fleadhachas. Tha amharus agam gu bheil iad a' toirt cuireadh do gach radan edadar Bruar is Ceann na Coille tigh'nn air cheilidh orra air oidhche na Sabaid, agus cha'n e sin ceilidh nan uaislean. Cha bhi iad fada comhla 'nuair theid an ceol air feedh na fidhle 'sa theid na seoid air mhire chath. An raoir ghabh iad an euthach gu buileach.

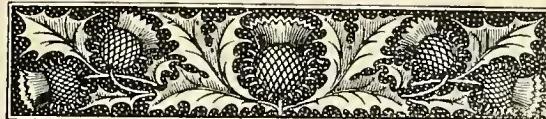
Bha mo dheagh charaid, ministear Dhubhrais, 'ga m' amharc o chionn ghoirid agus air dhomh innseadh dha mar bha sith mo thighe air a milleadh leis na radain, thuit e riùm, Dean thusa aoir dhaibh agus euridh sin teicheadh orra. Aoir, arsa mise! 'S eadh, aoir, ars' esan.

Tha ministear Dhubhrais anabarrach fiosrach air seann nithean, agus dh' innis e dhomh gu'n d' fluair na h-athraichean glie a mach o chionn nan ceudan bliadhna nach seas an radan a's dalma ri aoir, agus gur fearr leis dol troimh theine 's troimh uisge seach eisdeachd ri rannan anns a bheil fochaid air a dheanamh air fhein. Cha b' urrainn dha innseadh dhomh ciod a's aobhar de'n ni iongantach so, ach bhòidhich e gur h-e smior na firinn a bha e a' labhairt, agus dh' aithris e dhomh rannan leis an d' fluadaich fear a bha ann am Baideanach na radain o shabhal Bhiallaid gu Dailnaspideal, agus rannan eile leis an do chuir Fear Srath Mhathaisidh sgooth dhiubh a thoirt lom-sgrios air osdair nach bu toigh leis an Dun-Chaillinn. Cha'n'eil cuimhn' agam-sa ach air aon rann de na chuala mi

Ma ghabhas sibh mo chomhairl', radain,
 Truisidh sibh eirbh is bidh sibh falbh.
 Ma theid mis' a dheanamh aoir dhniabh,
 Cha bhi aon agaibh gun chearb.

Cha do shaoil mise gu'n robh faireachd-unnean maoth is tiom aig creatairean choole ris na radain, ach tha creideas agam ann am facal 's an glicias mo charaid, agus an deigh na gleadhraich 's na h-upraid a riinn iad an raoir, chuir mi romham nach rachadh grian eile fodha gus am faigheadh iad an diomoladh ann an Gaidhlig chruaidh, Thirisdeach. Their thusa riùm, a leughadair, gur suarach an obair e do dhuine glic a bhi 'na shuidhe air stoc eraoibhe air maduinn Diluain a' deanamh aoir do radain. Tha mi gle choma ciod a their no shaoileas tu, ach ma tha eifeachd anns' an leigheas a thug mo dheagh charaid dhomh-sa, cha'n'eil radan anns a' bhaile so nach bi 'earball air a ghualainn a nochd a' deanamh air Peart.

D' AR LUCHD LEUGHAIDH.

An toiseach na bliadhna dh' iarradh eirinn a radh nach biodh na duilleagan Gàidhlig so air an cur a mach ach uair 's an raidhe an aite uair 's a' mhios. Ach aig an Ard Sheanadh mu dheireadh rinn an eaglais ath-chomhairle, 's dh' iarradh eirinn a radh a nis gu'm bi Gaidhlig air a toirt dhuibh a h-mile mios mar b' abhaist. Ma tha sibhse toilichte leis a so, cha 'n eil sinne dinmbach. Cha rebh sinne aig an t-seanadh am bliadhna; ach ma 's fior na chuala sinn, b' e ministear a' Ghearasdain a bu duine 's bu dithis ag iarraidh na Gaidhlig air ais. Thog e fein is ministearan Gaidhealach eile an guth an aghaidh nan duilleagan so a thoirt uapa, agus dh' eisd athraichean na h-eaglais r'an comhairle.

AN T-OILLAMH COINNEACH MACCOINNICH NACH MAIREANN.

Thainig a' chrioch gu h-aithghearr air an duine choir, seann mhinistear Chinnghius-aich, air an deicheamh là de'n mhios a chaidh seachad. Is beag a shaeileadh duine sam bith a chunnaic e ann an Duneideann aig àm an t-Seanaidh gu'n robh a' chrioch cho dlùth. Bha e anns a' chathair aig cruinn-eachadh mor de na Gaidheil agus bhatar ag radh air gach laimh nach facas riamh e ann am fonn a b' fhearr. Ged bha e os cionn ceithir ficead, 's a bha neul na h-aoise a' toiseachadh air luidhe air aodann, bha chuijmhe 's a mheomhair cho mhaith 's a bha iad riamh, 's cha d' thainig failinn air cuimse fhacail. Ma 's maith ar cuinntine, is aon dha a bluineas an t-urram, a' choinn-eanh bhliadhnaile a tha aig ministearan is foirbhis na Gaidhealtachd a chur air chois, agus cho cinnteach 's a thigeadh an latha bhiodh e fein air cheann na euideachd. Aig a' mhionaid mu dheireadh am bliadhna ghabh e a' chathair aig a' chruinneachadh so an aite fir eile, agus, mar b' abhaist dha a dheanamh daonnan, thagar e as leth na Gaidhealtachd le h-end is sprachd. Is beag a bha duil aig na bha làthair gu'n robh iad ag eisdeachd r'a blriathran deireannach; ach cha robh e idir neo-fhreagarrach gur h-ann aig a' chòmhaghail ud agus air a' cheart chuspair air an robh e a' labhairt a chluinneadh an eaglais a ghuth airson na h-uaire deireannaich. Beagan uine an deigh dha dol dachaidh bhual am bas as a sheasmh e.

Tha sinn duilich nach robh uine

againn iarraidh air euid-eigin d' am b' aithne e na b' fhearr no b' aithne dhuinn fein cuntas a thoirt air a bheath is obair d'ar luchd leughaidh. Ach ged nach gabhadh sin deanamh, cha bu mhaith leinn gu'n rachadh an aireamh so a mach gun ionradh goirid air choreigin air an duine ghasda so a rinn gu reidh, samhach, obair fhiachail ann an aobhar an Tighearna 's a Ghaidhealtachd.

Rugadh e an 1829 ann an Lochcarran far an robh 'athair 'na mhinisteir, agus an deigh bàs 'athar, shuidhicheadh e fein anns an sgireachd sin. Dh' flag a' mhòr chuid-eachd de mhuinnitir Lochcarran an eaglais steidhichte ann an 1843, agus bha coimhthionail Mhic Coinnich cho beag 's gu'n robh e car greis ann an ion-chomhairle co-dhùin a dh' fhanadh e an Lochcarran no rachadh e do dh' Astralia no de chearn air chor-eigin far am faigheadh e obair duine ri dheanamh. Chuala sinn e 'g radh aon uair "Ged nach robh mo thuarasdal mor bu mhaith leam fhaireachduinn gu'n robh mi 'ga chosnadh gu h-onorach, agus a chionn nach robh iarrtus sam bith aig an t-sluagh air mo shaothair mar mhinistear, 's nach robh m' obair anns an sgireachd trom, chuir mi romham gu'm feuchainn ciod a ghabhadh deanadh anns na sgoilean." B'ann mar so a thoisich e air an uigh sin a ghabhail ann an sgoilean na Gaidhealtachd nach do chaill e gus an latha mnì dheireadh d'a bheatha. Cha b' urrainn dha bhi diomhaineach; bha e gu nadurra easgaidh, durachdach 'na spiorad agus gun leisg ann an guothuichean; agus m'an d' flag e Lochcarran bha aobhar aig an oigridh a bhi 'na chomain. Ann an 1867 ghairmeadh e do sgireachd Chinnghius-aich far an do chuir e seachad an còrr d'a laithean. Tha sgoil an diugh anns a' bhaile bheag sin nach eil fad air dheireadh air na sgoilean a's ainmeile 's na bailtean mòra, agus is ann do 'n Ollamh Mac Coinneach a bluineas a chliu sin. Cha 'n e mhain gu'n do rinn e maith mor do Bhaideanach 's do shioramachd Ionarnis anns an doigh so, ach rinn a thagar 's a chomhairle feum nach beag do'n Ghaidhealtachd uile, oir bha earbsa aig luchd-riaghlaidh is maithean na duthcha 'na ghliocas 's 'na fhiosrachadh, agus bhcireadh iad daonnan eisdeachd dha 'nuair bha guothuch sam bith a bluineadh do sgoilean na Gaidhealtachd r'a cheartachadh. Cha robh brocair riamh air lèrg sionnaich a bu gheire suil 's a bu ghainne cuinnein no ministear Chinnghius-aich, 'nuair a bu mhaith

leis forfhais fhaotainn air balaich thapaidh a b'fhiach an cumail air aghaidh ann an sgoil. Bha e 'g an cruinneachadh as gach cearn de 'n Ghaidhealtachd, o Bhuta Leoghaireas gu Maol Chinnitire, agus faodar a radh gu'n robh e do'n oigridh siu car coltach mar bha Eliah do mhic nam faidhean. Chithear ann an eaglais Chinngiussaich air laimh dheis na lobhta buidheann de sgoilearán òga a dh' fhaodar a choimeas ri 'mic nam faidhean' ann an Gilgal. Is ann as am measg sin a thainig moran de na ministearan a tha air feadh na Gaidhealtachd an diugh.

Cha robh eaglais Chinngiussaich ach gle lag 'nuair a shuidhicheadh e innse; ach uigh ar n-uigh, chruinnich e coimhthional gus a bheil an eaglais an diugh faisg air a bhi làn. Tha e gle bhitheanta a' tachairt nach fheirr a sgireachd fein e, ma thoisicheas ministear air gnothuichean a ghabhail os laimh an taobh a muigh dhi, ach cha b' urrainn muinntir Bhaideanach sin a radh mu'n Ollamh Mac Coinnich, 's cha mhò a theireadh iad e. Bha meas mor aca air, 's cha robh uair riamh a bha sinn ann an seanchas ri feedhainn dhiubh nach tugadh iad greis air moladh am ministear 's air innseadh dhuinn nach robh sean no òg anns an sgireachd nach b' aithne dha. Bu choma leis eo dhiu a bhuiheadh daoine d'a choimhthional no nach buineadh; bha e daonnan deas gu caoimhneas a nochdadhbh is comhstadh a dheanamh dhaibh. Bha e anabarrach glie, crionna, geur; làn tùir is toinnisg ann an nithean aimsireil, agus is iomadh duine nach buineadh d'a choimhthional a rachadh a chur a chomhairle ris os ional. Bha ceann maith air, 's bha fios aig an t-saoghal nile nach bu leasg leis dragh a ghabhail, agus gu'm b' fhiach a bharail a faotainn. 'Nuair a bha a choimhthional fein a' cur failte air aig fleadhachas a rinn iad air co-ainm an là anns an robh e coig bliadhna fishead posda, b'e so cuid de 'n fhait a chuir iad air— "Bu mhaith leinn innseadh dhuibh cho mor 's a tha sinn 'n ur comain airson an dùrachd 's an dilseachd leis an do ghiulain sibh sibh fein anns an obair naomh anns an do shaothraich sibh cho fada, agus air son 'ur dichill anns gach ni a bhioldh ehum leas is soirbh-eachadh sluagh na sgireachd so." Cha b' urrainn e cliu a b' fhearr fhaotainn no gu'n abradh a choimhearsnaich 's a shluagh fein sin uime, agus faodaidh sinne a'chuis fhagail mar sin.

Cha b' aithne dhuinn duine eile a bu chòire; 'na thigh fein. Bha e daonnan sunntach, deas is abhacach 'na fhacal 's na dhoighean. Bha e gu nadurra 'na dheagh sheanchaidh; bha cuimhne mhaith aige;

chunnaic is chual e daoine is nithean a b' fhiach tigh'nn thairis orra; agus 'nuair a rachadh e an ceann scanchais cha b' nallach eisdeachd ris. Cha robh dad a bha dol air aghaidh o thigh Iain Ghreota gu Dun-eideann nach robh fios aig air, agus ma bha an dotair air ghleus maith—'s cha bu bhitheanta leis a bhi air atharrachadh—dh' fhaodadh am fear a rachadh air cheilidh air a bhi einnteach gu'm faigheadh e moran fiosrachaidh, agus, air uairean, seudan gliocais, ach, daonnan, iomadh ni a bheireadh gaire air. 'Na dhoigh reidh chiallach fein bha e 'na shearmonaiche maith an Gaidhlig 's am Beurla, ged nach robh fileantachd a bbriathran idir cho einnteach ri geiread is soilleireachd 'inntinn. Cha 'n eil iongantas ged tha criochan Bhaideanach a' deanamh caoidh air a shon, oir chaill iad ministear maith is fior fhear dùthcha. Is fhad a bhios cuimhne air an duine choir.

SEANN NITHEAN.

Air dhomh na nithean a ta air mo chùl a dhichuimhneachadh, etc.—Philip. iii. 13.

An uair a thoisich Pòl air an litir so a sgriobhadh gu eaglais Philippi, tha e coltach nach robh e a' ciallachadh gu'm biodh i cho fada 's a tha i. Thug e ionnsuidh air sgur aig deireadh na dara caibideil agus bha na h-earailean deireannach direach air barr a phinn 'nuair a chuir rud-eigin stad air agus b' fheadar dha an litir a chur seachad aig an àm. Cha 'n urrainnear a radh c'uin a thill e rithe—eo dhiu a rinn e sin an ceann beagan mhionaidean no an ceann seachduinn—ach tha e soilleir gu'n eual e rud-eigin m'an do thoisich e a ritist a chuir a smuaintean bhàrr an èursa; oir, an aite criochnachadh mar bha e a' ciallachadh a dheanamh an toiseach, tha e a' toirt tarruing air euspair ùr agus a' toirt deannal air a sheann naimhdean, no mar thubbaint e fein, *coin is droch luchd-oibre*. Faodaidh e bhith gu'n d' innseadh dha gu'n robh iad sin a' deanamh aimhreit agus a' feuchainn ris na creidmhich a thàladh air falbh o shoisgeul nan saor ghras a shearmonaich esan, gu cleachdannan Iudhach is cuing na daorsa. Shaoil Pòl gu'n d' thug e cheana buille-bhàis do'n t-seorsa teagaisg sin, agus gu'n do steidhich e buill na h-eaglais gu daingeann anns an t-saorsa leis an do rinn Criosd saor iad; ach air dha a chluinnntinn gu'n robh iad a' togail an einn as ùr chunnai e gu'm bu ghlie dha muinntir Philippi a chur 'nan earallas orra. Is e sin an t-aoibhar gu bheil e a' toirt tarruing air timechioll-ghearradh anns an litir so. Tha e a' enr

'nan cuimhne nach ruig iad a leas muinghin a chur 'san fheoil no an dochas a chur ann an oibrichean an lagha; ach air eagal gu'm faodadh cuid de na creidhneach droch bhuil a dheanamh de'n teagasc sin—slainte tre chreidimh 's cha'n ann tre oibrichean—tha e a' cur 'nan cuimhne mar an ceudna gu 'm feum iad an ereidimh a dhearbhadh le toradh na diadhailheachd, le cinneas ann an naomhachd, agus le eolas air Criod is cumhachd 'aiseirigh.

Am buanaich sinn gu dàn 'n ar ciont'
Bhrigh saoibhreas grasa Chriod,
Nar leigeadh Dia gu 'm faigh gu brath,
An smuain so tanu 'n ar eridh'.

Chum eudthrom a theirt do na h-earailean sin, agus muinntir Philippi a bhrosnuchadh gu dol air an aghaidh anns a' bheatha spioradail tha Pòl ag innseadh dhaibh mar tha cuisean d'a thaobh fein. Mar gu'n abradh e—Ma tha sibhse an duil gu bheil sibh cheana ionlan 's nach ruig sibh a leas an tuilleadh spain a dheanamh, cha'n e sin dhomhsa. Tha mi fada o ionlanachd: tha 'm peacadh ag iathadh umam: tha mi astar mor o eheann mo réis: agus is e an aon ni a's urrainn mi a radh agus an aon dochas a tha agam, gu bheil mi le dilseachd is diehioll a' cumail romham 's a' cumail mo shùl air a' chomharra, *air dhomh na nithean a ta air mo chùl a dhichuimhneachadh.*

Ged nach 'eil e ceart ann am mineachadh nan sgríobtar, samhlaidhean a ghabhail cho litireil 's a ghabhas an Inchd lagha briathran tiomnaidh, no eudthrom a chur air facail nach do chuir am fear a sgríobh iad orra, tha sinn an duil, aig a' cheart am, nach toir sinn ana-ceartas sam bith do theagasc Phòil ma ghabhas sinn na briathran so ann an seadh a's farsuinge no an seadh anns an do chleachd esan iad, agus ma ni sinn feum dhiubh aig an àm so gu bhi a' cur an cuimhne ar luchd leughaidh nach eòir do dhaoine leigeil le 'n smuaintean socruachadh gun sgur air an seann chionta 's air an seann pheacanna, ma tha sin a' milleadh an sith agus a' toirt uapa am misnich. An uair a shuidheas duine sios ann an searbhadas spioraid fo sgaile seann pheacadh air chor-eigin a tha maille ris 'na chadal 's 'na dhusgadh, is e deireadh a' ghnothach, gle bhitheanta, gu'n tig an liom-dubh air 'inntinn 's gu'n tuit e ann an diobhail misnich as nach bi e idir furasd a thogail. Tha seorsa dhaoine ann agus is e an eaoimhneas a b' fhéarr a b' urrainn dhuinn a dheanamh riutha, comas a thoirt dhaibh seann nithean a tha cur dragh orra a dhichuimhneachadh, dorlach dhuilteag a ghearradh a mach gu

buileach a leabhar am beatha, agus an iuehair a thionndadh aum an cui'd de sheomraichean an cuimhne air chor 's nach b' urrainn dhaibh dol a steach gu brath tuilleadh do na seomraichean sin a tha làn de chnamhan dhaoine marbh. Tha e fior nach 'eil feum sam bith aig a' mhór chuidéachd de'n t-sluagh air comhairlean de'n t-seorsa so, oir cha'n 'eil am peacanna a' eur dragh sam bith orra; agus ged a ni iad gucoir dichuimhneachd iad i cho luath 's a dhichuimhneachas iad aislingean na h-oidhche; ach eha'n ann ris a' mhór chuidéachd a tha sinn a' labhairt aig an àm so ach riusan aig a bheil coguis mhaoth is eridhe tiomach; agus theireamaid riutha, ma tha seann pheacadh sam bith a' luidhe gu trom air an spiorad, gur e an gliocas dhaibh an inntinn a thogail dheth gu buileach agus gu luath, facial Dhe a chreidsinn gu bheil esan a' toirt maitheanas dhaibh gu saor, agus an aire a shoeruchadh air nithean a thogas an dochas agus a dh' uraicheas am misneach. Tha sinn làn chinnteach gur e so a theireadh Criod is. An uair a bha e air an talamh thugadh d'a ionnsuidh bean a bha ciontach de pheacadh eagallach; ach an aite losgadh oirre le cornuich, no peanas is dioghaltas Dhe a mhaoidheadh oirre mar dheanadh na Pharasaich, is e thubhaint e, Cha'n 'eil mise 'ga d' dhiteadh: imich romhad, agus na peacaich tuilleadh. Mar gu'n abradh e—Tha na rinneadh deanta 's cha'n 'eil feum a nis a bhi bruidhinn air, tha mise ann an ainm Dhe a' toirt maithneais dhuit: tilg na seann nithean seachad agus toisich air do bheatha as ùr.

Is e an t-aobhar gu bheil e cho duilich do mhoran dhaoine na nithean a tha air an eùl a dhichuimhneachadh nach 'eil iad a' ereidsinn 'nan eridhe gu bheil maithneanas Dhe cho saor 's cho farsuing 's a tha am Biobull a' teagasc. Tha gu leoir de mhunntir an t-saoghal a' toirt sith is clos d'an anam le bhi ag altrum na smuain nach 'eil Dia idir cho fuathach air peacadh 's a dh' innseadh dhaibh le diadhairean, agus nach 'eil ann ach amaideas a bhi 'n duil gu bheil moran suim aige do chreutair cho suarach ri mac an duine. Their iad 'nan eridhe nach 'eil an dara cui'd maitheas no di-maitheis mhic an duine ach 'na ni beag ann an sealladh neimh, agus, co-dhùin, nach euir am peacanna-san dragh air neach a tha cho fada uapa 's cho fada os an cionn ris an Dia uile-chumhachdach aig a bheil nithean a's mothà 's a's eudthromaiche ri dheanamh seach a bhi smuaineachadh air gach aon de chloinn nan daoin a dh' fhaodas dol air seacharan. An uair a thoisicheas daoine air smuaintean faoine de'n t-seorsa sin altrum, cha'n fhada gus an toir iad

orra fein a chreidsinn nach 'eil ann an Dia
 ach neach nach deán maith no ole, neach
 nach 'eil dad na 's naoimhe no tha iad fein,
 agus a chaogas a shuil ri eucoir. Tha
 iadsan aig a bheil a' leithid so de bheachdan
 ann an staid chunnartaich, agus faodar a
 radh le soluimteachd gu bheil iad a' toirt
 toibheim do'n spiorad naomh. Cha 'n e sin
 an Dia a dh' fhoillsich e fein o shean do
 na faidhean 's do na h-abstoil agus anns
 na laithean deireannach tre a Mhae. Tha
 naomhaechd Dhe mar theine loisgeach agus
 tha a ghnuis gu bràth an aghaidh a'
 pheacaidh, ach tha a throcair cho caomh
 's gu'n toir e maitheanas do pheacaich nach
 faigh maitheanas o dhaoine. Tha e duilich
 do dh'iomadh duine so a chreidsinn : tha
 e duilich dhaibh a chreidsinn gu'n tig
 maitheanas cho saor o Dhia cho naomh, agus
 a chiorn gu bheil iad a' tomhas Dhe le
 toimhsean talmhaidh, an uair a bhrùchdas
 an seann pheacanna 's an cionta a steach
 air an innfinn, tha iad gun mhisneach gun
 dochas. Bhiodh e chum buannachd dhaibh
 sin, an aire a shocruachadh air na h-earrannan
 sin de'n Bhiobull anns a bheil na naoimh
 aig an robh fiosrachadh pearsona air
 eacainmeas is trocair an Tighearna ag inn-
 seadh ciamar a thog Dia suas iad. Cha
 bhiodh iongantas ged chumadh a pheacanna
 cadal na h-oidheche o Dhaibhidh, oir bha iad
 trom is gràineil; ach fhuair Daibhidh maithe-
 anas agus air dha na nithean a bha air
 chùl a dhichuimhneachadh rainig e airde
 ann an eolas Dhe nach do rainig moran
 roimhe no 'na dheigh. Agus dh' fhag e
 againne teisteanas air trocair is maitheanas
 an Tighearna a bu chòir misneach mhor
 a thoirt do'n t-seorsa dhaoine air a bheil
 sinn a' labhairt, daoine aig nach 'eil solus
 no dochas a chionn gu bheil droch ghniomh
 a rinn iad uaireigin a ghnath maille rin mar
 gu'm biadh trou-lighe a tha milleadh fois
 am beatha. Cho fad 's a tha an aird an ear
 o'n aird an iar, arsa Daibhidh, cho fada
 sin chuir Dia uainn ar n-eusaontais. Oir
 mar tha na neamhan ard os cionn na tal-
 muainn, mar sin a ta a throcair mor d'an
 taobh-san d'an eagal e. *Salm ciii.* Thigibh
 a nis agus tagramaid ri cheile, deir an Tighearna;
 ged robh 'ur peacanna dearg mar
 an sgarlaid, bidh iad geal mar an sneachd :
 ged robh iad dearg mar choreur, bidh iad
 mar olainn. *Isaiah i.* Is e so an coimh-
 cheangal a ni mi ri tigh Israel anns na
 laithean deireannach, deir an Tighearna,
 maithidh mi an aingidhreachd agus
 cha chuumhich mi ni 's mò an cionta.
Jeremiah xxxi. 34. Tha aon a's airde no
 eadhoin an salmadair 's na faidhean a' labh-
 airt na ceart theachdaireachd so ruimh an-

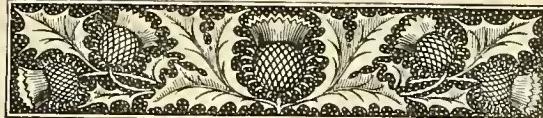
am briathran caomhal, An ti a thig a'm
 ionnsuidh, cha tilg mi air chor sam bith a
 mach e. *Eoin vi. 37.* Iarradh, mata, iadsan
 a tha 'nan sudhe gu dubhach fo sgaile
 sheann pheacanna nach gabh leasachadh a
 nis—iarradh iad is gabhadh iad ri maitheanas
 Dhe gu saor agus le irioslachd, dichuimh-
 nicheadh iad gu buileach na seann laithean
 is cuireadh iad seann nithean air chul, agus
 sineadh iad iad fein le deagh dhochas chum
 a' chala a dh' ionnsuidh a bheil Dia 'g an
 gairm.

Ged a labhair sinn mu bhriathran Phòil
 anns an doigh so, tha fios againn nach e
 idir an t-ole ach am maith a rinn e fein a
 bha e a' dichuimhneachadh, agus gur e an
 fhior smuain a bha 'na innfinn aig an àm
 nach robh e fhathast toilichte leis an ire a
 dh' ionnsuidh an d'thainig e anns a' bheatha
 spioradail. Na 'n robh Pòl toilichte le staid
 fein, cha bu mhaith au comharras sin air,
 oir is e iadsan a's fhaide o ionmlanachd a
 shaoileas gu'n do rainig iad cheana. Bha
 Pòl 'na dhuine na bu tùraile no gu'n labh-
 radh e air an obair a rinn gràs Dhe ann
 mar gu'm b' obair bheag i. Bha fios aige
 gle mhaith gu'n d' fhuair e eolas air rùn-
 diomhair Dhe nach d' fhuair moran, agus
 gu'n do thagh Dia e chum obair mhor a
 dheanamh anns an eaglais. Bha fios aige
 gu'n robh fàs is cinneas a tigh'm air ann
 an creidimh, an eolas, an eud, an irioslachd,
 an gradh, au naomhachd, mar bha na
 bliadhnachan a' dol seachad, ach an aite
 uайл a dheanamh as a sin tha e 'na cheart
 deoin a' tionndadh innfinn air falbh o na
 nithean air an do rainig e cheana a dh'
 ionnsuidh naomhachd is maise na tire a bha
 fhathast cian fad as. Cha b'ann air a' ghràs
 a fhuair e ach air a' ghràs a bha dhith air :
 cha b' ann air an obair a rinn e ach air
 an obair a bu mhaith leis a dheanamh a
 bha Pòl a' cumail a shul. Theireadh daoine
 eile, 'nuair a thoimhseadh iad Pòl riutha
 fein, nach robh anna-san ach leanaban ann
 an eolas spioradail an coimeas ris-san. Ach
 cha b'e sin na toimhsean leis an robh Pòl
 'ga thomhas fein. Sheas e ann an solus
 Chriosd agus b'aithne dha nach d' thainig
 e fathast chum an duine ionlain no gu
 tomhas airde lànachd Chriosd.

Is e a'chrioich àraidh ann an naomhachadh
 an anima gu'm biadh an duine air 'ath-
 muadhachadh gu h-ionlan a reir ionhaigh
 Dhe. Tha an obair so mor is duilich is
 fadalach, agus eadhoin anns na naoimh a's
 airde, cha bhi i erioelmaichte aig uair am
 bàis. Ach is obair i a's fhiach laimh a chur
 intte. Ma tha 'n t-sligte fada 's an Rathad
 duilich tha ar Maighstir caomhal 's an duais
 cinnteach.

DUINE SAOGHALTA.

Agus thog Lot suas a shùilean, agus chunnaic e gu'n robh còmhnràd Iordain uile air uisgeachadh gu maith, mar għar-odh an Tighearna; agus thagh Lot dha fein còmhnràd Iordain.—Genesis xiii. 10.

Is e Lot 's a sheorsa a bha aig Criod's an t-sealladh an uair a labhair e mu dhaoine a dh'eisdeas ri faeal Dhe ach "a ta ro chùram an t-saoghal so, agus mcallt-airreachd saoibhreis, agus ana - miannan nithean eile a' teachd a steach, agus a' tachdadh an fhacail agus nithean neo-thorach e."

Tha e coltaich gu'n do shoirbhich an saoghal le Abraham is mae a bhrathar anns an Eiphit, oir thainig iad air an ais le maoin mhòr; agus thatar a' leughadh, an uair a thainig iad gu Betel nach giulaineadh am fearann an euid spreidhe leis cho lion-nhor 's a bha iad. An uair a chunnaic Abraham mar bha euisean, 's a chual e mu'n iorghuill a bha am buachaillean a' deanamh mn chòraichean feoir is uisge, thuirt e ri mae a bhrathar gu'm'b' fhearr dhaibh, air ghaol sith is reite, am fearann a roinn. An aite eroinn a thilgeil, no an gnothuch a shocruachadh le litir an lagha, thaing e gu h-uasal do Lot a roghainn a ghabhail de na bha m'a cheinneamh—"ma theid thusa a dh' ionnsuidh na laimhe clithe, theid mise a dh' ionnsuidh na laimhe deise; agus ma theid thusa a dh' ionnsuidh na laimhe deise, theid mise a dh' ionnsuidh na laimhe clithe." Tha seorsa dhaoine ann e hogionach, 's echo beag-nàrach, 's echo gaolach air cluip-eig 's nach leasg leo am feum fhein a dhicanamh de dhaoine eòir, Reidh, leis nach b'fhiach a bhi daonnan a' seasamh air an còraichean. B' ann dhiubh sin Lot. An aite urram na h-aoise a thoirt do bhrathair 'athar, ghabh e an cothrom a fhuaire e gu h-ealamh, agus thagh e na machraichean iosal a bha air an uisgeachadh mar gharadhi an Tighearna. Ma bha shuagh nam machraichean aingidh, bha am feur maith, agus dh' flag Lot Abraham air mullaichean ion Bheteil 's shuidhiech e a bhùth aig Sodom.

Chaidh na bliadhnachan seachad. Bha Abraham a' sior cedar-ghuidheadh ri Dia as leth eaoraich chailte bailtean a' chomhnaird, agus faodar a bhi einnteach gur h-iomadh urnuigh dhurachdach a chuir e suas

mar an ceudna as leth mae a bhrathar, aeh rainig aingidheachd Shodoim a' leithid de dh' airde an lìthair an Tighearna 's nach robh dhaibh tuilleadh aeh duil eagallach ri breitheanas agus fearg theinnteach. Tha am fear a sgriobh leabhar Ghènesis a'tigh'nn thairis anns an naoi-eamh caibideal deug air rud no dha ann an eachdraidh Lot nach 'eil fios againn ciod a their sinn riutha, no ciod an eudthrom a's coir dhuinn a thoirt dhaibh. Faodar a bhi einnteach nach euir-eadh e sios na nithean sin mur biodh e an duil gu'n euir-eadh iad solus, an dà chuid, air nadur Lot is cliu muinntir Shodoim, agus air cùrsa freasdal Dhe. Ach a chionn nach 'eil fios againn ciod an doigh anns an eoir dhuinn na naigheachdan sin a ghabhail, eo dhiu a ghabhar iad gu litireil no gu samhlachail, fàgaidh sinn iad mar tha iad, agus leigidh sinn le ar luchd-leughaidh an gabhail ann an doigh sam bith a chomhaillicheas an tür 's an eiall fein daibh.

Thug teachdairean an Tighearna rabhadh do Lot am baile flagail gu grad agus gach duine a bhuineadh dha a thoirt leis. Rinn a dhilsean fanoid air, 'nuair a dh' innis e dhaibh mar bha ri tachairt; agus air a' mhàduinn air an do sgríosadh am baile rinn Lot fein moille. Bu cheum air ghaig leis Sodom flagail, oir an t-aite anns an robh 'ionmhas, is ann an sin a bha chridhe. Bha eridhe Lot ann an reamhrachd a chrnidh 's ann am feurach a' chomhnaird, agus coltach ri daoine eile, bha e duilich leis dealachadh ri nithean anns an robh a shuil 's a chridhe, ged bha làn fhios aige gu'm b'e an gliocas dha sin a dhéanamh. Ach bha teachdairean an Tighearna caomhal, agus rug iad air laimh air fhein, 's air a mhànci, 's air a dhùthiis nighean, agus thug iad a mach iad as a' bhaile, ag radh ris. Teich air son t-anma agus na stad 's a' chomhnaird, teich do'n t-sliabh air eagal gu'm millear thu.

Ann an solus na dh' innis am fear a sgriobh leabhar Ghènesis dhuinn mu bheatha Lot, cha'n'eil e duilich a thuigsinn ciod a' ghne duine a bha ann, 's cha mhò a tha e duilich a thuigsinn ciod an leasan sonruichte a tha a bheatha a' teagaisg do shluagh an Tighearn anns an là so. Cha'n'eit e ceart athraichean an t-seann t-saoghal a thomhas le toimhsean na linn so, no ann an solus soisgeil is teagaig nach b' aithne dhaibh, ach ma bheirear breith

air Lot a reir gnaths na linne 's na duthchanns an robh e beo, faodar a radh gu 'm bu duine diadhadh e a theap a bheath is anam a chall leis an t-saoghaltachd a bha gu furasd ag iadhadh uime. Tha e soilleir gu'm b'e so beachd an fhir a sgriobh eachdraidh a bheatha, eir ged nach 'eil e 'ga mhéadh ann an doigh sam bith, 's ged tha e ag innseadh gu'n d' thug e moran trioblaid is carraig air thein le shaoghaltachd, tha e ag innseadh mar an ceudna gu'n do mheas Dia Lot cho airidh air 'fhabhar 's gu'n do chuir e a theachdair-ean, a dh'aon ghnothuch, 'ga thearnadh a Sodom. Tha'n t-abstol Peadar a toirt eliu a's airde air. Tha e ag radh—Shaor Dia Lot am firean, a bha fo chmpar le caithe-beatha nan aingidh: oir chràidh an t-ionracan sin 'anam fireanta o gu la, le bhi faicinn agus a' chuinntinn an gniomharan an-dligeach. II. Pheadair ii. 7, 8. Tha e furasda gu leoир a thuiginn Carson a tha iomhaigh Lot na's boidhche ann an litir Pheadair no tha i ann an leabhar Ghènesis. Ann an Genesis tha dealbh Lot air a chrochadh lamh ri dealbh Abrahaim, agus bha Abraham 'na dhuine cho mor 's cho gasda air gach doigh, 's nach sealladh fear a b' fhearr no mac a bhrathar ach gle shuarach lamh ris. Ach chuir Peadar Lot taobh ri taobh ri muintir Shedoim, agus an coimeas riù-san bha e cho naomh 's nach 'eil iongantas sam bith gu'n do labhair e uime mar neach ionraic. Bha e ionraic an coimeas ris na h-aingidh, direach mar a sheallas duine anns nach 'eil ach airde chiuimseach 'na fhamhair am measg chrotanach is throichean.

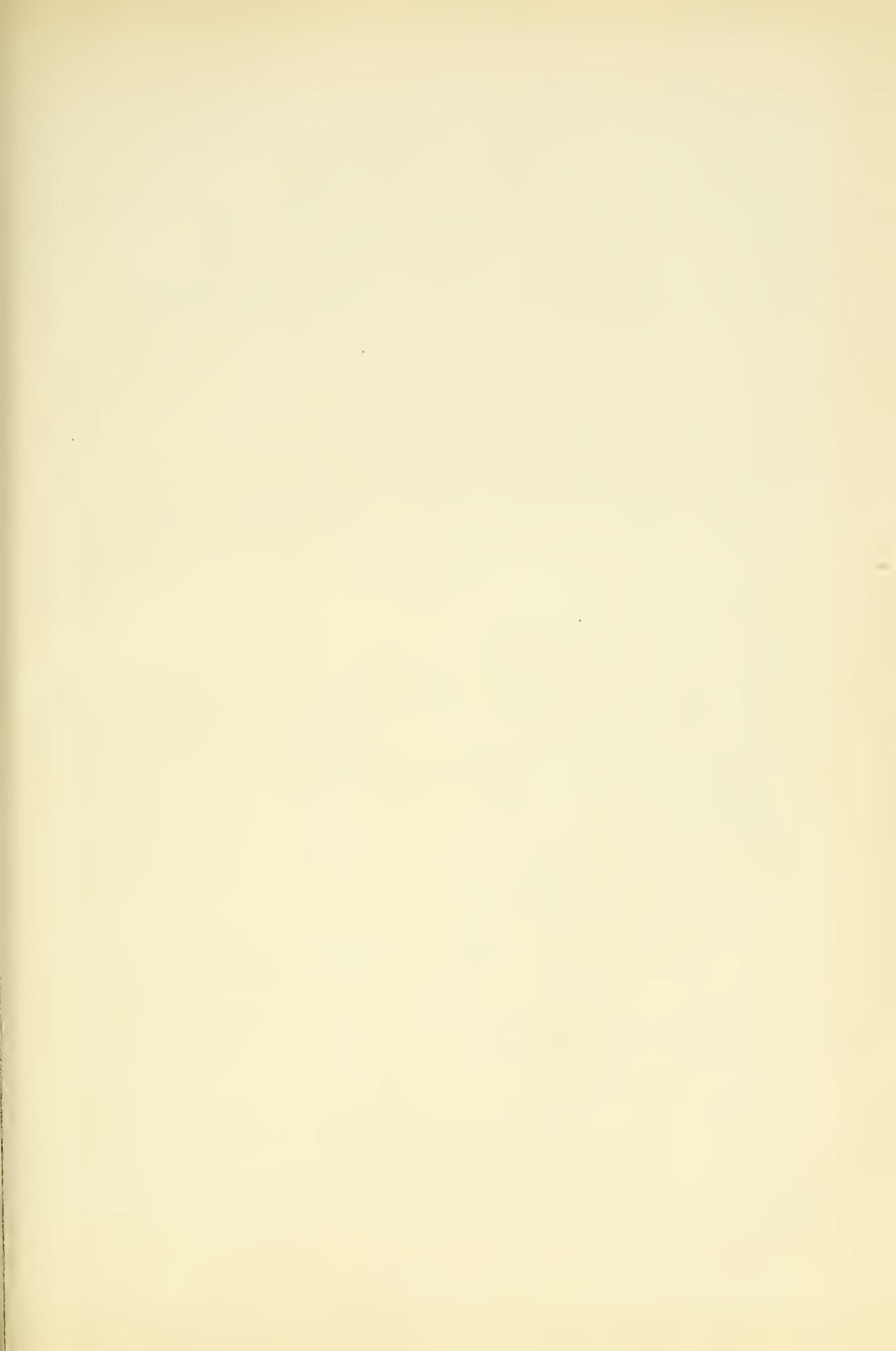
Fadar a chreidsinn nach robh Lot seua ann an Sodom a dh'aindeoin pailteas na tire is lionmhoireachd a spreidhe. Cha bhiodh e furasda do neach a dh'eisd aon uair ri conaltradh Abrahaim eisdeachd le tlachd ri trusdaireachd Shedoim, agus ged a bha e 'nam measg, cha b' ann dhiubh e. Thainig e o dhaoine eneasda, agus air cho saoghalta 's gu'n robh e, bha uaisle 'na nadur nach leigeadh leis euid no pairt a ghabhail ann am baoth-shùgradh na graisge. Ach ma bha an taobh a b' fhearr d'a nadur ag iarraidh air, an drasd 's a rithist, a chasan a thoirt leis, agus call sam bith fhulang, air ghaol saorsa coguis is inntinn fhaotainn, bha a shaoghaltachd is fheineileachd 'ga tharruing an rathad eile, agus ag iarraidh air fantuinn far an robh e. Is e sin a rinn e; dh'than e ann an Sodom gus, mu dheireadh, nach robh toil sam bith aige fhangail, agus 'nuair a spion aingeal

an Tighearna e mar aithinne as an teine, chaidh e mach gu Soar 'na sheann duine briste, gun chrodh, gun chuid, gun daoine. Thug e bron is trioblaid air a cheann fein, agus mar thoradh na roghainn a rinn e, air dha bhi air a mhealladh le Dia an t-saoghail so, chaill e na bh'aige, agus, air a' cheann mu dheireadh, bu bhuidhe leis fasgadh fhaotainn ann an uaimh.

Ged nach do choisinn Lot an saoghal so air son an do chuir e 'anam an cunnart, 's ged a chuir cuibheal an fhortain a' leithid de char dhith 's gu'n do chaill e na nithean air an do leag e a chridhe, cha 'n'eil fiosrachadh ar beatha a'teagasc dhuinn gu bheil sin a' tachairt daonnaan no gu bheil saoghalta a' toirt call saoghalta 'na lorg. Uair a tha 's dà uair nach 'eil. Tha Dia a' riaghadh an t-saoghail air a' leithid de dhoigh 's gu 'm faicear gu tric an duine saoghalta 'ga sgaoileadh fein a mach mar ùr chraibh uaine. Is tric leo-san a dh' fheuchas ris a' chuid a's fhearr a dheanamh de'n dà shaoghal, an saoghal so a chosnadh 's a mhealtainn gus an latha mu dheireadh de 'm beatha, eiod air bith a dh' eireas dhaibh anns an t-saeghal eile. Cha b'e call a mhaoin call a bu mhiosa a thainig air Lot, ged is e sin an call a b' flusa dha a thomhas. Ged nach robh fios aige fein air, thainig call a bu mhetha air anns na bliadhnanach anns an robh e an duil gu'n robh e a' soirbheachadh gu mor no thainig air an uair a chaill e a mhaoin uile. An uair a leigeas daoine leo fein a bhi air am beo - ghlaicadh le saoghalta 's a dhichuimhnicheas iad Dia is siorruidheachd, 's nach 'eil ni fo'n ghréin a tigh'nn fedhpa ach am buannachd shaoghalta, tha iad a' call buadhan inntinn is anna nach till thuca gu bràth tuilleadh. Falbhaidh na buadhan sin gu samhach, gun trompaid a sheideadh, air chor agus nach fairicheadh glè bhitheanta an call. Is lionmhor iad a tha ag radh, "Tha mi beartach, agus air fàs ann an saoibhreas, agus gun fheum agam air ni sam bith; agus gun fhios aca gu bheil iad bochd is trnagh is dall is lomnochd."—Taisbean iii. 17.

Cha 'n'eil teaganmh nach 'eil duine an sid 's an so a' tuiteam air falbh o'n eaglais Chriosduidh a chionn nach 'eil iad a' creid-sinn creud na h-eaglais. Tha feadhainn eile a' cul - shleamhnachadh a chionn gu'n do leig iad ruith le 'n ana-miannan 's gur toigh leo am peacadh ni's fhearr no'n diadhaidbeachd. Ach cha'n'eil sinn an duil gu bheil aireamh na feadhnaidh sin cho mor ri aireamh nan daoine a tha tuiteam o ghràs

le saoghaltaehd. Cha tric a theid iadsan a bhlaís aon uair deagh thiodhlac Dhe thairis a dh' ionnsuidh Shatain, ach tha iad bith-eanta gu leoир a'dol thairis a dh' ionnsuidh an t-saoghal. Mar tha na bliadhnachan a'dol seachad, 's a tha iad a' cur sios am freumhaichean air gach taobh, 's a tha curam an obair, an dachaíd, 's an teaghlaich, a ghnath maille riù, tha iad ullamh gu bhi air an enibhreachadh le euing nan nithean a ta làthair air cher agus ged nach 'eil iad a' ciallachadh dearmad a dheanamh air an anam a bheathachadh, tha 'n dearmad air a dheanamh. An uair a thachras sin, 's a tha gloir is maoín is toilinnntinn an t-saoghal a' táladh a' chridhe thar tomhais, cha bu chàll ach buannachd dhaibh gu'n tigeadh teachdaire o Dhia—ged b' ann ann an ríochd bròin no tinneis no eall codach — 'g an dusgadh as an eadal mar bha Lot air a dhusgadh an uair a theap reamhrachd Shodoim anam a chur fo gheasaibh. Cha ruig sinn a leas rabhadh a thoirt do'n mhór chuídeachd d' ar lnehd leughaidh an aghaidh chleachdannan is pheacanna a tha gràineil, is maslach am fianuis dhacine; agus na'n deanamaid e, is dòcha nach bitheamaid ach a' bualadh an adhair, oir cha'n'eil na peacanna sin ag iadhadh umpa. Ach tha sinn nile an eunnart a bhi air ar toirt a thaoibh le saoghaltaehd, agus is moíd an eunnart do bhrigh nach 'eil e idir furasg gàradh-criche a thogail eadar a' chriónachd sin ann an nithean aimseireil a tha araon ar tùr fein is teagasc Chriosd ag iarraidh eirnn a chleachdadh agus an t-saoghaltaehd a bheir lom sgrios air an anam. Tha e cho furasda do'n duine chriónna leum thairis air a gharadh-criche, 's gur e an gliecas dha a bhi daonnán 'na earalas, air eagal gu'n tuit e fo dhraoidheachd an t-saoghal gun fhios da.

Cha'n'eil e coltach gu'n diarr Lot solus no seoladh o Dhia an àm a chranncuir a roghainn. Ged a smuainich e air feur is crodh is eaoraidh m' an do rinn o suas inntinn, cha d' thug e aon smuain air Dia. B'e sin toiseach a sheachrain 's a thrioblaid. Cha robh ruith 'na imutinn ach maoín is urram is comhfhurtachd fhaotainn dha fein 's d'a theaghlaich, agus, air ghaol nan nithean sin, bha e toileach comunn a ghabhail ri daoine mallaichte, ain-diadhaidh, agus a bhean 's a chlann a chàradh ann an teis-meadhoin graineileachd Shodoim. Ach bu daor a phaigh e air a shon sin. Ma bha e'n duil gu'm bu ghniomh Criosduidh no gu'm bu chaoimhneas athar a bha e a' deanamh riutha, fhuair e a shuilean fhos-

ladh; oir, an ceann beagan uine, tha e coltach gu'n d' fhàs a bhean cho toigheach air Sodom 's air prabhar a' bhaile 's nach iarradh i thagail. Co dhìu, dh' fhairtlich air a toirt leis as. Chunnaic e euid d'a nigh-canán air an euing-cheangal gu neo-chothromach ri mi-chreidmheich agus mhìll droch choluadar Shodoim beusan chàich cho buileach 's nach robh annta ach diu nam ban. Ged is seann naigheachd so tha iùr cuideachd, oir tha Moran pharantan an dingh fhathast a' deanaunh a' cheart ni a rinn Lot. Ann a bhi cur an cloinne air ceann an Rathaid 's a roghnachadh an crannchnir dhaibh, cha toir iad suim do ni sam bith aeh inbhe is buannachd shaoghalta. Ann a bli toirt dhaibh elolas na slighe, bheir iad dhaibh a h-nile elolas ach an aon elolas a tha tarbhach. Gabhaidh iad na ceunnannan a's soluimte a's urrainn neach a ghabhail gun ionradh air urnuigh, no iarraidh air Dia an treorachadh. Air sgàth tasdan a' bharrachd 's an t-seachduinn curidh iad balaich is caileagan òga an teis-meadhoin aingidheachd, eacain-shuarach mu na eunnartan 's na buaraidhean a dh' fhaodas am beatha a mhilleadh. Ach ma gheibh gaol an t-saoghal is uabhar na beatha greim cho laidir air parantan 's nach toir iad smuair air Dia, no air toil Dhe, no air anam an cloinne, no air nì sam bith eile aeh buannachd shaeghalta. 'Nuair a bhios iad a' cur am mic 's an nighean air cheann na slighe, cha ruig iad a leas iengantas a ghabhail ina chi iad, an deigh lainhe, gu'n do cheannaich iad a' buannachd shaoghalta aig pris ro dhaor. Ach gle bhitheanta ged is e na parantan a thaghlas am port is e an clann a phraigheas am piobaire. Co dhìu, tha sinn an duil gur e siu aon de na leasain a dh' fhaodar a leughadh o bheatha Lot. Mhìll e a bheatha fein gu mor ach mhìll e a theaghlaich seachd nairean na bu mhiosa.

Tha an Sgriobtuir a' teagasc gu'n do thearnadh e o sgrios air a' cheann mu dheireadh, ach faodar a radh mar thuiri Pol gu'n do shaoradh e mar tre theine. Ged bha a chridhe làn chopagan is droighinn bha cluaineagan de thalamh maith ann mar an ceudna, agus ged a tharruing a shann fein air falbh e o shligheannan subhachais na h-inntinn thoilichte 'gu clàbar làthaich na h-inntinn shaoghalta, bha bun a' ghnothuich ann gun teagamh, agus a dh' aindeoin a shaoghaltaehd bha temhas aige de spiorad an Tighéarna. Ach tha a bheatha a' seirnam briathran 'nar cluasan—Ciod an tairbhe a ta ann do' dhuine, ged chosnadh ean saoghal uile agus 'anam fein a chàll?

A Thighearn Iosa, a thug buaidh air an t-saoghal, thoir dhuinn tomhas de d' ghliocas 's de d' spiorad chum 's gu'm bi iarrtus durachdach againn air na tiodhlacan a's fearr, 's gu'm bi ar cridhleachan air an suidheachadh air na nithean a tu shuas. Saor sinn o shannat 's o shaoghalachd agus cuidich leinn roghainn a dheanamh de'n chuid mhaith nach toirear uainn gu brath. Coinhead sinn o'n olc re ar cuairt air thalamh agus leig thugainn do sholus, oir is tusa solus an t-saoghal. Amen.

AORADH AN TAIRBH.

THA moran air a radh anns an t-seann Tiomnadh mu iodhal-aoradh nan Iudhach; ach cha'n 'eil e idir furasda smuaintean soilleir fhaotainn air an t-seorsa aoraidh sin, ne bbi einteach ciod an ni sonruichte a bha an luchd aoraidh a' ciallachadh leis. Annns na seann laithean bha diadhairean na h-eaglais de'n bheachd gu'n robh eolas Dhe aig ceud athraichean a' chinneadh daona moran na bu shioilleire no bha e aig na linntean a thainig 'nan deigh. Is e sin r'a radh, bha iad an dail gu'm b' aithne do Noah's do Shem, 's do Enoch, 's do Lot, Dia mar nach b' aithne do'n al a bha beo ann an linn Hosea is Amois is an corr de na faidhean d' am b' fheudar a bhi labhairt gu searbh an aghaidh iodhal-aoraidh an t-slaugh. A reir a' bheachd so, bha am foillseachadh a rinn Dia air a bhith 's a nadur fein do dhaoine ann an toiseach eachdraidh an t-saoghal, ionlan; ach mar bha na bliadhnaidh a' dol seachad is al a tighnn' as deigh ail, bha am foillseachadh sin uigh ar n-uigh air a thruailleadh, agus bha an saoghal a' tuiteam air falbh o'n Dia bheo 's o'n chreidimh fhior gu bhi deanamh aoraidh do dhiathan breige. Ged a dh' fhaodas gu bheil moran dhaoine den bheachd so fhatbast cha'n 'eil e idir a reir na firinn; agus cha mhò a tha an seann Tiomnadh, ma leughar e le curam is tuigse, 'ga ghiulan a mach. Tha e calg-dhireach an aghaidh na's aithne dhuinn mu fhreasdal an Tighearn anns an t-saoghal, agus mu'n doigh anns a bheil Dia 'ga shoilseachadh fein do dhaoin. Cha'n urrainnear obair an taisbeanaidh a choimeas ri rud sam bith a's shearr no ri solus na greine—solus a tha'g eiridh uigh ar n-uigh, an toiseach a' chamhanaich, an sin bristeadh na faire, an sin gathan soluis a' bualadh air na beanntan a's airde, an solus a' sior fhas ann an neart gus an tig e gu neart is ionmlaneadh a' mheadhoin là. An aite a bhi 'g radh gu'n d' fhuar Adhamh is Noah solus a' inheadhoin là agus gu'n do chaill an sliochd an solus sin, ann an tomhas mor, miltean bliadhna an deigh dhaibhsan a bhi marbh, is e bu chòir dhuinn a radh nach robh cend athraichean an t-seann Tiomnadh ach anns a' chamhanaich a thaobh eolas Dhe, agus nach robh am foillseachadh a fhuaireadach ach beag is fann an coimeas ris an t solus a dh' eirich air an duthaich ann an linn nam faidhean. Tha an saoghal a' tighnn' air aghaidh an aite a bhi dol air ais ann an eolas air nadur is buadhan Dhe; faodar a radh nach do rainig a' ghrian airde nan speur fhatbast, agus gu'n nochd spiorad an Tighearna nithean ir do na feedhainn a thig 'n ar deigh air nach do rainig sunne.

Tbuit sinn an uiread so chum an rathad a reiteachadh air son rud eile a bhi mhaith leinn a radh, agus is e sin, nach ann idir a' toiseachadh air seorsa iir dedh' aoradh a bha clann Israel ann a bhi deanamh aoraidh do tharbh, ach a' dol air an ais gu seann seorsa aoraidh a bha an athraichean a cleachdadh anns a' chamhanaich. 'Nuair a bha an saoghal 'na leanabachd, cha b' urrainn do dh' inntinn mbic an duine greimeachdh air an fhirinn gur spiorad Dia, no aoradh a dheanamh dba air mhodh spioradail. Bha bnatthan a' chuirp na bu laidire no buadhan na h-inntinn, agus bha e na b' fhusa do dhaoine aoradh a dheanamh do Dia a chitheadh iad le'n suil no do Dhia nach b'urrainn dhaibh fhajine. Cha b' urrainn dhaibh an inntinn a shocrucadh le h-earbsa no creidimh air Dia nach faca iad riamh air mhodh sam bith eile ach le solus an spioraid fein's le mac meamna na h-inntinn. Is e sin an t-aobhar gu'n do thoisich iad air death an De bheo a slinagheadh, an cloich, an ór, am fiodh, 's air dhoighean eile. Cha b' urrainn dhaibh aoradh a dheanamh gu spioradail do spiorad; dh' fheumadh iad dealbh Dhe fhacinn mu cheinneamh an sùl ebum gu'n creideadh iad gu'n robh e da rireadh dliuth dháibh. Cha'n eil e nile gu leir ceart, ma ta, a radh gu'n robh Israel a' cul-shleamhachadh o chreidimh anns an Dia bheo agus a' tuiteam air an ais gu iodalaman, 'nuair a bha iad an drasd 's a rithist a' deanamh dhaibh fein tarbh oir. Is ann do'n Dia bheo, Iehobhah an athraichean, a bha iad a' ciallachadh aoradh a dheanamh sad na h-uine, ged a bha iad 'ga shamhlaichadh ris na h-ionmhaghian sin, mar rinn iad ann an linn Aaroin agus ann an linn lerboan. Cha'n eil e furasd a dheanamh a mach ciod a bh' aca 's an t sealladh ann a bhi tarring dealbh Dhe air an doigh ud, no ciod an smuain a bha'n cul an cinn. Tha euid de diadhairean de'n bheachd gur h-ann o'n Eiphit a thainig an cleachdadh, ach tha a' mhòr chuideachd am barail nach e a cheannach a rinu iad, agus gu'n d'eirich an rud am measg Israel gu nadurra. Bha iad 'nan tuathanaich; cha b' aithne do na tuathanaich sin ann an staid an leanabachd 's ann an camhanaich eachdraidh an t-saoghal sambladh eile air lanachd neart is beatha a b' shearr no tarbh og no laogh. Agus air dhaibh feuchainn ri greimeachadh air lanachd beatha is neart is eumhachd au De bheo, ghabh iad an samhlaich sin air, agus tharrning iad a dealbh mar laogh no mar tharbh oir. Ged a dh'eirich diadhairean is faidhean nam measg a rainig air an fhirinn gu'n bu spiorad Dia nach gabhadh samblachadh ri ni sam bith a b'urrainn lamh miliuc an duine a dheanamh, 's ged a chronich iad an sluagh air son an aineolais, bha'n sluagh mall 'nan eridhe, 's 'nuair a gheibheadh iad an eothrom bha iad a' tionndadh air an ais a dh' ionnsuidh an t-seann chleachdaidh. Ann an aon seadh, tha e fior gu'n do chuidich na samhlaidean so le Israel ann an tus a h-eachdraidh a b-inntinn a thogail gu Iehobhah, ach an deigh laimhe bha iad 'nam mallaichd 's 'nan enap-stura mor dhi, oir cha b' ann do Dhia a bha an sluagh neo spioradail a' deanamh aoraidh ach do'n t-sambladh. 'N uair a thoisicheas daoine air aoradh a dheanamh do Dhia tre shamhlaidhean's tre ionmhaghian, is e gu bitheanta a's deireadh dha siu, gu'n diebuimhinch iad Dia's gu'n toir iad an aoradh do na h-ionmhaghian fein. Cha bhiodh e furasd a thomhas am feum a rinn an dara aithne ann an eachdraidh an t-saoghal, oir bha i'na meadhon mor air a theagasc do dhaoine aoradh fior ghlán a dheanamh do'n Dia bheo.

SAGAIRTEAN DO DHIA

Dhasan a ghradhaich sinn, agus a dh' ionnlaid sinn o ar peacanna 'na fhuil fein, agus a rinn righrean dhinn is sagairtean do Dhia's d'a Athair, dhasan gu'n robh gloir agus cumhachd gu saoghal nan saoghal.—Taisbean I; 5, 6.

Anns an àm anns an do sgriobhadh leabhar an Taisbeanaidh bha an eaglais Chriosduidh a' fulang geur - leanmhuiunn a theap sgrios a thoirt oirre. Dh' eirich cumhachdan an t-saoghal an aghaidh sluagh an Tighearna; agus, a reir coltais, bha iad an impis a bhi air an sguabdh bhàrr aghaidh na talmhainn. Am measg nan trioblaidean 's nan deuchainnean a thainig orra, bha cuid de na creidmhich a' call am misneach agus a' tuiteam air falbh. Anns an leabhar so tha an t-abstol Eoin a' fenechinn ri misneach na feadhnaich sin a neartachadh agus ag innseadh dhaibh mu'n taisbeanaidh ghlor-mhor a thug Dia dha air nithean a bha ri tachairt ann an uine ghearr. Le h-iomadh samhladh tha e a' cur'nan cuimhne gu bheil cumhachd Dhe ag oibreachadh air taobh a shluaih agus gu bheil an t-àm fagus anns an criochnaichear laithean am bròin. Biadh na naoimh, tha e ag radh, fo dheagh mhisneach; oir saoraidh an Tighearn as an teantachdaibh iad agus rioghaichidh iad gu siorruidh maille ris anns an Jerusalem Nuadh. Tha an Tighearn a' rioghachadh; criothnaicheadh an talamh; tha an Tighearn a rioghachadh; deanamh na naoimh gairdeachas—is e sin suim na tha an t-Abstol Eoin ag radh anns an leabhar so.

Tha an litir a sgriobh e ehum nan seachd eaglaisean a' toiseachadh anns an doigh abh-aisteach, Gras dhuibh agus sith o'n Ti a ta agus a bha, agus a ta ri teachd, agus o Iosa Criod, an fhuianuis fhior, an cend-ghin o na marbhaibh, agus uachdaran righrean na talmhainn. Ach cha luaithe a dh' ainmich Eoin an t-ainm naomh a tha os cionn gach ainm no chaidh a chridhe a mach a dh' ionnsuidh an Tighearn Iosa le solas is aoibhneas, agus thionndaidh e car mionaid no dha o bhrosnuchadh a bhraithrean chum ainm a Shlannuigheir a bheannachadh—*Dhasan aig a bheil gradh dhuinn, agus a dh' ionnlaid sinn o ar peacanna 'na fhuil fein, agus a rinn rioghachd dhinn, sagairtean d'a Dhia's d'a Athair; dhasan gu'n*

robh a' ghloir agus a' chumhachd gu suoghal nan saoghal.

Cha'n eil e furasd a radh ciod an ire a rainig na deisciobuil ann an eolas spioradail aig an àm anns an do chuireadh Iosa gu bas, ach tha e furasda gu leoir fhaicinn gu'n d' fhàs 's gu'n d' abaich iad gu h-anabarrach, an eolas 's an creidimh, an deigh dha eirigh o na marbhaibh. Thainig iad gu bhi creidsinn ann an diadhachd Iosa uigh ar n-uigh, agus is dòcha nach b' urrainn dhaibh fein innseadh ciamar. Cha b' ann mar Dhia a b' aithne dhaibh e an toiseach ach mar dhuine; agus ghradhaich iad e mar charaid fada m'an do thoisich iad air aoradh a dheananamh dha mar aon de phearsachan na Diadhachd. Tha eadar-dhealachadh mor eadar na smuaintean a bha Eoin ag altrum mu Iosa anns na laithean anns an robh iad ag imeachd comhla ann an Galile agus na smuaintean a bha e ag altrum uinne ann am Patmos, bliadhna chan an deigh aiseirigh. An taobh a mach do Mhuire cha robh neach air an t-saoghal d' am b' aithne Iosa na b' fearr na Eoin. B' aithne dha fuaim a ghutha, b' aithne dha coltas 'aodainn is dath a shul, b' aithne dha a dhoigh labhairt 's a dhoigh coiseachd, agus shaoileamaid gu'n tugadh e tarruing air na nithean sin an uair a thoisich e air cunnatas a thoirt air an t-sealladh a chunnaic e air Criod ann am Patmos. Shaoileamaid gu'm biadh an Criod a chunnaic e ann am Patmos car coltach ri Mac an duine a bha maille ris ann an Galile. Ach an aite aire a luchd leughaidh a shocruachadh air buadhan Iosa mar b' aithne dha e ann an laithean fheola, tha an t-abstol a' cur'nan nithean sin uile as an t-sealladh, agus ag innseadh uime ann an doigh a tha a' nochdadh gu soilleir nach b' ann a reir na feola a b' aithne dha e a nis ach ann an cumhachd a Dhiadhachd. "Bha a cheann agus fhalt geal mar oluinn ghil, agus a shuilean mar lasair theine. Agus a chasan cosmhul ri umha fiorghlan, agus a ghuth mar thoirm mhòran uisgeachan. Agus bha aige 'na laimh dheis seachd reultan: agus claidheamh geur dà fhaobhair a' teachd a mach as a bheul, agus a ghnuis mar a' ghrian a' dealrachadh 'na lan neart." Mar bha na bliadhna chan a' dol seachad bha eolas Eoin air a Shlannuigheir a' fàs, agus chunnaic e gloir as deigh gloir is doimhneachd as deigh doimhneachd ann an diomhaireachd a naduir. Cha b'e Criod ùr a chunnaic e anns an eilein ach an Criod a b' aithne dha

cheana, ann an doigh a bu shoilleire. An uair a bha iad comhla anns an t-seomar uachdrach leag an t-abstol a cheann air uchd a Mhaighstir, ach 'nuair a chunnaic e am Maighstir ceudna ann am Patmos, ann an staid a ghloire agus ann an cumhachd 'aiseirigh, thuit e sios aig a chasan ann an riocdh mairbh. Ann an laithean fheola thug e gaol do Iosa mar charaid's mar bhrathair; ach a nis chaidh na seann nithean sin seachad, 's tha e a' deanamh aoraidh dha mar a Thigearna's a Dhia, agus a' taomadh a mach a chridhe 'na lathair le laoidh bhuidh-eachais—*Dhasan aig a bheil gradh dhuinn, agus a dh' ionnlaid sinn o ar peacanna 'na fhuil fein, agus a rinn rioghachd dhinn, sagairtean do Dhia's dà Athair, dhasan gu'n robh a' ghloir agus a' chumhachd gu saoghal nan saoghal.*

Cha b' urrainn do Eoin facial brosnuchaidh a b' fhearr a labhairt ris na feedhainn a bha a' call am misnich, no gradh Chriosd dhaibh a chur 'nan cuimhne. Is e dochas is misneach chreidmheach nach failnich a ghradh-san. Faodaidh mathair leanabh a cuim a dhichuinneachadh ach cha dich-uimhnich Criosd a shluagh. Tha iad gearrte air dearnaibh a laimhe, agus cha chaill e aon de na thug Athair dha. Dealainchidh na sleibhte an r'am bunaitean agus atharraicheadh na beantan as an aite, ach cha dealaich mo chaoimhneas riut-sa's cha'n atharraicheadh comh-cheangal mo shith, deir an Tighearna. Bha fios aig Eoin gu'n toir daoine urram is aoradh do'n Tighearn anns an tonhas anns a bheil faireachduinn aca air na tiodhlacan a tha iad a' sealbhachadh bhuaith, agus tha e mar sin a'dol air aghaidh gu bhi cur an cuimhne a luchd leughaidh cuid de na beannachdan a tha sruthadh o ghradh Chriosd—Dhasan a ghradhaich sinn, agus a dh' ionnlaid sinn o ar peacanna 'na fhuil fein. Ann a bhi 'g radh gu bheil Criosd a' toirt maitheanas am peacanna d'a shluagh, cha'n'eil Eoin a' teagascg ach an fhirinn a chual e le chluasan fein iomadh uair o bhilean Iosa. 'Nuair a shin e an cupan d'a dheisciobuil aig an t-suipeir thuirt e riu—Olaibh uile dheth, oir is i so fuil a' chumhant agamsa, a dhoirtear airson mhoran chum maitheanas pheacanna. Tha an fhirinn so air a teagascg cho soilleir anns an Tiomnadh Nuadh's nach gabh i foluch; agus b'e an soisgeul leis an do choisinn Pol na cinnich an soisgeul a fhuair e air tus—"Gu'n d' fhuair Criosd bas air son ar peacanna a reir nan sgriobtuir." Is e maitheanas pheacanna an tiodhlac a's prisile a's urrainn Dia a thoirt do dhaoine, agus, a dh' aindeoin ciod

a their an saoghal, oibrichidh maitheanas naomhachd ann am beatha na feedhnach a fhuair e, oir tha caomhalachd Dhe ann a bhi sealltuinn thairis air an cionta a' leaghadh cruas an eridhe's a' dusgadh taingealachd anna a bhrosnuicheas iad gu seirbhuis a dheanamh do'n Tighearna le'n uile chridhe. Tha e cho miurbhuileach gu'n cuireadh Dia sgaradh eadar an duine's a pheacanna le facial a ghrais, 's a tha e gu'n cumadh e na reultan 'nan cursa, linn as deigh linn, le facial a chumhachd. Cha'n urrainn peann no teanga labhairt air maitheanas Dhe mar bu chòir, no an t-sith's an t-saorsa a tha 'ga leantuinn a chur an ceilidh. Cha tuigear e ach leosan a dh' fhirosraich e, ach togaidh iadsan uile a fhuair trocar o Dhia an guth maille ri Eoin agus ris na naoimh, agus seinnidh iad laoidh bhuidheachais *dhasan a ghradhaich iad agus a dh' ionnlaid iad o'm peacanna 'na fhuil fein.*

Tha an t-abstol a' cur gradh Chriosd air thoiseach, oir is e an gradh sin an tobar as a bheil uile bheannachdan ar slainte a sruthadh; agus 'na dheigh sin tha e ag ainmeachadh aon de na tiodhlacan a tha creidmhich a' sealbhachadh mar thoradh a ghrайдh; ach tha e dol air aghaidh gu bhi 'g innseadh mu'n inbhe ard is urramach dh' ionsuidh a bheil Criosd a' togail na feedhnach a fhuair maitheanas—*a rinn rioghachd dhinn, sagairtean do Dhia's d'a Athair.* Bha cuimhne aig Eoin air na briathran a labhair Dia ri cloinn Israel—"Ma ghleidheas sibh mo chomhcheangal, bidh sibh dhomhsa 'n ur n-ionmhas sonruichte os cionn nan uile shluagh; bidh sibh dhomhsa 'n ur rioghachd shagairtean agus 'n ur cinneach naomh."—Exod. xix. 5. Cha'n e mhain gu'm fireanaich Dia an dream a ghairmeas e, ach gloraichidh e iad mar an ceudna. Tha e a' toirt d'a shluagh sochairean is còraichean nach 'eil aig maithean an t-saogail; tha iad 'nan teaghlaich rioghail 's 'nan oighreachan air Dia, agus a' gluasadh ann an saorsa ghormhor a chloinne. Ann an seann laithean agus fo'n t-seann chumhanta bha na sagairtean ann an daimh a bu dhùithe ri Dia no bha an corr de'n t-shuagh, agus bha an rathad fogailte dhaibh do'n ionad naomh; ach le bhas fein bhris Criosd sios am balla-meadhoin a bha eadar daoine is Dia agus choisrig e d' a shluagh slighe nuadl, is bheo a steach do'n ionad a's ro naoimhe. Fo'n chumhanta nuadl tha shluagh an Tighearna uile 'nan sagairtean; oir tha an t-slighe fogailte dhaibh gu Dia, agus tha cead aca tigh'nn 'na lathair agus amharc air a ghloir le aghaidh gun fholach. Is e

so an smuain a bha ann an intinn Eoin 'nuair a labhair e umpa mar shagairtean. Tha e a' smuaineachadh air shuagh an Tigh-earna mar dhaoine a tha air an gairm gu drenchd ard, a tha air an cur air leth gu seirbhis Dhe, a tha air an dealachadh o'n t-saoghal, agus a' mealtainn sior cho-chomunn ris an Righ a ghairm's a sheulaich iad. Is mor agus prisail an t-sochair e, gu'm biodh rathad fosgailte daonnan aig creidmhich gu lathareachd an Righ, ach ciod a ghne dhaoine a bu choir a bhi annsan aig a bheil an t-sochair so? Cha sagairt fior neach sam bith ach neach aig a bheil lamhan glan is eithe-beatha naomh. Cha 'n'eil ann an sagairteachd gun naomhachd ach an t-ainm gun an tairbhe. Tha iadsan a tha da-rireadh 'nan sagairtean do Dhia air an sgeadachadh ann an trusganaibh geala, agus is e mais e naomhachd an trusgan geal. Tha gloir Dhe is gloir an duine a' coinneachadh ann an nadur na feedhnach sin a tha 'nan sagairtean fior. Tha iad daonnan dluth do Dhia, oir tha iad a' deumanh aoradh dha gun sgur; ach tha iad mar an ceudna dluth d'an eo-chreatairean oir tha iad comasach air co-flulangas a bhi aca r'an annhuinneachd. Is e sagairtean an Tiomnaidh Nuaidh, iadsan aig a bheil gradh do Dhia is gradh do dhaoine, iadsan a tha naomh is iriosal is glan 'nan eridhe, iadsan a tha caomhal is trocaireach, iadsan aig a bheil spiorad na h-urnuigh is spiorad na sith, iadsan aig a bheil eud air taobh an Tighearn agus a shaothraicheas 'na sheirbhis. Is e sin toradh an Spioraid, an toradh ris a bheil fiuthair aig Criosd, ceann na h-eaglais, o bheatha nan daoine a ghradhaich e, agus a dh' ionnlaid e o'm peacanna 'na fhuil fein, agus d'an do rinn e sagairtean do Dhia 's d'a Athair. 'Nuair a shocruich intinn an t-abstol Eoin air na tiodhlacan beannaichte a bhulich Criosd air a shluagh, 'nuair a bheachd smuanich e air gradh an t-Slanuighair, air an t-saorsa a choisinn e dhaibh le flulangas fein, agus air an inbhe ard dh' ionnsuidh an do ghairm e iad, cha'n'eil e iongantach gu'n do lion a chridhe le taingealachd is moladh agus gu'n do sgriobh e—Dhasan gu'n robh a' ghloir agus a' chumhachd gu saoghal nan saoghal.

OBAIR NA H-EAGLAIS.

Ann an iomadh sgireachd anns a' Ghaidh-ealtachd echa'n'eil an eaglais Steidhichte ach gu maith lag, agus, air an aobhar sin, tha moran dhaoine anns na cearnaibh sin an

duil nach 'eil i 'na eumhachd spioradail idir anns an tir. Tha e fior nach 'eil i a' faotainn cothrom ann an ceannan de'n Ghaidh-ealtachd a reir a durachd's a gradh do'n t-sluagh, ged tha cuisean a' fas na's fearr no bha iad, ach tha an eaglais a' deanamh obair fhiachail ann an aitean eile, agus obair a tha air a h-aideachadh's air a beannachadh le Dia. Tha e ceart gu'm biodh uigh aig muintir na h-eaglais anns an obair anns a bheil i a' saothrachadh, agus bu mbaith leinn anns an aireamh so beagan a radh mu obair na h-eaglais air a' bhliadhna' a chaidh seachad aig an tigh agus ann an dutchannan cein.

Cha'n urrainn fiuthair a bhi aig eaglais sam bith ri soirbheachadh ach anns an tomhas anns a bheil i soisgeulach agus anns an tomhas anns a bheil a shuagh eudmhor gu ordugh an Tighearn a choimhionadh—"Imichibh air feadh an t-saoghal uile agus searmonaichibh an soisgeul do gach duil." Gu'n doirteadh Dia air luchd drenchd is luchd comanachaiddh na h-eaglais an spiorad naomh chum's gu'm bi iad seasmhach, neoghluaasadach, a' sior mheudachadh ann an obair an Tighearna. Chuir an eaglais a mach ministearan is seirbhisich eile do na h-Insean, do'n Afric, agus do China, agus an uiridh chruiinnich muinnitir na h-eaglais aig an tigh eòrr is sia deug is dà fhichead mile punnd Sasunnach chum an obair sin a chur air aghaidh. Faodar an rud a chur ann an doigh anns an glac e an t-suile:

AIREAMH AN LUCHD OIBRE AN DUTHCHANNAN CEIN.

I.—*Daoine Geala.*

Ministearan,	-	-	-	34
Dotairean,	-	-	-	12
Seirbisich eile,	-	-	-	15
Boirionnaich,	-	-	-	75
Mnathan nam Ministearan,	-			34

170

II.—*Daoine Dubha.*

Ministearan,	-	-	-	13
Ceistearan,	-	-	-	210
Maighstearan-sgoile,	-	-	-	555

778

AN TORADH.

Aireamh nan cinneach iompaichte,	21,212
Luchd Comanachaiddh,	- - - 6,870
Sgoilearan,	- - - - 17,454
Chaidh a bhaisteadh an uiridh,	- 2,700

AN TIGH'NN A STIGH.

Ann an duthaich so,	- £46,412	0	0
Ann na dutchannan thall,	- 9,702	11	6

De'n t-suim so bha corr is sia mile deug air a chruinneachadh le comunn nam ban anns an eaglais, comunn a tha deanamh obair fhiachail anns gach sgireachd anns an deachaidh cothrom a thoirt dhaibh. Ach tha an saoghal farsuing, agus tha an soirbheachadh a thug Dia do'n eaglais cheana 'na ghairm ùr d'a sluagh, ag iarraidh orra an tuilleadh dichill a dheanamh. 'Nuair a chi na duthchanna borb gu bheil gradh Chriosd a' co-eigneachadh nan criosuidhean gu dol thar chuantan thuca-san, chum am bochdan a chuideachadh, an clann a theagasc ann an eolas na firinn, agus am muinntir thinn a leigheas, bidh an soisgeul dhaibh 'na sgeul aoibhloneach.

Aig an tigh cha'n eil an eaglais 'na tàmh. Tha sluagh na duthcha a' taomadh a steach do na bailtean mora, air ehor's nach 'eil aite dhaibh anns na h-eaglaisean a bha lionmhor gu leoir fichead bliadhna roimhe so. Tha eaglaisean ùra 'gan togail a chionn gu bheil feum orra. Tha sia ceud is tri fichead eaglais de'n t-seorsa so air an togail cheana, agus cha d' thug an staid bonn a sia airson an aobhair sin. Tha moran dhaoine am beachd gur h-e an staid a tha cumail snas na h-eaglaisean Steidhichte uile gu leir. Cha'n eil sin fior. Tha coig ceud eaglais againn nach 'eil a' faotainn ruabtagh ruadh ach na thogas am buill fein. Aig an Ard Sheanadh ann an 1904 rinn an eaglais suas a h-inntinn gu'n robh e feumail leth cheud sgireachd ùr a chomharrachadh a mach m'an tigeadh deich bliadhna. Bha an rud ri còrr is ceud mile a chosg. Tha seachd bliadhna seachad a nis, agus tha deich air thichead de na h-eaglaisean sin air bonn; ach feumar cabhag a dheanamh ma tha each ri bhi deas m'an tig 1914. Ciod air bith a ni eaglaisean eile tha e mar fhiachaibh air eaglais na h-Alba meadhonan nan gras a thoirt do gach ceann de'n duthaich chum's gu'm bi cothrom aig na h-uile feitheamh air Dia ann an ordnighean an t-soisgeil. Tha sinn an dochas gu'm bi sluagh na h-eaglais eundmhòr anns gach deagh obair agus gu'm bi an saothair air a crunadh le beannachd Dhe.

AN LUIBHRE.

Anns an treas caibideal deug de Lebhiticus tha cumantas mionaideach ri fhaotainn mu'n ghalair uamhasach so.

Bha an galair an dà chuid gabhailteach is duthechasach, agus bha eagal air daoine roimhe anns na seann laithean mar tha eagal

orra an diugh roimh 'n bhric. Cha robh maith dhaibhsan air an robh e an aodann a nochdadh anns an t-sionagog no an aite sam bith eile far am biodh daoine cruinn.

Bha e air a radh gur h-ann 'san Eiphit a fhuair na h-Iudhaich e, agus gu'm b'e cruas na h-oibre a bh' aca ri dheanamh aig na h-àthachan creadha a bu mhathair aobhair dha. Ach cha'n eil e coltach gu'n robh e dad na bu chumanta am measg nan Iudhach no bha e am measg chinneach eile anns an aird an ear. Bha an galair cho fada sear ris na h-Innsean is Japan mile bliadhna roimh theachd Chriosd. Bha muinntir Phersia a' creidsinn gu'n do pheacaich gach neach air an robh an luibhre an aghaidh na greine. Cha'n e mhain nach tugadh iad fasgadh do dhuine air an robh an galair, ach bhiodh iad a' cur as do chalumain gheala, an duil gu'n robh e orra-san cuideachd.

Anns an deicheamh linn rainig e an Roinn Eorpa agus fad nan ceudan bliadhna 'na dheigh sin bha e cumanta gu leoir, eadhoin ann am Breatunn. An sid's an so air feadh na duthcha chithear comharran fhathast gu'n robh a' phlaigh so aon uair 'n ar measg. Bhiodh iadsan air an robh i air an cumail ann am pùnnadar, dealachte o dhaoine; agus tha ainmeannan is làraichean nam pùnnadar sin air chuimhne fhathast. Cha'n fhacas luibhre ann am Breatunn o chionn ùine fhada, ach tha an galair gle dhona ann an Lochlann fhathast, agus bidh e a' bristeadh a mach am drasd's a rithist ann an Russia, anns an Spainnt, anns an Eadait, agus anns a' Ghleig. Gheibhear e anns an Afric anns na bailtean a tha dluth do'n chladach. Tha e anns an h-Innsean mar bha e riabh agus ann an China.

Ged a dh' fhaodas feedhainn a ghabhail a tha glan'nam tuil's 'nan craicionn, tha e coltach gur h-e an salachar a tha'ga thogail. Droch thigean, is cion gloine, is droch bhiadh—is e sin mathair aobhar na luibhre. Tha cuid de lighichean a' cumail a mach gu bheil iadsan a tha tigh'nn beo air iasg buailteach do'n ghalair, gu sonruichte air iasg sailte.

Bha e air a radh, ged nach urrainn sinn aithris mar flirinn, gur e so an galair a thug bas do righ Albainn, Raibeart Brus. Ged nach 'eil samhladh a's bitheanta ris am bi searmonaichean a' samhlachadh a' pheacaidh no luibhre, cha'n eil an samhladh sin idir air a chleachdadh anns a' Bhiobull. Ach tha an dà rud cho coltach ri cheile an iomadh doigh's nach b' urrainn do luchd teagaisg gun amas air.

DOCHAS AN T-SALMADAIR.

*Cha'n fhag thu m'anam anns an uaigh:
cha leig thu le t-aon naomh truaillidheachd
fhaicinn.*—Salm xvi. 10.

Tha e air a radh gur e Daibhidh a sgriobh an t-salm so an uair a bha Saul an tòir air a bheatha. Tha e fein ag innseadh ann an ceud leabhar Shamueil, xxvi. 19, gu'n robh e air fhuadachadh a mach o oighreachd an Tighearna, agus gu'n robh cùisean cho dorchas aig an àm sin 's gu'n d' iarr daoine air seirbhis a dheanamh do dhiathan eile agus cùl a chur ri Iehobhal a chionn gu'n do chuir Iehobhal, a reir coltais, cùl ris-san. Ach a dh'aindeoin nan duileadasan 's nan trioblaidean a thainig air, cha'n eisdeadh an salmadair ri comhairle na feadhnaich sin oir bha e cinnteach nach treigeadh an Tighearn e. Eadhoin anns an dorchadas bha co-chomunn aige ri Dia, agus ann a lionmhoireachd a smuaintean an taobh a stigh dheth bha a chomfhurtachdsan a' toirt solas d'a anam.

Cuibhrionn mo chup' is m'oighreachd Dia:
'S tu sheasas dhomh mo chrann.

An àitibh aoibhneach thuit mo lion:

'S leam oighreachd bhriagh' nach gann.

Cha b' urrainn e smuaineachadh air aoibhneas a b' airde no gu'm biodh Dia a ghnath maille ris, agus air dha a bhi cinnteach gu'n robh Dia air a dheis laimh cha chuir-eadh cunnart no trioblaid sam bith eagal air. Bha e cinnteach nach cuireadh bàs no beatha, no nithean a ta làthair no nithean a ta ri teachd sgaradh eadar Dia is 'anam. Agus air dha àn dearbhachd laidir so a ruighinn agus fiosrachadh fhaotainn air dàimh cho dluth ri Dia, tha e ag radh,

Anns an uaigh cha'n fhàgar leat
Shios m'anam air aon achd:
Cha leig thu fòs do d'sheirceinn naomh
Gu'm faic e truaillidheachd.
Dhomh sligh na beatha nochdaidh tu:
A'd làth'r làn aoibhneas ta,
Is aig do dheas laimh fein a Dhe,
Mòr shubhachas gu bràth.

Tha enid de dhaoine an duil gu bheil an t-salm so a' teagast neo-bhàsmhorachd an anma, agus gu'n robh an salmadair cinnteach nach b'e an uaigh erioch a réis. Bha

an t-abstol Peadar de'n bheachd nach ann idir uime fein a bha an salmadair a' labhairt ach mu Chriosd, oir anns an t-searmon a labhair e air la na caingis thubhairt e nach gabhadh na briathran so a bhi air an coimhlionadh ann an Daibhidh do bhrigh gu'n d' fhuair Daibhidh bàs agus gu'n d' adhlaiceadh e, agus gu'n robh 'uaigh r'a faicinn gas an là'n diugh. Tha e ag radh gur h-ann mu aiseirigh Chriosd a bha an salmadair a' labhairt air dha fhaieinn roimh laimh nach faiceadh 'fheoil truaillidheachd. Chleachd Pòl an argumaid chendna ann an Antioch agus thug e seachad mar aon de na dearbhaidhean gu'n d' eirich Chriosd an fhàisneachd a rinn an salmadair—"Cha'n fluingh thu do d'Aon naomh gu'm faic e truaillidheachd." Gniomh xiii. 35. Chunnaic feoil Dhaibhidh, tha e ag radh, truaillidheachd agus mar sin cha robh na briathran air an coimhlionadh ann, ach an ti a thog Dia suas cha'n fhac' esan truaillidheachd. Cha ruig sinn a leas dad a radh air a' chuis sin an drasd ach faodar a' cheist fheoraich—an robh dochas na beatha mair-eannaich aig an t-salmadair fein? Cha'n 'eil dochas na beatha mair-eannaich anns an t-seann Tiomnadh ach mar sholus fann. Cha robh na h-Iudhaich am beachd gu'n robh spiorad mhic an duine a' basachadh an uair a dh' fhagadh an anal an corp, ach cha robh meas mor sam bith aca air an staid anns an robh an spiorad a' dol a steach. Theireadh iad ri ionad comhnuidh nam marbh *Sheol*, an t-aite fuar, iomallach, dorchadas bha an robh araon an t-aingidh agus am firean air an tilgeadh aig uair am báis, aite anns nach robh obair no grian no sòlas, tir dorchadas mar dhuibhre sgàil a' bhais, agas as eugmhais gach riaghait, agus far a bheil an solus mar dhorchadas. Iob x. 22. B'e Sheol tir na dichuimhne, Cha'n 'eil fios ni air bith aig na mairbh agus chaidh as mar an cendna d'an gradh agus d'am fuath agus d'am farmad. Eccles. ix. 5. Ann an Sheol cha robh eadar dhealachadh eadar am firean 's an t-aingidh; cha robh an t-ionracan a' faotainn duais no an t-eucorach a' fulang peanais. Ach b'e searbhadas na tire so uile gu leir nach faicte gnuis Dhe intte agus nach robh co-chomunn tulleadh acasan a rachadh a steach do staid nam marbh ri Dia. Anns a' bhàs cha'n 'eil cuimhne

ort a Dhe, agus anns an Sheol cò bheir dhuit clu.. Salm vi. 5. Gu deimhin cha dean Sheol luaidh ort, cha chuir iadsan a theid sios do 'n t-slochd an doigh ann a'd fhirinn. Isaiah xxxviii. 18.

Ach ged bha taobh thall na h-uagha air a chuartachadh le ceo is dorchadas do na h-Iudhaich fad iomadh linn, agus ged nach robh iad ag altrum an dochais a tha aig creidimhich anns na laithean so, bha an solus a' fas uigh ar n-uigh agus rainig euid dhiubh air earlais de 'n fhirinn a theagaisg Criosd do 'n t-saoghal, an uair a thug e beath' is neo-bhàsmhorachd gu solus tre chumhachd 'aiseirigh. Bha euid de na seann naoimh a' gluasad cho dluth ri Dia agus bha faireachduinn cho beo aca air làthair-eachd Dhe agus air na sòlasan a bha companas Iehobhah a' dusgadh 'nan anam, 's nach robh e furasda leo a chreidsinn gu'n tigeadh an la anns an rachadh an co-chomunn sin a bhriseadh. Bha faireachduinn aca air làthaireachd Dhe anns a' bheatha so nach 'eil aig Moran dhaoine an diugh. Cò a th' agam anns na neamhan ach thu, agus ann an coimeas riut cha 'n 'eil neach air thalamh air a bheil mo dheigh? Salm lxxiii. 25. Cia luachmhor leamsa do smuaitean a Dhe; 'nuair a dhuisgeas mi tha mi a ghnath maille riut-sa. Salm xxxix. 18. Aon ni ghuidh mi air an Tighearna, a bhi a'm chomhnuidh an tigh an Tighearna rè uile laithean mo bheatha, chum gu'm faicinn maise an Tighearna. Salm xxvii. 4. Bha am beatha foluichte ann an Dia agus bha a bheatha sin cho solasach leo 's nach dùraichdeadh iad gu'n tigeadh i gu erich. B'e an durachd sin mathair an creidimh anns a' bheatha mhaireannaich. Bha a' bheatha a bha iad a' sealbhachadh cheana ann an co-chomunn ri Dia cho laidir 's 'cho sòlasach 's gu'n robh iad fiosrach nach faigheadh am bàs buaidh oirre, agus tha an salmadair ag radh anns an t-salm so gu'n do rinn a chridhe gairdeachas agus gu'n robh fheoil a' gabhail fois ann an dochas a chionn gu'm b'e Iehobhah a Thighearna, agus nach fàgadh e 'anam ann an Sheol. Ged bha Sheol a' fosgladh a bheoil chum a shlugadh suas, bha Dia air a dheis laimh agus cha dealaicheadh e ris. Mar sin bha e cinnteach nach b'e am bàs a chuibhrionn agh gu'm faigheadh e beatha is tuilleadh beatha, lànachd na beatha a tha sruthadh o Iehobhah.

Anns an t-salm so cha 'n 'eil neo - bhàsmhorachd an anna air a theagast mar fhirinn a dh' fhoillsich Dia do 'n t-salmadair, ach tha an salmadair o fhiorsachadh fein air cumhachd beatha Dhe an taobh a stigh dheth

a' deanamh greim air an dochas mhòr sin; agus tha an dochas mar reul-iuil d'a anam anns an dorchadas. Ged nach 'eil e ag radh moran mu'n bheatha a ta ri teachd tha e ag altrum dochais nach bi cumhachd sam bith aig a' bhas thairis air, do bhrigh gu bheil e ann an dàimh cho dluth ri Dia agus gur e Dia beatha anna. Cha robh an dochas so aig a luchd duthecha uile, a chionn nach robh am fiosrachadh ceudna aca a bha aigeasan air làthaireachd Dhe is cumhachd Dhe 'na anam. Na'n rachadh a' cheist a chur air, Carson a tha thu creidsinn ann am beatha air taobh thall na h-uagha, theireadh e—Tha beatha Dhe annam cheana, agus do bhrigh gu bheil Dia siorruidh bidh mo chomunnus-sa ris siorruidh mar an ceudna. Is e beatha Dhe annam dochas na gloire.

Chaidh iomadh bliadhna agus ginealach seachad o reusanaich an salmadair ri 'anam fein air an doigh so, ach ged tha an saoghal Criosdnidh uile a' gabhail ris an fhirinn a dh' fhoillsich Criosd mu'n bheatha mhaircannaich, tha sinn an duil nach 'eil ni sam bith eile a bheir do dhaoine dearbhachd air neo-bhàsmhorachd an anna cho cinnteach ris an fhiorsachadh a bh' aig an t-salmadair. Is aon ni e gn'u cuireadh daoine an aonta le'm bilean ri creud na h-eaglais agus gu'n abradh iad, Tha sinn a' creidsinn anns an aiseirigh o na marbhaibh; ach is ni eile e gu'n abradh iad, Tha dearbhachd againn nach fàg e ar n-anam anns an uaigh, oir tha Criosd annainn, dochas na gloire. Faodaidh neach creidsinn ann an neo-bhàsmhorachd le 'inntinn a chionn gu'n do theagaisgeadh an fhirinn sin dha o 'oige, ach creididh e ann an neo-bhàsmhorachd le 'chridhe 'nuair a dh' fhiorsaicheas e cumhachd na beatha maireannaich ann fein. Tha fior chreidimh anns a' bheatha mhaireann-aich a' toiseachadh ann an anam an duine, an uair a tha e air a bhreith a ris le cumhachd an spioraid naoimh. Cha 'n aithne dha a' bheatha mhaireannach gus am fiosraich e i; ach cho luath 's a tha a' bheatha sin a' toiseachadh air ruith 'na chuislean, tha dochas na h-aiseirigh ag eirigh gu làn dearbhachd. Agus air an laimh eile, ma tha duine aineolach air Dia agus as eugmhais na beatha spioradail a tha foluichte ann, ma tha a chridhe 's a dhochas gu buileach anns an t-saoghal so, agus ma's biadh is deoch is ceol dha na nithean a tha aimsireil is faiesinneach, cha bhi soisgeul na h-aiseirigh ach mar fhuaim 'na chluasan. Is e Criosd an aiseirigh agus a' bheatha agus is e iadsan anns a bheil beatha Chriosd ag oibreachadh cheana aig a bheil an fhiannuis

an taobh a stigh dhiubh gu bheil iad neo-bhàsmhor. Tha an tomhas beatha a fhuair iad 'na earlais dhaibh air an lèanachd air an ruig iad fhathast. Cha ghabh e dearbhadh do neach sam bith le argumaid gu bheil e fein neo-bhàsmhor mur 'eil a' bheatha mhaireannach air a ghiulan cheana, ach ma tha a bheatha foluichte maille ri Criod ann an Dia bidh a' cheart dearbhachd aige a bha aig an t-salmadar, nach 'eil e comasach do chumhachd sam bith air neamh no air thalamh a sgaradh o ghradh is co-chomunn Dhe.

So dochas ait nan anna naomh
O'n Slanuighear caomh an traths'
A thug an Spiorad dhaibh maraon
Mar sheul' is earlais graidh.

Gach neach 'g am bheil an dochas so
'Na chomhradh is 'na ghniomh
Biodh deigh aig' air bhi naomh is glan
Ceart amhail a bha Criod.

LEABHAR ESTEIR.

Tha an leabhar so ag innseadh dhuinn mu nithean sonruichte a thachair ann an rioghachd Phersia an uair a bha righ Ahasuerus air a' chrùn.

Air do 'n righ a bhi tri bliadhna a' rioghachadh rinn e fleadh, an toiseach do mhaithean na duthcha uile agus d'a sheirbhisich, agus an deigh sin do mhuinnitir Shùsain. Tha e coltach gu'n do rinn e an gnothuch gu rioghail, oir mhair fleadh nan uaislean sia miosan, agus an té eile seachduin. Bha fion rioghail ann am pailteas, mar a thigeadh do'n righ, agus soithichean òir chum am fion òl asda. Aig deireadh na cuirme, 'nuair a bha eridhe an righ subhach le deoch dh' iarr e air na seachd cailteanach a bha a' frithealadh dha Bhasti a thoirt an làthair na cuideachd. B'e Bhasti a' bhan-righ. Bha i anabarrach maiseach, agus bu mhaith le Ahasuerus gu'm faiceadh na h-aoidhean maise a mhathair mar chunnaic iad cheana oirdheirceas a thighe. Ach bha Bhasti 'na boirionnach beusach, banail, agus dhiliut i i fein a nochdadh do'n ghràisg. 'Nuair a dh' innis na cailteanach so do'n righ las fearg 'na chridhe. Chuir e a chomhairle ri daoine gllice, ciod a bu choir dha a dheanamh. Tha e coltach gu'n robh mnathan aig na daoine gllice iad fein agus is e a chomhairle a thug iad air an righ Bhasti a chur bhuaith agus tè eile a ghabhail 'na h-aite, air chor's nach leanadh mnathan na duthcha a h-eiseimpleir

's nach deanadh iad tàir air am fir. Is e so a rinneadh. Chuireadh fios air feadh na duthcha na h-òighean a bu sgiamhaiche no each a chruinneachadh gu lùchairt an righ ann an Sùsan, chum 's gu'n taghadh e asda té a chuireadh e ann an aite Bhasti. Luidh a shuil air Ester, bà-n-Iudhach agus dilleachdan a thogadh ann an tigh Mhordecai brathair a h-athar. Dh' iarr Mordecai oirre gun innseadh do'n righ gu'm bu bhàn-Iudhach i. Fhuair i geann maith ann an lathair Ahasuerus os cionn nan òighean uile agus chuir e an crùn rioghail air a ceann. Beagan 'na dheigh so chuala Mordecai os iosal gu'n robh dithis de na cailteanach a' maoidheadh lamh a chur am beatha an righ. Thug e rabhadh do Ester, thug Ester rabhadh do'n righ, chaidh na cailteanach a chrochadh agus sgriobhadh ann an leabhar eachdraidh an righ gu'n do thearuim Mordecai a bheatha.

Am measg seirbhisich an righ fhuair Haman geann maith os cionn chaich, agus dh' ordreich Ahasuerus gu'n deanadh na seirbhisich eile am beic dha. Rinn iad so uile ach a mhàin Mordecai. Faodaidh gu'n robh seann ghamhlas eadar an dithis. Bha fios aig Mordecai gu'n robh fuath aig Haman do na h-Iudhaich, agus mar Iudhach dileas cha lubadh e a ghlun do neach a bha deanamh tàir air a luchd duthcha. Chuir Haman roimhe gu'n euireadh e dubhan ann an sron Mhordecai agus chomhairlich e do'n righ a h-uile Iudhach a 'bh' amns an duthaich a mharbhadh air latha sonruichte. Chuir e mar fhiachaibh air Ahasuerus nach robh e air son leas a rioghachd sluagh fhlàlang nach robh a' coimhead cleachdanna na duthcha, agus aig an robh laghannan air leth seach gach sluagh. Thug an righ cead do Haman e dheanamh mar b' aill leis, agus chuir Haman a mach gillean-ruithe air feadh na tire uile ag ordueadh na h-Iudhaich a sgrios. Bha bron mor am measg nan Iudhach agus trasgadh agus gul agus caoioih. Dh' innis Mordecai do Ester mu'n bhinn a chaidh a thoirt a mach an aghaidh a luchd duthcha, agus dh' iarr e oirre tagradh ris an righ as an leth. Air do Ester geann maith fhaotainn ann an suilean an righ a rithist, gheall e dhi gu'n tugadh e dhi rud sam bith a dh' iarradh i gu ruig leth na rioghachd. Rinn Ester cuirm agus dh' iarr i an righ is Haman 'g a h-ionnsuidh. Aig a' chuir, an làthair Hamain, thug an righ dhi an taigse a rithist, gu'm faigheadh i a h-iarrtus gu leth na rioghachd, agus a rithist b'e iarrtus Esteir gu'n tigeadh e fein is Haman gu cuirm eile am māireach.

Bha Haman air a sheideadh suas le uabhar a chionn gu'n do shuidh e aig bord maille ri Ahasuerus is Ester, ach threig subhachas a chridh' e 'nuair nach do rinn Mordecai modh dha anns an dol seachad. Dh' innis e d'a mhnaoi mar dh' eirich dha agus chomh-airlich i dha croich a dheanamh deas air son Mhordecai. Thaitiinn an ni ri Haman agus rinn e croich a bha leth cheud lamh-choille air airde.

An oidhche sin theich cadal an righ uaithe agus dh' iarr e air a luchd frithealaith iad a leughadh dha á leabhar eachdraidh na rioghachd. Thainig am fear leughaidh thairis air ainm Mhordecai agus mar thearnuinn e beatha an righ. Dh' fheoraich an righ eiod an duais a thugadh do Mhordecai air son a ghniomha, agus fhreagair am fear leughaidh nach d' fhuair e duais sam bith. 'Nuair a thainig Haman an làthair an righ 's a' mhaduinn thuirt an righ ris—ciod a nithear do'n duine air an toll leis an righ urram a chur? Shaoil Haman feineil gur e e fein a bh'aig an righ 's an amhare, agus dh' ainmich e an t-urram a b' airde air am b' urrainn e smuaineachadh. Ach thuirt an righ ris—Greas ort, rach a mach agus dean mar sin do Mhordecai oir is esan an duine air an toll leis an righ urram a chur. 'Nuair a dh' innis Haman so d'a mhnaoi 's a ghearr e þan tamait a chuir-eadh air, thuirt i ris gu'n eireadh na bu mhiosa dha fhathast, oir ma b' ann do shliochd nan Iudhach Mordecai nach buadh-aicheadh e 'na aghaidh.

Chaidh Haman a rithist maille ris an righ gu fleadh Esteir mar dh' iarr i air. Air do'n righ a h-iarrtus a thainginn dhi as ùr eadhoin gu leth na rioghachd, dh' innis i mu'n leir-sgrios a bhatar a' dol a dheanamh air a luchd dutheha agus dh' iarr i air ceartas a thoirt dhaibh. Co e a's mathair aobhair do'n ole so, ars' an righ. Haman, ars' Ester. Las corruiich an righ agus choisichte a mach as an t-seomar. Ghabh Haman an t-eagal agus 'nuair a dli' fhalbh an righ, thuirt e air a gluinean agus rug e air Ester ag asluchadh trocair. Air do'n righ tilleadh agus Haman fhaicinn anns an t-suidheachadh anns an robh e bhuaile 'na cheann gu'n robh e mi-mhodhail ri Ester agus dh' iarr e air na caillteanaich breith air agus a chrochadh ann an làrach nam bonn. Chroch iad e air a' chroich a rinn e air son Mhordecai. Agus chuir an righ Mordecai þan aite Hamain.

Cha ghabhadh an t-ordugh a chuireadh a mach ann an ainm an righ mu sgrios nan Iudhach toirt air ais (oir cha ghabhadh

laghannan nam Persach 's nam Medach atharrachadh) ach chaidh fios a chur a mach a dh' ionnsuidh nan Iudhach iad 'g an dion fein mar a b' fhearr a b' urrainn dhaibh. Tha e coltach gu'n do rinn iad sin le sgairt oir mharbh iad na miltean 's na miltean de mhuinnit Phersia. Agus fhuair na h-Iudhaich fois o an naimhdean, thionndaidh am bron gu h-aoibhneas, agus an doilghios gu àm maith, agus dh' ainmich iad na laithean sin Purim agus shuidhich iad gu'm biodh iad air an gleidheadh naomh mar cho-ainm nan laithean anns an d' fhuair iad buaidh air na naimhdean a dh' iarr an sgrios.

Am measg nan Iudhach bha meas mor air an leabhar so ach cha robh e riamh ro phriseil an suilean na h-eaglais Chriosduidh. Cha bu toigh le Luther idir e, agus bha is thamoran dhiadhairean de'n bheachd nach bu chall mor sam bith do'n Bhiobull ged nach robh leabhar Esteir ann idir. Is e an aon leabhar anns a' Bhiobull anns nach 'eil ainm Dhe air ainmeachadh agus faodar a radh nach 'eil leabhar anns an t-seann Tiomnadh a tha cho fada air falbh ris o theagasc 's o spiorad an t-soisgeil. Cha'n 'eil iomradh ann air crabhadh no irioslachd no diadhaidheachd, agus cha robh ni sam bith anns an t-sealladh aig an fhear a sgriobh e ach greadhnachas saoghalta nan Iudhach. Tha aon de na h-athraichean ag radh gu bheil uiread eadar-dhealachaidh eadar leabhraichean eile an t-seann Tiomnadh is leabhar Esteir 's a tha eadar neamh is talamh. Ach air a shon sin tha aite fein aig an leabhar so anns a' Bhiobull, agus tha e feumail a chionn gu bheil e a' toirt iomraighe air pairt de dh' eachdraidh nan Iudhach a bhiodh air chall as eugmhais. A reir coltais, chaidh an leabhar a sgriobhadh chum rabhadh a thoirt do na h-Iudhaich gun dearmad a dheanamh air an Fheill a tha air a h-ainmeachadh ann agus a bha air a ceimhead le'n athraichean mar chuimhneachan air abhuaidh a fhuair iad ann an laithean Ahasuerus. Ach ged is e so an t-aobhar airson an deachaidh an leabhar a sgriobhadh, faodar fhoghlum uaithe gu bheil Dia a' gabhail curaim d'a shluagh taghta fein. 'Na fhreasdal glie is cumhachdach uisnichidh e ruintean ole is gamhlás dhroch dhaoine chum a thoil mhaith a choimhlionadh. Is e an leasan sonruichte a tha leabhar Esteir a' teagasc, nach teid aig daoine air eron sam bith a dheanamh air an duine air an toll le Dia urram a chur, agus gu bheil gach ni anns an t-saoghal ag oibreachadh chum maith a shluaign.

TEARMUNN A' CHREIDMHICH.

An uair a shiubhas tu troimh na h-uisgeachan, bidh mise maille riut; agus troimh na h-aibhnichean, cha tig iad tharad; an uair a dh' imicheas tu troimh an teine cha loisgear thu.—Isaiah xlvi. 2.

Labhair am faidh na briathran so chum misneach a thoirt do shluagh Israel an uair a bha iad ann am braighdeanas ann um Babilon. Bha freasdal Dhe a' ghuasad ann an doighean diomhair agus bha euiscean aig an am cho dorchá 's gu'n do thuit iad ann an diobhail misnich, 's gu'n do thoisich iad air a radh. "Tha mo shlighe folnichte o'n Tighearna, tha mo chòir air a leigeadh air dearmad le mo Dia." Isaiah xl. 27. Air gach taobh bha iad a' faicinn cumhachd Bhabiloen agus gach latha bha iad a' faireachduinn eudthirom lamh an fluir-sharuchaidh gus mu dheireadh an do huidh dubh-bhròn air an eridh agus an do chaill iad an dochas gu'n saoradh Dia iad as an tir choimhich ud. B'e sin an suidheachadh truagh anns an robh shluagh Israel an uair a liubhair am faidh an sgeul acibhneach so dhaibh agus is e suim a theachdaireachd—

Ur-mhisneach glacaibh, 'naoimh gun treoir
Na neoil is duirch' tha làn
De throcar chaoimh is doictear leo
Oirbh maithreas mor gun dàil.

Tha e ag innseadh dhaibh gu bheil an t-àm dhluh anns am faigh iad saorsa o chuing an luchd-saruchaidh do bluirgh gu'n do thionndaidh an Tighearn a chorruich air falbh uapa. Ged a pheacaich Israel an aghaidh an Tighearna cha do ghleidh esan a chorruich gu siorruidh do bhrigh gu'm bu toigh leis trocair. Bha am faidh cimteach gu'n b'e ceannaire a luchd dñthcha an aghaidh lagh an Tighearn a b' aobhar do na trioblaidean 's na trnaighean a thainig orra, ach air dha combarran na h-aimsir a lengadh, tha e ag radh rin gu bheil laithean an smachdachaidh a nis seachad, agus gu bheil aghaidh an Tighearn air a tiomndadh orra ann an caoimhneas is sith air chor agus nach ruig iad a leas a bhi fo eagal—"An uair a shiubhas sibh troimh na h-aibhnichean cha tig iad thairis oirbh; an uair a dh' imicheas sibh troimh an teine cha loisgear sibh agus cha dean an lasair greim oirbh." Ann an t-seann Tiomnadh tha teine is uisce air an gabhlail gu bitheanta mar shamhladh air eumartan is trioblaidean na beatha so. Ann an aon aite tha an salmadair ag radh "chaidh do stuaidean agus do thonnan tharum," agus ann an aite eile, tha e ag radh "chaidh sun-

troimh theine agus troimh uisce," agus is e a bha e a' ciällachadh leis an doigh bruidhne sin, na h-amhghairean 's na gabhaidhean a thachair ris air a thuras. Faodar mata an teine 's an t-uisce air a bheil am faidh a' labhairt anns a' chaibideal so a ghabhail anns an t-seadh a's farsuinge agus na briathran a ghabhail mar ghealladh priseil a thug Dia, cha 'n ann do chloinn Israel a mhain ach d'a shluagh anns an là an diugh, gu'm bi e maille riù anns gach teinn.

I. Cha 'n eil am Biobul a' teagasc gu'n seachain duileadasan is trioblaidean an t-saoghal sluagh an Tighearna mar nach seachain iad daoine eile. Bha salmadairean is athraichean Israel am beachd gu bheil am firean a' faotainn tuilleadh 's a roinn fein de thrioblaidean na beatha, agus bha iad a' tigh'nnn thairis gun sgur air diomhaireseachd freasdal an Tighearn, aon a bhi toirt searbhadas anna d'a shluagh am feadh 's a bha e a' toirt sith is suaimhneas do na h-aingidh. Theap am fear a sgríobh Salm lxxiii. a chreidimh a chall an uair a bheachd-sinuainich e air cor nan aingidh an eoimeas ri cor na feedhnach a bha glan nan eridhe. Sheall e mu'n enairst air agus chunnaic e, air an dara laimh, "nach 'eil na h-aingidh air an sàruchadh mar dhaoin eile, tha iad a' soirbheachadh anns an t-saoghal, a' faotainn miann an eridhe," agus chunnaic e, air an laimh eile, "gu bheil am firean air a bhualadh gach la agus air a smachdachadh gach maduinn." Ged bha so 'na chnap-starra do'n t-salmadair, cha 'n eil e a' eur dragh air inntinn chreidmheach an dingh cir tha iad a' tuiginn freasdal Dhe na's flearr no thuig esan e, agus tha iad a' faicinn gu bheil Dia a' riaghadh an t-saoghal le laghanan seasmhach nach 'eil ag amhare air pearsaibh seach a cheile agus aig nach 'eil claoen bhàigh ri aon neach seach neach eile. Thig bron is bochdainn is trioblaid is bas gu dorus an fhirein cho 'cinniteach 's a thig iad gu dorus an aingidh, agus a thaobh trioblaidean coitchionn na beatha so tha clann nan daoine a' faotainn an cuibhrinn fein, eo dhiu a tha iad bochd no beairteach, no eo dhiu a tha iad glan no salach 'nan eridhe.

II. Ach ged nach saor Dia a shluagh o thrioblaidean air a bheil na h-nile 'nan eighreachan tha e a' toirt geallaidh dhaibh gu'm bi e maille riù aon an là an denchein air chor 's nach eirich ole dhaibh. Ged bheucas na h-uisceachan 's a sheideas an'doinionn cha teid na tuilean thairis orra oir ni aingeal a

làthaireachd-san an tearnadh. 'Nan uile amhghairean tha esan a' fulang maille riu agus bheir co-fhaireachduinn an Athar neamhaidh comhfhurtachd is solas d'an anam. 'Nuair a thaimig Iosa gu crioch a thuruis air thalamh 's a bha cuisean cho doreha 's a ghabhdh iad a bhith 's a dh' fhág na deise-ibhùil e gus an t-slighe gu Calbharia a ghabhail 'na aonar, thuirt e riu, "Tha'n uair air teachd anns am fag sibh mise a'm aonar," gidheadh, ars' esan leis an ath anail, "cha'n 'eil mi a'm aonar oir feuch tha 'n t-Athair maille rium." Ann an aon fhacal sin thilg e solus air cùrsa a bheatha gu leir. B'e an fhaireachduinn a bha aige a ghnath air làthaireachd Dhe an tobar as an do tharruinge e sith is misneach am measg doilghiosan an t-saoghal. Chaidh e troimh uisge's troimh theine chum 'obair a chriochnachadh, ach eadhoin ann an Getsemane fluair e buaidh air an t-saoghal a chionn gu'n robh e cinnteach gu'n robh Dia maille ris. Is e làthaireachd Dhe acair an anma an uair a bhios feoil is eridhe nan creidmheach a' failneachadh. Is ann uaith-san a gheibh iad faighidin gu bhi samhach an uair a ghairmeas doimhn' air doimhne 's a theid na tonnan thairis orra. A chionn gu bheil iad eolach air a chaomh throcair 's air a chaoimhneas graidh, euiridh iad an earbs ann eadhoin 'nuair a threor-aicheas e iad air slighe chrionaich dhorchas. Ann an la an teinn gairmidh iad air Dia, agus iadsan a dh' fheitheas air an Tighearna, ath-nuadhaichidh iad an neart. Ged nach tric le Satan an fhirinn innseadh dh' amais e oirre an uair a thuirt e ris an Tighearna, "Nach do chuir thu garadh mu'n cuairt air Iob." Tha Dia a' cur garaidh mu'n cuairt air a sheirbhisich uile.

Ceart inar a ta na beanntan mor
Timchioll Iernsaleim,
Mar sin tha Dia a nis 's gu sior
Timchioll a phobuill fein.

Cha'n ann aon uair ach mile uair a tha'n fhirinn so air a cur sis 'na Fhaecal naomh agus ma chailleas a shluagh am misneach, cha'n ann a chionn nach 'eil geallaidean ann am Facal an Tighearna air am faodadh iad an taic a leigeil. O mhile beul ann an coisir bhinn nan neamh tha an sgeul aoibhneach a' teachd—"An uair a theid thu troimh na h-uisgeachan bidh mise maille riut agus troimh na h-aibhnichean cha tig iad thairis ort."

III. Cha'n 'eil e air uairean furasd a thuigsinn ciamar a ghabhas ar call a dheanamh suas no ar cridheachan a leigheas no ciamar a' urrainn gradh is caomhalachd Dhe a bhi air cul freasdal searbh, ach is e ar glicias a bhi samhach is faighidinn-

each a chionn gur esan Dia. Oibrichidh faighidin dearbhadh, agus dearbhadh dochas; agus iadsan a chuireas an dochas a ghnath ann an Dia, ath-nuadhaichidh iad an oige 's an neart. Eadar am breith 's am bàs tachraidd bron is trioblaid is deuchainnean air a' mhor-chuildeachd de dhaoine a blhriseadh an eridhe 's a dh' fhagadh iad gu broeite truagh mur b'e gu bheil Lighiche caomhal dluth dhaibh a tha ag oibreachadh gun sgur le feartan diomhair a ghráis. Ann an doighean nach aithne dhaibh tha an Tighearn ag ùrachadh am misneach 's an neart agus a' cur togar 'nan eridhe is oran molaidh 'nam beul ged a shaoil iad aon uair nach tilgeadh iad dbiubh an sac-eudach 's an lhuaithe gu bràth tuilleadh. Carson, mata, a tha thu air do thilgeadh sios O m' anam? Tabhair suas do shlighe do Dhia agus gheibh thu fasgadh fo sgàil an Uile-chumhachdaich. Cha bhi eagal orm anns an dorchadas oir bidh an Tighearna 'na sholus dhomh agus treoraichidh e mo cheum.

EALAIN NA SLUASAID.

Faodaidh sinn an t-ainm so a thoirt air obair nan daoine sin a bhios a' rurachadh sheann làraichean is dhùnan feuch ciod an treathlaich a thaehras riu. Cha'n ann air sgàth an slainte no air ghaol gu'm' faigh iad poit chreadha làn de dh' òr a bhios an seorsa so a' ruamhar leis an t-sluasaid, ach air ghaol fiosrachadh fhaotainn mu na linntean a dh' fhàlbh. Tha e air a radh le daoine glice gu bheil an Fhirinn shios ann an grunnad tobair, agus ma's fior an radh sin, ciod an inneal a's freagarraiche gu ruighinn oirre no sluasaid?

Ceart mar a tha an gloir fein aig grian is gealach, tha a' ghloir fein aig gach fearceaird a tha ag obair air Teampull na Firinn. Tha na miltean bliadhna o thoisich an cinneadh daonna air an teampull sin a thogail ach fhathast cha'n 'eil e chriochnach. Tha gach linn a' cur sreach air na ballachan agus an sin a' deanamh àite do linn eile; agus is leoir an t-urrann e do neach sam bith gu'n cuireadh e aon chlach anns an togail. Tha aon ghloir aig an fhear a leageas bunait, is gloir eile aig an fhear a shnaigheas clach oisein, is gloir eile aig an fhear a ni puist riomhach, ach saoilidh sinn gu bheil gloir a tha toirt barrachd aig luchd na sluasaid. As engmhais an saothrach-san cha bhiodh clachan aig càch air an cuireadh iad snas. Ged a bhithear gu bitheanta a' labhairt mu bhodach na sluasaid mar dhuine aig a bheil seillean 'na bhoinneid, cha'n 'eil neach eile a's moth a chuir comain no e air daoine ciallach aig a bheil gaol air elas-

is firinn. Faodaith gu'n abair feallsanaich bhriathach a shuidheas aig taobh an teine ann an cathair da-laimhe a' sniomh bheachdan faoine á mac-meamna an inntinn mar a shniomhas am figheadair an snath as a' bhalg nach 'eil anns a' bhodach ach fear gearr-adh-fiodha is fear tarruing-uisge an coimeas riu-san. Ach am feadh 's a tha iadsan a' dorechachadh comhairle le briathran gun eolas agus a' cur tuainealaich 'nan ceann fein 's an ceann dhaoin eile le facail atmhor gun bhun gun bhàrr, glacaidh am bodach a shluasaid agus gu reidh faighidinneach bheir e air cladh, 's air dùnan, 's air seann làraichean, 's air naimh, 's air creagan an eachdraidh innseadh dha. Bheir e am follais nithean a bha folaichte o chionn nan ceudan bliadhna, agus uigh ar n-uigh cuiridh e fuil is feoil air na enamhan tioram gus an toir e na linntean, 's na daoine, 's na beathaich-ean a bha aon uair ann, ach a shiubhal air falbh, m'ar coinneamh cho soilleir ris an rud a tha sgrìobhta le peann is dubh. Cha'n'eil cearn de'n t-saoghal air nach do rainig am bodach so, no anns nach eluinnear gliong a shluasaid. Cha'n'eil tamh a' dol air, 's cha'n aithne dha sgitheas no leisg. Anns na h-Innsean an Ear, ann an Assiria, anns an Eiphit, ann an Ierusalem, anns an Aithne, anns an Roimh, an Crete, an Ephesus, 's an Antioch, chithear e a' ruamhar an talanta cho dichiollach ri famh-thalmhainn, an tòir air seann treathlaich is gibeagan is gideamas a chuireas solus dha air beatha's air cleachdanna nan linntean a dh' fhàlhbh. Is coingeis leis ciod a thachras ris; sgonn de chnaimh, no stiall de phaipeir, no bonn airgid, no eluas erogain, no eas poite, no crioman adh-airc—tilgidh e iad uile 'na mhaileid chum an ceasnachadh air a shocair an deigh laimhe. Agus is e sin na fianuisean nach dean breug! Do neach a thuigeas an cainnt cuiridh lan-an-dùirn dhiubh solus air beatha is gnàths is laghannan rioghachdan air nach 'eil sgeul an diugh, agus air am bitheamaid aineolach gu tur mur bitheadh am bodach 's a shluasaid. Anns na seann sgeulachdan eluinnear iomradh air slachdandraoidheachd a dhuisgeadh as an suain-daoine a bha fo gheasaibh, ach anns an là an diugh is e an t-ord 's an t-sluasaid na slachdain-dracoidheachd a dhuisgeas an seann saoghal a marbhantachd na diehuimhne.

Ach tha'n t-àm againn innseadh eiod a thug cirnn tarruing a thoirt air a' chuspair so. Bha sinn a' leughadh leabhair o chionn ghoirid anns a bheil an t-ughdar a' feuchainn ris a' cheisd a fhreagairt—Ciod e aireamh nan Criosduidhean anns an Roimh anns a' cheathramh linn? Ma bha an eaglais

anns an linn sin a' gleidheadh leabhraich-ean anns an robh ainmeannan an luchd comanaachaídilh air an cumail mar tha iad air an cumail le cleireach an t-seisein an diugh, cha ghabh iad faotainn a nis, air chor's nach 'eil iadsan a bhruidhneas mu aireamh nan creidmheach anns na laithean sin ach a' labhairt mu thuaiream. Tha *Gibbon* ag radh gu'm b'e aireamh an t-slaigh ann an iompairreachd na Roimhe uile gu leir, sia fishead muilean. Tha e ag radh gu'n robh duine 's an flicheadh dhiubh sin ag aideachadh a' chreidimh Chriosduidh air chor's gu'm b'e aireamh nan creidmheach, a reir a bheachd-san, leth cheud mile ann am baile na Roimhe, agus sia muilean anns an iompairreachd uile. Tha moran de luchd eachdraidh a' gabhail facal *Ghibboin* mar shoisgeul ach cha'n'eil an t-ughdar a sgrìobh an leabhar air an d' thug mi cheana iomradh idir tolichte leis, agus tha e a' feuchainn ri dheanamh a mach gu'n robh na Criosduidhean na bu lion-mhoire no tha an luchd-eachdraidh am beachd. Agus ann a bhi dearbhadh a phuinge tha e a' cur eudthrom mor air an argumaid ris am faod sinn a radh, argumaid na shuasaid.

Le argumaid na shuasaid tha sinn a' ciallachadh an solus a tha na seann àitean-adhlaie anns an Roimh a' tilgeadh air aireamh nan Criosduidhean. Theirear ris na h-aitean-adhlaic sin anns a' Bheurla, catacoms. Tha iad air an gearradh as na creagan fo'n talamh, coltach ris na rathaidean caola cumhann sin a bhithear a' gearradh anns na cnvic airson an eich iaruinn. Dh' amais de na catacoms sin air bodach na shuasaid cheana, agus tha e ag innseadh dhuinn gu bheil iad eeithir cheud mile air fad, na'n robh iad air an eur ceann ri ceann. Bha e 'na chleachdadhl aig na Cinnich anns an Roimh na mairbh a losgadh, ach cha bu toigh leis na Criosduidhean an doigh sin agus fhuar iad cead am mairbh a thiodhlacadh ann an seomraichean caola fo'n talamh, cho domhain's gu'm faodadh am beo coiseachd os an eionn gun fios ciod a bha fo chois. Thoisich iad air tiodhlacadh anns na seomraichean sin mu'n bhliadhna 72 agus sguir iad mu'n bhliadhna 410, 'n uair a thilg na Gothaich baile mor na Roimhe gu làr. Tha euid de na seomraichean beag is euid dhiubh mor; tha euid dhiubh cho ard 's gu bheil cuig sreathan de chuirp air an eur os eionn a cheile anns na ballachan, a tholl fein aig gach marbh, dealachte o chàch. Ged nach 'eil e furasda na mairbh a tha anns na Catacoms a chunntas, þil' fheuch bodach na shuasaid r'a dheanamh,

agus is ann air a' chunntas a rinn esan orra a bha an t-ughdar eile a steidheachadh 'argumaid, agus a' deanamh a mach gu'n robh na Criosduidhean na bu lionmhoire no bha Gibbon am beachd. Bha an argumaid a' dol mar so:—

(1) Cha robh air an tiodhlacadh anns na catacoms a'ch Criosduidhean.

(2) Cha 'n 'eil air an tiodhlacadh anna ach deich ginealan, no aig a' chuid a's mothu aona gineal deug.

(3) Tha dà mhuilean corp anna co dhui, agus tha euid de dhaoine am beachd gu bheil ceithir muilean.

(4) A' gabhairt na h-aireamh a's lugha, da mhuilean, bheir sin dhuinn dà cheud Criosduidh anns an Roimh, a' gabhairt nan ginealan thar a cheile, an aite leth cheud mar tha Gibbon ag radh.

Cha ruig sinn a leas an rud a leantuinna na's fhaide, ach faodaidh sinn a radh gur e an co-dhunadh a thainig e thuige, gu'n robh Gibbon fad air seacharan agus nach b'e duine 'san fhichead a bha ag aideachadh a' chreidimh Chriosduidh anns an Roimh anns a' cheathramh linn ach duine 's an tri. Co dhui a tha e cearr no ceart, is ann o bhodach na sluasaid a fhuair e an argumaid.

Cha 'n 'eil na catacoms idir eu-coltaich ri toill choineannan. Tha iad a' ruith os cionn a cheile is tarsuinn air a cheile agus na'n eailleadh tu do rathad anns na feadhainn a's mothu, cha bhiodh ann ach fior thuiteamas gu'n tigeadh tu asda beo. Bhiodh na Criosduidhean, an àm na geur leanmuinn a bha Iompairean na Roimhe a' deanamh orra, a' cruinneachadh anns na seomraichean sin fo'n talamh chum aoradh a dheanamh do Dhia an uaigneas. An uair a thaom na Gothaich bhorb a steach do'n Roimh 's a leag iad an lamhan air gach seorsa cobharthaich a thachair riù, mhìll is bhris iad moran de na Catacoms an duil gu'm faigh-eadh iad ionmhas foluichte. Utha robh adhlacadh air a dheanamh anna tuilleadh; bha iad dorchas fàs, air an dichuimhneachadh mar nach robh iad riamh ann, gus an euala bodach na sluasaid iomradh orra 's an do thoisich e air ruamhar anns na toill. Ged their euid de dhaoine nach 'eil anns a' bhodach ach an daor Ghothach e fein, cha déan e cròn sam bith air na mairbh agus cha'n e gaol an airgid a tha toirt air a bhi rurachadh ach gaol an eolais.

Tha moran eolais r'a fhaotainn o na seomraichean sin mu bheatha 's mu chreidimh 's mu chleachdanna na h-eaglais Chriosduidh ann an toiseach a h-eachdraidh. Tha na dealbhan a th' air an tarruing 's na

briathran a th' air an sgriobhadh os cionn nam marbh a' nochdadh dhuinn nam beachdan a bha aig creidmhich an là sin's an dochas a bha iad ag altrum ri aghaidh a' bhais. Cha b' ann air dorchadas a' bhais a bha iad a' smuaineachadh ach air solus na h-aiseirigh agus cha b' ann mar Bhireitheamb a bha iad a' smuaineachadh air Criosd ach mar Shlanuighear, làn caomh-alachd is truacantais. Bha iad mar dhaoine a fhuair sgeul aoibhneach, aig an robh dochas cinteach is gairdeachas do-labhairt. Cha b'e clraiginn, is enman, is sligean tomhais, is clàrsaichean briste, is namhais eile de'n t-seorsa sin a bha iad a' eur air leacan nam marbh mar bhiòdh na linntean a thainig 'nan deigh a' deanamh, ach flùr-aichean, is fion-dhearcan. Is duilleagan uaine, is calumain, is pailm na buadha, is uain. Cha b'e duaichmidheachd ach caomhalachd a' bhais a bha 'nan inntinn. Is e an dealbh a's bitheanta a chithear anna, am Buachaille maith le uan no caora air a ghualainn. Air uairean, cha'n e uan a tha e a' giulain ach meann gaibhre. Nach faodar a radh gu'n robh na creidmhich chneasd ud a' ciäll-achadh leis an dealbh sin nach eil gràs an Tighearn Iosa cho cumhann 's a tha euid d'a dheisciobull an dùil agus gu'n ruig a throcair air gobhair cho mhaith ri caoraich?

Faodaidh sin dha no tri de na sgriobhaichean a tha air na leacan a chur sios air an duilleig so. Leugh bodach na sluasaid iad cho euramach 's ged bhiodh e a' leughadh tiomnad a sheanar, agus faodar fhacail a ghabhail.

"Sith dhuit, tha thu maille ri Dia."

"A Ghraidh, tha thusa beo gu siorruidh."

"Ann an sith."

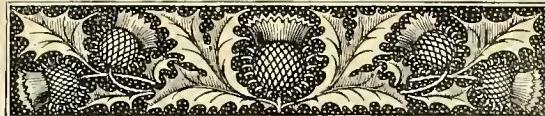
"An so tha mo mhac-sa, le toil Dhe."

"Mo chaluman beag gun lochd."

"Uan beag, neo chiontach."

"Cha 'n 'eil Terent marbh ach beo."

Nach simplidh boidbeach na facail ghoirid sin an coimeas ris a bharra-ghloir 's an spagadagliog a leughas tu an diugh air clachan-einn os cionn nam marbh. Cha 'n 'eil feum aig na mairbh air am moladh agus is duine gun naire a mholas e fein air clach-chinn athar no mhathar. Mile bliadhna 'na dheigh so 'nuair a thogas bodach na sluasaid ar clachan-einn-me as an talamh, 's a shuathas e dhiubh an ùir 's a mheirg le sàil a bhròige, 's a chuireas e ua gloineachan air a shroin chum ar n' ainm 's ar dochas a leughadh, tha sinn an duil gu'n abair e, Cha 'n 'eil e furasd a radh co dhui a bu chinnich no bu chreidmhich iad oir cha leir dhomh air na clachan so ach uabhar an t-saoghail.

A' CHARRAIG.

B'i a' charraig sin Criosd:—1 Corint. x. 4.

A reir beul-aithris nan Iudhach lean sgealb de'n chreig a bhual Maois clann Israeil air an turus, air chor 's nach robh cionn uisce orra anns an fhàsach. Cha'n 'eil sinn an duil gu'n robh Pol a' ereidsinn na seann sgeulachd sin, ach rinn e feum dhith anns an litir so a chionn gu'm faca e innta samhladh air firinn spioradail a bu mhaith leis a chur an cuinhne eaglais Chorint; is e sin r'a radh, gu bheil gradh is euram Dhe a' leantuinn a shluagh gun sgur, agus gu bheil feartan solasach an t-slanuigheir a' dol an cois chreidmheach anns gach ceum d' an turus air thalamh.

Anns a' chunntas a tha leabhar Ecsodus a' toirt airimeachd chloinn Israeil anns an fhasach tha moran a' tachairt oirnn a tha gle iongantach. Tha sinn air ar toirt air ais gu og-mhaduinn an t-saoghal, 'nuair a leughas sinn mu'n neul, 's mu'n teine, a chaidh romhpa g'an treorachadh; mu na frasan mana a thuit o neamh, agus nithean eile de'n t-seorsa sin; ach is e an snuaim shonruichte a tha ruith troimh 'n eachdraidh uile, mar ghath greine, gu bheil cumhachd is glicas Dhe ag oibreachadh ann an eachdraidh an t-saoghal, agus gu bheil e a' treorachadh dhaoine ann an doighean nach aithne dhaibh chum a ruinteann diomhair a choimhlionadh.

Thachair na nithean so dhaibhsan mar eisempleirean, tha Pol ag radh, agus sgriobhadh iad chum sinne air a bheil deireadh an domhain air teachd a theagasc, agus ged thainig atharrachadh mor air an t-saoghal o laithean Mhaois, tha miorbhulean Dhe mu'n euairt air a shluagh an diugh fhathast cho cinnteach 's a bli iad mu'n euairt orra, 'nuair a dh' ith iad aran o neamh anns an fhasach. Ged nach 'eil Dia a' labhairt ruinne an diugh anns a' cheart doigh anns an do labhair e ris na h-athraichean o shean, agus ged nach 'eil a fhreasdal ag oibreachadh 'nar beatha air an aon mhodh anns an d' oibrich e ann am beatha Israeil, is e an aon Dia a labhair riusan is ruinne. 'Nuair a bha an saoghal ann an staid leanabaidh a thaobl eolas Dhe is tuigse spioradail labhair Dia r'a shluagh mar ri leanaban. Labhair e riu le comharran follaiseach, le iongantas an aghlaicadh an suil 's an inntiun. Ach air do'n t-saoghal

a staid leanabaidh fhagail 'na dheigh, stad na comharran 's na miorbhulean follaiseach sin, agus thoisich Dia air labhairt r'a shluagh air mhodh eile. Ach ged nach 'eil Dia a' nochdadhl a lathareachd 's a chumhachd anns na linntean so air an aon doigh anns am faca clann Israeil iad, tha miorbhulean a għliocais 's a għrais cho dluth dhuinne 's a bha iad dhaibhsan na'n robh againn an t-snjl a chitheadh 's an eridhe a thuigedh iad.

Is iomadh samhladh is cosmhalaechd a chleachd Pol chum maise is gloir an Tigh-Iosa a kħeanaadh soilleir do'n t-saogħal. Bha ainnm an t-slanuigheir os cionn gach ainnm dha; chleachd e uile bhuaħdhan inntinn chum an t-ainm naomh ardachadh, agus air dha na Rabbis a chluinntinn a' labhairt, 'nan doigh thioram, neo-spioradail fein, mu'n charraig a lean clann Israeil anns an fhasach, rinn e greim air an t-samhladh, chuir e brigh is maise ur anns an t-seann sgeulachd, agus thuirt e ri eaglais Chorint, *B'e Criosd a' charraig sin*. Agus am measg nan nithean ris a bheil Criosd air a choslachadh anns an Tiomnadh Nuadh, chum a chumhachd is 'obair a nochdadhl do dhaoine, cha'n 'eil samhladh a's freagarraiche no am facial *carraig*. Anns an t-seann Tiomnadh tha Dia gu bitheanta air a choimeas ri carraig. Ann an aon chaibideil an leabhar Dheuteronomie tha an coimeas so air a chleachdadħ 'sia uairean; xxxii. 4, 15, 18, 30, 31, 37. Anns na sailm tachrar gu tric air a choimeas cheudna; Is e an Tighearna mo charraig, Salm xviii. 2; Treoraiċi mi chum na carraig a's airde na mi fein, Salm lxi. 2; Carraig mo neirt, mo thearmunn is e Dia, Salm lxii. 7; Is tu carraig mo shlainte, Salm lxxxix. 26. Ach is e Pol a mhain a thug an coimeas so do Chriosd, ged a bha Isaiah, ann an aon seadh, air thoiseach air, oir labhair esan mu'n Mhesiah fada roimh am a theachd mar dhuine "a bhios mar dhidean o'n doinjonn; mar shruthan uisce ann an aite tioram, mar sgaile *creige moire* ann an tir airsnealaich." Tha an samhladh cho briogħmhor 's nach 'eil e iongantach gu'n do rinn fear de bhaird na h-eaglais greim air, ann an laoidh a fluair oisean blath ann an eridhe chreidmheach air feedh an t-saoghal uile,

Chreag nan Linntean! stigh fo d' sgħi
Bitheams air mo dhion gu brath.

Thubhairt Criosd fein aon uair, "Gach neach a ni mo briathran-sa samħluuċidh mi e ri

duine glie a thog a thigh air carraig," agus uair eile thubhairt e gu'n robh creidimh Pheadair 'na dhiadhachd mar charraig, agus gur ann air an seorsa creige sin a thogadh e 'eaglais. Is e sin r'a radh, tha iadsan a tha creidsinn gur e Iosa mac Dhe agus a ni a thoil a' socruchadh am beatha spioradail air bunait sheasmhaich. Tha iad a' togail air carraig nach brisear.

Dh' fhaodamaid an samhladh a leantuinn a mach na's fhaide agus labhairt air an *dion*, 's am *fasgadh*, 's an *tearuinteachd*, a tha a shluagh a' faotainn ann an Criosd; ach is leoир dhuinn aig an am so greim a dheanadh air an aon smuain, gn bheil Criosd a' dol maille r'a shluagh air an turus, direach mar a lean a' chreag clann Israeil, a reir beul-aithris nan seanairean. Gheall e d'a dheisciobuil gu'm biodh e maille riu, eadhoin gu deireadh an t-saoghail. Cha'n eil e 'g am fagail gun taic, gun chuideachadh, ri aghaidh nan cunnartan 's nan naimhdean a thachras riu, ach tha aingeal a lathareachd air an deis laimh a ghnath. Ma tha neoil dhòrcha 'ga fholuch uainn, 's mur 'eil fair-eachduinn againn air co-chomunn a ghraidh, is ann againn fein a tha a choire 's cha'n ann aige-san. Cha'n urrainn e comhnuidh a dheanadh annainn ma tha sinn a' toirt aoidheachd 'n ar eridhe do nithean a tha calg dhireach an aghaidh 'inntinn-san. Ciod an reite a's urrainn a bhi eadar Criosd is Belial, no ciod e caidreabh na fireantachd ri neo-fhireantachd? Ach ma tha a shluagh a' coimhead fhacail agus a' deanamh a thoile, ni e comhnuidh maille riu 's cha'n fhag e iad gu brath. Bheir e àithne d'a ainglean m' an timchioll chum an gleidheadh 'nan slighean uile. Bidh aran aca r'a itheadh is deoch r'a ol nach aithne do'n t-saoghail. Tha abhainn de dh' uisge beo a' sruthadh o charraig nan al, agus gheibh iadsan a dh' olas de'n uisge sin neart is beatha.

'S Tusa 'n tobar beo gu fior
'Chaisgeas m' iotadh mor gu saor
'Chuireas solas ann am chridh'
'S fad na siormidheachd nach traoigh.

Ciod air bith na duileadasan no na deuchainnean a thachras air luchd leanmhuinn Criosd, biodh iad fo dheagh mhismich, oir tha esan maille riu agus is leoир a ghras-san air an son. Ma tha iad ann an teagamh 's ma tha an solus a' fas fann gairmeadh iad airsan agus iarradh iad air an seoladh, oir "treoraichidh e na daoine ciuin ann am breitheanas." Ma tha an neart a' failneachadh 's an eridhe fo eagal feitheadh iad na's bitheanta 's na's durachdaiche aig cathair nan gras oir iadsan a dh' fheitheas air an

Tighearna ath-nuadhaichidh iad an neart. Na abair a'd chridhe, Co a theid suas air neamh a thoirt Chriosd a nuas, oir tha am Facal maille riut. Tha Criosd. cho dluth d'a shluagh an diugh 's a bha e do na deisciobuil 'nuair a ghlais iad maille ris ann an Galile, oir gheall e nach fagadh e iad 'nan dilleachdain ach gu'n tigeadh e d' an ionnsuidh. Ma ghradhaicheas neach mise, gradhaichidh m' athair esan agus thig sinn d'a ionnsuidh, agus ni sinn comhnuidh maille ris, Eoin xiv. 23.

Cha'n e mo mhiann thu thríall air falbh gu'n dail
Mar neach air chuaireach, ach thu bhi 'gabhair taimh
A'm chuideachd fein, a Dhe, le cairdeas dluth,
A chaoidh nan cian nach treig, fau maille rium!

FOGARACH AIR AN TALAMH.

O chionn fada nan cian bhiodh na seann mhanaich ag innseadh sgeulachd air droch Iudhach air an d' thug iad an t-ainm Ahasuerus. A reir seachas nam manach bu ghreusaiche Ahasuerus, agus bha a chridhe cho cruaidh ris an ealaig air am biodh e a' deanamh nam brog. Bha dorus a thighe a' fosgladh air an t-sraid troimh an d' thug na saighdearan Iosa chum a cheusadh an taobh a muigh de'n bhaile. Leis an eucoir 's an droch ghiullachd a rinneadh air bha neart Iosa a' failneachadh, agus, anns an dol seachad, leig'e a thaic ri ursann dorus a' ghreusaiche, ag iarraidh faochadh o uallach na cracibhe a leag iad air a' ghualainn. Ach 'nuair a chunnaic an greusaiche so, thainig e mach agus gu borb dh' iarr e air 'ursann-san fhagail agus gabhair roimhe. Thionndaidh Iosa agus thubhairt e ris, Tha mise a' falbh ach falbhaidh thusa cuideachd agus cha sguir do shiubhal gu brath. Dh'fhang Ahasuerus a bhean 's a chlann agus o'n latha sin gus an diugh cha deachaidh stad air a shiubhal 's a shior imeachd. Tha e 'na fhogarach air aghaidh na talmhainn, ag iarraidh fois is dachaидh gun am faighinn. An drasd chithear e anns an Fhraing 's a rithist anns a' Ghearmailt, o dhuthaich gu duthaich, 's o bhaile gu baile, tha e air a rnugadh a la 's a dh' oidhche, 's cha stad a shiubhal gus an tig Criosd an dara uair.

Ciod a bha na manaich a' ciallachadh leis an t-seann sgeulachd so? Tha sinn an duil gu'n robh iad a' labhairt ann an cosmhalaichd agus gu'n robh iad a' gabhair Ahasuerus mar shamhladh air na h-Iudhaich, agus a' gabhair na mallachd a leagadh air mar shamhladh air a' bhreitheanas a thuit orra mar shluagh an deigh dhaibh Criosd a cheusadh.

Tha na h-Iudhaich an diugh 'nan sluagh gun duthaich, gun dachaideadh, 'nam fogaraich air aghaidh na talmhainn. Tha am facal a tha air a sgríobhadh m' an timechíoll ann an leabhar Dheuteronomi air a choimhlionadh gu litireil, "Sgapaidh an Tighearn thu am measg nan uile chinneach, o'n dara ceann de'n talamh eadhoine gus an ceann eile, agus am measg nan cinneach cha'n fhaigh thu suaimhneas sam bith, ni mo bhios fois aig bonn do choise." Cha robh fios aca ciod a bha iad a' deanamh 'nuair a ghlaodh iad, "Biodh fhuil oirnne agus air ar cloinn." Fhuair iad an guidhe agus thuit mallachd uamhasach air an ceann. Beagan bhliadhnachan an deigh dhaibh an Slanuighear a cheusadh chaidh Ierusalem a leagadh gu lar, agus o'n latha sin gus an diugh tha na h-Iudhaich gun fhonn, gun fhearrann, eadar a' bhaobh 's a' bhuarach am measg uile shluagh an domhain. Tha iad 'nan daoine deanadach, stuama, erionna; ach air dhoigh air chor-eigin tha lamh nan uile 'nan aghaidh, 's cha'n eil aig cinnich eile ach buille ma seach air na h-Iudhaich. Tha comharra Chain air clar an aodainn agus eadhoir am measg rioghachdan Criosduidh cha'n fhaigh iad gu bitheanta lagh eile ach lagh a' choim chrosda—"buail thall is coinnich a bhos e." Uair is uair eile rinnseadh a' leithid de gheur-leanmhuij orra 's gu'n do theap iad a bhi air an sgríos bharr aghaidh na talmhainn, ach tha iad an diugh na's lionmhoire no bha iad riamh. B'e air-eamh nan Iudhach an uiridh 12,000,000, air an sgapadh air feadh an t-saoghal mar so:—

Ann an Russia,	-	-	5,215,000
Ann an Austria,	-	-	1,125,000
Anns a' Ghearmailt,	-	-	608,000
Ann an Roumania,	-	-	250,000
Anns an Tuire,	-	-	300,000
Ann am Breatunn,	-	-	238,000
Anns a' Fhraing,	-	-	95,000
Anns an Olaind,	-	-	106,000
Ann an Lochlann,	-	-	8,000
Anns a' Ghreig,	-	-	5,000
Ann an Asia,	-	-	375,000
Ann an Africa,	-	-	355,000
Ann an America,	-	-	2,125,000
Ann an Astralia,	-	-	20,000

Cha'n urrainnear a radh gu'n d'fhuair na h-Iudhaich riamh ceartas o'n eaglais Criosduidh, oir an aite feuchainn ris an t-soisgeul a thoirt dhaibh gu caomhal ann an spiorad Chriod an dochas gu'm biodh iad air an iompachadh, b'e an eaglais a bu-h-aon 's a bu dha 'g an liodairt 's 'g an ruagadh. Anns na seann laithean bha Moran de chreidmhich am beachd gu'n robh iad a'

deanamh seirbhis do Dhia agus a' dearbhadh an eud air taobh na firinn, ann a bhi toirt fasgadh air na h-Iudhaich. Cha'n eil e idir iongantach, mata, gu'm biodh fuath is gamhlás aig cinneach cho sean 's cho uaibhreach ri shiochd Abrahaim do dhaoine a rinn uiread beubanachd orra 's a rinn na Criosduidhean. Ach tha cuisean air atharrachadh a nis, agus tha an eaglais Chriosduidh ag altrum spiorad a's flearr do thaobh nan Iudhach, ged a theid iomadh bliadhna seachad ma'n dichuimhneach iadsan an lamhachas-laidir a rinneadh orra anns na linntean a dh'fhalbh.

Ged bha suilean nan Iudhach air an dalladh air chor agus nach do ghabh iad ris a' Mhessiah aig am a theachd, cha bu choir do'n eaglais Chriosduidh an t-seirbhis mhór a rinn an sluagh so do Dhia a dhíchuimhneachadh. Is ann uapa a fhuair an saoghal an dileab a's prisile a fhuair e riamh. Air tuis mheas Dia iad airidh air eolas na firinn a thoirt dhaibh, agus fad iomadh linn ghleidh iad an fhirinn gu curamach 's cha reiceadh iad i air son gloir is greadhnachas an t-saoghal. Chum iad lochran a' chreidimh beo an uair a bha rioghachdan eile ann an tiugh dhorechadas. Bha iad eundmhor air taobh Dhe, agus mar thoradh an dilseachd, rinn an Tighearna coimhcheangal siorruidh riù; agus ged chaidh iadsan air seacharan ann an laithean an aineolais agus ged bhris iad an coimhcheangal sin, cha do thilg Dia air falbh iad gu buileach oir tha tioldhaean is gairm Dhe gun aithreachas.

Cha'n eil eaglais na h-Alba a' deanamh a dleasdanais ris na h-Iudhaich agus cha'n eil an oidhrip a tha i a' deanamh chum an cosnadh do Chriodach suarach. Tha buill na h-eaglais moran na's fialaidhe ann a bhi cuideachadh craobh sgaoileadh an t-soisgeil am measg dhaoine dubha no tha iad ann a bhi 'g a thoirt do na h-Iudhaich, agus is e an t-aobhar, gu bheil an seann ghamhlás eadar Iudhaich is Criosduidhean beo fhathast. Chuala sinn iomradh air ministeir a labhair r'a choimhthionail mar so air an t-Sabaid air an robh 'an tabhartasan air iarraidh air son nan Iudhach—"Tha e air iarraidh oirnn an diugh tabhartas a thoirt do na h-Iudhaich, ach air m' fhacal, cha toigh leam iad. Cha'n eil anna ach droch dhaoine, ach deanadh sibhse 'ur roghainn." Cha'n eil an doigh bruidhne sin ceart, agus cha mho is e sin an spiorad anns am bu choir do bhuill na h-eaglais a bhi sealftuinn air na daoine o'n d'fhuair sinn an dileab spioradail a tha sinn a' sealbhachadh. Bu choir do Chriosduidhean baigh is cairdeas a nochdadh

do na h-Indhaich air sgath an aithrichean; air sgath nam faidhean, 's nan salmadairean, 's nan abstol a dh' arach iad agus a thug dhuinne eolas Dhe; agus gu sonruichte air a sgath-san a thainig o fhreumh Jesse, a reir na feola.

Ged thnit doille spioradail air na h-Indhaich car greis, cha'n'eil iad idir 'nan sluagh ain-diadhaidh. Ged nach do ghabh iad ri Criosd mar am Messiāh iris an robh finthair aca, tha tart 'nan anam an geall air Dia. Cha'n'eil iad a' deanamh aoraidh do iodhalan, agus faodar a radh le firinn nach 'eil iad fad o rioghachd Dhe. Tha buadhan inntinn is eridhe aca a bhiodh tarbhach anns an eaglais Chriosduidh agus a bheireadh beatha ur dhi, na'm biodh iad air an t-ionndadh o lagh Mhaois gu ereidimh anns an t-Slanuighear. 'Nuair a sheallas sinn air ais air an eachdraidh agus a chi sinn iad uair is uair an impis a bhi air an sgrios as an t-saoghal, ach fhathast ag ath-nuadhachadh an oige 's a fas na's lionmhoire; 'nuair a chi sinn gu bheil iad a' gleidheadh am fala gun truailleadh, 's an gne 's an coltas 's an cleachdhaidhean gun atharrachadh ged tha iad air an sgapadh am measg chinn-each eile, gun dachaidh, gun duthaich, tha aobhar againn a bhi creidsinn gu bheil freasdal Dhe air a chul sin uile agus gu bheil obair mhór aig na h-Indhaich ri choimhillionadh fhathast ann an eachdráidh an t-saoghal. Thug iad cheana faidhean is abstoil is Slanuighear do'n t-saoghal, agus faodaidh e bhith gur ann air an t-sluagh a thagh, e o shean a chuireas Dia an t-urram anns na laithean deireannach, an saoghal uile a chosnadh d'a Mhac. Cha tig an la sin gus am bi iad fein air an iompachadh an toiseach. Sineadh, mata, eaglais Chriosd a lamhan a mach a dh' ionnsuidh nan Indhach agus deanadh i eadar ghuidhe dhurachdach ri Dia as an leth; oir ma's e an tilgeadh - san air falbh reiteachadh an domhain, ciod e an ath-ghabhail ach, beatha o na marbháibh? Cha do thilg Dia uaithe gu brath am pobull a roimh-aithnich e, oir tha an gealladh a thug e dhaibh seasmhach — "Ni mise coimcheangal sithe riù; bidh e 'na choimhcheangal siorruidh, agus ni mi lionmhír iad, agus euridh mi mo naomhionad 'nam meadhon gu brath. Bidh mo phaillinn mar an ceudna maille riù; seadh, bidh mise dhaibhsan a'm Dhia agus bidh iadsan dhomhsa 'nan sluagh. Agus aithnichidh na cinnich gur mise lehobhah a naomh-aicheas Israel, an uair a bhios mo naomhionad 'nam meadhoni gu siorruidh:—Eseiel xxxvii. 26-28.

LAOIDH CREIDIMH.

Seallaibh rium-sa, agus bithibh air bhur tearnadh, uile iomalla na talmhaim

Le creidimh seallaidh mi
Riut fein, Uan Chalbhari,
Mo Shlanuighear caomh;
Nis eisd ri m' urnuigh bhochd,
Glan uam mo chiont 's mo lochd;
O bitheam beo dhuit fein
'Na dheigh so chaoidh.

O biodh do ghras gach am
Toirt treoir do m' chridhe fann;
Dean m' end na's mo;
Bho'n bhasaich thu 'g am dhion,
O biodh mo ghradh dhuit fior,
Glan, beo, is buan gu' sior,
'Na theine beo.

Troimh phasach dorch' an t-saogh'
Is teinn tigh'nn orm gach taobh
Dean fein dhomh iul;
Tionndaidh mo dhorech' gu la,
Siab uam deur broin is craidh,
Mo cheuman stiuir a ghnath,
Gu tamh dhuit dhuth.

An uair thig erioch mo laith,
's sruth duaichnidh fuar a' bhais
Ag iadhadh dhuth,
A Slannigheir chaoimh, na treig,
Cuir geilt 's an-earbs bluam fein;
O giulain mi gun bhend
A sheinn do chliu.

Bha an laoidh so air a sgriobhadh le ministear de mhuinntir America, an t-Ollamh RAY PALMER. Cha robh e ach da bhliadhna air fhichead 'nuair a sgriobh e i, agus tha e fein ag innseadh gu'n do sgriobh e i le deoir 'na shuilean. Tha an laoidh air a h-eadar theangachadh gu ionmadh canain. Is e A. Mac Eachuinn a thionndaidh i gu Gaidhlig. Chuireadh i an Laidionn, am Fraingis, an Gearmait, agus an cainnt mhóran chinneach anns na h-Innsean an Ear is China. Rinn PALMER laoidhean eile ach eha d' fhuair gin dhiubh an t-aite a fhuair i so ann an eridhe na h-eaglais Chriosduidh. Be' PALMER a thionndaidh gu Beurla an laoidh a sgriobh an naomh BERNARD ann an Laidionn

Iosa! 's tu aoibhneas mor do shluagh
'S tu tobar beath 's tu solus aigh.

Tha gaol aig daoine air an laoidh so a chionn gu bheil i a' cur cainnt air iarratas an anma air fasgadh fhaotainn ann an Criosd, agus a chionn gu bheil i a' toirt m' an coinneamh Uan Dhe a thug air falbh peacanna an t-saoghal.

